

ព្រះ
ច្បាប់បិណ្ឌបិណ្ឌ
 និង
 សេចក្តីព្រះបាទសាសនាខ្មែរ
សុត្តន្តបិណ្ឌ
 អង្គការនិកាយ ចក្ខុកនិកាយ
 បដ្ឋកាយ
៤៥

សុត្តន្តបិណ្ឌ
 អង្គការនិកាយ ចក្ខុកនិកាយ
 បដ្ឋកាយ
 ៤៥

ព. ស. ២៤៧៦

សុត្តន្តបិដក
អង្គការិកាយស្ស បញ្ចកនិបាតោ
ឆដ្ឋោ ភាគោ
តតិយបណ្ណសកោ
ផាសុវិហារវិគ្គោ

[១] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ សេក្ខវេសារដ្ឋការណោ ធម្មោ ។
កតមេ បញ្ច ។ ៨១ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សទ្ធា ហោតិ
សិលវា ហោតិ ពហុស្សុតោ ហោតិ អារទ្ធវិវិយោ
ហោតិ បញ្ចក ហោតិ ។ យំ ទោ ភិក្ខុវេ អស្សុទ្ធស្ស
សារដ្ឋំ ហោតិ សទ្ធស្ស តំ សារដ្ឋំ ១ ហោតិ ។
តស្មាយំ ធម្មោ សេក្ខវេសារដ្ឋការណោ ។ យំ ភិក្ខុវេ
នុស្សិលស្ស សារដ្ឋំ ហោតិ សិលវតោ តំ សារដ្ឋំ
១ ហោតិ ។ តស្មាយំ ធម្មោ សេក្ខវេសារដ្ឋការណោ ។

សុត្តន្តបិដក
អង្គការិកាយ បញ្ចកនិបាត
ឆដ្ឋភាគ
តតិយបណ្ណសក
ផាសុវិហារវិគ្គ

[១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ទាំងឡាយជាគ្រឿងធ្វើឲ្យរឿវរោ
ចេសសេក្ខបុគ្គលនេះមាន ៨ យ៉ាង ។ ធម៌ ៨ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអភិសាសនានេះ ជាអ្នកមានសទ្ធា ១ មាន
សីល ១ បានស្តាប់ច្រើន ១ ប្រាជ្ញាស្មោះ ១ មានប្រាជ្ញា ១ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមិនមានសទ្ធា មានសេចក្តីគ្រឿងអត់ឯណា
ភិក្ខុអ្នកមានសទ្ធា ដឹងមានសេចក្តីគ្រឿងអត់នោះទេ ។ ព្រោះហេតុ
នោះ ធម៌នេះ ឈ្មោះថា ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យរឿវរោចេសសេក្ខបុគ្គល ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកទ្រុស្តសីល មានសេចក្តីគ្រឿងអត់ឯណា
ភិក្ខុអ្នកមានសីល ដឹងមានសេចក្តីគ្រឿងអត់នោះទេ ។ ព្រោះហេតុ
នោះ ធម៌នេះ ឈ្មោះថា ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យរឿវរោចេសសេក្ខបុគ្គល ។

យំ កិក្ខុវេ អប្បស្សតស្ស សារដ្ឋំ ហោតិ ឧហុស្សតស្ស
 តំ សារដ្ឋំ ឧ ហោតិ ។ តស្មាយំ ធម្មោ សេត្តវេ-
 សារដ្ឋការណោ ។ យំ កិក្ខុវេ កុសីតស្ស សារដ្ឋំ
 ហោតិ អាទូរិយស្ស តំ សារដ្ឋំ ឧ ហោតិ ។
 តស្មាយំ ធម្មោ សេត្តវេសារដ្ឋការណោ ។ យំ កិក្ខុវេ
 ធុប្បញ្ញស្ស សារដ្ឋំ ហោតិ ចញ្ញវតោ តំ សារដ្ឋំ
 ឧ ហោតិ ។ តស្មាយំ ធម្មោ សេត្តវេសារដ្ឋការណោ ។
 ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច សេត្តវេសារដ្ឋការណោ
 ឧប្បាតំ ។

(៦) បញ្ចវា កិក្ខុវេ ធម្មេវា សមញ្ញតោ កិក្ខុ
 ឧស្សន្តិកថាសន្តិកោ ហោតិ ខាបកិក្ខុតំ អចំ អកុ-
 ប្បធម្មោ ។ កកមេវា បញ្ចវា ។ ឥធម កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 វេសិយកោចរោ វ ហោតិ វិចរកោចរោ វ ហោតិ ធុល្ល-
 កុមារិកោចរោ វ ហោតិ ចល្លាកកោចរោ វ ហោតិ

ខាលកិក្ខុតាំងឡាយ កិក្ខុអ្នកចេះដឹងតិច មានសេចក្តីអៀនអង្គណា
 កិក្ខុអ្នកចេះដឹងច្រើន ឥតមានសេចក្តីអៀនអង្គនោះទេ ។ ព្រោះហេតុ
 នោះ ធម៌នេះ ឈ្មោះថា ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យភ្ញើរព្រាបសំសេត្តបុគ្គល ។
 ខាលកិក្ខុតាំងឡាយ កិក្ខុអ្នកខ្លិលច្រអូស មានសេចក្តីអៀនអង្គណា
 កិក្ខុអ្នកប្រាណ្ឌព្យាយាម ឥតមានសេចក្តីអៀនអង្គនោះទេ ។ ព្រោះហេតុ
 នោះ ធម៌នេះ ឈ្មោះថា ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យភ្ញើរព្រាបសំសេត្តបុគ្គល ។
 ខាលកិក្ខុតាំងឡាយ កិក្ខុអ្នកឥតប្រាជ្ញា មានសេចក្តីអៀនអង្គណា
 កិក្ខុអ្នកមានប្រាជ្ញា ឥតមានសេចក្តីអៀនអង្គនោះទេ ។ ព្រោះហេតុនោះ
 ធម៌នេះ ឈ្មោះថា ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យភ្ញើរព្រាបសំសេត្តបុគ្គល ។ ខាល
 កិក្ខុតាំងឡាយ ធម៌ជាគ្រឿងធ្វើឲ្យភ្ញើរព្រាបសំសេត្តបុគ្គលមាន ៨ យ៉ាង
 នេះឯង ។

(៦) ខាលកិក្ខុតាំងឡាយ កិក្ខុអ្នកច្រកចោយធម៌ ៨ យ៉ាង
 សូម្បីតែលោកអ្នកមានធម៌មិនកម្រិត (ព្រះវិញ្ញាណស្រព) ក៏វាមិន
 ត្រូវបានគ្រឿងសសន្តិយថាជាកិក្ខុកាត្រក់ដែរ ។ ធម៌ ៨ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។
 ខាលកិក្ខុតាំងឡាយ កិក្ខុកុសិលាសន្តិកោ ជាអ្នកត្រចះទៅកាន់
 សំណាក់ស្រីពេស្យា ១ ត្រចះទៅកាន់សំណាក់ស្រីមេម៉ាយ ១ ត្រចះទៅ
 កាន់សំណាក់ស្រីក្រមុំចាស់ ១ ត្រចះទៅកាន់សំណាក់មនុស្សខ្លីយូរ ១

ធម៌យចណ្ណសមាគម គាស្រីហារវិញ្ញា បរិយាយ

កិច្ចាធិការចារ វា ហោតិ ។ ឥតេហិ ទោ កិច្ចាវេ
ចត្តហិ ធម្មេហិ សមណ្ឌកតោ កិច្ចា ទស្សន្តិកចរិ-
សន្តិកោ ហោតិ ចាបកិច្ចាតិ អបិ អកុប្បនធាតិ ។

(៣) ចត្តហិ កិច្ចាវេ អន្តេហិ សមណ្ឌកតោ មហា-
ចោរោ សន្តិមិ ជិន្ទតិ ជិណ្ឌាបិមិ ហោតិ ឯកាតារិកំបិ
កាភេតិ បរិបន្ថេបំ តិដ្ឋតិ ។ កតមេហិ ចត្តហិ ។
ឥធម កិច្ចាវេ មហាចោរោ វិសមនិស្សិតោ ច ហោតិ
កហននិស្សិតោ ច ពលវនិស្សិតោ ច ភោកចាភិ ច
ឯកចារី ច ។ កាជញ្ញ កិច្ចាវេ មហាចោរោ វិស-
មនិស្សិតោ ហោតិ ។ ឥធម កិច្ចាវេ មហាចោរោ
នជិវិទុកំ វា ជិស្សិតោ ហោតិ ចត្តកវិសមំ វា ឯវិ
ទោ កិច្ចាវេ មហាចោរោ វិសមនិស្សិតោ ហោតិ ។
កាជញ្ញ កិច្ចាវេ មហាចោរោ កហននិស្សិតោ ហោតិ ។
ឥធម កិច្ចាវេ មហាចោរោ តិណកហនំ វា ជិស្សិតោ
ហោតិ រុក្ខកហនំ វា ភេជំ វា មហាវនសណ្តំ វា ឯវិ
ទោ កិច្ចាវេ មហាចោរោ កហននិស្សិតោ ហោតិ ។

ធម៌យចណ្ណសមាគម គាស្រីហារវិញ្ញា ១១

ត្រៃចរោកាន់សំណាភំកិច្ចនិ ។ ម្ចាស់កិច្ចចាំនិទ្យាយ កិច្ចវិសេស
ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះឯង សូម្បីនិរោកអ្នកមានធម៌មិនកម្រិត
(ព្រះវិញ្ញាណស្រព) ក៏វែងត្រូវគោរពស្រព្យ័យជាជាកិច្ចកម្រិត
មិនទាន់ដែរ ។

(៤) ម្ចាស់កិច្ចចាំនិទ្យាយ មហាចោរោប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង
វែងកាន់ចំនួន បួនជំនួរ បួនជំនួរ ឈរចាំស្តាប់អ្នកដំណើរតាម
ផ្លូវនូវ ។ ធម៌៥ យ៉ាងនីមួយៗ ។ ម្ចាស់កិច្ចចាំនិទ្យាយ មហាចោរក្នុង
លោកនេះ ជាអ្នកកាស្រីយន្តវិមុខស្មើៗ កាស្រីយវិទ្រស្យាគ កាស្រីយ
ជនអ្នកមានកំឡាំង ។ ជាអ្នកស្មុកទ្រព្យ ។ ជាអ្នកត្រៃចរោម្នាក់ឯង ។

ម្ចាស់កិច្ចចាំនិទ្យាយ ចុះមហាចោរ អ្នកកាស្រីយន្តវិមុខស្មើ
នើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កិច្ចចាំនិទ្យាយ មហាចោរក្នុងលោកនេះ
ជាអ្នកកាស្រីយន្តវិមុខស្មើ ឬកាស្រីយន្តវិមុខស្មើដែលមិនកម្រិត ម្ចាស់
កិច្ចចាំនិទ្យាយ មហាចោរអ្នកកាស្រីយន្តវិមុខស្មើយ៉ាងនេះឯង ។
ម្ចាស់កិច្ចចាំនិទ្យាយ ចុះមហាចោរអ្នកកាស្រីយវិទ្រស្យាគ នើដូច
ម្តេច ។ ម្ចាស់កិច្ចចាំនិទ្យាយ មហាចោរក្នុងលោកនេះ កាស្រីយ
ន្តវិស្យាគស្មើៗ ស្យាគឈើៗ ឆ្នេរស្មើៗ ជនីវិទ្រចំនួន ម្ចាស់
កិច្ចចាំនិទ្យាយ មហាចោរអ្នកកាស្រីយន្តវិទ្រស្យាគយ៉ាងនេះឯង ។

កថញ្ច កិក្ខុវេ មហាបោកោ ពលវចិស្សិកោ ហោតំ ។
 ឥធិ កិក្ខុវេ មហាបោកោ វជានំ វ វជមហាមត្តានំ
 វ ចិស្សិកោ ហោតំ តស្ស វរិ ហោតំ សចេ មំ
 កោចំ កំញំ វក្ខតិ ឥមេ វជានោ វ វជមហាមត្តា
 វ ចរិយាតាយ អត្ថំ កណិស្សន្តិកំ សចេ ចំ កោចំ
 កំញំ វាហា ត្សស្ស វជានោ វ វជមហាមត្តា វ
 ចរិយាតាយ អត្ថំ កណនិ វរិ ទោ កិក្ខុវេ មហា-
 បោកោ ពលវចិស្សិកោ ហោតំ ។ កថញ្ច កិក្ខុវេ
 មហាបោកោ កោតបាតិ ហោតំ ។ ឥធិ កិក្ខុវេ មហា-
 បោកោ អន្លោ ហោតំ មហាទូលោ មហាកោកោ តស្ស វរិ
 ហោតំ សចេ មំ កោចំ កំញំ វក្ខតិ ឥតោ កោកេធិ
 ចជិសន្តវិស្សនិកំ សចេ ចំ កោចំ កំញំ វាហា តតោ
 កោកេធិ ចជិសន្តវតំ វរិ ទោ កិក្ខុវេ មហាបោកោ កោ-
 តបាតិ ហោតំ ។ កថញ្ច កិក្ខុវេ មហាបោកោ វកោចារិ
 ហោតំ ។ ឥធិ កិក្ខុវេ មហាបោកោ វកោកោ
 ចំក្កុហណាចំ កត្តា ហោតំ ។ តំ កិស្ស ហោតុ ។

ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ ចុះមហាបោកោស្រីយជនអ្នកមានកំឡាំង តើដូច
 ម្តេច ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ មហាបោកុណិលោកខេ កោស្រីយ
 ព្រះរាជានុះ កោស្រីយរាជមហាមាត្រ្យនុះ មហាបោកោនាវនិកាតិ យ៉ាង
 នេះថា បើនរណាមួយមួយ ធីតញ្ច ពួកស្តេចប្តូរជមហាមាត្រ្យចាំនិទ្យាយ
 មុខជាគាត់សេចក្តីបង្កើតចោល បើនរណាមួយមួយមួយ ធីតោរនាះ ពួក
 ស្តេចប្តូរជមហាមាត្រ្យចាំនិទ្យាយ គំកាត់សេចក្តីបង្កើតចោរនាះ ម្ចាស់
 កិក្ខុចាំនិទ្យាយ មហាបោកោស្រីយជនមានកំឡាំងយ៉ាងនេះឯង ។
 ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ ចុះមហាបោកោ ស្តេចដោយទ្រព្យ តើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ មហាបោកុណិលោកខេ ជាអ្នកស្តេចស្តេចម្តេចទ្រព្យ
 ច្រើន មានភាគច្រើន មហាបោកោនាវនិកាតិ យ៉ាងនេះថា បើ
 នរណាមួយមួយមួយ ធីតញ្ច អញ្ច (និយម) ភោគៈអំពីទ្រព្យនេះទៅស្តេច
 បើនរណាមួយមួយមួយ ធីតោរនាះ បោកោនាះ (កិយម) ភោគៈអំពី
 ទ្រព្យនេះទៅស្តេច ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ មហាបោកោស្តេចដោយភោគៈ
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ ចុះមហាបោកោ អ្នកគ្រែចៅតែ
 ម្នាក់ឯង តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ មហាបោកុណិលោកខេ
 តែធីតោស្តេចស្តេចនៃម្នាក់ឯង ។ ជំរេនរាជានុះបោកុណិ ។

មា មេ កុម្មុយន្តា មហិទ្ធា សន្តោ អកម្មសូតិ ឯវ
 មា កិក្ខុវ មហាចារោ ឯកចារី យោតិ ។
 ឯមេហិ មា កិក្ខុវ បញ្ចហន្តិហិ សមញ្ញកតោ
 មហាចារោ សន្តិមិ ធិន្តិ ធិស្សោមិ មាតិ ឯកា-
 កាវិកមិ កាវេតិ បរិបន្តិមិ តំដូតិ ។ ឯកម មា
 កិក្ខុវ បញ្ចហិ ធិន្តិហិ សមញ្ញកតោ ចាបកិក្ខុ
 មតំ មុបហតំ អន្តោ យិហាតិ សាវន្តោ ម យោតិ
 សាទុកិដ្ឋា វិញ្ញំ មហេតុ អបុញ្ញំ បសាតិ ។ កត-
 មេហិ បញ្ចហិ ។ ឯម កិក្ខុវ ចាបកិក្ខុ វិសមនិស្សិតោ
 ម យោតិ កហននិស្សិតោ ម មសវនិស្សិតោ ម
 កោកចាតិ ម ឯកចារី ម ។ កតញ កិក្ខុវ
 ចាបកិក្ខុ វិសមនិស្សិតោ យោតិ ។ ឯម កិក្ខុវ
 ចាបកិក្ខុ វិសមេន កាយកាដ្ឋេន សមញ្ញកតោ
 យោតិ វិសមេន វចិកាដ្ឋេន សមញ្ញកតោ យោតិ
 វិសមេន មហាកាដ្ឋេន សមញ្ញកតោ យោតិ ឯវ មា
 កិក្ខុវ ចាបកិក្ខុ វិសមនិស្សិតោ យោតិ ។ កតញ
 កិក្ខុវ ចាបកិក្ខុ កហននិស្សិតោ យោតិ ។

ព្រោះមហាចារោនាគឺថា កមិកិក្ខុវិសមនិស្សិតោ កុំខ្លាចយាទៅក្រៅ
 ឡើយ ម្ចាស់កិក្ខុវចំណុច មហាចារោជាគ្រូគ្រូទៅក្រៅក្នុង
 យ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវចំណុច មហាចារោប្រកបដោយអង្គិម
 យ៉ាងនេះ វេទកាមន្តវិទ្យា បូជន្តិ បូជន្តិ ម ម ចំណុចកុំ
 ដំណើរនេះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវចំណុច កិក្ខុវប្រកបដោយអង្គិម
 យ៉ាង វេទកាមន្តវិទ្យាដែលគាសិយបិដក ចំណុចកុំបាចមិចាលជន ប្រកប
 ដោយគាសជន គ្នាជាចំណុចវិទ្យាប្រែប្រួលចំណុចនឹង ទទួលស្ត
 បាបដំប្រើផង កិយ៉ាងនោះដែរ ។ ធម៌ម យ៉ាងកិក្ខុវ ។

ម្ចាស់កិក្ខុវចំណុច កិក្ខុវបក្កិសាសនានេះ កស្រីយកិយាមិម
 ស្មើ កស្រីយសេចក្តីយល់សំញ៉ា កស្រីយជនមានកិក្ខុវ ម
 ស្តុកដោយទ្រព្យ ក្រៅទៅក្រៅក្នុង ។ ម្ចាស់កិក្ខុវចំណុច បុ
 កិក្ខុវបកស្រីយកិយាមិស្មើ ដើម្បីចម្រើន ។ ម្ចាស់កិក្ខុវចំណុច
 កិក្ខុវបក្កិសាសនានេះ ប្រកបដោយកាយកម្មមិមស្មើ ប្រកបដោយ
 វចិកម្មមិស្មើ ប្រកបដោយមាតាកម្មមិស្មើ ម្ចាស់កិក្ខុវចំណុច
 កិក្ខុវប កស្រីយកិយាមិស្មើយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវចំណុច
 បុកិក្ខុវប កស្រីយសេចក្តីយល់សំញ៉ា ដើម្បីចម្រើន ។

ឥន ភិក្ខុវេ ចាបភិក្ខុ មិច្ឆាធិដ្ឋិកោ ហោតិ អន្តត្តាម៉ា-
 កាយ ធិដ្ឋិយា សមញ្ញកតោ ឃវំ ទោ ភិក្ខុវេ ចាបភិក្ខុ
 កហាននំស្សីតោ ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ ចាបភិក្ខុ
 កលវនំស្សីតោ ហោតិ ។ ឥន ភិក្ខុវេ ចាបភិក្ខុ
 វជានំ វ វជមហាមត្តានំ វ ធិស្សីតោ ហោតិ
 កស្ស ឃវំ ហោតិ សទេ មំ កោចិ កំញ្ច វត្តតិ
 ឥទេ វជានោ វ វជមហាមត្តា វ ចរិយោបាយ
 អត្ថំ កណ៌ស្សន្តិកំ សទេ មំ កោចិ កំញ្ច វហា
 ត្សស្ស វជានោ វ វជមហាមត្តា វ ចរិយោបាយ អត្ថំ
 កណ៌ន្តិ ឃវំ ទោ ភិក្ខុវេ ចាបភិក្ខុ កលវនំស្សីតោ
 ហោតិ ។ កថញ្ច ភិក្ខុវេ ចាបភិក្ខុ កោតបាតិ
 ហោតិ ។ ឥន ភិក្ខុវេ ចាបភិក្ខុ លាភិ ហោតិ ចិវ-
 ចិស្ថាតា កសេ ទាស នកិលានច្យទ្ធកេសន្នបរិក្ការនំ
 កស្ស ឃវំ ហោតិ សទេ មំ កោចិ កំញ្ច វត្តតិ
 ឥតោ លាភេន បដិសន្ធវិស្សន្តិកំ សទេ មំ កោចិ
 កំញ្ច វហា កតោ លាភេន បដិសន្ធាតិ ឃវំ
 ទោ ភិក្ខុវេ ចាបភិក្ខុ កោតបាតិ ហោតិ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបាបកុសិលាសនាទេសេសលំខុស ប្រកថាដោយ
 អន្តត្តាម៉ាកខ្លះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបាបកាស្រីយសេចក្តីយល់
 សំញ្ញាយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុបាបកាស្រីយ
 ជនមានកំឡាំង តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបាបកុសិ
 លាសនាទេ កាស្រីយកុស្តេច ឬក្នុងករណីមហាមាត្រ ភិក្ខុបាបនា
 តែងកាត់យ៉ាងនេះថា បើទេវណាមួយចោទអ្វី អំពីអញ កុស្តេច
 ឬក្នុងករណីមហាមាត្រទាំងនោះ អង្វីនឹងជម្រះសេចក្តីបង្រួបឱ្យ បើទេវណា
 មួយចោទអ្វី អំពីភិក្ខុនោះ កុស្តេច ឬក្នុងករណីមហាមាត្រទាំងនោះ
 កំរើសេចក្តីបង្រួបឱ្យភិក្ខុនោះ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបាប កាស្រីយ
 ជនមានកំឡាំងយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុបាបកុ
 ស្តេដោយទ្រព្យ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបាបកុសិ
 លាសនាទេ ជាអ្នកសម្បូរបែប បំណុល មេសាសនៈនឹងគិលានប្បទ្ធករ
 កេសដូបក្ការ ភិក្ខុនោះ តែងកាត់ យ៉ាងនេះថា បើទេវណាមួយចោទ
 អ្វីអំពីអញ អញនឹងយកលាភអំពីបច្ច័យនេះទៅស្តុក ។ បើទេវណា
 មួយចោទអ្វី អំពីភិក្ខុនោះ ភិក្ខុនោះ ក៏យកលាភអំពីបច្ច័យនោះទៅ
 ស្តុក ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុបាបកុស្តេដោយទ្រព្យយ៉ាងនេះឯង ។

កងវេទ ភិក្ខុវេទ វេទបិក្ខុ ឯកវេទិ យោគី ។ ដល់
ភិក្ខុវេទ វេទបិក្ខុ ឯកវេទិ បទុត្តិកេសុ ដល់បទេសុ
ឯកសំ កាយ្យតិ សោ តត្ថ កុលាឯ ឧបសគ្គីដាន្តា
លាក់ លកតិ ឯវិ ទោ ភិក្ខុវេទ វេទបិក្ខុ ឯកវេទិ
យោគី ។ ដទេហិ ទោ ភិក្ខុវេទ វេទបិក្ខុ ឯកវេទិ
សទត្តិកេតោ វេទបិក្ខុ ទតិ វេទបិក្ខុ អត្តាឯ
វេទបិក្ខុ សាវត្តា ឯ យោគី សាវត្តា វិញ្ញាឯ
វេទបិក្ខុ អប្បញ្ញិ បសវតិ ។

(៤) វេទបិក្ខុ ភិក្ខុវេទ ឯកវេទិ សទត្តិកេតោ ភិក្ខុ
សទេសុ សទេសុ ទុច្ចារណោ យោគី ។ កតទេហិ
វេទបិក្ខុ ។ ដទេ ភិក្ខុវេទ ភិក្ខុ យោគីកោវ វេទបិក្ខុ
វេទបិក្ខុ អប្ប អយោគីកោ យោគីកោវ វេទបិក្ខុ វេទបិក្ខុ
ចាតិ វេទបិក្ខុ អប្ប អយោគីកោ យោគីកោវ វេទបិក្ខុ
សេតាសំ វេទបិក្ខុ អប្ប អយោគីកោ យោគីកោវ
វេទបិក្ខុ វេទបិក្ខុ វេទបិក្ខុ វេទបិក្ខុ វេទបិក្ខុ វេទបិក្ខុ វេទបិក្ខុ
អយោគីកោ យោ វេទ បទ សត្រញ្ញាតិវិ វេទបិក្ខុ វិហារតិ

ម្នាលភិក្ខុតាំងខ្យាយ ចុះភិក្ខុបុរាណត្រិវិចារវិហារតាំង កើដូចម្តេច ម្នាល
ភិក្ខុតាំងខ្យាយ ភិក្ខុបុរាណត្រិវិចារវិហារតាំង សុវិចារ
នៅក្នុងជនបទតាំងខ្យាយដាច់ដីដុះដៃនៃ ភិក្ខុភារវេទបិក្ខុវេទបិក្ខុ
ខ្យាយក្នុងជនបទនោះ វេទបិក្ខុវេទបិក្ខុ ម្នាលភិក្ខុតាំងខ្យាយ ភិក្ខុបុរា
នត្រិវិចារវិហារតាំង យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុតាំងខ្យាយ ភិក្ខុបុរា
នត្រិវិចារវិហារតាំង យ៉ាងនេះឯង វេទបិក្ខុវេទបិក្ខុវេទបិក្ខុ
គុណតម្លៃវេទបិក្ខុវេទបិក្ខុ ត្រិវិចារវិហារតាំង ដូចម្តេចម្តេចម្តេច
នៃវេទបិក្ខុវេទបិក្ខុវេទបិក្ខុ ។

(៤) ម្នាលភិក្ខុតាំងខ្យាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ដាច់ ឈ្មោះ
ថាជាសមណសុខុមាលក្នុងពួកសមណៈ ។ ធម៌ដាច់ យ៉ាងដីអ្វីៗ ។ ម្នាល
ភិក្ខុតាំងខ្យាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានោះ បើគេអង្វរក៏ប្រើប្រាស់វិចារវិចារ
បើគេអង្វរក៏ប្រើប្រាស់វិចារ គេអង្វរក៏បរិភោគបរិភោគវិចារ គេអង្វរ
អង្វរក៏បរិភោគវិចារ គេអង្វរក៏ប្រើប្រាស់សេនាសនៈវិចារ គេអង្វរក៏
ប្រើប្រាស់វិចារ គេអង្វរក៏បរិភោគវិចារធម៌វេទបិក្ខុវេទបិក្ខុ គេ
អង្វរក៏បរិភោគវិចារ ។ ភិក្ខុភារវេទបិក្ខុវេទបិក្ខុវេទបិក្ខុវេទបិក្ខុ

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងកាយសួ ចតុកងិយោ

ក្សត្រ មហាថេរោ ពហុលំ កាយកង្កោ សម្មា-
 នាថន្តំ អប្បំ អមហាថេន មហាថេរោ ពហុលំ
 វចីកង្កោ សមុទាថន្តំ អប្បំ អមហាថេន មហាថេរោ
 ពហុលំ មហាកង្កោ សមុទាថន្តំ អប្បំ អមហាថេន
 មហាថេរោ ឧបហារំ ឧបហារន្តំ អប្បំ អមហាថេ
 យាមិ ទោ ចន កាមំ វេទយំកាមំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នាមំ វា សេដ្ឋសមុដ្ឋាថាមំ វា វាសសមុដ្ឋាថាមំ វា
 សន្តិថាតំកាមំ វា ឧត្តបរិណាមថាមំ វា វិសមបរិ-
 ហារថាមំ វា ឧបក្កមិកាមំ វា កង្ការិយាមាមំ វា
 កាមិស្ស ធិ ពហុលំ ឧប្បន្នន្តំ អច្ចាតាថោ ហោតិ
 ចត្តន្តំ យាថាមំ អាភិចេតសិកាមំ ធិដ្ឋន្នឧស្សទវិហា-
 វាមំ ធិកាមលាភិ ហោតិ អភិច្ឆលាភិ អកាសិរលាភិ
 អាសវាមំ ឧយា អថាសវំ ចេតោវិមុត្តិ ចញ្ញាវិមុត្តិ ធិដ្ឋោ
 ធាត្មេ សយំ អភិញ្ញា សន្តិកត្វា ឧបសម្បន្ន វិហាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងកាយ ចតុកងិយោ

ភូតសព្វហ្មតារិភាវោ តែនិកបំរកកិកុភាវោ ដោយកាយកម្មជាទីគាប់ចិត្ត
 ច្រើន មិនគាប់ចិត្ត (នោះ) និង តែនិកបំរកដោយវចីកម្មជាទីគាប់ចិត្ត
 ច្រើន មិនគាប់ចិត្តនឹង តែនិកបំរកដោយមហាកម្មជាទីគាប់ចិត្តច្រើន
 មិនគាប់ចិត្តនិង តាំងចូលទៅជិតវេទនាសីលសុខានុវិចិត្តជាទីគាប់ចិត្ត
 មិនគាប់ចិត្តនិង ដើម្បីវេទនាទៀងអំពីច្រមាត់ក្តី តាំងទៀងអំពីសូស្តក្តី
 តាំងទៀងអំពីឡូលក្តី តើអំពីធាតុច្រដុក្តី តើអំពីផ្លូវច្រប្រួលក្តី តើ
 អំពីក្បួនវិយាបថមិនស្មើក្តី តើអំពីសេចក្តីព្យាយាម (របស់គេមានវាយ
 ចងជាដើម) ក្តី តើអំពីវេទនាមក្តី ដើម្បីចង់ឲ្យយោធា មិនតែឡើយ
 វេទនាចិត្តនោះច្រើន ជាអ្នកមានភាពនិង ជាអ្នកមានសេចក្តី
 ប្រុង បានមិនលំបាក បានមិនក្រខ្លាចយាមនាមិ ដែលកស្រីយ
 ដោយចិត្តដ៏ត្រិវិលនិ ជាគ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងចូប្បន្ន ចូលវេលា
 ចេតោវិមុត្តិធិបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលមិនមានភាសាវៈ ព្រៃអស់ភាសាវៈចង់-
 ឡាយ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ដោយប្រុងដ៏ត្រិវិលនិ ខ្លួនឯងក្នុងចូប្បន្ន ។

ព័ន្ធជាបណ្ណសារ ពិសុទ្ធិបរិវារៈ បរិយាយ

ដើម្បី ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចុហិ ធម្មតិ សមណកោ
 ភិក្ខុ សមណេសុ សមណសុខុមាលោ យោតិ ។
 យេ ហិ តំ ភិក្ខុវេ សម្មា វធម្មាទោ វធម្មយ្យ
 សមណេសុ សមណសុខុមាលោតិ មទេវ តំ ភិក្ខុវេ
 សម្មា វធម្មាទោ វធម្មយ្យ សមណេសុ សមណ-
 សុខុមាលោតិ ។ អហំ ហិ ភិក្ខុវេ យាចិកោវ
 តហុលំ ចំវំ បរិកុញ្ញាមិ អប្បំ អយាចិកោ យាចិកោវ
 តហុលំ ចិន្ទាចាតំ បរិកុញ្ញាមិ អប្បំ អយាចិកោ
 យាចិកោវ តហុលំ សេនាសនំ បរិកុញ្ញាមិ អប្បំ
 អយាចិកោ យាចិកោវ តហុលំ តិលានច្បូរច្បយកេសន្តិ-
 បរិក្ការំ បរិកុញ្ញាមិ អប្បំ អយាចិកោ យេហិ ទោ
 បទ ភិក្ខុហិ សន្តិ វិហារមំ តេ មំ មទាចេទេវ
 តហុលំ កាយកខ្មេន សមុទាចារន្តិ អប្បំ អមុទាចេន
 មទាចេទេវ តហុលំ វជីកខ្មេន សមុទាចារន្តិ អប្បំ អម-
 ទាចេន មទាចេទេវ តហុលំ មទោកខ្មេន សមុទាចារន្តិ
 អប្បំ អមទាចេន មទាចំយេវ ឧបហារំ ឧបហារន្តិ

ព័ន្ធជាបណ្ណសារ ពិសុទ្ធិបរិវារៈ ១

ខ្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ភិក្ខុច្រកបដោយធម៌ថ យ៉ាងនេះឯង ជាសមណ-
 សុខុមាលក្នុងពួកសមណៈ ។ ខ្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ កាលបើគេ
 ពោលសរសើរសមណៈណា ជាសមណសុខុមាល ក្នុងពួកសមណៈ
 ដូច្នោះ ខ្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ គួរគោរពសរសើរគេជាគងថា ជាសមណ-
 សុខុមាលក្នុងពួកសមណៈ ។ ខ្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ព្រោះថា គេជាគង
 បើគេអង្វរកំច្រើប្រាស់ចំវំច្រើន បើគេមិនអង្វរកំច្រើប្រាស់នឹង បើគេ
 អង្វរកំបំរោកគចំល្អាបុគ្គលច្រើន បើគេមិនអង្វរកំបំរោកគចំ បើគេអង្វរ
 កំច្រើប្រាស់សេនាសនៈច្រើន បើគេមិនអង្វរកំច្រើប្រាស់នឹង បើគេ
 អង្វរកំបំរោកគណៈលាងច្បូរច្បយកេសន្តិច្រើន បើគេមិនអង្វរកំបំរោក
 គេគចំ មួយទៀត គេជាគងទៅជាមួយនឹងពួកភិក្ខុណា ពួកភិក្ខុ
 នោះ តែងនាំគេជាគងដោយកាយកម្មជាទីគាប់ចិត្តច្រើន មិនគាប់
 ចិត្ត (នោះ) និង តែងនាំគេដោយវិចិត្រកម្មជាទីគាប់ចិត្តច្រើន មិនគាប់ចិត្ត
 និង តែងនាំគេដោយបរិភោគកម្មជាទីគាប់ចិត្តច្រើន ដែលមិនគាប់ចិត្តនឹង
 តែងនាំចូលទៅជិតខ្លួនរបស់ដែលគួរនាំចូលទៅជិត ជាទីគាប់ចិត្តច្រើន

អប្ប អមតាចំ យាធិ ទោ ធួន កាធិ វេទយិ-
 កាធិ ចិក្ខុសធុដ្ឋាធាធិ វា សេដ្ឋសធុដ្ឋាធាធិ វា
 វាតសធុដ្ឋាធាធិ វា សន្និទាតិកាធិ វា ឧត្តបវិណា-
 មទាធិ វា វិសមបវិហារទាធិ វា ឧបក្កមិកាធិ វា
 កត្តវិហារទាធិ វា កាធិ មេ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ ធិ
 អប្បកាណោបាស្មិ ចេត្តំ ឈានាធិ អាភិចេតសិ-
 កាធិ ធិដ្ឋទធុសុខវិហារទាធិ ធិកាមលាភិ អភិច្ច-
 លាភិ អភសិវលាភិ អាសវាធិ ទយា វ មេ វ សន្និ-
 កត្តា ឧបសម្បជ្ជ វិហារទាធិ វ យំ ចា តំ កិក្ខុវេ
 សន្នា វនោចោ វនយ្យ សមណសុ សមណសុធុ-
 ណាលាភិ មទេវ តំ កិក្ខុវេ សន្នា វនោចោ វនយ្យ
 សមណសុ សមណសុធុណាលាភិ វ

(៨) ចក្កិមេ កិក្ខុវេ ជាសុវិហារា វ កតមេ ចក្កិ វ
 នធិ កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ មេត្តំ កាយកត្តំ ចទ្ធិចដ្ឋិតំ
 ហោតិ សត្រិយ្យចារិសុ អាវ មេវ វហោ ច មេត្តំ វចិកត្តំ
 ចទ្ធិចដ្ឋិតំ ហោតិ សត្រិយ្យចារិសុ អាវ មេវ វហោ ច

ដែលមិនដាច់ពីក្នុង មួយទៀត ដើម្បីដែលកើតអំពីប្រធានក្តី កើតអំពី
 ស្មេស្មក្តី កើតអំពីឡូលក្តី កើតអំពីធាតុដែលប្រជុំគ្នាក្តី កើតអំពីវដ្ត
 ប្រែប្រួលក្តី កើតអំពីក្បាសវិយាបដមិនស្មើក្តី កើតអំពីសេចក្តីព្យាយាម
 (បេស្រេ មានវាយចងជាដើម) ក្តី កើតអំពីផលនៃកម្មក្តី ដើម្បីចាំ
 រោមមិនកើតផលនៃគោលប្រែនេះ គឺជាគតិវិញ្ញាណ ជាអ្នកមាន
 ភាពនឿយ ជាអ្នកមានភាសសេចក្តីប្រាប់ បានមិនលំបាក បានមិនក្រ
 ឡូវយានទាំង ៤ ដែលអាស្រ័យដោយចិត្តដ៏ក្រៃលែង ជាគ្រឿងនៅ
 ជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ចូលផល វ មេ វ ព្រោះអស់ភាស្រៈទាំងឡាយ
 ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ វ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើបុគ្គលពោលសរសើរ
 សមណៈណា ថា ជាសមណសុខុមាលក្នុងពួកសមណៈដូច្នោះនោះ ម្ចាស់
 កិក្ខុទាំងឡាយ គួរនោះពោលសរសើរនោះគឺថា ជាសមណសុខុមាល
 ក្នុងពួកសមណៈដូច្នោះ វ

(៩) ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កាលនៅសម្បាយនេះ មាន ៨
 យ៉ាង វ ៨ យ៉ាងដ៏អ្វីក្លិន វ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ កំណើតក្នុងកាយកម្មប្រកបដោយមេត្តាក្នុងសត្រិយ្យចារិទាំងឡាយ
 ក្នុងចំពោះមុខនឹងចំណុំមុខ ១ កិក្ខុកំណើតក្នុងកាយកម្មប្រកបដោយ
 មេត្តាក្នុងសត្រិយ្យចារិទាំងឡាយ ក្នុងចំពោះមុខនឹងចំណុំមុខ ១

អេតំ មនោកម្មំ ចទ្គុចដ្ឋិតំ ហោតិ សត្រហ្មចារីសុ
 អារិ ទេវ រហោ ច យាធិ តាធិ សីលាធិ
 អទស្កាធិ អន្តន្ទាធិ អសតលាធិ អកម្មាសាធិ កុដិ-
 ស្សាធិ វិញ្ញច្យសន្តាធិ អបរាមដ្ឋាធិ សមាធិសំវត្តធិកាធិ
 តថារូបហំ សីលេហំ សីលសាមញ្ញតតោ វិហារតិ
 សត្រហ្មចារីហំ អារិ ទេវ រហោ ច យាយំ ធិដ្ឋិ
 អរិយា ធិយ្យាធិកា ធិយ្យាតិ តត្តាស្ស សម្មា-
 ទុក្ខក្ខយាយ តថារូបាយ ធិដ្ឋិយា ធិដ្ឋិសាមញ្ញតតោ
 វិហារតិ សត្រហ្មចារីហំ អារិ ទេវ រហោ ច ។ វេបេ
 ទោ ភិក្ខុវេ ចញ្ច ជាសុវិហារាតិ ។

[៦] ឯកំ សមយំ កកវា កោសន្តិយំ វិហារតិ
 យោសិតារមេ ។ អដទោ អាយស្មា អាណោ យេន
 កកវា តេទុចសន្តិមិ ទុចសន្តិមិញ្ច កកវន្តំ អភិវាទេញ្ច
 ឯកមន្តំ ធិសិធិ ។ ឯកមន្តំ ធិសិធា ទោ អាយស្មា
 អាណោ កកវន្តំ ឯកទរោច កិញ្ញាវតា ទុ ទោ
 កន្តេ ភិក្ខុសង្ឃោ វិហារន្តោ ជាសុំ វិហារយ្យាតិ ។

ភិក្ខុតាំងទុកនូវមនោកម្មប្រកបដោយមេតា ក្នុងសត្រហ្មចារីតាំងឡាយ
 ក្នុងទីចំពោះមុខនឹងទំកំប៉ាន់មុខ ។ ជាភិក្ខុប្រកបដោយសីលស្មើគ្នា នឹង
 សត្រហ្មចារីតាំងឡាយ ដោយសីលមិនដាច់ មិនច្នះ មិនពពាល
 មិនពង្រុស ជាសីលរបស់អ្នកជា ជាសីលដែលអ្នកប្រាជ្ញសរសើរ ជា
 សីលដែលគណ្តានឹងទំដ្ឋិមិនចំពោះ ជាសីលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសមាធិ
 តាំងក្នុងទីចំពោះមុខនឹងទំកំប៉ាន់មុខ ។ ប្រកបដោយសេចក្តីយល់ស្មើគ្នា
 នឹងសត្រហ្មចារីតាំងឡាយ ដោយសេចក្តីយល់ដឹងស្របគ្នា ជាគ្រឿង
 ចេញចាកទុក្ខ តាំងនូវភ្នែកមនោសេចក្តីយល់នោះឱ្យអស់ទុក្ខដោយប្រវត
 បានតាំងក្នុងទីចំពោះមុខនឹងទំកំប៉ាន់មុខ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ នេះឯង
 ឈ្មោះថា ការនៅសប្បាយ ៥ យ៉ាង ។

[៦] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគគង់នៅក្នុងយោសិតារម
 ទៀបត្រីកោសម្ពី ។ គ្រានោះ ព្រះគោនន្តដ៏មានអាយុ ចូលទៅគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 រួចគង់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះគោនន្តដ៏មានអាយុគង់ក្នុងទីសមគួរហើយ
 បានក្រាបចូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគ យ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គ
 ដ៏ចម្រើន ភិក្ខុសង្ឃគួរនៅសប្បាយបាន ដោយហេតុអ្វីបានយ៉ាងហ្ន៎ ។

យតោ ទោ អាណន្ទ កិក្ខុ អត្តនា សីលសម្មន្នោ ហោតិ
 នោ បរំ អធិសីលេ សម្មវត្តា ឯត្តាវតាថិ ទោ អាណន្ទ
 កិក្ខុសង្កេរ វិហារន្នោ ជាសុំ វិហារយ្យាតិ ។ សិយា
 ចទ កន្តេ អញ្ញោថិ បរិយាយោ យថា កិក្ខុសង្កេរ
 វិហារន្នោ ជាសុំ វិហារយ្យាតិ ។ សិយា អាណន្ទាតិ
 ភគវា អរោច យតោ ទោ អាណន្ទ កិក្ខុ អត្តនា
 ច សីលសម្មន្នោ ហោតិ នោ បរំ អធិសីលេ
 សម្មវត្តា អត្តាទុមេត្តិ ច ហោតិ នោ បរាទុមេត្តិ ។
 ឯត្តាវតាថិ ទោ អាណន្ទ កិក្ខុសង្កេរ វិហារន្នោ
 ជាសុំ វិហារយ្យាតិ ។ សិយា ចទ កន្តេ អញ្ញោថិ
 បរិយាយោ យថា កិក្ខុសង្កេរ វិហារន្នោ ជាសុំ
 វិហារយ្យាតិ ។ សិយា អាណន្ទាតិ ភគវា អរោច
 យតោ ទោ អាណន្ទ កិក្ខុ អត្តនា ច សីលសម្មន្នោ
 ហោតិ នោ បរំ អធិសីលេ សម្មវត្តា អត្តាទុមេត្តិ
 ច ហោតិ នោ បរាទុមេត្តិ អប្បញ្ញាតោ ច
 ហោតិ តេន អប្បញ្ញាតិកេន នោ បរិតស្សតិ ។

ម្នាលភានុ កាលណា កិក្ខុបរិច្ចណិវាយសីលខ្លួនឯង មិនតិរច្រៀលកិក្ខុ
 ដទៃ ព្រោះតែអធិសីល ម្នាលភានុ កិក្ខុសង្កេរដែលគួរទៅសប្បាយ
 ដោយហេតុប៉ុណ្ណោះឯង ។ បតិទ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កិក្ខុសង្កេរទៅ
 សប្បាយបាន ដោយបរិយាយដទៃទៀត តើមានដែរឬទេ ។ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាលភានុ មានដែរ ។ ម្នាលភានុ
 កាលដែលកិក្ខុបរិច្ចណិវាយសីលខ្លួនឯង មិនតិរច្រៀលកិក្ខុដទៃ ព្រោះ
 តែអធិសីលផង ជាអ្នកពិនិត្យតែខ្លួនឯង មិនពិនិត្យកិក្ខុដទៃផង ម្នាល
 ភានុ កិក្ខុសង្កេរទៅសប្បាយដោយហេតុមានប្រមាណប៉ុណ្ណោះ ។
 បតិទ្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន កិក្ខុសង្កេរទៅសប្បាយដោយបរិយាយដទៃ
 ទៀត មានដែរឬទេ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្នាល
 ភានុ នៅមានទៀត ម្នាលភានុ កាលដែលកិក្ខុបរិច្ចណិវាយ
 សីលខ្លួនឯង មិនតិរច្រៀលកិក្ខុដទៃ ព្រោះតែអធិសីលផង ពិនិត្យ
 តែខ្លួនឯង មិនពិនិត្យកិក្ខុដទៃផង គេជាអ្នកមិនស្ស៊ីឈ្មោះ គឺមាន
 បុណ្យតិច ក៏មិនខ្ពស់ ព្រោះតែខ្លួនមិនស្ស៊ីឈ្មោះនោះផង ។

ឯត្តាវតាចិ ទោ អាទទុ កិក្ខុសង្ខេព វិហារត្តា ជាសុវិហារយ្យតិ ។ សិយា ចទ កន្តុ អត្តោចិ បរិយាយោ យថា កិក្ខុសង្ខេព វិហារត្តា ជាសុវិហារយ្យតិ ។ សិយា អាទទុតិ កកវា អភេច យតោ ទោ អាទទុ កិក្ខុ អត្តចា ច សីលសម្បទោ ហោតិ ទោ បរិ អធិសីលេ សម្បវត្តា អត្តាទុមេត្តិ ច ហោតិ ទោ បកទុមេត្តិ អប្បញ្ញតោ ច ហោតិ តេទ អប្បញ្ញតិកេទ ទោ បរិកស្សតិ ទេត្តន្តេ ឈាទាទំ អាភិទេតសិកាទំ ទំដ្ឋទម្មសុវិហារាទំ ទំកាមលាភិ ហោតិ អភិទ្ធុលាភិ អកសិរលាភិ ។ ឯត្តាវតា ទោ អាទទុ កិក្ខុសង្ខេព វិហារត្តា ជាសុវិហារយ្យតិ ។ សិយា ចទ កន្តុ អត្តោចិ បរិយាយោ យថា កិក្ខុសង្ខេព វិហារត្តា ជាសុវិហារយ្យតិ ។ សិយា អាទទុតិ កកវា អភេច

ម្នាលភានន្ត កិក្ខុសង្ខេពនៅសប្បាយដោយហេតុប៉ុណ្ណោះឯង បតិក្រិព្រះ អន្តីដំបំរើន កិក្ខុសង្ខេពនៅសប្បាយដោយបរិយាយដទៃទៀត មានដែរ ឬទេ ។ ព្រះអំបាធិព្រះភោគព្រះត្រាស់ថា ម្នាលភានន្ត នៅមានទៀត ម្នាលភានន្ត កាលដែលកិក្ខុបរិច្ចេណិដោយសីលខ្លួនឯង មិនគំរេបៀលកិក្ខុ ដទៃ ព្រោះតែអធិសីលផង ពិនិត្យតែខ្លួនឯង មិនពិនិត្យកិក្ខុដទៃផង ទោះ ជាអ្នកមិនស្សីឈ្មោះ ក៏មិនខ្ពង់ ព្រោះតែខ្លួនមិនស្សីឈ្មោះនោះផង ជាអ្នក បានតាមសេចក្តីប្រាថ្នា បានមិនលំបាក បានមិនក្រី ខ្លាញាទាំង ដែលគាស្រីយចំនួនដ៏ក្រៃលែង ជាគ្រឿងនៅសប្បាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភានន្ត កិក្ខុសង្ខេពនៅសប្បាយ ដោយហេតុប៉ុណ្ណោះឯង ។ បតិក្រិ ព្រះអន្តីដំបំរើន កិក្ខុសង្ខេពនៅសប្បាយដោយបរិយាយដទៃទៀត មាន ដែរឬទេ ។ ព្រះអំបាធិព្រះភោគព្រះត្រាស់ថា ម្នាលភានន្ត នៅមានទៀត ។

យតោ ទោ អាទទុ ភិក្ខុ អត្តនា ច សីលសម្មាញ្ញោ
 ហោតិ យោ បរិ អចំសីលេ សម្មាវត្តា អត្តាទុចេត្តិ
 ច ហោតិ យោ ចរាទុចេត្តិ អប្បញ្ញាតោ ច ហោតិ
 ភេទ អប្បញ្ញាតិភេទ យោ ចរិកស្សតិ ចេតុទ្ធកញ្ញ
 ឈានាចំ អភិទេតសីកាចំ ទិដ្ឋចឌ្មសុទិវហារាចំ
 ទិកាមណិ ហោតិ អភិទ្ធលាភិ អកសិរលាភិ
 អសភំទញ្ច ទយា អនាសវំ ទេតោវិធុត្តិ ចញ្ញាវិធុត្តិ
 ទិដ្ឋោ ទឌ្មេ សយំ អភិញ្ញា សង្កតត្វា ទបសម្មាដ្ឋ
 វិហាតិ ។ ឯត្តាវតោ ទោ អាទទុ ភិក្ខុសង្ឃោ
 វិហារន្តោ ជាសុំ វិហារយ្យ ។ ឧបត្តា ចាហំ អាទទុ
 ជាសុវិហារា អញ្ញោ ជាសុវិហារោ ឧត្តាវតោ ក
 បណីតកោ ក ទត្តិកំ វនាមីតិ ។

[៧] បញ្ចហំ ភិក្ខុវេ ទឌ្មេហំ សធម្មាគតោ
 ភិក្ខុ អាហុទេយ្យោ ហោតិ ចាហុទេយ្យោ ទត្តិលោយ្យោ
 អញ្ញលីកាណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខត្តំ លោកស្ស ។
 កកមេហំ បញ្ចហំ ។ ឧទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលសម្មាញ្ញោ
 ហោតិ សទាទិសម្មាញ្ញោ ហោតិ ធម្មាសម្មាញ្ញោ ហោតិ

ម្នាលភានុ កាលដែលភិក្ខុអ្នកបរិច្ចណិដោយសីលខ្ពង់ខ្ពស់ មិនគំរងៀល
 ភិក្ខុវេ ព្រោះតែអចំសីលផង ពិនិត្យវិធុត្តិខ្ពង់ខ្ពស់ មិនពិនិត្យភិក្ខុវេផង
 ទោះជាអ្នកមិនឈ្លៀសឈ្លោះ ក៏មិនខ្ពង់ខ្ពស់ ជាអ្នកបានតាមសេចក្តីប្រាថ្នា បាន
 មិនលំបាក បានមិនគ្រ ខ្លាចយានចាំ ៤ ដែលអាស្រ័យចិត្តដ៏ក្រៃលែង
 ជាគ្រឿងនៅសប្បាយក្នុងបច្ចុប្បន្នផង បានដល់ចោទវិធុត្តិ ទិដ្ឋចញ្ញាវិធុត្តិ
 ដែលមិនមានកាសវៈ ព្រោះអស់កាសវៈចាំទ្បាយ ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់
 ដោយប្រាថ្នាដ៏ក្រៃលែងដោយខ្ពង់ខ្ពស់ក្នុងបច្ចុប្បន្នផង ។ ម្នាលភានុ
 ភិក្ខុសង្ឃ គួរនៅសប្បាយ ដោយចេតុចុំណ្តែង ។ ម្នាលភានុ
 គឺជាគតោលថា ធម៌ជាគ្រឿងនៅសប្បាយទៀត ជាធម៌លើសលុប
 ជាង ឬថ្លៃថ្នាំជាងធម៌ជាគ្រឿងនៅសប្បាយនេះគ្នាទេ ។

(៧) ម្នាលភិក្ខុចាំទ្បាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ថយ៉ាង
 ជាអ្នកគួរទទួលគ្រឿងចូល គួរទទួលភានុកថាន គួរទទួលទត្តិណា ទាន
 គួរដល់អញ្ញលីកេ ជាបុញ្ញក្ខត្តិប្រសើររបស់សព្វលោក ។ ធម៌ថ
 យ៉ាងដ៏អ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំទ្បាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នក
 បរិច្ចណិដោយសីល ១ បរិច្ចណិដោយសមាទិ ១ បរិច្ចណិដោយចញ្ញា ១

វិបុល្លិកសម្បទា ហោតិ វិបុល្លិកញ្ញាណទស្សនៈសម្បទា ហោតិ ។ ឥតេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ចត្វាហិ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ តាហុនេយ្យោ ធម្មេហិ ធម្មេហិ អញ្ញលិកាណិយោ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។

[៥] ចត្វាហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ ។ បេ ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្ស ។ កតមេហិ ចត្វាហិ ។ ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អសេក្ខន្ធន សីលក្ខន្ធន សមញ្ញកតោ ហោតិ អសេក្ខន្ធន សមាទិក្ខន្ធន សមញ្ញកតោ ហោតិ អសេក្ខន្ធន ចញ្ញាទន្ធន សមញ្ញកតោ ហោតិ អសេក្ខន្ធន វិបុល្លិក្ខន្ធន សមញ្ញកតោ ហោតិ អសេក្ខន្ធន វិបុល្លិកញ្ញាណទស្សនៈក្ខន្ធន សមញ្ញកតោ ហោតិ ។ ឥតេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ចត្វាហិ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ ។ បេ ។ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សាតិ ។

បរិបូណិវេយវិបុល្លិកំ ។ បរិបូណិវេយវិបុល្លិកញ្ញាណទស្សនៈ ។ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះនឹង ជាអ្នកគួរទទួល គ្រឿងបូជា គួរទទួលភាគទុកទាន គួរទទួលទង្គិណទាន គួរផល់ អញ្ញលិកម្ម ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក ។

[៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង គួរទទួលគ្រឿងបូជា ។ បេ ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក ។ ធម៌៥ យ៉ាងនីមួយៗ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក៏សាសនានេះ ជាអ្នក ប្រកបដោយសីលក្ខន្ធជាអសេក្ខ ។ ប្រកបដោយសមាទិក្ខន្ធជាអសេក្ខ ។ ប្រកបដោយចញ្ញាទន្ធជាអសេក្ខ ។ ប្រកបដោយវិបុល្លិក្ខន្ធជាអសេក្ខ ។ ប្រកបដោយវិបុល្លិកញ្ញាណទស្សនៈក្ខន្ធជាអសេក្ខ ។ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះនឹង ជាអ្នកគួរទទួលគ្រឿងបូជា ។ បេ ។ ជាបុញ្ញក្ខេត្តដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក ។

(៧) បញ្ចហំ កិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាភោ កិក្ខុ
 ចាតុទ្ធិសោ ហោតិ ។ កកមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥធម កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ សីលវា ហោតិ ចាតិហោត្តសំវាសំវុតោ វិហាតិ
 អាណាភោចាសម្បន្តោ អណ្តមត្តេសុ វជ្ជេសុ ភយនស្សវី
 សមាទាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ពហុស្សុតោ ហោតិ
 សុតនេ សុតសន្និទយោ យេ តេ ឧត្តា អាទិកល្យាណា
 មជ្ឈេកល្យាណា បរិយាសាទកល្យាណា សាម្ពុ
 សព្វញ្ញំ កេវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធី ព្រហ្មចរិយំ អភិវឌ្ឍន្តិ
 កថាវចាស្ស ឧត្តា ពហុស្សុតោ ហោន្តិ ធាតា វចសា
 បរិចីតា មនសាទុចេក្ខិតា និដ្ឋយា សុប្បដិវិទ្ធា
 សន្តិដ្ឋា ហោតិ ឥតវិចារេន ចិវចិណ្ឌចាតសេនាសន-
 កិលានច្បច្ចយកេសដ្ឋបរិក្ខារេន ចេត្តំ ឈានាមំ អាភិ-
 ទេតសិកានំ និដ្ឋន្តេសុទិវហារាមំ និកាមនណភិ ហោតិ
 អកិច្ចលាភិ អកសិរលាភិ អាសវាមំ មយា អចាសវំ
 ចេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ និដ្ឋេវ ធម្មេ សយំ អភិញ្ញា
 សន្និកត្វា មចសម្បជ្ជ វិហាតិ ។ ឥមេហិ ចោ
 កិក្ខុវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្តាភោ កិក្ខុ ចាតុទ្ធិ-
 សោ ហោតិ ។

(៧) ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុច្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាង ជាអ្នក
 ទ្រពទៅបានក្នុងទិសទាំង៤ ។ ធម៌៧យ៉ាងអីវិញ ។ ម្ចាស់កិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមានសីល សង្រួមក្នុងបុគ្គល
 ទាំង៧៖ ច្រកបដោយភាពរោះទឹកដោះរោះ ឃើញភ័យក្នុងទោសទាំងឡាយ
 ទោះមានប្រមាណនិច សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ម
 អ្នកស្តាប់ច្រើន ចាំរឿងដែលស្តាប់ហើយ ចាំមិនរកចង្អុលរឿងដែល
 ស្តាប់ហើយ ពួកធម៌ណាពិរោះទាំងដើម ពិរោះកណ្តាល ពិរោះទាំងចុង
 ច្រកសព្វហូចរិយ៖ ព្រមទាំងអន្តរទាំងព្យញ្ជនៈ ចាំសុខ្ខេពញ្ញាលេញ
 អស់ដើរ កិក្ខុនោះបានស្តាប់ធម៌មានសភាពយ៉ាងនោះច្រើន ចាំស្តាប់
 រត់រាន យល់ច្បាស់ដោយចិត្ត ចាក់គ្នាជួយដោយប្រាជ្ញា មជាអ្នកសន្តោស
 ដោយចីរ បំណុល មេនាសនៈ ទឹកដីលានច្បច្ចយកេសដ្ឋបរិក្ខារ
 តាមមានតាមបាន ម ជាអ្នកបានតាមសេចក្តីប្រាជ្ញា បានមិនលំបាក
 បានមិនក្រឡាវាយទាំង៤ ដែលកស្រីយន្តចិត្តដ៏ក្រៃលែង ជាគ្រឿង
 នៅសប្បាយក្នុងបច្ចុប្បន្ន ម ជាអ្នកបានដល់ចេតោវិមុត្តិ ទឹកបញ្ញាវិមុត្តិ
 ដែលមិនមានភាសវៈ ព្រោះក្ស័យទៅវិទេភាសវៈទាំងឡាយ ធ្វើឱ្យជាក់
 ច្បាស់ ដោយប្រាជ្ញាដ៏ក្រៃលែងខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ម ។ ម្ចាស់កិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កិក្ខុច្រកបដោយធម៌៧ នេះឯង ទើបឈ្មោះជាអ្នកទ្រពទៅ
 បានក្នុងទិសទាំង៤ ។

[១០] ចក្ខុហិ កិក្ខុវេ ទទ្ទេហិ សធម្មតោ
 កិក្ខុ អលំ អក្ខាវនបន្តាធិ ចន្តាធិ សេនាសទាធិ
 ចដិសេវិកុំ ។ កកមេហិ ចក្ខុហិ ។ ឧច កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។ ថេ ។ សមាទាយ សិក្ខាតិ
 សិក្ខាបទេសុ ពហុស្សុតោ ហោតិ ។ ថេ ។ ធិដ្ឋិយា
 សុច្ឆដិវត្តា អារទ្ធវិកយា វិហារតិ ។ ថេ ។ ថាមវា
 ទទ្ទេបរក្កោមោ អធិត្តិក្កុទុវេ កុសលេសុ ទទ្ទេសុ
 ទេត្តំ ឈានាធិ អភិទេតសិកាធិ ធិដ្ឋទទ្ទេសុទិហារាធិ
 ធិកាមលាភិ ហោតិ អកិច្ចលាភិ អកសិរលាភិ
 អាសវាធិ មយា អជាសវំ ទេតោវិធីត្តិ ចញ្ញាវិធីត្តិ
 ធិដ្ឋេវ ទទ្ទេ សយំ អកិច្ចា សន្តិកត្វា មបសម្បជ្ជ
 វិហារតិ ។ ឧមេហិ ទោ កិក្ខុវេ ចក្ខុហិ ទទ្ទេហិ
 សធម្មតោ កិក្ខុ អលំ អក្ខាវនបន្តាធិ ចន្តាធិ
 សេនាសទាធិ ចដិសេវិកុំ ។

[១០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង ទើប
 គួរកាស្រីយសេនាសន ស្ងាត់ ជាព្រៃដែលមិនមែនជាទីបោះ របស់
 មនុស្ស ។ ធម៌៥ យ៉ាងនីមួយៗ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ជាអ្នកមានសីល ។ ថេ ។ សមាទាយបំភ្លេចក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១
 ជាពហុស្សុត ។ ថេ ។ ពាក់ព័ន្ធល្អដោយប្រាជ្ញា ១ ជាអ្នកប្រាជ្ញព្យា-
 យាម ។ ថេ ។ មានកំឡុងច្រើនច្រើនយ៉ាងទ្វាង មិនបោះបង់ចុះក្នុង
 កុសលធម៌ទាំងឡាយ ១ ជាអ្នកបាននាមសេចក្តីប្រាជ្ញា បានមិនលំបាក
 បានមិនព្រៃ គួរឈានទាំង ២ ដែលកាស្រីយចំក្នុងវិក្រិលនិ ជាគ្រឿង
 នៅជាសុទ្ធក្នុងបុព្វប្បដ្ឋ ១ ជាអ្នកបានចោលមុតិ ចញ្ញាវិធីត្តិ ដែលមិន
 បានកាសវៈ ព្រោះឃ្លីយទៅនៃកាសវៈទាំងឡាយ ធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ដោយ
 ប្រាជ្ញាវិក្រិលនិទូទងក្នុងបុព្វប្បដ្ឋ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកប
 ដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះឯង ទើបគួរកាស្រីយសេនាសនៈស្ងាត់ ជាព្រៃ
 ដែលមិនមែនជាទីបោះរបស់មនុស្ស ។

សុទ្ធពិភិក អង្គុន្តរិកាយស្ស បស្ចកនិយោ

ធិស្សន្ទានំ

សារជំ សន្តិភោ ចោរោ
សុខុមាលោ ជាសុចត្វុម
អាណន្ទសីលសេ ចិយោ
ចាតុខ្ចិសោ អរញ្ញោ ចាតំ ។

សុទ្ធពិភិក អង្គុន្តរិកាយ បស្ចកនិយោ

ឧទាននៃជាសុវិហារវិគ្គ តោតិ

ធម៌ក្ខិយ្យប្រៀនកន់ ១ ភិក្ខុវេសនោត្ថេស ១ ចោរ ១
សមណសុខុមាល ១ ជាតំបំ ៥ នីតិភិក្ខុវេសប្បាយ
ព្រះកោនន្ទ ១ ភិក្ខុប្រកបដោយសីលជាដើម ១ ភិក្ខុប្រកប
ដោយសីលជាសក្កុជាដើម ១ ភិក្ខុត្រចះទៅបានក្នុងទិស
ទាំងបួន ១ ភិក្ខុនៅក្នុងវិទ្រ ១ ។

អន្តរាវិស្សាស្ត ទុតិយោ

(១១) ចតុប័តិ ភិក្ខុវេ ធម្មេបិ សមន្តាគនោ
 កុលុបកោ ភិក្ខុ កុលេសុ អប្បិយោ ច ហោតិ
 អមណោ ច អតុ ច អភាវិយោ ច ។ កាតមេហិ
 ចតុប័តិ ។ អសន្តវិស្សាសិ ច ហោតិ អនិស្សវិ-
 កាច្ឆិ ច ឡត្តបសេវិ^(១) ច ឧបកណ្ណកាជច្ឆិ ច
 អតិយាចនកោ ច ។ ធមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ចតុប័តិ
 ធម្មេបិ សមន្តាគនោ កុលុបកោ ភិក្ខុ កុលេសុ
 អប្បិយោ ច ហោតិ អមណោ ច អតុ ច
 អភាវិយោ ច ។ ចតុប័តិ ភិក្ខុវេ ធម្មេបិ
 សមន្តាគនោ កុលុបកោ ភិក្ខុ កុលេសុ ចិយោ
 ច ហោតិ មណោ ច តុ ច ភាវិយោ ច ។
 កាតមេហិ ចតុប័តិ ។ ឧ អសន្តវិស្សាសិ ច
 ហោតិ ឧ អនិស្សវិកាច្ឆិ ច ឧ ឡត្តបសេវិ ច
 ឧ ឧបកណ្ណកាជច្ឆិ ច ឧ អតិយាចនកោ ច ។

១ ឧ. ឡត្តបសេវិ ច ។ ឧ. វិស្សាសេវិ ច ។

អន្តរាវិស្សាស្ត ទី ២

(១១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូល ប្រកប
 ដោយធម៌៥យ៉ាង ត្រកូលទាំងឡាយ រមែងមិនស្រឡាញ់ផង មិនពេញ
 ចិត្តផង មិនគោរពផង មិនសរសើរផង ។ ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង
 គឺដូចម្តេចខ្លះ គឺជាអ្នកមិនស្ម័គ្រចំពោះត្រកូល ដែលមិនមានសេចក្តី
 រាប់ការខ្លួន ខ្លួនមិនមែនជាដស្សៈ គោលកិច្ចខ្លួនជាដស្សៈ ជាអ្នក
 ចូលទៅរាប់ការដើម្បីផ្សេងៗត្រកូលដែលបែកបាក់ខ្លះ ជាអ្នកប្រើទ្រង់
 ជិត(គ្រាចៀកអ្នកដទៃ) ជាអ្នកសូមគេចែក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូល ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង នេះឯង ត្រកូល
 ទាំងឡាយ រមែងមិនស្រឡាញ់ផង មិនពេញចិត្តផង មិនគោរពផង
 មិនសរសើរផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូល
 ដែលប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង ត្រកូលទាំងឡាយ រមែងស្រឡាញ់
 ផង ពេញចិត្តផង គោរពផង សរសើរផង ។ ប្រកបដោយ
 ធម៌៥យ៉ាង គឺដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺជាអ្នកមិនស្ម័គ្រចំពោះត្រកូល
 ដែលមិនមានសេចក្តីរាប់ការខ្លួន ខ្លួនមិនមែនជាដស្សៈ គឺមិនគោលកិច្ច
 ជាដស្សៈ ជាអ្នកមិនចូលទៅរាប់ការដើម្បីផ្សេងៗត្រកូលដែលបែកបាក់
 ខ្លះ ជាអ្នកមិនទ្រង់ជិត(គ្រាចៀកអ្នកដទៃ) ជាអ្នកមិនសូមគេចែក ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទានិកយស្ស បញ្ចកនិយោ

ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហំ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ
កុសុបកោ ភិក្ខុ កុសេសុ ចំយោ ធ ហោតិ
មហាទោ ធ កុ ធ កាវនិយោ ចាតិ ។

(១២) បញ្ចហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ
បញ្ញាសមណោ ន អាណាតតោ ។ កតមេហំ បញ្ចហំ ។
អតិទ្ធករំ វា កច្ចតិ អន្តាសន្នេ វា បត្តបរិយាបន្នំ ន
កត្តាតិ អាចត្តិសាមញ្ញា កណាមាធំ ន វិវាបតិ
កណាមាទស្ស អន្តរន្តរា កមំ ឱទាតេតិ ធុឡត្រោ
ហោតិ ជន្យោ ឯឡត្រោ ។ ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ
បញ្ចហំ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ បញ្ញាសមណោ ន
អាណាតតោ ។ បញ្ចហំ ភិក្ខុវេ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ
បញ្ញាសមណោ អាណាតតោ ។ កតមេហំ បញ្ចហំ ។
ចាតិទ្ធករំ កច្ចតិ ធាត្វាសន្នេ បត្តបរិយាបន្នំ កត្តាតិ
អាចត្តិសាមញ្ញា កណាមាធំ វិវាបតិ កណាមាទស្ស ន
អន្តរន្តរា កមំ ឱទាតេតិ បញ្ញាវា ហោតិ អជន្យោ
អនឡត្រោ ។ ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហំ ធម្មេហំ
សមន្តាគតោ បញ្ញាសមណោ អាណាតតោតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទានិកយស្ស បញ្ចកនិយោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូល ដែលប្រកបដោយធម៌
៥ យ៉ាងនេះឯង ត្រកូលទាំងឡាយ រមែងស្រឡាញ់ផង ពេញចិត្តផង
ទោរពផង សរសើរផង ។

(១២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង
មិនគួរយកជាបញ្ញាសមណៈឡើយ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តើ
ដូចម្តេចខ្លះ ។ ភិក្ខុដើរឆ្ងាយរោកបូជីគរោក មិនទទួលយកបុត្រ
ឬកូនដែលនៅក្នុងបុត្រ មិនហាមឃាត់ព្រះថេរៈដែលនិយាយជិតត្រូវ
កាបត្តិ កាលព្រះថេរៈកំពុងនិយាយ ក៏និយាយពាក្យ កាត់ត្រង់
ចន្លោះ ។ ១ ជាអ្នកកើតប្រាជ្ញា ល្ងង់ ទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង មិនគួរយកជាបញ្ញាសមណៈឡើយ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង គួរយកជា
បញ្ញាសមណៈបាន ។ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ភិក្ខុ
មិនដើរឆ្ងាយរោក មិនជីគរោក ទទួលយកបុត្រ ឬ កូនដែលនៅក្នុង
បុត្រ ហាមឃាត់ព្រះថេរៈដែលនិយាយជិតត្រូវកាបត្តិ កាលព្រះ
ថេរៈកំពុងនិយាយ មិននិយាយពាក្យ កាត់ត្រង់ចន្លោះ ។ ១ ជាអ្នកមាន
ប្រាជ្ញា មិនល្ងង់ មិនទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយ
ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង តើគួរយកជាបញ្ញាសមណៈបាន ។

[១៧] បញ្ចហំ កិក្ខុវេ ធម្មហំ សមញ្ញកតោ
 កិក្ខុ អកញ្ចោ សម្មាសមាធិ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារិតំ ។
 កកមេហំ បញ្ចហំ ។ ៥៨ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អក្ខោមា
 ហោតិ រូបាចំ អក្ខោមា សន្ទាចំ អក្ខោមា កន្ទាចំ
 អក្ខោមា រសាចំ អក្ខោមា ដោជ្ជត្វាចំ ។ ៥៩ មេហំ
 ទោ កិក្ខុវេ បញ្ចហំ ធម្មហំ សមញ្ញកតោ កិក្ខុ
 អកញ្ចោ សម្មាសមាធិ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារិតំ ។ បញ្ចហំ
 កិក្ខុវេ ធម្មហំ សមញ្ញកតោ កិក្ខុ កញ្ចោ សម្មា-
 សមាធិ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារិតំ ។ កកមេហំ
 បញ្ចហំ ។ ៥៨ កិក្ខុវេ កិក្ខុ ទោ ហោតិ រូបាចំ
 ទោ សន្ទាចំ ទោ កន្ទាចំ ទោ រសាចំ ទោ
 ដោជ្ជត្វាចំ ។ ៥៩ មេហំ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ចហំ ធម្មហំ
 សមញ្ញកតោ កិក្ខុ កញ្ចោ សម្មាសមាធិ ឧបសម្បជ្ជំ
 វិហារិត្តំ ។

[១២] ឯកំ សមយំ កកវំ មកាធសុ វិហា-
 រតិ អន្តកកិទ្ធ ។ អថទោ អាយស្មា អានុញោ

[១៧] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាង
 មិនគួរនឹងចូលកាន់សម្មាសមាធិបានឡើយ ។ ប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាង
 តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជា
 អ្នកមិនអត់ធន់នឹងរូប១ មិនអត់ធន់នឹងសំឡេង១ មិនអត់ធន់នឹងក្លិន១
 មិនអត់ធន់នឹងរស១ មិនអត់ធន់នឹងវ័យ១ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ
 កិក្ខុប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាងនេះ មិនគួរនឹងចូលកាន់សម្មាសមាធិ
 បានឡើយ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាង
 គួរនឹងចូលកាន់សម្មាសមាធិបាន ។ ប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាង តើដូច
 ម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកអត់ធន់
 នឹងរូប១ អត់ធន់នឹងសំឡេង១ អត់ធន់នឹងក្លិន១ អត់ធន់នឹងរស១
 អត់ធន់នឹងវ័យ១ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាង
 នេះ តើបង្កចូលកាន់សម្មាសមាធិបាន ។

[១២] សមីយម្ហយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់នឹងខេត្តក្នុង
 អន្តកកិទ្ធត្រាមក្នុងដែនឧបទ្វីប ។ ព្រះនោះ ព្រះគោនគុដ៏មានកាយ

យេន កកវា តេនុបសន្តមិ ឧបសន្តមិ ធា កកវន្តំ
 អកវាទេត្វា ឯកមន្តំ ឯសិដិ ។ ឯកមន្តំ ឯសិដិ
 ទោ កាយស្មន្តំ អាទន្តំ កកវា ឯកទរោច យេ តេ
 អាទន្ត កិក្ខុ ទវា អចិរិយ្យតិណ អទុបាគតា ឥមំ
 ចន្ទវិធមំ តេ វោ អាទន្ត កិក្ខុ បញ្ចសុ ទុគ្គេសុ
 សមាទចេតត្វា ឯហសតត្វា ចតិដ្ឋាចេតត្វា ។
 កកវេសុ បញ្ចសុ ។ ឯថ តុត្តេ កាវុសោ សិលវា
 ហោថ ចាតិមោក្ខសំវាសំវុតា វិហាថ អាចារកោចា-
 សឡត្វា អណ្តមត្តេសុ វុត្តេសុ កយនស្សវាទោ សមា-
 នាយ សិក្ខុថ សិក្ខាបទេស្មតិ ឥតិ ចាតិមោក្ខសំវា
 សមាទចេតត្វា ឯហសតត្វា ចតិដ្ឋាចេតត្វា ឯថ
 តុត្តេ កាវុសោ ឥន្ទ្រិយេសុ តុត្តត្វា វិហាថ
 អាវុសតិទោ ឯមកសតិទោ សារក្ខតមាទសា
 សតាភក្ខន ទេតសា សមញ្ញតតាតិ ឥតិ ឥន្ទ្រិយ-
 សំវេ សមាទចេតត្វា ឯហសតត្វា ចតិដ្ឋាចេតត្វា

ចូលទៅកាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ តំក្របថ្វាយ
 បង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរ ។ លុះព្រះភាគនុ
 ដ៏មានភាយ អង្គុយក្នុងទីដ៏សមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់
 ដូច្នោះថា ម្ចាស់មាននុ កិត្តុចានិទ្យាយណា ទើបវិនិច្ឆ័យចូលថ្មី មកកាន់
 ចម្រើនិយនេះ ក្នុងកាលដ៏ឡូវិច្ឆៈ ម្ចាស់មាននុ កិត្តុចានិទ្វារ ត្រូវអ្នក
 កលន្តាឱ្យសមាទាន ឱ្យនៅកស្រីយ ឱ្យតាំងនៅសិបក្នុងធម៌ដ យ៉ាង ។
 ក្នុងធម៌ដ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ធីឱ្យសមាទាន ឱ្យនៅកស្រីយ
 ឱ្យតាំងនៅសិប ក្នុងទុរិយោធនុសំវេសិល ដោយពាក្យថា ម្ចាស់កាវុសា
 ចានិទ្យាយ អ្នកចានិទ្យាយចូរមក ចូរជាអ្នកមានសិល សង្រឹម ក្នុង
 ទុរិយោធនុសំវេចចូលវិដោយពាក្យនេះនឹងគាថាៈ ឃើញនូវក្រិយក្នុងទោស
 បន្តិចបន្តួច សមាទានសិក្សាក្នុងសិក្សាចានិទ្យាយដូច្នោះ ឱ្យសមាទាន
 ឱ្យនៅកស្រីយ ឱ្យតាំងនៅសិប ក្នុងដង្រិយសំវេដោយពាក្យថា ម្ចាស់
 កាវុសាចានិទ្យាយ អ្នកចានិទ្យាយ ចូរមក ចូរជាអ្នកគ្រប់គ្រងទ្វារក្នុង
 ដង្រិយចានិទ្យាយ តាំងស្មារតីក្ស (ទ្វារ) តាំងស្មារតីប្រកបដោយ
 ញាណ ជាអ្នកមានចំនួនក្សស្មារតី ប្រកបដោយចំនួនក្សស្មារតីដូច្នោះ ។

ឯង តុប្បិដ្ឋ ភាវុសា អច្ឆរិយស្វា ហោថ កស្សបរិ-
 យទ្ធការិយាតិ ឥតិ កស្សបរិយទ្ធ សមាទេវតត្វា
 វិហសតត្វា បតិដ្ឋាបេតត្វា ឯង តុប្បិដ្ឋ ភាវុសា
 ភាវុសា ហោថ អរញ្ញវិទបត្តាវិ បត្តាវិ សេនា-
 សនាវិ បដិសេវិយាតិ ឥតិ កាយវុទ្ធការសេសេ សមា-
 ទេវតត្វា វិហសតត្វា បតិដ្ឋាបេតត្វា ឯង តុប្បិដ្ឋ
 ភាវុសា សម្មាវិដ្ឋិតា ហោថ សម្មាទស្សរេទ
 សម្មាទតាតិ ឥតិ សម្មាទស្សរេទ សមាទេវតត្វា
 វិហសតត្វា បតិដ្ឋាបេតត្វា ។ យេ តេ អាទទ
 ភិក្ខុ ទវ អចិរិយ្យទិវា អទុយាតតា ឥមំ ទត្ថវិទយំ
 តេ វេ អាទទ ភិក្ខុ ឥមេសុ បត្តសុ ទេវតសុ
 សមាទេវតត្វា វិហសតត្វា បតិដ្ឋាបេតត្វាតិ ។

[១៧] បត្តេហិ ភិក្ខុវេ ទេវតេហិ សមញ្ញតតា ភិក្ខុវិ
 យថាតតំ វិក្ខុវិដ្ឋា ឯវិ វិវាយ ។ កតាទេហិ បត្តេហិ ។
 ភាវុសទត្ថវិ ហោតិ កុលទត្ថវិ ហោតិ លាភ-
 ទត្ថវិ ហោតិ វណ្ណទត្ថវិ ហោតិ ទត្ថទត្ថវិ ហោតិ ។

។ ។ កាយវុទ្ធការិយា ។

ឱសមាទាទ ឱទៅតស្រីយ ឱទាំងនៅសិបំ ក្នុងពាក្យសំដី ឱទាំង
 ទិបំដុន ដោយពាក្យថា ម្នាលភាវុសាទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរមក ចូរជាអ្នកមានពាក្យសំដីនិម ធ្វើពាក្យសំដីឱទាំងទិបំដុនដូច្នោះ ។
 ឱសមាទាទ ឱទៅតស្រីយ ឱទាំងនៅសិបំ ក្នុងសេចក្តីស្តាប់កាយ
 ដោយពាក្យថា ម្នាលភាវុសាទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ ចូរមក
 ចូរជាអ្នក នៅក្នុងវិទ្ធរាជ្ជ គប់កសេនាសនៈដ៏ល្ងាចំ គឺវិទ្ធរាជ្ជវិទ្ធរា
 ធំដូច្នោះ ។ ឱសមាទាទ ឱទៅតស្រីយ ឱទាំងនៅសិបំ ក្នុងកាយលំ
 យើញត្រូវ ដោយពាក្យថា ម្នាលភាវុសាទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
 ចូរមក ចូរជាអ្នកយល់ត្រូវ ប្រកបដោយកាយលំយើញត្រូវដូច្នោះ ។
 ម្នាលអាទទ ភិក្ខុទាំងឡាយណា ទើបនឹងបូស្មី មកកាន់ទេវតិយទេ
 ក្នុងកាលវេទ្យានៈ ម្នាលអាទទ ភិក្ខុទាំងនោះ ត្រូវអ្នករាប់គ្នា ឱ
 សមាទាទ ឱទៅតស្រីយ ឱទាំងនៅសិបំ ក្នុងទេវតិយទេ ។

[១៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនិប្រកបដោយធម៌៤ យ៉ាង
 នឹងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ប្រកបដោយ
 ធម៌៤ យ៉ាង ដើម្បីចម្លងចូរ ។ គឺភិក្ខុនិកំណាញ់ភាវុស ។ កំណាញ់
 ត្រកូល ។ កំណាញ់លាភ ។ កំណាញ់ទុណ ។ កំណាញ់ទិបំ ។

ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមញ្ញកតា
 ភិក្ខុនិ យថាភតំ ធិត្តិញ្ញា ឯវំ និរយេ ។ បញ្ចហិ
 ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតា ភិក្ខុនិ យថាភតំ
 ធិត្តិញ្ញា ឯវំ សក្កេ ។ កកមេហិ បញ្ចហិ ។
 ន ភានសមឆ្នវិធំ ហោតិ ន កុលមឆ្នវិធំ ហោតិ
 ន លាភមឆ្នវិធំ ហោតិ ន វណ្ណមឆ្នវិធំ ហោតិ ន
 ធម្មមឆ្នវិធំ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហិ
 ធម្មេហិ សមញ្ញកតា ភិក្ខុនិ យថាភតំ ធិត្តិញ្ញា
 ឯវំ សក្កេតិ ។

[១៦] បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតា ភិក្ខុនិ
 យថាភតំ ធិត្តិញ្ញា ឯវំ និរយេ ។ កកមេហិ បញ្ចហិ ។
 អនុវិទូ អបរិយោកាហោត្វា អវណ្ណារហស្ស វណ្ណំ
 ភាសតិ អនុវិទូ អបរិយោកាហោត្វា វណ្ណារហស្ស
 អវណ្ណំ ភាសតិ អនុវិទូ អបរិយោកាហោត្វា អប្បសា-
 ននិយេ ហិរេ បសានំ ឧបនំសេតិ អនុវិទូ អបរិយោកា-
 ហោត្វា បសាននិយេ ហិរេ អប្បសានំ ឧបនំសេតិ
 សទ្ធាទេយ្យំ វិនិចារេតិ ។ ឥមេហិ ទោ ។ បេ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីប្រកបដោយធម៌៤ យ៉ាងនេះឯង នឹងធ្លាក់
 ទៅក្នុងនរក ដូចជានៅទីលាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុនីប្រកបដោយធម៌៤ យ៉ាង នឹងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ដូចជានៅទីលាក់
 ទៅដំណល់ទុក ។ (ប្រកបដោយធម៌៤ យ៉ាង គឺដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺភិក្ខុនី
 មិនកំណាញ់អាវុស ១ មិនកំណាញ់ត្រិកូល ១ មិនកំណាញ់លាភ ១
 មិនកំណាញ់គុណ ១ មិនកំណាញ់ធម៌ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុនីប្រកបដោយធម៌៤ យ៉ាងនេះឯង នឹងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជា
 នៅទីលាក់ទុក ។

[១៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនីប្រកបដោយធម៌៤ យ៉ាង
 នឹងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជានៅទីលាក់ ។ (ប្រកបដោយ
 ធម៌៤ យ៉ាង គឺដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺភិក្ខុនីមិនពិចារណា មិនបាទស្តាប
 ស្មន៌មើល ហើយសរសើរ បុគ្គលដែលមិនគួរសរសើរ ១ មិនបាទ
 ពិចារណា មិនបាទស្តាបស្មន៌មើល ហើយនិរេង្រៀល បុគ្គលដែលគួរ
 សរសើរ ១ មិនបាទពិចារណា មិនបាទស្តាបស្មន៌មើល ហើយសំដែងទូរ
 សេចក្តីជ្រែជ្រូកនិទ្ទិលមិនគួរជ្រែជ្រូក ១ មិនបាទពិចារណា មិនបាទ
 ស្តាបស្មន៌មើល ហើយសំដែងភ្នំសេចក្តីមិនជ្រែជ្រូកនិទ្ទិលគួរជ្រែជ្រូក ១
 ធ្វើសទ្ធាទេយ្យវុទ្ធិញ្ញាត់ចុះ ១ ។ ដោយធម៌នេះឯង ។ បេ ។

ចត្តាបិ ភិក្ខុវេ ទធម្មេហិ សមញ្ញកតា ភិក្ខុវិ យថា-
 ភតំ ឯត្តិញ្ញា ឯវំ សក្កេ ។ កតតេហិ ចត្តាបិ ។
 អនុវិទូ ចរិយាការោត្តា អវិញ្ញាបាស្ស អវិញ្ញំ ភាសតិ
 អនុវិទូ ចរិយាការោត្តា វិញ្ញាបាស្ស វិញ្ញំ ភាសតិ
 អនុវិទូ ចរិយាការោត្តា អប្បសាទធិយេ មាទេ
 អប្បសាទំ ឧបទំសេតិ អនុវិទូ ចរិយាការោត្តា ចសា-
 ទធិយេ មាទេ ចសាទំ ឧបទំសេតិ សទ្ធានយ្យំ ទ
 វិចិចារតតិ ។ ឥតេហិ ទោ ។ បេ ។

(១៧) ចត្តាបិ ភិក្ខុវេ ទធម្មេហិ សមញ្ញកតា ភិក្ខុវិ
 យថាភតំ ឯត្តិញ្ញា ឯវំ ឯរយេ ។ កតតេហិ ចត្តា-
 បិ ។ អនុវិទូ អចរិយាការោត្តា អវិញ្ញាបាស្ស
 វិញ្ញំ ភាសតិ អនុវិទូ អចរិយាការោត្តា វិញ្ញា-
 បាស្ស អវិញ្ញំ ភាសតិ ឥស្សតិវិ ទ ហោតិ មច្ឆវិចិ
 ទ សទ្ធានយ្យត្ថុ វិចិចារតតិ ។ ឥតេហិ ទោ ។ បេ ។
 ចត្តាបិ ភិក្ខុវេ ទធម្មេហិ សមញ្ញកតា ភិក្ខុវិ
 យថាភតំ ឯត្តិញ្ញា ឯវំ សក្កេ ។ កតតេហិ ចត្តាបិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុវិប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង នឹងទៅកើត
 ក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេ ទាយកទៅដកលំទុក ។ ប្រកបដោយធម៌
 ៥ យ៉ាង គឺដូចម្តេចខ្លះ ។ ភិក្ខុវិ បានពិចារណាស្តាបស្មន៍មើលរួច
 ទើបនិរដ្ឋិល ចុក្កលវេលាគួរនិរដ្ឋិល ។ បានពិចារណា ស្តាបស្មន៍មើលរួច
 ទើបសរសើរ ចុក្កលវេលាគួរសរសើរ ។ បានពិចារណា ស្តាបស្មន៍មើលរួច
 ទើបសំដែងនូវសចក្តិមិនជ្រេថ្លាក្នុងចិត្ត វេលាមិនគួរជ្រេថ្លា ។ បានពិចារ-
 ណាស្តាបស្មន៍មើលរួច ទើបសំដែងនូវសចក្តិជ្រេថ្លា ក្នុងចិត្តដែលគួរជ្រេ-
 ថ្លា ។ មិនធ្វើសទ្ធាទេយ្យវគ្គឱ្យធ្លាក់ចុះ ។ ដោយធម៌នេះឯង ។ បេ ។

(១៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុវិ ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង
 នឹងធ្លាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេ ទាយកទៅទំលាក់ ។ ប្រកបដោយ
 ធម៌៥ យ៉ាង គឺដូចម្តេចខ្លះ ។ ភិក្ខុវិ មិនបានពិចារណា មិនបាន
 ស្តាបស្មន៍មើល ហើយសរសើរ ចុក្កលវេលាមិនគួរសរសើរ ។ មិន
 បានពិចារណា មិនបានស្តាបស្មន៍មើល ហើយនិរដ្ឋិល ចុក្កលវេលា
 គួរសរសើរ ។ ជាអ្នកច្រណែន ។ កំណាញ់ ។ ធ្វើសទ្ធាទេយ្យវគ្គ
 ឱ្យធ្លាក់ចុះ ។ ដោយធម៌នេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុវិ ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង នឹងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេ
 ទាយកទៅដកលំទុក ។ ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង គឺដូចម្តេចខ្លះ ។

អនុវិទូ ចរិយោកាហោត្វា អវល្លារហាស្ស អវល្លំ កាសតិ
អនុវិទូ ចរិយោកាហោត្វា វល្លារហាស្ស វល្លំ កាសតិ
អនិស្សកំនិ ច ហោតិ អចច្ឆរិទិ ច សទ្ធាទេយ្យញ្ច
ច វិនិចារតេតិ ។ ឥមេហិ ទោ ។ បេ ។

[១៨] ចត្វាហិ ភិក្ខុវេ នឌ្ឍេហិ សមញ្ញកតា ភិក្ខុនិ
យថាកតំ និក្ខំត្តា ឃវិ និរយេ ។ កាតមេហិ ចត្វាហិ ។
អនុវិទូ អចរិយោកាហោត្វា អវល្លារហាស្ស វល្លំ កា-
សតិ អនុវិទូ អចរិយោកាហោត្វា វល្លារហាស្ស អវល្លំ
កាសតិ មិច្ឆានិម្មិតា ច ហោតិ មិច្ឆាសន្តិច្ឆា ច សទ្ធា-
ទេយ្យញ្ច វិនិចារតេតិ ។ ឥមេហិ ទោ ។ បេ ។ ចត្វាហិ
ភិក្ខុវេ នឌ្ឍេហិ សមញ្ញកតា ភិក្ខុនិ យថាកតំ និក្ខំត្តា
ឃវិ សក្កេ ។ កាតមេហិ ចត្វាហិ ។ អនុវិទូ ចរិយោកា-
ហោត្វា អវល្លារហាស្ស អវល្លំ កាសតិ អនុវិទូ ចរិយោកា-
ហោត្វា វល្លារហាស្ស វល្លំ កាសតិ សម្មានិម្មិតា
ច ហោតិ សម្មាសន្តិច្ឆា ច សទ្ធាទេយ្យញ្ច ច
វិនិចារតេតិ ។ ឥមេហិ ទោ ។ បេ ។

ភិក្ខុនិ បាណតិបារណា ស្វាបស្មនិម្មេលរូច ទើបនិរេដ្ឋិល បុគ្គលវេល
គ្មាននិរេដ្ឋិល ។ បាណតិបារណា ស្វាបស្មនិម្មេលរូច ទើបសរសើរ បុគ្គល
វេលគ្មានសរសើរ ។ ជាអ្នកមិនច្រវែលន ។ មិនកំណាញ់ ។ មិនធ្វើ
សទ្ធាទេយ្យវត្ថុឱ្យប្រាក់ចុះ ។ ។ ដោយធម៌នេះឯង ។ បេ ។

[១៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនិ ប្រកបដោយធម៌ដ៏យ៉ាង
នឹងប្រាក់ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេ ដាំយកទៅទំលាក់ ។ ប្រកបដោយ
ធម៌ដ៏យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ភិក្ខុនិ មិនបាណតិបារណា មិនបាណ
ស្វាបស្មនិម្មេល ហើយសរសើរ បុគ្គលវេលមិនគ្មានសរសើរ ។ មិនបាណ
តិបារណា មិនបាណស្វាបស្មនិម្មេល ហើយនិរេដ្ឋិល បុគ្គលវេលគ្មាន
សរសើរ ។ ជាអ្នកមានសេចក្តីយល់ខុស ។ មានសេចក្តីត្រិះរិះខុស ។
ធ្វើសទ្ធាទេយ្យវត្ថុឱ្យប្រាក់ចុះ ។ ។ ដោយធម៌នេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុនិ ប្រកបដោយធម៌ដ៏យ៉ាងនឹងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌
ដូចជាគេ ដាំយកទៅដកល់ទុក ។ ប្រកបដោយធម៌ដ៏យ៉ាង
តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ភិក្ខុនិ បាណតិបារណា ស្វាបស្មនិម្មេលរូច
ទើបនិរេដ្ឋិល បុគ្គលវេលគ្មាននិរេដ្ឋិល ។ បាណតិបារណា ស្វាបស្មនិ
ម្មេលរូច ទើបសរសើរ បុគ្គលវេលគ្មានសរសើរ ។ ជាអ្នកមានសេចក្តី
យល់ឃើញត្រូវ ។ មានសេចក្តីត្រិះរិះត្រូវ ។ មិនធ្វើសទ្ធាទេយ្យវត្ថុ
ឱ្យប្រាក់ចុះ ។ ។ ដោយធម៌នេះឯង ។ បេ ។

[១៤] ចត្វាធិ កិច្ចាវ ធាត្មាធិ សមញ្ញកតា
 កិច្ចាធិ យថាភតំ ឯត្តំត្តា ឃីវ ឯរយេ ។ កតាមេហិ
 ចត្វាធិ ។ អនុវិទូ អបរិយោកាយោ អវិញ្ញាណស្ស
 វណ្ណំ កាសតំ អនុវិទូ អបរិយោកាយោ វណ្ណា-
 វាស្ស អវិញ្ញំ កាសតំ ចំប្រាភពា ច យោតិ
 ចំប្រាកត្តា ច សន្ធានេយ្យត្ថ វិចិចារតតិ ។
 ឧទេហិ ទោ ។ បេ ។ ចត្វាធិ កិច្ចាវ ធាត្មាធិ
 សមញ្ញកតា កិច្ចាធិ យថាភតំ ឯត្តំត្តា ឃីវ សត្តេ ។
 កតាមេហិ ចត្វាធិ ។ អនុវិទូ ចរិយោកាយោ វណ្ណា-
 វាស្ស អវិញ្ញំ កាសតំ អនុវិទូ ចរិយោកាយោ វណ្ណា-
 វាស្ស វណ្ណំ កាសតំ សម្មាភពា ច យោតិ
 សម្មាកត្តា ច សន្ធានេយ្យត្ថ ច វិចិចារតតិ ។
 ឧទេហិ ទោ ។ បេ ។

[១៥] ម្នាលកិត្តចាន់ឡាយ កិត្តនិ ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងដ៏ធំ
 ព្រាងទៅក្នុងនាម ដូចជាគេ ដាំយកទៅទំលាក់ ។ ប្រកបដោយធម៌៥
 យ៉ាង គឺដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺកិត្តនិ មិនបានពិចារណា មិនបានស្តាប់សូត្រ
 មើល ហើយសរសើរ បុគ្គលដែលមិនគួរសរសើរ ១ មិនបានពិចារណា
 មិនបានស្តាប់សូត្រមើល ហើយនិរុទ្ធិយ បុគ្គលដែលគួរសរសើរ ១ ជា
 អ្នកមានពិចារណា ១ មានការងារខុស ១ ធ្វើសព្វាទេយ្យវត្ថុឱ្យព្រាងចុះ ១ ។
 ដោយធម៌នេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលកិត្តចាន់ឡាយ កិត្តនិ ប្រកបដោយ
 ធម៌៥ យ៉ាងដ៏ធំទៅក៏គុណស្នាមស្នូត ដូចជាគេ ដាំយកទៅដំកល់ទុក ។
 ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង គឺដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺកិត្តនិ បានពិចារណា
 ស្តាប់សូត្រមើលរួច ទើបនិរុទ្ធិយ បុគ្គលដែលគួរនិរុទ្ធិយ ១ បាន
 ពិចារណា ស្តាប់សូត្រមើលរួច ទើបសរសើរ បុគ្គលដែលគួរសរសើរ ១
 មានពិចារណា ១ មានការងារត្រឹម ១ មិនធ្វើសព្វាទេយ្យវត្ថុឱ្យព្រាងចុះ ១ ។
 ដោយធម៌នេះឯង ។ បេ ។

(២០) ចត្វាហិ កំក្ការេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតា
 កំក្កុធិ យថាកតំ ធិក្កុំត្តា ឯវំ ធិរយេ ។ កាតមេហិ
 ចត្វាហិ ។ អនុវិទូ អបរិយោកាហេត្វា អវណ្ណារហស្ស
 វណ្ណំ កាសតិ អនុវិទូ អបរិយោកាហេត្វា
 វណ្ណារហស្ស អវណ្ណំ កាសតំ មិច្ឆាកយាមា ច ហោតិ
 មិច្ឆាសតំ ច សទ្ធានេយ្យត្វ វិធិចាតេតិ ។ ឥមេហិ
 ទោ ។ បេ ។ ចត្វាហិ កំក្ការេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតា
 កំក្កុធិ យថាកតំ ធិក្កុំត្តា ឯវំ សក្កេ ។ កាតមេហិ
 ចត្វាហិ ។ អនុវិទូ បរិយោកាហេត្វា អវណ្ណារហស្ស
 អវណ្ណំ កាសតំ អនុវិទូ បរិយោកាហេត្វា វណ្ណា-
 រហស្ស វណ្ណំ កាសតំ សទ្ធាកយាមា ច ហោតិ
 សទ្ធាសតំ ច សទ្ធានេយ្យត្វ ច វិធិចាតេតិ ។
 ឥមេហិ ទោ ។ បេ ។

អន្តរវិទូរុត្តា ទុតិយោ ។

(២០) ម្នាលកេតុទាំងឡាយ កេតុធិ ប្រកបដោយធម៌៤ យ៉ាងនឹងធ្លាក់
 ទៅក្នុងនរក ដូចជាគេ ដាំយកទៅដាំលាក់ ។ ប្រកបដោយធម៌៤ យ៉ាង
 នៃដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺកេតុធិ មិនបានពិចារណា មិនបានស្តាប់សូន្តីមើល
 ហើយសរសើរ បុគ្គលដែលមិនគួរសរសើរ ១ មិនបានពិចារណា មិនបាន
 ស្តាប់សូន្តីមើល ហើយនិរម្រៀល បុគ្គលដែលគួរសរសើរ ១ មានព្យាយាម
 ខុស ១ មានសន្តិខុស ១ ធ្វើសទ្ធានេយ្យវគ្គឲ្យធ្លាក់ចុះ ១ ។ ដោយ
 ធម៌នេះឯង ។ បេ ។ ម្នាលកេតុទាំងឡាយ កេតុធិ ប្រកបដោយធម៌
 ៤ យ៉ាង នឹងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេ ដាំយកទៅដាំកល់ទុក ។
 ប្រកបដោយធម៌៤ យ៉ាង នៃដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺកេតុធិ បានពិចារណា
 ស្តាប់សូន្តីមើលរួច ទើបនិរម្រៀល បុគ្គលដែលគួរនិរម្រៀល ១ បាន
 ពិចារណាស្តាប់សូន្តីមើលរួច ទើបសរសើរ បុគ្គលដែលគួរសរសើរ ១
 មានព្យាយាមត្រូវ ១ មានសន្តិត្រូវ ១ មិនធ្វើសទ្ធានេយ្យវគ្គឲ្យធ្លាក់ចុះ ។
 ដោយធម៌នេះឯង ។ បេ ។

ធម៌ អន្តរវិទូរុត្ត ទី ២ ។

ធម៌យចន្តរាសា អន្តរវិទ្យា ទុតិយា

ធម៌ស្ស្យាទិ

កុលុបតោ ចច្ឆាសមណោ
សមាទិ អន្តរវិទ្យា
មច្ឆរី វណ្ណនា ឥស្សរា
ធិដ្ឋំ វិហាយ វិយាហាទំ ។

ធម៌យចន្តរាសា អន្តរវិទ្យា ទី ២

ទទ្ទាននៃអន្តរវិទ្យាគ្រោះគឺ

និយាយអំពីភិក្ខុ ចូលទៅកាន់ត្រកូល ១ អំពីភិក្ខុជាចច្ឆា-
សមណៈ ១ អំពីភិក្ខុ មិនចូលកាន់សម្មាសមាទិ ១ អំពីព្រះ
អំណាចព្រះការអង្គក្នុងអន្តរវិទ្យា ១ អំពីសេចក្តីកំណា ព្រំ ១
អំពីសេចក្តីសរសើរ ១ អំពីភិក្ខុនី មានសេចក្តីច្រណែន ១
អំពីសេចក្តីយល់ខុស ១ អំពីវិហារ ១ អំពីព្យាហាម ១ ។

គិលានិទ្ទា ធម្មិយោ

(២០) ឯកំ សមយំ ភគវា វសាលិយំ វិហារតិ
ធម្មារាមំ ក្សត្រានិវាសនាណំ ។ អថេវ ភគវា សា-
យន្ត្រសមយំ ចដិសន្ធានា វុដ្ឋតោ យេន គិលាន-
សាលា ធម្មបសន្តិមិ ។ អទ្ធុសា ទោ ភគវា អញ្ញតវំ
កិច្ចំ ឧទ្ធុលំ គិលានតំ ធិស្វា បញ្ញត្តោ អាសនេ
ធិសីមិ ។ ធិសន្ធិ ទោ ភគវា កិច្ចំ អាមន្តសិ
យន្តត្ថំ កិច្ចាវ ឧទ្ធុលំ គិលានតំ បញ្ច ឧទ្ធា ឧ
វិជហន្តិ កស្សតំ ចាដិកត្ថំ ឧចិកស្សវំ អាសវាធិ
មយា អនាសវំ ចេតាវិធម្មិ បញ្ញាវិធម្មិ ធិដ្ឋេវ ឧធម្ម
សយំ អកិញ្ញា សន្តិកត្វា ឧបសម្បជ្ជំ វិហារិស្សតិ ។
កតមេ បញ្ច ។ ធិឧ កិច្ចាវ កិច្ចំ អស្មកាធិបស្សិ
កាយេ វិហារតិ អាចារវ ចដិក្សលសញ្ញិ សទ្ធុលោកេ
អធិកិកសញ្ញិ សទ្ធុសម្ពាវស្ម អធិប្បាធិបស្សិ ធម្មណ-
សញ្ញា ទោ បធិស្ស អជ្ឈត្ថំ សុប្បដ្ឋិតា ហោតិ ។

គិលានិទ្ទ ទី ៣

(២១) សម័យមួយ ព្រះជំរំព្រះភាគ ទ្រង់អង្គុក្ខត្តាភារ-
សាលា ភាមហានដ៏ជ្រក្រិវសាលី ។ ព្រះនារ ព្រះជំរំព្រះភាគ
ទ្រង់ចេញកំពិសម្បុក្ខនិសាយស្សសម័យ ចូលទៅ ឯគិលានសាលា
(ធម្មវិទ្យាបាលី) ។ ព្រះអង្គបានឃើញកិច្ច ១ រួច បានជម្លឹកផ្លាស់
ដាច់ លុះឃើញហើយគិតដំលើកសនៈ ដែលគេក្រាលផ្លាយ ។ លុះ
ព្រះជំរំព្រះភាគដល់ចំហើយ ទើបព្រាស់ទៅ ទិដ្ឋិកិច្ចតាំងឡាយថា
ម្ចាស់កិច្ចតាំងឡាយ (ចើ) ធម៌ដ យ៉ាង មិនលេចដ្ឋិតបុគ្គលណាមួយ
ដែលបានជម្លឹកផ្លាស់ដោយ ១ គុណវិសេសគុះ ទិដ្ឋិកើតប្រាកដដល់បុគ្គល
នោះ គឺបុគ្គលនោះ មិនយូរប៉ុន្មាន ទិដ្ឋិធ្វើឲ្យដាក់ប្រាស់ស្រីចេញ
ចេញបុគ្គលដ៏បញ្ញាវិធម្មិ ដែលមិនបានកសាវៈ ព្រោះអស់ទៅនៃកសាវៈ
ដោយប្រាថ្នាដ៏ទុក្ខដោយទូទាត់ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ធម៌ដ យ៉ាង គេដ្ឋិត
ម្តេចនេះ ។ ម្ចាស់កិច្ចតាំងឡាយ កិច្ចក្នុងនិសាយនោះ ធិបារណ
ឃើញរឿយ ។ ក្នុងកាយថា មិនស្អាត ១ ជាអ្នកសំខាន់ក្នុងកាយថា
ជាបស់បដិកូល ១ ជាអ្នកសំខាន់ក្នុងលោកតាំងអស់ថាជាសកាតមិនខ្លា
ត្រែក ១ ជាអ្នកធិបារណឃើញរឿយ ។ ក្នុងសន្តិវិធីតាំងថា មិន
ទៀង ១ ទាំងមហោសញ្ញាបស់បុគ្គលនោះ កំតាំងនាំសិបក្នុងសន្តិក ។

យក្កត្យំ កំត្វាវ ទុទ្ធលំ កំលាទតំ ឥមេ ចញ្ច ធម្មា
ន វិជហន្តិ កាស្សតំ ចាដិកត្តិ ធម្មិកស្សវ អាសាវំ
មយា ។ មេ ។ សន្តិកត្វា ឧបសម្បជ្ជិ វិហារិស្សតិកំ ។

(២២) យោ ហិ កោចិ កំត្វាវ កំត្វ វា កំត្វនិ
វា ចញ្ច ធម្ម កាវតំ ចញ្ច ធម្ម ពហុលីកាពតិ
កស្ស ភ្នំភ្នំ ឥលាជំ អញ្ញាវ ឥលំ ចាដិកត្តិ ធម្មិក
ធម្ម អញ្ញា សតិ វា ឧចាជិសេសេ អចាតាដិកា ។
កាតមេ ចញ្ច ។ ឥន កំត្វាវ កំត្វាវោ អជ្ឈត្តញ្ញាវ
សតិ ឧបដ្ឋិកា^(១) ហោតំ ធម្មាជំ ឧទយត្តកាមិជិយា
ចញ្ញាយ អសុភាទុបស្សិ កាយេ វិហារតិ រាហារ
ចដិក្ខុលសញ្ញិ សទ្ធលោកេ អនិកិកសញ្ញិ សទ្ធុ-
សង្ខាបស្ស អនិប្បាទុបស្សិ ។ យោ ហិ កោចិ កំត្វាវ

១ ១. ខ. សនិ សុញ្ញិកា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ (មើ) ធម៌ទាំង៩យ៉ាងនេះ មិនរលាយបំបុគ្គលណា
មួយ ដែលបានផ្ទឹកគ្នាទាំងបីបាទ គុណវិសេសន៍៖ ទិវិកើត្រាកដ
ដល់បុគ្គលនោះ អំបុគ្គលនោះ មិនយូរប៉ុន្មាន ទិវិកើត្រឡប់
សាម្រេច ។ មេ ។ ព្រោះគេសំពាសៈ ។

(២២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើបុគ្គលណាមួយ ទោះភិក្ខុក្តី
ភិក្ខុនិក្តី ចាំទទួលធម៌៩យ៉ាង ធ្វើឲ្យច្រើនទទួលធម៌៩យ៉ាង បណ្តាវេល
ទាំង២ប្រការ វេលាណាមួយទិវិកើត្រាកដដល់បុគ្គលនោះ អំពីទិវិ
បុគ្គលនោះ បុគ្គលមើ ។ បុគ្គលនោះបានសេស កំណត់ទិវិបុគ្គល
កាលជាអនាគាតបុគ្គល ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ធម៌៩យ៉ាង តើដូចម្តេចនូវ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្តីសាសនានោះ បានដកលំហូរអី ក្នុង
សន្តាន១ ជាអ្នកចំបារណៈឃើញរឿយ ។ ក្នុងកាយជា មិនស្អាត ដោយ
បញ្ញាជាគ្រឿងកំណត់ដឹងនូវការកើត ទិវិការវេលាទទួលធម៌ទាំងឡាយ ។
ជាអ្នកសំខាល់ក្នុងភារាជា ជាមេសំបង់កូល ។ ជាអ្នកសំខាល់ ក្នុង
លោកទាំងអស់ជា មិនខ្លាចគ្រោះ ។ ជាអ្នកសំខាល់ ក្នុងសង្គ្រាមទាំង
ក្នុងជា មិនទៀង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បើបុគ្គលណាមួយ

កិច្ចា វា កិច្ចាវិ វា ធម៌ បញ្ច ធម្ម កាវេតិ
ធម៌ បញ្ច ធម្ម តហុលីកាវេតិ តស្ស ទ្ធិន្នំ ផលានំ
អញ្ញាតវំ ផលំ ចាតិកន្នំ ធម្មេវ ធម្ម អញ្ញា សតិ
វា ទោធម៌សេសេ អនាតាមិកាតិ ។

(២៣) បញ្ចហំ កិច្ចាវេ ធម្មហំ សមន្តាគោ
តិលាទោ ឧប្បដ្ឋានោ យោតិ ។ កតមេហំ បញ្ចហំ ។
អសច្ចាយកាវី យោតិ សច្ចាយេ ធម្មំ ន ជាតាមិ
កេសន្នំ ន បដិសេវីតា យោតិ អត្តកាមស្ស កិលាឧ-
បដ្ឋានស្ស ន យថាភូតំ អាណំ ភាវិតត្តា យោតិ
អភិក្កមន្នំ វា អភិក្កមតិ បដិក្កមន្នំ វា បដិក្កមតិ
មិតំ វា មិកាតិ ឧប្បន្នំ សារីកាណំ វេទនាណំ ឧត្តរាណំ
តិព្វាណំ ទរាណំ កេតុកាណំ អសាណំ អមនាណំ
ចាលាហរាណំ អននិកសកជាតិកោ យោតិ ។ ធម៌ហំ
ទោ កិច្ចាវេ បញ្ចហំ ធម្មហំ សមន្តាគោ តិលាទោ
ឧប្បដ្ឋានោ យោតិ ។ បញ្ចហំ កិច្ចាវេ ធម្មហំ
សមន្តាគោ តិលាទោ សុបដ្ឋានោ យោតិ ។

ទោកិច្ចាវេ កិច្ចាវិ ចំវិទន្តវេ យំវិទនេ ធ្វើឱ្យច្រើននូវធម៌ យំវិទនេ
បច្ចុកាលំ ចំវិទនេ ច្រកាវេ ផលណាមួយនឹងកើតប្រាកដដល់បុគ្គលទោ
នឹងផុតពីអារម្មណ៍ ឬកាលបើ ។ បុគ្គលទោ គឺជាអ្នកដែល
នូវពលជាអនាគតបុគ្គល ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។

(២៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកផ្សំប្រកបដោយធម៌ យំវិទនេ
ជាបុគ្គលដ៏ល្អប្រាកដ ។ ប្រកបដោយធម៌ យំវិទនេ គឺដូចម្តេចនូវ ។
គឺជាអ្នកមិនចេះធ្វើនូវឧប្បសម្បាយ មិនដឹងប្រមាណក្នុងការសម្បាយ ម
ជាអ្នកមិនកន្លង មិនប្រាប់ដំបូងមិន ដល់អ្នកប្រើដើម្បីផលប្រាថ្នា
នូវសិទ្ធិចំវិទនេ ឬដើម្បីផលចំវិទនេ ឬដើម្បីប្រាប់ចំវិទនេ ឬដើម្បីផល
នូវផល មិនប្រាប់ថាផ្លូវយ ឬដើម្បីផលនៅនឹង មិនប្រាប់ថានៅនឹង ម
ជាអ្នកមិនចេះអន់គង់ចំពោះវេទនាប្រជុំក្នុងសិវិះ ជាទុក្ខ ជំងឺ ភ្នំ ភ្នំ
ធ្លោចផ្សា មិនស្រួល មិនជាទីពេញចិត្ត ជាវេទនា កាណិយករិក
នានាដែលកើតហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកផ្សំប្រកប
ដោយធម៌ យំវិទនេនឹង ជាបុគ្គលដ៏ល្អប្រាកដ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អ្នកផ្សំប្រកបដោយធម៌ យំវិទនេ ជាបុគ្គលដ៏ល្អប្រាកដ ។

កតមេហ៍ បញ្ចប់ ។ សម្បាយកាវ ហោតិ សម្បាយ
 មង្គុំ ជាតាតិ កេសម្លំ បដិសេវិកា ហោតិ អន្តកាមស្ស
 កំលាទុបដ្ឋាកស្ស យថាភូតំ អាណាមំ អាវិកត្តា
 ហោតិ អភិក្កមង្គំ វា អភិក្កមង្គីតំ បដិក្កមង្គំ វា
 បដិក្កមង្គីតំ បំ វា បំ ហោតិ ឧប្បន្ទាមំ សារីរិកាមំ
 វេមនាមំ ទុក្ខនាមំ តិក្ខាមំ ទកាមំ កុសុណាមំ
 អសាមាមំ អមនាមាមំ ចាលាហារាមំ អដិវាសកមា-
 តិកោ ហោតិ ។ ឧដេហ៍ ទោ កិក្កាវ បញ្ចប់
 ឧដេហ៍ សមន្តកោ កំលាទោ សុបដ្ឋាកោ
 ហោតិ ។

[២២] បញ្ចប់ កិក្កាវ ឧដេហ៍ សមន្តកោ
 កំលាទុបដ្ឋាកោ ចាលំ កំលាមំ ឧបដ្ឋាតុំ ។
 កតមេហ៍ បញ្ចប់ ។ ន បដិកាលោ ហោតិ
 កេសម្លំ សំវិទាតុំ សម្បាយសម្បាយំ ន ជាតាតិ
 អសម្បាយំ ឧបនាមេតិ សម្បាយំ អមនាមេតិ
 កាមិសន្តកេ កំលាមំ ឧបដ្ឋាតុំ ទោ មេត្តចំភ្លោ

ប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាង ដូចម្តេចនេះ ។ គឺជាអ្នកចេះធ្វើទូទៅសម្បាយ ។
 ជីវិតប្រមាណ ក្នុងការសម្បាយ ។ ជាអ្នកកត់ ។ ប្រាប់ដំបូងនាមកន
 ដល់អ្នកបម្រើដូច្នោះ ដែលប្រាប់ឲ្យសេចក្តីចំរើន ឬដំបូងដល់ចំរើនឡើង
 ប្រាប់ថា ចំរើនឡើង ឬដំបូងដោយប្រាប់ថា ក្នុងរយ ឬក៏ដំបូងនាមកន
 ប្រាប់ថា នាមកន ។ ជាអ្នកកត់ចំរើននាមកនដែលប្រជុំក្នុងសិរិះ ជាទុក្ខ
 ជំនុំ គ្រាន់ គ្រាន់ឡើយ មិនស្រួល មិនជាទីពេញចំនួន ជាវិទ្យា កាតា
 យកនូវជីវិតបានដែលកើតហើយ ។ គ្មានកិច្ចកំរើនឡើយ អ្នកដំបូង
 ប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាងនេះ ជាបុគ្គលដោយបម្រើ ។

[២២] គ្មានកិច្ចកំរើនឡើយ អ្នកបម្រើដំបូងប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាង
 មិនគួរនឹងបម្រើដូច្នោះ ។ ប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាង ដើម្បីដូចនេះ ។ គឺជា
 អ្នកមិនប្រសប់ចាន់ចំរើន ។ មិនគួរលំអ្នកការសម្បាយនឹងមិនសម្បាយ ។
 ធ្វើអ្នកដំបូងឲ្យយម្រៅកោមិនសម្បាយ ចំរើនមិនចំរើនសេចក្តីសម្បាយចូល
 មក ។ បម្រើដំបូងដោយចង់បានកាមិស មិនបម្រើដោយមេត្តចំភ្លោ

សុត្តនិកាយ អង្គបិដកយស្ស បញ្ចវគ្គបិដក

ដេតុន្តិ ហោតិ ឧទ្ធាវំ វា ចស្សវំ វា វន្តំ វា ទេឡំ
 វា និហរិតំ ឧ ចដិពលោ ហោតិ កិលានំ កាលេន
 កាលំ នឌ្ឍិយា កថាយ សទ្ធស្សេត្តំ សទានេចេត្តំ
 សធុត្តោដេត្តំ សធុហំសេត្តំ ។ ឥមេហិ ទោ កិក្ខុដ
 ចក្ខុហិ នឌ្ឍិហិ សធុត្តកតោ កិលានុចដ្ឋានោ
 គាលំ កិលានំ ឧចដ្ឋានំ ។ ចក្ខុហិ កិក្ខុដ នឌ្ឍិហិ
 សធុត្តកតោ កិលានុចដ្ឋានោ អលំ កិលានំ
 ឧចដ្ឋានំ ។ កតមេហិ ចក្ខុហិ ។ ចដិពលោ
 ហោតិ កេសន្តិ សិវិទាត្តំ សច្ចាយាសច្ចាយំ ជាតាតិ
 អសច្ចាយំ អចនាមេតិ សច្ចាយំ ឧចនាមេតិ
 មេត្តចិន្តោ កិលានំ ឧចដ្ឋានំ វោ កាមិសន្តរោ
 អដេតុន្តិ ហោតិ ឧទ្ធាវំ វា ចស្សវំ វា វន្តំ វា
 ទេឡំ វា និហរិតំ ចដិពលោ ហោតិ កិលានំ
 កាលេន កាលំ នឌ្ឍិយា កថាយ សទ្ធស្សេត្តំ
 សទានេចេត្តំ សធុត្តោដេត្តំ សធុហំសេត្តំ ។ ឥមេហិ ទោ
 កិក្ខុដ ចក្ខុហិ នឌ្ឍិហិ សធុត្តកតោ កិលានុចដ្ឋានោ
 អលំ កិលានំ ឧចដ្ឋានុន្តិ ។

សុត្តនិកាយ អង្គបិដកយស្ស បញ្ចវគ្គបិដក

ជាអ្នកភ្នំមិចំហោកោតំយកេត្តោចស្សវៈ កំអ្នក ឫទិកាតំទៅយល ១
 ជាអ្នកមិចំប្រសប់ធ្វើអ្នកដទៃឲ្យយល់យើង ឲ្យកាន់យក ឲ្យរៀន ឲ្យរីក
 រាយ ដោយធម្មិកថាភាវកាលក្ខត ។ ខ្មោលកំពូតំកំឡាយ អ្នកចាត្រិ
 ដទៃប្រកបដោយធម៌ យ៉ាងនេះ មិនអ្នកនឹងចាត្រិដទៃទៀត ។
 ខ្មោលកំពូតំកំឡាយ អ្នកចាត្រិដទៃប្រកបដោយធម៌ យ៉ាង ទើបអ្នកនឹង
 ចាត្រិដទៃ ។ ប្រកបដោយធម៌ យ៉ាង គេដូចម្តេច ។ នឹងអ្នកប្រសប់
 ចាត្រិ ១ ខ្មោលកំពូតំកំឡាយនឹងមិនសប្បាយ ១ តាំងបញ្ចុវ
 សេចក្តីមិនសប្បាយធ្វើអ្នកដទៃឲ្យយល់ទៅកោសលយ ១ ចាត្រិដទៃ
 ដោយមេត្តចិន្តា មិនចាត្រិដោយធម៌ តាំងមិនភ្នំមិចំហោកោតំ
 យកេត្តោចស្សវៈ កំអ្នក ឫទិកាតំទៅយល ១ ជាអ្នកប្រសប់ធ្វើអ្នក
 ដទៃឲ្យយល់យើង ឲ្យកាន់យក ឲ្យរៀន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថា
 ភាវកាលក្ខត ។ ខ្មោលកំពូតំកំឡាយ អ្នកចាត្រិដទៃប្រកបដោយធម៌
 យ៉ាងនេះ ទើបអ្នកនឹងចាត្រិដទៃ ។

(២៥) ចត្វុតោ កំត្វាវ ធម្មា អនាប្បស្សា ។ កាតមេ
 មត្វ ។ អសច្ចាយកាវិ ហោតិ សច្ចាយេ មត្តំ ន
 ជាតាតិ អចរិណាតកោដិ ម ហោតិ អកាលទាវិ ម
 កត្រិញ្ញទាវិ ម ។ ឧទេ ទោ កំត្វាវ ចត្វុ ធម្មា អនា-
 ប្បស្សា ។ ចត្វុតោ កំត្វាវ ធម្មា អាយស្សា ។ កាតមេ
 មត្វ ។ សច្ចាយកាវិ ហោតិ សច្ចាយេ មត្តំ ជាតាតិ
 អចរិណាតកោដិ ម ហោតិ កាលទាវិ ម ក្រិញ្ញទាវិ
 ម ។ ឧទេ ទោ កំត្វាវ ចត្វុ ធម្មា អាយស្សាតិ ។

(២៦) ចត្វុតោ កំត្វាវ ធម្មា អនាប្បស្សា ។ កាតមេ
 មត្វ ។ អសច្ចាយកាវិ ហោតិ សច្ចាយេ មត្តំ ន
 ជាតាតិ អចរិណាតកោដិ ម ហោតិ ទុស្សីលោ ម
 ទាចមិធម្មោ ម ។ ឧទេ ទោ កំត្វាវ ចត្វុ ធម្មា
 អនាប្បស្សា ។ ចត្វុតោ កំត្វាវ ធម្មា អាយស្សា ។

(២៥) ប្បុលភិក្ខុទាំងឡាយ អនាប្បស្សតិ (ធម៌ធ្វើឱ្យអាយុវ័យ)
 នេរោនថយ៉ាង ។ ធម៌ថយ៉ាង តើដូចម្តេចច្បះ ។ គឺជាអ្នកមិនចេះ
 ធ្វើខ្លួនឱ្យសច្ចាយ មិនដឹងប្រមាណក្នុងការសច្ចាយ ជាអ្នកបរិភោគ
 អាហារមិនរលួយ ជាអ្នកគ្រូចៅមិនត្រូវតាមកាល ជាអ្នកមិន
 ប្រតិទិនមិនដំប្រាសិ ។ ប្បុលភិក្ខុទាំងឡាយ អនាប្បស្សតិ មាន
 ថយ៉ាងនេះឯង ។ ប្បុលភិក្ខុទាំងឡាយ អាយស្សតិ (ធម៌ធ្វើឱ្យ
 ចំរើនអាយុ) នេរោនថយ៉ាង ។ ធម៌ថយ៉ាង តើដូចម្តេចច្បះ ។ គឺជា
 អ្នកចេះធ្វើខ្លួនឱ្យសច្ចាយ ដឹងប្រមាណក្នុងការសច្ចាយ ជាអ្នក
 បរិភោគអាហាររលួយ ជាអ្នកគ្រូចៅត្រូវតាមកាល ប្រតិទិន
 ដំប្រាសិ ។ ប្បុលភិក្ខុទាំងឡាយ អាយស្សតិ មានថយ៉ាងនេះឯង ។

(២៦) ប្បុលភិក្ខុទាំងឡាយ អនាប្បស្សតិ (ធម៌ធ្វើឱ្យអាយុវ័យ)
 នេរោនថយ៉ាង ។ ធម៌ថយ៉ាង តើដូចម្តេចច្បះ ។ គឺជាអ្នកមិនចេះធ្វើខ្លួន
 ឱ្យសច្ចាយ មិនដឹងប្រមាណក្នុងការសច្ចាយ ជាអ្នកបរិភោគ
 អាហារមិនរលួយ ជាអ្នកគ្រូស្ម័គ្រ ជាអ្នកមានមិត្តភក្តិ ។
 ប្បុលភិក្ខុទាំងឡាយ អនាប្បស្សតិ មានថយ៉ាងនេះឯង ។ ប្បុលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អាយស្សតិ (ធម៌ធ្វើឱ្យចំរើនអាយុ) នេរោនថយ៉ាង ។

កកមេ ចត្វ ។ សច្ចាយការី ហោតិ សច្ចាយេ
មត្តំ ជាថាតិ បរិណគកោដិ ច ហោតិ សីលភិ ច
កស្សណមិត្តោ ច ។ ឥមេ ទោ កំត្វុវេ ចត្វ
ចត្តា ភាយុស្សតិ ។

(២៧) ចត្វហិ កំត្វុវេ ធម្មហិ សមញ្ញកតោ
កំត្វុ ទាលំ សង្ឃញ្ញាវចកាសិកំ ។ កកមេហិ
ចត្វហិ ។ ឥច កំត្វុវេ កំត្វុ អសន្តុដ្ឋោ ហោតិ
ឥភវិកមេន ចិវេន អសន្តុដ្ឋោ ហោតិ ឥភវិកមេន
ចិណ្ឌនាតេន អសន្តុដ្ឋោ ហោតិ ឥភវិកមេន សេនា-
សនេន អសន្តុដ្ឋោ ហោតិ ឥភវិកមេន កិណេនច្យុត្ត-
យកេសន្តិវចកាមេន កាមសង្កត្តច្យតហុលោ ច វិហារតិ ។
ឥមេហិ ទោ កំត្វុវេ ចត្វហិ ធម្មហិ សមញ្ញកតោ
កំត្វុ ទាលំ សង្ឃញ្ញាវចកាសិកំ ។ ចត្វហិ កំត្វុវេ
ធម្មហិ សមញ្ញកតោ កំត្វុ អលំ សង្ឃញ្ញាវចកា-
សិកំ ។ កកមេហិ ចត្វហិ ។ ឥច កំត្វុវេ កំត្វុ
សន្តុដ្ឋោ ហោតិ ឥភវិកមេន ចិវេន សន្តុដ្ឋោ ហោតិ

ធមិវយ៉ានិ ធេវុចម្ពេច្ឆ្ា ។ ធិជាត្តក វាវេធ្វិទ្ធិសច្ចាយេ ។ ជីវិ
ប្រមាណក្នុងការសច្ចាយ ។ ជាត្តកបរិសានកហារល្មេយ ។ ជាត្តក
មានសីល ។ ជាត្តកមានកស្សណមិត្ត ។ ប្រាសកំត្វុទាំងឡាយ
ភាយុស្សធមិ មាន៧យ៉ាងនេះ ។

(២៧) ប្រាសកំត្វុទាំងឡាយ កំត្វុប្រកថាដោយធមិវយ៉ានិ មិន
គួរនឹងចេញចាកសង្ឃ (១) (ទៅនៅឯម្នាក់ឯង) ទេ ។ ប្រកថាដោយធមិ
វយ៉ានិ ធេវុចម្ពេច្ឆ្ា ។ ប្រាសកំត្វុទាំងឡាយ កំត្វុក្នុងសាសនានេះ
ជាត្តកមិនស្ម័គ្រស្ម័គ្រដោយចីវរ ភាមមានភាមបុន ។ មិនស្ម័គ្រស្ម័គ្រដោយ
ចិណ្ឌបុន ភាមមានភាមបុន ។ មិនស្ម័គ្រស្ម័គ្រដោយសេនាសនៈ ភាម
មានភាមបុន ។ មិនស្ម័គ្រស្ម័គ្រដោយកិណេនច្យុត្តយកេសន្តិវចកាមេន ភាម
មានភាមបុន ។ ជាត្តកក្រិសានដោយសច្ចីត្រិវក្នុងកមេន ។ ប្រាស
កំត្វុទាំងឡាយ កំត្វុប្រកថាដោយធមិវយ៉ានិ មិនគួរនឹងចេញ
ចាកសង្ឃ (ទៅនៅឯម្នាក់ឯង) ទេ ។ ប្រាសកំត្វុទាំងឡាយ កំត្វុប្រក
ថាដោយធមិវយ៉ានិ ធេវុចម្ពេច្ឆ្ា ។ ប្រាសកំត្វុទាំងឡាយ កំត្វុក្នុង
សាសនានេះ ជាត្តកស្ម័គ្រស្ម័គ្រដោយចីវរ ភាមមានភាមបុន ។

១ ឬមិនប្រកថាដោយសង្ឃ ។ ធីត្តិកា ។

ឥតវិភយេ ចិល្ហាចារោទេ សន្តុដ្ឋា ហោតិ ឥតវិភយេ
សេពាសទេទេ សន្តុដ្ឋា ហោតិ ឥតវិភយេ កិលា-
នប្បទូយកេសន្តបរិក្ខារេន ទេកុខុសន្តប្បទូយកេសន្ត
វិហារំ ឥទេហំ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ចហំ នាម្មហំ
សមញ្ញកោ កិក្ខុ អសំ សន្តុដ្ឋាវបកាសិកុដ្ឋំ ។

(២៨) បញ្ចហំ កិក្ខុវេ សមណទុក្ខានំ ។
កកាមាមិ បញ្ច ។ ឥទេ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អសន្តុដ្ឋា
ហោតិ ឥតវិភយេ ចិល្ហេន អសន្តុដ្ឋា ហោតិ ឥតវិភយេ
ចិល្ហាចារោទេ អសន្តុដ្ឋា ហោតិ ឥតវិភយេ សេពា-
សទេទេ អសន្តុដ្ឋា ហោតិ ឥតវិភយេ កិលានប្បទូ-
យកេសន្តបរិក្ខារេន អនកិកោ ទ ព្រហ្មចរិយំ ចរតំ ។
ឥទេហំ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច សមណទុក្ខានំ ។ បញ្ចហំ
កិក្ខុវេ សមណសុទានំ ។ កកាមាមិ បញ្ច ។
ឥទេ កិក្ខុវេ កិក្ខុ សន្តុដ្ឋា ហោតិ ឥតវិភយេ
ចិល្ហេន សន្តុដ្ឋា ហោតិ ឥតវិភយេ ចិល្ហាចារោទេ
សន្តុដ្ឋា ហោតិ ឥតវិភយេ សេពាសទេទេ សន្តុដ្ឋា
ហោតិ ឥតវិភយេ កិលានប្បទូយកេសន្តបរិក្ខារេន

សន្តុសវោយចិល្ហាចារោទេ ភាមមានភាមទានំ សន្តុសវោយសេតា-
សនៈ ភាមមានភាមទានំ សន្តុសវោយគិលានប្បទូយកេសន្តបរិក្ខារេ
ភាមមានភាមទានំ ជាអ្នកក្រាស់វាយសេចក្តីត្រិះរិះ ក្នុងការបញ្ញ
បាណេន ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាង
នេះឯង ទើបគួរចេញចាកសិរី (ទៅទៅវិទ្ធក្នុងឯង) បាន ។

(២៨) ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ សមណទុក្ខ (ទុក្ខរបស់សមណៈ)
នេះមាន៧យ៉ាង ។ ទុក្ខ៧យ៉ាង តើដូចម្តេចនូវ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ
កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនសន្តុសវោយចិល្ហេន ភាមមានភាមទានំ
មិនសន្តុសវោយចិល្ហាចារោទេ ភាមមានភាមទានំ មិនសន្តុសវោយ
សេពាសនៈ ភាមមានភាមទានំ មិនសន្តុសវោយគិលានប្បទូយ-
កេសន្តបរិក្ខារេ ភាមមានភាមទានំ ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយធម៌ទាំងមិន
ត្រឹមត្រូវ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ សមណទុក្ខមាន៧យ៉ាងនេះឯង ។
ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ សមណសុខ (សុខរបស់សមណៈ) មាន៧យ៉ាង ។
សុខ៧យ៉ាង តើដូចម្តេចនូវ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុក្នុងសាស-
នានេះ ជាអ្នកសន្តុសវោយចិល្ហេន ភាមមានភាមទានំ សន្តុសវោយ
ចិល្ហាចារោទេ ភាមមានភាមទានំ សន្តុសវោយសេពាសនៈ ភាមមានភាម
ទានំ សន្តុសវោយគិលានប្បទូយកេសន្តបរិក្ខារេ ភាមមានភាមទានំ

អភិរោក ច ព្រហ្មចរិយំ ចាតិ ។ ឥមាធិ ទោ
កិក្ខុវេ បញ្ច សមណសុទាធិតិ ។

[២៧] បញ្ចវេ កិក្ខុវេ អាចាយិកា ទោយិកា
បរិក្ខុប្បា អតេត្តិញ្ញា ។ កតមេ បញ្ច ។ មាតា(១)
ធីវិតា វេរេចិកា ហោតិ ចិកា(២) ធីវិតា វេរេចិកា
ហោតិ អរហា(៣) ធីវិតា វេរេចិកា ហោតិ តថាគតស្ស
នុដ្ឋេន ចិក្ខេន លោហិតំ ឧប្បាធិតំ ហោតិ សន្និក្ខា
កិក្ខោ ហោតិ ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច អាចា-
យិកា ទោយិកា បរិក្ខុប្បា អតេត្តិញ្ញាតិ ។

[៣០] បញ្ចមាធិ កិក្ខុវេ ក្សសទាធិ ។
កតមាធិ បញ្ច ។ ញាតិក្សសទំ កោកក្សសទំ
កោកក្សសទំ សិលក្សសទំ ធីដ្ឋិក្សសទំ ។ ន កិក្ខុវេ
សត្តា ញាតិក្សសទហេតុ វា កោកក្សសទហេតុ
វា កោកក្សសទហេតុ វា កាយស្ស កេតា
បាឡុណា អចាយំ ទុក្ខតិ វិនិចាតំ និរយំ ឧបបន្ន្នំ

១ ឧ. មាតា ។ ២ ឧ. ចិកា ។ ៣ ឧ. អរាវ ។ ឧ. អរហា ។

ប្រតិទ្ឋត្រហ្មចរិយៈដោយសេចក្ដីត្រេកអរ ។ ម្នាលកិក្ខុវេ ច្បាយ
សមណសុទ មាធិយានិទេវេន ។

[២៧] ម្នាលកិក្ខុវេ ច្បាយ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ ជាអ្នកទៅកាន់
អបាយ ទៅកាន់នរក មានសភាពកម្រិត ជាបុគ្គលកែប្រែមិនបាន ។
បុគ្គល ៥ ពួក តើដូចម្តេច ។ គឺបុគ្គលផ្តាច់ជីវិតមាតា ។ បុគ្គលផ្តាច់
ជីវិតបិតា ។ បុគ្គលផ្តាច់ជីវិតព្រះអរហន្ត ។ បុគ្គលធ្វើលោហិតរបស់
ព្រះធម៌គន្ធិឲ្យពុរាជនិរ្យ័នដោយចិត្តប្រមូស្ត ។ បុគ្គលចំបែកសង្ឃ ។
ម្នាលកិក្ខុវេ ច្បាយ បុគ្គលទាំង ៥ ពួកនេះឯង ជាអ្នកទៅកាន់អបាយ
ទៅកាន់នរក មានសភាពកម្រិត ជាបុគ្គលកែប្រែមិនបាន ។

[៣០] ម្នាលកិក្ខុវេ ច្បាយ សេចក្ដីវិនាសនេះ មាធិ
យានិ ។ សេចក្ដីវិនាស ៥ យានិ តើដូចម្តេច ។ គឺវិនាស
ញាតិ ។ វិនាសទ្រព្យ ។ វិនាសព្រាហ្មណ ។ វិនាសសិល ។ វិនាស
ចិដ្ឋិ ។ ម្នាលកិក្ខុវេ ច្បាយ ពួកសត្វបែកគ្នាយោធាកាយស្តាប់
ទៅ វេទនិទៅកើតឯអបាយ ទុក្ខនិ វិនិចាត អាក ព្រាហ្មហេតុវិនាស
ញាតិ ឬព្រាហ្មហេតុវិនាសទ្រព្យ ឬកំហេតុវិនាសព្រាហ្មណនិ ។

សីលក្សត្រាទោមោក្ខ វា កិច្ចាម្ម សន្តា ធិដ្ឋិស្សសទោមោក្ខ
 វា កាយស្ស ភោទា ចារ្យាណា អនាមិ ធុត្តតិ
 វិទិចាតំ វិរយំ ឧបបទ្ធព្វំ ។ ឥមា ទោ កិច្ចាម្ម
 ចក្ខុ ក្សត្រាទោ ។ ចក្ខុមា កិច្ចាម្ម សម្មាទា ។
 កាតមា ចក្ខុ ។ ញាតិសម្មាទា ភោគសម្មាទា
 អាភេក្សសម្មាទា សីលសម្មាទា ធិដ្ឋិសម្មាទា ។
 ធិ កិច្ចាម្ម សន្តា ញាតិសម្មាទោមោក្ខ វា ភោគ-
 សម្មាទោមោក្ខ វា អាភេក្សសម្មាទោមោក្ខ វា កាយស្ស
 ភោទា ចារ្យាណា សុតតិ សង្កំ លោកំ ឧបបទ្ធព្វំ
 សីលសម្មាទោមោក្ខ វា កិច្ចាម្ម សន្តា ធិដ្ឋិសម្មា-
 ទោមោក្ខ វា កាយស្ស ភោទា ចារ្យាណា សុតតិ
 សង្កំ លោកំ ឧបបទ្ធព្វំ ។ ឥមា ទោ កិច្ចាម្ម
 ចក្ខុ សម្មាទាតំ ។

ម្ចាស់កិច្ចាម្មធិដ្ឋិស្សសទោមោក្ខ កាយស្ស ភោទា ចារ្យាណា
 ធុត្តតិ វិទិចាតំ វិរយំ ឧបបទ្ធព្វំ ។ ឥមា ទោ កិច្ចាម្ម
 ចក្ខុ ក្សត្រាទោ ។ ចក្ខុមា កិច្ចាម្ម សម្មាទា ។
 កាតមា ចក្ខុ ។ ញាតិសម្មាទា ភោគសម្មាទា
 អាភេក្សសម្មាទា សីលសម្មាទា ធិដ្ឋិសម្មាទា ។
 ធិ កិច្ចាម្ម សន្តា ញាតិសម្មាទោមោក្ខ វា ភោគ-
 សម្មាទោមោក្ខ វា អាភេក្សសម្មាទោមោក្ខ វា កាយស្ស
 ភោទា ចារ្យាណា សុតតិ សង្កំ លោកំ ឧបបទ្ធព្វំ
 សីលសម្មាទោមោក្ខ វា កិច្ចាម្ម សន្តា ធិដ្ឋិសម្មា-
 ទោមោក្ខ វា កាយស្ស ភោទា ចារ្យាណា សុតតិ
 សង្កំ លោកំ ឧបបទ្ធព្វំ ។ ឥមា ទោ កិច្ចាម្ម
 ចក្ខុ សម្មាទាតំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនាគិកាយស្ស ចតុកថិយោ

តស្សទ្ធានំ

គិលានោ សតិច្ឆន្ទានំ
ទ្វេចន្ទាតា ទុវាចុសា
អវច្ឆកាសទុក្ខានំ
ចរិកុច្ឆោ ច សម្មតាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនាគិកាយ ចតុកថិយោ

ទទ្ធាននៃគិលានាសិក្ខនោភិ

និយាយអំពីកិច្ចមានជម្ងឺ ។ អំពីដឹកល់ស្មារតី ។ អំពីបុគ្គល
បរិប្រជម្ងឺ ៦ លើក អំពីតាយុ ៦ លើក អំពីបុគ្គលមិនគួរ
ចេញចាកសង្ឃ ។ អំពីទុក្ខ ។ អំពីបុគ្គលជាអ្នកសម្រែក ។
អំពីការចរិបូណិ ។ ។

វារីវិគ្គ បទុតោ

[៣០] ចតុប័តិ កិក្ខុវេ អន្តេហិ សមញ្ញកតោ
 រាជានិ ក្លេត្តិវត្តិ ធម្មេវេ ក្លេត្តិ បរិក្ខតិ តំ ហោតិ
 ក្លេត្តិ អប្បដិវត្តិយំ កេណចិ មនុស្សក្ខតោ បទុតិកោ
 មាលំបា ។ កតមេហិ ចតុប័តិ ។ ៤៦ កិក្ខុវេ
 រាជានិ ក្លេត្តិវត្តិ អន្តេហិ ច ហោតិ ក្លេត្តិវត្តិ ច
 មនុស្ស ច កាលញ្ញ ច បរិសញ្ញ ច ។ ៤៧ មេហិ
 មោ កិក្ខុវេ ចតុប័តិ អន្តេហិ សមញ្ញកតោ រាជានិ
 ក្លេត្តិវត្តិ ធម្មេវេ ក្លេត្តិ បរិក្ខតិ តំ ហោតិ ក្លេត្តិ
 អប្បដិវត្តិយំ កេណចិ មនុស្សក្ខតោ បទុតិកោ
 មាលំបា ។ ឯវាម មោ កិក្ខុវេ ចតុប័តិ ធម្មេហិ
 សមញ្ញកតោ តថាកតោ អរហំ សន្តាសន្តោ ធម្មេវេ
 អនុត្តរំ ក្លេត្តិវត្តិ បរិក្ខតិ តំ ហោតិ ក្លេត្តិវត្តិ អប្ប
 ដិវត្តិយំ សមលោម វា ព្រាហ្មលោម វា ធម៌ម វា
 បាមម វា ព្រហ្មចារិ វា កេណចិ វា លោកស្មី ។

វារីវិគ្គ ទី ៤

(៣១) ម្ចាស់កិក្ខុវេ ព្រះរាជប្រតិបត្តិប្រកបដោយ
 អង្គ ៥ យ៉ាង រវែងញ៉ាំងកាលាចក្រឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយកុសលធម៌
 កាលាចក្រនោះ សត្វជាសត្រូវមានជាងជាមនុស្សណាមួយ មិនអាចឱ្យ
 ប្រព្រឹត្តទៅបានឡើយ ប្រកបដោយអង្គ ៥ យ៉ាង ដើម្បីធម្មចន្ទ ។
 ម្ចាស់កិក្ខុវេ ព្រះរាជប្រតិបត្តិក្នុងលោកនេះ ទ្រង់ឈ្នួលយស
 ខ្ពស់ប្រយោជន៍ (វិភោជន៍) ១ ទ្រង់បំផ្លាញប្រវេណីធម៌ ១ ទ្រង់ស្គាល់
 ប្រមាណក្នុងការប្រព្រឹត្តិប្រតិបត្តិ ១ ទ្រង់ស្គាល់កាល ១^(១) ទ្រង់ស្គាល់
 បរិសេស ១^(២) ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេ ព្រះរាជប្រតិបត្តិប្រកប
 ដោយអង្គ ៥ យ៉ាងនេះឯង រវែងញ៉ាំងព្រះរាជកាលាចក្រឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ
 ដោយធម៌ កាលាចក្រនោះ សត្វជាសត្រូវមានជាងជាមនុស្សណាមួយ
 មិនអាចឱ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឡើយ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេ ព្រះរាជ-
 ប្រតិបត្តិ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ប្រកបដោយអង្គ ៥ ប្រការដ្ឋានដ៏វែង ទើប
 ញ៉ាំងធម្មចក្រដ៏ប្រសើរ ឱ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយធម៌បុគ្គល ធម្មចក្រនោះឯង
 ទោះបីសមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ទេវតាក្តី មារក្តី ព្រហ្មក្តី ឬ
 បុគ្គលណាមួយ ក្នុងលោក មិនអាចឱ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឡើយ ។

១ ស្គាល់ថា កាលនេះ ពិការសម្រាកសាយសុខក្នុងការឱ្យ កាលនេះ ពិការសម្រាកដ៏ជឿយ
 ពិការសម្រាកវារីវិគ្គ ។ ២ ស្គាល់ថា គ្រានោះ ពិការស្រឡាញ់ ពិការស្រឡាញ់ ពិការស្រឡាញ់
 ពិការស្រឡាញ់ ។ អង្គរាជ ។

កតមេហំ ចញ្ចហំ ។ ឥន កិក្ខុវេ តថាគតោ
 អារហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា អន្តញ្ញំ ចន្ទញ្ញំ មន្តញ្ញំ កា-
 លញ្ញំ បរិសញ្ញំ ។ ឥមេហំ មោ កិក្ខុវេ ចញ្ចហំ
 ចន្ទេហំ សមញ្ញកតោ តថាគតោ អារហំ សម្មាសម្ពុ-
 ទ្ធា ធម្មោវេ អនុត្តរំ ចន្ទចក្កំ ចរិត្តតំ តំ ហោតិ
 ចក្កំ^(១) អប្បដិវត្តិយំ សមណោ ន ព្រាហ្មណោ ន
 លោកេ ន មារាមេ ន ព្រហ្មណំ ន កោណិជំ ន
 លោកស្មិនំ ។

[៣២] ចញ្ចហំ កិក្ខុវេ អន្តេហំ សមញ្ញកតោ
 អញ្ញា ចក្កវត្តិស្ស វេជ្ជោ បុត្តោ មិគក បវត្តិកំ
 ចក្កំ ចន្ទោវេ អនុត្តរិត្តតំ តំ ហោតិ ចក្កំ អប្បដិ-
 វត្តិយំ កោណិជំ មនុស្សក្កតោ ចត្វត្តិកោ ចាលិណ ។
 កតមេហំ ចញ្ចហំ ។ ឥន កិក្ខុវេ អញ្ញា ចក្ក-
 វត្តិស្ស វេជ្ជោ បុត្តោ អន្តញ្ញំ ច ហោតិ ចន្ទញ្ញំ
 ច មន្តញ្ញំ ច កាលញ្ញំ ច បរិសញ្ញំ ច ។

១ ឥ. ធម្មតំ ។

ប្រកបដោយអមិថយ៉ាង គេដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះ
 គយគន ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធក្នុងលោកនេះជាអ្នកដឹងអន្ត ១ ដឹងធម៌ ១
 ដឹងប្រមាណ ១^(១) ដឹងកាល ១^(២) ដឹងបរិសទ្យ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ព្រះគយគន ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធប្រកបដោយអមិថយ៉ាង
 នេះឯង វេទន៍ញ៉ាំងធម្មត្រដីប្រសើរ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ដោយធម៌បាន
 ធម្មត្រដីនោះឯង ទោះបីសមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ទេវតាក្តី មារក្តី ព្រហ្មក្តី
 ឬបុគ្គលណាមួយ ក្នុងលោក មិនអាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឡើយ ។

[៣២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះរាជបុត្រច្បងរបស់ព្រះរាជា
 ចក្រពន្ធប្រកបដោយអន្តិថយ៉ាង វេទន៍ញ៉ាំងកាលាចក្រដែលប៉ះពាល់
 ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅតាមលំដាប់ដោយធម៌បាន កាលាចក្រនោះ
 សព្វជាសត្រូវមានជាងជាមនុស្សណាមួយ មិនអាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន
 ឡើយ ។ ប្រកបដោយអមិថយ៉ាង គេដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ព្រះរាជបុត្រច្បងរបស់ស្តេចចក្រពន្ធ ក្នុងលោកនេះ ទ្រង់រលូនយល់ខ្លះ
 ប្រយោជន៍ (វិនិច្ឆ័យ) ១ ទ្រង់បំភ្លឺប្រពៃណីធម៌ ១ ទ្រង់ស្គាល់ប្រមាណ
 ក្នុងភាព្វបុត្រីវិបូល ១ ទ្រង់ស្គាល់កាល ១ ទ្រង់ស្គាល់បរិសទ្យ ១ ។

១ ប្រមាណក្នុងការទទួលនឹងការប្រើប្រាស់ច្បុយ ៤ ។ ២ ដឹងថា កាលនេះជាកាលច្បុយ
 សម្លៀក កាលនេះច្បុយសមាបត្តិ កាលនេះច្បុយស្រីធីតា កាលនេះច្បុយទៅកាន់ជំនួប ។

ដំរើមហិ ទោ ភិក្ខុវេ បព្វហិ អន្តេហិ សមន្តា-
 កតោ រញ្ជោ ចក្កវត្ថុស្ស វេដ្ឋោ បុត្តា បិទក
 បវត្ថិតំ ចក្កំ ធម្មេវេ អនុប្បវត្តិតំ តំ ហោតិ
 ចក្កំ អប្បដេវត្ថិយំ កោធនិ មនុស្សក្ខតេន មនុស្ថិ-
 កោន ខាលិយា ។ ឯវេទ ទោ ភិក្ខុវេ បព្វហិ
 ធម្មេហិ សមន្តាកតោ សាវ័បុត្តោ តថាកតេន
 អនុត្តរំ ចក្កចក្កំ បវត្ថិតំ សម្មេវេ អនុប្បវត្តិតំ តំ
 ហោតិ ចក្កំ អប្បដេវត្ថិយំ សមលោន វា ព្រាហ្ម-
 លោន វា ធមេវេន វា មាវេន វា ព្រិហ្មុយា វា
 កោធនិ វា លោកស្មិ ។ កតមេហិ បព្វហិ ។
 ដន ភិក្ខុវេ សាវ័បុត្តោ អត្តញ្ញំ ចក្កញ្ញំ មត្តញ្ញំ
 កាលញ្ញំ បរិសញ្ញំ ។ ដំរើមហិ ទោ ភិក្ខុវេ
 បព្វហិ ធម្មេហិ សមន្តាកតោ សាវ័បុត្តោ តថាក-
 តេន អនុត្តរំ ចក្កចក្កំ បវត្ថិតំ សម្មេវេ អនុប្បវត្តិតំ
 តំ ហោតិ ចក្កំ អប្បដេវត្ថិយំ សមលោន វា
 ព្រាហ្មលោន វា ធមេវេន វា មាវេន វា ព្រិហ្មុយា
 វា កោធនិ វា លោកស្មិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះធម្មត្រៃប្បវិចេសន៍ព្រះរាជបក្រិណ្ឌុប្រកបដោយ
 អង្គ៥ យ៉ាងនេះឯង វេទន៍ញ៉ាំងកាលកាចក្រិវេសន៍បិទប្រាប់ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ
 ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅតាមលំដាប់ដោយធម៌ កាលកាចក្រិវេសន៍ សទ្ធជាសង្រ្គ
 មានជាតិជាមនុស្ស មិនកាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ សាវ័បុត្រប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងដូច្នោះវេទ ទើបញ្ជាំង
 ធម្មចក្រដ៏ប្រសើរ ដែលព្រះរាជធម្មប្រាប់ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ
 តាមលំដាប់ ដោយប្រព្រឹត្តនៃធម្មចក្រវិញ្ញា ទោបិសមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍
 ក្តី ទេវតាក្តី មាត្រី ព្រហ្មក្តី បុប្ផលោកមួយ ក្នុងលោក មិនកាចឲ្យ
 ប្រព្រឹត្តទៅបានឡើយ ។ ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ សាវ័បុត្រជាអ្នកដ៏ដ៏អន្ត ១ ដ៏ដ៏
 ធម៌ ១ ដ៏ដ៏ប្រមាណ ១ ដ៏ដ៏កាល ១ ដ៏ដ៏បរិសទ្យ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 សាវ័បុត្រប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះឯង ទើបញ្ជាំងធម្មចក្រដ៏ប្រសើរ
 ដែលព្រះរាជធម្មប្រាប់ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ឲ្យប្រព្រឹត្តទៅតាមលំដាប់ ដោយ
 ប្រព្រឹត្តនៃធម្មចក្រវិញ្ញា ទោបិសមណៈក្តី ព្រាហ្មណ៍ក្តី ទេវតាក្តី
 មាត្រី ព្រហ្មក្តី បុប្ផលោកមួយក្នុងលោក មិនកាចឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ
 បានឡើយ ។

(៣៣) យោថិ ទោ ភិក្ខុវេ វាជា ចក្កវត្តិ
 ចង្ក្រោតា ចង្ក្រាជា សោថិ ឧ អវាជកំ ចក្កំ
 ឧវត្តតំ ។ ឯវំ វុត្ត អញ្ញតោ ភិក្ខុ កកវន្តំ
 ឯតទរោច តោ បទ កន្ត រញ្ញា ចក្កវត្តិស្ស
 ចង្ក្រោតស្ស ចង្ក្រាញា វាជាតិ ។ ចង្ក្រា ភិក្ខុតិ
 កកវា អរោច ឥឧ ភិក្ខុ វាជា ចក្កវត្តិ ចង្ក្រោតា
 ចង្ក្រាជា ចង្ក្រាវេ ឯស្សាយ ចង្ក្រ ឧត្តរោត្តោ
 ចង្ក្រ កុតារោត្តោ ចង្ក្រ អបបាយមាតោ ចង្ក្រទូរោ
 ចង្ក្រោតតុ ចង្ក្រាចំបតេយ្យោ ចង្ក្រកំ វត្តារវាណកុត្តិ
 សំវិទហតិ អញ្ញាជនស្មី ។ បុទ ចេវំ ភិក្ខុ
 វាជា ចក្កវត្តិ ចង្ក្រោតា ចង្ក្រាជា ។ ចេ ។ ចង្ក្រា-
 ចំបតេយ្យោ ចង្ក្រកំ វត្តារវាណកុត្តិ សំវិទហតិ

(៣៣) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះរាជាចក្រពត្តិណា ច្រកប
 ដោយធម៌ ជាស្តេចទ្រង់ធម៌ ព្រះរាជានោះឯងមិនញ្ញើនកាលាចក្រ
 ដែលមិនដាច់សំព្រះរាជាក្សត្រិក្កត្តទៅឡើយ^១ ។ កាលព្រះដ៏មាន
 បុណ្យទ្រង់ត្រាស់យំនិរន្ត ភិក្ខុមួយរូប បានក្របបង្ខំខ្លួនសួរព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន បុគ្គលណា ជាស្តេចរបស់ព្រះ
 រាជាចក្រពត្តិដែលច្រកបដោយធម៌ ជាស្តេចទ្រង់ធម៌ ។ ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ព្រះធម៌ (ជាស្តេច) ដូច្នោះហើយ
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់ភិក្ខុ ព្រះរាជាចក្រពត្តិ ក្នុងលោកនេះ ច្រកបដោយធម៌
 ជាស្តេចទ្រង់ធម៌ ទ្រង់ទំពឹងខ្លាចមិនមួយយ៉ាង ហើយធ្វើសក្ការៈចំពោះ
 ធម៌ គោរពធម៌ កោតក្រីងធម៌ យកធម៌ជាទ្រង់ដ៏យ យកធម៌ជាទ្រង់
 យកធម៌ជាទ្រង់ ចាត់ចែងខ្លាចការក្ស ការពារ គ្រប់គ្រងច្រកបដោយធម៌
 ចំពោះអន្តោជន ធិត្តមៈហសី បុត្តជីតា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ មួយទៀត
 ព្រះរាជាចក្រពត្តិច្រកបដោយធម៌ ជាស្តេចទ្រង់ធម៌ ។ ចេ ។ យក
 ធម៌ជាទ្រង់ ចាត់ចែងខ្លាចការក្ស ការពារ គ្រប់គ្រងច្រកបដោយធម៌

^១ ទំនៀមស្តេចប្រពត្តិដែលស្សាយកាលាចក្រ តែងស្សាយដោយច្បាប់ដ៏ត្រឹមត្រូវតាមធន្តរ
 ធម៌ ហេតុនោះត្រង់ណាៗក៏ មិនញ្ញើនកាលាចក្រដែលមិនដាច់សំព្រះរាជាក្សត្រិក្កត្តទៅ
 ទូរនោះ ពោធិសច្បាប់ មិនស្សាយកាលាចក្រដោយធម៌សក្ការៈធម៌ទេ ។

ទង្គិយេសុ អនុយន្តេសុ ពលកាយស្មី ព្រាហ្មណក-
 មាមតំកេសុ ធម៌មជាធម៌នេសុ សមណព្រាហ្មណសុ
 មិកមភ្នំសុ ។ ស ទោ សោ កំត្តុ ភជា ចក្កវត្តំ ចង្ក្រ-
 កោ ចង្ករាជា ។ បេ ។ ចង្កាធិបតេយ្យោ ចង្ក្រកំ រត្តាវរា-
 ណកុត្តំ សំវេហំត្វា អន្តោជនស្មី ចង្ក្រកំ រត្តាវរាណកុត្តំ
 សំវេហំត្វា ទង្គិយេសុ អនុយន្តេសុ ពលកាយស្មី
 ព្រាហ្មណកមាមតំកេសុ ធម៌មជាធម៌នេសុ សមណ-
 ព្រាហ្មណសុ មិកមភ្នំសុ ចង្ក្រោវ ចក្កំ បរត្តតិ
 តំ ហោតិ ចក្កំ អប្បនិវត្តិយំ កោធិ មនុស្សក្ខតេ
 បទុត្តិកោធិ បាលីតា ។ ឯវេ ទោ កំត្តុ
 តថាគោ អរហំ សង្ខាសង្ខតោ ចង្ក្រកោ ចង្ករាជា
 ចង្ក្រញោ វិស្សាយ ចង្ក្រ សក្ការោ ចង្ក្រ កុរុក-
 រោ ចង្ក្រ អបតាយមាតោ ចង្ក្រទូជា ចង្ក្រកេតុ
 ចង្ក្រធិបតេយ្យោ ចង្ក្រកំ រត្តាវរាណកុត្តំ សំវេហំតិ
 កំត្តុសុ ឯវេ កាយកង្កំ សេវិត្តំ ឯវេ កាយកង្កំ
 ឯ សេវិត្តំ ឯវេ រតិកង្កំ សេវិត្តំ ឯវេ រតិកង្កំ
 ឯ សេវិត្តំ ឯវេ បរោកង្កំ

ចំពោះពួកក្សត្រិយ៍ (ដែលបានមុខតំសេក) ចំពោះពួកក្សត្រិយ៍ ដែល
 ចុះចូល ចំពោះពួកពល ចំពោះព្រាហ្មណ៍ គហបតី ចំពោះអ្នកនិគម
 អ្នកជនបទ ចំពោះសមណព្រាហ្មណ៍ ចំពោះម្រឹក បក្សី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ព្រាហ្មណ៍ព្រាហ្មណ៍នានា ប្រកបដោយធម៌ ជាស្តេចទ្រង់ធម៌ ។ បេ ។
 យកធម៌ជាធំ លុះចាន់ចំនីនូវការក្ស ការពារ គ្រប់គ្រងប្រកបដោយធម៌
 ចំពោះអន្តរជន លុះចាន់ចំនីនូវការក្ស ការពារ គ្រប់គ្រងប្រកបដោយ
 ធម៌ ចំពោះពួកក្សត្រិយ៍ ចំពោះពួកក្សត្រិយ៍ដែលចុះចូល ចំពោះពួក
 ពល ចំពោះព្រាហ្មណ៍ គហបតី ចំពោះអ្នកនិគម អ្នកជនបទ ចំពោះ
 សមណព្រាហ្មណ៍ ចំពោះពួកម្រឹក បក្សីរួចហើយ ទើបញ្ជាវិសាលា-
 បក្សីប្រព្រឹត្តទៅដោយធម៌នៃមួយយ៉ាង វិសាលាបក្សីនានា សព្វជា
 សង្រ្គោះជាធំជាមនុស្សណាមួយ មិនកាចឱ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឡើយ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុ ព្រះធម៌នេះ ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ជាធម៌ក្នុងធម្មតាដ៏យ៉ាងនោះ
 ដែរ នៃនិវត្តន៍ធម៌នៃមួយយ៉ាង ហើយធ្វើសក្ការៈចំពោះធម៌ គោរពធម៌
 កោនីត្រង់ធម៌ យកធម៌ជាទង់ជ័យ យកធម៌ជាទង់ យកធម៌ជាធំ ចាន់ចំនី
 នូវការក្ស ការពារ គ្រប់គ្រងប្រកបដោយធម៌ ចំពោះភិក្ខុទាំងឡាយថា
 កាយកម្មវិបបនៈ ត្រូវសព កាយកម្មវិបបនៈ មិនត្រូវសពទេ វិចីកម្ម
 វិបបនៈ ត្រូវសព វិចីកម្មវិបបនៈ មិនត្រូវសពទេ មនោកម្មវិបបនៈ

សេវិត្យំ ឯវាវចំ មហោកក្កំ ឯ សេវិត្យំ ឯវាវចា
 អាជីវោ សេវិតត្រោ ឯវាវចា អាជីវោ ឯ សេវិតត្រោ
 ឯវាវចា កាមនិកមោ សេវិតត្រោ ឯវាវចា កាមនិកមោ
 ឯ សេវិតត្រោតិ ។ មុន ចប់ កិក្ខុ តថាគោ អរហំ
 សម្មាសម្ពុទ្ធា ធម្មិកោ ធម្មកថា ។ បេ ។ ធម្មាធិប-
 តេយ្យោ ធម្មិកំ វត្តាវណតុត្តិ សំវិទហិតំ កិក្ខុនិស្ស...
 ឧទាសកេសុ... ឧទាសិកាសុ ឯវាវចំ កាយកក្កំ
 សេវិត្យំ ឯវាវចំ កាយកក្កំ ឯ សេវិត្យំ ។ បេ ។
 ឯវាវចា កាមនិកមោ សេវិតត្រោ ឯវាវចា កាមនិកមោ
 ឯ សេវិតត្រោតិ ។ ស ទោ សោ កិក្ខុ តថាគោ
 អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា ធម្មិកោ ធម្មកថា ។ បេ ។
 ធម្មាធិបតេយ្យោ ធម្មិកំ វត្តាវណតុត្តិ សំវិទហិត្វា
 កិក្ខុសុ ធម្មិកំ វត្តាវណតុត្តិ សំវិទហិត្វា កិក្ខុនិស្ស...
 ឧទាសកេសុ... ឧទាសិកាសុ ធម្មិកោ អនុត្តរំ
 ធម្មចក្កំ ចរិត្តំ តំ ហោតិ ចក្កំ អច្យុដិវត្តិយំ
 សមណោ វា ព្រាហ្មណោ វា ទេវោ វា មារោ
 វា ព្រាហ្មណោ វា កេនចិ វា លោកស្ម័ន្តំ ។

ត្រូវសេព មនោកម្មវិបលនេ មិនត្រូវសេពទេ ការចិត្តមជ្ឈិកវិបលនេ
 ត្រូវសេព ការចិត្តមជ្ឈិកវិបលនេ មិនត្រូវសេពទេ ស្រុកនិកមវិបលនេ
 ត្រូវសេព ស្រុកនិកមវិបលនេ មិនត្រូវសេពទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ មួយទៀត
 ព្រះគោតម ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធជាធម្មិកធម្មកថ ។ បេ ។ យកធម៌ជាធំ
 ចាត់ចែងផ្លូវការក្ស ការពារ គ្រប់គ្រងប្រកបដោយធម៌ ចំពោះភិក្ខុ...
 ចំពោះឧបាសក... ចំពោះឧបាសិកាថា កាយកម្មវិបលនេ ត្រូវសេព
 កាយកម្មវិបលនេ មិនត្រូវសេពទេ ។ បេ ។ ស្រុកនិកមវិបលនេ ត្រូវសេព
 ស្រុកនិកមវិបលនេ មិនត្រូវសេពទេ ។ ម្នាលភិក្ខុ ព្រះគោតម ជាអរហន្ត
 សម្មាសម្ពុទ្ធជាធម្មិកធម្មកថនោះឯង ។ បេ ។ យកធម៌ជាធំ លុះចាត់ចែងផ្លូវ
 ការក្ស ការពារ គ្រប់គ្រងប្រកបដោយធម៌ ចំពោះភិក្ខុ ចាត់ចែងផ្លូវ
 ការក្ស ការពារ គ្រប់គ្រងប្រកបដោយធម៌ ចំពោះភិក្ខុ... ចំពោះ
 ឧបាសក... ចំពោះឧបាសិកាចុះហើយ ទើបញ្ជាវិន័យធម្មត្រង់ប្រសើរ
 ឱ្យប្រព្រឹត្តទៅដោយធម៌វិបលនេយោនី ធម្មចក្រនោះ ចោរប័សមណៈភិក្ខុ
 ព្រាហ្មណ៍ភិក្ខុ ទេវតាភិក្ខុ មារភិក្ខុ ព្រហ្មភិក្ខុ ឬបុគ្គលណាមួយ ក្នុងលោក
 មិនអាចឱ្យប្រព្រឹត្តទៅបានឡើយ ។

(៣២) ចត្វាហិ ភិក្ខុវេ អន្តេហិ សមញ្ញកតោ
 ភជា ខត្តិយោ ធុត្តាភិសិក្ខោ យស្សំ យស្សំ ទិសាយំ
 វិហារតិ សកស្មិយេវ វិជិតេ វិហារតិ ។ កតមេហិ
 ចត្វាហិ ។ ឥន ភិក្ខុវេ ភជា ខត្តិយោ ធុត្តាភិសិក្ខោ
 ឧកតោ សុជាតោ ហោតិ ហតិកោ ធម ចិតិកោ ច
 សំសុទ្ធកហាលំកោ យាវ សត្តមា ចិតាមហយុកា
 អត្តិកោ អនុបក្សដ្ឋា ជាតិកំទេន អន្លោ ហោតិ
 បហាទូចោ មហាកោកោ ចរិប្បណ្ណកោសកោដ្ឋាការោ
 តលកំ ទោ មន ហោតិ ធកុវត្តិចិយោ សេនាយ
 សមញ្ញកតោ អស្សវាយ ឧវាទប្បជីកាកាយ ចរិចា-
 យកោ ទោ មនស្ស ហោតិ បណ្ឌិតោ ព្យត្តោ មេនាវិ
 ចដិណលោ អតីតាបកតប្បច្ចុប្បន្ន អត្តេ ចិន្តេតុំ តស្សិ-
 មេ ធុត្តារោ ធុត្តា យសំ ចរិចាទេន្តិ ។ សោ ឥមិចា
 យសចត្វាមេន ធុត្តេន សមញ្ញកតោ យស្សំ យស្សំ
 ទិសាយំ វិហារតិ សកស្មិយេវ វិជិតេ វិហារតិ ។

(៣២) គ្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះរាជាជាត្រូវត្រិយ៍ដែលបាន
 មុខ្នាតិសេកោយ ច្រកចោយអង្គ៨យ៉ាង ទ្រង់ច្រាបក្នុងទិស
 ឯណា ។ ក៏វែងច្រាបចំក្នុងដែនរបស់ព្រះអង្គដែល ។ ច្រកច
 ដោយអង្គ៨យ៉ាង ធំដូចម្តេចខ្លះ ។ គ្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះរាជាជា
 ត្រូវត្រិយ៍ដែលបានមុខ្នាតិសេកោយ ក្នុងលោកនេះ ទ្រង់មានព្រះជាតិ
 ដ៏ល្អទាំងពីរចំណែក គឺមានព្រះមាតានិងព្រះបិតា ច្រសូតាព្រះគតិ
 ដ៏បរិសុទ្ធ អំពីដំណាវនគយ្យកោនិងអយ្យកា ជាគំរប់៧ មិនមាន
 អ្នកណា វិនាស ធំដៀល ដោយពោលដល់ព្រះជាតិបាន ១ ព្រះអង្គ
 ជាស្តេចស្តេចស្តេច មានព្រះរាជទ្រព្យច្រើន មានកោតសម្បទាច្រើន
 មានយ្យានិងផ្រឹកដ៏បរិបូណ៌ ១ ព្រះអង្គមានរេហ៍ពល ច្រកចដោយ
 ចក្ខុវិសេសា ដែលអាចស្តាប់បង្គាប់ធ្វើតាមព្រះរាជទាន ១ បរិចាយគ
 រតន៍ព្រះអង្គ ជាអ្នកប្រាជ្ញវិវា មានប្រាជ្ញា អង្គកាច តែងគិត
 ឃើញច្រើនយោជន៍ដែលជាអតីត អនាគតនិងបច្ចុប្បន្ន ១ ធម៌ទាំង៤យ៉ាង
 នេះឯង វែងច្រាបយសបរិករ របស់ត្រិយ៍នោះឲ្យចាស់វ្ងា ។ ព្រះ
 រាជានោះ ច្រកចដោយធម៌ ដែលមានយសបរិករជាគំរប់៨ នេះ ទ្រង់
 ច្រាបក្នុងទិសឯណា ។ វែងច្រាបចំក្នុងដែនរបស់ព្រះអង្គដែល ។

តំ កំស្ស ហេតុ ។ ឯវាញ្ញតំ កំក្កាវ ហោតិ
 វិជិតាវិធំ ។ ឯវាវេ ទោ កំក្កាវ បញ្ចហិ ធម្មហិ
 សធម្មាគោតោ កំក្កា យស្សំ យស្សំ ធិសាយំ
 វិហារតិ វិធម្មត្ថិវិញ្ញាវ វិហារតិ ។ កកមេហិ បញ្ចហិ ។
 ឥធម កំក្កាវ កំក្កា សីលវា ហោតិ ។ ថេ ។ សិក្ខតំ
 សិក្ខាចទេសុ វាជាវ ទត្ថិយោ ធម្មាភិសិក្ខា ជាតិ-
 សធម្មាញ្ញោ ពហុស្សុតោ ហោតិ ។ ថេ ។ ធិដ្ឋិយា
 សុច្ឆដិវិទ្ធា វាជាវ ទត្ថិយោ ធម្មាភិសិក្ខា អន្លោ
 មហាន្ទរោ មហាកោតោ ចរិយុណ្ណិកោសកោដ្ឋាតោ
 អាទ្ធិវិយោ វិហារតិ អកុសលានំ ធម្មានំ បហាតាយ
 កុសលានំ ធម្មានំ ឧបសម្បតាយ ជាឧវា ធម្មាច-
 រក្ខមោ អធិក្ខត្តតុរោ កុសលេសុ ធម្មេសុ វាជាវ
 ទត្ថិយោ ធម្មាភិសិក្ខា ពលសធម្មាញ្ញោ បញ្ចវា ហោតិ

ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ដំណើរ
 ខ្ពំរឹង ជាទំនៀមរបស់បុគ្គលទាំងឡាយដែលមានជ័យជំនះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៨ យ៉ាងក៏ដូច្នោះដែរ ស្ថិតនៅក្នុងទិស
 ឯណា ។ វេយស្ថិតនៅដោយវិមុត្តិចិត្តនៃមួយយ៉ាង ។ ប្រកបដោយធម៌
 ៨ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានោះ ជា
 អ្នកមានសីល ។ ថេ ។ សិក្សាក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ដូចជាព្រះរាជាជា
 ក្សត្រិយ៍ដែលបានមុខ្នាក់សេកហើយ ទ្រង់បរិច្ចារិដោយព្រះរាជ ១ ជា
 អ្នកចេះដឹងច្រើន ។ ថេ ។ ជាអ្នកមុនគ្មានដោយទង្គិដូចព្រះរាជាជាក្សត្រិយ៍
 ដែលបានមុខ្នាក់សេកហើយ ជាស្តេចស្តេចស្តេច មានព្រះរាជទ្រព្យច្រើន
 មានកោនសម្បទាច្រើន មានឃ្នាំងនឹងជ្រីកបរិច្ចារិ ១ មានសេចក្តីព្យា-
 យាមប្រាជ្ញាដើម្បីលះបង់ខ្លះអកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដើម្បីញ៉ាំងកុសល-
 ធម៌ឲ្យកើតឡើង ជាអ្នកមានកំឡាំងចិត្ត មានសេចក្តីខ្លឹម្នាធម៌មាំ មិនងាក
 ចុះរោល ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ដូចជាព្រះរាជាជាក្សត្រិយ៍ដែលបាន
 មុខ្នាក់សេកហើយ ព្រះអង្គបរិច្ចារិដោយកំឡាំង ១ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា

ឧទយត្តកាមំនិយា ចញ្ញាយ សមញ្ញកតោ អរិយាយ
 និព្វេចិកាយ សម្មាធុក្ខត្វាយតាមិនិយា រាជា
 ទត្តិយោ ធុទ្ធាភិសិទ្ធិស្ស បរិបាយកសម្មវន្ណោ តស្សំមេ
 ចត្តារោ ធម្មា វិមុត្តិ បរិចារេន្តិ ។ សោ ឥមិចា
 វិមុត្តិបញ្ចមេន ធម្មេន សមញ្ញកតោ យស្សំ យស្សំ
 និសាយំ វិហាតិ វិមុត្តចិក្ខាវ វិហាតិ ។ តំ
 កំស្ស ហេតុ ។ ឯវញ្ញតំ ភិក្ខុវេ ហោតិ វិមុត្ត-
 ចិក្ខានន្តិ ។

(៣៧) ចត្វាហិ ភិក្ខុវេ អន្តិហិ សមញ្ញកតោ
 រញ្ញោ ទត្តិយស្ស ធុទ្ធាភិសិទ្ធិស្ស វេដ្ឋោ ធុត្តោ រដ្ឋិ
 បត្តតិ ។ កតមេហិ ចត្វាហិ ។ ឥន ភិក្ខុវេ រញ្ញោ
 ទត្តិយស្ស ធុទ្ធាភិសិទ្ធិស្ស វេដ្ឋោ ធុត្តោ ឧកតោ
 សុជាតោ ហោតិ មាតិកោ ច ចំតិកោ ច សំសុទ្ធ-
 កហណិកោ យាវ សត្តហា មិកាមហយុកា
 អត្ថិក្ខោ អនុបក្សដ្ឋោ ជាតិវិទេន អភិវុទោ ហោតិ

ប្រកបដោយប្រាជ្ញា ជាគ្រឿងកំណត់ដីក ខ្លឹមការកើតនឹងការលាត់ជា
 ប្រាជ្ញាដ៏ប្រសើរ អាចចំលុះចំលាយ (ខ្លឹមការនៃលាត់ជាដើម) ជាប្រាជ្ញា
 ធ្វើកន្ត្រៃខ្ពស់ដល់ខ្លឹមការសំខាន់ដោយប្រពៃ ដូចជាព្រះរាជា ជាក្សត្រិយ៍
 ដែលបានមុខតួកិសកហើយ ទ្រង់បរិចូណិដោយបរិបាយករគខៈ ១
 ធម៌ទាំង ៤ យ៉ាងនេះឯង រមែងញ៉ាំងវិមុត្តិរបស់ភិក្ខុនោះឲ្យចាស់ក្លា ។
 ភិក្ខុនោះប្រកបដោយធម៌ មានវិមុត្តិជាតំប៉ងនេះ នៅក្នុងទិសឯណា
 រមែងស្ថិតនៅដោយវិមុត្តិចិត្តនៃមួយយ៉ាង ។ ដំណើរនោះ ព្រោះបាតុភូត
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា ដំណើរនេះឯងជាទំនៀមរបស់ភិក្ខុដែល
 មានចិត្តរួចស្រឡះចោកកិលេស ។

(៣៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះរាជបុត្រឲ្យនិរមន៍ព្រះទន្តិយ-
 រាជដែលបានមុខតួកិសកហើយ ជាព្រះរាជកុមារ ប្រកបដោយអង្គ៥
 យ៉ាង នៃគ្រឿងប្រាជ្ញា ។ ប្រកបដោយអង្គ៥យ៉ាង នៃដូចម្តេច
 នេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ ព្រះរាជបុត្រឲ្យនិរមន៍
 ព្រះទន្តិយរាជដែលបានមុខតួកិសក ជាព្រះរាជកុមារ មានព្រះជាតិដ៏
 ល្អទាំងពីរចំណែកគឺមានព្រះមាតានិងព្រះបិតា ប្រសូតចាកព្រះគតិដ៏
 បរិសុទ្ធគំពីកំណើតអយ្យកានិងអយ្យកាជាតំប៉ង មិនមានអាការៈនៃគង្គ
 ធំរឿងលំដាប់ដោយពាលដល់ព្រះជាតិបាន ។ ព្រះអង្គមានព្រះរូបល្អ

នស្សធិយោ ខាសាធិកោ ចាមាយ វណ្ណោតោត្តាតាយ
 សមញ្ញកោ មាតាបិតុនំ បិយោ ហោតិ មនាទោ ទេក-
 មជាទបទស្ស បិយោ ហោតិ មនាទោ យាធំ កាធំ
 រញ្ញំ ទត្តិយាធំ មុត្តាភិសិក្ខាធំ សិប្បដ្ឋានាធំ ហត្ថិស្មី
 វ អស្សស្មី វ វេស្មី វ ទទុស្មី វ ភត្ត សិក្ខិតោ ហោតិ
 អនិយោ ។ អស្ស ឃី ហោតិ អហំ ទោត្តិ ឧកោ
 សុជាតោ មាតិកោ ទ បិតិកោ ទ សិសុទ្ធកហណិកោ
 យាវ សត្តមា បិតាមហយុតា អត្តិក្ខោ អទុបកុដ្ឋោ
 ជាតិវនេន កស្មាហំ រដ្ឋំ ទ ចត្តេយ្យំ អហំ ទោត្តិ
 អភិរូទោ នស្សធិយោ ខាសាធិកោ ចាមាយ វណ្ណោតោ-
 ត្តាតាយ សមញ្ញកោ កស្មាហំ រដ្ឋំ ទ ចត្តេយ្យំ
 អហំ ទោត្តិ មាតាបិតុនំ បិយោ មនាទោ កស្មាហំ
 រដ្ឋំ ទ ចត្តេយ្យំ អហំ ទោត្តិ ទេកមជាទបទស្ស
 បិយោ មនាទោ កស្មាហំ រដ្ឋំ ទ ចត្តេយ្យំ អហំ
 ទោត្តិ យាធំ កាធំ រញ្ញំ ទត្តិយាធំ មុត្តាភិសិក្ខាធំ
 សិប្បដ្ឋានាធំ ហត្ថិស្មី វ អស្សស្មី វ វេស្មី វ ទទុស្មី វ

គួរមើលមើល គួរជ្រះថ្លា ប្រកបដោយព្រះភិវណ្ណល្អិត្រៃលនិ ១
 ព្រះភន្តិជាទីស្រឡាញ់សព្វព្រះរាជហឫទ័យព្រះមាតាព្រះបិតា ១ ជាទី
 ស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្តរបស់អ្នកនិគមអ្នកជនបទ ១ ហេតុជាទីកើតនៃ
 សិល្បសាស្ត្រឯណា សម្រាប់ទន្តិយកដទាំងឡាយដែលបានបុត្រាកិសេក
 ហើយ ទោះជាសិល្បៈមានដំរីក្តី សេះក្តី រថក្តី ដូក្តី ព្រះភន្តិជា
 អ្នកសិក្សាដទៃទៀតសំរាប់ក្នុងសិល្បសាស្ត្រនោះ ។ ព្រះរាជបុត្រ
 ច្បងនោះ តែងមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ខ្ញុំអញប្តឹងឯង មាន
 ជាតិដ៏ល្អទាំងពីរចំណែកគឺមានព្រះមាតាទីពឹងព្រះបិតា ប្រសូទចេញចាក
 ព្រះភតិ ដ៏បរិសុទ្ធកំពើកលាវនៃអយ្យកោនិកអយ្យកាជាដំបូង ៧ មិនមាន
 អ្នកណាវិនិច្ឆ័យដៀលដោយពោលដល់ជាតិបាន ព្រោះហេតុអ្វី អញ
 ទីនិមិត្តប្រាថ្នាខ្ញុំរាជ្យ អញប្តឹងឯង ជាអ្នកមានបុណ្យ គួរមើល
 មើល គួរជ្រះថ្លា ប្រកបដោយសម្បុរល្អិត្រៃលនិ ព្រោះហេតុអ្វី
 អញមិនប្រាថ្នាខ្ញុំរាជ្យ អញជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តនៃព្រះមាតាទីពឹង
 ព្រះបិតា ព្រោះហេតុអ្វី អញមិនប្រាថ្នាខ្ញុំរាជ្យ អញជាទីស្រឡាញ់
 ជាទីគាប់ចិត្តនៃអ្នកនិគមអ្នកជនបទ ព្រោះហេតុអ្វី អញមិនប្រាថ្នាខ្ញុំរាជ្យ
 ហេតុជាទីកើតនៃសិល្បសាស្ត្រឯណា សម្រាប់ទន្តិយកដទាំងឡាយ
 ដែលបានបុត្រាកិសេកហើយ ទោះជាសិល្បៈមានដំរីក្តី សេះក្តី រថក្តី ដូក្តី

តត្ថ សិក្ខិតោ អនិយោ កស្មាហំ រដ្ឋំ ន បត្ត-
 យ្យន្តំ ។ ឥតេហំ ទោ ភិក្ខុវេ ចត្វាហំ អន្តេហំ សប-
 ប្បាគតោ រញ្ញា ទត្តិយស្ស ធុទ្ធាភិសិទ្ធស្ស ជេដ្ឋា
 ធុត្តោ រដ្ឋំ បត្តេតិ ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ ចត្វាហំ
 ធម្មេហំ សបប្បាគតោ ភិក្ខុ អាសវំនំ ទយំ បត្តេតិ ។
 កតតេហំ ចត្វាហំ ។ ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សទ្ធា
 ហោតិ សទ្ធិហោតិ តថាគតស្ស ហោតិ ឥតិចិ សោ
 កតវំ ។ បេ ។ ពុទ្ធា កតវំតិ អប្បាណោ ហោតិ
 អប្បាណេត្តោ សមវចាភំនិយា កមាណិយា សមប្បា-
 គតោ ហោតិសីតាយ ហោតិ អមាយាវី យថាភូតំ អត្តាធំ
 អាវិកត្តា សត្តិវំ វិញ្ញស្ស វំ សត្រិហ្មពារីស្ស អាទ្ធិវិ-
 យោ វិហោតិ អកុសលាធំ ធម្មាធំ បរោហាយ
 កុសលាធំ ធម្មាធំ ធុបសឃ្យនាយ ជាមក
 ធុប្បាណោ អនិក្ខិតុទ្ធារេ កុសលេស្ស ធម្មេស្ស

អញ្ញជាអ្នកសិក្សាដឹងមានទើសចាល់ ក្នុងសិល្បសាស្ត្រនោះ ព្រោះ
 ហេតុអ្វី អញមិនប្រាថ្នាឱ្យវាជ្រុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះរាជបុត្រ
 ច្បងលេសព្រះទត្តិយរាជ ដែលបានមុខគ្នាសេសហើយ ជាព្រះរាជកុមារ
 ប្រកបដោយអង្គ៥យ៉ាងនេះឯង រមែងប្រាថ្នាឱ្យវាជ្រុះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង ក៏ដូច្នោះដែរ តែងប្រាថ្នា
 ឱ្យវាអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ។ ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង
 តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នក
 មានសទ្ធា ជឿពោធិញ្ញាណរបស់គេថាគតថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គ
 នោះ ។ បេ ។ ព្រះអង្គព្រាស់ដឹងនូវចក្កវិយសទ្ធិ ព្រះអង្គលែងវិលមក
 កាន់ត្រៃករៀត ។ ជាអ្នកមានភាពធាតុច មានទុក្ខនិច ប្រកប
 ដោយគេជាធាតុបាស់ល្មម មិនត្រជាក់ពេក មិនក្តៅពេក យ៉ាង
 កណ្តាល គួរដល់សេចក្តីព្យាយាម ។ មិនជាអ្នកលេងបោកប្រាស
 មិនមានមាយា ជាអ្នកធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវខ្លួន គួរតាមសេចក្តីពិត
 ក្នុងសំណាក់សាស្ត្រ ឬក្នុងសំណាក់នៃសត្រិហ្មពារីទាំងឡាយដែលជា
 អ្នកចេះដឹង ។ ជាបុគ្គលប្រាព្ធព្យាយាមដើម្បីលះបង់នូវអកុសលធម៌ទាំង-
 ឡាយ ដើម្បីញ៉ាំងកុសលធម៌ឱ្យដុះជាលឿន ជាបុគ្គលមានកំឡាំងចិត្ត
 មានសេចក្តីសង្ឃឹមដ៏មាំ មិនជាក់ចុះចោល ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។

ចញ្ញា ក ហោតិ ទទយត្តកាមិចិយា ចញ្ញាយ សមញ្ញ-
 កតោ អរិយាយ ចិទ្ធលិកាយ សន្មាទុក្ខត្វាយកាមិ-
 ចិយា ។ តស្ស ឯវ ហោតិ អហំ ទោត្តិ សទ្ធា
 សទ្ធាហមិ តថាភកស្ស ពោនិ វតិចិ សោ កកវ
 ។ ថេ ។ តុទ្ធា កកវតិ កស្មាហំ អាសវំ ទយំ
 ណ ចត្តេយ្យំ អហំ ទោត្តិ អច្ចាពោ អច្ចាតត្តោ
 សមវេទានិចិយា កហណិយា សមញ្ញកតោ ពាតិសិ-
 កាយ ពាទុណ្ណាយ មជ្ឈិមាយ ចពាណក្ខមាយ
 កស្មាហំ អាសវំ ទយំ ណ ចត្តេយ្យំ អហំ
 ទោត្តិ អសហេ អមាយាវី យថាភូតំ អត្តាធំ
 អាវិកត្តា សត្វិ វ វិញ្ញស្ស វ សត្រិញ្ញហិស្ស
 កស្មាហំ អាសវំ ទយំ ណ ចត្តេយ្យំ អហំ ទោត្តិ
 អាទ្ធវិរិយោ វិហារមិ អកុសលាធំ ធម្មាធំ ចហា-
 នាយ ។ ថេ ។ អចិក្កុត្តុទ្ធរោ កុសលេស្ស ធម្មេស្ស

ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ប្រកបដោយប្រាជ្ញា ដែលអាចកំណត់ដឹងនូវសេចក្តី
 កើតនឹងការលក់បាត ជាប្រាជ្ញាដ៏បរិសុទ្ធ អាចចម្រើនលាយ (នូវ
 គំនិតនៃលោកៈជាដើម) ជាប្រាជ្ញាធ្វើកងទុក្ខឲ្យដល់នូវការអស់ទៅដោយ
 ប្រពៃ ។ កិច្ចនោះ វេទនាសេចក្តីត្រូវយ៉ាងនេះថា អញ្ញហ្នឹងឯង
 ជាអ្នកមានសទ្ធា ជឿព្រះពោធិញ្ញាណរបស់ព្រះគោតមថា ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគអង្គនោះ ។ ថេ ។ ព្រះអង្គត្រាស់ដឹងចក្កវិយសច្ច ព្រះអង្គ
 លែងវិលមកកាន់ត្រៃពន្លឺត ព្រោះអ្វី អញមិនប្រាថ្នានូវការអស់ទៅនៃ
 ភាសវៈទាំងឡាយ អញហ្នឹងឯង ជាអ្នកមានភាពធនិច មានទុក្ខ
 និច ប្រកបដោយនោជាពាក្យចាស់ល្មម មិនត្រូវដាក់ពេក មិនត្រូវពេក
 យ៉ាងកណ្តាល គួរដល់សេចក្តីព្យាយាម ព្រោះហេតុអ្វី អញមិន
 ប្រាថ្នានូវការអស់ទៅនៃភាសវៈទាំងឡាយ អញហ្នឹងឯង ជាអ្នកមិនលេង
 បោកប្រាស មិនមានមាយា ជាអ្នកធ្វើឲ្យដាក់ច្បាប់នូវខ្លួន គួរនាមសេចក្តី
 ពិតក្នុងសំណាក់សាស្ត្រ ឬក្នុងសំណាក់នៃសត្រិញ្ញហិទាំងឡាយដែលជា
 អ្នកចេះដឹង ព្រោះហេតុអ្វី អញមិនប្រាថ្នានូវការអស់ទៅនៃភាសវៈទាំង-
 ឡាយ អញហ្នឹងឯង ជាបុគ្គលប្រាព្ធព្យាយាម ដើម្បីលះបង់អកុសល-
 អមិទាំងឡាយ ។ ថេ ។ មិនដាក់ចុះរបោល ក្នុងកុសលអមិទាំងឡាយ

កស្មាហំ អាសវាធំ ទយំ ន ចត្តយ្យំ អហំ ទោត្តិ
ចញ្ញវា ។ បេ ។ សឡាទុក្ខក្ខាយនាមិទំយា កស្មាហំ
អាសវាធំ ទយំ ន ចត្តយ្យន្តិ ។ ឥទេហិ ទោ
ភិក្ខុវេ ចត្តហិ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ ភិក្ខុ អាសវាធំ
ទយំ ចត្តតិទំ ។

(៣៦) ចត្តហិ ភិក្ខុវេ អន្តេហិ សមញ្ញកតោ
រញ្ញា ទត្តិយស្ស ធុទ្ធាភិសំគូស្ស ជេដ្ឋោ បុត្តោ ទច-
រន្តំ ចត្តតិ ។ កតាមហិ ចត្តហិ ។ ឥទ ភិក្ខុវេ
រញ្ញា ទត្តិយស្ស ធុទ្ធាភិសំគូស្ស ជេដ្ឋោ បុត្តោ ទកតោ
សុជាតោ ហោតិ មាតិកោ ច មិតិកោ ច សំសុទ្ធក-
បាលិកោ យាវ សត្តមា ចំពាមហយុតា អក្ខំត្តោ
អនុបក្កដ្ឋោ ជាតិវាទេន អភិវុទោ ហោតិ នស្សនិយោ
នាសានិកោ បរមាយ វណ្ណោទោត្តរតាយ សមញ្ញកតោ
មាតាចំគូធំ ចិយោ ហោតិ មហាទោ ពលកាយស្ស
ចិយោ ហោតិ មហាទោ ចណ្ឌិកោ ហោតិ ព្យត្តោ
មេហវិ ចដិពលោ មតិកាទាគតប្បទ្ធុច្បន្ត អត្ថេ ចិន្តត្ថំ ។

ព្រោះហេតុអ្វី អញមិនប្រាថ្នាខ្ញុំការអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ អញ
ជាអ្នកមានប្រាថ្នា ។ បេ ។ ជាប្រាថ្នាធ្វើកន្ត្រៃទុក្ខឱ្យដល់ខ្ញុំការអស់ទៅ
ដោយប្រិព ព្រោះហេតុអ្វី អញមិនប្រាថ្នាខ្ញុំការអស់ទៅនៃអាសវៈ
ទាំងឡាយ ។ ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ដ៏យ៉ាង
នេះឯង វេទន៍ប្រាថ្នាខ្ញុំការអស់ទៅនៃអាសវៈទាំងឡាយ ។

(៣៦) ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រះរាជបុត្រច្បងរបស់ព្រះទេត្តិយរាជ
ដែលបានមុត្តាកិសេកហើយ ប្រកបដោយអន្តិដយ៉ាង វេទន៍ប្រាថ្នា
ខ្ញុំទមរាជ្យ (កាតព្វស្តេចខ្មៅ) ។ ប្រកបដោយអន្តិដយ៉ាង
តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ ព្រះរាជបុត្រ
ច្បងរបស់ព្រះទេត្តិយរាជ ដែលបានមុត្តាកិសេកហើយ ជាព្រះរាជបុត្រ
មានព្រះជាតិដ៏ល្អទាំងពីរចំណែកគឺមានព្រះមាតាទាំងពីរចំពោះ ថ្ងៃស្អែកចាក
ព្រះគភីដ៏ថ្លៃថ្នូរកំពុងពិសេសយុវកោនិងអយុវកាជាដំបូង ដំបូងមានអ្នក
ណារិះគន់ តិរដ្ឋិល ដោយការលើកលែងព្រះជាតិទុរ មានព្រះរូបល្អ
គួរមើលមើល គួរជ្រះថ្លា ប្រកបដោយព្រះវិញ្ញាណក្រៃវែង ។ ជាទី
ស្រឡាញ់គាប់ព្រះហឫទ័យរបស់ព្រះមាតាព្រះចំពោះ ។ ជាទីស្រឡាញ់
គេញចិត្តរបស់ពួកពល ។ ជាអ្នកប្រាជ្ញល្អាសវិ មានប្រាជ្ញាអធិការ ។
គឺឃើញខ្ញុំប្រយោជន៍ដែលជាអភិក អនាគត បច្ចុប្បន្ន ។ ។

តស្ស ឯវំ ហោតិ អហំ ទោត្តំ ទុកោ យុជានោ
 មាតិកោ ធម៌តិកោ ធម៌ សំសុទ្ធកមហន្តិកោ យាវ
 សត្តមា ចំតាមហយុតា អក្កុំតោ អនុបកុដ្ឋោ
 ជាតិវាទេន កស្មាហំ ទេវរដ្ឋំ ធម៌ បក្ខេយ្យំ អហំ ទោត្តំ
 អភិក្ខុតា ធម្មនិយោ ចាសាធិកោ ចរមាយ វណ្ណ-
 ចោក្ខុរតាយ សមន្តាគតោ កស្មាហំ ទេវរដ្ឋំ ធម៌
 បក្ខេយ្យំ អហំ ទោត្តំ មាតាចំត្រងំ ចិយោ មនាចោ
 កស្មាហំ ទេវរដ្ឋំ ធម៌ បក្ខេយ្យំ អហំ ទោត្តំ ពលកា-
 យស្ស ចិយោ មនាចោ កស្មាហំ ទេវរដ្ឋំ ធម៌
 បក្ខេយ្យំ អហំ ទោត្តំ បណ្ឌិតោ ល្យតោ មេតារី
 ចដំពាលា អតីតាណកតប្បច្ចុប្បន្នេ អត្តេ ចិន្ទេតុំ
 កស្មាហំ ទេវរដ្ឋំ ធម៌ បក្ខេយ្យន្តំ ។ ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ
 ចត្តហំ អត្តេហំ សមន្តាគតោ រញ្ញោ ទត្តិយស្ស
 ធុត្តារិសំគុស្ស ជេដ្ឋោ បុត្តោ ទេវរដ្ឋំ បក្ខេតិ ។
 ឯវាមវ ទោ ភិក្ខុវេ ចត្តហំ ធម្មេហំ សមន្តាគតោ
 ភិក្ខុ អាសវាទំ ទយំ បក្ខេតិ ។ កតមេហំ
 ចត្តហំ ។ ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។ ថេ ។

ព្រះរាជបុត្រច្បងនោះ តែងមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អញហ្នឹងឯង
 ជាអ្នកមានកំលាំងល្អចាំឯងពីរចំណែកគឺមានព្រះមាតានិងព្រះបិតា ប្រសូត
 ចាកព្រះភារីដ៏បរិសុទ្ធកំពើឯណាខែអយ្យករនិងអយ្យករជាដំបូង មិនមាន
 អ្នកណាវែរគង់ និងជ្រៀល ដោយពាលផលជាដិបុន ព្រោះហេតុអ្វី
 អញមិនប្រាថ្នាខ្ញុំឧបកជ្យ អញហ្នឹងឯង ជាអ្នកមានបូជន្ត គួរមើល
 មើល គួរជ្រះថ្លា ប្រកបដោយសម្បុរល្អក្រៃលែង ព្រោះហេតុអ្វី
 អញមិនប្រាថ្នាខ្ញុំឧបកជ្យ អញហ្នឹងឯង ជាទីស្រឡាញ់ គាប់ព្រះ
 ហឫទ័យនៃព្រះមាតា និងព្រះបិតា ព្រោះហេតុអ្វី អញមិនប្រាថ្នាខ្ញុំ
 ឧបកជ្យ អញហ្នឹងឯងជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តនៃពួកពល ព្រោះហេតុអ្វី
 អញមិនប្រាថ្នាខ្ញុំឧបកជ្យ អញហ្នឹងឯងជាអ្នកប្រជុំល្អសាវ័ មានប្រាជ្ញា
 អធិការ គំនរយើងខ្ញុំប្រិយោជន៍ផលជាអតីត អនាគត បច្ចុប្បន្ន
 ព្រោះហេតុអ្វី អញមិនប្រាថ្នាខ្ញុំឧបកជ្យ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឯងឡាយ
 ព្រះរាជបុត្រច្បងរបស់ព្រះទត្តិយរាជ ដែលបានមុខារិសេករហើយ ប្រកប
 ដោយអង្គ៤យ៉ាងនេះឯង វែមន៍ប្រាថ្នាខ្ញុំឧបកជ្យ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឯង-
 ឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៤យ៉ាង ក៏ដូច្នោះដែរ វែមន៍ប្រាថ្នាខ្ញុំការកសល់
 ទៅនៃកាសវៈចាំឯងឡាយ ។ ប្រកបដោយធម៌៤យ៉ាង ក៏ដូច្នោះច្បុះ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឯងឡាយ ភិក្ខុ កុសិលាសទានេះ ជាអ្នកមានសីល ។ ថេ ។

សិក្ខាភិ សិក្ខាបទេស្ស ពហុស្សុតោ ហោតិ ។ បេ ។
 ធិដ្ឋិយា សុប្បដិវិទ្ធា ចត្វស្ស សតិប្បដ្ឋានេស្ស សុបដ្ឋិ-
 កចិត្តោ ហោតិ អាទូរិយោ វិហារតិ អកុសលានំ
 ចង្កានំ បហាតាយ ។ បេ ។ អនិច្ចត្តុទុរោ កុសលេស្ស
 ធម្មេស្ស បញ្ញា ហោតិ ឧទយត្តកាមិចិយា បញ្ញាយ
 សមញ្ញាកោ អវិយាយ ធិទ្រេនិកាយ សង្កាទុក្ខក្ខ-
 យកាមិចិយា ។ កស្ស ឃី ហោតិ អហំ ទោត្តិ
 សីលវា ។ បេ ។ សិក្ខាមិ សិក្ខាបទេស្ស កស្មាហំ
 អាសវានំ ឧយំ ន បត្តេយ្យំ អហំ ទោត្តិ ពហុស្សុតោ
 សុតនោ សុតសន្និទេយោ ។ បេ ។ ធិដ្ឋិយា សុប្បដិ-
 វិទ្ធា កស្មាហំ អាសវានំ ឧយំ ន បត្តេយ្យំ អហំ
 ទោត្តិ ចត្វស្ស សតិប្បដ្ឋានេស្ស សុបដ្ឋិកចិត្តោ កស្មាហំ
 អាសវានំ ឧយំ ន បត្តេយ្យំ អហំ ទោត្តិ អាទូរិយោ
 វិហារតិ អកុសលានំ ចង្កានំ បហាតាយ ។ បេ ។
 អនិច្ចត្តុទុរោ កុសលេស្ស ធម្មេស្ស កស្មាហំ អាសវានំ
 ឧយំ ន បត្តេយ្យំ អហំ ទោត្តិ បញ្ញា ។ បេ ។

សិក្សាក្នុងសិក្សាបទទាំងឡាយ ។ ជាអ្នកមានសេចក្តីចេះដឹងច្រើន ។ បេ ។
 ជាអ្នកមុតមុខដោយសម្បជំនឿ ។ ជាអ្នកមានចិត្តដ៏រស់ស្រស់ ក្នុងសតិប្បដ្ឋាន
 ទាំងមូល ។ ជាអ្នកប្រាព្វព្យាយាម ដើម្បីលះបង់អកុសលធម៌ ។ បេ ។
 មិនដាក់បុរេចារក្នុងកុសលធម៌ ។ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញាប្រកបដោយប្រាជ្ញា
 ដែលគាត់កំណត់ដឹង គួរការកើតឡើងការលះបង់ ជាប្រាជ្ញាដ៏បរិសុទ្ធ
 គាត់ចូលចំលាយ (គួរតែលះលោភជាដើម) ជាប្រាជ្ញាផ្អែកឥទ្ធក
 ឲ្យអស់ទៅដោយប្រពៃ ។ កិរុនោ តែងមានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាង
 នេះ អញ្ជើញដឹង ជាអ្នកមានសីល ។ បេ ។ សិក្សាក្នុងសិក្សាបទ
 ទាំងឡាយ ព្រោះហេតុអ្វី អញមិនប្រាជ្ញាគួរការអស់ទៅនៃភាសាៈ
 ទាំងឡាយ អញញឹកដឹង ជាអ្នកមានសេចក្តីចេះដឹងច្រើន ចង់ចាំឲ្យ
 ស្ម័គ្រ ចាំស្ម័គ្រឲ្យស្ម័គ្រ ។ បេ ។ ជាអ្នកមុតមុខដោយសម្បជំនឿ ព្រោះ
 ហេតុអ្វី អញមិនប្រាជ្ញាគួរការអស់ទៅនៃភាសាៈទាំងឡាយ អញញឹក
 ដឹង ជាអ្នកមានចិត្តដ៏រស់ស្រស់ក្នុងសតិប្បដ្ឋាន ។ ព្រោះហេតុអ្វី អញមិន
 ប្រាជ្ញាគួរការអស់ទៅនៃភាសាៈទាំងឡាយ អញញឹកដឹង ជាអ្នកប្រាព្វ
 ព្យាយាម ដើម្បីលះបង់អកុសលធម៌ទាំងឡាយ ។ បេ ។ មិនដាក់
 បុរេចារក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយ ព្រោះហេតុអ្វី អញមិនប្រាជ្ញាគួរការ
 អស់ទៅនៃភាសាៈទាំងឡាយ អញញឹកដឹង ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា ។ បេ ។

[៣៨] បញ្ចហិ កិក្ខុវេ អន្តិហិ សមណុកតោ
 រញ្ញោ ធាតោ កត្តាធាតោ ច ហោតិ ឱកាសដរ-
 ណោ ច លណ្ណសាធានោ ច សលាកត្តាហិ ច
 រញ្ញោ ធាតោត្រូវ សង្ខំ កង្កតិ ។ កតមេហិ បញ្ច-
 ហិ ។ ឥធិ កិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ អត្តមោ ហោតិ
 រុទ្ធានំ អត្តមោ សទ្ធានំ អត្តមោ កទ្ធានំ អត្តមោ
 រសានំ អត្តមោ ដោដ្ឋទ្ធានំ ។ ឥមេហិ ទោ កិក្ខុវេ
 បញ្ចហិ អន្តិហិ សមណុកតោ រញ្ញោ ធាតោ កត្តា-
 ធាតោ ច ហោតិ ឱកាសដរណោ ច លណ្ណសាធានោ
 ច សលាកត្តាហិ ច រញ្ញោ ធាតោត្រូវ សង្ខំ
 កង្កតិ ។ វិវាមេ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ចហិ ចម្មេហិ
 សមណុកតោ កិក្ខុ កត្តាធាតោ ច ហោតិ ឱកា-
 សដរណោ ច បីវមទ្ធានោ ច សលាកត្តាហិ ច
 កិក្ខុត្រូវ សង្ខំ កង្កតិ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។

[៣៨] ម្ចាស់កិក្ខុចាំឱកាយ ដំរី ដីប្រសើររបស់ស្តេច ប្រកប
 ដោយអង្គ៥ យ៉ាង ជាសត្វបានតែខាងស៊ីតាហារវេន វាតច័ក្ខុកាស
 ផង(១) ដើម្រស់ភាគភាគចម្រើន (ត្រង់ឱកាសនោះ) ផង កាន់យក
 ស្លាកផង(២) តែដល់ខ្ញុំការរាប់ថា ជាដំរី ដីប្រសើររបស់ស្តេច
 ដែរ ។ ប្រកបដោយអង្គ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុ
 ចាំឱកាយ ដំរី ដីប្រសើររបស់ស្តេច ក្នុងរណកនេះ ជាសត្វមិនអត់ធន់
 មិនរួច ១ មិនអត់ធន់មិនសំរេចរួច ១ មិនអត់ធន់មិនក្រិន ១ មិនអត់ធន់
 មិនរស់ ១ មិនអត់ធន់មិនជ្រួត ១ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំឱកាយ ដំរី ដីប្រសើរ
 របស់ស្តេច ប្រកបដោយអង្គ៥ យ៉ាងនេះឯង ជាសត្វបានតែខាងស៊ី
 ភាហារវេន វាតច័ក្ខុកាសផង ដើម្រស់ភាគភាគចម្រើន (ត្រង់ឱកាស
 នោះ) ផង ទទួលយកស្លាកផង តែដល់ខ្ញុំការរាប់ថា ជាដំរី ដីប្រសើរ
 របស់ស្តេចដែរ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំឱកាយ កិក្ខុ ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង
 កិក្ខុច្បារដែរ ជាអ្នកបានតែខាងបរិភោគខ្លួនឡើងផង ផ្សាយខ្លួនកាស
 ផង មុសខាងខ្លួនកាន់ផង កាន់យកខ្លួនស្លាកផង តែដល់ខ្ញុំការរាប់
 ថាជាកិក្ខុដែរ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។

១ វាតច័ក្ខុកាសនេះប្រព្រឹត្តទៅលើសត្វឈ្មោះ ធ្វើឱ្យបង្កើតជំងឺរាង ឡាត ។ ២ ភាពចុះ
 បញ្ចប់ចំនួនដំរីថា ដំរីប៉ុណ្ណោះប៉ុណ្ណោះ ។ អន្តិហិ ។

ឥឡ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អក្កោមោ ហោតិ រូបាចំ អក្កោមោ
 សទ្ធាចំ អក្កោមោ កទ្ធាចំ អក្កោមោ រសាចំ អក្កោមោ
 ដោដ្ឋទ្ធាចំ ។ ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ចញ្ចហិ ធម្មហិ
 សមន្តកតោ ភិក្ខុ កត្តានិកោ ច ហោតិ ធិតា-
 សមណោ ច បីមមន្តោ ច សណាកត្តហិ ច
 ភិក្ខុវេ សង្កំ កច្ឆតិ ។

(៣៧) ចញ្ចហិ ភិក្ខុវេ អន្តហិ សមន្តកតោ
 កត្តា ធាតោ ន កថាមហោ ហោតិ ន រាជិកាត្តោ ន
 រញ្ញោ អន្តរោ សង្កំ កច្ឆតិ ។ កតមេហិ ចញ្ចហិ ។
 ឥឡ ភិក្ខុវេ កត្តា ធាតោ អក្កោមោ ហោតិ រូបាចំ
 អក្កោមោ សទ្ធាចំ អក្កោមោ កទ្ធាចំ អក្កោមោ រសាចំ
 អក្កោមោ ដោដ្ឋទ្ធាចំ ។ កថេត្ថ ភិក្ខុវេ កត្តា ធាតោ
 អក្កោមោ ហោតិ រូបាចំ ។ ឥឡ ភិក្ខុវេ កត្តា ធាតោ
 សង្កាមតោ ហត្ថិកាយំ វា ធិស្វា អស្សកាយំ វា
 ធិស្វា រមកាយំ វា ធិស្វា ចត្តិកាយំ វា ធិស្វា សំសិ-
 ទតិ វិសិទតិ ន សទ្ធកតិ ន សក្កាតិ សង្កាមំ ធិតវត្ថុ
 វិ ទោ ភិក្ខុវេ កត្តា ធាតោ អក្កោមោ ហោតិ រូបាចំ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនអត់ធន់នឹងរូប ១
 មិនអត់ធន់នឹងសំឡេង ១ មិនអត់ធន់នឹងក្លិន ១ មិនអត់ធន់នឹងរស ១
 មិនអត់ធន់នឹងវដ្តព្វ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ប្រកបដោយធម៌
 ៥យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកបានវិភាសបរិភោគចក្ខុវិស័យ វដ្តព្វធាតុសធម៌
 ផុសរាត់ត្បូររាត់ផង កាន់យកខ្លួនស្ងួតផង តែដល់ខ្លួនកាលប៉ុន្មាន
 ជាភិក្ខុវេ ។

(៣៨) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អី ដីប្រសើររបស់ស្តេចប្រកបដោយ
 អង្គ៥យ៉ាង មិនគួរពោរដយាម មិនសមពោរដបម្រី មិនដល់ខ្លួនកាលប៉ុន្មាន
 ថា ជាអង្គរបស់ស្តេចបានឡើយ ។ ប្រកបដោយអង្គ៥យ៉ាង តើដូចម្តេច
 នូវ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អី ដីប្រសើររបស់ស្តេច ក្នុងលោកនេះ ជាសត្វ
 មិនអត់ធន់នឹងរូប ១ មិនអត់ធន់នឹងសំឡេង ១ មិនអត់ធន់នឹងក្លិន ១ មិន
 អត់ធន់នឹងរស ១ មិនអត់ធន់នឹងវដ្តព្វ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអី ដី
 ប្រសើររបស់ស្តេច មិនអត់ធន់នឹងរូប តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 អី ដីប្រសើររបស់ស្តេច ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់សង្គ្រាម បានឃើញពួក
 ពលអីក្តី ឃើញពួកពលសេះក្តី ឃើញពួកពលរថក្តី ឃើញពួកពល
 ថ្មើរជើងក្តី កំក្រាបក្រាញ មិនរុលទៅមុខ មិនហិនចុះកាន់សង្គ្រាម ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ អី ដីប្រសើររបស់ស្តេច មិនអត់ធន់នឹងរូបយ៉ាងនេះឯង ។

កថេតុ កិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ អក្ខុមោ ហោតិ
 សទ្ធានំ ។ ៧៨ កិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ សង្កាមគតោ
 ហត្ថិសទ្ធិំ វា សុត្វា អស្សសទ្ធិំ វា សុត្វា វេសទ្ធិំ វា
 សុត្វា ចត្តិសទ្ធិំ វា សុត្វា កេវេណាវសង្កតិណាវធិញ្ញា-
 ណសទ្ធិំ វា សុត្វា សំសីណតំ វិសីណតំ ធន សទ្ធីម្ពុតិ
 ធន សក្កោតិ សង្កាមំ ឧត្តវត្ថុំ ឃិវំ ទោ កិក្ខុវេ រញ្ញោ
 ធាតោ អក្ខុមោ ហោតិ សទ្ធានំ ។ កថេតុ កិក្ខុវេ
 រញ្ញោ ធាតោ អក្ខុមោ ហោតិ កថាណំ ។ ៧៩
 កិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ សង្កាមគតោ យេ តេ រញ្ញោ
 ធាតោ អភិជាតា សង្កាមាវចរោ តេសំ ឧត្តកាវិសស្ស
 កន្ធិ យាយិកា សំសីណតំ វិសីណតំ ធន សទ្ធីម្ពុតិ
 ធន សក្កោតិ សង្កាមំ ឧត្តវត្ថុំ ឃិវំ ទោ កិក្ខុវេ
 រញ្ញោ ធាតោ អក្ខុមោ ហោតិ កថាណំ ។
 កថេតុ កិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ អក្ខុមោ ហោតិ
 រសាណំ ។ ៨០ កិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ សង្កាមគតោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអី ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច មិនអត់ធ្មត់នឹងសំឡេង
 តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អី ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច ក្នុង
 លោកនេះ ទៅកាន់សង្គ្រាម បានពូសូសន្តិកដ៏វិក្កិ ពូសូសន្តិកសេះក្តី
 ពូសូសន្តិករថក្តី ពូសូសន្តិកពលថ្មើរដើងក្តី ពូសូសន្តិកពងវិសេស្ត
 ក្នុង ស្នំ ឆ្នំ ស្នំសឹកសង្គ្រាមក្តី ក៏ក្រាបក្រាញ មិនរុលទៅមុខ
 មិនហិនចុះកាន់សង្គ្រាម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អី ដ៏ប្រសើររបស់
 ស្តេច មិនអត់ធ្មត់នឹងសំឡេងយ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចុះអី ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច មិនអត់ធ្មត់នឹងក្លិន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អី ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់សង្គ្រាម
 បានជុំក្លិនម្ស្រៃលាមករបស់អីវីដែលមានជាតិខ្លាំងខ្លស់ ធ្លាប់ចុះស្នាម ក្នុង
 សង្គ្រាមរបស់ស្តេចអីវី ក៏ក្រាបក្រាញ មិនរុលទៅមុខ មិនហិន
 ចុះកាន់សង្គ្រាម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អី ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច
 មិនអត់ធ្មត់នឹងក្លិន យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះអី
 ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច មិនអត់ធ្មត់នឹងរស តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ អី ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់សង្គ្រាម

ឯកស្ស វា តិណោនកនត្តិយា វិហារិកា ទ្ធិហិ
 វា តិហិ វា ចត្វហិ វា ចត្វហិ វា តិណោនក-
 នត្តិហិ វិហារិកា សំសិទតិ វិសិទតិ ន សទ្ធក្កតិ
 ន សក្កោតិ សង្កាមំ ឱតិវុំ ឯវំ ទោ កិក្កុវ
 រញ្ញោ ធាតោ អក្កុហោ ហោតិ រសាធំ ។ កដត្វ
 កិក្កុវ រញ្ញោ ធាតោ អក្កុហោ ហោតិ ដោដ្ឋទាធំ ។
 ឥន កិក្កុវ រញ្ញោ ធាតោ សង្កមតោ ឯកោ ន
 សវេកេន វិទ្ធោ ទ្ធិហិ វា តិហិ វា ចត្វហិ វា ចត្វហិ
 វា សវេកេហិ វិទ្ធោ សំសិទតិ វិសិទតិ ន សទ្ធក្កតិ ន
 សក្កោតិ សង្កាមំ ឱតិវុំ ឯវំ ទោ កិក្កុវ រញ្ញោ ធាតោ
 អក្កុហោ ហោតិ ដោដ្ឋទាធំ ។ ឥមេហិ ទោ កិក្កុវ
 ចត្វហិ អង្កេហិ សមន្តកតោ រញ្ញោ ធាតោ ន
 វជារហោ ហោតិ ន វជារក្កោ ន រញ្ញោ អង្កុវ សង្កំ
 កដ្ឋតិ ។ ឯវេវ ទោ កិក្កុវ ចត្វហិ ធម្មេហិ សមន្ត-
 កតោ កិក្កុ ន អាហុនេយ្យោ ហោតិ ន ចាហុនេយ្យោ
 ន ធម្មុណេយ្យោ ន អញ្ញសិកាវណិយោ ន អនុត្តរំ
 ចុញ្ញក្កេតំ លោកស្ស ។ កតមេហិ ចត្វហិ ។

មិនមានរាប់ការដោយឲ្យស្មើនឹងទឹកម្ភនក្តី មិនមានរាប់ការដោយ
 ឲ្យស្មើនឹងទឹក ២ ដងក្តី ឃ ដងក្តី ២ ដងក្តី ៥ ដងក្តី កិក្រាបក្រាញ
 មិនរលទៅមុខ មិនហិនចូលទៅកាន់សង្រឹម ម្នាលកិក្កុចាំនិទ្ធាយ
 ដី ដីប្រសើររបស់ស្តេច មិនអត់ធន់នឹងរយាំងនេះឯង ។ ម្នាលកិក្កុ
 ចាំនិទ្ធាយ ចុះដី ដីប្រសើររបស់ស្តេច មិនអត់ធន់នឹងផ្សព្វ គេដូច
 ម្តេច ។ ម្នាលកិក្កុចាំនិទ្ធាយ ដី ដីប្រសើររបស់ស្តេច គួរលោកនេះ
 ទៅកាន់សង្រឹម ត្រូវមុនដោយកម្លាំងព្រៃញ ១ ក្តី ឬត្រូវមុនដោយ
 កម្លាំងព្រៃញ ២ ក្តី ឃ ក្តី ២ ក្តី ៥ ក្តី កិក្រាបក្រាញ មិនរលទៅមុខ
 មិនហិនចូលកាន់សង្រឹម ម្នាលកិក្កុចាំនិទ្ធាយ ដី ដីប្រសើររបស់
 ស្តេច មិនអត់ធន់នឹងផ្សព្វយាំងនេះឯង ។ ម្នាលកិក្កុចាំនិទ្ធាយ
 ដី ដីប្រសើររបស់ស្តេច ប្រកបដោយកង្កី ៥ យាំងនេះឯង មិនគួរជា
 វជារាម មិនសមជាវជារម្រិ មិនដល់គួរការរាប់ថា ជាអង្គរបស់
 ស្តេចបានឡើយ ។ ម្នាលកិក្កុចាំនិទ្ធាយ កិក្កុ ប្រកបដោយធម៌
 ៥ យាំង ក៏ដូច្នោះដែរ ជាអ្នកមិនគួរទទួលនូវទានដែលគេនាំមកបូជា
 មិនគួរទទួលនូវអំណុំដែលគេរៀបដើម្បីភ្ញៀវ មិនគួរទទួលនូវទិក្ខុណាទាន
 មិនគួរគេធ្វើអញ្ជូលកម្ម មិនមែនជាបុញ្ញកម្មដីប្រសើររបស់សត្វ-
 លោកឡើយ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យាំង គេដូចម្តេចចុះ ។

ឥន កិច្ចាប្រ កិច្ចា អត្តាមោ ហោតិ រូបាធិ អត្តាមោ
 សទ្ធាធិ អត្តាមោ កទ្ធាធិ អត្តាមោ រសាធិ អត្តាមោ
 ដោដ្ឋប្បាធិ ។ កាដក្ស កិច្ចាប្រ កិច្ចា អត្តាមោ ហោតិ
 រូបាធិ ។ ឥន កិច្ចាប្រ កិច្ចា ចក្កាធិ រូបំ ធិស្វា
 រជធិយេ រូបេ សារដ្ឋតិ ន សក្កាតិ ចិញ្ចំ សមាធិហិតំ
 ឯវំ ទោ កិច្ចាប្រ កិច្ចា អត្តាមោ ហោតិ រូបាធិ ។
 កាដក្ស កិច្ចាប្រ កិច្ចា អត្តាមោ ហោតិ សទ្ធាធិ ។
 ឥន កិច្ចាប្រ កិច្ចា សោតេន សទ្ធិ សុត្វា រជធិយេ
 សទ្ធិ សារដ្ឋតិ ន សក្កាតិ ចិញ្ចំ សមាធិហិតំ
 ឯវំ ទោ កិច្ចាប្រ កិច្ចា អត្តាមោ ហោតិ សទ្ធាធិ ។
 កាដក្ស កិច្ចាប្រ កិច្ចា អត្តាមោ ហោតិ កទ្ធាធិ ។
 ឥន កិច្ចាប្រ កិច្ចា យរធិន កទ្ធិ យាយិទ្ធា រជធិយេ
 កទ្ធិ សារដ្ឋតិ ន សក្កាតិ ចិញ្ចំ សមាធិហិតំ
 ឯវំ ទោ កិច្ចាប្រ កិច្ចា អត្តាមោ ហោតិ កទ្ធាធិ ។
 កាដក្ស កិច្ចាប្រ កិច្ចា អត្តាមោ ហោតិ រសាធិ ។
 ឥន កិច្ចាប្រ កិច្ចា ធិត្ថយ រសំ សាយិទ្ធា រជធិយេ
 រសេ សារដ្ឋតិ ន សក្កាតិ ចិញ្ចំ សមាធិហិតំ

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនអត់ធន់នឹងរូប ១
 មិនអត់ធន់នឹងសំឡេង ១ មិនអត់ធន់នឹងក្លិន ១ មិនអត់ធន់នឹងរស ១
 មិនអត់ធន់នឹងជ្រុញ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ មិនអត់ធន់
 នឹងរូប តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ
 បានឃើញរូបដោយភ្នែក វេចន៍ត្រេកអរក្នុងរូបដែលគួរត្រេកអរ មិន
 អាចដកលំចិត្តឲ្យនឹងបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ មិនអត់ធន់នឹង
 រូប យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ មិនអត់ធន់នឹង
 សំឡេង តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ
 បានឮសំឡេងដោយត្រឡៀក វេចន៍ត្រេកអរក្នុងសំឡេងដែលគួរត្រេកអរ
 មិនអាចដកលំចិត្តឲ្យនឹងបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ មិនអត់ធន់នឹង
 សំឡេង យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ មិនអត់ធន់នឹងក្លិន
 តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ ជុំក្លិនដោយ
 ច្រមុះ វេចន៍ត្រេកអរក្នុងក្លិនដែលគួរត្រេកអរ មិនអាចដកលំចិត្តឲ្យនឹង
 បាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ មិនអត់ធន់នឹងក្លិន យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ មិនអត់ធន់នឹងរស តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ លិទ្ធក្សររសដោយអណ្តាត វេចន៍
 ត្រេកអរក្នុងរសដែលគួរត្រេកអរ មិនអាចដើម្បី ដកលំចិត្តឲ្យនឹងបាន

ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តមោ ហោតិ រសាធំ ។
 កថត្ត ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តមោ ហោតិ ដោដ្ឋត្វាធំ ។
 ឥធន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាយេន ដោដ្ឋត្វំ ដុសិក្ខា រជនិយេ
 ដោដ្ឋត្វេ សារដ្ឋតិ ធន សន្តោតិ ចិត្តំ សមាធមាភំ
 ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តមោ ហោតិ ដោដ្ឋត្វាធំ ។
 ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ចត្តមា ធម្មេហិ សមន្តាគតោ
 ភិក្ខុ ធន អាហុនេយ្យោ ហោតិ ធន ចាហុនេយ្យោ ធន
 ធនុក្កិលេយ្យោ ធន អញ្ញសិកាវណិយោ ធន អនុត្តរំ
 បុត្តក្ខេត្តំ លោកស្ស ។ ចត្តមា ភិក្ខុវេ អន្តេហិ
 សមន្តាគតោ រត្តោ ទាតោ វជារហោ ហោតិ វជារត្តោ
 រត្តោ អន្តរោ សន្តិ កច្ឆតិ ។ កតមេហិ ចត្តមា ។
 ឥធន ភិក្ខុវេ រត្តោ ទាតោ ទមោ ហោតិ រុទាធំ ទមោ
 សទ្ធាធំ ទមោ កទ្ធាធំ ទមោ រសាធំ ទមោ ដោដ្ឋ-
 ត្វាធំ ។ កថត្ត ភិក្ខុវេ រត្តោ ទាតោ ទមោ ហោតិ
 រុទាធំ ។ ឥធន ភិក្ខុវេ រត្តោ ទាតោ សន្តាមគតោ
 ហត្ថិកាយំ វា ធស្វា អស្សកាយំ វា ធស្វា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ មិនអត់ធន់នឹងរស យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ មិនអត់ធន់នឹងផ្សព្វ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុ ក្នុងសាសនានេះ បានពាល់ត្រូវផ្សព្វដោយកាយ
 វេយ្យាករណ៍ក្នុងផ្សព្វ ដែលគួរត្រេកអរ មិនអាចដកល់ចិត្តឲ្យនឹងបាន
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ មិនអត់ធន់នឹងផ្សព្វ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុ ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះឯង មិនគួរទទួលផល
 ដែលគេតាំងកម្មជា មិនគួរទទួលផលក្នុង ដែលគេរៀបចំដើម្បីភ្ញៀវ មិន
 គួរទទួលផលក្នុងលាភ មិនគួរគោរពសញ្ញាណកម្ម មិនមែនជាបុត្តាក្នុង
 ជីវិតស្រី របស់សត្វលោកឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អីវី អីវិត្រៃសីវ
 របស់ស្តេច ប្រកបដោយអង្គ៥ យ៉ាង ទើបគួរជាករណីយាន គួរជាករណីយ្រិ
 ផល់ផ្តាភារកប់ថា ជាអង្គរបស់ស្តេចបាន ។ ប្រកបដោយអង្គ៥ យ៉ាង
 តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អីវី អីវិត្រៃសីវរបស់ស្តេច
 ក្នុងលោកនេះ ជាសត្វអត់ធន់នឹងរូប ១ អត់ធន់នឹងសំឡេង ១ អត់ធន់
 នឹងក្លិន ១ អត់ធន់នឹងរស ១ អត់ធន់នឹងផ្សព្វ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ចុះអីវី អីវិត្រៃសីវរបស់ស្តេច ក្នុងលោកនេះ អត់ធន់នឹងរូប តើដូច
 ម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អីវី អីវិត្រៃសីវរបស់ស្តេច ក្នុងលោក
 នេះ ទៅកាន់សង្រ្គាម បានឃើញពួកពលអីវីក្តី ឃើញពួកពលសេវក្តី

រដកាយំ វា ធិស្វា បត្តិកាយំ វា ធិស្វា ឧ សំសីទតិ
 ឧ វិសីទតិ សទ្ធក្កតិ សក្កោតិ សង្កាមំ ធិតិវត្ថុ ឃិវំ ទោ
 ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ ទមោ ហោតិ រុច្ឆានំ ។ កថេត្វ
 ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ ទមោ ហោតិ សទ្ធានំ ។ ឥធន ភិក្ខុវេ
 រញ្ញោ ធាតោ សង្កាមគតោ ហត្ថិសទ្ធិ វា សុត្វា អស្ស
 សទ្ធិ វា សុត្វា រដសទ្ធិ វា សុត្វា បត្តិសទ្ធិ វា សុត្វា
 កេវិចណវិសទ្ធិតិណវិច្ឆានសទ្ធិ វា សុត្វា ឧ សំសីទតិ
 ឧ វិសីទតិ សទ្ធក្កតិ សក្កោតិ សង្កាមំ ធិតិវត្ថុ ឃិវំ
 ទោ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ ទមោ ហោតិ សទ្ធានំ ។
 កថេត្វ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ ទមោ ហោតិ កថ្វានំ ។
 ឥធន ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ សង្កាមគតោ យេ តេ រញ្ញោ
 ធាតោ អភិជាតា សង្កាមាវចរោ តេសំ មុត្តកាវិសស្ស
 កថំ យាយិក្វា ឧ សំសីទតិ ឧ វិសីទតិ សទ្ធក្កតិ
 សក្កោតិ សង្កាមំ ធិតិវត្ថុ ឃិវំ ទោ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ
 ទមោ ហោតិ កថ្វានំ ។ កថេត្វ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ
 ទមោ ហោតិ រសានំ ។ ឥធន ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ

ឃើញពួកពលរបៀក្តី ឃើញពួកពលប្រើរដើក្តី ក៏មិនក្រាប មិនក្រាញ
 រវេនរុលទៅមុខ អាចហិនចុះកាន់សង្រ្គាម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដ៏
 ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច អត់ធ្មត់នឹងរូប យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ចុះដ៏ ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច អត់ធ្មត់នឹងសំឡេង តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដ៏ ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់
 សង្រ្គាម បានឮសូរសន្ធឹកដ៏ក្តី ឮសូរសន្ធឹកសេក្តី ឮសូរសន្ធឹកថេក្តី ឮ
 សូរសន្ធឹកពលប្រើរដើក្តី ឬ ឮសូរសន្ធឹកកងវិធានស្តេច យូរ យូរ ស្តេ
 សំកសង្រ្គាមក្តី មិនក្រាប មិនក្រាញ រវេនរុលទៅមុខ អាចហិនចុះ
 កាន់សង្រ្គាម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដ៏ ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច អត់ធ្មត់
 សំឡេង យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដ៏ ដ៏ប្រសើររបស់
 ស្តេច អត់ធ្មត់នឹងក្លិន តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដ៏ ដ៏ប្រសើរ
 របស់ស្តេច ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់សង្រ្គាម ដុំភ្នំមួយច្រើនយកជា
 របស់ដ៏វិវេលមានជាតិខ្ពង់ខ្ពស់ទ្រាប់ចុះស្នាមសង្រ្គាមរបស់ស្តេច ក៏មិន
 ក្រាប មិនក្រាញ រវេនរុលទៅមុខ អាចហិនចុះកាន់សង្រ្គាម ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ដ៏ ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច អត់ធ្មត់នឹងក្លិន យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដ៏ ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច អត់ធ្មត់នឹងរស តើដូច
 ម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដ៏ ដ៏ប្រសើររបស់ស្តេច ក្នុងលោកនេះ

សង្កាមគតោ ឯកស្ស វា តិណោនកនត្ថិយា វិមា-
 ធិតោ ធូរិហិ វា តិហិ វា ចតុរិហិ វា ចតុរិហិ វា តិណោ-
 នកនត្ថិហិ វិមាធិតោ ន សំសិទតិ ន វិសិទតិ សទ្ធ-
 ម្ពតិ សញ្ញាតិ សង្កាមំ ឱតវិតុំ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ
 រញ្ញា ធាតោ ទមោ ហោតិ រសាធំ ។ កតត្ថ
 ភិក្ខុវេ រញ្ញា ធាតោ ទមោ ហោតិ ដោដ្ឋត្វាធំ ។
 ឥន ភិក្ខុវេ រញ្ញា ធាតោ សង្កាមគតោ ឯកេន
 វា សរវេតេន វិន្ទោ ធូរិហិ វា តិហិ វា ចតុរិហិ
 វា ចតុរិហិ វា សរវេតេហិ វិន្ទោ ន សំសិទតិ ន វិសិ-
 ទតិ សទ្ធកម្ពតិ សញ្ញាតិ សង្កាមំ ឱតវិតុំ ឯវំ ទោ
 ភិក្ខុវេ រញ្ញា ធាតោ ទមោ ហោតិ ដោដ្ឋត្វាធំ ។
 ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ចតុរិហិ អន្តេហិ សមន្តា-
 កតោ រញ្ញា ធាតោ វាជារហោ ហោតិ វាជេកតោ
 រញ្ញា អន្តន្ទេវ សន្និ កន្តតិ ។ ឯវមេវ ទោ ភិក្ខុវេ
 ចតុរិហិ ចម្មេហិ សមន្តាកតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ
 ហោតិ ធាហុនេយ្យោ នត្ថិណេយ្យោ អញ្ញាសិករណិយោ

ទៅកាន់សង្ក្រឹម មិនមានគេរាប់អានដោយឱ្យទំនងស្មើម្តងក្តី មិនមាន
 គេរាប់អានដោយឱ្យស្មើទំនងទឹក ៤ ដងក្តី ឃុំ ដងក្តី ៤ ដងក្តី ៩ ដងក្តី
 ក៏មិនក្រាប មិនក្រញ វេមន្តរុលទៅមុខ អាចហ៊ានចុះកាន់សង្ក្រឹម
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើរ ដីប្រសើររបស់ស្តេច អត់ទំនងរស យ៉ាងនេះ
 ឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដើរ ដីប្រសើររបស់ស្តេច អត់ទំនង
 ផ្សព្វ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដើរ ដីប្រសើររបស់ស្តេច
 ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់សង្ក្រឹម ត្រូវមុនដោយកម្លាំងព្រៃញ ១ ក្តី ឬ
 ត្រូវមុនដោយកម្លាំងព្រៃញ ២ ក្តី ឃុំ ៤ ក្តី ៩ ក្តី ក៏មិនក្រាប មិនក្រញ
 វេមន្តរុលទៅមុខ អាចហ៊ានចុះកាន់សង្ក្រឹម ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដើរ ដីប្រសើររបស់ស្តេច អត់ទំនងផ្សព្វ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ដើរ ដីប្រសើររបស់ស្តេច ប្រកបដោយអង្គ៩ យ៉ាងនេះឯង
 ទើបគួរពោលសមគោរពប្រើ ដល់នូវការរាប់ថា ជាអង្គរបស់ស្តេច
 បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ ប្រកបដោយអង្គ៩ យ៉ាង ក៏ដូច្នោះ
 ដែរ ទើបគួរចូលនូវទានវិសេសគេទាំងបួនជា គួរចូលនូវវត្ថុវិសេស
 គេទៀបចំដើម្បីភ្ញៀវ គួរចូលនូវទុក្ខណាទាន គួរគេធ្វើអញ្ញាសិកម្ម

អនុត្តរំ ធុត្តាត្ថេត្តំ លោកស្ស ។ កាតមេហំ ចត្វាហំ ។
 ឥទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទមោ ហោតិ រូបាធំ ទមោ សទ្ធាធំ
 ទមោ កម្មាធំ ទមោ រសាធំ ទមោ ដោដ្ឋត្វាធំ ។
 កាដញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទមោ ហោតិ រូបាធំ ។
 ឥទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចត្តុចា រូបំ និស្សា រជនិយេ
 រូបេ ន សារដ្ឋតិ សន្តោតិ ចិត្តំ សមាទហិតំ ឃិ
 ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទមោ ហោតិ រូបាធំ ។ កាដញ្ច
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទមោ ហោតិ សទ្ធាធំ ។ ឥទ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ សោតេន សន្តំ សុត្វា រជនិយេ សទ្ធនេ ន សារដ្ឋតិ
 សន្តោតិ ចិត្តំ សមាទហិតំ ឃិ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 ទមោ ហោតិ សទ្ធាធំ ។ កាដញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទមោ
 ហោតិ កម្មាធំ ។ ឥទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ យានេន កត្វំ
 យាយិត្វា រជនិយេ កទ្ធនេ ន សារដ្ឋតិ សន្តោតិ ចិត្តំ
 សមាទហិតំ ឃិ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទមោ ហោតិ
 កម្មាធំ ។ កាដញ្ច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទមោ ហោតិ
 រសាធំ ។ ឥទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ជិក្ខុយ រសំ សាយិត្វា

ដាច្ចុត្តរំ ធុត្តាត្ថេត្តំ ប្រាសិរេបសំសទ្ធាលោក ។ ប្រកបដោយធម៌ ៩ យ៉ាង
 តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នក
 អត់ធន់នឹងរូប ១ អត់ធន់នឹងសំឡេង ១ អត់ធន់នឹងក្លិន ១ អត់ធន់
 នឹងរស ១ អត់ធន់នឹងផ្សព្វ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ
 អ្នកអត់ធន់នឹងរូប តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង
 សាសនានេះ បានឃើញរូប ដោយភ្នែក មិនត្រេកអរ ក្នុងរូបដែលគួរ
 ត្រេកអរ កាចដកលំចិត្តឲ្យនឹងបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអត់ធន់
 នឹងរូបយ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ អត់ធន់នឹងសំឡេង
 តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានឮសំឡេង
 ដោយត្រចៀក មិនត្រេកអរ ក្នុងសំឡេងដែលគួរត្រេកអរ
 កាចដកលំចិត្តឲ្យនឹងបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអត់ធន់នឹងសំឡេង
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ អត់ធន់នឹងក្លិន តើដូច
 ម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ បានជុំក្លិន
 ដោយច្រមុះ មិនត្រេកអរ ក្នុងក្លិនដែលគួរត្រេកអរ កាចដកលំចិត្តឲ្យ
 នឹងបាន ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអត់ធន់នឹងក្លិន យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ អត់ធន់នឹងរស តើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ លិខ្ពក្សស្រដោយអណ្តាត

រជធិយេ រសេ ន សារដ្ឋតិ សក្កោតិ ចិត្តំ សមាទ-
 ហិតំ វរំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទមោ ហោតិ រសានំ ។
 កថេត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទមោ ហោតិ ដោដ្ឋន្ទានំ ។
 ឥទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាយេន ដោដ្ឋន្ទំ មុសិទ្ធា
 រជធិយេ ដោដ្ឋន្ទេ ន សារដ្ឋតិ សក្កោតិ ចិត្តំ
 សមាទហិតំ វរំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទមោ ហោតិ
 ដោដ្ឋន្ទានំ ។ ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ ចត្វាហំ ធម្មេហិ
 សមន្តាគតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ ខាហុ-
 នេយ្យោ នក្កុណេយ្យោ អញ្ចលំការណីយោ អនុត្តរំ
 មុញ្ញកេត្តំ លោកស្សាតិ ។

(៤១) ចត្វាហំ ភិក្ខុវេ អន្តេហិ សមន្តាគតោ
 រញ្ញោ នាតោ រាជារហោ ហោតិ រាជកោត្តោ រញ្ញោ
 អន្តន្ទេវ សង្កំ កុដ្ឋតិ ។ កកមេហិ ចត្វាហំ ។ ឥទ
 ភិក្ខុវេ រញ្ញោ នាតោ សោតា ច ហោតិ ហន្តា ច
 រក្ខតំ ច ទន្តា ច កុដ្ឋា ច ។ កកមេត្វ ភិក្ខុវេ
 រញ្ញោ នាតោ សោតា ហោតិ ។ ឥទ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ
 នាតោ យមេធំ ហត្ថំនុត្តសារថិ ការណំ ការមតិ

មិទេត្រកអរ ក្នុងសេវវេលក្កុត្រកអរ កាចដកលំចិត្តឲ្យនឹងបាន ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអត់ធន់នឹងរស យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ចុះភិក្ខុជាអ្នកអត់ធន់នឹងវ្យាត តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ពាល់ត្រូវឲ្យវ្យាត ដោយកាយ មិទេត្រកអរ ក្នុង
 វ្យាតវេលក្កុត្រកអរ កាចដកលំចិត្តឲ្យនឹងបាន ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុអត់ធន់នឹងវ្យាត យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកប
 ដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះឯង ទើបគួរ ទទួលនូវទានវេលក្កុត្រកអរ គួរ
 ទទួលនូវក្នុងវេលក្កុត្រកអរ គួរទទួលនូវទុក្ខណា ទាន គួរគ
 ធ្វើអញ្ចលំកម្ម ជាច្បាញក្នុងដីប្រៃសីរបេសសត្វលោក ។

(៤០) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំរីដីប្រៃសីរបេសស្តេច ប្រកបដោយ
 អង្គ៥យ៉ាង គួរពារជ័យាន សមពារជ័យម្រឹ ផល់នូវការពារជាអង្គរបេស
 ព្រៃរាជាបាន ។ ប្រកបដោយអង្គ៥យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ដំរីដីប្រៃសីរបេសស្តេចក្នុងលោកនេះ ជាសត្វប្រសប់ខាងការ
 ស្តាប់ពាក្យ ១ សម្លាប់(សត្រូវ) ១ ក្សេត្តខ្លួន ១ អត់ធន់ ១ ទៅកាន់ទិស ១ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដំរី ដីប្រៃសីរបេសស្តេច ជាសត្វ (ប្រសប់) ខាង
 ការស្តាប់ពាក្យ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំរីដីប្រៃសីរបេស
 ស្តេចក្នុងលោកនេះ កាលបើហាម អ្នកបង្ហាត់ដំរី ប្រើឲ្យធ្វើការណ៍ណា

យធំ វា កកតបង្ក យធំ វា អកកតបង្ក តំ អង្គកកត
 មនសិកកត សត្វ ចេតសា សមន្ទាហវិកា ឧបា-
 តសោតោ សុណាតិ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ
 សោតោ ហោតិ ។ កថេត្វ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ
 ហន្តា ហោតិ ។ ឥទ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ សង្កាម-
 កតោ ហត្ថិឡិ ហនតិ ហត្តារុហឡិ ហនតិ អស្សឡិ
 ហនតិ អស្សារុហឡិ ហនតិ រថឡិ ហនតិ រថិកឡិ^(១)
 ហនតិ បត្តិកឡិ ហនតិ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ
 ធាតោ ហន្តា ហោតិ ។ កថេត្វ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ
 រត្តិកា ហោតិ ។ ឥទ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ
 សង្កាមកតោ រត្តតិ បុរិមំ កាយំ រត្តតិ បដិមំ
 កាយំ រត្តតិ បុរិមេ ចារេ រត្តតិ បដិមេ ចារេ
 រត្តតិ សិសំ រត្តតិ កណ្តោ រត្តតិ ទន្លេ រត្តតិ
 សោណ្ណំ រត្តតិ វាលធំ រត្តតិ ហត្តារុហំ ឯវំ
 ទោ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ រត្តិកា ហោតិ ។
 កថេត្វ ភិក្ខុវេ រញ្ញោ ធាតោ ទន្លា ហោតិ ។

១. ទ. ចេរុហឡិ ។ ឃ. ចេរុឡិ ។

ទោច្ឆិក្ខុច្ឆាបំធ្វើក្តី មិនច្ឆាបំធ្វើក្តី កិច្ចផ្តិតផ្តង់យកចិត្តទុកដាក់នឹងការណ៍
 នោះ ប្រមូលការណ៍ទាំងអស់ដោយចិត្ត ហើយផ្សំដីក្រចៀកស្តាប់
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំរីដីប្រសើររបស់ស្តេច ជាសត្វ (ច្រសប់) ខាង
 ការស្តាប់ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដំរី ដីប្រសើររបស់
 ស្តេច ជាសត្វសម្លាប់ (សត្រូវ) តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដំរីដីប្រសើររបស់ស្តេច ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់សង្គ្រាម រមែងសម្លាប់
 ដំរីខ្លះ សម្លាប់ទម័កដំរីខ្លះ សម្លាប់សេះខ្លះ សម្លាប់អ្នកជិះសេះខ្លះ ចៀក
 ចៀកខ្លះ សម្លាប់អ្នកបររថខ្លះ សម្លាប់ពលរដ្ឋដើរដំរីខ្លះ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ ដំរីដីប្រសើររបស់ស្តេច ជាសត្វសម្លាប់ (សត្រូវ) យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះដំរី ដីប្រសើររបស់ស្តេច ជាសត្វចេះរក្សាខ្លួន
 តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដំរីដីប្រសើររបស់ស្តេចក្នុងលោក
 នេះ ទៅកាន់សង្គ្រាម រមែងរក្សាកាយខាងមុខ រក្សាកាយខាងក្រោយ
 រក្សាជើងខាងមុខ រក្សាជើងខាងក្រោយ រក្សាក្បាល រក្សាត្រចៀក
 រក្សាភ្នែក រក្សាប្រមោយ រក្សារមេកម្ពុយ រក្សាទម័ក ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ដំរីដីប្រសើររបស់ស្តេច ជាសត្វចេះរក្សា យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ចុះដំរី ដីប្រសើររបស់ស្តេច ជាសត្វអង្គុំផ្តង់ តើដូចម្តេច ។

ឥន កិក្ខុវេ រញ្ញា ធាតោ សន្តាធិកោ ។ មោ ហោតិ
 សត្តិច្យុហារាវំ ។ ឧសុច្យុហារាវំ ធុរសុច្យុហារាវំ
 កេវិចណាសន្តិកិណាវំ ឆ្នាធិសន្តាវំ ឯវំ ។ មោ កិក្ខុវេ
 រញ្ញា ធាតោ មន្តា ហោតិ ។ កថញ កិក្ខុវេ រញ្ញា
 ធាតោ កន្តា ហោតិ ។ ឥន កិក្ខុវេ រញ្ញា ធាតោ យមេធំ
 ហត្ថិធម្មសារាជិ ធិសំ បេសេតិ យធិ វ កតតុឡំ យធិ
 វ អតតតុឡំ តំ មិច្ឆាញ្ញោ កន្តា ហោតិ ឯវំ ។ មោ
 កិក្ខុវេ រញ្ញា ធាតោ កន្តា ហោតិ ។ ឥមេហិ មោ
 កិក្ខុវេ បញ្ចហិ អន្តេហិ សមន្តាគោ រញ្ញា ធាតោ
 វាវាវហា ហោតិ វាវាវាវា រញ្ញា អន្តេន្ទ្រ សន្តិ
 កន្តិ ។ ឯវាវេ មោ កិក្ខុវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ
 សមន្តាគោ កិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ ចាហុនេ-
 យ្យោ ធម្មិណេយ្យោ អញ្ចលិកាវណិយោ អនុត្តរំ
 បុញ្ញកេត្តំ លោកស្ស ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឥន
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ សោតា ច ហោតិ ហត្តា ច រត្តិកា ច

។ ឧ. ឆ. ៦១១២ ធម្មិច្ឆហារាវំ ។

ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ដំរីដំប្រសើររបស់ស្តេច ក្នុងលោកនេះ ទៅកាន់
 សង្គ្រាម ជាសត្វអត់ធន់នឹងការប្រហារ ដោយលំពែង ប្រហារ
 ដោយព្រួញ ប្រហារ ដោយច្នៃថៅ នឹងស្តេចអីកងវិញស្តេច
 ស្តេច ឯស្តេច ស្តេចសង្គ្រាម ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ដំរីដំប្រសើរ
 របស់ស្តេច ជាសត្វអត់ធន់ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
 ចុះដំរី ដំប្រសើររបស់ស្តេច ជាសត្វទៅកាន់ទិស តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់
 កិក្ខុទាំងឡាយ ដំរីដំប្រសើររបស់ស្តេច ក្នុងលោកនេះ កាលបើសារថី
 អ្នកបញ្ជាដំរី ប្រើឱ្យទៅកាន់ទិសណា ទោះបីខ្លួនធ្លាប់ទៅក្តី មិនធ្លាប់
 ទៅក្តី ទៅកាន់ទិសនោះដោយធាបរោសិយា ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ដំរី
 ដំប្រសើររបស់ស្តេច ជាសត្វទៅកាន់ (ទិស) យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់
 កិក្ខុទាំងឡាយ ដំរីដំប្រសើររបស់ស្តេច ប្រកបដោយអង្គ ៤ នេះឯង ទើប
 ជាសត្វគួរជាវាណ រួមជាវាណម្រឹម ដល់នូវការរាប់ថាជាអង្គរបស់
 ព្រាហ្មណ៍ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុប្រកបដោយអង្គ ៤ យ៉ាង គឺ
 ដូច្នោះដែរ ទើបគួរ ទទួលនូវទានដែលគេចាប់កម្មជា គួរទទួលនូវកិក្ខុ
 ដែលគេរៀបចំដើម្បីភ្ញៀវ គួរទទួលនូវទិក្ខុណា គួរគេប្រើកញ្ចលិកម្ម
 ជាបុញ្ញកេត្តិដំប្រសើររបស់សត្វលោក ។ ប្រកបដោយអង្គ ៤ យ៉ាង
 តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុក្នុងលោកនេះ ជាអ្នក
 ប្រសប់ទាន់ការស្តាប់ទ សម្រាប់ (អនុសលវិភក្ត) ។ កេរ្តិ៍អង្គិយ ។

ទន្លា ច កន្លា ច ។ កាដេញ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សោតា
 ហោតិ ។ ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ តថាភតច្បវដិភេ
 ធម្មវិទយេ ទេសិយមាទេ អដ្ឋិកត្វា មនសិកត្វា
 សត្វំ ទេតសា សមន្តាហរិក្វា ឧបិភសោតោ ធម្ម
 សុណាតំ ឃី ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សោតា ហោតិ ។
 កាដេញ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ហន្តា ហោតិ ។ ឥន ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ឧប្បន្នំ កាមវិភក្កំ បាទិវិសេតិ បដហតិ
 វិហោទេតិ បាទតិ ព្យន្និកហេតិ អនការំ កមេតិ ឧប្បន្នំ
 ព្យាហាវិភក្កំ... ឧប្បន្នំ វិហិសាវិភក្កំ... ឧប្បន្និច្ចន្ន
 បាបកោ អកុសលេ ធម្មេ បាទិវិសេតិ បដហតិ
 វិហោទេតិ បាទតិ ព្យន្និកហេតិ អនការំ កមេតិ ឃី
 ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ហន្តា ហោតិ ។ កាដេញ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 រត្តិកា ហោតិ ។ ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ចក្កុយា រូបំ ជិស្វា

អនំធនំ ១ ទៅកាន់ (ទិសគិ(ត្រះនិក្ខាន) ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះ
 ភិក្ខុ ជាអ្នកប្រសប់ខាងការស្តាប់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ក្នុងសាសនានេះ ទំនៀមទម្លាប់យកចិត្តទុកដាក់ក្នុងធម៌វិន័យ ដែលគេជាគត
 ប្រកាសហើយសំដែងទុក ប្រមូលទ្រុធមិទាំងពួងដោយចិត្ត ហើយផ្សំ
 (គ្រឿង)ស្តាប់ធម៌ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកប្រសប់ខាងការស្តាប់
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ អកុសលភ្នាប់ (អកុសលវិភក្ក)
 តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ មិនទទួល
 ទុក លះបង់ បោះបង់ សម្រាប់ ធ្វើឱ្យវិនាស ធ្វើមិនឱ្យកើតទៅ
 ទៀតនូវកាមវិភក្កដែលកើតហើយ នូវព្យាបាទវិភក្កដែលកើតហើយ...
 នូវវិហិសាវិភក្កដែលកើតហើយ...មិនទទួលទុក លះបង់ បោះបង់
 សម្រាប់ ធ្វើឱ្យវិនាស ធ្វើមិនឱ្យកើតទៅទៀតនូវធម៌ជាបុប្ផកុសលដែល
 កើតហើយរឿយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុសម្រាប់ (អកុសលវិភក្ក)
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ អកុសល (ដង្ហើម) តើដូច-
 ម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ឃើញរូបដោយភ្នែក

ន ធិមិគ្គត្តាហិ ហោតិ ចានុឡាញនត្តាហិ យត្វាធិការ
 ណាមេនំ ចក្កុទ្ធិយំ អសំវុតំ វិហារន្តំ អភិជ្ឈាទោមនស្សា
 ចាចកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យំ តស្ស
 សំវាយ មដិមដ្ឋតិ រក្ខតិ ចក្កុទ្ធិយំ ចក្កុទ្ធិយេ
 សំវំ អាចដ្ឋតិ សោតេន សន្នំ សុត្វា... យានេន
 កន្នំ យាយិត្វា... ធិក្កយ រសំ សាយិត្វា... កាយេន
 ដោដ្ឋតំ ធុសិត្វា... មនសា ធម្មំ វិញ្ញាយ ន
 ធិមិគ្គត្តាហិ ហោតិ ចានុឡាញនត្តាហិ យត្វាធិ-
 ការណាមេនំ មនិទ្ធិយំ អសំវុតំ វិហារន្តំ អភិជ្ឈាទោម-
 នស្សា ចាចកា អកុសលា ធម្មា អន្វាស្សវេយ្យំ
 តស្ស សំវាយ មដិមដ្ឋតិ រក្ខតិ មនិទ្ធិយំ មនិទ្ធិយេ
 សំវំ អាចដ្ឋតិ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ រក្ខិតា ហោតិ ។
 កថេត្វ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទន្តា ហោតិ ។ ឥន ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ ទមោ ហោតិ សីតស្ស ទុណ្ណាស្ស ជ័យន្តាយ
 ចិតាសាយ ទំសមកាសវតាតថសិវីសមសម្មស្សានំ

ហើយមិនក្នុងកាន់ខ្លួនមិនក្នុង មិនក្នុងកាន់ខ្លួនអនុឡាញនៈ អភិជ្ឈាទំនិទោ-
 មនស្ស ជាអកុសលធម៌ដ៏លាមក ធម្មិជាប់តាមបុគ្គល ដែលមិនសង្រួម
 ចក្កុទ្ធិយន្តុះ ព្រោះហេតុមិនសង្រួមចក្កុទ្ធិយណា ប្រតិបត្តិដើម្បីសង្រួម
 ខ្លួនចក្កុទ្ធិយនោះ រក្សាខ្លួនចក្កុទ្ធិយ ដល់ខ្លួនការសង្រួមក្នុងចក្កុទ្ធិយ
 ព្រមទាំងដោយគ្រឿង... ផ្សំនដោយច្របុ... លំទូរសដោយ
 អណ្តាត... ពាល់ត្រូវផ្សំដោយកាយ... ដឹងច្បាស់ខ្លួនធម្មាធម្មណ៍
 ដោយចិត្ត ហើយមិនក្នុងកាន់ខ្លួនមិនក្នុង មិនក្នុងកាន់ខ្លួនអនុឡាញនៈ អភិ-
 ជ្ឈាទំនិទោមនស្ស ជាអកុសលធម៌ដ៏លាមក ធម្មិជាប់តាមបុគ្គលដែល
 មិនសង្រួមមិនសង្រួមន្តុះ ព្រោះហេតុមិនសង្រួមមិនសង្រួមណា ប្រតិបត្តិ
 ដើម្បីសង្រួមមិនសង្រួមនោះ រក្សាមិនសង្រួម ដល់ខ្លួនការសង្រួមក្នុង
 មិនសង្រួម ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ភិក្ខុអ្នករក្សាសង្រួម យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ចុះភិក្ខុ អ្នកអង់ផង តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ចាំនិទ្ធាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកអង់ផង ចឹងត្រង់កំ ក្តៅ
 សេចក្តីឆ្ងោម ស្រែក សម្តីស្ស រេបាម មូស ខ្យល់ កំដៅវិដូ

ធុរ្យត្ថានំ ធុរ្យកត្តានំ រាជបដានំ ធុរ្យត្ថានំ សារីរិកានំ
 វេទយនំ ធុរ្យត្ថានំ តិញ្ញានំ ទរាមំ កេដ្ឋកានំ អសាតានំ
 អមណាទានំ មាលាហរាមំ អនិរាសកាជាតិកោ ហោតិ
 ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទន្ធា ហោតិ ។ កថេត្ត
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កន្ធា ហោតិ ។ ឥទ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 យា សា ឱសា អកតបុត្តា ឥមិណា ធិយេន
 អនុណ យនិទំ សព្វសង្ខារសមដោ សព្វបដិច្ចដិ-
 ចិន្យក្កោ តណ្ហាកុយោ វិរាតោ ចិរោតោ ចិញ្ញានំ
 តំ ចិច្ចត្តោ កន្ធា ហោតិ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ កន្ធា ហោតិ ។ ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហិ
 ធម្មេហិ សមន្តាតោ ភិក្ខុ អាហុនេយ្យោ ហោតិ
 មាហុនេយ្យោ ធម្មុណេយ្យោ អញ្ជលិកាណិយោ
 អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខេត្តំ លោកស្សានិ ។

សត្វទ័យជាតិធីតាក្សតោលកាព្រកំ គួរឱ្យកើតទុក្ខ ជាអ្នកប្រកប
 ដោយជាតិចេះអត់សន្តិកំនូវវិទេនាដែលប្រជុំក្នុងសិរិះ ជាទុក្ខ ដ៏ក្លាហាន
 ខ្លោចផ្ស មិនស្រួល មិនជាទីគាប់ចិត្ត ជាវិទេនាខ្លាចាយកន្លូវជីវិតដែល
 កើតឡើងហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ ភិក្ខុអ្នកអត់ជន យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ បុរិក្ខុអ្នក (ទៅកាន់ទិស) តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុចាំឱ្យយ ទិសពោលគឺការម្យប់សង្ខារចាំឱ្យអស់ ការលេចយល់នូវ
 ធម៌ចាំឱ្យឆ្លង ការអស់ឥណ្ឌា ការប្រាសចាកនម្រិត ការលេង
 ការមិនមានឥណ្ឌាជាគ្រឿងចាក់ស្រវងណា ដែលបុគ្គលមិនធ្លាប់
 ទៅដោយកាលយូរអង្វែងនេះ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកទៅកាន់
 ទិសនោះបានដោយគាប់ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ ភិក្ខុអ្នកទៅ (កាន់ទិស)
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំឱ្យយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៨ យ៉ាង
 នេះឯង ទើបគួរ ទទួលនូវខានវិជយគោមកបូជា គួរទទួលនូវវត្ថុ
 ដែលគេរៀបចំដើម្បីរក្សាវ គួរទទួលនូវទិក្ខុណកាខាង គួរគេធ្វើអត្តាលិកម្ម
 ជាបុញ្ញកេត្តដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោក ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទានិកយស្ស បក្សវគ្គយនោ

ធម្មបទានិ

ធម្មានុវត្តនា ភជា
យស្សំ ទិសំ ទ្វេ ច បត្តនា
អច្យំ សុបតិ កត្តនា
អក្កខោ សោតវេន ចាតិ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទានិកយ បក្សវគ្គយនោ

ឧទាននៃរាជវិគ្គនោះគឺ:

ធិយាយអំពីស្តេចចក្រពន្ធដ្ឋានិកាណាចក្រឲ្យប្រព្រឹត្តទៅ ។
អំពីព្រះរាជបុត្រប្រព្រឹត្តទៅតាមពាក្យចក្រ ។ អំពីស្តេច
ចក្រពន្ធជាធម្មរាជ ។ អំពីស្តេចចក្រពន្ធគំនើនៅក្នុងទិស ។
អំពីសេចក្តីប្រាថ្នា ២ លើក អំពីបុគ្គលដែលកំរិត ។
អំពីជីវិតស្តេចកាយាច្រើន ។ អំពីជីវិតអន្តរាគមន៍ ។ អំពីជីវិត
ជាសត្វប្រសប់ខាងការស្តាប់ ។ ។

ពិកល្ហាកិរិយា បញ្ចមោ

(២០) បញ្ចមោ កិក្ខុវេ ធុត្តលោ សន្តោ សំវិទ្ធិ-
មាតា លោកស្មី ។ កតមេ ថត្វ ។ ធាតា អវជាតាតិ
សំវាសេន អវជាតាតិ អាធម្យមុតោ ហោតិ លោធូរ
ហោតិ មន្តោ មោម្ពហោ ហោតិ ។ កថត្វ កិក្ខុវេ
ធុត្តលោ ធាតា អវជាតាតិ ។ ឥន កិក្ខុវេ ធុត្តលោ
ធុត្តលស្ស ទេតិ ចិវចិល្ហាតាសេសាសនតិលាធម្មច្ច-
យកេសដ្ឋចិក្ខារិ ។ តស្ស វិវ ហោតិ អមំ ទេមិ
អយំ ចតិក្ខុល្ហាតិ ។ តមេនំ ធាតា អវជាតាតិ វិ
ចោ កិក្ខុវេ ធុត្តលោ ធាតា អវជាតាតិ ។ កថត្វ
កិក្ខុវេ ធុត្តលោ សំវាសេន អវជាតាតិ ។ ឥន កិក្ខុវេ
ធុត្តលោ ធុត្តលេន សទ្ធិ សំវាសតិ ទ្វេ វា តិលិ
វា វស្សនំ ។ តមេនំ សំវាសេន អវជាតាតិ វិ
ចោ កិក្ខុវេ ធុត្តលោ សំវាសេន អវជាតាតិ ។
កថត្វ កិក្ខុវេ ធុត្តលោ អាធម្យមុតោ ហោតិ ។

ពិកល្ហាកិរិយា ទី ៥

(២១) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ វេទន៍មានប្រាកដ
ក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៥ ពួក ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺបុគ្គលឱ្យហើយត្រឡប់
មើលនិយោក្សេន្យ ។ មើលនិយោក្សេន្យនោះមានការកាន់
យកតាមពាក្យគេជាប្រមាណ ។ ជាអ្នកលេខខ្លះ ។ ជាអ្នកល្ងង់ខ្លះ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលឱ្យហើយត្រឡប់មើលនិយោក្សេន្យ តើ
ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលក្នុងលោកនេះ ឱ្យឱ្យចិវ
ចិល្ហាតាសេសនោះ ខ្លាំងកេសដ្ឋបិក្ខារជាបច្ច័យដល់អ្នកមានជម្ងឺ
ដល់បុគ្គល (ដទៃ) ។ បុគ្គលនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា គាត់
អញ្ញវេទន៍ឱ្យ បុគ្គលនេះវេទន៍ខ្ពស់ ។ លុះឱ្យរួចហើយ ត្រឡប់
មើលនិយោក្សេន្យនោះឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលឱ្យហើយ
ត្រឡប់មើលនិយោក្សេន្យ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះ
បុគ្គលមើលនិយោក្សេន្យនោះ ព្រោះការនៅម្តង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលក្នុងលោកនេះ នៅម្តងមួយខ្លះបុគ្គលអស់ ២ ឬ ៣
ឆ្នាំ ។ មើលនិយោក្សេន្យនោះ ព្រោះការនៅម្តង ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បុគ្គលមើលនិយោក្សេន្យ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ចុះបុគ្គលមានការកាន់យកតាមពាក្យគេជាប្រមាណ តើដូចម្តេច ។

ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកាទ្វា បុគ្គលោ បរស្ស វណ្ណោ វា អវណ្ណោ
 វា កាសិយនាទេ តំ មិច្ឆាញ្ញាវ អធិមុត្តិញ្ញាវ^(១) ហោតិ ឯវំ
 ទោ ភិក្ខុវេ បុគ្គលោ អាទេយ្យមុទោ ហោតិ ។ កថេត្វ
 ភិក្ខុវេ បុគ្គលោ លោធខេ ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
 ឯកាទ្វា បុគ្គលោ ឥត្តាស្សាទ្វា ហោតិ ឥត្តាភត្តិ ឥត្តា-
 ចេមោ ឥត្តាប្បសារោ ។ ឯវំ ទោ ភិក្ខុវេ បុគ្គលោ
 លោធខេ ហោតិ ។ កថេត្វ ភិក្ខុវេ បុគ្គលោ មាទ្ធា
 មោម្បហោ ហោតិ ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ ឯកាទ្វា បុគ្គលោ
 កុសលាកុសលេ ទឌ្ឍេ ទ ជាតាតិ សាវជ្ជាទវិដ្ឋេ ទឌ្ឍេ
 ទ ជាតាតិ ហិទប្បណិទេ ទឌ្ឍេ ទ ជាតាតិ កណ្តា-
 សុត្តសប្បដិភាកេ ទឌ្ឍេ ទ ជាតាតិ ។ ឯវំ ទោ
 ភិក្ខុវេ បុគ្គលោ មាទ្ធា មោម្បហោ ហោតិ ។ ឥមេ ទោ
 ភិក្ខុវេ បញ្ច បុគ្គលោ សន្តោ សំវិដ្ឋមាទា លោកស្មិទ្ធិ ។

[៤៤] ចត្វមេ ភិក្ខុវេ បុគ្គលោ សន្តោ សំវិដ្ឋមា-
 ទា លោកស្មិ ។ កតមេ បញ្ច ។ ឥធិ ភិក្ខុវេ
 ឯកាទ្វា បុគ្គលោ អាវាតិ ទ វិច្ឆាទិសាវិ ទ ហោតិ

១ ឧ. ប. អធិមុត្តិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ កាលនគរោលសរសើរ
 ឬតិះម្រៀលដល់បុគ្គលដទៃ វេមនិជ្រើសិបំខ្ញុំពាក្យនោះមួយវិច្ឆេ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានការកាន់យកតាមពាក្យនេះជាប្រមាណ
 យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលលេចខ្លះ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានសម្មាសិទ្ធិ
 មានការសេចក្តីចំ មានសេចក្តីស្រឡាញ់ចំ មានសេចក្តីជ្រះថ្លា
 ចំ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលេចខ្លះ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលល្ងង់ទៅ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ មិនដឹងខ្ញុំវេមិជាកុសល នឹងវេមិជាកុសល
 មិនដឹងខ្ញុំវេមិប្រកបដោយទោសនឹងវេមិមិនប្រកបដោយទោស មិនដឹង
 ខ្ញុំវេមិជាកតាបនឹងវេមិជីវត្តម មិនដឹងខ្ញុំវេមិមានចំណែកប្រៀបដោយ
 ខ្មៅនឹងស ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលល្ងង់ទៅ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៥ ពួកនេះឯង វេមនិមានប្រាជក្កក្នុងលោក ។

[៤៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល ៥ ពួកនេះ វេមនិមានប្រាជក
 ក្នុងលោក ។ បុគ្គល ៥ ពួក ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលពួក
 ខ្លះ ក្នុងលោកនេះ វេមនិប្រាជក្កដឹង មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយផង^(១)

១ យានិសំការាប្បព្រឹត្តិកន្លងអាចម្បិហើយញ្ចវិញហាយ ដោយការប្បព្រឹត្តិកន្លងនោះ ។

ឥត ទេសាវមុត្តិ បញ្ញាវមុត្តិ យថាភូតំ នប្បជាតាតិ
 យត្ថស្ស តេ ឧប្បន្ទា ចាបកា អកុសលា នន្ទា
 អបរិសេសា ឱវុជ្ឈន្តិ ។ ឥន បន ភិក្ខុវេ ឯកាទ្វា
 បុគ្គលោ អារកតិ ន វិប្បដិសាវិ ហោតិ ឥត្វ ទេសា-
 វមុត្តិ បញ្ញាវមុត្តិ យថាភូតំ នប្បជាតាតិ យត្ថស្ស
 តេ ឧប្បន្ទា ចាបកា អកុសលា នន្ទា អបរិសេ-
 សា ឱវុជ្ឈន្តិ ។ ឥន បន ភិក្ខុវេ ឯកាទ្វា បុគ្គលោ
 ន អារកតិ វិប្បដិសាវិ ហោតិ ឥត្វ ទេសាវមុត្តិ បញ្ញា-
 វមុត្តិ យថាភូតំ នប្បជាតាតិ យត្ថស្ស តេ ឧប្បន្ទា
 ចាបកា អកុសលា នន្ទា អបរិសេសា ឱវុជ្ឈន្តិ ។
 ឥន បន ភិក្ខុវេ ឯកាទ្វា បុគ្គលោ ន អារកតិ ន
 វិប្បដិសាវិ ហោតិ ឥត្វ ទេសាវមុត្តិ បញ្ញាវមុត្តិ
 យថាភូតំ នប្បជាតាតិ យត្ថស្ស តេ ឧប្បន្ទា
 ចាបកា អកុសលា នន្ទា អបរិសេសា ឱវុជ្ឈន្តិ ។

ទាំងមិនដឹងច្បាស់តាមពិត ឲ្យចេតោវមុត្តិឱវុជ្ឈន្តិ ដែលជាធម៌ធ្វើឲ្យ
 ពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមកដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅ ឥតមាន
 សេសសល់ដង្ហ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ
 ក្នុងលោកនេះ វេទន៍មិនប្រាណ តែមិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ^(១) ទាំងមិន
 ដឹងច្បាស់តាមពិត ឲ្យចេតោវមុត្តិ ឱវុជ្ឈន្តិ ដែលជាធម៌ធ្វើឲ្យពួក
 អកុសលធម៌ដ៏លាមកដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅ ឥតមានសេស
 សល់ដង្ហ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោក
 នេះ វេទន៍មិនប្រាណ មិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ^(២) ទាំងមិនដឹងច្បាស់
 តាមពិត ឲ្យចេតោវមុត្តិ ឱវុជ្ឈន្តិ ដែលជាធម៌ធ្វើឲ្យពួកអកុសល-
 ធម៌ដ៏លាមកដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅ ឥតមានសេសសល់
 ដង្ហ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលពួកខ្លះ ក្នុងលោកនេះ
 វេទន៍មិនប្រាណ មិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ តែមិនដឹងច្បាស់តាមពិត
 ឲ្យចេតោវមុត្តិ ឱវុជ្ឈន្តិ ដែលជាធម៌ធ្វើឲ្យពួកអកុសលធម៌ដ៏លាមក
 ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅ ឥតមានសេសសល់ដង្ហ ។

១ ព្រាហ្មណ៍អរិយ បានឃើញបានអរិយ ។ ២ គ្រូអរិយអរិយ បាន
 ឃើញបានអរិយនោះ មិនព្រាហ្មណ៍អរិយទេ តែមិនអរិយអរិយ ឬ
 អរិយអរិយ ។ អន្តិកថា ។

ឥន បទ ភិក្ខុវេ ឯកោទ្វេ បុគ្គលោ ន អាភតិ ន វិច្ឆិដិសាវី ហោតិ ឥត្យ ទេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ យថា ភូតំ បដាបាតិ យត្ថស្ស តេ ឧប្បន្នា ចាបកា អកុសលា នន្តា អបរិសេសា ធិវុជ្ជន្តិ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យោយំ បុគ្គលោ អាភតិ ន វិច្ឆិដិសាវី ន ហោតិ ឥត្យ ទេតោវិមុត្តិ បញ្ញាវិមុត្តិ យថាភូតំ នឃ្យជាបាតិ យត្ថស្ស តេ ឧប្បន្នា ចាបកា អកុសលា នន្តា អបរិសេសា ធិវុជ្ជន្តិ ។ សោ ឯវិមស្ស វចនិយោ អាយស្មតោ ទោ អាភជា អាសវំ សំវិជ្ជន្តិ វិច្ឆិដិសាវោ អាសវំ បវុជ្ជន្តិ^(១) សាតុវតាយស្មា អភវេ អាសវេ បហាយ វិច្ឆិដិសារវេ អាសវេ បដិវិចោនេត្វា ចិន្តំ ឧត្តត្យ កាវត្យ^(២) ឯវិមាយស្មា អមុតា បញ្ចមេន បុគ្គលេន សមសារោ កវិស្សតិ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ យោយំ បុគ្គលោ អាភតិ ន វិច្ឆិដិសាវី ហោតិ

១ ឯ. សំវុជ្ជន្តិ ។ ២ ឯ. កាវត្យ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលត្រូវ គុណលោកនេះ វេទន៍ មិនប្រាណ មិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ដឹងច្បាស់តាមពិត ខ្ញុំ ចោតោវិមុត្តិ នឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលជាធម៌ធ្វើខ្ញុំពួកអកុសលធម៌វិលាមក ដែលកើតឡើងហើយ ឡារលន់ទៅ ដកមានសេសសល់ផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំង ៥ ពួកនោះ បុគ្គលណា វេទន៍ប្រាណផង មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយផង មិនដឹងច្បាស់តាម ពិត ខ្ញុំចោតោវិមុត្តិ នឹងបញ្ញាវិមុត្តិ ដែលជាធម៌ធ្វើខ្ញុំពួកអកុសល ធម៌វិលាមក ដែលកើតឡើងហើយ ឡារលន់ទៅ ដកមានសេស សល់ផង ។ បុគ្គលនោះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីពោលយ៉ាងនេះថា ភាសវៈទាំងឡាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីប្រាណ វេទន៍មានភាសវៈ ទាំងឡាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីក្តៅក្រហាយ វេទន៍ចំរើនឡើង ដល់លោកដ៏មានកាយ ហេតុនោះ សូមលោកដ៏មានកាយ លះ បង់ខ្ញុំភាសវៈទាំងឡាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីប្រាណ បន្ទាប់នឹងខ្ញុំ ភាសវៈទាំងឡាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ហើយចំរើនខ្ញុំ ចិត្តនឹងបញ្ញាដោយល្អចុះ ធ្វើយ៉ាងនេះ ទើបលោកដ៏មានកាយស្មើគ្នានឹង បុគ្គលទី ៥ ឯណោះបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំង ៥ ពួកនោះ បុគ្គលណាវេទន៍ប្រាណ តែមិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ

ធនិយចណ្ណសារា និកណ្ហវិញ្ញា ចត្វាសា

តត្ថ ទេវោវិមុត្តិ ចញ្ញាវិមុត្តិ យថាភូតំ ឧច្ចជាតាតំ
 យត្ថស្ស តេ ឧច្ចន្ទា តាចកា អត្ថុសលា ធម្មា
 អចារិសសា វិជ្ជុន្ទំ ។ សោ ឯវមស្ស វចនិយោ
 ភាយស្មតោ ទោ អារាដា អាសវា សិវិជ្ជុន្ទំ វិច្ឆុន្ទិ-
 សារជា អាសវា ឧច្ឆវឡន្ទំ សាទុវតាយស្មា អារាដេ
 កាសវេ ចហាយ ចិត្តំ ចញ្ញត្ថ កាវេតុ ឯវមាយស្មា
 អទុតា ចត្វាមេន ចុក្កលេន សមសមោ កវិស្ស-
 តិកំ ។ តត្ថ វិក្កវេ យាយំ ចុក្កលោ ន អារាតិ
 វិច្ឆុន្ទិសារី ហោតិ តត្ថ ទេវោវិមុត្តិ ចញ្ញាវិមុត្តិ
 យថាភូតំ ឧច្ចជាតាតិ យត្ថស្ស តេ ឧច្ចន្ទា
 តាចកា អត្ថុសលា ធម្មា អចារិសសា វិជ្ជុន្ទំ ។

ធនិយចណ្ណសារា និកណ្ហវិញ្ញា ៦ ៨

មិនីនិច្ចរាសំតាមពិត ខ្លាចរោកវិមុត្តិ នីតិចញ្ញាវិមុត្តិ ដែលជាធម៌ធ្វើខ្លាចក្នុង
 អកុសលធម៌វិលាមក ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅ ឥតមាន
 សេសសល់ ។ ចុក្កលនោះ អ្នកទាំងឡាយ ធម្មៈពាលយោធន៍នេះថា
 ភាសវៈទាំងឡាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីប្រាណ វែងមានភាសវៈទាំង-
 ឡាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីក្តៅក្រហាយ មិនចំរើនឡើងដល់លោក
 ដ៏មានអាយុ៖ ហេតុនោះ សូមលោកដ៏មានអាយុ លាបន័ន្ទវាសវៈទាំង-
 ឡាយ ដែលកើតអំពីសេចក្តីប្រាណ ហើយចំរើនខ្លាចក្នុងនីតិចញ្ញាវិមុត្តិ
 ពុះ ធ្វើយោធន៍នេះ ទើបលោកដ៏មានអាយុស្មើគ្នា នឹងចុក្កលទី ៥ ឯលោក
 ពុះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ចណ្ណចុក្កលទាំង ៥ ក្នុងនោះ ចុក្កល
 ណាវែងមិនប្រាណ តែមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ មិននីនិច្ចរាសំតាម
 ពិត ខ្លាចរោកវិមុត្តិ នីតិចញ្ញាវិមុត្តិ ដែលជាធម៌ធ្វើខ្លាចក្នុងអកុសលធម៌
 វិលាមក ដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅ ឥតមានសេសសល់ ។

សុត្តនិបិទ អង្គទានិកយស្ស ចញ្ចនិបាតោ

សោ ឯវមស្ស វចនីយោ អយស្មតោ ទោ អារាមជា
 អាសវា ន សិវិជ្ជន្តិ វិច្ឆិដិសារជា អាសវា ចវ្យាជ្ជន្តិ^(១)
 សាទុវកាយស្មា វិច្ឆិដិសារជេ អាសវេ ចដិវិទោទេត្តា
 ចិន្តំ ចញ្ញត្តុ កាវេតុ ឯវមាយស្មា អមុទា ចញ្ញាទេន
 ចុក្កលេន សមសមោ កវិស្សតីតិ ។ តត្រ ភិក្ខុវេ
 យាយិ ចុក្កលោ ន អារាមតំ ន វិច្ឆិដិសារី ហោតិ
 តញ្ញ ចេតោវិមុត្តិ ចញ្ញាវិមុត្តិ យថាក្ខតំ ធម្មជាតាតិ
 យមុស្ស តេ ឧច្ឆន្ទា ចាចកា អកុសលា ធម្មា
 អចរិសេសា ធិវុជ្ជន្តិ ។ សោ ឯវមស្ស វចនីយោ
 អយស្មតោ ទោ អារាមជា អាសវា ន សិវិជ្ជន្តិ
 វិច្ឆិដិសារជា អាសវា ចវ្យាជ្ជន្តិ សាទុវកាយស្មា
 ចិន្តំ ចញ្ញត្តុ កាវេតុ ឯវមាយស្មា អមុទា
 ចញ្ញាទេន ចុក្កលេន សមសមោ កវិស្សតីតិ ។

១ ឧ. វ្យាជ្ជន្តិ ។

សុត្តនិបិទ អង្គទានិកយស្ស ចញ្ចនិបាតោ

ចុក្កលនោះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីពោលយ៉ាងនេះថា កាសវៈទាំងឡាយ
 ដែលកើតអំពីសេចក្តីប្រាជ្ញា វែមនិមិទមានកាសវៈទាំងឡាយ ដែលកើត
 អំពីសេចក្តីក្តៅក្រហាយ តែនិចំរើនឡើងដល់លោកដ៏មានកាយ ហេតុ
 នោះ សូមលោកដ៏មានកាយ បន្ទាចនឹងទូកាសវៈទាំងឡាយ ដែល
 កើតអំពីសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ហើយចំរើនទូរចិត្តនឹងចញ្ញាដោយល្អចុះ
 ធ្វើយ៉ាងនេះ ទើបលោកដ៏មានកាយស្មើគ្នា នឹងចុក្កលទី ៥ ឯណោះ
 បាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាចុក្កលទាំង៥ ពួកនោះ ចុក្កល
 ណា វែមនិមិទប្រាជ្ញា មិនមានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ មិនដឹងច្បាស់
 តាមពិត ទូរចរិតាវិមុត្តិ នឹងចញ្ញាវិមុត្តិ ដែលជាធម៌ធ្វើទូកអកុសល-
 ធម៌ដ៏លាមកដែលកើតឡើងហើយ ឲ្យរលត់ទៅ ផុតមានសេសសល់ ។
 ចុក្កលនោះ អ្នកទាំងឡាយ គប្បីពោលយ៉ាងនេះថា កាសវៈទាំងឡាយ
 ដែលកើតអំពីសេចក្តីប្រាជ្ញា វែមនិមិទមាន កាសវៈទាំងឡាយ
 ដែលកើតអំពីសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ក៏មិនចំរើនឡើងដល់លោកដ៏មានកាយ
 ទេ ហេតុនោះ សូមលោកដ៏មានកាយ ចំរើនទូរចិត្តនឹងចញ្ញាដោយល្អចុះ
 ធ្វើយ៉ាងនេះ ទើបលោកដ៏មានកាយស្មើគ្នានឹងចុក្កលទី ៥ ឯណោះបាន ។

ដំតំ ទោ ភិក្ខុវេ ធម៌ ទេវតា បុគ្គលា អមុតា
មត្ថុមេន បុគ្គលេន ឯវំ ឱវធិយមាតា ឯវំ អនុសា-
ស័យមាតា អនុបុត្រេន អាសវំ ឡយំ ចាបុណ្ណិកំ ។

[៤៣] ឯកំ សមយំ កកវំ វេសាលីយំ វិហារតំ
មហារាជេ ក្សត្រាភារសាលាយំ ។ អថទោ កកវំ បុព្វ-
ប្បសមយំ ឯវំសេត្វា បត្តិវិហារាយ វេសាលី
ចំណូលយ ទាវសិ ។ តេន ទោ ចន សមយេន បញ្ច-
មត្តានំ លំដួវសតានំ សារទុនេ ហេតិយេ សន្និសិទ្ធានំ
សន្និមត៌តានំ អយមទ្គវ កកវា ធុនចានំ បញ្ចង្គំ
កកវានំ ចាតុករេវ ធុល្យកេវ លោកស្មី ។ កកវេសំ
បញ្ចង្គំ ។ ហត្ថិវតនស្ស ចាតុករេវ ធុល្យកេវ លោក-
ស្មី អស្សវតនស្ស ចាតុករេវ ធុល្យកេវ លោកស្មី
មណិវតនស្ស ចាតុករេវ ធុល្យកេវ លោកស្មី ធុត្ថិវត-
នស្ស ចាតុករេវ ធុល្យកេវ លោកស្មី កហាបតិវតនស្ស
ចាតុករេវ ធុល្យកេវ លោកស្មី ។ នវមេសំ បញ្ចង្គំ
កកវានំ ចាតុករេវ ធុល្យកេវ លោកស្មី ។ អថទោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទាំង ៤ ពួកនេះ កាលបើអ្នកទាំងឡាយ
ទូន្មានប្រៀបប្រដៅតាមបុគ្គលទី ៥ ឯរណៈ យ៉ាងនេះ គឺបានដល់នូវ
ការអស់ទៅនៃភាសាៈទាំងឡាយ ដោយលំដាប់ដូច្នោះឯង ។

[៤៣] សម័យមួយ ព្រះវិហារព្រះកោន ទ្រង់គង់នៅ
ក្នុងភូមិភារសាលា តាមហារេន ជិតក្រុងវេសាលី ។ គ្រោះនោះ
ព្រះវិហារព្រះកោន ទ្រង់ស្បង់ ប្រដាប់ប្រតិទិនចំរើក្នុងបុព្វប្ប-
សម័យ ហើយស្តេចចូលទៅកាន់ក្រុងវេសាលី ដើម្បីបំពេញបុគ្គ-
សម័យនោះ ពួកលិច្ឆិ បានប្រមាណ ៥០០ នាក់ បានប្រជុំសុខតាគ្នា
ក្នុងសារទុនបេតិយ កើតមានអន្តរាគមន៍ខ្លះៗ ការកើតប្រាកដ
នៃកែវទាំង ៥ ជាបេសកកម្មដោយកម្រក្នុងលោក ។ កែវទាំង ៥
ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺការកើតប្រាកដនៃកែវកែវ កេតុនដោយកម្រក្នុង
លោក ។ ការកើតប្រាកដនៃសេវកែវ កេតុនដោយកម្រក្នុងលោក ។
ការកើតប្រាកដនៃកែវមណី កេតុនដោយកម្រក្នុងលោក ។ ការកើត
ប្រាកដនៃស្រីកែវ កេតុនដោយកម្រក្នុងលោក ។ ការកើតប្រាកដ
នៃគហបតីកែវ កេតុនដោយកម្រក្នុងលោក ។ ។ ការកើតប្រាកដ
នៃកែវទាំង ៥ នេះឯង កេតុនដោយកម្រក្នុងលោក ។ លំដាប់នោះ

តេ លិច្ឆវី មក្កេ បុរិសំ ចេសេស្មំ^(១) យទា
 ត្វំ អន្តោ បុរិស មស្សេយ្យាសិ ភកវន្តំ អាតច្ឆន្តំ
 អថ អន្តោកំ ភកោចយ្យាសីតិ ។ អនុសា ទោ
 សោ បុរិសោ ភកវន្តំ ទូរោវ អាតច្ឆន្តំ ទិស្វាន
 យេន តេ លិច្ឆវី តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា តេ
 លិច្ឆវី ឯកនភោច អយ សោ ភកវា អាតច្ឆតិ អរហំ
 សន្តាសន្តោ យស្សនាទិ កាលំ មញ្ញជាតិ ។ អថទោ
 តេ លិច្ឆវី យេន ភកវា តេនុបសង្កមិសុ ឧបសង្កមិត្វា
 ភកវន្តំ អភិវនេត្វា ឯកមន្តំ អដ្ឋិសុ ។ ឯកមន្តំ
 មិកា ទោ តេ លិច្ឆវី ភកវន្តំ ឯកនភោទុំ សាទុ កន្ត
 ភកវា យេន សារទ្ធនំ ទេតិយំ តេនុបសង្កមតុ អនុកម្យិ
 ឧបាទាយាតិ ។ អធិវាសេសិ ភកវា តុណ្ណិការវេន ។
 អថទោ ភកវា យេន សារទ្ធនំ ទេតិយំ តេនុប-
 សង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា ចញ្ញត្តេ អាសនេ ទិសីទិ ។

១ ១. បឃជ្ជ ។

ពួកលិច្ឆវីទាំងនោះ ចក្ខុឧបុសម្នាក់ទៅក្នុងផ្លូវថា វៃបុរស បើអ្នកឃើញ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ស្តេចមក ក្នុងកាលណា អ្នកឃើញប្រាប់យើងទាំង-
 ឡាយ ក្នុងកាលនោះ ។ បុរសនោះ បានឃើញព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ស្តេចមកអំពីចម្ងាយ លុះឃើញហើយ ក៏ចូលទៅរកពួកលិច្ឆវីទាំងនោះ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ទើបពោលទៅនឹងពួកលិច្ឆវីទាំងនោះថា ខ្ញុំឃ្នាំ
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ជាអោយខ្ញុំសម្មាសម្ពុទ្ធ កំពុងវៃស្តេចមក សូមអ្នក
 ទាំងឡាយ សំគាល់ខ្ញុំកាលគួរ ក្នុងកាលនោះចុះ ។ លំដាប់
 នោះ ពួកលិច្ឆវីទាំងនោះ បាននាំគ្នាចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ក្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយស្លូត
 ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះពួកលិច្ឆវីទាំងនោះ ស្លូតក្នុងទីសមគួរហើយ បាន
 ក្រាបបង្គំទូល ព្រះដ៏មានព្រះភាគផ្សេងៗថា សូមទ្រង់ព្រះមន្ត្រាប្រាស
 សូមព្រះដ៏មានព្រះភាគ ស្តេចចូលទៅកាន់សារទ្ធដេតិយ ដើម្បី
 សេចក្តីអនុគ្រោះ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ទទួលដោយតុណ្ណិភាគ ។
 លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានស្តេចចូលទៅកាន់សារទ្ធដេតិយ
 លុះចូលទៅដល់ហើយ ទ្រង់គង់លើតាសនៈដែលគ្រាលថ្វាយ ។

និសង្ខ ទោ កកក ទោ សិច្ឆវិ ឯតនរោច កាយទុក្ខ
 សិច្ឆវិ ឯតាហិ កាយាយ សន្និសិដ្ឋា កា ច ចន វោ
 អន្តរ កថា វិច្ឆកតាភិ ។ ឥច កន្ត អន្តាតំ
 សន្និសិដ្ឋានំ សន្និចតិកានំ អយមន្តរ កថា ឧទចានិ
 ចត្វន្នំ រតនានំ ហតុការោ ទុល្លកោ លោកស្មី ។
 កតមេសំ ចត្វន្នំ ។ ហត្ថិរតនស្ស ហតុការោ
 ទុល្លកោ លោកស្មី អស្សរតនស្ស... មណិរត-
 នស្ស... ឥត្ថិរតនស្ស... តហចតិរតនស្ស ហតុការោ
 ទុល្លកោ លោកស្មី ។ ឥមេសំ ចត្វន្នំ រតនានំ
 ហតុការោ ទុល្លកោ លោកស្មីន្នំ ។ កាតា-
 និមុត្តានំ រត វោ សិច្ឆវិ^(១) កាមញ្ញោ វារត្ត
 អន្តរ កថា ឧទចានិ ។ ចត្វន្នំ សិច្ឆវិ រតនានំ
 ហតុការោ ទុល្លកោ លោកស្មី ។ កតមេសំ
 ចត្វន្នំ ។ តថាកតស្ស អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស
 ហតុការោ ទុល្លកោ លោកស្មី តថាកតច្បវេទិតស្ស
 ធម្មវិធយស្ស ទេសិតា បុគ្គលោ ទុល្លកោ លោកស្មី

១ ឧ. ម. ហា ជំពូក៍ ១

លុះព្រះអង្គមានព្រះភាគ ទ្រង់នឹងហើយ ទើបត្រាស់ទៅនឹងពួកសិច្ឆវិចាំង-
 រោដូច្នោះថា ម្ចាស់សិច្ឆវិចាំងឡាយ អ្នកចាំងឡាយ អង្គុយប្រជុំសន្តតា
 គ្នាដោយកថា ដូចម្តេចហ្ន៎ ក្នុងកាលដទ្បុវិនិច្ឆ័យ ចុះអន្តរកថា ដូចម្តេច
 ដែលអ្នកចាំងឡាយ និយាយគ្នាមិនទាន់ស្រេច ។ បពិត្រអង្គុយចាំរឹត
 ខ្ញុំព្រះអង្គចាំងឡាយ អង្គុយប្រជុំសន្តតាគ្នា ក្នុងទីនេះ កើតមានអន្តរ-
 កថានោះឡើងថា ការកើតប្រាកដនៅក្នុងចាំង ៥ ប្រការ រកបានដោយ
 កម្រក្នុងលោក ។ ក្រៅ៥ប្រការដូចម្តេចចុះ ។ គឺការកើតប្រាកដនៅក្នុងក្រៅ
 រកបានដោយកម្រក្នុងលោក ខែសេវក... ខែក្រែមណី... ខែសិ-
 រិរ... ការកើតប្រាកដនៅតាមចតិរក រកបានដោយកម្រក្នុងលោក ។
 ការកើតប្រាកដនៅក្នុងចាំង ៥ នេះឯង រកបានដោយកម្រក្នុងលោក ។
 ម្ចាស់សិច្ឆវិចាំងឡាយ អន្តរកថាប្រាកដកាម កើតឡើងដល់អ្នកចាំង-
 ឡាយ ដែលមានចិត្តជ្រប់ក្នុងកាមទៅហើយហ្ន៎ ។ ម្ចាស់សិច្ឆវិចាំងឡាយ
 ការកើតប្រាកដនេះ ៥ ប្រការ រកបានដោយកម្រក្នុងលោក ។
 នេះ ៥ ដូចម្តេចចុះ ។ គឺការកើតប្រាកដព្រះធម៌គត ជាអរហន្ត-
 សម្មាសម្ពុទ្ធ រកបានដោយកម្រក្នុងលោក ១ បុគ្គលអ្នកសំដែងនូវធម្មវិទ្យ
 ដែលព្រះធម៌គត ទ្រង់ប្រកាសហើយ រកបានដោយកម្រក្នុងលោក ១

តថាគតច្បវេទិតស្ស ធម្មវិទយស្ស (១) វិញ្ញាណ បុគ្គលោ
 ទុល្លភោ លោកស្មី តថាគតច្បវេទិតស្ស ធម្មវិទ-
 យស្ស ទេសិតស្ស វិញ្ញាណ(២) ធម្មាទុធម្មច្បដិបទ្ធោ
 បុគ្គលោ ទុល្លភោ លោកស្មី កតត្តកតតវេទិ បុគ្គលោ
 ទុល្លភោ លោកស្មី ។ ឧទេសំ ទោ លិច្ឆវី បញ្ចុដ្ឋ
 រតនាមំ បាតុភារោ ទុល្លភោ លោកស្មីដ្ឋំ ។

[៤៤] ឯកំ សមយំ កកវំ សាកោតេ វិហារតិ
 តិកាណ្ហកំវិទ ។ តត្រ ទោ កកវំ ភិក្ខុ អាមន្តេសិ
 ភិក្ខុវេតិ ។ កនន្តេតិ តេ ភិក្ខុ កកវំតា បទ្ធស្សោសុំ ។
 កកវំ ឯតទេវេច សាទុ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាលេន
 កាលំ អច្បដិក្ខុលេ បដិក្ខុលសត្តិ វិហារេយ្យ សាទុ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាលេន កាលំ បដិក្ខុលេ អច្ប-
 ដិក្ខុលសត្តិ វិហារេយ្យ សាទុ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាលេន
 កាលំ អច្បដិក្ខុលេ ច បដិក្ខុលេ ច បដិក្ខុលសត្តិ
 វិហារេយ្យ សាទុ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាលេន កាលំ បដិ-
 ក្ខុលេ ច អច្បដិក្ខុលេ ច អច្បដិក្ខុលសត្តិ វិហារេយ្យ

។ ។ ប. ធម្មវិទយស្ស វិស្សនំ ។ ២ ។ វិញ្ញាណស្ស ។

បុគ្គលអ្នកដឹងនូវចម្លើយ ដែលព្រះគោតមប្រកាសហើយ កេហុនដោយ
 កម្រិតលោក ។ បុគ្គលអ្នកដឹងនូវចម្លើយ ដែលព្រះគោតមប្រកាស
 ហើយ សំដែងហើយ ។ ប្រតិបត្តិធម៌នាមគ្គុរដល់ធម៌ កេហុនដោយកម្រ
 ក្នុងលោក ។ បុគ្គលអ្នកដឹងចេកាវគ្គុរដែលបុគ្គលដទៃធ្វើហើយ ធ្វើតប
 វិញ កេហុនដោយកម្រិតលោក ។ ឃ្លាលលិច្ឆវីទាំងឡាយ កា
 កើតប្រាកដនៃគនៈទាំង ៥ នេះឯង កេហុនដោយកម្រិតលោក ។

[៤៤] សម័យមួយ ព្រះវិហារព្រះភោគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងតិកាណ្ហ-
 កំវិទ (វិទ្យុវិទ្យុ ជើម) ដិតក្រុងសារោត ។ ក្នុងទីនោះ ព្រះវិ
 ហារព្រះភោគ ទ្រង់ត្រាស់ហៅភិក្ខុទាំងឡាយថា ឃ្លាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។
 ភិក្ខុទាំងនោះ ទទួលព្រះតុខដីព្រះវិហារព្រះភោគថា ព្រះកុរុណា
 ព្រះភ្នំ ។ ព្រះវិហារព្រះភោគ ទ្រង់បាត់ត្រាស់ដូច្នោះថា ឃ្លាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុធម្មប្បិសំដាល់ថា គួរឆ្លើមក្នុងការម្នាក់ដែលមិនគួរឆ្លើម
 នាមកាលគួរ ជាព្រះប្រិទ ឃ្លាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុធម្មប្បិសំដាល់ថា
 មិនគួរឆ្លើមក្នុងការម្នាក់ដែលគួរឆ្លើម នាមកាលគួរ ជាព្រះប្រិទ ឃ្លាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុធម្មប្បិសំដាល់ថា គួរឆ្លើមក្នុងការម្នាក់ដែលមិនគួរ
 ឆ្លើមដឹង ក្នុងការម្នាក់គួរឆ្លើមដឹង នាមកាលគួរ ជាព្រះប្រិទ ឃ្លាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុធម្មប្បិសំដាល់ថា មិនគួរឆ្លើមក្នុងការម្នាក់ដែល
 គួរឆ្លើមដឹង ក្នុងការម្នាក់ដែលមិនគួរឆ្លើមដឹង នាមកាលគួរ ជាព្រះប្រិទ

សាទុ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាលេន កាលំ អប្បដិក្ខុលត្វ
 បដិក្ខុលត្វ ឥទ្ធកយំ អភិវិវដ្ឋេត្វា ឧបេត្តាកោ
 វិហារយ្យ សតោ សឡជាតោ ។ កំត្វា^(៦) ភិក្ខុវេ
 ភិក្ខុ អត្តវសំ បដិទ្ធិ អប្បដិក្ខុលេ បដិក្ខុលសញ្ញិ
 វិហារយ្យ ។ មា មេ រេនិយេសុ ធម្មេសុ រកោ
 ឧទទាទិទិ ឥទំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តវសំ បដិទ្ធិ
 អប្បដិក្ខុលេ បដិក្ខុលសញ្ញិ វិហារយ្យ ។ កំត្វា
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តវសំ បដិទ្ធិ បដិក្ខុលេ អប្បដិ-
 ក្ខុលសញ្ញិ វិហារយ្យ ។ មា មេ រោសនិយេសុ
 ធម្មេសុ រោសោ ឧទទាទិទិ ឥទំ ទោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អត្តវសំ បដិទ្ធិ បដិក្ខុលេ អប្បដិក្ខុលសញ្ញិ វិហារយ្យ ។
 កំត្វា ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តវសំ បដិទ្ធិ អប្បដិក្ខុលេ
 ធិ បដិក្ខុលេ ធិ បដិក្ខុលសញ្ញិ វិហារយ្យ ។

១១. ៥. ៣៨៣ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នករៀនវេទនាច្បាប់ចម្លងច្បាប់ចម្លង គឺ
 ការច្បាប់មិនគួរខ្លឹម គឺការច្បាប់គួរខ្លឹមចេញហើយ មានស្មារតី ដឹងខ្លួន
 គាំងនៅជាគណ្តាល តាមកាលគួរ ជាការច្រើន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចុះភិក្ខុ ឥប្បិសំគាល់ថា គួរខ្លឹមក្នុងការច្បាប់ដែលមិនគួរខ្លឹម ព្រោះ
 ភាស្រីយកំណាចប្រយោជន៍ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុឥប្បិ-
 សំគាល់ថា គួរខ្លឹមក្នុងការច្បាប់ដែលមិនគួរខ្លឹម ព្រោះភាស្រីយកំណាច
 ប្រយោជន៍នេះថា រកៈកុំកើតឡើងដល់ភាគាមញ្ញ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ
 ជាទីគាំងនៃសេចក្តីទ្រុឌអរឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ
 ឥប្បិសំគាល់ថា មិនគួរខ្លឹមក្នុងការច្បាប់ដែលគួរខ្លឹម ព្រោះភាស្រីយកំណាច
 ប្រយោជន៍ដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុឥប្បិសំ-
 គាល់ថា មិនគួរខ្លឹមក្នុងការច្បាប់ដែលគួរខ្លឹម ព្រោះភាស្រីយកំណាច
 ប្រយោជន៍នេះថា ទោសៈកុំកើតឡើងដល់ភាគាមញ្ញ ក្នុងធម៌ទាំងឡាយ
 ជាទីគាំងនៃសេចក្តីច្រឡំឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះភិក្ខុ
 ឥប្បិសំគាល់ថា គួរខ្លឹមក្នុងការច្បាប់ដែលមិនគួរខ្លឹមដល់ ក្នុង
 ការច្បាប់ដែលគួរខ្លឹមដល់ ព្រោះភាស្រីយកំណាចប្រយោជន៍ដូចម្តេច ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងដំបូង ចតុត្ថកថា

មា មេ រជិទិយេសុ ធាន្ទេសុ រាគោ ឧទទាទិ មា មេ
 ឆោសទិយេសុ ធាន្ទេសុ ឆោសោ ឧទទាទិ ឥទំ មោ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តវសំ បដិច្ច អប្បដិក្ខុលេ ច បដិក្ខុលេ
 ច បដិក្ខុលសញ្ញំ វិហរេយ្យ ។ កំពូ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
 អត្តវសំ បដិច្ច បដិក្ខុលេ ច អប្បដិក្ខុលេ ច អប្ប-
 ដិក្ខុលសញ្ញំ វិហរេយ្យ ។ មា មេ ឆោសទិយេសុ
 ធាន្ទេសុ ឆោសោ ឧទទាទិ មា មេ រជិទិយេសុ ធាន្ទេសុ
 រាគោ ឧទទាទិ ឥទំ មោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តវសំ
 បដិច្ច បដិក្ខុលេ ច អប្បដិក្ខុលេ ច អប្បដិក្ខុល-
 សញ្ញំ វិហរេយ្យ ។ កំពូ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អត្តវសំ បដិច្ច
 អប្បដិក្ខុលេ បដិក្ខុលេ ធាន្ទេសុ អត្តវសំ អត្តវសញ្ញំ
 ឧចេត្តោ វិហរេយ្យ សតោ សម្បជានោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំងដំបូង ចតុត្ថកថា

ប្រាសាទកំពុង ខ្យល់ កំពុងប្រសើរ គ្រប់គ្រងការប្រកួតប្រជែង
 មិនគួរឆ្កើត ក្នុងការប្រកួតប្រជែង ព្រោះគ្រប់គ្រងការប្រកួតប្រជែង
 ប្រយោជន៍នោះ ព្រោះកុំកើតឡើងវិញ ក្នុងការប្រកួតប្រជែង
 ជាទីតាំងនៃសេចក្តីត្រេកអរឡើយ ព្រោះកុំកើតឡើងវិញ ក្នុងការប្រកួតប្រជែង
 ជាទីតាំងនៃសេចក្តីច្រឡំឡើយ ។ ប្រាសាទកំពុង
 ខ្យល់ កំពុងប្រសើរ គ្រប់គ្រងការប្រកួតប្រជែង
 មិនគួរឆ្កើត ក្នុងការប្រកួតប្រជែង ព្រោះគ្រប់គ្រងការប្រកួតប្រជែង
 ប្រយោជន៍នោះ ព្រោះកុំកើតឡើងវិញ ក្នុងការប្រកួតប្រជែង
 ជាទីតាំងនៃសេចក្តីត្រេកអរឡើយ ព្រោះកុំកើតឡើងវិញ ក្នុងការប្រកួតប្រជែង
 ជាទីតាំងនៃសេចក្តីច្រឡំឡើយ ។ ប្រាសាទកំពុង
 ខ្យល់ កំពុងប្រសើរ គ្រប់គ្រងការប្រកួតប្រជែង មិនគួរឆ្កើត
 ក្នុងការប្រកួតប្រជែង ព្រោះគ្រប់គ្រងការប្រកួតប្រជែង
 ប្រយោជន៍នោះ ព្រោះកុំកើតឡើងវិញ ក្នុងការប្រកួតប្រជែង
 ជាទីតាំងនៃសេចក្តីត្រេកអរឡើយ ព្រោះកុំកើតឡើងវិញ ក្នុងការប្រកួតប្រជែង
 ជាទីតាំងនៃសេចក្តីច្រឡំឡើយ ។ ប្រាសាទកំពុង
 ខ្យល់ កំពុងប្រសើរ គ្រប់គ្រងការប្រកួតប្រជែង មិនគួរឆ្កើត
 ក្នុងការប្រកួតប្រជែង ព្រោះគ្រប់គ្រងការប្រកួតប្រជែង
 ប្រយោជន៍នោះ ព្រោះកុំកើតឡើងវិញ ក្នុងការប្រកួតប្រជែង
 ជាទីតាំងនៃសេចក្តីត្រេកអរឡើយ ព្រោះកុំកើតឡើងវិញ ក្នុងការប្រកួតប្រជែង
 ជាទីតាំងនៃសេចក្តីច្រឡំឡើយ ។

មា មេ ក្លចិន័ កក្កចិន័ កក្កចិន័ រណនិយេសុ ធម្មេសុ
 រកោ ឧទចានិ មា មេ ក្លចិន័ កក្កចិន័ កក្កចិន័
 រោសនិយេសុ ធម្មេសុ រោសោ ឧទចានិ មា មេ
 ក្លចិន័ កក្កចិន័ កក្កចិន័ រោសនិយេសុ ធម្មេសុ
 មោហោ ឧទចានិ ឥណ័ មោ កិក្កាវ កិក្ក អត្តវស័
 បដិទូ អប្បដិក្កលញ បដិក្កលញ តទុកយំ អកិណ័
 វជ្ជត្វា ឧបេក្កកោ វិហបយ្យ សោតា សម្បជានោតិ ។

[៤៧] បញ្ចមា កិក្កាវ ធម្មេហិ សមញ្ញកោ យ-
 ជានតំ ធិក្កិញ្ញា វរិ ធិកយ ។ កកមេហិ បញ្ចមា ។
 មាលាតិចាតិ ហោតិ អធិញ្ញនាយិ ហោតិ កកមេសុ
 មិញ្ញាហិ ហោតិ ឧសាវាធិ ហោតិ សុរាធម្មេសុ
 មាធម្មាយិ ហោតិ ។ ឥមេហិ មោ កិក្កាវ បញ្ចមា
 ធម្មេហិ សមញ្ញកោ យជានតំ ធិក្កិញ្ញា វរិ ធិកយ ។
 បញ្ចមា កិក្កាវ ធម្មេហិ សមញ្ញកោ យជានតំ
 ធិក្កិញ្ញា វរិ សត្តេ ។ កកមេហិ បញ្ចមា ។

មាលកិក្កចិន័ ឡាយ កិក្កមប្បិវៀរវេលនិឡូការម្មណ៍ចាំន័ ៤ រោត ធិ
 ការម្មណ៍មិធិក្កុវិញ្ញា ធិនិក្កុវិញ្ញា មាធីស្តារកិធិនិក្កុវិញ្ញា ធិនិក្កុវិញ្ញា
 ជាតណ្ហាល ព្រៃកោស្រីយកំណាចប្រយោជន៍នេថា កក្កកុំកើត
 ទៀតដល់ភាគាអញ ក្នុងធម៌ចាំន័ ឡាយ ជាទីតាំងវិទេសបញ្ញត្តិកកា
 បន្តិចបន្តួច ក្នុងការម្មណ៍នីមួយ ក្នុងប្រទេសណាមួយទៀត រោសៈ
 កុំកើតទៀតដល់ភាគាអញ ក្នុងធម៌ចាំន័ ឡាយ ជាទីតាំងវិទេសបញ្ញត្តិប្រទេស
 បន្តិចបន្តួច ក្នុងការម្មណ៍នីមួយ ក្នុងប្រទេសណាមួយទៀត រោហៈ
 កុំកើតទៀតដល់ភាគាអញ ក្នុងធម៌ចាំន័ ឡាយ ជាទីតាំងវិទេសបញ្ញត្តិវិញ្ញា
 បន្តិចបន្តួច ក្នុងការម្មណ៍នីមួយ ក្នុងប្រទេសណាមួយទៀត ។

[៤៨] មាលកិក្កចិន័ ឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង ដូចជា
 គេនាំទៅទម្លាក់ក្នុងទឹក ។ ប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។
 ធិបុគ្គលអ្នកសំឡាប់សត្វ ១ ល្ងូច្រែក្សេង ១ ប្រព្រឹត្តទុសក្នុងកាមចាំន័
 ឡាយ ១ រោលពាក្យកុហក ១ ប្រកបដោយហេតុជាទីតាំងវិទេសបញ្ញត្តិ
 ប្រមាទធិនិក្កុវិញ្ញាស្រវិធិសុកនិធិមេរ័យ ១ ។ មាលកិក្កចិន័ ឡាយ
 បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាងនេះឯង ដូចជាគេនាំទៅទម្លាក់ក្នុងទឹក ។
 មាលកិក្កចិន័ ឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង ដូចជាគេនាំទៅ
 ដាក់ក្នុងស្ថានសួគ៌ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៧ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។

ចាណាតិទាតា ចដិវតោ ហោតិ អនិច្ចាទាទា ចដិវតោ
ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាទាទា ចដិវតោ ហោតិ ធុសា-
វាទា ចដិវតោ ហោតិ សុរាមេរយមន្ត្រិយមាទដ្ឋាទា
ចដិវតោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ចត្វាហិ
ទទ្មេហិ សមន្តារតោ យថាភតំ វិក្ខុវេ ឯសុត្តិ ។

[៤៦] ចត្វាហិ ភិក្ខុវេ ទទ្មេហិ សមន្តារតោ
ភិក្ខុ មិច្ឆា ឧ សេវិតោ ។ កាតមេហិ ចត្វាហិ ។
កម្មន្តំ កាមតិ អនិកាណំ អាទិយតិ ទាមោក្ខេសុ
ភិក្ខុសុ ចដិវតោ ហោតិ ធិយទាវកំ អវត្តំ ទទាវកំ^(១)
អនុយុត្តោ វិហារិ ឧ ចដិលោ ហោតិ កាលេ ឧ
កាលំ ទទ្មេយា កថាយ សទ្ធស្សតុំ សហទេវតុំ
សទ្ធក្កេវេតុំ សម្បហំសេតុំ ។ ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ
ចត្វាហិ ទទ្មេហិ សមន្តារតោ ភិក្ខុ មិច្ឆា ឧ
សេវិតោ ។ ចត្វាហិ ភិក្ខុវេ ទទ្មេហិ សមន្តារ-
តោ ភិក្ខុ មិច្ឆា សេវិតោ ។ កាតមេហិ ចត្វាហិ ។
ឧ កម្មន្តំ កាមតិ ឧ អនិកាណំ អាទិយតិ

១ ឧ. ម. ឥវិហារិវា

ភិក្ខុសុ វៀរោកការសំច្បាប់សត្វ ។ វៀរោកការល្អច្រៀត ។
វៀរោកការប្រព្រឹត្តិទុស្កន៍កាមទាំងឡាយ ។ វៀរោកការនិយាយ
កុហក ។ វៀរោកហេតុជាទំនាស់នៃសេចក្តីប្រមាទនីតិទូទឹកស្រវឹងគឺ
សុភនិរម័យ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង
នេះឯង ដូចជានៅទៅដាក់ក្នុងស្ថានសួគ៌ ។

[៤៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង មិនគួរ
គប្បកាយកថាមិនត្រឡើយ ។ ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។
គឺភិក្ខុប្រឡូត្រិកាណិវ ។ បន្តិអធិការណ៍ ។ ជាសីតស្រ្តីក្នុងពួកភិក្ខុ
ប្រធាន ។ គ្រូចៅក្នុងទីត្រាយនឹងទីមិនមានកំណត់រឿយៗ ។ មិនអង្វរក
ដើម្បីឲ្យលំឡកន់តាម ឲ្យកាចហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម៌កថាតាម
កាលគួរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះ
មិនគួរគប្បកាយកថាមិនត្រឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកប
ដោយធម៌៥ យ៉ាង គួរគប្បកាយកថាមិនត្រឡើយ ។ ប្រកបដោយធម៌៥
យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺភិក្ខុមិនប្រឡូត្រិកាណិវ ។ មិនបន្តិអធិការណ៍ ។

ន ចាមោក្ខេសុ ភិក្ខុសុ បដិវុទ្ធា ហោតិ ន ធិយចប្រកំ
 អវិជ្ជានចារិកំ អនុយុត្តោ វិហារតិ បដិទុលោ ហោតិ
 កាលេន កាលំ នធិយា កថាយ សន្ទស្សេតុ
 សមាទចេតុំ សធុត្តេដេតុំ សធុហំសេតុំ ។ ឥន្ទេហិ
 ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហិ នធិយា សមន្តារោ ភិក្ខុ
 មិត្តោ សេវិតោតិ ។

[៤៧] បញ្ចិមាធិ ភិក្ខុវេ អសច្យុវិសទាទាធិ ។
 កកតមាធិ បញ្ច ។ អសក្កត្ថំ ទេតិ អចិតិ កក្ខា
 ទេតិ អសហត្តា ទេតិ អចវិជ្ជំ ទេតិ អនាគមន-
 និជ្ជិកោ ទេតិ ។ ឥមាធិ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អសច្យុវិ-
 សទាទាធិ ។ បញ្ចិមាធិ ភិក្ខុវេ សច្យុវិសទាទាធិ ។
 កកតមាធិ បញ្ច ។ សក្កត្ថំ ទេតិ ចិតិ កក្ខា
 ទេតិ សហត្តា ទេតិ អចវិជ្ជំ ទេតិ អនាគមនិជ្ជិ-
 កោ ទេតិ ។ ឥមាធិ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច សច្យុវិសទា-
 ទាធិតិ ។

មិនជាសឹកស្រីក្នុងភិក្ខុជាប្រធាន មិនត្រូវទៅក្នុងទីឆ្ងាយ មិនទី
 មិនមានកំណត់រឿយៗ ជាអ្នកអង្គការដើម្បីពន្យល់ ឲ្យកាន់តាម ឲ្យកាច
 ហាន ឲ្យរីករាយ ដោយធម្មិកថាតាមកាលគួរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះឯង គួរសមរកយកជាមិត្របាន ។

[៤៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អសច្យុវិសទានេះ មាន៥យ៉ាង ។
 អសច្យុវិសទាន៥យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺឲ្យទានដោយមិនគោរព (ក្នុង
 ទេយ្យធម៌) ឲ្យទានដោយមិនធ្វើនូវសេចក្តីគោរព (ក្នុងបដិគ្គាហក) ។
 មិនឲ្យដោយវេទនា ឲ្យទានដូចជាបោះបោល ឲ្យទានដោយឃើញ
 ថាមិនឲ្យផល ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អសច្យុវិសទានមាន៥យ៉ាង
 នេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សច្យុវិសទាននេះមាន ៥យ៉ាង ។
 សច្យុវិសទាន៥យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺឲ្យទានដោយគោរព ឲ្យដោយ
 ធ្វើនូវសេចក្តីគោរព ឲ្យទានដោយវេទនាឯង ឲ្យទានមិនដូចជាបោះ
 បោល ឲ្យទានដោយឃើញថាឲ្យផល ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 សច្យុវិសទានមាន៥យ៉ាងនេះឯង ។

អនុក្កហិតចិត្តោ ទោ ចទ កិក្ខុវេ នាធំ នត្វា យត្ត
 យត្ត តស្ស នាទស្ស វិហាកោ វិហាកោ វិហាកោ វិហាកោ
 ច យោតិ មហានុបោ មហាកោតោ ឧទ្ធករសុ ច
 បញ្ចសុ កាមតុណ្ហសុ កោតាយ ចិត្តំ នមតិ ។
 អត្តានត្ថ បរត្ថ អនុបហត្ថ ទោ ចទ កិក្ខុវេ នាធំ
 នត្វា យត្ត យត្ត តស្ស នាទស្ស វិហាកោ វិហាកោ
 វិហាកោ វិហាកោ ច យោតិ មហានុបោ មហាកោតោ ច
 ទស្ស កុរោចិ កោតាចិ ឧបយាតោ អាគត្តតិ
 អត្តិភោ វា ឧទកតោ វា វាសិភោ វា ទោរតោ វា
 អច្ឆ័យតោ វា នាយាធាតោ វា ។ វិហាចិ ទោ
 កិក្ខុវេ បញ្ច សច្ឆុវសនាបាទិទិ ។

[៤៧] ចត្វុមេ កិក្ខុវេ ទន្ទា សមយវិមុត្តស្ស
 កិក្ខុវេ ចរិហានាយ សុវត្តន្តំ ។ កាមមេ ចត្វុ ។
 កត្តាភមតា កស្សាភមតា វិទ្ធាភមតា សន្តិណិ-
 កាភមតា យទាវិមុត្តំ ចិត្តំ ន បច្ឆុវត្តាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលឲ្យទានដោយចិត្តអនុគ្រោះ ដោយផលទាន
 នោះ កើតក្នុងទីណាៗ ជាបុគ្គលស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈ
 ច្រើនផង រមែងបង្កើនចិត្តទៅដើម្បីបរិភោគក្នុងកាមតុណ្ណ៨ បើលើស
 លុបផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលឲ្យទានដោយមិនមានប្រៀសប្រៀន
 ខ្លួនឯងនឹងអ្នកដទៃ ដោយផលទាននោះ កើតក្នុងទីណាៗ ជាបុគ្គល
 ស្តុកស្តម្ភ មានទ្រព្យច្រើន មានភោគៈច្រើនផង សេចក្តីអន្តរាយខែភោគៈ
 ទាំងឡាយ មិនមានបកអំពីទីណាមួយ នីតិវិភ័យ នីតិទិក អំពីស្តេច
 អំពីបាទ អំពីហេតុមិនជាទីស្រឡាញ់ នឹងអំពីមនុស្សជាទាយាទ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ សច្ចុវសទានមាន៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[៤៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៥យ៉ាងនេះ រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 សេចក្តីសាបសូន្យផលភិក្ខុជាសមយវិមុត្ត^(១) ។ ធម៌៥យ៉ាង ដូចអ្នកចុះ ។
 គឺត្រេកអរក្នុងការងារ ១ ត្រេកអរក្នុងការពោលធម៌ប្រាសាទ ១ ត្រេកអរក្នុង
 ការផលលក់ ១ ត្រេកអរក្នុងតួកគណៈ ១ មិនពិបារណាចិត្តនាមវិមុត្ត ១ ។

១ បាននិយមកិច្ចដែលមានចិត្តអនុគ្រោះ រួមហើយដោយវិមុត្តជាលោកិយ ពោលនិសមយវិមុត្ត
 ព្រោះវិញនោះ ជាអ្នកមានចិត្តអនុគ្រោះហើយចាកកិលេសទាំងឡាយ ដែលខ្លួនកំពុងបំបាត់
 បាន ក្នុងទីណាៗចិត្តច្រើនត្រៃតោក ។ អន្តរាយ ។

ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ធម្មា សមយវិធុត្តស្ស ភិក្ខុនោ
 បរិហានាយ សំវត្តន្តិ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា
 សមយវិធុត្តស្ស ភិក្ខុនោ អបរិហានាយ សំវត្តន្តិ ។
 កកមេ បញ្ច ។ ន កក្ការាមតា ន កស្សារាមតា
 ន ធិត្តារាមតា ន សង្កណិការាមតា យថាវិធុត្ត
 ចិត្តំ បទ្ធពក្កតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ធម្មា
 សមយវិធុត្តស្ស ភិក្ខុនោ អបរិហានាយ សំវត្តន្តិ ។

[៧០] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា សមយវិធុត្តស្ស
 ភិក្ខុនោ បរិហានាយ សំវត្តន្តិ ។ កកមេ បញ្ច ។
 កក្ការាមតា កស្សារាមតា ធិត្តារាមតា ឥន្ទ្រិយេស្ស
 អកុត្តន្តារាមតា កោណិយេ អមត្តញ្ញតា ។ ឥមេ ទោ
 ភិក្ខុវេ បញ្ច ធម្មា សមយវិធុត្តស្ស ភិក្ខុនោ បរិហា-
 នាយ សំវត្តន្តិ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ធម្មា សមយវិ-
 ធុត្តស្ស ភិក្ខុនោ អបរិហានាយ សំវត្តន្តិ ។ កកមេ
 បញ្ច ។ ន កក្ការាមតា ន កស្សារាមតា ន ធិត្តារាមតា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៧យ៉ាងនេះ វេមនិប្រតិក្កុទៅដើម្បីសេចក្តីសាប-
 សូន្យ ដល់ភិក្ខុជាសមយវិធុត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៧យ៉ាងនេះ
 វេមនិប្រតិក្កុទៅដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ដល់ភិក្ខុជាសមយវិធុត្ត ។
 ធម៌៧យ៉ាង ដូចម្តេចនេះ ។ ធីមិនត្រៃកអក្កនិការាណិ ១ មិនត្រៃកអ-
 ក្កនិការពាលនិប្បានកថា ១ មិនត្រៃកអក្កនិការវេកលកំ ១ មិនត្រៃកអ-
 ក្កនិក្កុកគណៈ ១ ធិបារណាចិត្តតាមវិធុត្ត ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ធម៌៧យ៉ាងនេះ វេមនិប្រតិក្កុទៅដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ដល់ភិក្ខុ
 ជាសមយវិធុត្ត ។

[៧០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៧យ៉ាងនេះ វេមនិប្រតិក្កុ
 ទៅដើម្បីសេចក្តីសាបសូន្យ ដល់ភិក្ខុជាសមយវិធុត្ត ។ ធម៌៧យ៉ាង
 ដូចម្តេចនេះ ។ ធីត្រៃកអក្កនិការាណិ ១ ត្រៃកអក្កនិការពាល
 និប្បានកថា ១ ត្រៃកអក្កនិការវេកលកំ ១ មិនបានគ្រប់គ្រងិក្កុទ្វារ
 ក្កនិឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ១ មិនដឹងប្រមាណក្កនិកាណិ ១ ។ ម្នាល
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៧យ៉ាងនេះនឹង វេមនិប្រតិក្កុទៅដើម្បីសេចក្តី
 សាបសូន្យ ដល់ភិក្ខុជាសមយវិធុត្ត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៧
 យ៉ាងនេះ វេមនិប្រតិក្កុទៅដើម្បីសេចក្តីមិនសាបសូន្យ ដល់ភិក្ខុជាសម-
 យវិធុត្ត ។ ធម៌៧យ៉ាង ដូចម្តេចនេះ ។ ធីមិនត្រៃកអក្កនិការាណិ ១
 មិនត្រៃកអក្កនិការពាលនិប្បានកថា ១ មិនត្រៃកអក្កនិការវេកលកំ ១

ធម៌យចល្ហាសារ វិចិត្តសាស្ត្រា បញ្ចមោ

ឥន្ទ្រិយេសុ កុត្តន្តារាត ភោជនេ មត្តញ្ញុតា ។ ឥម
 ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច ធម្មា សមយវមុត្តស្ស កិក្ខុវេ
 អបរិហាតាយ សវត្តង្គិភិ ។

វិចិត្តសាស្ត្រា បញ្ចមោ ។

ធម្មប្បទានំ

ធម្មា អវជានតិ អារាមតិ ប
 សារទូ ធនតំ កណ្តា កំ ធិរយេ ធន ច
 មីន្តា អស ប្បវាស ស ប្បវាសេ ធន
 សមយវមុត្តំ អបរា ធម្មតិ ។

ធម៌យោ ចល្ហាសារ ធម្មោ ។

ធម៌យចល្ហាសារ វិចិត្តសាស្ត្រា ទី ៥

គ្រប់គ្រងក្បួនក្បួនដង្ហើមទាំងឡាយ ១ ដឹងប្រមាណក្នុងកោដ្ឋ ១ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៥យ៉ាងនេះឯង រមែងប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីសេចក្តី
 មិនសាបសូន្យ ដល់ភិក្ខុជាសមយវមុត្ត ។

ចប់ វិចិត្តសាស្ត្រា ទី ៥ ។

ឧទ្ទាននៃវិចិត្តសាស្ត្រា

និយាយអំពីចុក្កលទ្យប័យ ត្រឡប់មើលតិយវេញ ១ អំពី
 ភិក្ខុប្រាជ្ញ ១ អំពីពួកលិច្ឆិប្រជុំគ្នាក្នុងសារទូចេតិយ ១
 អំពីព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុងវិចិត្តសាស្ត្រា ១ អំពី
 ធម៌ដែលនាំឱ្យធ្លាក់ទៅក្នុងនរក និងនាំឱ្យទៅកើតស្ថានសួគ៌ ១
 អំពីមិត្តអ្នកបរក និងមិត្តអ្នកបរក ១ អំពីអសប្បវាស ១
 អំពីសប្បវាស ១ អំពីភិក្ខុជាសមយវមុត្ត ២ លើក ។

ចប់ ចល្ហាសារ ទី ៣ ។

ឥតេហិ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ
សុណន្តោ សទ្ធម្មំ អកញ្ចោ វិយាមំ ឧត្តមិកុំ កុស-
លេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តំ ។

[៥២] បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ
សុណន្តោមិ សទ្ធម្មំ អកញ្ចោ វិយាមំ ឧត្តមិកុំ
កុសលេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តំ ។ កតមេហិ បញ្ច-
ហិ ។ កថំ បរិភាតិ កថំកំ បរិភាតិ អត្តាធំ
បរិភាតិ ធម្មញ្ញោ ហោតិ ជន្សោ ឯន្សតោ អ
ធម្មតោ អញ្ញាតមាធំ ហោតិ ។ ឥតេហិ ទោ ភិក្ខុវេ
បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ សុណន្តោមិ សទ្ធម្មំ
អកញ្ចោ វិយាមំ ឧត្តមិកុំ កុសលេសុ ធម្មេសុ
សម្មត្តំ ។ បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ
សុណន្តោ សទ្ធម្មំ អកញ្ចោ វិយាមំ ឧត្តមិកុំ កុស-
លេសុ ធម្មេសុ សម្មត្តំ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។
ឧ កថំ បរិភាតិ ឧ កថំកំ បរិភាតិ ឧ អត្តាធំ
បរិភាតិ បញ្ញា ហោតិ អជន្សោ អនេន្សតោ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាងនេះ កាលស្តាប់
ព្រះសទ្ធម្ម ទើបគួរដើម្បីឈានចុះកាន់និយាម ជាសភាពដ៏ប្រៃស ក្នុង
កុសលធម៌ទាំងឡាយទាន ។

[៥២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាង
សូម្បីស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ក៏មិនគួរដើម្បីឈានចុះកាន់និយាម ជាសភាពដ៏
ប្រៃស ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយទាន ។ ប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាង អ្នក-
ម្តេចខ្លះ ។ ឆិមមេសិយពាក្យពោល ។ មេសិយបុគ្គលអ្នកពោល ។
មេសិយខ្លួនឯង ។ អំប្បវេទប្រាជ្ញាជ្រះថ្លា ។ សំគាល់ថា
បានដឹងក្នុងហេតុវេលាខ្លួនមិនដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
ប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាងនេះ សូម្បីស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ក៏មិនគួរដើម្បី
ឈានចុះកាន់និយាម ជាសភាពដ៏ប្រៃស ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយទាន ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាង កាលស្តាប់
ព្រះសទ្ធម្ម ទើបគួរដើម្បីឈានចុះកាន់និយាម ជាសភាពដ៏ប្រៃស ក្នុង
កុសលធម៌ទាំងឡាយទាន ។ ប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាង អ្នកម្តេចខ្លះ ។
ឆិមមេសិយពាក្យពោល ។ មិនមេសិយបុគ្គលអ្នកពោល ។ មិន
មេសិយខ្លួនឯង ។ ជាអ្នកមានប្រាជ្ញា មិនល្ងង់ទ្រូ មិនលា ។

១ អនត្តាតេ អញ្ញាតមាធំ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ
ភិក្ខុវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមញ្ញាតោ សុណាត្តោ
សទ្ធច្នំ កញ្ជោ វិយាមំ ឧត្តមិកុំ កុសលេសុ ធម្មេសុ
សធុត្តំ ។

[៧៣] បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញាតោ
សុណាត្តោចិ សទ្ធច្នំ អកញ្ជោ វិយាមំ ឧត្តមិកុំ
កុសលេសុ ធម្មេសុ សធុត្តំ ។ កកមេហិ បញ្ច-
ហិ ។ មកុំ ធម្មំ សុណាតិ មកុបវិយុដ្ឋិោ សទ-
ចារុត្តិោ ធម្មំ សុណាតិ រទ្ធកវេសិ ធម្មេសេកេ
អាហតិោ ហោតិ ទិលជាោ ទុប្បញ្ញោ ហោតិ
ជន្យោ ឯធម្មោ អនត្តាតេ អញ្ញាតមាធំ ហោតិ ។
ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមញ្ញាតោ
សុណាត្តោចិ សទ្ធច្នំ អកញ្ជោ វិយាមំ ឧត្តមិកុំ
កុសលេសុ ធម្មេសុ សធុត្តំ ។ បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ
ធម្មេហិ សមញ្ញាតោ សុណាត្តោ សទ្ធច្នំ កញ្ជោ
វិយាមំ ឧត្តមិកុំ កុសលេសុ ធម្មេសុ សធុត្តំ ។

មិនសំគាល់ថា បានដឹងក្នុងហេតុដែលខ្លួនមិនបានដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាងនេះឯង កាលស្តាប់
ព្រះសទ្ធម្ម ទើបគួរដើម្បីឃានចុះកាន់និយាម ជាសភាពដ៏ប្រពៃ ក្នុង
កុសលធម៌ទាំងឡាយបាន ។

[៧៤] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាង
សម្បូរស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ក៏មិនគួរដើម្បីឃានចុះកាន់និយាម ជាសភាព
ដ៏ប្រពៃ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយបាន ។ ប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាង
ដូចម្តេចខ្លះ ។ និដាសកុលុបនុណេត មានសេចក្តីលុបនុណ គ្រប
សន្តិធំ ហើយស្តាប់ធម៌១ មានចិត្តប្រុងសន្តិធំសន្តិទៅស្វរិកោទោស ហើយ
ស្តាប់ធម៌១ ជាអ្នកមានចិត្តកម្រិតរិសិស្ថ ក្នុងបុគ្គលអ្នកសំដែងធម៌១
ជាអ្នកសំបូរដ៏បញ្ញាល្អនិទ្រោលណា ។ ជាអ្នកសំគាល់ថា បានដឹងក្នុងហេតុ
ដែលខ្លួនមិនបានដឹង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌៧
យ៉ាងនេះឯង សម្បូរស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ក៏មិនគួរដើម្បីឃានចុះកាន់និយាម
ជាសភាពដ៏ប្រពៃ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
បុគ្គលប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាង កាលស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ទើបគួរដើម្បីឃាន
ចុះកាន់និយាម ជាសភាពដ៏ប្រពៃ ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយបាន ។

កតមេហំ បញ្ចហំ ។ អមក្ខី ធម្មំ សុណាតិ
 ន មក្ខាបរិយុដ្ឋិតោ អនុបាទ្ធិតោ ធម្មំ សុណាតិ ន
 រទ្ធករសី ធម្មទេសកោ អនាហតិវិញ្ញាណំ ហោតិ
 អទិលជាតោ បញ្ញាណំ ហោតិ អនន្តោ អនេធិម្បកោ
 ន អនញ្ញាតោ អញ្ញាតមាទិ ហោតិ ។ ឥមេហំ ទោ
 កិក្ខុវេ បញ្ចហំ ធម្មហំ សមញ្ញកតោ សុណាញោ
 សទ្ធម្មំ ករោ ធិយាមំ ធិក្កមិកុំ កុសលេសុ ធម្មេសុ
 សទ្ធក្ខន្ធិ ។

[៧២] បញ្ចមេ កិក្ខុវេ ធម្មា សទ្ធម្មស្ស សម្មោ-
 សាយ អន្តរាទាយ សំវត្តន្តិ ។ កតមេ បញ្ច ។
 ឥន កិក្ខុវេ កិក្ខុវេ ន សញ្ញន្តំ ធម្មំ សុណាតិ ន
 សញ្ញន្តំ ធម្មំ ចរិយាបុណ្ណំ ន សញ្ញន្តំ ធម្មំ ជាវេន្តិ
 ន សញ្ញន្តំ ធម្មានំ ធម្មានំ អន្តំ ឧបចរិក្ខន្តិ ន
 សញ្ញន្តំ អន្តមញ្ញាយ ធម្មមញ្ញាយ ធម្មានុធម្មំ
 បដិបដ្ឋន្តិ ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច ធម្មា
 សទ្ធម្មស្ស សម្មោសាយ អន្តរាទាយ សំវត្តន្តិ ។

ប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺជាអ្នកមិនលុបអុណាតេ មិន
 មានសច្ច័យលុបអុណាតេ គ្របសន្តិកំ ហើយស្តាប់ធម៌១ មានចិត្តមិនប្រឹង
 សន្តិកំសន្តិម មិនស្វែងរកទោស ហើយស្តាប់ធម៌១ ជាអ្នកមានចិត្តមិន
 គគ្រឹក មិនចង់រើស្វែង ក្នុងបុគ្គលអ្នកសំដែងធម៌១ ជាអ្នកមានបញ្ញា
 មិនល្អិតខ្លៅ មិនលយា មិនសំភាស់ថា បានដឹងក្នុងហេតុដែលខ្លួន
 មិនដឹង ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាងនេះឯង
 កាលស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម ទើបគួរដើម្បីឃានចុះកាន់និយាម ជាសភាព
 ដ៏ប្រៃល ក្នុងកុសលធម៌ទាំងឡាយបាន ។

[៧២] ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៧ យ៉ាងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីឲ្យព្រះសទ្ធម្ម សាបសូន្យ អន្តរាទោ ។ ធម៌៧ យ៉ាង ដូច-
 ម្តេចខ្លះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ
 មិនស្តាប់ធម៌ដោយគោរព មិនរៀនធម៌ដោយគោរព មិនទ្រទ្រង់
 (ចាំទុក) ធម៌ដោយគោរព មិនពិចារណាអត្តនៃធម៌ ដែលខ្លួន
 ទ្រទ្រង់ហើយដោយគោរព ដឹងអត្ត ដឹងធម៌ហើយ មិនប្រតិបត្តិធម៌
 តាមសមគួរដល់ធម៌ដោយគោរព ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៧ យ៉ាង
 នេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យព្រះសទ្ធម្ម សាបសូន្យ អន្តរាទោ ។

បញ្ចមេ កិក្ខុវេ ទម្មា សទ្ធខុស្ស បិតិយា អសម្មោសាយ
 អនន្តាតាហាយ សំវត្តន្តិ ។ កកមេ បញ្ច ។ ឥធន
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ សក្កន្តំ ធម្មំ សុណន្តិ សក្កន្តំ ធម្មំ
 បរិយាបុណន្តិ សក្កន្តំ ធម្មំ ជាបន្តិ សក្កន្តំ ធនាធំ
 ធម្មាធំ អត្ថំ ឧបបរិក្ខុន្តិ សក្កន្តំ អត្ថមញ្ញាយ
 ធម្មមញ្ញាយ ធម្មានុធម្មំ បដិច្ចន្តិ ។ ឥមេ ទោ
 កិក្ខុវេ បញ្ច ទម្មា សទ្ធខុស្ស បិតិយា អសម្មោ-
 សាយ អនន្តាតាហាយ សំវត្តន្តិ ។

[៥៥] បញ្ចមេ កិក្ខុវេ ទម្មា សទ្ធខុស្ស សម្មោ-
 សាយ អនន្តាតាហាយ សំវត្តន្តិ ។ កកមេ បញ្ច ។
 ឥធន កិក្ខុវេ កិក្ខុ ធម្មំ ន បរិយាបុណន្តិ សុត្តំ គេយ្យំ
 វេយ្យាករណំ កាមំ ឧទាធំ ឥតិវុត្តកំ ជាតកំ អន្ធពធម្មំ
 វេទល្យំ ។ អយំ កិក្ខុវេ បបរមោ ទម្មា សទ្ធខុស្ស
 សម្មោសាយ អនន្តាតាហាយ សំវត្តន្តិ ។ បុន ធម្មំ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ ន វិគ្គាវេន
 បរសំ ទោសន្តិ ។ អយំ កិក្ខុវេ ទុតិយោ ទម្មា
 សទ្ធខុស្ស សម្មោសាយ អនន្តាតាហាយ សំវត្តន្តិ ។

ម្ចាស់កិក្ខុចាំឯឡាយ ធម៌៥ យ៉ាងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យព្រះសទ្ធម្ម
 បិកាវេ មិនសាបសូន្យ មិនអន្តរាធានាទៅ ។ ធម៌៥ យ៉ាង ដូចម្តេចនេះ ។
 ម្ចាស់កិក្ខុចាំឯឡាយ កិក្ខុចាំឯឡាយ ក្នុងសាសនានេះ ស្តាប់ធម៌ដោយ
 គោរពទ្រង់ធម៌ដោយគោរពទ្រង់ទ្រង់ធម៌ដោយគោរពទ្រង់ ពិចារណា
 អន្តរធម៌ ដែលខ្លួនទ្រង់រំហើយដោយគោរពទ្រង់ ដឹងអត្ត ដឹងធម៌ហើយ
 ប្រតិបត្តិធម៌តាមសមគួរដល់ធម៌ដោយគោរពទ្រង់ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំឯឡាយ
 ធម៌៥ យ៉ាងនេះឯង ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យព្រះសទ្ធម្មបិកាវេ មិន
 សាបសូន្យ មិនអន្តរាធានាទៅ ។

[៥៦] ម្ចាស់កិក្ខុចាំឯឡាយ ធម៌៥ យ៉ាងនេះ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 ឲ្យព្រះសទ្ធម្ម សាបសូន្យ អន្តរាធានាទៅ ។ ធម៌៥ យ៉ាង ដូចម្តេចនេះ ។
 ម្ចាស់កិក្ខុចាំឯឡាយ កិក្ខុចាំឯឡាយ ក្នុងសាសនានេះ មិនរៀនធម៌ គឺស្មុគ្រៈ
 គេយ្យៈ វេយ្យាករណៈ ភាថា ឧទានៈ ឥតិវុត្តកៈ ជាតកៈ អន្ធពធម្មៈ
 វេទល្យៈ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំឯឡាយ នេះជាធម៌ទី១ ដែលប្រព្រឹត្តទៅដើម្បី
 ឲ្យព្រះសទ្ធម្មសាបសូន្យ អន្តរាធានាទៅ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំឯឡាយ មួយ
 ទៀត កិក្ខុចាំឯឡាយ មិនសំដែងធម៌តាមវេទល្យបុគ្គលប្រកបមក តាមដែល
 បានរៀនមក ដល់បុគ្គលដទៃដោយពិស្តារ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំឯឡាយ នេះជា
 ធម៌ទី២ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីឲ្យព្រះសទ្ធម្ម សាបសូន្យ អន្តរាធានាទៅ ។

ចុះ ចេរំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ យថាសុតំ យថាចរិយតំ
 ធម្មំ ធម្មំ វិញ្ញាណ ចរសំ^(១) វាចេន្តិ ។ អយំ កិក្ខុវេ
 ភតិយេន ធម្មោ សទ្ធីស្ស សម្មោសាយ អន្តរាណាយ
 សំវត្តតំ ។ ចុះ ចេរំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ យថាសុតំ
 យថាចរិយតំ ធម្មំ ធម្មំ វិញ្ញាណ សជ្ឈាយំ កាកេន្តិ ។
 អយំ កិក្ខុវេ ចតុត្តោ ធម្មោ សទ្ធីស្ស សម្មោសាយ
 អន្តរាណាយ សំវត្តតំ ។ ចុះ ចេរំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 យថាសុតំ យថាចរិយតំ ធម្មំ ធម្មំ ចេតសា អនុរិ-
 តក្កេន្តិ អនុរិចារេន្តិ មនសាទុចេក្កេន្តិ ។ អយំ កិក្ខុវេ
 វត្តមោ ធម្មោ សទ្ធីស្ស សម្មោសាយ អន្តរា-
 នាយ សំវត្តតំ ។ នមេ មោ កិក្ខុវេ ចតុ ធម្មោ
 សទ្ធីស្ស សម្មោសាយ អន្តរាណាយ សំវត្តតំ ។
 ចតុមេ កិក្ខុវេ ធម្មោ សទ្ធីស្ស មិតិយា អ-
 សម្មោសាយ អន្តរាណាយ សំវត្តតំ ។ កតមេ
 ចតុ ។ នធម កិក្ខុវេ កិក្ខុ ធម្មំ ចរិយាចុណេន្តិ
 សុតំ កេយ្យំ វេយ្យករណំ កាដំ ឧទានំ ឥតិវុត្តកំ

១. ម. ថា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនបញ្ជិញធម៌
 តាមដែលបានស្តាប់មក តាមដែលបានរៀនមក ដល់ចុងក្រុងដ៏
 ដោយពិស្តារ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ៥ ដែលប្រព្រឹត្ត
 ទៅ ដើម្បីឲ្យព្រះសទ្ធី សាបសូន្យ អន្តរាណទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
 ឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយ មិនធ្វើខ្លួនការស្វាស្ត្រ (ទាន្ត្រ)
 ធម៌តាមដែលបានស្តាប់មក តាមដែលបានរៀនមក ដោយពិស្តារ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ៤ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យព្រះសទ្ធី
 សាបសូន្យ អន្តរាណទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មិនត្រិះរិះរឿយៗ មិនពិចារណារឿយៗ ដោយចិត្ត មិន
 ដក់ដំរើរឿយៗ ក្នុងចិត្តខ្លួនធម៌ តាមដែលបានស្តាប់មក តាមដែលបានរៀន
 មក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ៤ ដែលប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីឲ្យព្រះសទ្ធី សាបសូន្យ អន្តរាណទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ធម៌៤ យ៉ាងនេះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យព្រះសទ្ធី សាបសូន្យ អន្តរាណ
 ទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៤ យ៉ាងនេះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យ
 ព្រះសទ្ធីបំរើដៅ មិនសាបសូន្យ មិនអន្តរាណទៅ ។ ធម៌៤ យ៉ាង
 ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ
 រៀនធម៌ស្តុក្កៈ គេយ្យៈ វេយ្យករណៈ ភាថា ទោនៈ ឥតិវុត្តកៈ

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំង៣យស្ស ចតុត្ថយគោ

ជាគក្ក អក្ខតតង្គំ វេទល្យំ ។ អយំ កិក្ខុវេ
 បឋមោ ធម្មោ សទ្ធគុស្ស្យ បិតិយា អសម្មោសាយ
 អនន្តរាតាយ សំវត្តតំ ។ បុន ចេវំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ
 យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ វិគ្គាវេន បរេសំ នេ-
 សេន្តំ ។ អយំ កិក្ខុវេ ធុតិយោ ធម្មោ សទ្ធគុស្ស្យ
 បិតិយា អសម្មោសាយ អនន្តរាតាយ សំវត្តតំ ។
 បុន ចេវំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ
 ធម្មំ វិគ្គាវេន បរេសំ នេសេន្តំ ។ អយំ កិក្ខុវេ តតិយោ
 ធម្មោ សទ្ធគុស្ស្យ បិតិយា អសម្មោសាយ អនន្តរា-
 តាយ សំវត្តតំ ។ បុន ចេវំ កិក្ខុវេ កិក្ខុ យថាសុតំ
 យថាបរិយត្តំ ធម្មំ វិគ្គាវេន សជ្ឈយំ ករោន្តំ ។
 អយំ កិក្ខុវេ ចតុត្តោ ធម្មោ សទ្ធគុស្ស្យ បិតិយា
 អសម្មោសាយ អនន្តរាតាយ សំវត្តតំ ។ បុន ចេវំ
 កិក្ខុវេ កិក្ខុ យថាសុតំ យថាបរិយត្តំ ធម្មំ ទេតសា
 អទុវិកក្កេន្តំ អទុវិចារេន្តំ មនសាទុបេក្ខន្តំ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទាំង៣យ ចតុត្ថយគោ

ជាគក្កៈ អក្ខតតង្គំ វេទល្យៈ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី១
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឱ្យព្រះសទ្ធគុស្ស្យ មិនសាបសូន្យ មិនអន្តរាគមន៍
 ទៅ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត កិក្ខុទាំងឡាយ សំវែង
 ធម៌ ភាមិវេលបានស្តាប់មក ភាមិវេលបានរៀនមក ដល់បុគ្គលដទៃ
 ដោយពិស្តារ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី២ ប្រព្រឹត្តទៅ
 ដើម្បីឱ្យព្រះសទ្ធគុស្ស្យ មិនសាបសូន្យ មិនអន្តរាគមន៍ទៅ ។ ម្នាល
 កិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត កិក្ខុទាំងឡាយ បញ្ញាធម៌ ភាមិវេលបាន
 ស្តាប់មក ភាមិវេលបានរៀនមក ដល់បុគ្គលដទៃ ដោយពិស្តារ ។
 ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ៣ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឱ្យព្រះសទ្ធគុ
 ស្ស្យ មិនសាបសូន្យ មិនអន្តរាគមន៍ទៅ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត កិក្ខុទាំងឡាយ ធ្វើសេចក្តីស្វាជ្ញាយធម៌ ភាមិវេលបាន
 ស្តាប់មក ភាមិវេលបានរៀនមក ដោយពិស្តារ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះជាធម៌ទី ៤ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឱ្យព្រះសទ្ធគុស្ស្យ
 មិនសាបសូន្យ មិនអន្តរាគមន៍ទៅ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត កិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ត្រិះរឿយៗ ពិចារណារឿយៗ ដោយចិត្ត ជញ្ជាំងរឿយៗ
 ក្នុងចិត្តធម៌ ភាមិវេលបានស្តាប់មក ភាមិវេលបានរៀនមក ។

អយំ ភិក្ខុវេ បព្វហោ ធម្មោ សទ្ធខុស្ស បិកិយា
អសខ្មោសាយ អនន្តរាតាយ សំវត្តំ ។ ឥម
ទោ ភិក្ខុវេ បព្វ ធម្មោ សទ្ធខុស្ស បិកិយា
អសខ្មោសាយ អនន្តរាតាយ សំវត្តំ ។

(៥៦) បព្វហេ ភិក្ខុវេ ធម្មោ សទ្ធខុស្ស សខ្មោ-
សាយ អនន្តរាតាយ សំវត្តំ ។ កតមេ បព្វ ។
ឥធម ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ ទុក្ខហិតំ សុត្តំ បរិយាប្បណន្តិ
ទុក្ខក្កំត្តេហំ បទព្យញ្ញនេហំ ទុក្ខក្កំត្តស្ស ភិក្ខុវេ
បទព្យញ្ញនស្ស អត្តាចិ ទុក្ខយោ ហោតិ ។ អយំ
ភិក្ខុវេ បព្វហោ ធម្មោ សទ្ធខុស្ស សខ្មោសាយ
អនន្តរាតាយ សំវត្តំ ។ បុន ចេវំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ
ទុក្ខតា ហោន្តិ យោវេស្សករណេហំ ធម្មេហំ សមត្ថា-
កតា អក្កមា អបទក្កំណត្តាហំយោ អទុសាសនិ ។
អយំ ភិក្ខុវេ ទុកិយោ ធម្មោ សទ្ធខុស្ស សខ្មោសាយ
អនន្តរាតាយ សំវត្តំ ។ បុន ចេវំ ភិក្ខុវេ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ៥ ច្រើនទៅ ដើម្បីឱ្យព្រះសទ្ធម្ម
បិកិយេ មិនសាបសូន្យ មិនអន្តរាតាទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌
៥ យ៉ាងនេះឯង ច្រើនទៅ ដើម្បីឱ្យព្រះសទ្ធម្មបិកិយេ មិនសាបសូន្យ
មិនអន្តរាតាទៅ ។

(៥៦) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៥ យ៉ាងនេះច្រើនទៅ ដើម្បីឱ្យ
ព្រះសទ្ធម្ម សាបសូន្យ អន្តរាតាទៅ ។ ធម៌៥ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ រៀនឱ្យព្រះស្រី
ដែលខ្លះរៀនខុស ដោយបទនិក្ខត្តានៈ ដែលរៀនរៀនខុស ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ បទនិក្ខត្តានៈដែលរៀនរៀនខុស វាមិនយល់សេចក្តីបាន
ដោយកម្រ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ៦ ច្រើនទៅ ដើម្បី
ឱ្យព្រះសទ្ធម្ម សាបសូន្យ អន្តរាតាទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយ
ទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយ ជាអ្នកប្រដៅទុកដោយក្រ ប្រកបដោយធម៌ ដែល
ធ្វើឱ្យគេប្រដៅក្រ ជាអ្នកមិនចេះអត់ចំ មិនទទួលពាក្យប្រៀនប្រដៅ
ភាវីស្តំ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ៦ ច្រើនទៅ ដើម្បីឱ្យ
ព្រះសទ្ធម្ម សាបសូន្យ អន្តរាតាទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត

យេ ភេ ភិក្ខុ ពហុស្សុតា អាគនាគមា ធម្មទរ
 វិទយទរ មាតិកាទរ ភេ ទ សក្កន្តំ សុត្តន្តំ បរិ
 វាទេន្តំ តេសំ អទូយេន ទិទ្ធស្វយតោ សុត្តន្តោ ហោតិ
 អច្ឆដិសរណោ ។ អយំ ភិក្ខុវេ តតិយោ ធម្មោ
 សទ្ធិស្ស សម្មាសាយ អន្តាតាមាយ សំវត្តតិ ។
 ចុន ចបរិ ភិក្ខុវេ ដេវា ភិក្ខុ ពហុស្សុតា ហោតិ
 សាដលីកា ឱក្កមទេ ចុទ្ធភ័មា បរិវេតោ ទិក្ខុត្តទុរា
 ទ វិយំ អាភតិ អច្ឆត្តស្ស ចត្តិយា អនិចតតស្ស
 អនិចតមាយ អសច្ឆិកតស្ស សច្ឆិកំវិយាយ តេសំ
 ចច្ឆិមា ជនតា ទិដ្ឋាទុកតិ អាចច្ឆតិ សាមិ ហោតិ
 ពហុស្សុតា សាដលីកា ឱក្កមទេ ចុទ្ធភ័មា បរិវេតោ
 ទិក្ខុត្តទុរា ទ វិយំ អាភតិ អច្ឆត្តស្ស ចត្តិយា

ភិក្ខុតាំងឡាយណា ជាអ្នកមានសេចក្តីចេះដឹងច្រើន មានភាគមតិចិត្តកាយ
 ដ៏ស្អាត ចង់បំប្លែងស្មោះត្រង់ ចង់បំប្លែងវិន័យ ចង់បំប្លែងមាតិកា ភិក្ខុ
 តាំងនោះ មិនឱ្យភិក្ខុដទៃទៀតព្រះស្មោះត្រង់ ដោយគោរព លុះអំណើវដក
 ពីភិក្ខុតាំងនោះទៅ ព្រះស្មោះត្រង់ជាប់បួស មិនប្រតិស្នាទេទៅ ។ ខ្លាលភិក្ខុ
 តាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ៣ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឱ្យព្រះសទ្ធិស្ស សាបសូន្យ
 អន្តរធានាទៅ ។ ខ្លាលភិក្ខុតាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុតាំងឡាយជាថេរៈ
 ជាអ្នកប្រតិបត្តិដើម្បីឱ្យកើតលាភច្រើន ប្រតិបត្តិបន្ទូបន្ទួយ ជាប្រធាន
 ក្នុងការប្រតិបត្តិបន្ទូបន្ទួយ ជាក់ចុះ ក្នុងវិវេក មិនប្រាព្ធព្យាយាម ដើម្បី
 ដល់ទូរគុណវិសេសដែលខ្លួនមិនទាន់ដល់ ដើម្បីសម្រេចទូរគុណវិសេស
 ដែលខ្លួនមិនទាន់បានសម្រេច ដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ទូរគុណវិសេសដែល
 ខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ ប្រជុំផលដែលកើតជាទានគ្រោយ ឥ
 សទ្ធិវិហារិក អន្តរសិក តំយកត្រាប់តាមភិក្ខុជាថេរៈតាំងនោះ ប្រជុំផល
 ជាទានគ្រោយតាំងនោះ តំជាអ្នកប្រតិបត្តិ ដើម្បីឱ្យកើតលាភច្រើន ប្រតិ
 បត្តិបន្ទូបន្ទួយ ជាប្រធានក្នុងការប្រតិបត្តិបន្ទូបន្ទួយ ជាក់ចុះ ក្នុងវិវេក
 មិនប្រាព្ធព្យាយាម ដើម្បីដល់ទូរគុណវិសេសដែលខ្លួនមិនទាន់ដល់

អនិច្ចតស្ស អនិច្ចតាយ អសន្តិកតស្ស សន្តិកា-
 យាយ ។ អយំ ភិក្ខុវេ ចតុត្ថោ ធម្មោ សទ្ធខុស្ស
 សម្មោសាយ អន្តរាចារយ សំវត្តតិ ។ ចុច ចបំ
 ភិក្ខុវេ សន្សោ ភិក្ខុវេ ហោតិ សន្សោ ទោ ច
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អញ្ញមញ្ញំ អញ្ញោសា ច ហោន្តិ អញ្ញ-
 មញ្ញំ បរិកាសា ច ហោន្តិ អញ្ញមញ្ញំ បរិក្ខេបា ច
 ហោន្តិ អញ្ញមញ្ញំ បរិទ្ធា^(១) ច ហោន្តិ តត្ថ អប្ប-
 សន្តា ទេវ ធម្មសីទន្តិ ចសន្តាទត្ថ ឯកទ្វាទិ អញ្ញមន្តិ
 ហោតិ ។ អយំ ភិក្ខុវេ ចតុត្ថោ ធម្មោ សទ្ធខុស្ស
 សម្មោសាយ អន្តរាចារយ សំវត្តតិ ។ ឥមេ ទោ
 ភិក្ខុវេ ចតុត្ថោ សទ្ធខុស្ស សម្មោសាយ អន្តរ-
 ាចារយ សំវត្តន្តិ ។ ចតុត្ថោ ភិក្ខុវេ ធម្មោ សទ្ធខុស្ស
 បរិក្ខេបា អសម្មោសាយ អន្តរាចារយ សំវត្តន្តិ ។
 កតមេ ចតុត្ថោ ។ ឥច ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុក្កហិតំ
 សុក្កន្តំ បរិយាចុណន្តិ សុនិក្ខេហិ ចទត្ថក្ខណេហិ

១ ១. ២. បរិទ្ធា ។

ដើម្បីសម្រេចខ្លួនក្នុងវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានសម្រេច ដើម្បីធ្វើ
 ឲ្យជាក់ច្បាស់ខ្លួនក្នុងវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវតាធម៌៦ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យព្រះសង្ឃ
 សាបសូន្យ អន្តរាចារទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត សង្ឃបែកគ្នា
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើសង្ឃបែកគ្នាហើយ ការជេរគ្នាទិវង្គត កំទាម
 ការប្រទេសគ្នាសាមាទិវង្គត កំទាម ការបោះពាក្យសំដីទៅក្នុងទិវង្គត
 កំទាម ការលេបទិវង្គត កំទាម ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រះថ្លា ក្នុងសង្ឃ
 ទាំងនោះ ក៏មិនទាន់សេចក្តីជ្រះថ្លា ដែលជ្រះថ្លាស្រាប់ហើយ ក៏គិតចិត្ត
 លែងជ្រះថ្លាវិញ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវតាធម៌៧ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 ឲ្យព្រះសង្ឃ សាបសូន្យ អន្តរាចារទៅ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៨
 យ៉ាងនេះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យព្រះសង្ឃ សាបសូន្យ អន្តរាចារទៅ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៨ យ៉ាងនេះប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យព្រះសង្ឃ
 បិទដេរ មិនសាបសូន្យ មិនអន្តរាចារទៅ ។ ធម៌៨ យ៉ាង ដូចម្តេច
 ខ្លះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ រៀនដូរ
 ព្រះសូត្រ ដែលខ្លួនរៀនត្រូវ ដោយបទទំនើក្សត្តានៈដែលរៀបរៀងត្រូវ

សុខិត្តិក្កស្ស ភិក្ខុវេ បទព្យញ្ជនស្ស អន្តោមិ សុខាយោ
 ហោតិ ។ អយំ ភិក្ខុវេ បថមោ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស
 មិតិយា អសម្មោសាយ អនន្តរតាណាយ សំវត្តតិ ។
 បុន ចចំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សុតតា ហោន្តិ សោវចស្ស-
 ការណេហិ ធម្មេហិ សមញ្ញកតា ទេហ បទត្តិ-
 ណត្តាហិចោ អនុសាសនំ ។ អយំ ភិក្ខុវេ ទុតិយោ
 ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស មិតិយា អសម្មោសាយ អនន្តរ-
 តាណាយ សំវត្តតិ ។ បុន ចចំ ភិក្ខុវេ យេ តេ
 ភិក្ខុ តហុស្សតា អាគតាគមា ធម្មទរា វិយទរា
 មាតិកាទរា តេ សក្កង្គំ បរំ វិចេន្តិ តេសំ
 អន្តរេន ធន ធិន្ទម្ហលកោ សុត្តន្តោ ហោតិ សច្ចដិ-
 សរណោ ។ អយំ ភិក្ខុវេ តតិយោ ធម្មោ សទ្ធម្មស្ស
 មិតិយា អសម្មោសាយ អនន្តរតាណាយ សំវត្តតិ ។
 បុន ចចំ ភិក្ខុវេ យេវ ភិក្ខុ ធន តហុស្សតា
 ហោន្តិ ធន សាថលីកា ឱក្កមទេ ធិក្ខិត្តទុរា ចរិវេកេ
 បុព្វន្តមា វិយំ អារក្ខិ អច្ឆត្តស្ស បត្តិយា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បទនិទ្ទេសន្តោវេលវៀបវៀនត្រូវ វែមនិយល់
 សេចក្តីបាននិយាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ១ វេលវៀបវៀន
 ទៅដើម្បីឱ្យព្រះសទ្ធម្មបិដកថេរ មិនសាបសូន្យ មិនអន្តរធានាទៅ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយ ជាអ្នកប្រដៅនិយាយ
 ច្រកចរាយធម៌គ្រប់គ្រងជាអ្នកប្រដៅនិយាយ ជាអ្នកចេះអត់ធន់ ទទួល
 ភក្សាប្រៀបប្រដៅទានស្តី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ២
 ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឱ្យព្រះសទ្ធម្មបិដកថេរ មិនសាបសូន្យ មិនអន្តរធានា
 ទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុទាំងឡាយណា
 មានសេចក្តីបេះដឹងច្រើន មានភាគមតិទិកាយដ៏ស្តាប់ ចង់ចាំដូរព្រះ
 សូត្រ ចង់ចាំដូរវិន័យ ចង់ចាំដូរមាតិកា ភិក្ខុទាំងនោះ ឱ្យភិក្ខុ
 ដទៃទៀតព្រះសូត្រ ដោយគោរព លុះកំណើរដល់ភិក្ខុទាំងនោះទៅ
 ព្រះសូត្រក៏មិនបានដាច់បួសប្រតិស្ថានទៅបាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះជាធម៌ទី ៣ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឱ្យព្រះសទ្ធម្មបិដកថេរ មិនសាបសូន្យ
 មិនអន្តរធានាទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុទាំង-
 ឡាយជាថេរៈ មិនប្រតិបត្តិ ដើម្បីឱ្យកើតលាភច្រើន មិនប្រតិបត្តិបន្ទូ
 បន្ថយ ដាក់ពុទ្ធៈ ក្នុងការប្រតិបត្តិបន្ទូបន្ថយចេញ ជាប្រធានក្នុង
 វិវេក ប្រាជ្ញត្រូវយាម ដើម្បីដល់នូវគុណវិសេសវេលវៀបវៀនមិនទាន់ដល់

អនិច្ចតស្ស អនិច្ចតាយ អសច្ច័កតស្ស សច្ច័កិរិ-
 យាយ តេសំ ចច្ច័មា និទតា និដ្ឋានុភតិ អាចច្ចតិ
 សាចិ ហោតិ ន កាហុល្លិកា ន សាមសិកា
 ឱក្កមនេ វិក្កុត្តុកា បរិវេកេ បុព្វត្ថមា វិយំ
 អារកតិ អប្បត្តស្ស បត្តិយា អនិច្ចតស្ស អនិច្ចតាយ
 អសច្ច័កតស្ស សច្ច័កិរិយាយ ។ អយំ កិក្កុវេ
 ចតុត្តោ ចខ្មោ សទ្ធខស្ស បតិយា អសខ្មោសាយ
 អនន្តរាពាយ សំវត្តតិ ។ ចុន ចចរំ កិក្កុវេ
 សង្ខេ មគ្គោ សខ្មោនមាណេ អរិវនមាណេ
 ឯកុន្តោសោ ជាសុំ វិហាតិ សង្ខេ ទោ ចន
 កិក្កុវេ សមគ្គេ ន ចេវ អញ្ញមញ្ញំ អញ្ញោសា
 ហោន្តិ ន ច អញ្ញមញ្ញំ បរិកាសា ហោន្តិ
 ន ច អញ្ញមញ្ញំ បរិក្ខេមា ហោន្តិ ន ច
 អញ្ញមញ្ញំ បរិច្ចជា ហោន្តិ តតុ អប្បសន្ទា ចេវ
 មសីនន្តិ មសន្ទានត្ថ កិយ្យោកាវេ ហោតិ ។

ដើម្បីសម្រេចនូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់សម្រេច ដើម្បីធ្វើ
 ឲ្យជាក់ច្បាស់នូវគុណវិសេស ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់
 ប្រជុំជនដែលកើតជាខាងក្រោយ គឺសត្វិហារិក អន្តរសិក កិយក
 អំបំភាមត្តកកុដាវេរៈ តាំងនោះ បច្ច័មនោះឯង ក៏មិនជាអ្នកប្រតិបត្តិ
 ដើម្បីឲ្យកើតលាភច្រើន មិនប្រតិបត្តិបន្ទុយន្ទុយ ដាក់ចុះ ក្នុងការ
 ប្រតិបត្តិបន្ទុយចេញ ជាប្រធានក្នុងវិវេក ច្រានត្បាយម ដើម្បី
 ផលនូវគុណវិសេសដែលខ្លួនមិនទាន់ផល ដើម្បីសម្រេចនូវគុណវិសេស
 ដែលខ្លួនមិនទាន់បានសម្រេច ដើម្បីធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ នូវគុណវិសេស
 ដែលខ្លួនមិនទាន់បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា
 ធម៌ច្រើន ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឲ្យព្រះសង្ឃបិក្ខេវ មិនសាបសូន្យ មិន
 អន្តរាគមន៍ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញទៀត សន្សំព្រម
 ព្រៀនគ្នា មានសេចក្តីរកយកគ្នា មិនទាន់ទៀនគ្នា មានទទួលជា
 មួយគ្នា វេទន៍នៅជាសុទ្ធ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបើ សន្សំព្រម
 ព្រៀនគ្នាហើយ ការជេរគ្នាមិនគ្នា ក៏មិនមាន ការប្រទេចផ្កាសាគ្នាមិនគ្នា
 ក៏មិនមាន ការបោះពាក្យសំដៅរកគ្នាមិនគ្នា ក៏មិនមាន ការលេបគ្នា
 មិនគ្នា ក៏មិនមាន ពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រេថ្លា ក្នុងសិរិទ្ធិទាំងនោះ ក៏
 វេទន៍ជ្រេថ្លាឡើង ដែលជ្រេថ្លាស្រាប់ហើយ ក៏វិវិកវិជ្រេថ្លាឡើង ។

អយំ ភិក្ខុវេ បញ្ចមោ ធម្មោ សទ្ធខុស្ស មិត្តិយា
អសម្មោសាយ អនន្តរតាយ សំវត្តន្តិ ។ ឥមេ ទោ
ភិក្ខុវេ បញ្ច ធម្មោ សទ្ធខុស្ស មិត្តិយា អសម្មោសាយ
អនន្តរតាយ សំវត្តន្តិ ។

(៥៧) បញ្ចន្តំ ភិក្ខុវេ បុគ្គលានំ កថា
នុក្កថា បុគ្គលេ បុគ្គលំ ឧបនិទាយ ។ កតមេសំ
បញ្ចន្តំ ។ អស្សទ្ធស្ស ភិក្ខុវេ សទ្ធាកថា នុក្កថា
នុស្សីលស្ស សីលកថា នុក្កថា អប្បស្សតស្ស
ពហុសទ្ធកថា នុក្កថា មន្តវិស្ស បាណកថា នុក្កថា
នុប្បញ្ញស្ស បញ្ញកថា នុក្កថា ។ កស្មា ច ភិក្ខុវេ
អស្សទ្ធស្ស សទ្ធាកថា នុក្កថា ។ អស្សទ្ធា ភិក្ខុវេ
សទ្ធាកថាយ កត្តមាធាយ អភិសន្និទ្ធិ កុប្បតិ
ស្យាបន្និទ្ធិ បតិទ្ធិយតិ កោបញ្ច ទោសញ្ច អប្បទ្ធា-
យញ្ច បាទុកកោតិ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។ ឥត្តិ សោ
ភិក្ខុវេ សទ្ធាសម្បជំ អន្តនិ ធន សមនុបស្សតិ
ច ច លកតិ តតោនិទានំ បិទិប្បាមុន្នំ តស្មា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាធម៌ទី ៥ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឱ្យព្រះសង្ឃ
បំរើទៅ មិនសាបសូន្យ មិនអន្តរពានទៅ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌ ៥
យ៉ាងនេះឯងប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីឱ្យព្រះសង្ឃបំរើទៅ មិនសាបសូន្យ
មិនអន្តរពានទៅ ។

(៥៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កថារបស់បុគ្គល ៥ ពួក ជាកថា
កាត្រកំ ដោយការលើកយកបុគ្គលទៅប្រៀបធៀបបុគ្គល ។ កថារបស់
បុគ្គល ៥ ពួក ដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការពោលអំពី
សទ្ធារបស់បុគ្គលមិនមានសទ្ធា ជាកថាកាត្រកំ ១ ការពោលអំពីសីល
របស់បុគ្គលទ្រុស្តសីល ជាកថាកាត្រកំ ១ ការពោលអំពីការចេះដឹងច្រើន
របស់បុគ្គលចេះដឹងតិច ជាកថាកាត្រកំ ១ ការពោលអំពីការលេបរបស់
បុគ្គលកំណាញ់ ជាកថាកាត្រកំ ១ ការពោលអំពីប្រាជ្ញារបស់បុគ្គលដឹង
ប្រាជ្ញា ជាកថាកាត្រកំ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះការពោលអំពីសទ្ធា
របស់បុគ្គលមិនមានសទ្ធា ជាកថាកាត្រកំ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង-
ឡាយ បុគ្គលមិនមានសទ្ធា កាលបើពោលអំពីសទ្ធា វេទនាអាករក្សេម
កម្រិកញាប់ញ័រ ឃ្នាន់ឃ្នាញ់ ធ្វើសេចក្តីក្រៃលង់ ធិរិសេចក្តីមិនត្រេកអរ
ឱ្យប្រាកដ ។ រឿងនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះ
ថាបុគ្គលមិនមានសទ្ធានោះ មិនឃើញច្បាស់នូវសទ្ធាសម្បទានោះក្នុងខ្លួន
មិនទាន់នូវបំរើនឹងបាហេដ្ឋៈ ព្រោះសទ្ធានោះជាហេតុផល ព្រោះហេតុនោះ

អប្បន្ទស្ស សទ្ធាកថា ទុក្ខកថា ។ កស្មា ច ភិក្ខុវេ
 ទុស្សីលស្ស សីលកថា ទុក្ខកថា ។ ទុស្សីលោ ភិក្ខុវេ
 សីលកថាយ កក្កមាណយ អភិសន្នតិ កុច្ឆតិ
 ព្យាបន្នតិ បតិភ្លិយតិ កោបញ្ច ធាសញ្ច អប្បន្ទ-
 យញ្ច ពាតុករោតិ ។ តំ ភិស្ស ហេតុ ។ តញ្ញិ
 សោ ភិក្ខុវេ សីលសម្បទំ អត្តចំ ន សមទុចស្សតិ ន
 ច លកតំ តតោនិទានំ បីតិច្ឆាមុដ្ឋំ តស្មា ទុស្សីលស្ស
 សីលកថា ទុក្ខកថា ។ កស្មា ច ភិក្ខុវេ អប្បស្សតស្ស
 ពាហុសទ្ធាកថា ទុក្ខកថា ។ អប្បស្សតោ ភិក្ខុវេ
 ពាហុសទ្ធាកថាយ កក្កមាណយ អភិសន្នតិ កុច្ឆតិ
 ព្យាបន្នតិ បតិភ្លិយតិ កោបញ្ច ធាសញ្ច អប្បន្ទ-
 យញ្ច ពាតុករោតិ ។ តំ ភិស្ស ហេតុ ។
 តញ្ញិ សោ ភិក្ខុវេ សុតសម្បទំ អត្តចំ ន សមទុ-
 ចស្សតិ ន ច លកតំ តតោនិទានំ បីតិច្ឆាមុដ្ឋំ
 តស្មា អប្បស្សតស្ស ពាហុសទ្ធាកថា ទុក្ខកថា ។

ការពាលអំពីសត្វ របស់បុគ្គលមិនមានសត្វ ទើបជាកថាភក្រក់ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះបុគ្គលទ្រុស្តសីល ពោលអំពីសីល ជាកថា
 ភក្រក់ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលទ្រុស្តសីល កាល
 បើពោលអំពីសីល វេទន៍កាត់អូល កម្រិតញាប់ញ័រ ឃ្នាន់ខ្នាញ់ ធ្វើ
 សេចក្តីក្រាបទ័ង ទំនិសេចក្តីមិនត្រេកអរឱ្យប្រាកដ ។ រឿងនោះ
 ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា បុគ្គលទ្រុស្តសីលនោះ
 មិនឃើញច្បាស់នូវសីលសម្បទានោះក្នុងខ្លួន ព្រមទាំងមិនបាននូវបីតិ
 ចុះមាដ្ឋៈ ព្រោះសីលនោះជាហេតុ ព្រោះហេតុនោះ ការពាលអំពីសីល
 របស់បុគ្គលទ្រុស្តសីល ទើបជាកថាភក្រក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចុះការពាលអំពីការចេះដឹងច្រើន របស់បុគ្គលចេះដឹងតិច ជាកថាភក្រក់
 តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកចេះដឹងតិច កាលពោល
 អំពីការចេះដឹងច្រើន វេទន៍កាត់អូល កម្រិតញាប់ញ័រ ឃ្នាន់ខ្នាញ់
 ធ្វើសេចក្តីក្រាបទ័ង ទំនិសេចក្តីមិនត្រេកអរឱ្យប្រាកដ ។ រឿងនោះ
 ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាបុគ្គលអ្នកចេះដឹងតិចនោះ
 មិនឃើញច្បាស់នូវសុតសម្បទានោះក្នុងខ្លួន ព្រមទាំងមិនបាននូវបីតិ
 ទំនិចុះមាដ្ឋៈ ព្រោះការចេះដឹងតិចនោះជាហេតុ ព្រោះហេតុនោះ ការ
 ពាលអំពីការចេះដឹងច្រើន របស់បុគ្គលចេះដឹងតិច ទើបជាកថាភក្រក់ ។

កស្មា ច ភិក្ខុវេ មជ្ឈិមស្ស ទាតកកថា ទុក្ខកថា ។ មជ្ឈិម
 ភិក្ខុវេ ទាតកកថាយ កាច្ឆមាណយ អភិសង្កតិ កុប្បតិ
 ព្យាបន្នតិ បតិភ្នំយតិ កោបត្យ ឆោសត្យ អប្បទ្វយ
 ត្យ ទាតកកថា ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។ តញ្ញិ
 សោ ភិក្ខុវេ ទាតសម្មាទំ អន្តិ ឯ សមទុបស្សតិ
 ឯ ឯ លកតិ តតោនិទានំ បីតិប្បាមុដ្ឋំ តស្មា
 មជ្ឈិមស្ស ទាតកកថា ទុក្ខកថា ។ កស្មា ច
 ភិក្ខុវេ ទុប្បញ្ញស្ស បញ្ញាកកថា ទុក្ខកថា ។
 ទុប្បញ្ញា ភិក្ខុវេ បញ្ញាកកថាយ កាច្ឆមាណយ
 អភិសង្កតិ កុប្បតិ ព្យាបន្នតិ បតិភ្នំយតិ កោបត្យ
 ឆោសត្យ អប្បទ្វយត្យ ទាតកកថា ។ តំ កំស្ស
 ហេតុ ។ តញ្ញិ សោ ភិក្ខុវេ បញ្ញាសម្មាទំ អន្តិ
 ឯ សមទុបស្សតិ ឯ ឯ លកតិ តតោនិទានំ
 បីតិប្បាមុដ្ឋំ តស្មា ទុប្បញ្ញស្ស បញ្ញាកកថា
 ទុក្ខកថា ។ ឥមេសំ ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ចន្នំ បុគ្គលានំ
 កកថា ទុក្ខកថា បុគ្គលេ បុគ្គលំ ទុបនិទាយ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះការពោលអំពីការលះ របស់បុគ្គលកំណាញ់ ជា
 កថាភក្រីក្រ តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលកំណាញ់ កាល
 បើពោលអំពីការលះ វេទន៍អាករំអូល កម្រិតញាប់ញ័រ ឃ្នាន់ខ្លាញ់ ធ្វើ
 សេចក្តីក្រៃឆន់នឹងសេចក្តីមិនត្រឹមត្រូវប្រាកដ ។ រឿងនោះ ព្រោះ
 ហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាបុគ្គលកំណាញ់នោះ មិនឃើញ
 ច្បាស់នូវបាតសម្បទានោះក្នុងខ្លួន ព្រមទាំងមិនបាននូវបីតិវិនិច្ឆ័យនោះផ្ទះ
 ព្រោះមានការលះនោះជាហេតុ ព្រោះហេតុនោះ ការពោលអំពីការលះ
 របស់បុគ្គលកំណាញ់ ទើបជាកថាភក្រីក្រ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះ
 ការពោលអំពីបញ្ញា របស់បុគ្គលឥតបញ្ញា ជាកថាភក្រីក្រ តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអំប្បឥតបញ្ញា កាលពោលអំពីបញ្ញា វេទន៍
 អាករំអូល កម្រិតញាប់ញ័រ ឃ្នាន់ខ្លាញ់ ធ្វើសេចក្តីក្រៃឆន់ នឹងសេចក្តី
 មិនត្រឹមត្រូវប្រាកដ ។ រឿងនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ព្រោះថា បុគ្គលអំប្បឥតបញ្ញានោះ មិនឃើញច្បាស់នូវបញ្ញា
 សម្បទានោះក្នុងខ្លួន ព្រមទាំងមិនបាននូវបីតិវិនិច្ឆ័យនោះផ្ទះ ព្រោះបញ្ញា
 នោះជាហេតុ ព្រោះហេតុនោះ ការពោលអំពីបញ្ញា របស់បុគ្គលអំប្បឥត
 បញ្ញា ទើបជាកថាភក្រីក្រ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កថាវរបស់បុគ្គលទាំង
 ពួកនេះឯង ជាកថាភក្រីក្រ ដោយលើកយកបុគ្គលទៅប្រៀបនឹងបុគ្គល ។

បញ្ចង្គំ ភិក្ខុវេ ធុត្តលាជំ កតា សុកតា ធុត្តលេ
 ធុត្តលំ ឧបនិទាយ ។ កតមេសំ បញ្ចង្គំ ។
 សទ្ធស្ស ភិក្ខុវេ សទ្ធាកតា សុកតា សីលវតោ
 សីលកតា សុកតា ពហុស្សុតស្ស ពហុសទ្ធាកតា
 សុកតា ពាសវតោ ពាសកតា សុកតា បញ្ញវតោ
 បញ្ញាកតា សុកតា ។ កស្មា ច ភិក្ខុវេ សទ្ធស្ស
 សទ្ធាកតា សុកតា ។ សទ្ធា ភិក្ខុវេ សទ្ធា-
 កតាយ កត្តនាទាយ នាភិសទ្ធាតិ ឯ កុញ្ញតិ ឯ
 ត្យាបទ្ធាតិ ឯ បតិភ្លិយតិ ឯ កោបត្យ នោសត្យ
 អប្បទ្ធយត្យ ពាតុករោតិ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។
 តញ្ញិ សោ ភិក្ខុវេ សទ្ធាសម្បជំ អត្តនិ សម-
 ទុបស្សតិ លភតិ ច តតោនិទានំ បិតិប្បាមុដ្ឋំ
 តស្មា សទ្ធស្ស សទ្ធាកតា សុកតា ។ កស្មា
 ច ភិក្ខុវេ សីលវតោ សីលកតា សុកតា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កថាបេសំបុគ្គលេ ៥ ពួក ជាភថាវុទ្ធ ដោយលើក
 យកបុគ្គលៈទៅប្រៀបធៀបនឹងបុគ្គល ។ កថាបេសំបុគ្គលេ ៥ ពួក ដូច្នោះ
 ៗ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ការពោលអំពីសទ្ធា បេសំបុគ្គលមានសទ្ធា
 ជាភថាវុទ្ធ ការពោលអំពីសីល បេសំបុគ្គលមានសីល ជាភថាវុទ្ធ
 ការពោលអំពីការចេះដឹងច្រើន បេសំបុគ្គលចេះដឹងច្រើន ជាភថាវុទ្ធ
 ការពោលអំពីការលះ បេសំបុគ្គលលះខ្លះ ជាភថាវុទ្ធ ការពោលអំពី
 បញ្ញា បេសំបុគ្គលមានបញ្ញា ជាភថាវុទ្ធ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ចុះការពោលអំពីសទ្ធា បេសំបុគ្គលមានសទ្ធា ជាភថាវុទ្ធ តើដូច្នោះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសទ្ធា កាលបើពោលអំពីសទ្ធា វេមនិមិន
 រោតំអន្តរ មិនកម្រើកញាច់ញាតិ មិនយាន់ខ្មាញ់ មិនធ្វើសបក្តិក្រាម
 ទ័ង ទ័ងសេចក្តីមិនក្រែកអារម្មណ៍ ។ រឿងនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថាបុគ្គលមានសទ្ធានោះ ឃើញច្បាស់នូវ
 សទ្ធាសម្បទានោះក្នុងខ្លួន ព្រមទាំងបាននូវចំណេះច្រើន ព្រោះ
 សទ្ធានោះហេតុ ព្រោះហេតុនោះ ការពោលអំពីសទ្ធា បេសំ
 បុគ្គលមានសទ្ធា ទើបជាភថាវុទ្ធ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះការ
 ពោលអំពីសីល បេសំបុគ្គលមានសីល ជាភថាវុទ្ធ តើដូច្នោះ ។

សីលកំ ភិក្ខុវេ សីលកម្មាយ កក្កមាមាយ
 ធាភិសន្នតិ ឆ កុម្មតិ ឆ ព្យាបន្នតិ ឆ បតិភ្លិយតិ
 ឆ កោបញ្ច ឆោសញ្ច អប្បទ្វយញ្ច ឆាតុករោតិ ។
 តំ កំស្ស ហេតុ ។ តញ្ញំ សោ ភិក្ខុវេ សីល-
 សម្បជំ អន្តជំ សមទុបស្សតិ លកតិ ឆ តតោនិធានំ
 បិតិច្ឆាមុដ្ឋំ តស្មា សីលវតោ សីលកម្មាយ សុកមា ។
 កស្មា ឆ ភិក្ខុវេ ពហុស្សុតស្ស ពហុសទ្ធកមា
 សុកមា ។ ពហុស្សុតោ ភិក្ខុវេ ពហុសទ្ធក-
 មាយ កក្កមាមាយ ធាភិសន្នតិ ឆ កុម្មតិ ឆ
 ព្យាបន្នតិ ឆ បតិភ្លិយតិ ឆ កោបញ្ច ឆោសញ្ច
 អប្បទ្វយញ្ច ឆាតុករោតិ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។
 តញ្ញំ សោ ភិក្ខុវេ សុតសម្បជំ អន្តជំ សមទុបស្សតិ
 លកតិ ឆ តតោនិធានំ បិតិច្ឆាមុដ្ឋំ តស្មា
 ពហុស្សុតស្ស ពហុសទ្ធកមា សុកមា ។ កស្មា
 ឆ ភិក្ខុវេ ចាតវតោ ចាតកមា សុកមា ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសីល កាលបើពោលអំពីសីល វេមនី
 មិនរកកំរើស មិនកម្រិតញាប់ញ័រ មិនឃ្មាត់ឃ្មាញ់ មិនធ្វើសេចក្តី
 ក្រៃឆន់ មិនសេចក្តីមិនត្រកអរឱ្យប្រាកដ ។ រឿងនោះ ព្រោះហេតុ
 អ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះជាបុគ្គលមានសីលនោះ ឃើញច្បាស់
 នូវសីលសម្បទានោះក្នុងខ្លួន ព្រមទាំងបាននូវប័តិមិនិបាតផ្ទះ ព្រោះ
 សីលនោះជាហេតុ ព្រោះហេតុនោះ ការពោលអំពីសីល របស់បុគ្គល
 មានសីល ទើបជាកថា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះការពោលអំពីការ
 ចេះដឹងច្រើន របស់បុគ្គលចេះដឹងច្រើន ជាកថា ឆ្លើយដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកចេះដឹងច្រើន កាលបើពោលអំពីការ
 ចេះដឹងច្រើន វេមនីមិនរកកំរើស មិនកម្រិតញាប់ញ័រ មិនឃ្មាត់
 ឃ្មាញ់ មិនធ្វើសេចក្តីក្រៃឆន់ មិនសេចក្តីមិនត្រកអរឱ្យប្រាកដ ។
 រឿងនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះជាបុគ្គល
 ចេះដឹងច្រើននោះ ឃើញច្បាស់នូវសុតសម្បទានោះក្នុងខ្លួន ព្រម
 ទាំងបាននូវប័តិមិនិបាតផ្ទះ ព្រោះការចេះដឹងច្រើននោះជាហេតុ ព្រោះ
 ហេតុនោះ ការពោលអំពីការចេះដឹងច្រើន របស់បុគ្គលចេះដឹង
 ច្រើន ទើបជាកថា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ចុះការពោលអំពី
 ការបរិច្ចាគទាន របស់បុគ្គលអ្នកបរិច្ចាគ ជាកថា ឆ្លើយដូចម្តេច ។

បាតក កិក្ខុវេ បាតកតាយ កុដ្ឋមាតាយ ធាតិ-
 សន្នតិ ឧ កុប្បតិ ឧ ក្យាបន្នតិ ឧ បតិភ្លិយតិ ឧ
 កោបត្យ ឆោសតា អប្បទូយត្យ បាតុករោតិ ។ តំ
 កំស្ស ហេតុ ។ ឥត្តិ សោ កិក្ខុវេ បាតសម្បជំ
 អត្តជំ សមទុបស្សតិ លកតិ ច ឥតោជំនាជំ បិ-
 តំប្បាមុជំ តស្មា បាតរតា បាតកតាយ សុកតាយ ។
 កស្មា ច កិក្ខុវេ បញ្ញាតោ បញ្ញាកតាយ សុកតាយ ។
 បញ្ញា កិក្ខុវេ បញ្ញាកតាយ កុដ្ឋមាតាយ ធាតិ-
 សន្នតិ ឧ កុប្បតិ ឧ ក្យាបន្នតិ ឧ បតិភ្លិយតិ ឧ
 កោបត្យ ឆោសត្យ អប្បទូយត្យ បាតុករោតិ ។
 តំ កំស្ស ហេតុ ។ ឥត្តិ សោ កិក្ខុវេ បញ្ញា-
 សម្បជំ អត្តជំ សមទុបស្សតិ លកតិ ច ឥតោជំ-
 នាជំ បិតំប្បាមុជំ តស្មា បញ្ញាតោ បញ្ញាកតាយ
 សុកតាយ ។ ឥទេសំ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ញាជំ បុគ្គលាជំ
 កតាយ សុកតាយ បុគ្គលេ បុគ្គលេ បដិសាយតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលអ្នកមានការលះ កាលបើពាលអំពីការលះ
 វេទន៍មិនរកាត់អោយ មិនកម្រិតញាប់ញ័រ មិនឃ្នាន់ខ្លាញ់ មិនធ្វើ
 សេចក្តីក្រៃឆន់ និងសេចក្តីមិនត្រេកអរឱ្យប្រាកដ ។ រឿងនោះ
 ព្រោះហេតុអ្វី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា បុគ្គលអ្នកមានការលះ
 វេទន៍ឃើញច្បាស់ខ្ពស់ខ្ពស់សម្បទានោះក្នុងខ្លួន ព្រមទាំងបាននូវបីនិមិត្ត
 ទាំងបី ព្រោះការលះនោះ ជាហេតុ ព្រោះហេតុនោះ ការពាលអំពី
 ការលះ របស់បុគ្គលអ្នកលះ ទើបជាកថាវល្ល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ការពាលអំពីបញ្ញា របស់បុគ្គលមានបញ្ញា ជាកថាវល្ល តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានបញ្ញា កាលបើពាលអំពីបញ្ញា វេទន៍មិន
 រកាត់អោយ មិនកម្រិតញាប់ញ័រ មិនឃ្នាន់ខ្លាញ់ មិនធ្វើសេចក្តីក្រៃ
 ឆន់ និងសេចក្តីមិនត្រេកអរឱ្យប្រាកដ ។ រឿងនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ព្រោះថា បុគ្គលមានបញ្ញានោះ ឃើញច្បាស់ខ្ពស់
 បញ្ញាសម្បទានោះក្នុងខ្លួន ព្រមទាំងបាននូវបីនិមិត្តទាំងបី ព្រោះបញ្ញា
 នោះជាហេតុ ព្រោះហេតុនោះ ការពាលអំពីបញ្ញា របស់បុគ្គលមាន
 បញ្ញា ទើបជាកថាវល្ល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កថាវល្លរបស់បុគ្គលទាំង៤
 ពួកនេះនឹង ជាកថាវល្ល ដោយលើកយកបុគ្គលទៅប្រៀបនឹងបុគ្គល ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនៃកាយបញ្ចកដោយ

[៥៨] ចតុស្សី កិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តកតោ
 កិក្ខុ សារដ្ឋំ ឱក្កន្តោ ហោតិ ។ កតមេហិ ចតុ-
 ហិ ។ ឥធម កិក្ខុវេ កិក្ខុ អស្សន្តោ ហោតិ ទុស្សិ-
 លោ ហោតិ អប្បស្សតោ ហោតិ កុសីតោ ហោតិ
 ទុប្បត្តោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ កិក្ខុវេ ចតុស្សី
 ធម្មេហិ សមន្តកតោ កិក្ខុ សារដ្ឋំ ឱក្កន្តោ ហោតិ ។
 ចតុស្សី កិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តកតោ កិក្ខុ វិសា-
 រោ ហោតិ ។ កតមេហិ ចតុស្សី ។ ឥធម កិក្ខុវេ
 កិក្ខុ សន្តោ ហោតិ សីលវា ហោតិ តហុស្សតោ
 ហោតិ អាទិរិយោ ហោតិ ចត្តវា ហោតិ ។ ឥមេហិ
 ទោ កិក្ខុវេ ចតុស្សី ធម្មេហិ សមន្តកតោ កិក្ខុ
 វិសារោ ហោតិ ។

[៥៩] ឯកំ សមយំ កកវំ កោសន្តិយំ
 វិហារតិ យោសិតារាមេ ។ តេធម ទោ ចធម សម-
 យេន អាយស្មន ទាយិ មហតិយា ភិហិវរិសាយ
 ចរិកោ ធម្មំ ទេសេន្តោ ចិសិន្តោ ហោតិ ។

[៥៨] ម្ចាស់កិក្ខុចាំទ្បាយ កិក្ខុប្រកបដោយធម៌ដ៏យ៉ាង វែង
 ស្រុតចុះកាន់សេចក្តីញ្ញ្ញាញ្ញាញ្ញិម ។ ប្រកបដោយធម៌ដ៏យ៉ាង ដូច
 ម្លេចខ្លះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំទ្បាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នកមិនមាន
 សទ្ធា ១ ទ្រុស្តសីល ១ មានសេចក្តីចេះដឹងតិច ១ ខ្ជិលច្រកូស ១
 ភ័យខ្លាចបញ្ញា ១ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំទ្បាយ កិក្ខុប្រកបដោយធម៌ដ៏យ៉ាង
 នេះឯង វែងស្រុតចុះកាន់សេចក្តីញ្ញ្ញាញ្ញាញ្ញិម ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំ-
 ទ្បាយ កិក្ខុប្រកបដោយធម៌ដ៏យ៉ាង វែងជាអ្នករៀន ។ ប្រកប
 ដោយធម៌ដ៏យ៉ាង ដូចម្លេចខ្លះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំទ្បាយ កិក្ខុក្នុងសាសនា
 នេះ ជាអ្នកមានសទ្ធា ១ មានសីល ១ ចេះដឹងច្រើន ១ ប្រាជ្ញ
 ព្យាយាម ១ មានបញ្ញា ១ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំទ្បាយ កិក្ខុប្រកបដោយ
 ធម៌ដ៏យ៉ាងនេះ វែងជាអ្នករៀន ។

[៥៩] សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់នៅក្នុង
 យោសិតារាម ដ៏ត្រង់កោសន្តិ ។ សម័យនោះ ព្រះទាយិដ៏មានកាយ
 មានបរិសុទ្ធត្រហស្តជាច្រើនពេមរាម កំពុងអង្គុយសំដែងធម៌ ។

អន្តរាយ ទោ អាយស្មា អាណេត្តា អាយស្មន្តំ ឧទាយិ
 មហាតិយា តិហិចរិសាយ បរិវុត្តំ ធនេសន្តំ
 ធនេសន្តំ ធនេសន្តំ យេន កករា តេនុបសន្តិមិ ឧប-
 សន្តិមិ កករន្តំ អភិវាទេត្តា ឯកមន្តំ ធនេសន្តំ ។
 ឯកមន្តំ ធនេសន្តំ ទោ អាយស្មា អាណេត្តា
 កករន្តំ ឯកមន្តំ អាយស្មា កន្តំ ឧទាយិ មហាតិយា
 តិហិចរិសាយ បរិវុត្តោ ធនេសន្តោ ធនេសន្តោតិ^(១) ។
 ន ទោ អាណន្ត កករន្ត បរិវុត្តំ ធនេសន្តំ បរិវុត្តំ
 អាណន្ត ធនេសន្តោ បញ្ច ធនេសន្តោ អន្តរាយ ឧប-
 បេត្តា បរិវុត្តំ ធនេសន្តោ ។ កករមេ បញ្ច ។
 អនុបុត្រកន្តំ កករេស្សនិកំ បរិវុត្តំ ធនេសន្តោ
 បរិវាយន្តស្សនិកំ កករេស្សនិកំ បរិវុត្តំ ធនេសន្តោ
 អនុបុត្រកន្តំ បដិទ្ធិ កករេស្សនិកំ
 បរិវុត្តំ ធនេសន្តោ ន អាមិសន្តរោ
 កករេស្សនិកំ បរិវុត្តំ ធនេសន្តោ

១ ឧ. ច. អង្គ ទេសនិកំ ទិស្សនិ ។

ព្រះភោគនុដ៏មានកាយ បានឃើញព្រះនាយដ៏មានកាយ បានបរិសុទ្ធ
 គ្រហស្ថជាច្រើនចោមកម កំពុងអង្គុយសំដែងធម៌ លុះឃើញហើយ
 ចូលទៅដល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្រាបថ្វាយ
 បង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយអង្គុយក្នុងសមគួរ ។ លុះព្រះភោគនុ
 ដ៏មានកាយ អង្គុយក្នុងសមគួរហើយ ក៏ក្រាបបង្គំចូល ព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគដូច្នោះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ព្រះនាយដ៏មានកាយ
 បានបរិសុទ្ធគ្រហស្ថជាច្រើនចោមកម កំពុងអង្គុយសំដែងធម៌ ។
 ព្រះអង្គត្រាស់ថា ម្ចាស់ភោគនុ កាលសំដែងធម៌ដល់ដងដៅ១ មិនអាច
 ធ្វើបានដោយនិយមទេ ម្ចាស់ភោគនុ កាលកំពុងសំដែងធម៌ដល់ដង
 ដៅ១ ធម៌ដ៏កល់ធម៌៧ យ៉ាង ឱ្យមានក្នុងខ្លួនសិន ទើបគួរសំដែងធម៌
 ដល់ដងដៅ១ ។ ធម៌៧ យ៉ាង ដូចម្តេចខ្លះ ។ ក៏ក្រាបសំដែង
 ធម៌ដល់បុគ្គលដៅ១ ដោយតាំងចិត្តថា កាត្មាអញនឹងសំដែងនូវអនុបុត្រ-
 កថា១ ក៏ក្រាបសំដែងធម៌ដល់បុគ្គលដៅ១ ដោយតាំងចិត្តថា កាត្មា
 អញនឹងសំដែងដោយលើកតាំងហេតុផល១ ក៏ក្រាបសំដែងធម៌ដល់បុគ្គល
 ដៅ១ ដោយតាំងចិត្តថា កាត្មាអញនឹងសំដែងពាក្យដោយតស្រីយ
 រសចក្ខុភាណិត (ដល់អ្នកស្តាប់)១ ក៏ក្រាបសំដែងធម៌ដល់បុគ្គលដៅ១
 ដោយតាំងចិត្តថា កាត្មាអញនឹងមិនសំដែង ព្រះហេតុខែកាមិស ១

ចក្ខុវិស័យសាសនា សុទ្ធិវិជ្ជា បឋមោ

ធម្មប្បទានំ

- តយោ សទ្ធគុដំយាមា
- តយោ សទ្ធគុសង្កាសា
- ទុក្ខាមា ចេវ សារដ្ឋំ
- ឧបាយំ ទុក្ខំចោធមយាតិ ។

ចក្ខុវិស័យសាសនា សុទ្ធិវិជ្ជា ទី ១

ឧទ្ទាននៃសទ្ធម្មវិគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីការទូន្មានខ្លួន ដោយព្រះសទ្ធម្មមាន ព្យលើក
 អំពីសេចក្តីសាបសូន្យនៃព្រះសទ្ធម្មមាន ព្យលើក អំពីនាករ
 ពោលពាក្រតំ ១ អំពីសេចក្តីញញើតញញើម ១ អំពី
 ព្រះឧបាយ ១ អំពីធម៌ដែលបង្កោបង់ចុះដោយកម្រ ១ ។

អាយាធិត្តោ ទុតិយោ

[៦០] ចត្វមេ កិក្ខុវេ អយាធិត្តោ វិណយោ
យត្ត កិក្ខុវេ ឧប្បត្តោ អយាធិតោ សំព្វសោ ចដិ-
វិនេត្តោ ។ កតមេ ចត្វ ។ យស្មី កិក្ខុវេ
បុគ្គល អយាធិតោ ជាយេដ មេត្តា តស្មី បុគ្គល
កាវេត្តោ ។ ឯវំ តស្មី បុគ្គល អយាធិតោ
ចដិវិនេត្តោ ។ យស្មី កិក្ខុវេ បុគ្គល អយាធិតោ
ជាយេដ កុរុណា តស្មី បុគ្គល កាវេត្តោ ។
ឯវំ តស្មី បុគ្គល អយាធិតោ ចដិវិនេត្តោ ។ យស្មី
កិក្ខុវេ បុគ្គល អយាធិតោ ជាយេដ ឧបេត្តា តស្មី
បុគ្គល កាវេត្តោ ។ ឯវំ តស្មី បុគ្គល អយាធិតោ
ចដិវិនេត្តោ ។ យស្មី កិក្ខុវេ បុគ្គល អយាធិតោ
ជាយេដ អសតិមនសិកាភេ តស្មី បុគ្គល អាចដ្ឋិ-
ត្តោ ។ ឯវំ តស្មី បុគ្គល អយាធិតោ ចដិវិនេត្តោ ។

អាយាធិត្តោ ទី ២

[៦១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គំនុំកើតឡើងវិលវិល ភិក្ខុត្រូវកំបាត់
បង់ដោយសព្វគ្រប់ ព្រោះតាមធម្មវិន័យណា អាយាធិត្តោ
នេះមាន៨ យ៉ាង ។ ៨ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
គំនុំកើតឡើងចំពោះបុគ្គលណា ភិក្ខុត្រូវចំរើនមេត្តាចិត្តចំពោះបុគ្គល
នោះ ។ ភិក្ខុត្រូវកំបាត់បង់គំនុំបុគ្គលនោះចេញ ដោយប្រការ
យ៉ាងនេះ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គំនុំកើតឡើងចំពោះបុគ្គលណា
ភិក្ខុត្រូវចំរើនកុរុណាចិត្តចំពោះបុគ្គលនោះ ។ ភិក្ខុត្រូវកំបាត់បង់គំនុំពី
បុគ្គលនោះចេញ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
គំនុំកើតឡើងចំពោះបុគ្គលណា ភិក្ខុត្រូវចំរើនមេត្តាចិត្តចំពោះបុគ្គល
នោះ ។ ភិក្ខុត្រូវកំបាត់បង់គំនុំបុគ្គលនោះចេញ ដោយប្រការយ៉ាង
នេះ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គំនុំកើតឡើងចំពោះបុគ្គលណា ភិក្ខុ
ត្រូវប្រតិបត្តិការបំណែងឱ្យក្នុងចិត្ត ដោយស្មារតីចំពោះបុគ្គលនោះ ។
ភិក្ខុត្រូវកំបាត់បង់គំនុំបុគ្គលនោះចេញ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ១ ។

យស្មី ភិក្ខុវេ បុគ្គល អាយុសាសនា ជាយេធិ
 កម្មស្សកតា ភស្មី បុគ្គល អធិដ្ឋានត្រា កម្មស្សកា
 អយមាយស្មា កម្មនាយសា កម្មយោជិ កម្មតទុ
 កម្មច្បងសរណេ យំ កម្មំ ករិស្សតិ កល្យាណំ វ
 ពបតំ វ ភស្ស តាយសា ករិស្សតិ ។ ឃំ
 ភស្មី បុគ្គល អាយុសាសនា បដិវេតតោ ។ ឆមេ ទោ
 ភិក្ខុវេ បញ្ច អាយុសាសនា យេធិ ភិក្ខុវេ
 ឧប្បន្នោ អាយុសាសនា សទ្ធសោ បដិវេតតោ ។

(៦៦) គត្រ ទោ អាយស្មា សារិបុត្តោ ភិក្ខុ
 អមន្តសិ អភុសា ភិក្ខុវេតិ ។ អភុសាតិ ទោ
 ភេ ភិក្ខុ អាយស្មតោ សារិបុត្តស្ស បទ្ធស្សសុំ ។
 អាយស្មា សារិបុត្តោ ឯតទរោច បញ្ចមេ អភុសា
 អាយុសាសនា យេធិ ភិក្ខុវេ ឧប្បន្នោ
 អាយុសាសនា សទ្ធសោ បដិវេតតោ ។ តតមេ
 បញ្ច ។ ឆតុសា ឯតទោ បុគ្គលោ អមរិ
 សុទ្ធកាយសមាសា យោតិ បរិសុទ្ធវិសមាសា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ គំនុំភិក្ខុឡើងចំពោះបុគ្គលណា ភិក្ខុត្រូវកំណត់ទុកឲ្យ
 កាលខ្លួនជាអ្នកមានកម្មជាបស់ខ្លួនចំពោះបុគ្គលនោះថា អ្នកនេះ មាន
 កម្មជាបស់ខ្លួន ជាអ្នកទទួលយកនូវកម្ម មានកម្មជាកំណើត មានកម្មជា
 វេទនា មានកម្មជាទីពឹង អ្នកនេះនឹងធ្វើកម្មណា ទោះបីក្តី កាត្រក្តី
 គង់អ្នកនោះទទួលយកកម្មនោះពុំទាន់ឡើយ ។ ភិក្ខុត្រូវកំណត់បដិវេតតិ
 បុគ្គលនោះចេញ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 គំនុំភិក្ខុឡើងដល់ភិក្ខុ ភិក្ខុត្រូវកំណត់ដោយសព្វគ្រប់ ព្រោះ
 កាយកម្មជីវិតយណ កាយកម្មជីវិតយនេះមាន ៥ យ៉ាង ។

(៦៦) ព្រះសារិបុត្តដ៏មានអាយុ ហៅពួកភិក្ខុ ក្នុងទីនោះថា
 នៃកាវុសាភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ពួកភិក្ខុទាំងនោះ ក៏ទទួលស្តាប់ពាក្យ
 ព្រះសារិបុត្តដ៏មានអាយុថា កាវុសា ដូច្នោះ ។ ព្រះសារិបុត្តដ៏មានអាយុ
 ក៏មានថេរវេទនាថា នៃកាវុសាទាំងឡាយ គំនុំភិក្ខុឡើងដល់
 ភិក្ខុ ភិក្ខុត្រូវកំណត់ដោយសព្វគ្រប់ ព្រោះកាយកម្មជីវិតយណ
 កាយកម្មជីវិតយនេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ៥ យ៉ាង គឺដូចម្តេចនេះ ។
 ម្នាលកាវុសាទាំងឡាយ ក្នុងលោកនេះ មានបុគ្គលនេះ ជាអ្នកមានការ
 ច្រើត្រី ដោយកាយមិនបរិសុទ្ធ មានការច្រើត្រី ដោយវាចាមិនបរិសុទ្ធ

ឯវ្យាប័ទ្ធ អានុសោ ចុត្តលេ អាយាតោ បដិវិនេតតោ ។
 ៧៧ ចនាវុសោ ឯកោត្វោ ចុត្តលោ អបរិសុទ្ធវិសមាទារោ ហោតិ បរិសុទ្ធកាយសមាទារោ ឯវ្យាប័ទ្ធ
 អានុសោ ចុត្តលេ អាយាតោ បដិវិនេតតោ ។ ៧៨
 ចនាវុសោ ឯកោត្វោ ចុត្តលោ អបរិសុទ្ធកាយសមាទារោ
 ហោតិ អបរិសុទ្ធវិសមាទារោ លកតិ ច កាលេន ច
 កាលំ ចេតសោ វិវំ ចេតសោ ចសានំ ឯវ្យាប័ទ្ធ
 អានុសោ ចុត្តលេ អាយាតោ បដិវិនេតតោ ។ ៧៩
 ចនាវុសោ ឯកោត្វោ ចុត្តលោ អបរិសុទ្ធកាយសមាទារោ
 ហោតិ អបរិសុទ្ធវិសមាទារោ ច លកតិ ច កាលេន កាលំ
 ចេតសោ វិវំ ចេតសោ ចសានំ ឯវ្យាប័ទ្ធ
 អានុសោ ចុត្តលេ អាយាតោ បដិវិនេតតោ ។ ៨០
 ចនាវុសោ ឯកោត្វោ ចុត្តលោ បរិសុទ្ធកាយសមាទារោ
 ហោតិ បរិសុទ្ធវិសមាទារោ លកតិ ច កាលេន កាលំ
 ចេតសោ វិវំ ចេតសោ ចសានំ ឯវ្យាប័ទ្ធ
 អានុសោ ចុត្តលេ អាយាតោ បដិវិនេតតោ ។

ម្ចាស់ភារុសោ ទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវកំចាត់បដិវិនេតតិបុគ្គលមានសភាពយ៉ាង
 នេះចេញ ។ ម្ចាស់ភារុសោ ទាំងឡាយ មួយទៀត ក្នុងលោកនេះ
 មានបុគ្គលខ្លះ ជាអ្នកមានការប្រព្រឹត្តិ ដោយវាចាមិនបរិសុទ្ធ នៃមានការ
 ប្រព្រឹត្តិ ដោយកាយដ៏បរិសុទ្ធ ម្ចាស់ភារុសោ ទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវកំចាត់
 បដិវិនេតតិបុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះចេញ ។ ម្ចាស់ភារុសោ ទាំងឡាយ
 មួយទៀត ក្នុងលោកនេះ មានបុគ្គលខ្លះ មានការប្រព្រឹត្តិ ដោយកាយ
 មិនបរិសុទ្ធ មានការប្រព្រឹត្តិ ដោយវាចាមិនបរិសុទ្ធ នៃបានឧកាសស្ងប់
 ខែចិត្តផង សេចក្តីជ្រះថ្លាខែចិត្តផង ក្នុងកាលម្តងៗ ដែរ ម្ចាស់ភារុសោ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវកំចាត់បដិវិនេតតិបុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះចេញ ។
 ម្ចាស់ភារុសោ ទាំងឡាយ មួយទៀត ក្នុងលោកនេះ មានបុគ្គលខ្លះ
 មានការប្រព្រឹត្តិ ដោយកាយមិនបរិសុទ្ធ មានការប្រព្រឹត្តិ ដោយវាចា
 មិនបរិសុទ្ធ ទាំងមិនបានឧកាសស្ងប់ខែចិត្តផង សេចក្តីជ្រះថ្លាខែចិត្តផង
 ក្នុងកាលម្តងៗ ទេ ម្ចាស់ភារុសោ ទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវកំចាត់បដិវិនេតតិ
 បុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះចេញ ។ ម្ចាស់ភារុសោ ទាំងឡាយ
 មួយទៀត ក្នុងលោកនេះ មានបុគ្គលខ្លះ មានការប្រព្រឹត្តិ ដោយកាយ
 ដ៏បរិសុទ្ធ មានការប្រព្រឹត្តិ ដោយវាចាដ៏បរិសុទ្ធ ទាំងបានឧកាស
 ស្ងប់ខែចិត្តផង សេចក្តីជ្រះថ្លាខែចិត្តផង ក្នុងកាលម្តងៗ ម្ចាស់ភារុសោ
 ទាំងឡាយ ភិក្ខុត្រូវកំចាត់បដិវិនេតតិបុគ្គលមានសភាពយ៉ាងនេះចេញ ។

តត្រាវុសា យាយំ បុគ្គលោ អបរិសុទ្ធកាយសមា-
 ចារោ បរិសុទ្ធវិសមាចារោ កថំ តស្មី បុគ្គលេ
 អាណាគោ ចដិវិនេតត្យោ ។ សេយ្យថាមិ អាវុសា
 កិក្ខុ វិសុក្ខលំគោ វដិយាយ ទន្ធកំ ទិស្វា
 វិទេន ចារេន ទិក្ខុហេត្វា(១) ទក្ខិណេន ចារេន
 ចត្វិក្វា(២) យោ តត្វ សារោ តំ បរិចារេត្វា(៣)
 កនាយ ចក្កុមេយ្យ វិវាទេ ទោ អាវុសា យាយំ
 បុគ្គលោ អបរិសុទ្ធកាយសមាចារោ បរិសុទ្ធវិសមា-
 ចារោ យាស្ស អបរិសុទ្ធកាយសមាចារោ ទ
 សាស្ស តស្មី សមយេ មនសិកាតត្វា យា ច
 ទ្វស្ស បរិសុទ្ធវិសមាចារោ សាស្ស តស្មី សមយេ
 មនសិកាតត្វា ។ វិវំ តស្មី បុគ្គលេ អាណាគោ
 ចដិវិនេតត្យោ ។ តត្រាវុសា យាយំ បុគ្គលោ
 អបរិសុទ្ធវិសមាចារោ បរិសុទ្ធកាយសមាចារោ កថំ
 តស្មី បុគ្គលេ អាណាគោ ចដិវិនេតត្យោ ។

១ ម. ទិក្ខុហេត្វា ។ ២ ទ. វិក្ខុហេត្វា ។ ៣ ទ. បរិចារេត្វា ។

ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលណា មាន
 ការប្រព្រឹត្តិ ដោយកាយមិនបរិសុទ្ធ តែមានការប្រព្រឹត្តិ ដោយវាចា
 ដ៏បរិសុទ្ធ កិក្ខុត្រូវកំចាត់បដិទ្ធិបុគ្គលនោះចេញ ដោយប្រការ
 ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ ដូចជាកិក្ខុអ្នកទ្រទ្រង់សំពត់
 បង្កកូល បានឃើញដែលសំពត់នៅច្រកផ្លូវ ហើយដាច់ទឹកដើរឆ្លង
 លាត្រង់វិញមើលដោយជើងស្តាំ ហើយវែកសំពត់យកត្រង់ក្រឡង
 ដែលមានសាច់ដាច់ រួចកាន់យកដើរចៀសចេញទៅ យ៉ាងណាមិញ
 ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ បុគ្គលណាមានការប្រព្រឹត្តិ ដោយកាយមិន
 បរិសុទ្ធ តែមានការប្រព្រឹត្តិ ដោយវាចាដ៏បរិសុទ្ធ កិក្ខុមិនត្រូវធ្វើទុកក្នុង
 ចិត្តទូរស័ព្ទប្រព្រឹត្តិ ដោយកាយមិនបរិសុទ្ធរបស់បុគ្គលនោះ ក្នុង
 សម័យនោះឡើយ ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្ត តែត្រង់សេចក្តីប្រព្រឹត្តិ ដោយវាចា
 ដ៏បរិសុទ្ធ របស់បុគ្គលនោះ ក្នុងសម័យនោះប៉ុណ្ណោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។
 កិក្ខុត្រូវកំចាត់បដិទ្ធិបុគ្គលនោះចេញ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។
 ម្ចាស់អាវុសាទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលណា មានការ
 ប្រព្រឹត្តិ ដោយវាចាមិនបរិសុទ្ធ តែមានការប្រព្រឹត្តិ ដោយកាយដ៏បរិសុទ្ធ
 កិក្ខុត្រូវកំចាត់បដិទ្ធិបុគ្គលនោះចេញ ដោយប្រការដូចម្តេច ។

សេយ្យដាច់ អកុសោ ខោត្តរណី សេវិលធលា-
 កាបរិយោទន្ទា អថ បុរិសោ អាគន្ធយ្យ យឡាភិកត្តោ
 យឡបរោតា កិលន្តោ តសិកោ ចំពាសិកោ សោ
 តំ ខោត្តរណី ឱកាហេត្វា ឧកោហិ ហន្តេហិ ។
 សេវិលធលាកំ អថវិយ្យហិ អញ្ជូលីនា ចិវិ ឡា
 ចក្កមេយ្យ ឯវមេវ ទោ អកុសោ យ្វាយំ បុគ្គលោ
 អថវិសុទ្ធវិសមាទារោ វិសុទ្ធកាយសមាទារោ
 យស្ស អថវិសុទ្ធវិសមាទារោ ន សាស្ស តស្មី
 សមយេ មនសិកាតត្វា យា ច ទ្ធស្ស វិសុទ្ធក-
 កាយសមាទារោ សាស្ស តស្មី សមយេ មនសិ-
 កាតត្វា ។ ឯវ តស្មី បុគ្គលេ អាហារោ បដិវិទេ-
 តត្វា ។ តត្រាកុសោ យ្វាយំ បុគ្គលោ អថវិសុទ្ធក-
 កាយសមាទារោ អថវិសុទ្ធវិសមាទារោ លកតិ ច
 កាលេន កាលំ ទេតសោ វិវំ ទេតសោ បសាទំ
 កថំ តស្មី បុគ្គលេ អាហារោ បដិវិទេតត្វា ។

• ១. ១. ៦៣៣៣ អំពីចិវិ ហនិ ចកាតិ ។

ម្ចាស់អកុសោទាំងឡាយ ស្រែចក្ករណី ពាសាពញាដោយសារកាយ
 នីតិចក មានបុរសក្តៅខ្លាំងដោយកំដៅថ្ងៃ ត្រូវកំដៅថ្ងៃត្រចសន្តិធំ
 ភ្លៀយហត់ អន្តរក្នុង ស្រែក ដើមកដល់ បុរសនោះ ក៏ចុះទៅ
 កស្រែចក្ករណីនោះ ហើយវែកសារកាយនីតិចកដោយវែកទាំងពីរ រួច
 ក្បងទឹកដឹកដោយកំបង់វែង ទើបដើរចេញទៅ យ៉ាងណាមិញ
 ម្ចាស់អកុសោទាំងឡាយ បុគ្គលណាមានការប្រតិក្ខិ ដោយវាចា
 មិនបរិសុទ្ធ នៃមានការប្រតិក្ខិ ដោយកាយវិបរិសុទ្ធ ក៏កុម្មិនត្រូវ
 ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត ខ្លះសេចក្តីប្រតិក្ខិ ដោយវាចាមិនបរិសុទ្ធរបស់បុគ្គល
 នោះ ក្នុងសម័យនោះឡើយ ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តតែត្រង់សេចក្តីប្រតិក្ខិ
 ដោយកាយវិបរិសុទ្ធរបស់បុគ្គលនោះ ក្នុងសម័យនោះចុះណាវិញ ក៏
 យ៉ាងនោះដែរ ។ ក៏ក្នុងត្រកំបាត់បង់គំនុំបុគ្គលនោះ ដោយប្រការ
 យ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់អកុសោទាំងឡាយ ចណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ បុគ្គលណា
 មានសេចក្តីប្រតិក្ខិ ដោយកាយមិនបរិសុទ្ធ មានសេចក្តីប្រតិក្ខិ ដោយ
 វាចាមិនបរិសុទ្ធ នៃបានឧកាសស្សប៉ាន់ចិត្តនឹងជ្រេវ្លាវៃចិត្ត ក្នុងកាល
 ម្តង ។ ក៏ក្នុងត្រកំបាត់បង់គំនុំបុគ្គលនោះចេញ ដោយប្រការដូចម្តង ។

សេយ្យថាមី អារុសា ចរិត្តំ កោមនោ (១) ទទកំ
 អថ បុរិសា អាករោយ្យ យឡាភិកតោ យឡបរោ
 កំលនោ តសិកោ បិចាសិកោ តស្ស វិវេស្ស ឥមំ
 ទោ ចរិត្តំ កោមនោ ទទកំ សចាហំ អញ្ចលិចា
 វ បិវស្សាមិ ភាជនេ វ ទោភិស្សាមិ មិ កំ លោ-
 ឡិស្សាមិ មិ កំ អថយ្យម្យ កំ ករិស្សាមិ យទ្ធាចា
 ចេត្តុណ្ណិកោ (២) ចិចតិកា កោមិកកំ បិវិត្តា ចក្ក-
 មេយ្យន្តិ សោ ចេត្តុណ្ណិកោ ចិចតិកា កោមិកកំ
 បិវិត្តា ចក្កមេយ្យ វិវេសេ ទោ អារុសោ យ្យាយំ
 ចុត្តលោ អថវិសុទ្ធកាយសមាចារោ អថវិសុទ្ធវិស-
 មាចារោ លកតិ ធនោ កាលំ ទេតសោ វិវិ
 ទេតសោ ចសាទំ យាស្ស អថវិសុទ្ធកាយសមាចារោ
 ធន សាស្ស តស្មិ សមយេ ឌនសិកាតត្តា យា-
 មិស្ស អថវិសុទ្ធវិសមាចារោ ធន សាមិស្ស តស្មិ
 សមយេ ឌនសិកាតត្តា យត្ត ទោ សោ លកតិ

១ ១ ២. គោមទេ ។ ២ ៣. ចក្ខុវិស័យ ។ ៤. ចក្ខុវិស័យ ។

ម្ចាស់អារុសាចំនីឡាយ ដូចទឹកដីតិចដក់ ក្នុងដំបូងដើរគោ មានបុរស
 ក្តៅភ្នែកដោយកំដៅថ្ងៃ ត្រូវកំដៅថ្ងៃត្រឡប់ស្អិត ឡើយមាន់ អន្តរអន្តរ
 ស្រែក ដើរមកដល់ បុរសអ្នកស្រែកទឹកនោះ មានសេចក្តីត្រវះយ៉ាង
 នេះថា ទឹកក្នុងដំបូងដើរគោនោះមិនចំ បើជាភាគអញ្ជាផងដីក៏ដោយ
 កំចង់ដីប្រដោយភាជនៈ ក៏ឈ្មោះថា ភាគអញ្ជាធ្វើទឹកនោះឱ្យក្រីក្រផង
 ឱ្យល្អកំផង ចាំធ្វើទឹកនោះ ឱ្យជាទឹកដីកំចំបានផង បើដូច្នោះ មានវិស
 ភាគអញ្ជាច្រក់លុកដង្កឹងឧទេសិកដូចជាគោ ហើយដើរចេញទៅចុះ ដូច្នោះ
 បុរសនោះ ក៏ច្រក់ដល់លុកដង្កឹងឧទេសិកដូចជាគោច្រៀសចេញទៅ យ៉ាង
 ណាមិញ ម្ចាស់អារុសាចំនីឡាយ បុគ្គលណា មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិ ដោយ
 កាយមិនបរិសុទ្ធ មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិ ដោយវាចាមិនបរិសុទ្ធ តែបាន
 ឧកាសស្សប្រែចិត្តផង សេចក្តីជ្រះថ្លាចិត្តផង ក្នុងកាលម្តង ៗ ក៏មិនត្រូវ
 ធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្លាសេចក្តីប្រព្រឹត្តិ ដោយកាយមិនបរិសុទ្ធរបស់បុគ្គលនោះ
 ក្នុងសម័យនោះឡើយ មិនត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តខ្លាសេចក្តីប្រព្រឹត្តិ ដោយវាចា
 មិនបរិសុទ្ធរបស់បុគ្គលនោះ ក្នុងសម័យនោះឡើយ (ត្រោះ) បុគ្គលនោះ
 បានឧកាសស្សប្រែចិត្តផង សេចក្តីជ្រះថ្លាចិត្តផង ក្នុងកាលម្តង ៗ ឯណា

កាលេន កាលំ ចេតសោ វិវំ ចេតសោ ចសានំ
 តនេវស្ស តស្មី សមយេ មនសិកាតត្បំ ។ ឯ
 តស្មី បុគ្គលេ អាឃារោ បដិវិនតោ ។ តត្រាវុសោ
 យាយំ បុគ្គលោ អបរិសុទ្ធកាយសមាចារោ អបរិ-
 សុទ្ធវិសមាចារោ ន លភតិ កាលេន កាលំ
 ចេតសោ វិវំ ចេតសោ ចសានំ កតំ តស្មី បុគ្គលេ
 អាឃារោ បដិវិនតោ ។ សេយ្យដាមំ អវុសោ
 បុរិសោ អាកាណិកោ ទុក្ខំតោ ពាណិជ្ជិកលោ អន្ទា-
 មក្កប្បដិបត្តោ តស្ស បុរោចិស្ស ទ្វេវ កាមោ
 បច្ឆតោចិស្ស ទ្វេវ កាមោ សោ ន លភេយ្យ សច្ចា-
 យានំ ភោជនានំ ន លភេយ្យ សច្ចាយានំ ភេ-
 សដ្ឋានំ ន លភេយ្យ បដិវ្រមំ ឧបដ្ឋានំ ន លភេយ្យ
 កមន្តនាយកំ តមេនំ អញ្ញតោ បុរិសោ បស្សេយ្យ
 អន្ទាមក្កប្បដិបត្តោ សោ តស្មី បុរិសេ កាវុត្តិ-
 យេវ ឧបដ្ឋាបេយ្យ អនុធយេយេវ ឧបដ្ឋាបេយ្យ
 អនុកម្មយេវ ឧបដ្ឋាបេយ្យ អហោ វតាយំ បុរិសោ

ភិក្ខុត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តតែត្រង់ការបានឧកាសស្ងប់នៃចិត្តផង សេចក្តីជ្រេវ
 នៃចិត្តផង ក្នុងកាលម្តងៗនោះ បេសបុគ្គលនោះ ក្នុងសម័យនោះ
 ប៉ុណ្ណោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ភិក្ខុត្រូវកំចាត់បដិវិនតិបុគ្គលនោះ ដោយ
 ប្រការយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ បណ្តាបុគ្គលទាំងនោះ
 បុគ្គលណាមានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិ ដោយកាយមិនបរិសុទ្ធ មានសេចក្តី
 ប្រព្រឹត្តិ ដោយវាចាមិនបរិសុទ្ធ ទាំងមិនបានឧកាសស្ងប់នៃចិត្តផង
 សេចក្តីជ្រេវនៃចិត្តផង ក្នុងកាលម្តងៗទេ តើភិក្ខុត្រូវកំចាត់បដិវិនតិ
 បុគ្គលនោះបញ្ចដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អាវុសោទាំងឡាយ ដូចបុរសមាន
 អាការៈផល់ខ្លាសចក្តីទុក ឈឺធ្ងន់ ងើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយ ស្រុក
 បុរសនោះ ក៏ទៅឆ្ងាយទៅមុខផង ស្រុកបុរសនោះ ក៏ទៅឆ្ងាយទៅ
 ក្រោយផង បុរសនោះ មិនបានខ្លាវាកាន់ទាំងឡាយជាទីសប្បាយ
 មិនបានភេសជ្ជៈទាំងឡាយជាទីសប្បាយ មិនបានអ្នកទំនុកបម្រុងជីសម
 គួរ មិនបានជនអ្នកនាំទៅស្រុកសោះ ស្រាប់តែមានបុរសម្នាក់ទៀត
 ងើរទៅកាន់ផ្លូវឆ្ងាយដែរ ក៏ឃើញបុរសនោះ គាត់ក៏នាំទុកខ្លាសចក្តី
 កុរុណាក្នុងបុរស (មានអាការៈ) នោះ គាត់ទុកខ្លាសចក្តីតាណិក គាត់
 ទុកខ្លាសចក្តីអនុន្តរនោះ (ដោយចំណង់ថា) ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ឱ្យបុរសនោះ

លកេយ្យ សច្ចាយានិ កោដនានិ លកេយ្យ សច្ចា-
 យានិ កេសន្ទានិ លកេយ្យ ចជ្រែតំ ឧបដ្ឋានំ លកេយ្យ
 តាមន្តបាយតំ ។ តំ តិស្ស ហេតុ ។ មាយ
 បុរិសោ ឥចេវ អនយត្យសនំ អាមជ្ជិតិ(១) ឯវមេវ ទោ
 អកុសោ យ្ហយំ បុគ្គលោ អចរិសុទ្ធកាយសមាទារោ
 អចរិសុទ្ធវិសមាទារោ ឧ ច លកតិ កាលេន កាលំ
 ចេតសោ វិវំ ចេតសោ បសានំ ឯវុបេចិ អកុសោ
 បុគ្គលេ កាវត្តំយេវ ឧបដ្ឋាមេតតំ អនុនយាយេវ
 ឧបដ្ឋាមេតតា អនុតាម្យាយេវ ឧបដ្ឋាមេតតា អហោ វត
 អយមាយស្មា កាយនុទ្ធវិកំ បហាយ កាយសុចរិកំ
 ការេយ្យ វិចិទ្ធវិកំ បហាយ វិចិសុចរិកំ ការេយ្យ
 មនោនុទ្ធវិកំ បហាយ មនោសុចរិកំ ការេយ្យ ។ តំ
 តិស្ស ហេតុ ។ មាយមាយស្មា កាយស្ស កេតា
 បាឡាណា អមាយំ ទុក្ខតិ វិចិចាតំ ឯវយំ ឧបមជ្ជិតិ ។
 ឯវំ តស្មិ បុគ្គលេ អាយាតោ ចជ្រិទេតតោ ។

១ ខ. អាច្ឆរិទិ ។ ឧ. អាច្ឆតោ ។

ពុទ្ធិកាដនំ ចំនំ ឡាយជាទិសប្បាយ ពុទ្ធិកេសន្ទៈ ចំនំ ឡាយជាទិ
 សប្បាយ ពុទ្ធិកេសន្ទៈ ចំនំ ឡាយជាទិសប្បាយ ពុទ្ធិកេសន្ទៈ ចំនំ ឡាយជាទិ
 ស្រុកដងទៅអេ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះថាបុរសនេះ
 កុំដល់នូវសេចក្តីវិភាស ត្រង់កន្លែងនេះឡើយ មានឧបមាយំនិណាមិញ
 ម្នាលអកុសោ ចំនំ ឡាយ បុគ្គលណា មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិ ដោយភាយមិន
 បរិសុទ្ធ មានសេចក្តីប្រព្រឹត្តិ ដោយវិចារិកមិនបរិសុទ្ធចំនំមិនបានឧកាស
 ស្ងប់នៃចិត្តនិងសេចក្តីជ្រៅនៃចិត្តក្នុងកាលម្តងៗទេ ម្នាលអកុសោ ចំនំ-
 ឡាយ ភិក្ខុត្រូវតែចុកខ្លួនសេចក្តីកុរុណា ត្រូវតែចុកខ្លួនសេចក្តីកាលិក
 ត្រូវតែចុកខ្លួនសេចក្តីអនុគ្រោះ ចំពោះបុគ្គលមានសភាព យ៉ាងនេះ
 (ដោយចំណង់ថា) ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ អ្នកនេះ ឧប្បិសេកាយទុច្ចរិត ហើយ
 ចំរើនកាយសុចរិត លះវិចិទុច្ចរិត ហើយចំរើនវិចិសុចរិត លះមនោទុច្ចរិត
 ហើយចំរើនមនោសុចរិត នឹងគេអេ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។
 ព្រោះថាភិក្ខុអ្នកនេះ បែកប្រាយកាយស្ងប់ទៅកើតក្នុងកំណើតនិព្វាន
 ចំន្រីស័យ អសុរកាយនិងនរកពុទ្ធិឡើយកំមានឧបមេយ្យ យ៉ាងនោះ
 ដែរ ។ ភិក្ខុត្រូវកំចាត់ចំនំចំបុគ្គលនោះចេញ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

តត្រាវុសោ យាយំ ធុត្តលោ បរិសុទ្ធកាយសមាទារោ
 បរិសុទ្ធវិសមាទារោ លភតិ ច កាលេន កាលំ
 ចេតសោ វិវំ ចេតសោ ចសាទំ កដំ តស្មី ធុត្តលេ
 អាមារោ បដិវេនេតោ ។ សេយ្យដាមិ អវុសោ
 យោក្ខវណិ អន្តោនកា សាតោនកា សីតោនកា
 សេតោនកា សុឡតិដ្ឋា វឌ្ឍណីយា ពាទារុក្ខេហិ
 សញ្ញា អថ បុរិសា អាតន្តេយ្យ យឡាភិកត្តោ
 យឌ្ឍបរោតោ កិលន្តោ តសិកោ ចិទាសិកោ សោ
 តំ យោក្ខវណិ ឱកាហេត្វា ចហាត្វា ច មិវត្វា ច
 ចទ្ធុត្តវត្តា តត្រាវុសោ វុត្តាបាយាយ ធិសីនេយ្យ វា
 ធិចន្តេយ្យ វា វាវេវ ចោ អវុសោ យាយំ ធុត្តលោ
 បរិសុទ្ធកាយសមាទារោ បរិសុទ្ធវិសមាទារោ លភតិ
 ច កាលេន កាលំ ចេតសោ វិវំ ចេតសោ ចសាទំ
 យាមិស្ស បរិសុទ្ធកាយសមាទារោ សាមិស្ស តស្មី
 សមយេ មនសិកាតត្វា យាមិស្ស បរិសុទ្ធវិស-
 មាទារោ សាមិស្ស តស្មី សមយេ មនសិកាតត្វា

ម្ចាស់អវុសោទាំងឡាយ ចក្កលោក្ខណ៍ទាំងនោះ ចុក្កលោក មានសេចក្តី
 ច្រើន ដោយកាយបរិសុទ្ធ មានសេចក្តីច្រើន ដោយវាចាបរិសុទ្ធ
 ទាំងបាទកាយសស្សបរិសុទ្ធនឹងសេចក្តីជ្រះថ្លានិច្ច ក្នុងកាលម្តងៗ គេ
 ក៏ត្រូវកំចាត់បង់ធុត្តបុគ្គលនោះ ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់អវុសោទាំងឡាយ
 ស្រះបោក្ខវណិ មានទឹកថ្លា ត្រជាក់ ស មានកំណត់បល្ល័ គួរ
 រីករាយ ដេរដាសដោយដើមឈើផ្សេងៗ ហើយមានបុរសក្តៅទ្រុំង
 ដោយកំដៅថ្ងៃ ត្រូវកំដៅថ្ងៃគ្របសង្កត់ ខ្សឹមចាត់ អន្តរអំឡុង ស្រែក
 ដើរមកដល់ បុរសនោះ ក៏ចុះក្នុងស្រះបោក្ខវណិនោះ ភ្លុកផង ផឹកផង
 ហើយក្រឡប់ឡើងមកអង្គុយផ្ទះក្រាមម្តងឈើ ប្របស្រះបោក្ខវណិ
 នោះឯង មានបាយាណិណា ម្ចាស់អវុសោទាំងឡាយ ចុក្កលោក
 មានសេចក្តីច្រើន ដោយកាយបរិសុទ្ធ មានសេចក្តីច្រើន
 ដោយវាចាបរិសុទ្ធ ទាំងបាទកាយសស្សបរិសុទ្ធនឹងសេចក្តីជ្រះថ្លានិច្ច
 ក្នុងកាលម្តងៗ ក៏ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចក្កលោក្ខណ៍ច្រើន ដោយកាយ
 បរិសុទ្ធរបស់បុគ្គលនោះ ក្នុងសម័យនោះផង ត្រូវធ្វើទុកក្នុងចក្កលោក្ខណ៍
 ច្រើន ដោយវាចាបរិសុទ្ធ របស់បុគ្គលនោះ ក្នុងសម័យនោះផង

យឡា លោ លកតិ កាលេន កាលំ ទេតសោ
វិវំ ទេតសោ ចសាទំ តឡិស្ស តស្មី សមយេ
មនសិកាតតំ ។ វិវំ តស្មី បុគ្គលេ អាយាតោ
ចដិវិនេតតោ ។ សមនុប្បាសាទិកំ អវុសោ បុគ្គលំ
អកតធម្ម ចិត្តំ ចសីទតិ ។ ឥមេ ទោ អវុសោ
ចញ្ច អាយាតប្បដិវិនេយា យត្ថ ភិក្ខុវេទ ឧប្បន្នោ
អាយាតោ សព្វសោ ចដិវិនេតតោ ។

(៦ក) តត្រ ទោ អាយស្មា សាវិច្ឆតោ ភិក្ខុ
អមន្តេសំ ។ ថេ ។ ចញ្ចហវុសោ ធម្មេហិ សមញ្ញា-
តតោ ភិក្ខុ អលំសាកត្តោ សត្រឡាចារិទំ ។
កតតេហិ ចញ្ចហិ ។ ឥហវុសោ ភិក្ខុ អន្តរា
ច សីលសម្បន្នោ ហោតិ សីលសម្បន្នាកតថាយ ច
អាកតំ ចញ្ចំ ព្យាកត្តា ហោតិ អន្តរា ច សមាទិ-
សម្បន្នោ ហោតិ សមាទិសម្បន្នាកតថាយ ច អាកតំ
ចញ្ចំ ព្យាកត្តា ហោតិ អន្តរា ច ចញ្ញាសម្បន្នោ ហោតិ
ចញ្ញាសម្បន្នាកតថាយ ច អាកតំ ចញ្ចំ ព្យាកត្តា
ហោតិ អន្តរា ច វិមុត្តិសម្បន្នោ ហោតិ វិមុត្តិសម្ប-
ន្នាកតថាយ ច អាកតំ ចញ្ចំ ព្យាកត្តា ហោតិ

(១២) បុគ្គលនោះ បានកោសល្យចំខចិត្តនឹងសេចក្តីជ្រះថ្លានៃចិត្ត ក្នុង
កាលម្តងៗ ឯណា ភិក្ខុត្រូវធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវការបាននូវកោសល្យចំខចិត្ត
នឹងសេចក្តីជ្រះថ្លានៃចិត្ត ក្នុងកាលម្តងៗ នោះ របស់បុគ្គលនោះ ក្នុងសម័យ
នោះផង ក៏មានឧបមេយ្យយ៉ាងនោះដែរ ។ ភិក្ខុត្រូវកំចាត់បង់គំនុំចិត្តបុគ្គល
នោះចេញ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ភាវុសោទាំងឡាយ ចិត្តជ្រះថ្លា
ព្រៃមេកកប់ប្រសព្វនឹងបុគ្គលដែលមានគុណគួរឱ្យជ្រះថ្លាបំផុត ។ ម្ចាស់
ភាវុសោទាំងឡាយ គំនុំគិតឡើងដល់ភិក្ខុ ភិក្ខុត្រូវកំចាត់បង់សព្វគ្រប់
ដោយអាយាតប្បដិវិនេយា អាយាតប្បដិវិនេយនេះមាន៤ យ៉ាង ។

(៦ខ) ព្រះសាវ័ប្បន្តដ៏មានអាយុ មានដេវតាទាំងពួកភិក្ខុ ក្នុងទី
នោះហើ ។ ថេ ។ ម្ចាស់ភាវុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៤យ៉ាង
គួរសាកសួរ (ធម៌ភាថី) នឹងសត្រហ្មតារីទាំងឡាយបាន ។ ធម៌៤យ៉ាង
នេះដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភាវុសោទាំងឡាយ ក្នុងសាលានោះ មានភិក្ខុជា
អ្នកបរិបូណ៌ ដោយសីលខ្ពង់ខ្ពស់ទាំងពួករក្សាប្រស្នាដែលមក ក្នុង
សីលសម្បទាកថា ១ បរិបូណ៌ដោយសមាទិខ្ពង់ខ្ពស់ទាំងពួករក្សាប្រស្នា
ដែលមក ក្នុងសមាទិសម្បទាកថា ១ បរិបូណ៌ដោយចញ្ញាខ្ពង់ខ្ពស់
ទាំងពួករក្សាប្រស្នាដែលមក ក្នុងចញ្ញាសម្បទាកថា ១ បរិបូណ៌
ដោយវិមុត្តិខ្ពង់ខ្ពស់ទាំងពួករក្សាប្រស្នាដែលមក ក្នុងវិមុត្តិសម្បទាកថា ១

អត្តនា ច វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្បទន្ធោ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្បទនាភាសាយ ច កាតំ ចញ្ញំ ព្យាកត្តា ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ អារុសោ ចញ្ញហិ ទទ្មេហិ សមន្តកតោ ភិក្ខុ អលំសាគោ ព្រហ្មចារិទ្ធី ។

(៦៤) តត្រិ ទោ អាយស្នា សារិបុត្តោ ភិក្ខុ អមន្តសំ ។ យេ ។ ចញ្ញហារុសោ ទទ្មេហិ សមន្តកតោ ភិក្ខុ អលំសាដីវេ សត្រេហ្មចារិទំ ។ កាតមេហិ ចញ្ញហិ ។ ឥអារុសោ ភក្ខុ អត្តនា ច សីលសម្បទន្ធោ ហោតិ សីលសម្បទនាភាសាយ ច កាតំ (១) ចញ្ញំ ព្យាកត្តា ហោតិ អត្តនា ច សមាធិសម្បទន្ធោ ហោតិ សមាធិសម្បទនាភាសាយ ច កាតំ ចញ្ញំ ព្យាកត្តា ហោតិ អត្តនា ច ចញ្ញាសម្បទន្ធោ ហោតិ ចញ្ញាសម្បទនាភាសាយ ច កាតំ ចញ្ញំ ព្យាកត្តា ហោតិ អត្តនា ច វិមុត្តិសម្បទន្ធោ ហោតិ វិមុត្តិសម្បទនាភាសាយ ច កាតំ ចញ្ញំ ព្យាកត្តា ហោតិ អត្តនា ច វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្បទន្ធោ ហោតិ

១ ឧ. ខានំ ។

ចរិច្ចណិវេយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ខ្លួនឯងតាំងព្យាករន្ត្រៃស្នាវែលមក ក្នុងវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនសម្បទនាភាសាយ ។ ។ ម្នាលភារុសោតាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង គួរសាកសួរនឹងសត្រេហ្មចារិទ្ធី ឡាយបាន ។

(៦៤) ព្រះសារិបុត្តដ៏មានអាយុ មានជរាវេទនឹងពួកភិក្ខុ ក្នុង ទំនោរថា ។ យេ ។ ម្នាលភារុសោតាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង គួរដល់សាដីវៈដ៏មួយនឹងសត្រេហ្មចារិទ្ធី ឡាយបាន ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ ម្នាលភារុសោតាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុង សាសនានេះ មានភិក្ខុជាអ្នកបរិច្ចណិវេយសីលខ្លួនឯងតាំងព្យាករន្ត្រៃស្នាវែលមក ក្នុងសីលសម្បទនាភាសាយ ។ ចរិច្ចណិវេយសមាធិ ខ្លួនឯងតាំងព្យាករន្ត្រៃស្នាវែលមក ក្នុងសមាធិសម្បទនាភាសាយ ។ ចរិច្ចណិវេយចញ្ញាខ្លួនឯងតាំងព្យាករន្ត្រៃស្នាវែលមក ក្នុងចញ្ញាសម្បទនាភាសាយ ។ ចរិច្ចណិវេយវិមុត្តិខ្លួនឯងតាំងព្យាករន្ត្រៃស្នាវែលមក ក្នុងវិមុត្តិសម្បទនាភាសាយ ។ ចរិច្ចណិវេយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈខ្លួនឯង

បទដ្ឋបទស្តីអំពីការស្រាវជ្រាវ ទុរិយោ

វិទ្យុកម្មវិញ្ញាណស្មុគស្មាញនាគតាម ៨ កតំ ចត្តំ ព្យាគត្តា យោតំ ។ ឥមេហំ ទោ អារុសោ ចត្តាហំ ធម្មេហំ សម្មាសោ វិក្កុ អលំសាដិវេ សត្រេហ្ម- ហិវិន្តិ ។

[៦៨] តត្រិ ទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ វិក្កុ អមន្តេសិ ។ បេ ។ យោ ហិ កោតិ អារុសោ បរិ ចត្តំ បុទ្ធកំ សញ្ញោ សោ ចត្តាហំ ហិទេហិ ឯតេសំ វា អញ្ញតវេ ។ កតមេហំ ចត្តាហំ ។ មទ្ធក្តា មោធិហត្តា បរិ ចត្តំ បុទ្ធកំ តាចិទ្ធា ឥទ្ធាចកោ បរិ ចត្តំ បុទ្ធកំ បរិករំ បរិ ចត្តំ បុទ្ធកំ អញ្ញតុកោមោ បរិ ចត្តំ បុទ្ធកំ អថវា ចានវិទិកោ (១) បរិ ចត្តំ បុទ្ធកំ សទេ មេ ចត្តំ បុទ្ធកំ សម្មាសោ ព្យាគរិស្សតំ ឥទ្ធកំ កុសលំ យោ ៨ (២) មេ ចត្តំ បុទ្ធកំ សម្មាសោ ព្យាគ- រិស្សតំ អហមស្ស សម្មាសោ ព្យាគរិស្សតំ ។

១ ១. ២០ វិ បុគ្គលោ ។ ២ ១. ២. យ ។

តំនិព្វករោប្រស្នាវិលមក កុរិវិមុត្តិញ្ញាណស្មុគស្មាញនាគតា ១ ។ ម្នាលអារុសោ តំនិព្វករោ កិក្កុប្រកចោយធម៌ ៨ យ៉ាងនេះឯង គួរដល់ សារីវិជាមួយនឹងសត្រេហ្មហិវិន្តិព្វករោ ។

[៦៨] ព្រះសារីបុត្តជីមានកាយ មានបេរិពាទិវិក្កុកិក្កុ កុរិ ទិវោរោ ។ បេ ។ ម្នាលអារុសោ តំនិព្វករោ កិក្កុណស្សប្រស្នាវិល អ្នកដទៃ កិក្កុអសំនោ (វេមិស្ស) ដោយហេតុតំនិ ៨ យ៉ាង ឬបណ្តា ហេតុតំនិ ៨ យ៉ាងខ្លះ ហេតុណាមួយ ។ ហេតុតំនិ ៨ យ៉ាង តើដូច ម្តេច ។ គឺកិក្កុស្សប្រស្នាវិលអ្នកដទៃ ព្រោះស្មារតីទំនំ ព្រោះល្បីទ្រូង មានសេចក្តីប្រាថ្នាលាមក លុះក្នុងកំណាចនៃសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយស្ស ប្រស្នាវិលអ្នកដទៃ ។ ស្សប្រស្នាវិលអ្នកដទៃ ដើម្បីសង្កត់សង្កិន ១ មិនចង់ដឹង ហើយស្សប្រស្នាវិលអ្នកដទៃ ១ មួយយ៉ាងទៀត កិក្កុមាន តំនិ ៨ យ៉ាងនេះហើយ ស្សប្រស្នាវិលអ្នកដទៃ ថាបើ កិក្កុវិលមក អញ្ញស្សប្រស្នាវិល កោដោះសារដោយត្រឹមត្រូវបាន កោដោះសារខ្លះ ជាភារញ្ញ បើភារអញ្ញស្សប្រស្នាវិល ដោះសារដោយត្រឹមត្រូវមិន បានទេ ភារអញ្ញនឹងដោះសារដោយត្រឹមត្រូវ ឲ្យកិក្កុបានវិញ ។

ឃុំ វត្ត ភាយស្នា ឧទាយ អាយស្សន្តំ សារីបុត្តំ
 ឯតនកេច អដ្ឋានំ ទោ ឯតំ អារុសោ សារីបុត្ត
 អនកោសោ យំ សោ កំត្តុ អតិក្កខ្មៅ កតធឿត្តា-
 រហារកត្តានំ ទេវានំ សហស្សតំ អញ្ញតំ មនោមយំ
 កាយំ ឧបចន្ទោ សញ្ញាវេទយំតនិកេចំ សមាចន្ទេយ្យចិ
 វុដ្ឋហេយ្យចិ អត្ថតំ ហំនត្ថំ ។ ទុតិយម្យំ ទោ
 ។ បេ ។ តតិយម្យំ ទោ អាយស្នា សារីបុត្តា
 កំត្តុ អនន្ទសិ វិហារុសោ កំត្តុ សិលសម្បន្ទោ
 សមាចិសម្បន្ទោ ចញ្ញសម្បន្ទោ សញ្ញាវេទយំតនិកេចំ
 សមាចន្ទេយ្យចិ វុដ្ឋហេយ្យចិ អត្ថតំ ហំន ទោ
 ទេ ទំដ្ឋេវ ទម្មេ អញ្ញំ អារាទេយ្យ អតិក្កខ្មៅ
 កតធឿត្តារហសកត្តានំ ទេវានំ សហស្សតំ អញ្ញតំ
 មនោមយំ កាយំ ឧបចន្ទោ សញ្ញាវេទយំតនិកេចំ
 សមាចន្ទេយ្យចិ វុដ្ឋហេយ្យចិ អត្ថតំ ហំនត្ថំ ។
 តតិយម្យំ ទោ អាយស្នា ឧទាយ អាយស្សន្តំ សារីបុត្តំ
 ឯតនកេច អដ្ឋានំ ទោ ឯតំ អារុសោ សារីបុត្ត

កាលបើព្រះសារីបុត្ត មានវេរវិបាយានិទេសហិយ ព្រះទោយដីមាន
 កាយុ កំនិយាយនិព្រះសារីបុត្តដីមានកាយុយានិទេស ម្ចាស់អារុសោ
 សារីបុត្ត ដំណើរនុះមិនសបហេតុ មិនសមផលទេ ដែលថា កំនុះនា
 ផ្លូវដំលើនូវការកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា អ្នកបរិភោគនូវកវិទ្យុត្តិកហារ
 ហើយទៅកើតក្នុងពួកទេវតា ដែលសម្រេចដោយចិត្តណាមួយ រួចចូល
 កាន់សញ្ញាវេទយំតនិកេចំកំពុង ចេញកំពុង ហេតុនេះ មិនដែលមាន
 ទេ ។ អស់វិវះជាតំរប់២ ផលផល ។ បេ ។ ព្រះសារីបុត្តដីមានកាយុ មាន
 វេរវិបាយានិព្រះសារីបុត្តដីមានកាយុ ជាតំរប់ ៣ ផលថា ម្ចាស់អារុសោ ចំនីឡាយ
 ក្នុងសាសនានេះ កំនុះបរិច្ចណិដោយសីល បរិច្ចណិដោយសមាធិ បរិច្ចណិ
 ដោយបញ្ញា ហើយចូលកាន់សញ្ញាវេទយំតនិកេចំកំពុង ចេញកំពុង
 ហេតុនេះ តែងតែមាន បើមិនបានសម្រេចអហោត្ត ក្នុងកាលជាបច្ចុប្បន្នទេ
 ក៏ផ្លូវដំលើនូវការកើតជាមួយនឹងពួកទេវតា អ្នកបរិភោគនូវកវិទ្យុត្តិកហារ
 ហើយទៅកើតក្នុងពួកទេវតា ដែលសម្រេចដោយចិត្តណាមួយ រួចចូល
 កាន់សញ្ញាវេទយំតនិកេចំកំពុង ចេញកំពុង ហេតុនេះ តែងតែមាន ។ ព្រះ
 ទោយដីមានកាយុ និយាយនិព្រះសារីបុត្តដីមានកាយុ ជាតំរប់ ៣ ផល
 យានិទេស ម្ចាស់អារុសោសារីបុត្ត ដំណើរនុះមិនសបហេតុ សមផលទេ

អនុវិញ្ញាណោ យំ សោ ភិក្ខុ អតិក្កន្តោ កាតវ្យាគ្គិ-
 កហារកត្តាធំ ទេវធំ សហព្យតំ អញ្ញតំ ខាណមយំ
 កាយំ ឧបបន្ថោ សញ្ញាវេទយំតនិរោធំ សមា-
 ចន្ទេយ្យចំ វុដ្ឋិហេយ្យចំ ឧត្តតំ ហំ ឧត្តំ ។ អនុវិញ្ញាណោ
 អាយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ឯកទយោសិ យាវតតិយឡំ
 ទោ មេ អាយស្មា ទោយំ ចដិក្កោសតិ ម ច
 មេ កោចិ ភិក្ខុ អនុវិញ្ញាណោ យទ្ធាយំ យេន
 កកវំ ធនុបសន្តិមយ្យន្តំ ។ អនុវិញ្ញាណោ អាយស្មា
 សារីបុត្តោ យេន កកវំ ធនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិក្កា
 កកវំ អភិវនេត្វា ឯកមន្តំ ធិសិទិ ។ ឯកមន្តំ
 ធិសិទេត្វា ទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ ភិក្ខុ អនុវិញ្ញាណោ
 ឥន្ទវិសោ ភិក្ខុ សីលសម្មន្នោ សមាធិសម្មន្នោ
 ចញ្ញាសម្មន្នោ សញ្ញាវេទយំតនិរោធំ សមាចន្ទេយ្យចំ
 វុដ្ឋិហេយ្យចំ អត្តតំ ហំ ចោ ចេ ធិដ្ឋោ ចម្មេ
 អញ្ញំ អាកទេយ្យ អតិក្កន្តោ កាតវ្យាគ្គិកហារ-
 កត្តាធំ ទេវធំ សហព្យតំ អញ្ញតំ ខាណមយំ កាយំ
 ឧបបន្ថោ សញ្ញាវេទយំតនិរោធំ សមាចន្ទេយ្យចំ

ដែលថា ភិក្ខុនាមថ្លោះវេលាវិទ្យាវិញ្ញាណកម្មជាមួយនឹងពួកទេវតា អ្នកបរិភោគ
 ខ្លួនទៀតវិញ្ញាណហារ ហើយទៅកើតក្នុងពួកទេវតា ដែលសម្រេចដោយ
 ចិត្តណាមួយ រួចចូលកាន់សញ្ញាវេទយំតនិរោធំក៏បាន ចេញក៏បាន
 ហេតុនេះ មិនដែលមានទេ ។ លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយ
 មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា ទោយំដ៏មានកាយ ចេវតហារយាតំ
 (ពាក្យ) កត្តាអញ្ញ អស់ ព្យាដនិមកហើយ ភិក្ខុណាមួយ ក៏មិន
 អនុវិញ្ញាណោ (ពាក្យ) កត្តាអញ្ញសោះ ចើង្គ្រោះ មានតែកត្តាអញ្ញ
 ចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។ លំដាប់នោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មាន
 កាយ បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះសារី-
 បុត្តដ៏មានកាយ គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏មានថេរវារៈចានិព្វកភិក្ខុថា
 ខ្លាលភាវុសាទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ ភិក្ខុបរិបូណ៌ដោយសីល
 បរិបូណ៌ដោយសមាធិ បរិបូណ៌ដោយចញ្ញា រួចចូលកាន់សញ្ញាវេទយំត-
 និរោធំក៏បាន ចេញក៏បាន ហេតុនេះ តែងតែមាន ចើមិនបានសម្រេច
 អរហន្ត ក្នុងកាលជាបច្ចុប្បន្នទេ ក៏ថ្វោះវេលាវិទ្យាវិញ្ញាណកម្មជាមួយនឹងពួក
 ទេវតា អ្នកបរិភោគខ្លួនទៀតវិញ្ញាណហារ ហើយទៅកើតក្នុងពួកទេវតា
 ដែលសម្រេចដោយចិត្តណាមួយ រួចចូលកាន់សញ្ញាវេទយំតនិរោធំក៏បាន

វុដ្ឋហេយ្យចិ អត្ថេតំ ហិទន្តិ ។ ឯវំ វុត្តេ អាយស្មា
 ទតាយិ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ ឯតទកេច អដ្ឋានំ ទោ
 ឯតំ អារុសោ សារីបុត្ត អនវកាសោ យំ សោ កិក្ខុ
 អតិក្កខ្មៅ កតទ្បិក្កិកហារកក្កានំ ទេវាទំ សហព្យតំ
 អញ្ញតវំ មនោមយំ កាយំ ឧបចន្ទោ សញ្ញាវេទយំត-
 ទំរោទំ សមាចន្ទេយ្យចិ វុដ្ឋហេយ្យចិ ទត្ថេតំ ហិទន្តិ ។
 ទុតិយឱ ទោ ។ បេ ។ តតិយឱ ទោ អាយស្មា
 សារីបុត្តោ កិក្ខុ អាមន្តេសិ ឥនារុសោ កិក្ខុ សិល-
 សឡន្ទោ បមាទិសឡន្ទោ ចញ្ញាសឡន្ទោ សញ្ញាវេទ-
 យំតទំរោទំ សមាចន្ទេយ្យចិ វុដ្ឋហេយ្យចិ អត្ថេតំ ហិទំ
 ទោ ទេ ទិដ្ឋោ ទឌ្ឆេ អញ្ញំ អារាទេយ្យ អតិក្កខ្មៅ
 កតទ្បិក្កិកហារកក្កានំ ទេវាទំ សហព្យតំ អញ្ញតវំ
 មនោមយំ កាយំ ឧបចន្ទោ សញ្ញាវេទយំតទំរោទំ
 សមាចន្ទេយ្យចិ វុដ្ឋហេយ្យចិ អត្ថេតំ ហិទន្តិ ។
 តតិយឱ ទោ អាយស្មា ទតាយិ អាយស្មន្តំ សារីបុត្តំ
 ឯតទកេច អដ្ឋានំ ទោ ឯតំ អារុសោ សារីបុត្ត

ចេញកំបាន ហេតុនេះ តែងតែមាន ។ កាលបើព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយ
 មានថេរវេទយំនេះហើយ ព្រះទាយដ៏មានកាយ ក៏មានថេរវេទយំនឹង
 ព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោសារីបុត្ត ដំណើរនោះ
 មិនសមហេតុ មិនសមផលទេ ដែលថាកិក្ខុនោះ ថ្លោះវេទន៍ឱ្យកាកក៏ដា-
 មួយនឹងពួកទៅតា អ្នកបរិភោគឱ្យក្រឡើងហារ ហើយទៅកើតក្នុងពួក
 ទៅតាដែលសម្រេចដោយចិត្តណាមួយ រួចចូលកាន់សញ្ញាវេទយំតទំរោទំ
 កំបាន ចេញកំបាន ហេតុនេះ មិនដែលមានទេ ។ អស់វិវះ ២ ដង
 ។ បេ ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយ មានថេរវេទយំនឹងពួកកិក្ខុ អស់វិវះ
 ៣ ដងថា ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ ក៏កុបិច្ចណិដោយ
 សីល បរិច្ចណិដោយសមាចិ បរិច្ចណិដោយចញ្ញា ឬចូលកាន់សញ្ញា-
 វេទយំតទំរោទំកំបាន ចេញកំបាន ហេតុនេះ តែងតែមាន បើមិនបាន
 សម្រេចអហេតុ ក្នុងបច្ចុប្បន្ននេះទេ ក៏ថ្លោះវេទន៍ឱ្យកាកក៏ដាមួយនឹង
 ពួកទៅតា អ្នកបរិភោគឱ្យក្រឡើងហារ ហើយទៅកើតក្នុងពួកទៅតា
 ដែលសម្រេចដោយចិត្តណាមួយ រួចចូលកាន់សញ្ញាវេទយំតទំរោទំកំបាន
 ចេញកំបាន ហេតុនេះ តែងតែមាន ។ ព្រះទាយដ៏មានកាយ មាន
 ថេរវេទយំនឹងព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយ អស់វិវះដាច់ចំ ៣ ដងយ៉ាងនេះថា
 ម្ចាស់អារុសោសារីបុត្ត ដំណើរនេះ មិនសមហេតុ មិនសមផលទេ

សុត្តនិបិទ អង្គបិដក បណ្ណសិកាយស្ស បណ្ណសិកាយស្ស

អនិកាយសោ យំ សោ ភិក្ខុ អតិក្កខ្មៅ កតត្ថិក្កា-
 រាហារកត្តាចំ ទេវាចំ សហស្សតំ អញ្ញាតំ មនោមយំ
 កាយំ ឧបបន្ទោ សញ្ញាវនយិក្ខនិរោធំ សមា-
 ចន្ទេយ្យចិ វុដ្ឋហេយ្យចិ នត្តតំ ហិណ្ឌុ ។ អថទោ
 អយស្មតោ សារីបុត្តស្ស ឯតនហោសិ ភកវតោចិ
 ទោ មេ សឌុទា អយស្មា ឧទាយិ យាវតតិយតំ
 ចដិក្កាសតិ ន ច មេ កោចិ ភិក្ខុ អនុមោ-
 ទតិ យទ្ធជាហំ តុល្លិ អស្សន្តិ ។ អថទោ
 អយស្មា សារីបុត្តា តុល្លិ អហោសិ ។ អថទោ
 ភកវ អយស្មន្តំ ឧទាយិ អមន្តេសិ តំ ចន
 ត្ថំ ឧទាយិ មនោមយំ កាយំ បទ្ធសីតិ ។ យេ
 តេ កន្តេ ទេវា អរិយោ សញ្ញាមយាតិ ។ កិ
 ទុ ទោ តុយំ ឧទាយិ ពាលស្ស អន្យត្តស្ស
 កណិកេន ត្រិបិ ធាម កណិកត្ថំ មញ្ញសីតិ ។
 អថទោ ភកវ អយស្មន្តំ អាណន្តំ អមន្តេសិ

សុត្តនិបិទ អង្គបិដក បណ្ណសិកាយស្ស បណ្ណសិកាយស្ស

ដែលថា ភិក្ខុនោះ ថ្លោះលំដាប់ដូច្នោះក៏ដូចជាមួយនឹងពួកទេវតា អ្នក
 បរិភោគដូចក្រឡិក្កាហារ ហើយទៅកើតក្នុងពួកទេវតា ដែលសម្រេច
 ដោយចិត្តណាមួយ រួចចូលកាន់សញ្ញាវនយិក្ខនិរោធំក៏បាន ចេញពីបាន
 ហេតុនេះ មិនដែលមានទេ ។ គ្រានោះ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ មាន
 សេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អម្បាលទីចំពោះព្រះក្រិវនព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ម្តេចព្រះទាយដ៏មានអាយុ ក៏នៅគរពំនីពាក្យរបស់គាតាអញ អស់វិវៈ
 ជាតំរប់ ៣ ជន កេតិកុណាមួយ អនុមោទនាពាក្យរបស់គាតាអញគ្មាន
 សោះ បើដូច្នោះ គួរតែគាតាអញនៅស្ងៀមទៅចុះ ។ លំដាប់នោះ
 ព្រះសារីបុត្តដ៏មានអាយុ ក៏នៅស្ងៀម ។ គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់ត្រាស់ហៅព្រះទាយដ៏មានអាយុថា ម្ចាស់ទាយ តើអ្នក យល់
 ពួកទេវតា ដែលសម្រេចដោយចិត្តដូចម្តេច ។ ព្រះទាយដ៏មានអាយុ
 ក្រាបចូលថា ចតិគ្រិក្ខន្តិយំចិវិទ ពួកទេវតាណា មិនមានរួម មាន
 តែសញ្ញា (ចំពោះអង្គយល់ពួកទេវតានោះ) ។ ព្រះសម្មាសម្ពុទ្ធទ្រង់ត្រាស់ថា
 ម្ចាស់ទាយ ច្រើនជនក្តី ដោយការនិយាយ ជាមួយនឹងអ្នកដែលថា
 ចូលរាលដាលមិនឆ្ងាស ខ្លួនអ្នកដ៏មានវិទ្យាពាក្យ ដែលខ្លួនត្រូវពាល ។
 គ្រានោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងព្រះកាន់ដ៏មានអាយុថា

អត្ថិ ធាន អាណន្ត ដេវ កិក្ខុ វិហាសិយមាធំ
 អន្តរេត្តិស្ស ធន ហិ ធាន អាណន្ត កាវុត្តិចិ
 កវិស្សតិ ព្យត្តិ កិក្ខុត្តិ វិហាសិយមាធំ ។ អថទោ
 ភកវា កិក្ខុ អាមន្តសិ ឥត កិក្ខុវេ កិក្ខុ សិល-
 សឡន្ទោ សមាធំសឡន្ទោ ចញ្ញាសឡន្ទោ សញ្ញា-
 ថនយិកំរោធំ សមាចន្ទយ្យចិ វុដ្ឋហេយ្យចិ អត្តតំ
 ហំ លោ ចេ និដ្ឋេវ ធម្មេ អញ្ញំ អារមេយ្យ
 អតិក្កម្មេវ កតត្ថិក្កិកាហារកត្តាធំ ទេវធំ សមាត្យតំ
 អញ្ញតវំ មលោមយំ កាយំ ឧបបន្ទោ សញ្ញាថន-
 យិកំរោធំ សមាចន្ទយ្យចិ វុដ្ឋហេយ្យចិ អត្តតំ
 ហំ ធាន ។ ឥនមរោច ភកវា ឥតិ វត្តាធំ សុតតោ
 ឧដ្ឋាយាសនា វិហារំ ចាវិសិ ។ អថទោ អាយស្មា
 អាណន្ទោ អចិវត្តិក្កន្តស្ស ភកវិកោ យេនាយស្មា
 ឧបវាលោ កេតុបស្កតិមិ ឧបស្កតិមិក្ខា អាយស្មត្ថំ
 ឧបវាលំ ឯតនរោច ឥតាវុសោ ឧបវាល អញ្ញោ ថេថ
 កិក្ខុ (១) វិហាសេត្ថិ មយន្ត ធន ចុត្តាម ។

១ ឧ. ឧញ្ញា លើ កិក្ខុ ។

មើលចុះអាណន្ត (៣៧) ពួកអ្នកគង់ព្រងើយកន្ទុយនឹងកិក្ខុជាថេរៈ
 ដែលគេប្រៀនប្រៀន ម្ចាស់អាណន្ត មិនគួរបើនឹងមិនមានសេចក្តី
 គុណ ចំពោះកិក្ខុក្នុងស្ថានដែលគេប្រៀនប្រៀនសោះ ។ លំដាប់
 នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់នឹងកិក្ខុទាំងឡាយថា ម្ចាស់កិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ក្នុងសាសនានេះ កិក្ខុបរិច្ចាណិដោយសីល បរិច្ចាណិដោយ
 សមាធិ បរិច្ចាណិដោយចញ្ញា គួរចូលកាន់សញ្ញាវេទយំននិរោធកំបុន
 ចេញកំបុន ហេតុនេះ តែងតែមាន បើមិនបានសម្រេចអរហន្ត ក្នុង
 កាលជាបច្ចុប្បន្ននេះទេ ក៏ថ្លោះវិលនឹងត្រូវកាត់កិក្ខុជាមួយនឹងពួកទេវតា អ្នក
 បរិភោគនៅក្បែរក្បែរហារ ហើយទៅកើតក្នុងពួកទេវតា ដែលសម្រេច
 ដោយចិត្តណាមួយ រួចចូលកាន់សញ្ញាវេទយំននិរោធកំបុន ចេញកំបុន
 ហេតុនេះ តែងតែមាន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បានត្រាស់ព្រះពុទ្ធដីកា
 នេះហើយ លុះព្រះសុតត្រង់ត្រាស់ព្រះពុទ្ធដីកានេះហើយ ទើបក្រែក
 ចាកភាសនៈ រួចចូលទៅកាន់គន្ធកុដិ ។ កាលព្រះដ៏មានព្រះភាគចេញ
 ទៅមិនយូរប៉ុន្មាន ព្រះកាន់ដ៏មានអាយុ ក៏ចូលទៅក្រែកចែកនៈ
 ដ៏មានអាយុ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏មានថេរវាចានឹងព្រះចែកនៈ
 ដ៏មានអាយុយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អាវុសោចែកនៈ ឥឡូវនេះ ពួកកិក្ខុដទៃ
 ប្រៀនប្រៀនពួកកិក្ខុជាថេរៈ យើងមិនទាន់បានសួរពួកកិក្ខុទាំងនោះទេ ។

អនត្ថវិយំ ទោ ចរេតំ អារុសា ឧបវាទ យំ ភគវា
 សាយណ្ណសមយំ ចដិសល្លាតា វុដ្ឋិកោ ឯតទេវ អារត្ត
 ឧបាហវយ្យ យថា អាយស្មន្តញ្ញេវេត្ត ឧបវាទំ ចដិ-
 កាសេយ្យ ។ ឥនាទេវ អម្ព្ពកំ សារដ្ឋំ ឱក្កន្តន្តិ ។
 អថទោ ភគវា សាយណ្ណសមយំ ចដិសល្លាតា
 វុដ្ឋិកោ យេន ឧបដ្ឋានសាលា តេទុបសន្តមិ ឧប-
 សន្តមិថ្វា ចញ្ញត្តេ អាសនេ ធិសីធិ ។ ធិសន្ត ទោ
 ភគវា អាយស្មន្តំ ឧបវាទំ ឯតទេវេច កតិហិ ទុ ទោ
 ឧបវាទ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ ដេវោ ភិក្ខុ សុត្រិហ្ម-
 ចារីនំ ចិយោ ច ហោតិ មទាទោ ច កុ ច កាវទីយោ
 ចាតិ ។ ចញ្ញហិ កន្តេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ ដេវោ
 ភិក្ខុ សុត្រិហ្មចារីនំ ចិយោ ច ហោតិ មទាទោ ច
 កុ ច កាវទីយោ ច ។ កតមេហិ ចញ្ញហិ ។
 ឥច កន្តេ ដេវោ ភិក្ខុ សីលវា ហោតិ ។ មេ ។
 សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ពហុស្សតោ ហោតិ ។ មេ ។
 ធិដ្ឋិយា សុឃ្យដិវិទ្ធា កល្យាណវាចា ហោតិ
 កល្យាណវិញ្ញាណោ ចោវិយា វិចាយ សមញ្ញកតោ

ម្ចាស់អារុសាឧបវាទៈ ហេតុនេះ បំផ្លាស់អស្ចារ្យទេ ដែលព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ ទ្រង់ចេញចាកទីស្ងាត់ ក្នុងសាយណ្ណសម័យ ហើយត្រាស់
 ប្រាព្វខ្លាចគុណនេះឯង ដូចជាទ្រង់ត្រាស់បំភ្លឺព្រះបេក្ខនៈដ៏មានកាយ
 ក្នុងរោគុន្តិវេជ ។ អទ្ធុវាទៈ សេចក្តីពោធិស្ស ក៏ប្រៀកចូល
 (ក្នុងចិត្ត) របស់យើងដែរ ។ លំដាប់នោះ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់
 ចេញចាកទីស្ងាត់ ក្នុងសាយណ្ណសម័យ ហើយស្តេចយោងចូលទៅកាន់
 ឧបដ្ឋានសាលា លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏គង់លើកាសនៈដែលគេ
 ក្រាលទុកថ្វាយ ។ លុះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គង់ស្រេចហើយ
 ក៏បានត្រាស់នឹងព្រះបេក្ខនៈដ៏មានកាយយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ឧបវាទៈ ភិក្ខុ
 ជាដេវៈ ប្រកបដោយធម៌វុទ្ធនាយ៉ាង ច្រើនជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្ត
 អ្នកគោរពនឹងអ្នកសរសើរ របស់សុត្រិហ្មចារីទាំងឡាយ ។ បត់ត្រព្រះ
 អង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុជាដេវៈ ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង ច្រើនជាទីស្រឡាញ់
 ជាទីគាប់ចិត្ត អ្នកគោរពនឹងអ្នកសរសើរ របស់សុត្រិហ្មចារីទាំងឡាយ ។
 ធម៌៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ បត់ត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្នុងសាសនានេះ ភិក្ខុ
 ជាដេវៈ ជាអ្នកមានសីល ។ មេ ។ សិក្សក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១
 ជាអ្នកចេះដឹងច្រើន ។ មេ ។ ជាអ្នកចាក់ដុះល្អដោយប្រាជ្ញា ១ ជាអ្នកមាន
 វាចាដ៏តិរកៈ មានសំដីដ៏ផ្អែមវៃល្អម ប្រកបដោយវាចាដ៏ល្អរបស់អ្នកក្រុង

វិស្សដ្ឋាយ អនេលកណ្ណយ អន្តរាស្ស វិញ្ញាបនិយោ
 ចតុត្ថំ ឈាតានំ អភិទេតសិកានំ ធិដ្ឋន្តសុខវិហារកំ
 ធិកាមលាភំ ហោតិ អកំច្ឆលាភិ អកសិវលាភិ
 អាសវំ ឧយោ អនាសវំ ទេតោវមុត្តិ ចញ្ញាវមុត្តិ ធិដ្ឋោ
 ធិដ្ឋេ សយំ អភិញ្ញា សច្ចិកត្វា ឧបសម្បដ្ឋ វិហារតិ ។
 ឥមេហិ ទោ កន្តេ ចញ្ញហិ ធិដ្ឋហិ សមច្ឆាកតោ
 ដេវេ ភិក្ខុ សត្រេហ្មចារីនំ វិនិយោ ច ហោតិ មនាថោ
 ច កុ ច កាវិយោ ចាតិ ។ សាទុ សាទុ
 ឧបវាទ ឥមេហិ ទោ ឧបវាទ ចញ្ញហិ ធិដ្ឋហិ
 សមច្ឆាកតោ ដេវេ ភិក្ខុ សត្រេហ្មចារីនំ បិយោ
 ច ហោតិ មនាថោ ច កុ ច កាវិយោ ច ។
 ឥមេ ទេ ឧបវាទ ចញ្ញ ធិដ្ឋោ ដេវាស្ស ភិក្ខុថោ ច
 សិវិដ្ឋេយ្យំ កេន ធិ សត្រេហ្មចារី សក្កេយ្យំ កុ
 កេយ្យំ អានេយ្យំ ក្វេយ្យំ^(១) ឧស្មិកេន កាលិកេន
 វស្មិកេនាយ ។ យស្មា ច ទោ ឧបវាទ ឥមេ
 ចញ្ញ ធិដ្ឋោ ដេវាស្ស ភិក្ខុថោ សិវិដ្ឋន្តិ ឧស្មា តំ
 សត្រេហ្មចារី សក្កេយ្យំ កុកេយ្យំ អានេយ្យំ ក្វេយ្យំ ។

១ ម. ធិ សត្រេហ្មចារី ឧ សក្កេយ្យំ ឧ កុកេយ្យំ ឧ អានេយ្យំ ឧ ក្វេយ្យំ ។

ជាក់ព័ន្ធរក្សាយ មិនមានទោស គួរធ្វើអ្វីផងទៀតដើរសច្ច័យស្រស់
 លាសទាន ។ ជាអ្នកបានកាមប្រាថ្នា បានដោយមិនលំបាក បានដោយ
 មិនក្រ គួរយោងទាំង ២ ជាគ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងកាលជាបច្ចុប្បន្ន
 ដែលប្រកបដោយចេតសិកដ៏ថ្លថ្លា ។ បានធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់ខ្លះចេះការវិមុត្តិ
 នឹងបញ្ញាវិមុត្តិដែលមិនមានទោសៈ ព្រោះអស់ទោសៈទាំងឡាយ ដោយ
 ខ្លួនឯង ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ បរិក្រិត្រាអង្គដ៏ចំរើន ភិក្ខុជាថេរៈ ប្រកប
 ដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះ ទើបជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្ត គួរគោរព
 នឹងគូសរសើរ របស់សត្រេហ្មចារីទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ឧបវាទៈ ត្រូវ
 ណាស់ហើយ ត្រូវណាស់ហើយ ម្ចាស់ឧបវាទៈ ភិក្ខុជាថេរៈ ប្រកប
 ដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះឯង ទើបជាទីស្រឡាញ់ ជាទីគាប់ចិត្ត គួរ
 គោរពនឹងគូសរសើរ របស់សត្រេហ្មចារីទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ឧបវាទៈ
 បើបដិស្ឋាននេះ មិនមានផលភិក្ខុជាថេរៈទេ តើពួកសត្រេហ្មចារី គួរធ្វើ
 សក្ការៈ គោរព រាប់អាន ឬជាភិក្ខុជាថេរៈនោះ គ្រង់ធ្មេញបាក់ សត់ស្លុត
 ទំនិស្សកដ្ឋេញដីវី ឬដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ឧបវាទៈ ព្រោះហេតុនោះ
 ធម៌៥ យ៉ាងនេះ វាមិនមានផលភិក្ខុជាថេរៈ ទើបពួកសត្រេហ្មចារី
 ធ្វើសក្ការៈ គោរព រាប់អាន ឬជាភិក្ខុជាថេរៈនោះបាន ។

(៦៧) ឥត្រិ ទោ អាយស្មា សាវីរុត្តោ ភិក្ខុ
 អមន្តសំ ចោទេកោធិ អារុសោ ភិក្ខុនា ចរំ ចោទេ-
 តុកាមេន បញ្ច ធម្ម អជ្ឈត្តំ ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ
 ចោទេតត្វា ។ កតមេ បញ្ច ។ កាលេន វត្តាមិ
 នោ អកាលេន ក្វតេន វត្តាមិ នោ អក្វតេន
 សន្តោន វត្តាមិ នោ ជុសេន អត្តសញ្ញិតេន
 វត្តាមិ នោ អនត្តសញ្ញិតេន មេត្តចិត្តោ^(១) វត្តាមិ
 នោ នោសន្តរេ^(២) ។ ចោទេកោធិ អារុសោ ភិក្ខុនា
 ចរំ ចោទេតុកាមេន ឥមេ បញ្ច ធម្ម អជ្ឈត្តំ
 ឧបដ្ឋាបេត្វា បរោ ចោទេតត្វា ។ ឥតាហំ អារុសោ
 ឯកទ្ធុំ បុគ្គលំ បស្សមិ អកាលេន ចោទិយមាទំ
 នោ កាលេន កុបិតំ អក្វតេន ចោទិយមាទំ
 នោ ក្វតេន កុបិតំ ជុសេន ចោទិយមាទំ

១ ឧ. ម. មេត្តចិត្តោ ។ ២ ឧ. ម. កោសន្តរេ ។

(៦៧) ព្រះសាវីរុត្តដ៏មានអាយុ បានបរាវត្តកិក្ខុ ក្នុងទីនោះជា
 ម្ចាស់គារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកដាស់តឿន ចង់ដាស់តឿនភិក្ខុដទៃ
 គួរដកលេចមិថយ៉ាងទុកក្នុងខ្លួន ហើយសឹមដាស់តឿនភិក្ខុដទៃ ។ ចមិ
 ថយ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ (ភិក្ខុនិគម) កត្តាអញនិយាយដាស់តឿន
 ក្នុងកាលអ្នក មិននិយាយដាស់តឿនក្នុងកាលមិនអ្នក កត្តាអញនិយាយ
 ដាស់តឿនដោយពាក្យពិត មិននិយាយដាស់តឿនដោយពាក្យមិនពិត ។
 កត្តាអញនិយាយដាស់តឿនដោយពាក្យពិរោះ មិននិយាយដាស់តឿន
 ដោយពាក្យទ្រព្យនោះ កត្តាអញនិយាយដាស់តឿនដោយពាក្យដែល
 ប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិននិយាយដាស់តឿនដោយពាក្យដែលមិន
 ប្រកបដោយប្រយោជន៍ កត្តាអញនិយាយដាស់តឿនដោយចិត្តមេត្តា
 មិននិយាយដាស់តឿនដោយចោសចិត្ត ។ ម្ចាស់គារុសោទាំងឡាយ
 ភិក្ខុអ្នកដាស់តឿន ចង់ដាស់តឿនភិក្ខុដទៃ គួរដកលេចមិថយ៉ាងនៃទុកក្នុង
 ខ្លួន ហើយសឹមដាស់តឿនភិក្ខុដទៃ ។ ម្ចាស់គារុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំឃើញ
 បុគ្គលខ្លះ ក្នុងលោកនេះ ដែលគេដាស់តឿនក្នុងកាលមិនអ្នក មិនដាស់
 តឿនក្នុងកាលអ្នក ហើយមានសេចក្តីទំនិច ដែលគេដាស់តឿនដោយ
 ពាក្យមិនពិត មិនដាស់តឿនដោយពាក្យពិត ហើយមានសេចក្តីទំនិច ។

នោ សណ្តាន កុបិតំ អនត្តសញ្ញិតេន នោនិយមាធំ
 នោ អត្តសញ្ញិតេន កុបិតំ នោសន្តវេន នោនិយមាធំ
 នោ មេត្តនិក្ខេន កុបិតំ ។ អនុធុតស្ស
 អាវុសោ ភិក្ខុនោ បញ្ចហកាថហិ អវិច្ឆិសារោ
 ធុចេហិតញោ អកាលោនាយស្មា ទុនិកោ នោ
 កាលេន អលទ្គេ អវិច្ឆិសារាយ អត្តនេនាយស្មា
 ទុនិកោ នោ ភូតេន អលទ្គេ អវិច្ឆិសារាយ
 ដុសេនាយស្មា ទុនិកោ នោ សណ្តាន អលទ្គេ
 អវិច្ឆិសារាយ អនត្តសញ្ញិតេនាយស្មា ទុនិកោ នោ
 អត្តសញ្ញិតេន អលទ្គេ អវិច្ឆិសារាយ នោសន្តវេ
 នាយស្មា ទុនិកោ នោ មេត្តនិក្ខេន អលទ្គេ អវិច្ឆិ
 សារាយាតំ ។ អនុធុតស្ស អាវុសោ ភិក្ខុនោ ឥមេហិ
 បញ្ចហកាថហិ អវិច្ឆិសារោ ធុចេហិតញោ ។

ដែលគេដាស់ភ្លឺដោយពាក្យទ្រព្យា មិនដាស់ភ្លឺដោយពាក្យពិរោះ
 ហើយមានសេចក្តីទឹង ។ ដែលគេដាស់ភ្លឺដោយពាក្យមិនប្រកបដោយ
 ប្រយោជន៍ មិនដាស់ភ្លឺដោយពាក្យដែលប្រកបដោយប្រយោជន៍
 ហើយមានសេចក្តីទឹង ។ ដែលគេដាស់ភ្លឺដោយពាក្យមិនដាស់
 ភ្លឺដោយចិត្តមេត្តា ហើយមានសេចក្តីទឹង ។ ធានាភវុសាទាំងឡាយ
 បើក្តីមានគេដាស់ភ្លឺ មិនប្រកបដោយធម៌ គួរតែទុកខ្លួនសេចក្តី
 មិនក្តីក្រហាយ ដោយអាការៈ ៥ យ៉ាង ដោយគិតថា គេដាស់ភ្លឺ
 អ្នកក្នុងកាលមិនគួរ មិនដាស់ភ្លឺក្នុងកាលគួរ គួរតែអ្នកមិនមានសេចក្តី
 ក្តីក្រហាយ ។ គេដាស់ភ្លឺអ្នកដោយពាក្យមិនពិត មិនដាស់ភ្លឺ
 ដោយពាក្យពិត គួរតែអ្នកមិនមានសេចក្តីក្តីក្រហាយ ។ គេដាស់ភ្លឺ
 អ្នកដោយពាក្យទ្រព្យា មិនដាស់ភ្លឺដោយពាក្យពិរោះ គួរតែអ្នកមិន
 មានសេចក្តីក្តីក្រហាយ ។ គេដាស់ភ្លឺអ្នកដោយពាក្យមិនប្រកបដោយ
 ប្រយោជន៍ មិនដាស់ភ្លឺដោយពាក្យដែលប្រកបដោយប្រយោជន៍
 គួរតែអ្នកមិនមានសេចក្តីក្តីក្រហាយ ។ គេដាស់ភ្លឺអ្នកដោយពាក្យមិន
 មិនដាស់ភ្លឺដោយចិត្តមេត្តា គួរតែអ្នកមិនមានសេចក្តីក្តីក្រហាយ ។ ។
 ធានាភវុសាទាំងឡាយ បើក្តីមានគេដាស់ភ្លឺ មិនប្រកបដោយធម៌
 គួរតែទុកខ្លួនសេចក្តីមិនក្តីក្រហាយ ដោយអាការៈ ៥ យ៉ាងនេះ ។

អនុប្បោទកស្ស អានុសោ ភិក្ខុនោ ចត្តយាណាមហិ
 វិប្បដិសារោ ធម្មធម៌តញ្ចោ អណាលោ តេ អានុសោ
 ធុដិសោ នោ ណាលោ អលន្តោ វិប្បដិសារាយ
 អក្ខតេន តេ អានុសោ ធុដិសោ នោ ក្ខតេន អលន្តោ
 វិប្បដិសារាយ ធុសេន តេ អានុសោ ធុដិសោ នោ
 សណ្តោន អលន្តោ វិប្បដិសារាយ អនត្តសញ្ញិកេន
 តេ អានុសោ ធុដិសោ នោ អត្តសញ្ញិកេន អលន្តោ
 វិប្បដិសារាយ នោសន្តមន តេ អានុសោ ធុដិសោ នោ
 មេត្តចិត្តេន អលន្តោ វិប្បដិសារាយាតិ ។ អនុប្បោទ-
 កស្ស អានុសោ ភិក្ខុនោ ឥមេហិ ចត្តយាណាមហិ
 វិប្បដិសារោ ធម្មធម៌តញ្ចោ ។ តំ កំស្ស ហេតុ ។
 យថា នាញ្ញាមិ ភិក្ខុ អក្ខតេន នោនេតត្ថំ មញ្ញា-
 យ្យតិ ។ ឥន ចនាហំ អានុសោ វកត្តំ ធុគ្គលំ បស្សមិ

ម្នាលអានុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកជាសំភៀនគេ មិនប្រកបដោយធម៌
 ត្រូវបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ដោយអាការៈ ៥ យ៉ាង ដោយគិតថា ម្នាល
 អានុសោ អ្នកឯងជាសំភៀនគេ ក្នុងកាលមិនគួរ មិនជាសំភៀនគេ
 ក្នុងកាលគួរ ត្រូវតែអ្នកឯងបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ១ ម្នាលអានុសោ
 អ្នកឯងជាសំភៀនគេដោយពាក្យមិនពិត មិនជាសំភៀនគេដោយពាក្យ
 ពិត ត្រូវតែអ្នកឯងបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ១ ម្នាលអានុសោ អ្នកឯង
 ជាសំភៀនគេដោយពាក្យទ្រងោះ មិនជាសំភៀនគេដោយពាក្យពិរោះ
 ត្រូវតែអ្នកឯងបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ១ ម្នាលអានុសោ អ្នកឯង
 ជាសំភៀនគេដោយពាក្យមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនជាសំភៀនគេ
 ដោយពាក្យដែលប្រកបដោយប្រយោជន៍ ត្រូវតែអ្នកឯងបានសេចក្តីក្តៅ
 ក្រហាយ ១ ។ ម្នាលអានុសោ អ្នកឯងជាសំភៀនគេដោយទោស-
 ចិត្ត មិនជាសំភៀនគេដោយចិត្តមេត្តា ត្រូវតែអ្នកឯងបានសេចក្តីក្តៅ
 ក្រហាយ ១ ។ ម្នាលអានុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកជាសំភៀនគេ មិន
 ប្រកបដោយធម៌ ត្រូវបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ដោយអាការៈ ៥ យ៉ាង
 នេះ ។ ដំណើរនោះ ព្រោះហេតុអ្វី ។ ព្រោះហេតុថា ដូចយ៉ាងភិក្ខុ
 ដទៃ ក៏មិនត្រូវសំគាល់ខ្ញុំភិក្ខុ ដែលខ្លួនត្រូវជាសំភៀនគេដោយពាក្យមិន
 ពិតដែរ ។ ម្នាលអានុសោទាំងឡាយ ខ្ញុំយំញាចក្តីលទ្ធា ក្នុងលោកនេះ

អកាលេន ចោទិយមាទំ វោ អកាលេន កុបិតំ
 ក្វតេន ចោទិយមាទំ វោ អក្វតេន កុបិតំ
 សន្តោន ចោទិយមាទំ វោ ផុសន កុបិតំ
 អត្តសញ្ញតេន ចោទិយមាទំ វោ អនត្តសញ្ញតេន
 កុបិតំ មេត្តចំត្តេន ចោទិយមាទំ វោ វោសន្តបរន
 កុបិតំ ។ ចន្ទទុដិស្ស អារុសា ភិក្ខុវោ ចញ្ច-
 ហាតារេហិ វិប្បដិសារោ ឧបទហិតោ កាលេនា-
 យស្មា ទុដិតោ វោ អកាលេន អលន្ត វិប្បដិ-
 សារាយ ក្វតេនាយស្មា ទុដិតោ វោ អក្វតេន
 អលន្ត វិប្បដិសារាយ សន្តោនាយស្មា ទុដិតោ វោ
 ផុសេន អលន្ត វិប្បដិសារាយ អត្តសញ្ញតេនាយស្មា
 ទុដិតោ វោ អនត្តសញ្ញតេន អលន្ត វិប្បដិ-
 សារាយ មេត្តចំត្តេនាយស្មា ទុដិតោ វោ វោសន្តបរន

វេលេនេវាសំភ្លើន កុដិកាលេន មិនេវាសំភ្លើន កុដិកាលេន មិនេវាសំភ្លើន ហើយ
 មានសេចក្តីទី ១ វេលេនេវាសំភ្លើន ដោយពាក្យពិត មិនេវាសំភ្លើន
 ដោយពាក្យមិនពិត ហើយមានសេចក្តីទី ១ វេលេនេវាសំភ្លើន ដោយ
 ពាក្យពិរោ មិនេវាសំភ្លើន ដោយពាក្យទ្រោះ ហើយមានសេចក្តីទី ១
 វេលេនេវាសំភ្លើន ដោយពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនេវាសំភ្លើន
 ដោយពាក្យមិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ហើយមានសេចក្តីទី ១ វេលេនេ
 វាសំភ្លើន ដោយចិត្តមេត្តា មិនេវាសំភ្លើន ដោយទោសចិត្ត ហើយមាន
 សេចក្តីទី ១ ។ ម្នាលអារុសាទាំងឡាយ ភិក្ខុវេលេនេវាសំភ្លើនប្រកប
 ដោយធម៌ ត្រូវបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ដោយភាពាថយ៉ាង ដោយគិត
 ថា គេវាសំភ្លើនអ្នក កុដិកាលេន គេមិនេវាសំភ្លើនអ្នក កុដិកាលេន មិនេវា
 ត្រូវតែអ្នកឯងបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។ គេវាសំភ្លើនអ្នក ដោយពាក្យ
 ពិត មិនេវាសំភ្លើន ដោយពាក្យមិនពិត ត្រូវតែអ្នកឯងបានសេចក្តីក្តៅក្រ-
 ហាយ ។ គេវាសំភ្លើនអ្នក ដោយពាក្យពិរោ មិនេវាសំភ្លើនអ្នក ដោយ
 ពាក្យទ្រោះ ត្រូវតែអ្នកឯងបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។ គេវាសំភ្លើនអ្នក
 ដោយពាក្យប្រកបដោយប្រយោជន៍ មិនេវាសំភ្លើន ដោយពាក្យវេលេ
 មិនប្រកបដោយប្រយោជន៍ ត្រូវតែអ្នកឯងបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។
 វេលេនេវាសំភ្លើនអ្នក ដោយចិត្តមេត្តា មិនេវាសំភ្លើន ដោយទោសចិត្ត

អលទ្គេ វិច្ឆ័យិសារាយាតិ ។ ធម្មទុទិកស្ស អារុសោ
 កិក្កុទោ ឥមេហិ បញ្ចហាការេហិ វិច្ឆ័យិសារោ
 ឧបទហិតោ ។ ធម្មចោទកស្ស អារុសោ កិក្កុទោ
 បញ្ចហាការេហិ អវិច្ឆ័យិសារោ ឧបទហិតោ កាលេន
 តេ អារុសោ ទុទិកោ ទោ អកាលេន អលទ្គេ
 អវិច្ឆ័យិសារាយ ក្វតេន តេ អារុសោ ទុទិកោ
 ទោ អក្វតេន អលទ្គេ អវិច្ឆ័យិសារាយ សាល្ហេន
 តេ អារុសោ ទុទិកោ ទោ ផុសេន អលទ្គេ
 អវិច្ឆ័យិសារាយ អត្ថសញ្ញិតេន តេ អារុសោ ទុទិកោ
 ទោ អទត្ថសញ្ញិតេន អលទ្គេ អវិច្ឆ័យិសារាយ
 មេត្តចិត្តេន តេ អារុសោ ទុទិកោ ទោ ទោសន្ត-
 វេន អលទ្គេ អវិច្ឆ័យិសារាយាតិ ។ ធម្មចោទកស្ស
 អារុសោ កិក្កុទោ ឥមេហិ បញ្ចហាការេហិ អវិច្ឆ័-
 យិសារោ ឧបទហិតោ ។ តំ កិស្ស ហេតុ ។

ត្រូវតែអ្នកឯងបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។ ម្ចាស់ភារុសោទាំងឡាយ
 ក៏ក្តៅដៃលើគេដាស់ភ្លើងច្រកបដោយធម៌ ត្រូវបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ
 ដោយភក្តារៈ ៥ យ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់ភារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកដាស់
 ភ្លើងគេច្រកបដោយធម៌ ត្រូវបានសេចក្តីមិនក្តៅក្រហាយ ដោយ
 ភក្តារៈ ៥ យ៉ាង ដោយគិតថា ម្ចាស់ភារុសោ អ្នកឯងដាស់ភ្លើងគេ
 ក្នុងកាលគួរ មិនដាស់ភ្លើងគេ ក្នុងកាលមិនគួរ ត្រូវតែអ្នកឯងមិនបាន
 សេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។ ម្ចាស់ភារុសោ អ្នកឯងដាស់ភ្លើងគេ ដោយ
 ពាក្យតិច មិនដាស់ភ្លើងគេ ដោយពាក្យមិនតិច ត្រូវតែអ្នកឯងមិន
 បានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។ ម្ចាស់ភារុសោ អ្នកឯងដាស់ភ្លើងគេ ដោយ
 ពាក្យតិច មិនដាស់ភ្លើងគេ ដោយពាក្យច្រើន ត្រូវតែអ្នកឯងមិនបាន
 សេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។ ម្ចាស់ភារុសោ អ្នកឯងដាស់ភ្លើងគេ ដោយពាក្យ
 ច្រកបដោយច្រយោជន៍ មិនដាស់ភ្លើងគេ ដោយពាក្យមិនច្រកបដោយ
 ច្រយោជន៍ ត្រូវតែអ្នកឯងមិនបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។ ម្ចាស់ភារុសោ
 អ្នកឯងដាស់ភ្លើងគេ ដោយចិត្តមេត្តា មិនដាស់ភ្លើងគេ ដោយចោសចិត្ត
 ត្រូវតែអ្នកឯងមិនបានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ ។ ម្ចាស់ភារុសោទាំងឡាយ
 ភិក្ខុអ្នកដាស់ភ្លើងគេ ច្រកបដោយធម៌ ត្រូវបានសេចក្តីមិនក្តៅក្រហាយ
 ដោយភក្តារៈ ៥ យ៉ាងនេះ ។ អំណើបនេះ ព្រះរហស្តក្ខី ។

យថា អញ្ញាចិ ភិក្ខុ ក្នុងេន ចោទិត្យំ មញ្ញយ្យតិ ។
 ទុរិទេន អវុសោ បុគ្គលេន ទ្ធីសុ ធម្មេសុ បតិដ្ឋា-
 ត្យំ សាទ្ធ ច អកុប្បេ ច ។ បញ្ចហំ អវុសោ
 បរា ចោធម្យំ កាលេន វា អកាលេន វា ក្នុងេន
 វា អក្កតេន វា សាល្លោន វា ឝុសេន វា អត្ថ-
 សញ្ញិតេន វា អនត្តសញ្ញិតេន វា មេត្តចិត្តា(១) វា
 ធនេសទ្ធក(២) វា ។ អហំចិ ទ្ធីសុយេវ ធម្មេសុ
 បតិដ្ឋហេយ្យំ សាទ្ធ ច អកុប្បេ ច ។ សាទ
 ជាធម្យំ អវុសោ មយំ ធម្មោតិ អត្ថិតិ ធំ វាធម្យំ
 សំវិជ្ជតេ វិសោ មយំ ធម្មោតិ ។ សាទ ជាធម្យំ
 ធម្មេសោ មយំ ធម្មោតិ ធម្មិតិ ធំ វាធម្យំ
 ធនេសោ ធម្មោ មយំ សំវិជ្ជតិ ។ វិវិចិ
 ទោ តេ សាវិបុត្ត វុដ្ឋមាថា អថច បទិ-
 ធរកាទ្ធ មោយបុរិសា ន បទកុំណំ កល្លាដ្ឋិតិ ។

១ ទ. ម. ធម្មចិត្តេ វា ។ ២ ទ. ម. ធនេសទ្ធក វា ។

ព្រោះថា ដូចយ៉ាងកិក្ខុដ៏ទេ ក៏ត្រូវសំគាល់កិក្ខុដែលខ្លួនត្រូវជាសំគៀន
 ដោយពាក្យពិន័យវេ ។ ម្ចាស់កាវុសាចាំឱ្យយ បុគ្គលដែលគេជាសំ
 គៀន ត្រូវច្រឡំស្មានក្នុងធម៌ ២ យ៉ាង គឺសព្វៈ ១ សេចក្តីមិនទំនំ ១ ។ ម្ចាស់
 កាវុសាចាំឱ្យយ ពួកកិក្ខុធម្មិយ្យជាសំគៀនពួកបុគ្គលដ៏ទេ ដោយកាការៈ
 ៥ យ៉ាង គឺ (ជាសំគៀន) ក្នុងកាលគួរកំមាន មិនគួរកំមាន ១ ដោយ
 ពាក្យពិនកំមាន មិនពិនកំមាន ១ ដោយពាក្យពិលេកំមាន ពាក្យទ្រោះ
 កំមាន ១ ដោយពាក្យច្រកបដោយច្រយោជន៍កំមាន មិនច្រកបដោយ
 ច្រយោជន៍កំមាន ១ ដោយចិត្តមេត្តាកំមាន ដោយទោសចិត្តកំមាន ១ ។
 (កិក្ខុអ្នកជាសំគៀនគេត្រូវគាំទ្រចិត្ត) ថា ទោះបីកាត្តាអញ ក៏គួរច្រឡំស្មាន
 ក្នុងធម៌ ២ យ៉ាង គឺសព្វៈ ១ សេចក្តីមិនទំនំ ១ វេ ។ បើកាត្តាអញ
 ដឹងថា ធម៌ខ្លះមាននៅក្នុងកាត្តាអញ កាត្តាអញខ្លួនយាយប្រាប់គេថាមាន
 (ព្រោះ) ធម៌ខ្លះ មាននៅក្នុងកាត្តាអញមែន ។ បើកាត្តាអញដឹងថា
 ធម៌ខ្លះមិនមានក្នុងកាត្តាអញទេ ក្លាកាត្តាអញនិយាយប្រាប់គេថាមិនមាន
 (ព្រោះ) ធម៌ខ្លះ មិនមានក្នុងកាត្តាអញមែន ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់
 ត្រាស់ថា ម្ចាស់សាវិបុត្ត កាលដែលអ្នកពោលយ៉ាងនេះហើយ មាន
 ពួកមោឃបុរសខ្លះក្នុងសាសនានេះ មិនទទួលយកដោយផ្អែកផ្អែកឡើយ ។

យេ ភេ កន្លៃ បុគ្គលា អស្សត្វា ជីវិតត្វា ន សត្វា
 អការស្នា អនការិយំ បទ្ធវិពា សហំ មាយារិទោ កេដ្ឋ-
 កំលោ ឧទ្ធពា ឧទ្ធស្សា ចបលា ឧទ្ធពា វិកំណ្តារិទា
 ឥន្ទ្រិយេស្ស អកុត្តទ្វារា កោជនេ អមត្តញ្ញោ ជាត-
 រិយំ អនន្តយុត្តា សាមញ្ញោ អនបេត្តារន្តោ សិក្ខាយ ន
 តិព្វការិកំ ពាហុល្លិកា សាដលិកា ឧត្តនោ បុព្វត្ថិមា
 បរិវេកេ ធិក្ខត្តត្ថុរា កុសិកា ហិទរិយា ឧដ្ឋស្សតិទោ
 អសម្មតា អសមាហិតា វិព្ពន្ធមិក្ខា ទុច្ឆន្តា
 ឯធម្មតា ភេ មយា ហិ វុទ្ធមាណា ន ចនក្ខិណំ
 តណ្ហានិ ។ យេ ច ន ភេ កន្លៃ កុលបុត្តា សត្វា
 អការស្នា អនការិយំ បទ្ធវិពា អសហំ អមាយារិទោ
 អកេដ្ឋកំលោ អឧទ្ធពា អឧទ្ធស្សា អចបលា អឧទ្ធពា
 អវិកំណ្តារិទា ឥន្ទ្រិយេស្ស កុត្តទ្វារា កោជនេ មត្តញ្ញោ

ត្រៃសោវច្ឆុត្តត្រៃបទ្ធពលេ ចលិត្រៃសត្តន្តិច័រិទេ បុគ្គលត្ថកណេ វេស
 មិនមានសត្វ ត្រៃការិកតិច័រិទេ បេញចាកផ្ទះ ហើយចូលមក
 កាន់ផ្ទះដោយមិនមានសត្វ ជាអ្នកអ្នកកាន់ មានមាយា បោកប្រាស មាន
 ចិត្តរាយមាយ លើកកំលស់ មានចិត្តយូងយោង មានមាតិក មានសំដី
 ផ្តួសផ្តួស មិនគ្រប់គ្រងគ្នា ក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ មិនដឹកប្រមាណ
 ក្នុងការជន មិនប្រកបច្នៃការក្រក់លើក មិនបោកប្រកែកមើល ក្នុងភាព
 ខ្ពង់ខ្ពស់ជាសមណៈ មិនមានសេចក្តីគោរពដ៏ក្លៀវក្លា ក្នុងសិក្ខា ជាអ្នកប្រកាស
 មានសេចក្តីព្រួយ ក្នុងការប្រព្រឹត្តិធម៌ ជាប្រធានខាងការប្រព្រឹត្តិ
 ជ្រោកជ្រែក ដាក់របាយច្បាប់ ក្នុងវិវាទ ខ្ពើមច្រមុយ មានព្យាយាម
 ដោយថយ មានស្មារតីរូបភ្នំ មិនមានសម្បជញ្ញៈ មិនបោកទាំងចិត្តទាំង
 មានចិត្តរើរើយ ជាមនុស្សអំប្បធានប្រាថ្នា ជាមនុស្សលលា បុគ្គលត្ថក
 នោះ កាលដែលខ្ញុំប្រែអង្គការយោងនេះ រមែងមិនទទួលយកដោយ
 ផ្តិតផ្តង់ឡើយ ។ ចលិត្រៃសត្តន្តិច័រិទេ ធិយមួយទៀត ត្ថកកុលបុគ្គលា
 វេស បេញចាកផ្ទះហើយ ចូលមកកាន់ផ្ទះដោយសត្វ ជាអ្នកមិនអ្នក
 កាន់ មិនមានមាយា មិនបោកប្រាស មិនមានចិត្តរាយមាយ មិនលើក
 កំលស់ មិនមានចិត្តយូងយោង មិនមានមាតិក មិនមានសំដីផ្តួស
 ផ្តួស គ្រប់គ្រងគ្នា ក្នុងឥន្ទ្រិយទាំងឡាយ ដឹកប្រមាណក្នុងការជន

ជាតវិយំ អនុយុត្តា សាមញ្ញោ អបេក្ខវន្តោ សិទ្ធាយ
 តិព្វការវា ន ពាហុល្លិកា ន សាដលំកា
 ឱក្កាមនេ ឯត្តិវុទ្ធកុរ បរិវេកេ បុព្វន្តំមា អារទ្ធវិរិយា
 បហិតត្តា ឧបដ្ឋិតស្សតិទោ សឡជាយា សមាហិតា
 ឯកត្តឯត្តា បញ្ញវន្តោ អនេន្យម្ភតា តេ មយា ឯវិ
 វុទ្ធានា បទក្ខំលំ កណ្ណន្តិកិ ។ យេ តេ សាវិបុត្ត
 បុត្តលា អស្សនា ជីវិតត្តា ន សទ្ធា អតារស្មា
 អនករិយំ បព្វជិតា សមា មាយារិទោ កេដុកិទោ
 ឧទ្ធា ឧទ្ធា ចេលា ឧទ្ធា វិកិណ្ណវិទា
 វិទ្ធិយេសុ អកុត្តត្វាវ កោជនេ អមត្តត្តាទោ ជាតវិយំ
 អនុយុត្តា សាមញ្ញោ អនបេក្ខវន្តោ សិទ្ធាយ ន
 តិព្វការវា ពាហុល្លិកា សាដលំកា ឱក្កាមនេ
 បុព្វន្តំមា បរិវេកេ ឯត្តិវុទ្ធកុរ កុសីតា ហិទវិរិយា

ប្រកបក្នុងការកាន់កាប់ មានការក្រឡេកមើលក្នុងការខ្លួនជាសមណៈ
 មានសេចក្តីគោរពជំរឿវិញ ក្នុងសិទ្ធិ មិនល្មោភ មានព្យាយាម ក្នុង
 ការប្រព្រឹត្តិមិនច្របូបចង ដាក់ការប្រព្រឹត្តិជ្រកជ្រកចោល ជាអ្នក
 ចាំការក្នុងសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ (ព្រះឱព្វាន) ជាអ្នកប្រាជ្ញត្រូវព្យាយាម
 មានចិត្តស្ងួតទៅកាន់ព្រះឱព្វាន ប្រសិស្សតិ មានសម្បជញ្ញៈ ពុទ្ធកម្មវិធី
 មិនមូល មានចិត្តនឹងនៅ ក្នុងការម្សៅតម្រូវ មានបញ្ញា
 មិនលោភ កុលបុត្តពួកនោះ កាលដែលខ្ញុំព្រះអង្គពោលយ៉ាងនេះហើយ
 វែងទទួលយកដោយផ្អែកផ្អង់ ៗ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាស់ថា ម្ចាស់
 សាវិបុត្ត ពួកបុត្តលោក មិនមានសព្វ មានសេចក្តីត្រូវការវែងនឹងចិត្ត
 ជីវិត ចេញចាកផ្ទះ ចូលទៅកាន់ផ្ទះដោយមិនមានសព្វ ជាអ្នក
 អ្នកកាន់ មានមាយា បោកប្រាស មានចិត្តរាយមាយ លើកកំពស់ មាន
 ចិត្តយេន្យស្បែក មានមានវិធី មានសំដីផ្តួសផ្តាស មិនបាច់គ្រប់គ្រង
 ទ្វារ ក្នុងផ្ទៃយំទាំងខ្យល់ មិនស្គាល់ប្រមាណ ក្នុងការជន មិនប្រកប
 ខ្លួនការកាន់កាប់ មិនបាច់ក្រឡេកមើល ក្នុងការខ្លួនជាសមណៈ
 មិនមានសេចក្តីគោរពជំរឿវិញ ក្នុងសិទ្ធិ ជាអ្នកល្មោភ មានសេចក្តី
 ព្យាយាម ក្នុងការប្រព្រឹត្តិច្របូបចង ជាប្រធានមានការប្រព្រឹត្តិជ្រក
 ជ្រក ដាក់ចោលខ្លួនក្នុងវិវេក ខ្លួនប្រក្សស មានព្យាយាមថាកថយ

(៦៨) តត្រ ទោ អាយស្មា សារីបុត្តោ កិក្ខុ
 អាមន្តេសិ ។ បេ ។ ទុស្សីលស្ស អារុសោ សីលវិបទ្ធស្ស
 ហតុបទិសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ សម្មាសមាធិម្ហិ
 អសតិ សម្មាសមាធិវិបទ្ធស្ស ហតុបទិសំ ហោតិ
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនំ យថាភូតញ្ញាណទស្សនេ
 អសតិ យថាភូតញ្ញាណទស្សនវិបទ្ធស្ស ហតុបទិសោ
 ហោតិ និព្វិទាវិរកោ និព្វិទាវិរកេ អសតិ និព្វិទាវិរក-
 វិបទ្ធស្ស ហតុបទិសំ ហោតិ វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនំ ។
 សេយ្យជាមិ អារុសោ វុត្តោ សាទាចលាសវិបទ្ធា តស្ស
 បបទិកាមិ ន ទារិប្បវិ តទ្ធិតិ តទោមិ ដេត្តមិ សារាមិ
 ន ទារិប្បវិ តទ្ធិតិ ឯរាមេ ទោ អារុសោ ទុស្សីលស្ស
 សីលវិបទ្ធស្ស ហតុបទិសោ ហោតិ សម្មាសមាធិ
 សម្មាសមាធិម្ហិ អសតិ សម្មាសមាធិវិបទ្ធស្ស ហតុប-
 ទិសំ ហោតិ យថាភូតញ្ញាណទស្សនំ យថាភូតញ្ញា-
 ណទស្សនេ អសតិ យថាភូតញ្ញាណទស្សនវិបទ្ធស្ស
 ហតុបទិសោ ហោតិ និព្វិទាវិរកោ និព្វិទាវិរកេ អសតិ

(៦៨) ព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយ មានថវេរិចារហៅពួកកិក្ខុមកក្នុង
 ទីនោះ ។ បេ ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ កិក្ខុទ្រុស្តសីល វិបត្តិបាតសីល
 ជាហេតុសាបសូន្យចាកសម្មាសមាធិ កាលបើសម្មាសមាធិមិនមានហើយ
 កិក្ខុ វិបត្តិបាតសម្មាសមាធិ ជាហេតុសាបសូន្យចាកយថាភូតញ្ញាណ-
 ទស្សនៈ កាលបើយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈមិនមានហើយ កិក្ខុវិបត្តិបាត
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ ជាហេតុសាបសូន្យចាកនិព្វិទាវិរកៈ កាលបើ
 និព្វិទាវិរកៈ មិនមានហើយ កិក្ខុវិបត្តិបាតនិព្វិទាវិរកៈ ជាហេតុសាបសូន្យ
 ចាកវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ។ ម្ចាស់អារុសោទាំងឡាយ ដូចជាដើមឈើ
 ដែលវិបត្តិបាតមែកនឹងស្លឹកហើយ ក្រមវែនដើមឈើនោះក្តី ក៏មិនបរិច្ចណិ
 សប្បកក្តី ស្រាយក្តី ទ្វិមក្តី ក៏មិនបរិច្ចណិ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់អារុសោ
 ទាំងឡាយ កិក្ខុទ្រុស្តសីល វិបត្តិបាតសីល ជាហេតុសាបសូន្យចាក
 សម្មាសមាធិ កាលបើសម្មាសមាធិ មិនមានហើយ កិក្ខុវិបត្តិបាតសម្មា-
 សមាធិ ជាហេតុសាបសូន្យចាកយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ កាលបើយថា-
 ភូតញ្ញាណទស្សនៈមិនមានហើយ កិក្ខុវិបត្តិបាតយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ
 ជាហេតុសាបសូន្យចាកនិព្វិទាវិរកៈ កាលបើនិព្វិទាវិរកៈ មិនមានហើយ

ជំពូជារិកកវិច្ឆន្តស្ស ហេតុចន្ទិសំ ហោតិ វិធុត្តិញ្ញាណ-
 ទស្សនំ ។ សីលវិភោ អារុសោ សីលសម្មន្តស្ស ឧប-
 ទិសសម្មន្តោ ហោតិ សម្មាសមាទិ សម្មាសមាទិម្ហិ
 សតិ សម្មាសមាទិសម្មន្តស្ស ឧបទិសសម្មន្តំ ហោតិ
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនំ យថាភូតញ្ញាណទស្សនេ សតិ
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនសម្មន្តស្ស ឧបទិសសម្មន្តោ
 ហោតិ ជំពូជារិកោ ជំពូជារិកេ សតិ ជំពូជារិក-
 សម្មន្តស្ស ឧបទិសសម្មន្តំ ហោតិ វិធុត្តិញ្ញាណ-
 ទស្សនំ ។ សេយ្យថាថិ អារុសោ វុត្តោ សាមា-
 បលាសសម្មន្តោ កស្ស ចបដិកាថិ ចារិព្វិ កច្ចតិ
 កថោថិ ផេក្កថិ សារោថិ ចារិព្វិ កច្ចតិ វរាមេ
 ចោ អារុសោ សីលវិភោ សីលសម្មន្តស្ស ឧបទិស-
 សម្មន្តោ ហោតិ សម្មាសមាទិ សម្មាសមាទិម្ហិ
 សតិ សម្មាសមាទិសម្មន្តស្ស ឧបទិសសម្មន្តំ ហោតិ
 យថាភូតញ្ញាណទស្សនំ យថាភូតញ្ញាណទស្សនេ
 សតិ យថាភូតញ្ញាណទស្សនសម្មន្តស្ស ឧបទិស-
 សម្មន្តោ ហោតិ ជំពូជារិកោ ជំពូជារិកេ សតិ

គំកុវិច្ឆិទាកនិព្វិចារិកនៈ ជាហេតុសាបសូន្យចាកវិធុត្តិញ្ញាណទស្សន
 កំយាធិនោវេរ ។ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុមានសីល បរិច្ចណិ
 ដោយសីល ឈ្មោះថា បរិច្ចណិដោយហេតុនៃសម្មាសមាទិ កាលបើមាន
 សម្មាសមាទិហើយ ភិក្ខុបរិច្ចណិដោយសម្មាសមាទិ ឈ្មោះថា បរិច្ចណិ
 ដោយហេតុនៃយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ កាលបើយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ
 មានហើយ ភិក្ខុបរិច្ចណិដោយយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ ឈ្មោះថា បរិច្ចណិ
 ដោយហេតុនៃជំពូជារិកនៈ កាលបើជំពូជារិកនៈមានហើយ ភិក្ខុបរិច្ចណិ
 ដោយជំពូជារិកនៈ ឈ្មោះថា បរិច្ចណិដោយហេតុវិធុត្តិញ្ញាណទស្សនៈ ។
 ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ដូចដើមឈើ ដែលបរិច្ចណិដោយវែកនឹងស្លឹក
 ហើយ (កមរវែនដើមឈើនោះភ្នំ ក៏បរិច្ចណិ សម្បកភ្នំ (ស្រាយភ្នំ ភ្នំមក្នុ
 ក៏បរិច្ចណិ យ៉ាងណាចំពោះ ម្នាលអារុសោទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកមានសីល
 បរិច្ចណិដោយសីល ឈ្មោះថា បរិច្ចណិដោយហេតុនៃសម្មាសមាទិ កាល
 បើសម្មាសមាទិមានហើយ ភិក្ខុបរិច្ចណិដោយសម្មាសមាទិ ឈ្មោះថា
 បរិច្ចណិដោយហេតុនៃយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ កាលបើយថាភូតញ្ញាណ-
 ទស្សនៈមានហើយ ភិក្ខុបរិច្ចណិដោយយថាភូតញ្ញាណទស្សនៈ ឈ្មោះ
 ថា បរិច្ចណិដោយហេតុនៃជំពូជារិកនៈ កាលបើជំពូជារិកនៈមានហើយ

និព្វធាវិភក្សសម្បទ្ធស្ស ឧបនិសសម្បទ្ធនំ ហោតិ វិមុត្តិ-
ញ្ញាលាទស្សនន្តំ ។

[៦៧] អថទោ អាយស្សា អាទន្ទោ យេនាយស្សា
សារីបុត្តោ តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិត្វា អាយស្សតា
សារីបុត្តេន សន្ធិ សម្មោទិ សម្មោទនិយំ កាថំ សារា-
ណិយំ វិភិសារេត្វា ឯកមន្តំ និសិទិ ។ ឯកមន្តំ
និសិទ្ធោ ទោ អាយស្សា អាទន្ទោ អាយស្សន្តំ សារីបុត្តំ
ឯកទេវេន កិញ្ញាវតា នុ ទោ អារុសោ សារីបុត្ត កិក្ក
ទិច្ចនិសន្តិ ច ហោតិ កុសលេសុ នឌេសុ សុត្តហិ-
តត្តាហិ ច ពហុញ កណ្ណាតិ កហិតញ្ញស្ស ធម្ម-
មុស្សតិទិ ។ អាយស្សា ទោ អាទន្ទោ ពហុស្សុតោ
បដិកាតុ អាយស្សន្តាញាវ អាទន្តន្តំ ។ តេនហារុសោ
សារីបុត្ត សុណាហិ សាទុកំ មនសិករេហិ កា-
សិស្សាមិទិ ។ ឯវហារុសោតិ ទោ អាយស្សា សារីបុត្តោ
អាយស្សតោ អាទន្តស្ស បច្ចុស្សោសិ ។ អាយស្សា
អាទន្ទោ ឯកទេវេន វហារុសោ សារីបុត្ត កិក្ក

កិក្កចរិច្ចណិវេយនិព្វិទារិកេ យោនេថា មរិច្ចណិវេយេហេតុវនិវុត្តិញ្ញា-
ណទស្សនៈ កិយានិទោវិវេ ។

[៦៨] ព្រះគោនុដ៏មានកាយ បានចូលទៅក
ព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បានរីករាយជាមួយ
នឹងព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយ លុះចេញចំពាក្យ ដែលគួររីករាយនឹងពាក្យ
ដែលគួររលឹកហើយ ក៏នឹងក្នុងវិសមគួរ ។ លុះព្រះគោនុដ៏មានកាយ
នឹង ក្នុងវិសមគួរហើយ ក៏បានថេរវេទនាព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយ
យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោសារីបុត្ត កិក្កជាអ្នកវិចារណាយិញ្ញាបំ
ក្នុងពួកធម៌ព្រះសុវេណិ ជាអ្នកកាន់យកនូវធម៌ ដែលខ្លួនកាន់យកដោយ
ល្អផង កាន់យកនូវធម៌បុរាណច្រើនផង មិនរកធម៌ ដែលខ្លួនកាន់យក
ហើយផង តើដោយហេតុដូច្នោះយ៉ាង ។ ព្រះសារីបុត្តបានថេរវេទនាថា
គោនុដ៏មានកាយ ជាពហុស្សុតស្រាប់ហើយ ចូរគោនុដ៏មានកាយ
សំដែង (ខ្លួនឯង) ចុះ ។ ព្រះគោនុបានថេរវេទនាថា ម្ចាស់អារុសោ
សារីបុត្ត ម៉ែដូច្នោះ លោកចូរច្រើនស្តាប់ ចូរធ្វើទុកក្នុងចិត្តឱ្យល្អ ខ្ញុំនឹង
សំដែង ។ ព្រះសារីបុត្តដ៏មានកាយ ក៏បានទទួលស្តាប់ថេរវេទនាព្រះ
គោនុដ៏មានកាយថា កុរុណា អារុសោ ។ ព្រះគោនុដ៏មានកាយ
បានថេរវេទនាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោសារីបុត្ត កិក្កក្នុងសាសនានេះ

អន្តកុសលោ ច ហោតិ នឌ្ឍកុសលោ ច ឲ្យញ្ចន-
 កុសលោ ច ធិរុត្តិកុសលោ ច បុព្វាបាកុសលោ
 ច ។ ឯត្តាវតា ទោ អារុសោ សារីបុត្ត កិក្ខុ
 ទំប្បន័សន្តំ ច ហោតិ កុសលេសុ នឌ្ឍេសុ សុត្ត-
 ហិតត្តាហិ ច ពហុញ កណ្ណាតិ កហិតញស្ស ធម្ម-
 ទុស្សត័តិ ។ អត្ថវិយំ អារុសោ អត្តតំ អារុសោ យាវ
 សុកាសិតត្បំ អាយស្មតា អាទទ្ធន ឥមេហិ ច
 មយំ បញ្ចហិ នឌ្ឍេហិ សមញ្ញាតតំ អាយស្មន្តំ
 អាទន្តំ ពាវេម អាយស្មា អាទន្តោ អន្តកុសលោ
 នឌ្ឍកុសលោ ឲ្យញ្ចនកុសលោ ធិរុត្តិកុសលោ
 បុព្វាបាកុសលោតិ ។

ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងអន្តរដ្ឋ ឈ្លាសក្នុងធម៌ដ្ឋ ឈ្លាសក្នុងប្រភេទអក្សរដ្ឋ
 ឈ្លាសក្នុងភាសាដ្ឋ ឈ្លាសចាំដើម ចាំដំបូង^(១) (នៃអន្តរដ្ឋធម៌
 ជាដើម) ដ្ឋ ។ ម្ចាស់គារុសោសារីបុត្ត កិក្ខុជាអ្នកចំពោះលោកយើង
 នាម ក្នុងពួកកុសលធម៌ដ្ឋ ជាអ្នកកាន់យកខ្លួនធម៌ ដែលខ្លួនកាន់យក
 ដោយល្អដ្ឋ កាន់យកខ្លួនធម៌បានច្រើនដ្ឋ មិនក្របធម៌ ដែលខ្លួនកាន់
 យកហើយដ្ឋ ដោយហេតុប៉ុណ្ណោះឯង ។ ព្រះសារីបុត្តមានថវាចាជា
 ម្ចាស់គារុសោ អស្ថាប្បណាសំ ម្ចាស់គារុសោ ចំឲ្យកណាសំ ពាក្យ
 ដែលអាទន្តជីមានអាយុ ពោលមកហើយនេះ ជាសុកាសិតប្រាកដ មួយ
 ទៀត យើងនឹងចាំទុកខ្លះព្រះអាទន្តជីមានអាយុថា ជាអ្នកប្រកបដោយ
 ធម៌ ៥ យ៉ាងនេះ គឺអាទន្តជីមានអាយុ ជាអ្នកឈ្លាសក្នុងអន្តរ ១ ឈ្លាស
 ក្នុងធម៌ ១ ឈ្លាសក្នុងអក្សរ ១ ឈ្លាសក្នុងភាសា ១ ឈ្លាសចាំដើម
 ចាំដំបូង ១ ។

១ ឈ្លាសក្នុងខាងដើមនិងខាងចុងនោះ មាន ៥ យ៉ាង គឺឈ្លាសចាំដំបូងនិងដើម
 និងអង្គចាំខាងចុង ១ ឈ្លាសចាំដំបូងនិងចុង ១ ឈ្លាសចាំដំបូងនិង
 ដើមនិងចុង ១ ឈ្លាសចាំអក្សរនិងដើមនិងអក្សរចុង ១ ឈ្លាសចាំអនុស្ស
 ចាំដើមនិងអនុស្សចុង ១ ។ អង្គចាំ ។

[៧០] ឯកំ សមយំ អាយស្មា អាទត្ថោ
 កោសម្ព័យំ វិហរតិ យោសិតារាមេ ។ អថទោ
 អាយស្មា កទ្ធដិ យេនាយស្មា អាទត្ថោ តេទុចសន្តិមិ
 ឧចសន្តិមិ អាយស្មតា អាទទ្ធនេ សន្តិ សម្មោធិ
 សម្មោធិយំ កាធិ សារាណិយំ វិគិសាបត្វា ឯកមន្តិ
 ធិសិធិ ។ ឯកមន្តិ ធិសិធិ ទោ អាយស្មន្តិ កទ្ធដិ
 អាយស្មា អាទត្ថោ ឯកទរោច កី ទុ ទោ អារុសោ
 កទ្ធដិ ឧស្សទានំ អន្តំ កី សវទានំ អន្តំ កី
 សុទានំ អន្តំ កី សញ្ញានំ អន្តំ កី ពវានំ អន្តន្តិ ។
 អន្តារុសោ ព្រហ្មា អភិក្ខ អទភិក្ខតោ អញ្ញទត្ថនសោ
 វសវត្តិ ។ យោ តំ ព្រហ្មានំ ចស្សតិ ឥធិ
 ឧស្សទានំ អន្តំ ។ អន្តារុសោ អាកស្សក ធាម ទេវា

[៧០] សម័យ ១ ព្រះភានទ្ធីដ៏មានកាយ គង់នៅក្នុងយោសិ-
 ភារាម ទៀបក្រុងកោសម្ព័យ ។ ព្រះនារេង ព្រះកទ្ធីដ៏មានកាយ
 បានចូលទៅក្រុងព្រះភានទ្ធីដ៏មានកាយ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាន
 រីករាយជាមួយនឹងព្រះភានទ្ធីដ៏មានកាយ លុះបញ្ចប់ពាក្យ ក្នុងរីករាយ
 នឹងពាក្យគ្នាលើកហើយ ក៏គង់ក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រះកទ្ធីដ៏មាន
 កាយ គង់ក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះភានទ្ធីដ៏មានកាយ ក៏មានវេរវេរ
 យ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អារុសោកទ្ធី ការឃើញដូចម្តេច ដែលប្រសើរ
 លើសជាងការឃើញទាំងឡាយ ការស្តាប់ដូចម្តេច ដែលប្រសើរ
 លើសជាងការស្តាប់ទាំងឡាយ សុទ្ធដូចម្តេច ដែលប្រសើរលើស
 ជាងសុទ្ធទាំងឡាយ ការសំគាល់ដូចម្តេច ដែលប្រសើរលើសជាង
 ការសំគាល់ទាំងឡាយ ចំពើតម្តេចម្តេច ដែលប្រសើរលើសជាងចំពើត
 ទាំងឡាយ ។ ព្រះកទ្ធីដ៏មានកាយមានវេរវេរបានបថា ម្ចាស់
 អារុសោ មានព្រហ្មដែលជាអ្នកគ្របសន្តិ (លើព្រហ្មទៀត)
 ដែលព្រហ្មទៀតមិនអាចគ្របសន្តិលើបាន ជាអ្នកឃើញចេតុ
 សព្វគ្រប់ ជាអ្នកធ្វើជនទាំងពួងឲ្យលុះក្នុងនំណាចម្តង ។ បុគ្គលណា
 ឃើញគួរព្រហ្មនោះ ការឃើញនេះ ឈ្មោះថា ប្រសើរលើសជាងការ
 ឃើញទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់អារុសោ មានពួកទេវតាឈ្មោះភោកស្សរៈ

សុខេន អភិសញ្ញា បរិសញ្ញា តេ កកនាចំ កករោចំ
 ឧនាចំ ឧនាទេន្តិ អហោ សុខំ អហោ សុខន្តិ ។
 យោ តំ សន្តំ សុណាតិ ឥទំ សវនាចំ អត្តំ ។
 អត្តាវុសោ សុភក្កិណ្ណា ធាម ទេវា តេ សន្តត្តោ
 តុសិកា សុខំ ចដិសំវេទន្តិ ឥទំ សុខាចំ អត្តំ ។
 អត្តាវុសោ អកតិញ្ញញ្ញាយនទុបកា ទេវា ឥទំ
 សញ្ញាចំ អត្តំ ។ អត្តាវុសោ ទេវសញ្ញា ធាសញ្ញា-
 យនទុបកា ទេវា ឥទំ កវាចំ អត្តន្តិ ។ សមេតិ
 ទោ ឥទំ អាយស្មតោ កទ្ធជិស្ស យទំទំ ពហុទា
 ជទេនាតិ ។ អាយស្ម ទោ អទន្ទោ ពហុស្សតោ
 ចដិកតុ អាយស្មន្តត្តោ អទន្តន្តិ ។ តេទហាវុសោ
 កទ្ធជិ សុណាហិ សាទុកំ មទសិករោហិ
 កាសិស្សាមិទិ ។ វរហាវុសោតិ ទោ អាយស្ម
 កទ្ធជិ អាយស្មតោ អទន្តស្ស ចត្វស្សាសិ ។
 អាយស្ម អទន្ទោ វិគទរោច យថា ចស្សតោ
 ទោ អាវុសោ អទន្តរា អាសវាចំ ទយោ ហោតិ

ជ្រួតជ្រាប ស្តាប់ស្តាប់ ដោយសេចក្តីសុខ ត្រូវទៅតាមទាំងនោះ កែវ
 បន្តិឡើងខ្លះ បាន ក្នុងកាលប្តងៗ ថា ឧប្បិ បំជាសុខ បំជាសុខមែន ។
 បុគ្គលណា ច្បាស់ឡើងនោះ ការព្រះនេះឈ្មោះថា ប្រសើរលើសជាង
 ការព្រះទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ភាវុសា មានត្រូវទៅនោះឈ្មោះសុភក្កិណ្ណៈ
 ត្រូវទៅតាមទាំងនោះ ត្រូវកត់ត្រាឥន្ទ្រសេចក្តីស្ងប់ សោយសេចក្តីសុខ សុខ
 នេះឈ្មោះថា ប្រសើរលើសជាងសុខទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ភាវុសា
 មានត្រូវទៅតា ដែលទៅកើតក្នុងភាគិញ្ញញ្ញាយនទុបកា សេចក្តីសំគាល់
 (បេសំត្រូវទៅតា) នេះឈ្មោះថា ប្រសើរលើសជាងសេចក្តីសំគាល់ទាំង-
 ឡាយ ។ ម្ចាស់ភាវុសា មានត្រូវទៅតា ដែលទៅកើតក្នុងទេវសញ្ញា-
 ធាសញ្ញាយនទុបកានេះ ឈ្មោះថា ប្រសើរលើសជាងកតទាំងឡាយ ។
 សំដីព្រះកទ្ធជិដ៏មានកាយនេះ សមគ្នាធីតិសំដីរបស់ជនច្រើន ។ កាន់
 ដ៏មានកាយ ជាពហុស្សត្រាចំចើយ ចូរកាន់ដ៏មានកាយ សំដីដ៏
 (ខ្លួនឯង) ចុះ ។ ម្ចាស់ភាវុសា កទ្ធជិ បើដូច្នោះ អ្នកចូរច្រើនស្តាប់ ចូរធ្វើ
 ទុកក្នុងចិត្តឱ្យល្អចុះ ខ្ញុំធីតិសំដី ។ ព្រះកទ្ធជិដ៏មានកាយ បានទទួល
 ស្តាប់ដរាបព្រះកាន់ដ៏មានកាយថា ករុណា ភាវុសា ។ ព្រះកាន់
 ដ៏មានកាយ បានសំដីយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់ភាវុសា បុគ្គលឃើញ
 យ៉ាងណា ដែលជាហេតុឱ្យកាសវៈទាំងឡាយ អស់ទៅដោយលំដាប់

ធម្មនុបទ្ទ្រាសាច អាហារវិញ្ញា ទុតិយោ

ឥទំ នស្សនាមំ អត្ថំ ។ យថា សុណតោ អនន្តរា
 អាសវាមំ មយោ ហោតិ ឥទំ សវនាមំ អត្ថំ ។
 យថា សុខិតស្ស អនន្តរា អាសវាមំ មយោ
 ហោតិ ឥទំ សុខាមំ អត្ថំ ។ យថាសញ្ញិស្ស
 អនន្តរា អាសវាមំ មយោ ហោតិ ឥទំ សញ្ញាមំ
 អត្ថំ ។ យថាភូតស្ស អនន្តរា អាសវាមំ មយោ
 ហោតិ ឥទំ ភវាមំ អត្ថន្តំ ។

អាហារវិញ្ញា ទុតិយោ ។

តិស្សទ្ធានំ

ទ្វេ អាហារវិទយា
 សាកត្តា សាដីវតោ ចញ្ញំ
 ឌុញ្ញា វិរោតោ ចោនតា
 សីលំ ធិសន្តិ កន្ធិតិ ។

ធម្មនុបទ្ទ្រាសាច អាហារវិញ្ញា ទី ២

ការយើញ្ចនេះ ឈ្មោះថា ប្រសើរជាងការយើញ្ចទាំងឡាយ ។ បុគ្គល
 ស្តាប់យ៉ាងណា ដែលជាហេតុឱ្យភាសាៈទាំងឡាយ អស់ទៅដោយ
 លំដាប់ ការស្តាប់នេះឈ្មោះថា ប្រសើរលើសជាងការស្តាប់ទាំងឡាយ ។
 បុគ្គលទុខសុខយ៉ាងណា ដែលជាហេតុឱ្យភាសាៈទាំងឡាយ អស់ទៅ
 ដោយលំដាប់ សុខនេះឈ្មោះថា ប្រសើរលើសជាងសុខទាំងឡាយ ។
 បុគ្គលមានសេចក្តីសំគាល់យ៉ាងណា ដែលជាហេតុឱ្យភាសាៈទាំងឡាយ
 អស់ទៅដោយលំដាប់ សេចក្តីសំគាល់នេះ ឈ្មោះថា ប្រសើរលើសជាង
 សេចក្តីសំគាល់ទាំងឡាយ ។ បុគ្គលកើតយ៉ាងណា ដែលជាហេតុឱ្យ
 ភាសាៈទាំងឡាយ អស់ទៅដោយលំដាប់ ទឹកកន្លោះឈ្មោះថា ប្រសើរ
 លើសជាងទឹកកន្លោះទាំងឡាយ ។

ចប់ អាហារវិញ្ញា ទី ២ ។

ទទ្ធានៃអាហារវិញ្ញាដោះពីៈ

និយាយអំពីធម៌ស(ម្រាប់កំចាត់បង្កើតទុក្ខ) ២ លើក កិក្ខុអូ
 សាកត្តា ១ កិក្ខុអូដល់សាដីវៈ ១ ការច្បង ១ ការចូល
 សញ្ញាវេទយឺតនិរោធិ ១ ការជាសំភៀន ១ កិក្ខុវិបត្តិចាក
 សីល ១ ការពិចារណាធម៌ ១ រឿងព្រះកន្ទជិ ១ ។

ឧបាសមវិគ្គោ

[៧០] ឯកំ សមយំ ភគវា សាវត្ថុយំ វិហារតិ
ផេតវិទ អនាថចំណ្ហិកស្ស អាវាមេ ។ តត្រ ចោ
ភគវា ភិក្ខុ អាមន្តេសិ ភិក្ខុវេតិ ។ ភនន្តេតិ
តេ ភិក្ខុ ភគវតោ បទូស្សោសុំ ។ ភគវា ឯតន-
វេច បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ ឧបា-
សកោ សាវត្ថុំ ឱក្កន្តោ ហោតិ ។ កាតមេហិ
បញ្ចហិ ។ ចាលាតិចាតិ ហោតិ អនិច្ចាធាយិ
ហោតិ កាមេសុ មិច្ឆាចារិ ហោតិ ឌុសាវាទិ ហោតិ
សុកមេវយមន្តិធម្មនាធម្មាយិ ហោតិ ។ វេមេហិ ចោ
ភិក្ខុវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ ឧបាសកោ
សាវត្ថុំ ឱក្កន្តោ ហោតិ ។ បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ
ធម្មេហិ សមន្តាគតោ ឧបាសកោ វិសារោ ហោតិ ។
កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ ចាលាតិចាតោ បដិវរតោ
ហោតិ អនិច្ចាធានា បដិវរតោ ហោតិ កាមេសុ
មិច្ឆាចារោ បដិវរតោ ហោតិ ឌុសាវាទោ បដិវរតោ ហោតិ

ឧបាសមវិគ្គោ

[៧១] សមិយម្ហយ ព្រះដំរោនព្រះកោតទ្រង់គង់នៅក្នុងវត្តផេតនន្ត
របស់អនាថចំណ្ហិកសេដ្ឋី ទៀបគ្រងសាវត្ថិ ។ ព្រះដំរោនព្រះកោត
ត្រាស់ហៅភ្នែកភិក្ខុគង់ទំនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ភ្នែកភិក្ខុទាំង
នោះ បានទទួលព្រះត្បូងដ៏ព្រះដំរោនព្រះកោតថា ព្រះករុណា ។
ព្រះដំរោនព្រះកោត ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនោះថា ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
ឧបាសក ប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាង ជាអ្នកមានចិត្តច្រកាន់សេចក្តី
ញាត្រិកញាត្រិម ។ ធម៌៧យ៉ាង ធំដូចម្តេច ។ គឺឧបាសកជាអ្នក
សម្រាប់សព្វ១ ជាអ្នកកាន់យកទ្រព្យវេលាគេមិនបានឱ្យ១ ជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តខុស ក្នុងកម្មទាំងឡាយ១ ជាអ្នកនិយាយពាក្យកុហក១ ជា
អ្នកដឹកនាំទឹកស្រវឹងឱ្យស្រវឹងអើយ វេលាជាទំនាស់នៃសេចក្តីវេលា
ប្រវេលា១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសកប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាង
នេះឯង ជាអ្នកមានចិត្តច្រកាន់សេចក្តីញាត្រិកញាត្រិម ។ ម្ចាស់
ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសកប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាង ជាអ្នកកៀវកៀរ ។
ធម៌៧យ៉ាង ធំដូចម្តេច ។ គឺឧបាសកជាអ្នករៀបចំបាណកិច្ចា១
រៀបចំបាណកមេសុមិច្ឆាចារ១ រៀបចំបាណកមុសាវាទ១

សុភមេយមជ្ឈិម្យានុដ្ឋាន បដិវិភោ ហោតិ ។
ឥមេហិ ចោ ភិក្ខុវេ បព្វហិ ធម្មេហិ សមញ្ញតតោ
ឧទាសកោ វិសារោ ហោតីតិ ។

[៧២] បព្វហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញតតោ
ឧទាសកោ អវិសារោ អតារំ អជ្ឈាវសតិ ។ កត-
មេហិ បព្វហិ ។ ចាលាភិចាតិ ហោតិ ។ បេ ។
សុភមេយមជ្ឈិម្យានុដ្ឋាយិ ហោតិ ។ ឥមេហិ ចោ
ភិក្ខុវេ បព្វហិ ធម្មេហិ សមញ្ញតតោ ឧទាសកោ
អវិសារោ អតារំ អជ្ឈាវសតិ ។ បព្វហិ ភិក្ខុវេ
ធម្មេហិ សមញ្ញតតោ ឧទាសកោ វិសារោ អតារំ
អជ្ឈាវសតិ ។ កតមេហិ បព្វហិ ។ ចាលាភិចាតា
បដិវិភោ ហោតិ ។ បេ ។ សុភមេយមជ្ឈិម្យានុដ្ឋាន
បដិវិភោ ហោតិ ។ ឥមេហិ ចោ ភិក្ខុវេ បព្វហិ
ធម្មេហិ សមញ្ញតតោ ឧទាសកោ វិសារោ អតារំ
អជ្ឈាវសតីតិ ។

វៀរោកសុភមេយមជ្ឈិម្យានុដ្ឋាន ។ ប្បាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ។ បុសក
ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកភ្ញៀវ ។

[៧២] ប្បាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ។ បុសកប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង
ជាអ្នកមិនភ្ញៀវ ទៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។
គឺ ។ បុសកជាអ្នកសម្លាប់សត្វ ។ បេ ។ ជាអ្នកដឹកខ្នុរទឹកស្រវឹងស្តុកទុក
មេរឹយ ជាចំនាំងខែសេចក្តីឆ្ងល់ច្រវែល ។ ប្បាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ
។ បុសកប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកមិនភ្ញៀវ ទៅគ្រប់
គ្រងផ្ទះ ។ ប្បាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ។ បុសកប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង
ជាអ្នកភ្ញៀវ ទៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ។ ធម៌ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។ គឺ
។ បុសកជាអ្នកវៀរោកបុណ្យភិក្ខុ ។ បេ ។ វៀរោកសុភមេយ-
មជ្ឈិម្យានុដ្ឋាន ។ ប្បាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ។ បុសកប្រកបដោយធម៌
៥ យ៉ាងនេះឯង ជាអ្នកភ្ញៀវ ទៅគ្រប់គ្រងផ្ទះ ។

(៧៧) ចតុត្ថិយំ កិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ
 ឧទាសកោ យថាកតំ ធិត្តិក្ខេត្តោ ឯវំ ធិរយេ ។
 កតមេហិ ចតុត្ថិយំ ។ ខាលាកិខាតិ ហោតិ ។ ថេ ។
 សុភមេយមជ្ឈម្បមាណុស្ហាយំ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ
 កិក្ខុវេ ចតុត្ថិយំ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ ឧទាសកោ
 យថាកតំ ធិត្តិក្ខេត្តោ ឯវំ ធិរយេ ។ ចតុត្ថិយំ កិក្ខុវេ
 ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ ឧទាសកោ យថាកតំ
 ធិត្តិក្ខេត្តោ ឯវំ សក្កេ ។ កតមេហិ ចតុត្ថិយំ ។
 ខាលាកិខាតា ចដិវតោ ហោតិ ។ ថេ ។ សុភ-
 មេយមជ្ឈម្បមាណុស្ហាថា ចដិវតោ ហោតិ ។ ឥមេហិ
 ទោ កិក្ខុវេ ចតុត្ថិយំ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ ឧទា-
 សកោ យថាកតំ ធិត្តិក្ខេត្តោ ឯវំ សក្កេតិ ។

(៧៨) អថទោ អនាថបិណ្ឌិកោ កហចតិ យេន
 កកវា តេនុបសង្កមិ ឧបសង្កមិក្ខា កកវន្តំ អកិវា-
 ធម្មា ឯកមន្តំ ធិសិធិ ។ ឯកមន្តំ ធិសិធិ
 ទោ អនាថបិណ្ឌិកំ កហចតិ កកវា ឯកមន្តំ

(៧៩) មាលភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ទាសកប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង
 រមែងទៅកើតក្នុងនាម ដូចជាគន្លាយករទៅទំលាក់បោល ។ ធម៌៥ យ៉ាង
 គឺដូចម្តេច ។ គឺទាសកជាអ្នកសម្រាប់សត្វ ។ មេ ។ ជាអ្នកដឹកដូរ
 ទឹកស្រវឹងស្តុកទឹកមេរិយ ជាទំនាក់ទំនាលសត្វស្រីប្រាំបាស ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ទាសកប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះរង រមែងទៅកើត
 ក្នុងនាម ដូចជាគន្លាយករទៅទំលាក់បោល ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ។ ទាសកប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង រមែងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគ-
 ន្លាយករទៅដាក់ ។ ធម៌៥ យ៉ាង គឺដូចម្តេច ។ គឺទាសកជាអ្នករៀបចំ
 បាណាតិបាត ។ មេ ។ រៀបចំសុភមេយមជ្ឈម្បមាណុស្ត ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ។ ទាសកប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះរង រមែង
 ទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគន្លាយករទៅដាក់ ។

(៨០) ត្រាវនាធិនំ អនាថបិណ្ឌិកមហេតិ បុនចូលទៅគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ត្រាបថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មាន
 ព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះអនាថបិណ្ឌិកមហេតិ
 អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ បុនត្រាស់យ៉ាងនេះថា

ចតុ កហាបតិ កយោធិ វេរាធិ អប្បហាយ ទុស្ស័រណ
 ឥតិ វុទ្ធតិ វិរយត្ថ ឧបបដ្ឋតិ ។ កតតោធិ ចតុ ។
 ចាណាតិទាតិ អធិប្បាទាធិ កាមេសុ មិច្ឆាចារិ
 មុសាវាធិ សុរាមេយមដ្ឋប្បមាទដ្ឋាធិ ។ ឥនាធិ
 ទោ កហាបតិ ចតុ កយោធិ វេរាធិ អប្បហាយ
 ទុស្ស័រណ ឥតិ វុទ្ធតិ វិរយត្ថ ឧបបដ្ឋតិ ។
 ចតុ កហាបតិ កយោធិ វេរាធិ ចហាយ សិលវា
 ឥតិ វុទ្ធតិ សុគតិញ ឧបបដ្ឋតិ ។ កតតោធិ ចតុ ។
 ចាណាតិទាតិ អធិប្បាទាធិ កាមេសុ មិច្ឆាចារិ
 មុសាវាធិ សុរាមេយមដ្ឋប្បមាទដ្ឋាធិ ។ ឥនាធិ
 ទោ កហាបតិ ចតុ កយោធិ វេរាធិ ចហាយ
 សិលវា ឥតិ វុទ្ធតិ សុគតិញ ឧបបដ្ឋតិ ។
 យំ កហាបតិ ចាណាតិទាតិ ចាណាតិទាតច្បដ្ឋយា
 ធិដ្ឋធិកម្មំ កយំ វេរិ ចសវតិ សម្បាយកម្មំ
 កយំ វេរិ ចសវតិ ទេតសិកម្មំ ទុក្ខំ
 ទោមនស្សំ ចដិសំវេរេតិ ចាណាតិទាតា ចដិវិភោ

ម្នាលគហបតី បុគ្គលមិនបានលះបង់ខ្លឹម ខ្លឹម្រៀវ យ៉ាង ហៅថា
 ជាអ្នកទ្រុស្តសីលផង តែងទៅកើតក្នុងនរកផង ។ ខ្លឹម្រៀវ យ៉ាង គឺ
 ដូចម្តេច ។ គឺ បាណាតិបាត ។ អទិប្បាទាទ ។ កាមេសុមិច្ឆាចារ ។
 មុសាវាទ ។ សុរាមេយមដ្ឋប្បមាទដ្ឋាទ ។ ម្នាលគហបតី បុគ្គលមិន
 បានលះខ្លឹម ខ្លឹម្រៀវ យ៉ាងនេះឯង ហៅថា ជាអ្នកទ្រុស្តសីលផង
 តែងទៅកើតក្នុងនរកផង ។ ម្នាលគហបតី បុគ្គលបានលះខ្លឹម ខ្លឹម្រៀវ
 យ៉ាង ហៅថា ជាអ្នកមានសីលផង តែងទៅកើតក្នុងសុគតិផង ។
 ខ្លឹម្រៀវ យ៉ាង គឺដូចម្តេច ។ គឺ បាណាតិបាត ។ អទិប្បាទាទ ។ កាមេ-
 សុមិច្ឆាចារ ។ មុសាវាទ ។ សុរាមេយមដ្ឋប្បមាទដ្ឋាទ ។ ម្នាល
 គហបតី បុគ្គលលះខ្លឹម ខ្លឹម្រៀវ យ៉ាងនេះឯង ហៅថា ជាអ្នកមាន
 សីលផង តែងទៅកើតក្នុងសុគតិផង ។ ម្នាលគហបតី បុគ្គលអ្នកសម្រាប់
 សត្វ តែងបានខ្លឹម ខ្លឹម្រៀវដោយបុប្ផផង បានខ្លឹម ខ្លឹម្រៀវ
 ទៅខាងមុខផង ទទួលទុក្ខ ទោមនស្ស ប្រតិក្ខុទៅក្នុងចិត្តផង ព្រោះ
 ចម្ងឺយ គឺ បាណាតិបាតណា បុគ្គលរៀបចំបាណាតិបាតនោះហើយ

ទេវ និដ្ឋង្គិតំ ភយំ វេ ចសវតិ ន សម្បាយំកំ
 ភយំ វេ ចសវតិ ន ទេវសិកំ ទុក្ខំ ឆោមនស្សំ
 ចដិសំវេទេតិ ចារណតិចារណា ចដិវាតស្ស ឯវន្តំ ភយំ
 វេ វុចសន្តំ ហោតិ ។ យំ កហចតិ អនិច្ឆា-
 នាយំ... យំ កហចតិ កាមេស្ស មិច្ឆាចារី... យំ
 កហចតិ ឧសារិទិ... យំ កហចតិ សុរាមេរយ-
 មជ្ឈម្យមាទដ្ឋាយំ សុរាមេរយមជ្ឈម្យមាទដ្ឋាយំ ព្យាទ្ធិយា
 និដ្ឋង្គិតាម្យំ ភយំ វេ ចសវតិ សម្បាយំកាម្យំ
 ភយំ វេ ចសវតិ ទេវសិកាម្យំ ទុក្ខំ ឆោមនស្សំ
 ចដិសំវេទេតិ សុរាមេរយមជ្ឈម្យមាទដ្ឋាយា ចដិវាតោ
 ទេវ និដ្ឋង្គិតំ ភយំ វេ ចសវតិ ន សម្បាយំកំ
 ភយំ វេ ចសវតិ ន ទេវសិកំ ទុក្ខំ ឆោមនស្សំ
 ចដិសំវេទេតិ ។ សុរាមេរយមជ្ឈម្យមាទដ្ឋាយា ចដិ-
 វាតស្ស ឯវន្តំ ភយំ វេ វុចសន្តំ ហោតិ ។

វេមិធិមិទានន្ទុក្ខំយ ទ្វារៀដោបច្ចុប្បន្នផង មិនទានន្ទុក្ខំយ ទ្វារៀ
 ទៅទានមុខផង មិនទទួលទុក្ខ ទោមនស្ស ច្រើនទៅក្នុងចិត្តផង ។
 ចុក្ខុលវៀរចាកបាណាតិបាណហើយ ភីយ តៀរនោះ វេមិស្សចំរម្ងប់
 ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។ ម្ចាស់គហបតី ចុក្ខុលអ្នកកាន់យករបស់
 ដែលគេមិនទានឱ្យ... ម្ចាស់គហបតី ចុក្ខុលអ្នកច្រើនទុក្ខ ក្នុងកាម
 ទាំងឡាយ .. ម្ចាស់គហបតី ចុក្ខុលអ្នកនិយាយកុហក... ម្ចាស់គហបតី
 ចុក្ខុលអ្នកដឹកទ្រូទឹកស្រវឹង គឺសុរាមិនមើរយ ជាទីតាំងនៃសចក្កិក្ខេស
 ច្រើនស វេមិទានន្ទុក្ខំយ ទ្វារៀដោបច្ចុប្បន្នផង ទានន្ទុក្ខំយ ទ្វារៀ
 ទៅទានមុខផង ទទួលទុក្ខ ទោមនស្ស ច្រើនទៅក្នុងចិត្តផង ព្រោះ
 ចង្អុយគឺសុរាមេរយមជ្ឈម្យមាទដ្ឋានណា ចុក្ខុលវៀរចាកសុរាមេរយ-
 មជ្ឈម្យមាទដ្ឋាននោះ វេមិធិមិទានន្ទុក្ខំយ ទ្វារៀដោបច្ចុប្បន្នផង មិន
 ទានន្ទុក្ខំយ ទ្វារៀទៅទានមុខផង មិនទទួលទុក្ខ ទោមនស្ស ច្រើន
 ទៅក្នុងចិត្តផង ។ ចុក្ខុលវៀរចាកសុរាមេរយមជ្ឈម្យមាទដ្ឋានហើយ ភីយ
 តៀរនោះ វេមិស្សចំរម្ងប់ ដោយប្រការយ៉ាងនេះ ។

យោ ចាណំ មតិចារោតិ ឌុស្សាវនិញ កាសតិ
 លោកេ អនិច្ចំ អាទិយតិ បរាណំ កត្តតិ
 សុរាមោយចានត្ថុ យោ នរោ អនុយុញ្ជតិ
 អប្បបាយ បញ្ច វេរាចំ ឌុស្សីលោ វតិ វុទ្ធតិ
 កាយស្ស ភេតា ឌុប្បញ្ញោ វិរយំ សោបបដ្ឋតិ ។
 យោ ចាណំ មតិចារោតិ ឌុស្សាវនិញ កាសតិ
 លោកេ អនិច្ចំ អាទិយតិ បរាណំ កត្តតិ
 សុរាមោយចានត្ថុ យោ នរោ ធានុយុញ្ជតិ
 បហាយ បញ្ច វេរាចំ សីលវា វតិ វុទ្ធតិ
 កាយស្ស ភេតា សប្បញ្ញោ សុតតិ សោបបដ្ឋតិ ។

(៧៧) បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ
 ឧបាសកោ ឧបាសកចណ្ណាលោ ច ហោតិ ឧបា-
 សកមលត្ថុ ឧបាសកប្បដិក្ខិដ្ឋោ ច ។ កតមេហិ
 បញ្ចហិ ។ អស្សុន្ទោ ហោតិ ឌុស្សីលោ ហោតិ

នា:ណាសម្រាប់សត្វផង ខំយាយពាក្យកុហកផង កាត់យក
 ទ្រព្យវេលាគេមិនបានឱ្យក្នុងលោកផង ក្បួននឹងប្រពន្ធផង
 ដទៃផង ប្រកបនូវការដឹកសុភវិនិច្ឆ័យផង នោះ អ្នកមិន
 បានលះនូវព្រៀង យ៉ាងនោះ ហៅថាជាអ្នកទ្រុស្តសីល ជា
 អ្នកអប្បវធម្មញ្ញ លុះបែកព្រាមរាងកាយ វេចទៅកេត
 ក្នុងនរោ ។ នា:ណាមិនសម្រាប់សត្វ មិនខំយាយកុហក
 មិនកាត់យកទ្រព្យវេលាគេមិនបានឱ្យក្នុងលោក មិនក្បួននឹង
 ប្រពន្ធផងដទៃនឹងមិនប្រកបនូវការដឹកសុភវិនិច្ឆ័យ នោះ
 អ្នកបានលះនូវព្រៀង យ៉ាងនោះ ហៅថាជាអ្នកមានសីល
 ជាអ្នកប្រកបដោយបញ្ញា លុះបែកព្រាមរាងកាយ វេច
 ទៅកើតក្នុងសុគតិ ។

(៧៨) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ឧបាសកប្រកបដោយធម៌
 ៧យ៉ាង ឈ្មោះថា ចណ្ណាលឧបាសកផង ឈ្មោះថា មលឧបាសក
 ផង ឈ្មោះថា បដិក្ខុឧបាសកផង ។ នឹង៧យ៉ាង តើដូច
 ម្តេច ។ គឺ ឧបាសក ជាអ្នកមិនមានសម្មា ១ ជាអ្នកទ្រុស្តសីល ១

កោតុហសម្ព័ន្ធលំកោ ហោតិ ម្ពង្គលំ ចរោតិ លោកម្ពំ វេតោ ច តហំទ្វា ធក្ខិណោយ្យំ កវេសតិ ឥន្ទ ច បុព្វការំ កកោតិ ។ វេសេហិ ចោ កិក្ខុវេ ចត្វហិ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ ទោសកោ ទោសកចណ្ណលោ ច ហោតិ ទោសកមមលញ្ច ទោសកប្បដិក្ខេន្នោ ច ។ ចត្វហិ កិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ ទោសកោ ទោសកវាតទញ្ច ហោតិ ទោសកមមុមញ្ច ទោសកបុណ្ណិកញ្ច ។ កកតមេហិ ចត្វហិ ។ សន្នោ ហោតិ សីលវា ហោតិ អាកោតុហសម្ព័ន្ធលំកោ ហោតិ កម្ពំ ចរោតិ លោ ម្ពង្គលំ ច វេតោ តហំទ្វា ធក្ខិណោយ្យំ កវេសតិ វេច ច បុព្វការំ កកោតិ ។ វេសេហិ ចោ កិក្ខុវេ ចត្វហិ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ ទោសកោ ទោសកវាតទញ្ច ហោតិ ទោសកមមុមញ្ច ទោសកបុណ្ណិកញ្ច ។

ប្រកាមម្ពង្គលកាកំម្ពីល ។ ជឿតែម្ពង្គល មិនជឿកម្ម ។ ស្វែនិកទក្ខិណោយ្យបុគ្គល វាសិត្រៃតុទ្ធសាសនា ហើយធ្វើបុណ្យនឹងទក្ខិណោយ្យបុគ្គលនោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសកប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថា ចណ្ណាលទោសកផង ឈ្មោះថា មលទោសកផង ឈ្មោះថា បដិក្ខេទោសកផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសកប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាង ឈ្មោះថា គេនទោសកផង ឈ្មោះថា បទុមទោសកផង ឈ្មោះថា បុណ្ណិកទោសកផង ។ ធម៌៧យ៉ាងនឹងដូចម្តេច ។ គឺទោសកជាអ្នកមានសទ្ធា ។ ជាអ្នកមានសីល ។ ជាអ្នកមិនប្រកាមម្ពង្គលកាកំម្ពីល ។ ជឿតែកម្ម មិនជឿម្ពង្គល ។ មិនស្វែនិកទក្ខិណោយ្យបុគ្គល វាសិត្រៃតុទ្ធសាសនា ធ្វើបុណ្យតែក្នុងតុទ្ធសាសនានោះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសកប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាងនេះឯង ឈ្មោះថា គេនទោសកផង ឈ្មោះថា បទុមទោសកផង ឈ្មោះថា បុណ្ណិកទោសកផង ។

(៧៦) អដទោ អនាថចិណ្ឌិកោ កហមតំ
 បញ្ចមត្តេហិ ឧបាសកសតេហិ បរិវុតោ យេន
 កកវា តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា កកវន្តំ
 អភិវានេត្វា ឯកមន្តំ ចិសិទិ ។ ឯកមន្តំ
 ចិសិទិ ទោ អនាថចិណ្ឌិកំ កហមតិ កកវា ឯក-
 មភេទ តុម្ពេ ទោ កហមតិ កិក្ខុសង្ឃំ បទ្ធពដ្ឋិតា ទិវ-
 ចិណ្ឌិកាសេនាសនកិលានប្បទូយកេសន្តបរិក្ការេន ។
 ៨ ទោ កហមតិ ការតកេនេវ តុម្ពេ ការណិយា
 មយំ កិក្ខុសង្ឃំ បទ្ធពដ្ឋិតា ទិវចិណ្ឌិកាសេនាសន-
 កិលានប្បទូយកេសន្តបរិក្ការេនាតិ ។ កស្មាតិហ
 កហមតំ ឯវំ សិក្ខិតត្វំ កំន្តំ មយំ កាលេន
 កាលំ បរិវេកំ មីតិ ឧបសម្បន្តំ វិហារេយ្យមាតិ ។
 ឯវំ ហិ វេ កហមតិ សិក្ខិតត្វន្តំ ។ ឯវំ វុត្ត
 ភាយស្មា សាវិបុត្តោ កកវន្តំ ឯកមភេទ អន្តរិយំ
 កន្តេ អន្តតំ កន្តេ យាវ សុកាសិតត្វន្តំ កន្តេ

(៧៦) គ្រានោះ អនាថចិណ្ឌិកហេតុ មានឧបាសកប្រមាណ
 ប្រាំមួយ ជាបរិវារ ចូលទៅកាលព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
 ហើយ ក៏ថ្វាយបង្គំព្រះដ៏មានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះ
 អនាថចិណ្ឌិកហេតុ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ទ្រង់មានព្រះពុទ្ធដ៏កាយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អហេតុ ពួកអ្នកបានទំនុកបម្រើ
 កិក្ខុសង្ឃ ដោយចីវរ ចិណ្ឌិកា មេនាសនៈ ទិវគិលានប្បទូយ-
 កេសន្តបរិក្ការហើយ ។ ម្ចាស់អហេតុ ពួកអ្នកមិនធ្លាប់ធ្វើសេចក្តីត្រេកអរ
 ដោយគ្រាន់តែគិតថា ពួកយើងបានទំនុកបម្រើកិក្ខុសង្ឃ ដោយចីវរ
 ចិណ្ឌិកា មេនាសនៈ ទិវគិលានប្បទូយកេសន្តបរិក្ការ ម៉្លោះ
 ឡើយ ។ ម្ចាស់អហេតុ ព្រះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ ពួក
 អ្នកត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ពួកយើងទិវគិលានប្បទូយ
 កេសន្តបរិក្ការ ដ៏ស្រស់ស្អាតក្នុងកាលដ៏អូរ ។ ម្ចាស់អហេតុ ពួកអ្នកត្រូវសិក្សាយ៉ាង
 នេះឯង ។ កាលបើព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់យ៉ាងនេះហើយ
 ព្រះសាវ័ត្តដ៏មានអាយុ បានក្រាបចូលព្រះដ៏មានព្រះភាគយ៉ាងនេះថា
 បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន អស្ចារ្យណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ចម្រើនណាស់ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពាក្យនេះពេញជាសុភាសិត

កកវតា ធុម្ពេ ទោ គហមតិ កិក្ខុសង្ឃ
 បទ្ធពដ្ឋិតា ចិវិបិណ្ណាខាតសេនាសនតិលានប្បទ្ធិយកេ-
 សដ្ឋបរិក្ការោ ។ ។ ។ ទោ គហមតិ កាវតកោលេវ
 កុដ្ឋិ កាលាយា មយំ កិក្ខុសង្ឃ បទ្ធពដ្ឋិតា
 ចិវិបិណ្ណាខាតសេនាសនតិលានប្បទ្ធិយកេសដ្ឋបរិក្ការ-
 នាតិ ។ កស្មាតិហ គហមតិ ឯវិ សិក្ខិតត្រៀ
 កំន្តិ មយំ កាលោ កាលំ បរិវេកំ ចិត្ត
 ឧបសម្បដ្ឋ វិហរេយ្យមាតិ ។ ឯវិ ហិ វេ គហមតិ
 សិក្ខិតត្រៀ ។ យស្មិ កន្ត ឧបសមយេ អរិយស្ស-
 រកោ បរិវេកំ ចិត្តិ ឧបសម្បដ្ឋ វិហរតិ បន្ទស្ស
 ហពាធ កស្មិ សមយេ ។ ហោត្តិ យម្បិស្ស
 កាមុបសញ្ញិតំ ទុក្ខំ ទោមនស្សំ តម្បិស្ស កស្មិ
 សមយេ ។ ហោតិ យម្បិស្ស កាមុបសញ្ញិតំ
 សុចំ សោមនស្សំ តម្បិស្ស កស្មិ សមយេ
 ។ ហោតិ យម្បិស្ស អកុសលុបសញ្ញិតំ ទុក្ខំ
 ទោមនស្សំ តម្បិស្ស កស្មិ សមយេ ។ ហោតិ

ដែលព្រះវិហារព្រះកាគ្រាស់ថា ម្ចាស់គហមតិ ក្នុងអង្គនោះទុក
 បម្រើកិក្ខុសង្ឃ ដោយចិវិ ចិណ្ណាបុត សេនាសនៈ ទិវិគិលានប្បទ្ធិយ-
 កេសដ្ឋបរិក្ការោយ ។ ម្ចាស់គហមតិ ក្នុងអង្គនោះធ្វើសេចក្តីត្រេកអរ
 ដោយគ្រាន់តែគិតថា ក្នុងយើងទុកបម្រើកិក្ខុសង្ឃ ដោយចិវិ
 ចិណ្ណាបុត សេនាសនៈ ទិវិគិលានប្បទ្ធិយកេសដ្ឋបរិក្ការ ប៉ុណ្ណោះ
 ឡើយ ។ ម្ចាស់គហមតិ ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានោះ
 ក្នុងអង្គត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះថា ធ្វើដូចម្តេចហ្ន៎ ក្នុងយើងទិវិគិលានប្ប-
 កាន់បីដំបូងស្ងប់ស្ងួតក្នុងកាលដំបូង ។ ម្ចាស់គហមតិ ក្នុងអង្គត្រូវ
 សិក្សាយ៉ាងនេះឯង ។ បតិទ្រព្រះគង្គដ៏ចំរើន សម័យណា អរិយ-
 សាវក បានចូលកាន់បីដំបូងស្ងប់ស្ងួត សម័យនោះ ហេតុថយ៉ាង មិន
 មានដល់អរិយសាវកនោះឡើយ អីទុក្ខ ទោមនស្សណាដែលជាគ្រឿង
 ច្រកបដោយតាមរបស់អរិយសាវកនោះ ទុក្ខ ទោមនស្សនោះ មិន
 មានដល់អរិយសាវកនោះ ក្នុងសម័យនោះ ។ សុខ សោមនស្សណា
 ដែលច្រកបដោយតាមរបស់អរិយសាវកនោះ សុខ សោមនស្សនោះ
 មិនមានដល់អរិយសាវកនោះ ក្នុងសម័យនោះ ។ ទុក្ខ ទោមនស្ស
 ណា ដែលច្រកបដោយអកុសល របស់អរិយសាវកនោះ ទុក្ខ
 ទោមនស្សនោះ មិនមានដល់អរិយសាវកនោះ ក្នុងសម័យនោះ ។

យម្បិស្ស អកុសលុបសត្តិកំ សុចំ សោមនស្សំ
 តម្បិស្ស តស្មី សមយេ ន ហោតិ យម្បិស្ស
 កុសលុបសត្តិកំ ធុត្តំ ឆោមនស្សំ តម្បិស្ស តស្មី
 សមយេ ន ហោតិ ។ យស្មី កន្ត ភិក្ខុ សមយេ អរិយ-
 ស្សាវតោ បរិវេកំ មីតិ ឧបសម្មន្តំ វិហារតិ វេទានិ
 បត្តស្ស ហានានិ តស្មី សមយេ ន ហោតិ ។
 សាធុ សាធុ សារិបុត្ត យស្មី សារិបុត្ត សមយេ
 អរិយស្សាវតោ បរិវេកំ មីតិ ឧបសម្មន្តំ វិហារតិ
 បត្តស្ស ហានានិ តស្មី សមយេ ន ហោតិ យម្បិស្ស
 កាមុបសត្តិកំ ធុត្តំ ឆោមនស្សំ តម្បិស្ស តស្មី
 សមយេ ន ហោតិ យម្បិស្ស កាមុបសត្តិកំ
 សុចំ សោមនស្សំ តម្បិស្ស តស្មី សមយេ
 ន ហោតិ យម្បិស្ស អកុសលុបសត្តិកំ ធុត្តំ
 ឆោមនស្សំ តម្បិស្ស តស្មី សមយេ ន ហោតិ

សុខ សោមនស្សនា ដែលប្រកបដោយអកុសល របស់អរិយសាវក
 នោះ សុខ សោមនស្សនោះ មិនមានដល់អរិយសាវកនោះ ក្នុង
 សម័យនោះ ។ ទុក្ខ ទោមនស្សនា ដែលប្រកបដោយកុសលរបស់
 អរិយសាវកនោះ ទុក្ខ ទោមនស្សនោះ មិនមានដល់អរិយសាវក
 នោះ ក្នុងសម័យនោះ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន សម័យណា
 អរិយសាវកបានចូលកាន់បីគឺដ៏ស្ងប់ស្ងាត់ សម័យនោះ ហេតុៗ យ៉ាង
 នេះ មិនមានដល់អរិយសាវកនោះឡើយ ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគត្រាសិ
 ថា ម្ចាស់សារិបុត្ត ត្រូវហើយ ត្រូវហើយ ម្ចាស់សារិបុត្ត សម័យណា
 អរិយសាវក បានចូលកាន់បីគឺដ៏ស្ងប់ស្ងាត់ សម័យនោះ ហេតុៗ យ៉ាង
 មិនមានដល់អរិយសាវកនោះឡើយ គឺ ទុក្ខ ទោមនស្សនា ដែល
 ប្រកបដោយកាម របស់អរិយសាវកនោះ ទុក្ខ ទោមនស្សនោះ មិន
 មានដល់អរិយសាវកនោះ ក្នុងសម័យនោះ ។ សុខ សោមនស្សនា
 ដែលប្រកបដោយកាម របស់អរិយសាវកនោះ សុខ សោមនស្សនោះ
 មិនមានដល់អរិយសាវកនោះ ក្នុងសម័យនោះ ។ ទុក្ខ ទោមនស្ស
 នា ដែលប្រកបដោយអកុសល របស់អរិយសាវកនោះ ទុក្ខ
 ទោមនស្សនោះ មិនមានដល់អរិយសាវកនោះ ក្នុងសម័យនោះ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គការនិកាយស្ស បញ្ចកនិយាយ

យឡាស្ស អកុសលុបសញ្ញាតំ សុខំ សោមនស្សំ
តឡាស្ស តស្មី សមយេ ន ហោតិ យឡាស្ស
កុសលុបសញ្ញាតំ ទុក្ខំ ឆោមនស្សំ តឡាស្ស តស្មី
សមយេ ន ហោតិ ។ យស្មី សារីបុត្ត សមយេ
អរិយស្សារិកោ បរិវេកំ ចិត្តំ ឧបសម្មន្ត វិហារតិ
ឥហានិ បញ្ចស្ស ហិណានិ តស្មី សមយេ ន
ហោន្តិ ។

[៧៧] បញ្ចំហា ភិក្ខុវេ វណិជ្ជា ឧបាសកោន
អករណីយា ។ កតមា បញ្ច សត្តវណិជ្ជា សត្តវណិជ្ជា
មំសវណិជ្ជា មន្តវណិជ្ជា វិសវណិជ្ជា ។ ឥហា ទោ
ភិក្ខុវេ បញ្ច វណិជ្ជា ឧបាសកោន អករណីយាតំ ។

[៧៨] តំ ភី មញ្ញប ភិក្ខុវេ អចិន្ទ ឡុត្តហិ ធិដ្ឋំ
វា សុតំ វា អយំ ចុរិសោ ឆាលាតិទាតំ បហាយ ឆា-
លាតិទាតា បដិវេតោ ហោតិ តទេចំ ននាំទោ តហោត្វា

សុត្តន្តបិដក អង្គការនិកាយ បញ្ចកនិយាយ

សុទ្ធ សោមនស្សណា វេលព្រកចរោយអកុសល របស់អរិយ-
សាវកានា សុទ្ធ សោមនស្សនា មិនមានផលអរិយសាវកានា
ក្នុងសម័យនោះទេ ទុក្ខ ទោមនស្សណា វេលព្រកចរោយកុសល
របស់អរិយសាវកានា ទុក្ខ ទោមនស្សនា មិនមានផលអរិយសាវក
នោះ ក្នុងសម័យនោះទេ ។ ម្នាលសារីបុត្ត សម័យណា អរិយសាវក
បានចូលកាន់ចិត្តដ៏ស្ងប់ស្ងាត់ សម័យនោះ ហេតុឥយ៉ាងនេះឯង មិន
មានផលអរិយសាវកានាឡើយ ។

[៧៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ជំនួញឥយ៉ាងនេះ ។ បុរសក
មិនគួរធ្វើឡើយ ។ ជំនួញឥយ៉ាង នើម្តូចម្តូច ។ គឺការជួញគ្រឿង
ស្រាវុធ ។ ការជួញមនុស្ស ។ ការជួញ (សត្វដែលគេសម្លាប់យក)
សាច់ ។ ការជួញគ្រឿងស្រវឹង ។ ការជួញភ្នំពិស ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ជំនួញឥប្រការនេះឯង ។ បុរសមិនគួរធ្វើឡើយ ។

[៧៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយសំខាល់ខ្លះហេតុនោះ
ដូចម្តូច អ្នកទាំងឡាយដែលឃើញ ដែលឮថា បុរសនោះបុរសនោះបុរសនោះ
និបាត រឿយហោកបុរសនិបាត ស្តេចទាំងឡាយចាប់បុរសនោះហើយ

ចាណាតិចារាវេមណីហេតុ ហនន្តិ វា តន្តិ វា
 ចត្វាជន្តិ វា យថាចច្ចយំ វា កកោន្តិ ។ យោ ហោតំ
 កន្តិ ។ សាទុ ភិក្ខុវេ មយាមិ ទោ ឯតំ ភិក្ខុវេ
 ទេវ និដ្ឋំ ន សុតំ អយំ បុរិសោ ចាណាតិចាតំ
 ចហាយ ចាណាតិចារា ចដិវិភោ ហោតិ តមេធំ
 វាវានោ កហេត្វា ចាណាតិចារាវេមណីហេតុ ហនន្តិ
 វា តន្តិ វា ចត្វាជន្តិ វា យថាចច្ចយំ វា កកោន្តិ ។
 អចិច ទ្វស្ស តទេវ ចាចកម្មំ ចវេនតំ អយំ បុរិសោ
 ធីត្តំ វា បុរិសំ វា ដិវិភោ វេហេបតីតិ(១) ។ តមេធំ
 វាវានោ កហេត្វា ចាណាតិចារាវេមណីហេតុ ហនន្តិ វា
 តន្តិ វា ចត្វាជន្តិ វា យថាចច្ចយំ វា កកោន្តិ ។
 អចិទុ តុត្តេហំ ឯវុចំ និដ្ឋំ វា សុតំ វាតិ ។
 និដ្ឋត្វ យោ កន្តិ សុតត្វ សុយ្យស្សតិ ចាតិ ។
 តំ កី មត្តាម ភិក្ខុវេ អចិទុ តុត្តេហំ និដ្ឋំ វា
 សុតំ វា អយំ បុរិសោ អនិច្ចាធាធំ ចហាយ

១ ១. ៥. វេហេបតីតិ ។

សម្លាប់ ចរិ បណ្ណញ ឬធ្វើឱ្យគួរតាមពោស ព្រោះហេតុនៃ រឿរោក
 បាណាតិចារាវេមណី ។ បតិក្រិព្រះអង្គដ៏ចំរើន ហេតុនោះមិនដែលមាន
 ទេ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ត្រូវហើយ ម្នាលភិក្ខុចាំនិទ្យាយ ទោះបី
 គេថាគេក៏មិនដែលឃើញ មិនដែលឮហេតុនោះ បុរសនេះបានលបដំ
 បាណាតិចារា រឿរោកបាណាតិចារា ស្តេចចាំនិទ្យាយ ចាប់ខ្លួនបុរសនោះ
 ហើយ សម្លាប់ ចរិ បណ្ណញ ឬធ្វើឱ្យគួរតាមពោស ព្រោះហេតុនៃ
 រឿរោកបាណាតិចារាវេមណី ។ មួយទៀត អ្នកដឹងតែដឹងនូវបាបកម្ម
 របស់បុរសនោះថា បុរសនេះសម្លាប់ប្រុសឬស្រីចាកដីនៃ ស្តេចចាំនិ
 ទ្យាយចាប់បុរសនោះ សម្លាប់ ចរិ បណ្ណញ ឬធ្វើឱ្យសមគួរតាមពោស
 ព្រោះហេតុនៃបាណាតិចារា ។ អ្នកចាំនិទ្យាយដែលឃើញ ដែលឮ
 បែបនេះ ដែរឬទេ ។ បតិក្រិព្រះអង្គដ៏ចំរើន ក្នុងព្រះអង្គដែលឃើញ
 ដែលឮរួចមកហើយ គង់នឹងឮទៅទៀត មិនទាន់ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំនិ
 ទ្យាយ អ្នកចាំនិទ្យាយ សំគាល់ខ្លួនហេតុនោះ ថាដូចម្តេច អ្នកចាំនិ
 ទ្យាយ ដែលឃើញ ដែលឮថា បុរសនេះ បានលបខ្លួនវាចាតិ

អនិច្ចាណា ធម៌វិភោ ហោតិ តមេនំ វាជានោ
 កហេត្វា អនិច្ចាណាវេមណីហេតុ ហានន្តិ វា តទ្ធន្តិ
 វា ចត្វាជេន្តិ វា យថាចច្ចយំ វា កាភេន្តិ ។ នោ ហោតិ
 ភន្ត ។ សាធុ ភិក្ខុវេ មយាមិ ទោ ឯតំ ភិក្ខុវេ នេវ
 ធិដ្ឋំ ធន សុតំ អយំ ចុរិសោ អនិច្ចាណំ បហាយ
 អនិច្ចាណា ធម៌វិភោ ហោតិ តមេនំ វាជានោ កហេត្វា
 អនិច្ចាណាវេមណីហេតុ ហានន្តិ វា តទ្ធន្តិ វា
 ចត្វាជេន្តិ វា យថាចច្ចយំ វា កាភេន្តិ ។ អបិច
 ទ្ធស្ស តនេវ ចាបកម្មំ ចវេនេតិ អយំ ចុរិសោ
 កាមា វា អារាញា វា អនិច្ចំ យេយ្យសង្កាតំ អាទិយតិ
 តមេនំ វាជានោ កហេត្វា អនិច្ចាណាហេតុ ហានន្តិ វា
 តទ្ធន្តិ វា ចត្វាជេន្តិ វា យថាចច្ចយំ វា កាភេន្តិ ។
 អបិទុ កុម្មេហិ ឯវរាជំ ធិដ្ឋំ វា សុតំ វាតិ ។
 ធិដ្ឋត្វ លោ ភន្ត សុតត្វ សុយ្យស្សតិ ចាតិ ។ តំ
 កំ មត្តាម ភិក្ខុវេ អបិទុ កុម្មេហិ ធិដ្ឋំ វា សុតំ វា

វៀរោកកចំនាទាន ស្តេចតាំងឡាយ ចាប់បុរសនោះហើយ សម្លាប់
 ចង បណ្តាញ ឬធ្វើតាមទោស ព្រោះហេតុវៀរោកកចំនាទាន
 ដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនដែលបានឃើញ មិនដែលបាន
 ឮសោះឡើយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ត្រូវហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ
 ទោះបីជាជាតិ ក៏មិនដែលបានឃើញ មិនដែលបានឮ គួរហេតុខ្ពស់ជា
 បុរសនេះ បានលះអចំនាទាន វៀរោកកចំនាទាន ស្តេចតាំងឡាយ
 ចាប់បុរសនោះហើយ សម្លាប់ ចង បណ្តាញ ឬធ្វើតាមទោស ព្រោះ
 ហេតុវៀរោកកចំនាទានដែរ ។ មួយទៀត អ្នកផងវិនិច្ឆ័យ
 បានកម្រិតសំបុរសនោះថា បុរសនេះ កាន់យកទ្រព្យដែលដេញបាន
 ឲ្យក្នុងស្រុកច្នកក្នុងព្រៃ ដោយចំណែកនៃចិត្តល្អ រឿងស្តេចតាំងឡាយ
 ចាប់បុរសនោះហើយ សម្លាប់ ចង បណ្តាញ ឬធ្វើតាមទោស
 ព្រោះហេតុវៀរោកកចំនាទាន ។ អ្នកតាំងឡាយ ដែលបានឃើញ
 ឬបានឮបែបយ៉ាងនេះ ដែរឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួក
 ខ្ញុំព្រះអង្គបានឃើញ បានឮរួចមកហើយ នឹងនឹកឮទៅទៀត
 មិនទាន់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ អ្នកតាំងឡាយ សំគាល់
 គួរហេតុនោះជាដូចម្តេច អ្នកតាំងឡាយ ដែលបានឃើញ បានឮថា

អយំ បុរិសោ កាមេសុ មិច្ឆាចារិ បហាយ កាមេសុ
 មិច្ឆាចារិ បដិវិភោ ហោតិ តមេនំ វាជានោ កហោត្វា
 កាមេសុ មិច្ឆាចារិវេមណិហេតុ ហានន្តិ វា តទន្តិ
 វា បច្ឆាជេន្តិ វា យដាបទ្ធយំ វា កកេន្តិ វា អបិច
 ទ្ធស្ស តទេវ ចាបកេន្តិ បវេនេតំ អយំ បុរិសោ
 បរិភិសុ បរកុមារិសុ ចារិត្តំ អាចន្តិ(១) តមេនំ
 វាជានោ កហោត្វា កាមេសុ មិច្ឆាចារិហេតុ ហានន្តិ
 វា តទន្តិ វា បច្ឆាជេន្តិ វា យដាបទ្ធយំ វា កកេន្តិ វា
 អបិច កុដ្ឋេហំ វិវរុបំ ទិដ្ឋំ វា សុតំ វា វា វា
 ទិដ្ឋត្វា វោ កកេន្តិ សុតត្វា សុយ្យិស្សតិ ចាតិ វា

១ ឧ. ឧ. អាចន្តិ ។

បុរិសោ បានលះបង់ខ្ញុំកាមេសុមិច្ឆាចារិ វៀរោកកាមេសុមិច្ឆាចារិ
 ស្តេចទាំងឡាយ ចាប់បុរិសោនោះហើយសម្លាប់ ចង ចរណ្តញ ឬធ្វើ
 ភាមាទាស ព្រោះហេតុនៃវៀរោកកាមេសុមិច្ឆាចារិ ដែរឬទេ ។ បតិគ្រ
 ព្រះអង្គដ៏ចម្រើន មិនដែលបានឃើញ មិនដែលបានឮសោះឡើយ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវហើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោះបីគង្គាគត
 ក៏មិនដែលបានឃើញ មិនដែលបានឮ ខ្ញុំហេតុនេះហើយ បុរិសោនោះបាន
 លះបង់ខ្ញុំកាមេសុមិច្ឆាចារិ វៀរោកកាមេសុមិច្ឆាចារិ ស្តេចទាំងឡាយ
 ចាប់បុរិសោនោះហើយ សម្លាប់ ចង ចរណ្តញ ឬធ្វើភាមាទាស
 ព្រោះហេតុនៃវៀរោកកាមេសុមិច្ឆាចារិដែរ ។ មួយទៀត អ្នកផង
 នៃអង្គនៃបុរិសោនោះ របស់បុរិសោនោះហើយ បុរិសោនោះដែលខ្ញុំសេចក្តីប្រព្រឹត្តិ
 ក្នុងពួកស្រ្តីនៃជនដទៃ នឹងពួកកុមារីនៃជនដទៃ ស្តេចទាំងឡាយ
 ចាប់បុរិសោនោះហើយ សម្លាប់ ចង ចរណ្តញ ឬធ្វើភាមាទាស
 ព្រោះហេតុនៃកាមេសុមិច្ឆាចារិ ។ អ្នកទាំងឡាយ ដែលបានឃើញ
 បានឮថែបនេះ ដែរឬទេ ។ បតិគ្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន ពួកនៃព្រះអង្គ
 បានឃើញ បានឮរួចមកហើយ អង្គនៃពួកនោះទៀត មិនទាន់ ។

សុត្តនិបិដក អង្គទានិកយស្ស បញ្ចកនិបាត

តំ កំ មញ្ញមំ ភិក្ខុវេ អចំនុ តុម្ពេហិ ធិដ្ឋំ វា
 សុតំ វា អយំ បុរិសោ ឧសាវាទំ បហាយ ឧសាវាទា
 មដិវិភោ ហោតិ តមេនំ វាជាតោ តហោត្វា ឧសា-
 វាទាវេមណីហេតុ ហានន្តិ វា តទ្ធន្តិ វា មច្ឆាដេន្តិ
 វា យជាមទ្ធយំ វា តារោន្តិ ។ ចោ ហោតំ កន្តេ ។
 សាទុ ភិក្ខុវេ មយាមិ ទោ ឯតំ ភិក្ខុវេ នេវ ធិដ្ឋំ
 ន សុតំ អយំ បុរិសោ ឧសាវាទំ បហាយ ឧសាវាទា
 មដិវិភោ ហោតិ តមេនំ វាជាតោ តហោត្វា ឧសា-
 វាទាវេមណីហេតុ ហានន្តិ វា តទ្ធន្តិ វា មច្ឆាដេន្តិ
 វា យជាមទ្ធយំ វា តារោន្តិ ។ អមិច ទ្ធស្ស
 តនេវ ចាមតម្មំ បវេនតិ អយំ បុរិសោ តហាមតិស្ស
 វា តហាមតិម្មត្ថស្ស វា ឧសាវាទេន អន្តំ កញ្ចតិ^(១)
 តមេនំ វាជាតោ តហោត្វា ឧសាវាទហេតុ ហានន្តិ វា
 តទ្ធន្តិ វា មច្ឆាដេន្តិ វា យជាមទ្ធយំ វា តារោន្តិ ។
 អចំនុ តុម្ពេហិ វរុចំ ធិដ្ឋំ វា សុតំ វាតិ ។

១ ឧ. ឧ. រាជ្ជិកិ ។

សុត្តនិបិដក អង្គទានិកយស្ស បញ្ចកនិបាត

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់នូវហេតុនោះថាដូចម្តេច
 អ្នកទាំងឡាយ ដែលបានឃើញ បានឮថា បុរសនេះបានលះមុសាវាទ
 រៀបចំមុសាវាទ ស្តេចទាំងឡាយ ចាប់នូវបុរសនោះហើយសម្លាប់ ចង
 ចោលព្រា ឬធ្វើតាមរោគស ព្រោះហេតុនៃរៀបចំមុសាវាទដែរឬទេ ។
 មតិគ្រោះក្នុងដំបំរើន មិនដែលបានឃើញ មិនដែលបានឮសោះឡើយ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោះបីគម្ពីរគម
 តិមិនដែលបានឃើញ មិនដែលបានឮ នូវហេតុនោះថា បុរសនេះបានលះ
 មុសាវាទ រៀបចំមុសាវាទ ស្តេចទាំងឡាយ ចាប់បុរសនោះហើយ
 សម្លាប់ ចង ចោលព្រា ឬធ្វើតាមរោគស ព្រោះហេតុនៃ រៀបចំមុសាវាទ
 ដែរ ។ មួយទៀត អ្នកផងតែងដឹងនូវបាចកម្មរបស់បុរសនោះថា បុរសនេះ
 កាប់ចំនូវប្រយោជន៍របស់ហាមតិ ឬគបាមតិម្តេច ដោយពាក្យមុសាវាទ
 ស្តេចទាំងឡាយ ចាប់បុរសនោះហើយ សម្លាប់ ចង ចោលព្រា ឬធ្វើតាម
 រោគស ។ អ្នកទាំងឡាយ ដែលបានឃើញ បានឮថាបុរសនេះដែរឬទេ ។

ដំដួញ លោក កន្ត កុមារ សុភក្ស សុយ័ស្សតិ កាតិ ។
 តំ ក៏ មញ្ញដំ កិក្ខុវេ អចិន្ទ តុម្ពេហិ ដំដួ វា
 សុតំ វា អយំ បុរិសោ សុរាមោយមជ្ជប្បមាណស្នាដំ
 បហាយ សុរាមោយមជ្ជប្បមាណស្នាថា បដិវិភោ ហោតិ
 កមេធំ វាជាលោ កហោត្វា សុរាមោយមជ្ជប្បមាណស្នា-
 ថាវេមណីហោតុ ហានន្តិ វា តទុន្តិ វា មត្វាជេន្តិ វា
 យថាបទ្ធាយំ វា កកោន្តិកំ ។ លោ ហោតំ កន្ត ។
 សាទុ កិក្ខុវេ មយាចិ ទោ ឯតំ កិក្ខុវេ លោ ដំដួ
 ឧ សុតំ អយំ បុរិសោ សុរាមោយមជ្ជប្បមាណស្នាដំ
 បហាយ សុរាមោយមជ្ជប្បមាណស្នាថា បដិវិភោ
 ហោតិ កមេធំ វាជាលោ កហោត្វា សុរាមោយ-
 មជ្ជប្បមាណស្នាថាវេមណីហោតុ ហានន្តិ វា តទុន្តិ វា
 មត្វាជេន្តិ វា យថាបទ្ធាយំ វា កកោន្តិកំ ។
 អចិន្ទ ទូស្ស កនោ ចាបកម្មំ បរោទតិ
 អយំ បុរិសោ សុរាមោយមជ្ជប្បមាណស្នាដំ អនុយុត្តោ
 ឥត្តិ វា បុរិសំ វា ជីវិតា វេរោចេតិ(*) អយំ
 បុរិសោ សុរាមោយមជ្ជប្បមាណស្នាដំ អនុយុត្តោ

* ឧ. ឧ. ពិមាធរណី ។

បតិក្រិត្រេអន្តិដំបំរើន ពួកខ្ញុំក្រិត្រេអន្តិ ដែលបានឃើញ បានឮ
 រួចមកហើយ គង់នឹងឮតទៅទៀតប៉ុន្មាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 អ្នកទាំងឡាយ សំគាល់សេចក្តីនោះថាដូច្នោះរួច អ្នកទាំងឡាយដែល
 បានឃើញ បានឮថា បុរសនេះ បានលះបង់នូវសុរាមោយមជ្ជប្ប-
 មាណស្នា រៀបចំសុរាមោយមជ្ជប្បមាណស្នា រស្មីចំនាំឡាយ
 ចាប់បុរសនោះហើយ សម្លាប់ ចង បណ្តាញ ឬធ្វើការទោស
 ព្រោះហេតុនៃរៀបចំសុរាមោយមជ្ជប្បមាណស្នាដែរឬទេ ។ បតិក្រិត្រេ
 អន្តិដំបំរើន មិនដែលបានឃើញ មិនដែលបានឮសោះឡើយ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រូវហើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោះបី
 គឺជាគតិមិនដែលបានឃើញ មិនដែលបានឮនូវហេតុនោះថា បុរស
 នេះបានលះបង់នូវសុរាមោយមជ្ជប្បមាណស្នា រៀបចំសុរាមោយមជ្ជប្ប-
 មាណស្នា រស្មីចំនាំឡាយ ចាប់នូវបុរសនោះហើយ សម្លាប់ ចង
 បណ្តាញ ឬធ្វើការទោស ព្រោះហេតុនៃរៀបចំសុរាមោយមជ្ជប្ប-
 មាណស្នាដែរ ។ មួយទៀត អ្នកផងនឹងដឹងនូវបុគ្គលបុរសនោះថា
 បុរសនេះប្រកបនូវសុរាមោយមជ្ជប្បមាណស្នាហើយ ផ្តាច់ផ្តិលនូវស្រីឬ
 បុរសចាកជីវិត បុរសនេះ ប្រកបនូវសុរាមោយមជ្ជប្បមាណស្នាហើយ

កាមា វា អាត្មា វា អនិច្ចំ ដេយ្យសង្កាតំ អាធិ-
 យតិ អយំ បុរិសោ សុរាមោយមជ្ជប្បមាណដ្ឋានំ
 អនុយុត្តោ បរិភ្និសុ យកុមរិសុ ចារិក្កំ អាចជ្ជតិ(*)
 អយំ បុរិសោ សុរាមោយមជ្ជប្បមាណដ្ឋានំ អនុយុត្តោ
 គហចតិស្ស វា គហចតិបុត្តស្ស វា មុសាវានេន អង្គ
 ភញ្ញតិ ភមេនំ វាជាយោ កហេត្វា សុរាមោយមជ្ជប្ប-
 មាណដ្ឋានហេតុ ហនន្តិ វា ពន្ធន្តិ វា ចត្វាជេន្តិ វា
 យថាចទ្ធិយំ វា កកេន្តិ ។ អចំនុ តុម្ពេហិ ឯវុច្ចំ
 ទិដ្ឋំ វា សុតំ វាតិ ។ ទិដ្ឋត្វ យោ កន្តេ
 សុតត្វ សុយ្យស្សតិ ទាតិ ។

[៧៧] អថទោ អថាដថិស្និកោ គហចតិ ចត្វា-
 មត្តេហិ ឧបាសកសតេហិ បរិវុតោ យេន កកវា តេនុ-
 ចសន្តិមំ ឧបសន្តិមំត្វា កកវន្តំ អភិវានេត្វា ឯកមន្តំ
 ចំសិទិ ។ អថទោ កកវា អាយស្មន្តំ សារិបុត្តំ អាមន្តេសិ
 យំ កត្វិ សារិបុត្ត ជាធម្មាច តិហិ ឧនាតវសនំ

* ខ. ឆ. ឃឡិ ។

កាន់យកខ្លួនទ្រព្យដែលគេមិនបានឲ្យ ក្នុងស្រុកឬក្នុងព្រៃដោយចំណែក
 នៃចិត្តលួច បុរសនេះ ប្រកបខ្លួនសុរាមោយមជ្ជប្បមាណដ្ឋានហើយ ដល់
 ខ្លួនការប្រព្រឹត្តិ ក្នុងពួកស្រ្តីនៃជនដទៃ ក្នុងពួកកុមារីនៃជនដទៃ បុរស
 នេះ ប្រកបខ្លួនសុរាមោយមជ្ជប្បមាណដ្ឋានហើយ កាប់បង់ខ្លួនប្រយោជន៍
 ចេសំគហបតី ឬគហចតិបុត្តដោយមុសាវាទ ស្តេចទាំងឡាយ ចាប់បុរស
 នោះហើយ សម្លាប់ ចង បណ្តាញឬធ្វើតាមទោស ត្រាមហេតុនៃ
 សុរាមោយមជ្ជប្បមាណដ្ឋាន ។ អ្នកទាំងឡាយ ដែលបានឃើញ បានឮ
 បែបនេះវែងឬទេ ។ បពិត្រព្រះអង្គ ពួកខ្ញុំព្រះអង្គ បានឃើញ
 បានឮរួមហើយ គង់នឹងពួកទៅទៀត មិនខាន ។

[៧៧] ត្រាឆោះ អថាដថិស្និកគហចតិ មាន្ម បុរសកប្រមាណ
 ប្រាយជាបរិវា ចូលទៅគាល់ព្រះដីមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់
 ហើយ កំពុងយប់ន្តិព្រះដីមានព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។
 លំដាប់នោះ ព្រះដីមានព្រះភាគ បានត្រាស់ទីដីព្រះសារិបុត្តដីមានភាយ
 ថា ឆ្ងលសារិបុត្ត ពួកអ្នកដើរខ្លួនគហស្ថនិមួយ ដែលស្ងៀកស

ចក្ខុសុ សិក្ខាបទេសុ សំរុតតក្ខត្តំ ចក្ខុញ្ច
 ភារិទេតសិកាចំ និដ្ឋធម្មសុទ្ធិហារាចំ និកាមលារិ
 អតិច្ឆលារិ អតសារលារិ សោ ភាកត្តមាទោ
 អត្តនាវ អត្តាចំ ឡាករេយ្យ ទិណាធិរយោម្មិ
 ទិណាតិវច្ឆាធយោនិ ទិណាបិវិសយោ ទិណាចាយ-
 ទុក្ខតិវិទិទាហោ សោតាបន្នោហមស្មិ អវិទិទាតតទ្រោ
 ទិយតោ សម្មោទិបរាយនោតិ ។ កតមេសុ ចក្ខុសុ
 សិក្ខាបទេសុ សំរុតតក្ខត្តោ ហោតិ ។ នន សារីរុត្ត
 អរិយស្សារកោ ចាលាតិទាតា បដិវិរោ ហោតិ
 អទិញ្ញាទាទា បដិវិរោ ហោតិ កតមេសុ មិញ្ញាទារ
 បដិវិរោ ហោតិ ធុសារាទា បដិវិរោ ហោតិ
 សុរមេយមជ្ឈិម្យមាទដ្ឋាទា បដិវិរោ ហោតិ ។
 នមេសុ ចក្ខុសុ សិក្ខាបទេសុ សំរុតតក្ខត្តោ ហោតិ ។
 កតមេសុ ចក្ខុនំ ភារិទេតសិកាចំ និដ្ឋធម្មសុទ្ធិហារា-
 ចំ និកាមលារិ ហោតិ អតិច្ឆលារិ អតសារលារិ ។

មានការងារសង្រួម ក្នុងសិក្ខាបទទាំង ៥ ប្រការផង បាននាមប្រាថ្នា បាន
 មិនលំបាក បានមិនក្រ ឱ្យការសម្រេចសម្រាន្ត ជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 កស្រីយន្តវាចកសិកន្តិវិទ្ធិសំទាំង ៤ ផង កាលបើគ្រូហស្តនាមប្រាថ្នា
 ព្យាបាទនិង ដោយខ្លួនឯងថា កត្តាអញអស់ទៅហើយ អស់
 តំណើតវាច្ឆានហើយ អស់បិដ្ឋវិស័យហើយ អស់អបាយទុក្ខនិវិទិទាន
 ហើយ កត្តាអញជាសោភាបន្តបុគ្គល មិនមានការធ្លាក់បូជាជម្នកា ជា
 បុគ្គលទៀត មានសចក្ខុត្រាស់ដឹងទៅទាំងមុខ ។ គ្រូហស្តវេល
 មានការងារសង្រួម ក្នុងសិក្ខាបទទាំង ៥ ប្រការ តើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់
 សារីបុត្ត អរិយសារិក ក្នុងសាសនានេះ ជាអ្នករៀនចាកបុណ្យនិទាន ១
 រៀនចាកអទិញ្ញាទាន ១ រៀនចាកកមេសុមិញ្ញាទាន ១ រៀនចាកមុសាវាទ ១
 រៀនចាកសុរមេយមជ្ឈិម្យមាទដ្ឋាន ១ ។ គ្រូហស្ត ជាអ្នកមានការងារ
 សង្រួម ក្នុងសិក្ខាបទទាំង ៥ នេះ ។ គ្រូហស្ត ជាអ្នកបាននាម
 ប្រាថ្នា បានមិនលំបាក បានមិនក្រ ឱ្យការសម្រេចសម្រាន្ត ជា
 សុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន កស្រីយន្តវាចកសិកន្តិវិទ្ធិសំទាំង ៤ តើដូចម្តេច ។

វេទ សារីបុត្ត អរិយស្សវគោ ពុទ្ធ អវេទុច្ចសារទេន
 សមញ្ញតតោ ហោតិ វេទិចិ សោ កកវា អរហំ
 សម្មាសម្មាសា វិជ្ជាចរណសម្មាសា សុតតោ លោក-
 វិទូ អនុត្តរេ បុរិសទម្មសារិទិ សត្វា ទេវមនុស្សាធំ
 ពុទ្ធា កកវាតិ ។ អយមស្ស បវេហោ អាតិទេតសិកោ
 ទិដ្ឋទម្មសុខវិហារោ អនិកតោ ហោតិ អវិសុទ្ធស្ស
 ចិត្តស្ស វិសុទ្ធិយោ អចរិយោណាតស្ស ចិត្តស្ស ចរិ-
 យោទបទាយ ។ បុន ចេវ សារីបុត្ត អរិយស្សវគោ
 ទម្ម អវេទុច្ចសារទេន សមញ្ញតតោ ហោតិ
 ស្វាគ្វាតោ កកវតា ទម្មោ សន្តិដ្ឋិកោ អកាសិកោ
 ឯហិចស្សិកោ ធុបទយិកោ បទុត្តំ វេទិតព្វោ
 វិញ្ញហិតំ ។ អយមស្ស ទុតិយោ អាតិទេត-
 សិកោ ទិដ្ឋទម្មសុខវិហារោ អនិកតោ ហោតិ

ម្នាលសារីបុត្ត អរិយសារិក ក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា
 មិនញាប់ញ័រក្នុងព្រះក្នុងថា ព្រះដ៏មានព្រះភាគអង្គនោះ ទ្រង់ឆ្ងាយចាក
 កិលេស ទ្រង់ត្រាស់ដឹងដោយច្រៀត បរិច្ចណិដោយវិជ្ជាទាំងបរណៈ ជា
 ព្រះសុគត ជាបច្ចសន្តវិទ្ធិលោក ព្រះសិវេបុត្ត ទ្រង់ទូន្មាននូវបុរស
 ដែលត្រូវទូន្មានទាន ជាគ្រូនៃទេវតាទាំងមនុស្សទាំងឡាយ ត្រាស់ដឹងនូវ
 អរិយសច្ចដ៏ លៃលិវលត្រឡប់មកកាន់កម្មច្រើន ដូច្នោះ ។ នេះជាការ
 សម្រេចសម្រាន្ត ជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ពាស្រ័យនូវចកសិកដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ទី ១
 ដែលអរិយសារិកនោះ បានចូលច្រឡោះហើយ នាំឱ្យចិត្ត ដែលមិនទាន់
 បរិសុទ្ធឱ្យបរិសុទ្ធ និងនាំឱ្យចិត្ត ដែលមិនទាន់ដូរផ្លូវផ្សេងផង ។ ម្នាល
 សារីបុត្ត មួយទៀត អរិយសារិកប្រកបដោយសេចក្តីជ្រះថ្លាមិនញាប់ញ័រ
 ក្នុងព្រះធម៌ថា ធម៌ដែលព្រះដ៏មានព្រះភាគសំដែងហើយដោយច្រៀត
 ជាធម៌ដែលព្រះអរិយបុគ្គល គប្បីឃើញច្បាស់ដោយខ្លួនឯង ជាធម៌ឱ្យ
 ដែលមិនរំលឹកកាល ជាធម៌គួរហៅបុគ្គលដ៏ទៃឱ្យចូលមកមើលទាន ជា
 ធម៌ គប្បីចម្លែងចូលមកទុកក្នុងខ្លួន ជាធម៌ដែលវិញ្ញាណ គប្បីដឹងដោយ
 ខ្លួនឯង ។ នេះជាការសម្រេចសម្រាន្ត ជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដ៏ប្រកប
 ដោយរាជសិកដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ទី ២ ដែលអរិយសារិកនោះបានចូលច្រឡោះហើយ

អវិសុទ្ធស្ស ចិត្តស្ស វិសុទ្ធិយា អបរិយោនាគស្ស
 ចិត្តស្ស ចរិយោនមទាយ ។ បុណ ចចរិ សាវិបុត្ត
 អរិយស្សវិកោ សង្ឃេ អវត្តប្បសានេន សមន្តាគោ
 ហោតិ សុធម្មជិច្ឆោ ភកវិកា សាវកសង្ឃេ ទដ្ឋ-
 ប្បជិច្ឆោ ភកវិកា សាវកសង្ឃេ ញាយធម្មជិច្ឆោ
 ភកវិកា សាវកសង្ឃេ សាមីចិច្ឆជិច្ឆោ ភកវិកា
 សាវកសង្ឃេ យនិទំ ចន្តាវិ បុរិសយុតាចិ អដ្ឋ
 បុរិសបុគ្គលា វស ភកវិកា សាវកសង្ឃេ អាហ្ម-
 ទោយ្យោ ពាហ្មទោយ្យោ ធក្ខិណោយ្យោ អញ្ញសិ-
 កាណិយោ អនុត្តរំ បុញ្ញក្ខត្តំ លោកស្សតិ ។
 អយមស្ស តតិយោ អាភិទេតសិកោ និដ្ឋទដ្ឋសុទ-
 រិហារោ អនិកោ ហោតិ អវិសុទ្ធស្ស ចិត្តស្ស
 វិសុទ្ធិយា អបរិយោនាគស្ស ចិត្តស្ស ចរិយោន-
 មទាយ ។ បុណ ចចរិ សាវិបុត្ត អរិយស្សវិកោ
 អរិយកន្តេហិ សីលេហិ សមន្តាគោ ហោតិ
 អទស្មេហិ អដ្ឋិទ្កេហិ អសតលេហិ អតាម្មាសេហិ

នាំឱ្យចិត្ត ដែលមិនទាន់បរិសុទ្ធឱ្យបរិសុទ្ធ នឹងនាំឱ្យចិត្ត ដែលមិនទាន់
 ផ្លូវផងឱ្យផ្លូវផង ។ ម្ចាស់សាវិបុត្ត មួយទៀត អរិយសាវកប្រកប
 ដោយសេចក្តីជ្រះថ្លា មិនញាប់ញ័រក្នុងព្រះសង្ឃវា ពួកសាវករបស់ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិដោយប្រវត ពួកសាវករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ
 ប្រតិបត្តិដោយត្រង់ ពួកសាវករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិ
 ដើម្បីព្រះនិព្វាន ពួកសាវករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ប្រតិបត្តិដ៏សម
 គួរ ពួកសាវកនោះ បើកប់ជាត្រូវបុរសមាន៤ បើកប់រៀងជាបុរស
 បុគ្គលមាន៨ ពួកសាវករបស់ព្រះដ៏មានព្រះភាគនុ៎ះ លោកគួរទទួល
 នូវចក្ខុប្បវ្តិយ ដែលគេនាំមកបូជា លោកគួរទទួលនូវភាគន្តកថាន លោក
 គួរទទួលនូវទុក្ខណា ទាន ជាបុគ្គលដែលសត្វលោក គប្បីធ្វើអញ្ញាសិកម្ម
 ជាបុញ្ញក្ខត្តដ៏ប្រសើររបស់សត្វលោកផ្សេងៗ ទោះជាពោសាម្រិចសម្រាន្ត
 ជាសុទ្ធក្នុងបច្ចុប្បន្ន កាស្រីយន្តវិចិត្តសិកដ៏ទុំទុំស្រទី ដែលអរិយ-
 សាវកនោះ បានចូលប្រទេហ័យ នាំឱ្យចិត្ត ដែលមិនទាន់បរិសុទ្ធឱ្យ
 បរិសុទ្ធ នឹងនាំឱ្យចិត្ត ដែលមិនទាន់ផ្លូវផងឱ្យផ្លូវផង ។ ម្ចាស់សាវិបុត្ត
 មួយទៀត អរិយសាវកប្រកបដោយសីលទាំងឡាយ ជាទីគាប់ចិត្តរបស់
 ព្រះអរិយៈ ជាសីលមិនដាច់ មិនប្តូរ មិនពពាល មិនព្រិស

កុដិស្សេហិ វិញ្ញាណសុខេហិ អបរាមដ្ឋេហិ សមាចិសំវត្ត-
 ចិកេហិ ។ អយមស្ស ចតុត្ថោ អាភិចេតសិកាចំ និដ្ឋ-
 ទធម្មសុខវិហារោ អចិកោតោ ហោតិ អវិសុទ្ធស្ស ចិត្តស្ស
 វិសុទ្ធិយា អចរិយោនាគស្ស ចិត្តស្ស ចរិយោនបណាយ ។
 ឥមេសំ ចតុត្ថំ អាភិចេតសិកាចំ និដ្ឋទធម្មសុខវិហារ-
 រាចំ ចិកាមលាភិ ហោតិ អតំច្ចលាភិ អកសិ-
 រលាភិ ។ យំ កត្តំ សាវិបុត្ត ជាទេយ្យេន ភិហិ
 ឱនាភវសំ ឥមេសុ ចតុត្ថុ សិក្ខាមទេសុ សំវត្ត-
 កធម្មំ ឥមេសត្វ ចតុត្ថំ អាភិចេតសិកាចំ និដ្ឋទធម្ម-
 សុខវិហារាចំ ចិកាមលាភិ អតំច្ចលាភិ អកសិរលាភិ
 សោ អាតត្ថំមាថោ អត្តនាវ អត្តាចំ ព្យាគមយ្យ
 ចិលាចិរយោត្តំ ចិលាតិវច្ឆាទយោចិ ចិលាចិវិសយោ
 ចិលាចាយនុក្កតិវិចិទានោ សោតាចន្ទោមាមស្មិ អភិ-
 ចិទានចន្ទោ ចិយតោ សម្ពោចិចរាយនោតិ ។

ជាសីលរបស់មនុស្សអ្នកជា ជាសីលដែលអ្នកប្រាជ្ញសរសើរ ជាសីលមិន
 បំពានដោយឧណ្ណា និងទិដ្ឋិ ជាសីលញ៉ាំងសមាធិឱ្យប្រព្រឹត្តទៅបាន ។
 នេះជាការសម្រេចសម្រាន្ត ជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន ដ៏ប្រកបដោយ
 ចេតសិកដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ ដែលអរិយសាវ័កនោះ បានចូលប្រទេហើយ
 នាំឱ្យចិត្ត ដែលមិនទាន់បរិសុទ្ធឱ្យបរិសុទ្ធ និងនាំឱ្យចិត្ត ដែលមិនទាន់
 អូរផងឱ្យអូរផង ។ គ្រោស្តដែលជាអ្នកបានតាមប្រាថ្នា បានមិន
 សំបាក បានមិនក្រ ឱ្យការសម្រេចសម្រាន្ត ជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 កស្រីយឱ្យចេតសិកដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ យ៉ាងនេះផង ។ ម្ចាស់សាវ័ក
 អ្នកត្រូវដឹងឱ្យគ្រហស្ថណមួយ ដែលជាអ្នកស្ងៀមស មានការងារ
 សង្រួម ក្នុងសិកាបទទាំង ៨ នេះផង បានតាមប្រាថ្នា បានមិន
 សំបាក បានមិនក្រ ឱ្យការសម្រេចសម្រាន្ត ជាសុខក្នុងបច្ចុប្បន្ន
 កស្រីយឱ្យចេតសិកដ៏ខ្ពង់ខ្ពស់ យ៉ាងនេះផង កាលបើគ្រហស្ថនោះ
 ប្រាថ្នាព្យាបាទខ្លះខ្លះ ដោយខ្លះខ្លះថា ភាគអញអស់ទៅហើយ
 អស់កិណេតិវច្ឆាទហើយ អស់ចិត្តិវិសិយហើយ អស់អបាយ-
 ទុក្ខភវិចិបុកហើយ ភាគអញជាសោតាចន្ទបុគ្គល មានការមិន
 បានប្រាក់ចុះជាធម្មតា ជាបុគ្គលទៀង មានសចក្តិគ្រាស់ដឹងទៅទាន់
 មុខ ដូច្នោះ ។

ធម្មបទបណ្ណាល័យ របស់សាវណ្ណ

ឯកយេសុ កយំ និស្សា ចាចានិ បរិវេទ្ឋយេ
 អរិយទង្គំ សមាទាយ បណ្ណិកោ បរិវេទ្ឋយេ ។
 ន ហិសេ ចាលភូតានិ វិជ្ជមានេ បរក្កមេ
 ឌុសា ច ន កណោ ជានំ អនិច្ចំ ន បរមសេ ។
 សេហិ ទារហិ សន្តន្នោ បរាវត្ថោ ទារមេ
 មោយំ វិទុណិ ជន្តុ ឯ បិវេ ចិត្តមោហានិ ។
 អនុស្សវេយ្យ សម្មតំ ទង្គំ ពានុវិគក្កយេ
 អព្យបជ្ឈំ ហិតំ ចិត្តំ នេវលាកាយ កាកិយេ ។
 ឧបដ្ឋិតេ នេយ្យទម្មេ បុញ្ញត្ថស្ស ធិតិសតោ
 សន្តសុ បវេមំ និព្វា វិទុណា ហោតំ នក្ខណោ ។
 សន្តោ ហវេ បវត្ថាមិ សារីមុត្ត សុណោហិ មេ

ធម្មបទបណ្ណាល័យ របស់សាវណ្ណ

បើពួកប្រាជ្ញ ឃើញក៏យក្នុងនោះហើយ ត្រូវរៀនប្រាជ្ញា
 ចាំបាច់ យកទៅអនុវត្ត (សីល៥) ។
 កាលបើមានសេចក្តីព្យាយាម មិនត្រូវប្រើប្រាស់សត្វចាំបាច់
 ខ្សោយផង កាលដឹង មិនត្រូវនិយាយកុហកផង មិនត្រូវកាន់
 យកទ្រព្យដែលគេមិនបានទ្រព្យផង ត្រូវសន្តោសវិភាគនិករិយា
 របស់ខ្លួន មិនត្រូវត្រេកត្រកាលនឹងករិយារបស់ដទៃផង
 មិនត្រូវពិភោគនិងស្តេច ដែលនាំចិត្តឱ្យវង្វេងផង ។
 បុគ្គលគួរលើកទូកស្រែសម្បទាផង គ្រិះរិះទូកមិទ្យវៀយផង
 ចំរើនចិត្តដែលជាប្រយោជន៍ មិនមានព្យាបាទ ដើម្បី
 ប្រយោជន៍ដល់ទៅលោកផង ។ កាលបើមានទេយ្យទមិ
 គ្រប់គ្រាន់ បុគ្គលគួរត្រូវការបុណ្យ គួរស្វែងរកបុណ្យ
 បានទ្រព្យទាន ចំពោះពួកសប្បុរសជាមុនហើយ ទាន
 នោះទានទានដល់បិប្ផណិ ។ ម្ចាស់សារីមុត្ត នជាគត
 នឹងសំដែងទូកសប្បុរស គួរចូរស្តាប់គំរូគតចុះ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណគយ ចក្កវិញ្ញាណ

ឥតិ កណ្ណាសុ សេនាសុ វេហិណីសុ ចារីសុ វា ។
 កណ្ណសាសុ សុរុចាសុ កោសុ ចារីកាសុ វា
 យាសុ កាសុចិ ឯតាសុ ឧត្តោ ជាយតិ បុត្តំវោ ។
 គោបយ្ហោ ពលសឡង្កោ កល្យាណដវចិក្កោមោ
 កថេវ កាវេ យុត្តាភិ ធាស្សុ វណ្ណិ បរិក្ខេវេ ។
 ឯវេវ ឧទុស្សេសុ យស្មី កស្មិក្ខុ ជាតិយេ
 ទត្តិយេ ត្រាហ្មណេវ វេស្សុ សុទ្ធេ ចណ្ណាលបុក្កសេ ។
 យាសុ កាសុចិ ឯតាសុ ឧត្តោ ជាយតិ សុទ្ធតោ
 ឧត្តង្កោ សីលសឡង្កោ សទ្ធវាចិ ហិរិមោ ។
 ចហិនជាតិមរណា ត្រហ្មចរិយស្ស កោវលី
 ចទ្ធការេ វិសំយុត្តោ កកតិកោ អតាសវោ ។
 ចារក្ខុ សទ្ធផឡាធំ អនុចាតាយ ធិត្តតោ
 តស្មិក្ខុ វិវេ ទេត្តោ វិបុលា មោតិ ឧត្តិណា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ វិញ្ញាណគយ ចក្កវិញ្ញាណ

គោបយ្ហាលកើតក្នុងមេគោណាមួយ ពោះសម្បូរឡើង ក្នុង
 ក្រហមក្តី លឿងក្តី ព្រៃសក្តី មានរូបប្រហែលធីតាកូន
 របស់ខ្លួនក្តី ប្រវែងក្តី ដែលគេបង្កើតពុទ្ធបទាហើយ ជាសត្វ
 អាចនាំទៅឲ្យចុះបាទ បរិបូណ៌ដោយកំឡុង មានល្បឿន
 ដ៏លឿន ក្នុងដំណើរគោនោះក្នុងការ គេមិនរើសអើងសម្បូរវា
 គោនោះឡើយ មានរូបហែងណាមួយ បុគ្គលមានការ
 យាទល្អ កើតក្នុងស្រ្តីណាមួយ គោច្រើនក្បែរត្រហ្មណ៍
 វេស្សុ សុទ្ធៈ ចណ្ណាល បុក្កសៈ តែបាទខ្លួនខ្លួន ប្រដៅ
 នាយ តាំងនៅក្នុងនិមិ បរិបូណ៌ដោយសីល គោល
 ពាក្យសច្ចៈ មានចិត្តប្រកបដោយហិរិ លយេន្ទ្រការកើត
 ធីតស្វាមី មានត្រហ្មចរិយៈគេញលេញ ចំណាំចាល
 ឲ្យការ ប្រាសចាកគ្រឿងសាហ្មន ធ្វើឲ្យកិច្ចស្រឡាច មិន
 មានការវៈ ចេះចប់និមិត្តក្នុង លេក់ទុក្ខ ត្រោមិន
 ច្រកាន់ បាន (ដែលពាយកឲ្យ) ចំពោះបុគ្គល
 ដែលជាបុត្រក្មេង ប្រាសចាកចូលគោ ជាមានមាន
 ផលគេញចិប្បណិ ក៏បានរូបយុវយាងនោះដែរ ។

កាល ច អវិជានត្តា ធុរ្យោ អស្សុតារិទោ
 តហិទ្ធានេន្តិណាចាចំ ធុ ហិ សារន្តេ ឧបាសវេ ។
 យេ ច សារន្តេ ឧបាសន្តិ សប្បញ្ញោ ធីរសធុតេ
 សត្វា ច ធីសំ សុកតេ ធូលជាតា បតិដ្ឋិតា
 ទេវលោកេត្យ តេ យន្តិ កុលេ វា វេទ ជាយវេ
 អនុចុរោទ វិទ្ធាវំ អនិកច្ឆន្តិ បណ្ឌិតាតិ ។

(៨០) ដក់ សមយំ កតវា កោសលេសុ
 ចារិកំ ចរិតំ មហតា កិកុសធឿន សន្តិ ។
 អនុសា ទោ កតវា អគ្គាទមត្តច្យដិបណ្ណោ អញ្ញតាស្មី
 បទេសេ មហន្តំ សាលវដំ ធីស្វាទ មត្តា ឧត្តម
 យេន តំ សាលវដំ តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិត្វា
 តំ សាលវដំ អធូរតាហេត្វា អញ្ញតាស្មី បទេសេ
 សិតំ ចាត្វាតាសិ ។ អថទោ អាយស្មតោ
 អាទន្ធស្ស វិគរហោសំ កោ ធុ ទោ ហេតុ

ពួកជនពាល ដែលមិនដឹង ដក់ប្រាថ្នា គ្មានការស្តាប់ តែង
 ឲ្យខានវារីក្រៅ មិនចូលទៅអង្គុយជិតពួកសប្បុរសឡើយ ។
 ដល់ពួកពល តែងចូលទៅអង្គុយជិតពួកសប្បុរស ដែល
 ប្រកបដោយប្រាថ្នា ដែលអ្នកប្រាជ្ញសន្មតហើយ ដល់ពួកនោះ
 វេទនាសត្វជាមូល ប្រតិស្នាទក្នុងព្រះសុគត មិនតែ
 ប៉ុណ្ណោះ ដល់ពួកនោះ វេទនាទៅកាន់ទៅលោក ឬកើត
 ក្នុងត្រៃកូលនារលោកនេះ វេទនាជាបណ្ឌិតដល់ខ្ញុំព្រះនិព្វាន
 ដោយលំដាប់ ។

(៨០) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រចះទៅកាន់
 ចារិក ក្នុងវេទនាសាល ជាមួយនឹងកិកុសធឿនជាច្រើន ។ ព្រះ
 ដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រចះទៅកាន់ ទៅកាន់ផ្លូវត្បូង ។ ពួកទេវយេញ
 ព្រៃសាលព្រឹក្សដ៏ធំ ក្នុងប្រទេសមួយ លុះទ្រង់ទេវយេញហើយ
 ក៏យាងចុះអំពីផ្លូវ ស្តេចទៅកាន់ព្រៃសាលព្រឹក្សនោះ លុះចូល
 ទៅដល់ហើយ ក៏តាស្រីយនៅទីនោះព្រៃសាលព្រឹក្សនោះ រួចទ្រង់
 ធ្វើខ្ញុំការញញឹមឲ្យប្រាកដ ទ្រង់ប្រទេសមួយ ។ លំដាប់នោះ
 ព្រះកាន់ដ៏មានអាយុ បានហើតក្តាយ៉ាងនេះថា អ្វីហ្ន៎ ដែលជាហេតុ

កោ បទ្ទយោ ភកវតោ សិគស្ស ទាតុកក្ខាយ ។ ឧ
 អកាវលោ ភដាគតា សិគំ ទាតុកកេវ្លិក្ខំ^(១) ។ អថោ
 អាយស្សា អាណន្ទោ ភកវត្ថំ ឯតទេវោចកោ ទុ ទោ កន្ត
 យេតុ កោ បទ្ទយោ ភកវតោ សិគស្ស ទាតុកក្ខាយ ។
 ឧ អកាវលោ ភដាគតា សិគំ ទាតុកកេវ្លិក្ខំ ។
 ក្នុកបុត្រំ អាណន្ទ ឥមស្មី ចនេសេ ឧកវំ អហោសិ
 ឥន្ទេវេវ ធីតេត្ថ ទហុជំ អាតិណ្ណមទុស្សំ ។
 តំ ទោ បណទន្ទ ឧកវំ កស្សយោ ភកវា អហំ
 សម្មាសម្ពុត្តោ ឧបដិស្សយ វិហារតិ ។ កស្សបស្ស
 ទោ បណទន្ទ ភកវតោ អហោតោ សម្មាសម្ពុត្តស្ស
 ភវសិ ទាច ឧទាសកោ អហោសិ សីលេសុ
 អបវិច្ឆារាវី ។ ភវសិទា ទោ អាណន្ទ ឧទាសកោ
 ចត្តមត្តាធំ ឧទាសកសកាធំ ចដិទេសិកាធំ សមា
 ទមិកាធំ អហោសុំ សីលេសុ អបវិច្ឆារាវិទោ ។ អថោ
 អាណន្ទ ភវសិស្ស ឧទាសកស្ស ឯតទេវោសិ

១ ឧ.ប. បាតុកក្ខិក្ខំ ។

ភ្នំ ដែលជាបច្ច័យ ទាំងឡាយដែលបានព្រះភាគ ទ្រង់ធ្វើការញញឹម
 ឲ្យប្រាកដ ។ (ព្រោះ) ព្រះគង្វាលទាំងឡាយ មិនដែលធ្វើការ
 ញញឹម ដោយឥតហេតុឡើយ ។ លំដាប់នោះ ព្រះភាគទាំងឡាយ
 បានក្របខ្លួនស្ទុះព្រះដំបូងព្រះភាគយ៉ាងនេះថា បពិត្រព្រះអង្គដ៏ចម្រើន
 ភ្នំ ដំបូង ភ្នំ ដំបូង ទាំងឡាយដែលបានព្រះភាគ ទ្រង់
 ធ្វើការញញឹមឲ្យប្រាកដ ។ (ព្រោះ) ព្រះគង្វាលទាំងឡាយ មិន
 ដែលធ្វើការញញឹមឲ្យប្រាកដ ដោយឥតហេតុឡើយ ។ ម្ចាស់អាណន្ទ
 ហេតុធ្លាប់បានមកហើយថា ត្រង់ប្រទេសនេះមានទេវមួយ ជាទេវស្តុក
 ស្តុក ទាំងមូល មានជនច្រើន មានមនុស្សកុរុករ ។ ម្ចាស់អាណន្ទ មួយ
 ទៀត ព្រះដំបូងព្រះភាគ ព្រះនាមកស្សប អហោសម្មាសម្ពុត្ត ទ្រង់
 ចូលទៅក្រសែយក្នុងទេវនោះ ។ ម្ចាស់អាណន្ទ ព្រះដំបូងព្រះភាគព្រះ
 នាមកស្សប អហោសម្មាសម្ពុត្ត មានឧបាសកម្នាក់ ឈ្មោះកាវសិ ជាអ្នក
 មិនបានធ្វើឲ្យបរិច្ចាណិ ក្នុងសីលទាំងឡាយទេ ។ ម្ចាស់អាណន្ទ ទាំងអ្នក
 ឧបាសកចំនួនប្រាំមួយ ដែលកាវសិឧបាសក បានសំដែងពន្យល់ឲ្យ
 សមាទានហើយ ក៏ជាអ្នកមិនបានធ្វើឲ្យបរិច្ចាណិ ក្នុងសីលទាំងឡាយដែរ ។
 ម្ចាស់អាណន្ទ ព្រះនាម កាវសិឧបាសក បានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា

អហំ ទោ វេសេសំ ចត្វាធិ ទោសកសតាធំ ពហុច-
 កាវេ បុត្តង្គោ សមាធមេតា អហត្តង្គិ សីលេសុ
 អបរិប្បាការី វេសេសំ ចត្វា ទោសកសតាធំ សីលេសុ
 អបរិប្បាការិវោ វេសេសំ សមសមំ ធម្មំ កំពុំ អតិវេកំ
 ហត្ថាហំ អតិវេកាយាតិ ។ អថទោ អាទទុ កវេសិ
 ទោសកោ យេន តាធំ ចត្វា ទោសកសតាធំ
 តេនុបសង្កម្មំ ទេបសង្កម្មំត្វា តាធំ ចត្វា ទោសក-
 សតាធំ ឯតទេវេន អដ្ឋតត្តេ មំ អាយស្មុត្តោ
 សីលេសុ បរិប្បាការី ចាបថាតិ ។ អថទោ អាទទុ
 តេសំ ចត្វាធិ ទោសកសតាធំ ឯតទេវេសិ អយ្យោ
 ទោ កវេសិ អត្តកំ ពហុចកាវេ បុត្តង្គោ
 សមាធមេតា អយ្យោ ហំ ធម កវេសិ សីលេសុ
 បរិប្បាការី កវិស្សតិ កំមង្គំ ចទ មយង្គំ ។ អថទោ
 អាទទុ តាធំ ចត្វា ទោសកសតាធំ យេន កវេសិ
 ទោសកោ តេនុបសង្កម្មំសុ ទេបសង្កម្មំត្វា កវេសិ
 ទោសកំ ឯតទេវេនំ អដ្ឋតត្តេ អយ្យោ កវេសិ

កត្តាអញ្ញមាធិបការៈ ច្រើន ជាអ្នកនាំគ្នា ឲ្យពួកទោសកទាំងប្រាំបួន
 នេះសមាទាន នៃកត្តាអញ្ញ មិនទាន់ជាអ្នកធ្វើឲ្យបរិច្ចណិ ក្នុងសីល
 ទាំងឡាយទេ ឯពួកទោសកទាំងប្រាំបួននេះ ក៏មិនជាអ្នកធ្វើឲ្យបរិច្ចណិ
 ក្នុងសីលទាំងឡាយឡើយ សុទ្ធតែស្មើគ្នាផ្សេងៗ មិនមានលើសលុប
 ទាំងគ្នាទេ បើដូច្នោះ គួរតែកត្តា (ធ្វើ) ឲ្យលើសលុប
 ទាំងពុំ ។ ម្ចាស់អាទទុ លំដាប់នោះ កវេសិទោសក បានចូលទៅ
 កេត្តកទោសកទាំងប្រាំបួននោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ បាននិយាយ
 ទៅកេត្តកទោសកទាំងប្រាំបួននោះ យ៉ាងនេះថា អំពីថ្ងៃនេះទៅមុខ
 អ្នកនឹងមានអាយុទាំងឡាយ ចូរចាំទុកខ្លួនឯងជាអ្នកធ្វើឲ្យបរិច្ចណិ ក្នុង
 សីលទាំងឡាយ ។ ម្ចាស់អាទទុ គ្រានោះឯង ពួកទោសកទាំងប្រាំបួន
 នោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា កវេសិជាម្ចាស់ហ្នឹងឯង មាន
 បការៈច្រើន ជាអ្នកនាំគ្នា ឲ្យពួកយើងសមាទាន អម្បាលកវេសិជា
 ម្ចាស់ម្តេច អង្គីជាអ្នកធ្វើឲ្យបរិច្ចណិ ក្នុងសីលទាំងឡាយទៅហើយ ចុះ
 ពួកយើងវាធ្វើទៀត ។ ម្ចាស់អាទទុ លំដាប់នោះឯង ពួកទោសកទាំងប្រាំបួន
 នោះ បានចូលទៅកេត្តកវេសិទោសក លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាន
 និយាយនឹងកវេសិទោសកយ៉ាងនេះថា អំពីថ្ងៃនេះទៅមុខ កវេសិជាម្ចាស់

ឥតាធិចិ ចញ្ច ឧបាសកសកាធិ សីលេស ចរិច្ឆា-
 កាភិណា ធារត្វតិ ។ អដទោ អាទទុ កវេសិស្ស
 ឧបាសកស្ស ឯតនហោសិ អហំ ទោ ឥថេសំ
 ចញ្ចុំ ឧបាសកសកាធិ ពហូចការោ ចុត្តង្គោ
 សមាទចេតា អហត្តម្ហិ សីលេសុ ចរិច្ឆាការី ឥតា-
 ធិចិ ចញ្ច ឧបាសកសកាធិ សីលេសុ ចរិច្ឆាកា-
 ភិណា ឥទ្ធពតំ សមសមំ នត្ថិ កត្តិ អតិរេកំ
 ហត្ថហំ អតិរេកាយាតិ ។ អដទោ អាទទុ កវេសិ
 ឧបាសកោ យេន កាធិ ចញ្ច ឧបាសកសកាធិ
 តេនុចសន្តមិ ឧបសន្តមិក្ខា កាធិ ចញ្ច ឧបាសក-
 សកាធិ ឯតនហោច អដ្ឋតត្តេ មំ អាយស្មត្តោ
 ទ្រហ្មហិ ធារមំ អាភហិ វិកំ មេដុតា កាមទន្ទាតិ ។
 អដទោ អាទទុ តេសំ ចញ្ចុំ ឧបាសកសកាធិ
 ឯតនហោសិ អយ្យោ ទោ កវេសិ អម្ពាតំ ពហូច-
 ការោ ចុត្តង្គោ សមាទចេតា អយ្យោ ហិ ធាម
 កវេសិ ទ្រហ្មហិ កវិស្សតិ អាភហិ វិកោ មេដុតា

សូមចាំទុកខ្ញុំពួកឧបាសកទាំងប្រាំបួននេះ ថាជាអ្នកធ្វើឱ្យបរិច្ចារ្យ ក្នុង
 សីលទាំងឡាយដែរ ។ ម្ចាស់អាទទុ លំដាប់នោះ កវេសិឧបាសក
 មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា អាត្មាអញប្តឹងឯង មានឧបការៈ
 ច្រើន ជាអ្នកនាំអាទិ ឱ្យពួកឧបាសកទាំងប្រាំបួននេះ សមាទាន
 ឯអាត្មាអញ ជាអ្នកធ្វើឱ្យបរិច្ចារ្យ ក្នុងសីលទាំងឡាយ ទាំងពួកឧបាសក
 ប្រាំបួននេះ ក៏ជាអ្នកធ្វើឱ្យបរិច្ចារ្យ ក្នុងសីលទាំងឡាយដែរ សុទ្ធតែ
 ស្មើគ្នាដូច្នោះ មិនមានលើសលុប ជាងគ្នាទេដូច្នោះឡើយ ម៉េចដូច្នោះ
 អ្នកវិទាអាត្មាអញ (ធ្វើ) ឱ្យលើសលុបជាងចុះ ។ ម្ចាស់អាទទុ
 លំដាប់នោះឯង កវេសិឧបាសកបានចូលទៅក្នុងពួកឧបាសកទាំងប្រាំបួន
 នោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយនឹងពួកឧបាសកទាំងប្រាំបួន
 នោះយ៉ាងនេះថា អំពីថ្ងៃនេះទៅទុក ពួកអ្នកដ៏មានតម្លៃ ចូរចាំទុកខ្ញុំ
 ថាជាអ្នកប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ គ្មាន រៀបចំកម្រិត ជាធម៌របស់អ្នក
 ស្រុក ។ ម្ចាស់អាទទុ លំដាប់នោះឯង ឧបាសកទាំងប្រាំបួននោះ
 មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាងនេះថា កវេសិជាម្ចាស់ប្តឹងឯង មានឧបការៈ
 ច្រើន ជាអ្នកនាំអាទិ ឱ្យពួកយើងសមាទាន អម្បាលកវេសិជាម្ចាស់
 ម្តេច អង្គជាអ្នកប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ គ្មាន រៀបចំកម្រិត

កាមនាម ក៏មន្ត្រី បទ បយន្តិ ។ អដ្ឋទោ អាណន្ត តាង
 បញ្ច ឧបាសកសតានិ យេន កវេសី ឧបាសកោ
 តេនុបសន្តមីសុ ឧបសន្តមិត្តា កវេសី ឧបាសកំ
 ឯតនរោច្ចំ អដ្ឋតត្ថេ អយេហ កវេសី វេទានិចិ បញ្ច
 ឧបាសកសតានិ ព្រហ្មចារិយោ ពារេតុ អាណចារិយោ
 វិរតោ មេតុនា កាមនាម ។ អដ្ឋទោ អាណន្ត
 កវេសីស្ស ឧបាសកស្ស ឯតនរោច្ចំ អចំ ទោ
 វេទេសំ បញ្ចន្តំ ឧបាសកសតានិ ពហុបតារោ
 បុព្វន្តមោ សមាណេតា អបាញម្ហិ សីលេសុ បរិព្វតារី
 វេទានិចិ បញ្ច ឧបាសកសតានិ សីលេសុ
 បរិព្វតារិយោ អបាញម្ហិ ព្រហ្មចារិ អាណចារិ វិរតោ
 មេតុនា កាមនាម វេទានិចិ បញ្ច ឧបាសកសតានិ
 ព្រហ្មចារិយោ អាណចារិយោ វិរតោ មេតុនា កាមនាម
 វេទេតំ សមសមំ ធនុំ កិញ្ចំ អតិបតំ ហត្ថាហំ
 អតិបតាយាតិ ។ អដ្ឋទោ អាណន្ត កវេសី ឧបាសកោ

ជាធម៌របស់អ្នកស្រុកទៅហើយ ចុះពួកយើងចាំអ្វីទៀត ។ ម្ចាស់កាន់
 គ្រានោះ ឧបាសកចាំនិព្រាយនោះ បានចូលទៅរកកវេសីឧបាសក លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយនឹងកវេសីឧបាសកយ៉ាងនេះថា អំពីថ្ងៃ
 នេះទៅមុខ កវេសីជាម្ចាស់ ចូរចាំទុកខ្លួនឧបាសកចាំនិព្រាយនេះថាជា
 អ្នកប្រព្រឹត្តទូរធម៌ដ៏ប្រសើរ គ្រានោះ កវេសីចាកមេដុន ជាធម៌របស់អ្នកស្រុក
 ដែរហើយ ។ ម្ចាស់កាន់ លំដាប់នោះឯង កវេសីឧបាសក មានសេចក្តី
 ត្រង់យ៉ាងនេះថា កាតាអញហ្នឹងឯង មានបុគ្គលច្រើន ជាអ្នកចាំទុក
 ឲ្យឧបាសកចាំនិព្រាយនេះសមាទាន តែថាកាតាអញ ជាអ្នកធ្វើឲ្យ
 បរិបូណ៌ ក្នុងសីលចាំនិព្រាយ សូម្បីឧបាសកចាំនិព្រាយនេះ ក៏ជាអ្នកធ្វើ
 ឲ្យគេញលេញ ក្នុងសីលចាំនិព្រាយដែរ មួយទៀត កាតាអញជាអ្នក
 ប្រព្រឹត្តទូរធម៌ដ៏ប្រសើរ គ្រានោះ កវេសីចាកមេដុន ជាធម៌របស់អ្នកស្រុក
 សូម្បីពួកឧបាសកចាំនិព្រាយនេះ ក៏ជាអ្នកប្រព្រឹត្តទូរធម៌ដ៏ប្រសើរ គ្រានោះ
 កវេសីចាកមេដុន ជាធម៌របស់អ្នកស្រុកដែរ សុទ្ធតែស្មើៗ គ្នាដូច្នោះ មិនមាន
 លើសលុប ជាងគ្នាទេក្នុងច្បាប់ហើយ បើដូច្នោះ គួរតែកាតាអញប្រគល់អ្នក ឲ្យ
 លើសលុបជាងទៅចុះ ។ ម្ចាស់កាន់ លំដាប់នោះឯង កវេសីឧបាសក

យេន តានិ ចញ្ច ឧបាសកសតានិ តេនុបសង្កម្មិ
 ឧបសង្កម្មិត្វា តានិ ចញ្ច ឧបាសកសតានិ ឯតទ-
 រោច អង្គតត្តេ មំ អយស្មន្តោ ឯកកត្តិកំ
 ទារមេ ភ្នូបាតំ វិរតំ វិកាលភោជនាតិ ។ អថទោ
 អាទទូ តេសំ ចញ្ចន្តំ ឧបាសកសតានិ ឯតទយោសិ
 អយ្យោ ទោ ភវេសិ អម្ហាតំ ពហុបកាហេ
 បុព្វន្តមោ សមាទមេតា អយ្យោ ហិ ធាម
 ភវេសិ ឯកកត្តិកោ ភវិស្សតំ ភ្នូបាតោ វិរតោ
 វិកាលភោជនា កំមន្តិ ចន មយន្តិ ។ អថទោ
 អាទទូ តានិ ចញ្ច ឧបាសកសតានិ យេន ភវេសិ
 ឧបាសកោ តេនុបសង្កម្មិសុ ឧបសង្កម្មិត្វា ភវេសិ
 ឧបាសកំ ឯតទរោតំ អង្គតត្តេ អយ្យោ ភវេសិ
 ឥមាទិមិ ចញ្ច ឧបាសកសតានិ ឯកកត្តិកោ ទារមេ
 ភ្នូបាតេ វិរតេ វិកាលភោជនាតិ ។ អថទោ
 អាទទូ ភវេសិស្ស ឧបាសកស្ស ឯតទយោសិ

បុនចូលទៅកណ្តុរុបាសកទាំងប្រាំយោនោះ លុះចូលទៅដល់ហើយ
 ក៏បាននិយាយនឹងឧបាសកទាំងប្រាំយោនោះ យ៉ាងនេះថា អំពីថ្ងៃនេះ
 ទៅមុខ ពួកអ្នកដ៏មានអាយុ ចូរចាំទុកផ្លូវខ្ញុំថាជាអ្នកបរិភោគកន្លៃធម្មន៍
 រៀបចំការបរិភោគក្នុងក្រិ រៀបចំការបរិភោគ ក្នុងវេលាវិកាល ។
 ម្ចាស់ភានន្ត លំដាប់នោះឯង ឧបាសកទាំងប្រាំយោនោះ មានសេចក្តី
 ត្រិះរិះយោងនេះថា ភវេសិជាម្ចាស់ មានឧបការៈច្រើន ជាអ្នកទាំ
 តាម ឲ្យពួកយើងសមាទាន ឧបាលភវេសិជាម្ចាស់ម្តេច គង់ជា
 អ្នកបរិភោគកន្លៃធម្មន៍ រៀបចំការបរិភោគក្នុងក្រិ រៀបចំការ
 បរិភោគក្នុងវេលាវិកាលទៅហើយ ចុះពួកយើងចាំអ្វីទៀតថ្មី ។ ម្ចាស់
 ភានន្ត លំដាប់នោះឯង ឧបាសកទាំងប្រាំយោនោះ បានចូលទៅ
 រកភវេសិឧបាសក លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏បាននិយាយនឹងភវេសិ
 ឧបាសកយ៉ាងនេះថា អំពីថ្ងៃនេះទៅមុខ ភវេសិជាម្ចាស់ សូមចាំទុក
 ផ្លូវឧបាសកទាំងប្រាំយោនោះ ថាជាអ្នកបរិភោគកន្លៃធម្មន៍ រៀបចំការ
 បរិភោគក្នុងក្រិ រៀបចំការបរិភោគ ក្នុងវេលាវិកាលដែរហើយ ។
 ម្ចាស់ភានន្ត លំដាប់នោះ ភវេសិឧបាសក មានសេចក្តីត្រិះរិះយោងនេះថា

អហំ ទោ ឥទេសំ បញ្ចន្តំ ទេសាសកសតាធំ
 កហូបកាវោ បុត្រន្តំ មោ សមាទេសតា អហត្ថម្ពិ
 សីលេសុ បរិព្វាការិ ឥមាធិមិ បញ្ច ទេសាសកសតាធំ
 សីលេសុ បរិព្វាការិ មោ អហត្ថម្ពិ ព្រហ្មចារិ
 អារាចារិ វិរតោ មេដុនា កាមទន្ធា ឥមាធិមិ បញ្ច
 ទេសាសកសតាធំ ព្រហ្មចារិ មោ អារាចារិ វិរតោ
 មេដុនា កាមទន្ធា អហត្ថម្ពិ ឯកកន្តំ កោ រត្នូបារោ
 វិរតោ វិកាលកោជនា ឥមាធិមិ បញ្ច ទេសាសក-
 សតាធំ ឯកកន្តំ កោ រត្នូបារោ វិរតោ វិកាល-
 កោជនា ឥទ្ធលំ សមសមំ ទន្ធា កំភិ អតិរេកំ
 ហត្ថាហំ អតិរេកាយាតិ ។ អថទោ អាទន្ត កវេសិ
 ទេសាសកោ យេន កស្សុទោ. កកវំ អហំ សម្មា-
 សម្ពុទ្ធា កេនុបសន្តមិ ទេសន្តមិ កា កស្សុបំ កកវន្តំ
 អហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធិ ឯកទេវេន លកេយ្យាហំ កន្ត
 កកវតោ សន្តិកោ បញ្ចន្តំ លហយ្យំ ទេសសម្បទន្តំ ។

តាតាអញហ្នឹងឯង មានបញ្ជីនេះ ជាអ្នកនាំគ្នា ឲ្យទេសាសកតាំង
 ប្រែយេនេសមាទេស តែជាតាតាអញ ជាអ្នកធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ ក្នុងសីលតាំង
 ខ្សោយ សូម្បីទេសាសកតាំងប្រែយេនេ ក៏ជាអ្នកធ្វើឲ្យបរិបូណ៌ក្នុងសីលតាំង
 ខ្សោយដែរ មួយទៀត តាតាអញជាអ្នកប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ ដោយ រៀន
 ចាកមេដុន ជាធម៌របស់អ្នកស្រុក សូម្បីទេសាសកតាំងប្រែយេនេ ក៏ជា
 អ្នកប្រព្រឹត្តនូវធម៌ដ៏ប្រសើរ ដោយ រៀនចាកមេដុន ជាធម៌របស់អ្នកស្រុក
 ដែរ មួយទៀត តាតាអញ ជាអ្នកបរិភោគកន្ត្រៃម្តង រៀនចាកការបរិ-
 ភោគកន្ត្រៃព្រឹ រៀនចាកការបរិភោគកន្ត្រៃវេលាវិកាល សូម្បីទេសាសកតាំង
 ប្រែយេនេ ក៏ជាអ្នកបរិភោគកន្ត្រៃម្តង រៀនចាកការបរិភោគកន្ត្រៃព្រឹ
 រៀនចាកការបរិភោគកន្ត្រៃវេលាវិកាលដែរ សុទ្ធតែស្មើៗ គ្នាម្តង មិនមាន
 លើសលុប ជាងគ្នាតែបង្អួចឡើយ បើដូច្នោះគ្នានៃតាតាអញ (១៩) ឲ្យ
 លើសលុបជាងទៅចុះ ។ ម្ចាស់កន្ត្រៃ លំដាប់នោះ កវេសិទេសាសក បាន
 ចូលទៅទាល់ព្រះដីមានព្រះកាត ព្រះនាមកស្សប អរោធិសម្មាសម្ពុ
 លុច្ឆលុទៅដល់ហើយ ក៏ក្របខ្លួនព្រះដីមានព្រះកាត ព្រះនាមកស្សប
 អរោធិសម្មាសម្ពុយ៉ាងនេះថា បតិព្រះអង្គដ៏ចំរើន ខ្ញុំព្រះអង្គខ្លាច
 ខ្លាចបង្កា អ្នកបានខ្លាចបសម្បត ក្នុងសំណាក់ព្រះដីមានព្រះកាត ។

អលត្ថ ទោ អាណន្ទ កវេសិ ឧបាសកោ កស្សបស្ស
 កកវតោ អរហតោ សង្កាសម្ពុទ្ធស្ស សន្តិកោ
 ចត្វជ្ជំ អលត្ថ ឧបសម្បជំ ។ អធិប្បសម្បន្តោ ទោ
 បដានន្ទ កវេសិ ភិក្ខុ ឯកោ វ្របកដ្ឋោ អប្បមត្តោ
 អាតាមិ បហិកត្តោ វិហារន្តោ ន ចិរស្សេវ យស្សត្តាយ
 កុលបុត្តា សង្ការេវ អការស្នា អនករិយំ ចត្វជ្ជត្ថិ
 តនន្ទត្ថិ ព្រហ្មចរិយចរិយោសាធំ ធិដ្ឋេវ នឌ្ឍេ
 សយំ អភិញ្ញា សន្តិកត្វា ឧបសម្បជ្ជំ វិហាសិ
 ចិណ្ណា ជាតិ វុសិតំ ព្រហ្មចរិយំ កតំ ករណីយំ
 ធាបរិ ឥត្តត្តាយាតិ អត្តញ្ញាសិ អញ្ញតរោ ច បដានន្ទ
 កវេសិ ភិក្ខុ អរហតំ អហោសិ ។ អធិទោ អាណន្ទ
 តេសំ ចត្វជ្ជំ ឧបាសកសតាធំ ឯតនហោសិ
 អយេ្យ ទោ កវេសិ អត្តាកំ តហ្វបកាហោ ចុត្តង្គំមោ
 សមាណចេតា អយេ្យ ហិ ធាម កវេសិ កេស-
 មស្សំ ឧបារេត្វា កាសាយាធំ វត្តាធំ អប្នាធម្មត្វា

ម្នាលអាណន្ទ កវេសិ ឧបាសក ក៏បានឆ្លៀតឆ្លង បានឆ្លៀតឆ្លង ក្នុង
 សំណាក់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ព្រះនាមកស្សប អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។
 ម្នាលអាណន្ទ កវេសិភិក្ខុ បានឧបសម្បត្តិមិនយូរចំនួន ក៏ចៀសចេញ
 ទៅតែម្នាក់ឯង មិនប្រមាទ ទំប្រឹងផុតចម្លែងឆ្លើយកិលេស មានចិត្ត
 បញ្ជូនទៅកាន់ព្រះនិព្វាន ពួកកុលបុត្ត ដែលចេញចាកផ្ទះហើយ ចូល
 កាន់ផ្ទះដោយច្រើន ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុត្តរគុណនោះ មិនយូរ
 ចំនួន ក៏បានធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់នូវអនុត្តរគុណនោះ ដែលមានព្រហ្មចរិយៈ
 ជាទីបំផុតដោយប្រាជ្ញាដ៏ឧត្តមខ្ពង់ខ្ពស់ ក្នុងកាលជាបុគ្គល រួចបានដឹង
 ច្បាស់ថា ជាតិអស់ហើយ មគ្គព្រហ្មចរិយៈគាត់អញ្ជូនប្រព្រឹត្តចប់
 ហើយ សោធស្សនិច្ចដែលត្រូវធ្វើ គាត់អញ្ជូនធ្វើស្រេចហើយ កិច្ច
 ដរិះត្រាតំណែងអង្គការនាគិច្ចនេះ មិនមានទៀតទៀយ ម្នាលអាណន្ទ ឯកវេសិ
 ភិក្ខុ ក៏បានជាព្រះអរហន្តមួយក្នុងពួកព្រះអរហន្តទាំងឡាយដែរ ។ ម្នាល
 អាណន្ទ លំអាប់នោះ ឧបាសកទាំងប្រាំយាយនោះ មានសេចក្តីត្រិះរិះយ៉ាង
 ទេះថា កវេសិជាម្ចាស់ប្តឹងឯង មានឧបការៈច្រើន ជាអ្នកនាំគ្នា ឱ្យពួក
 យើងសមាទាន អម្បាលកវេសិជាម្ចាស់ម្តេច គង់កោសលកំណឹងពួក
 មានពួកចង្ហា ហើយស្ងៀមស្ងៀមចំនួនសម្តែងដែលផ្រលកំដោយទឹកចង

អការស្នា អនការិយំ ចត្វជិស្សតិ កំមន្តិ ចន មយន្តិ ។
 អដទោ អាទទ តាធំ ចញ្ច ឧបាសកសតាធំ យេន
 កស្សចោ កកវា អហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា តេនុបសន្តិមីសុ
 ឧបសន្តិមិត្តា កស្សចំ កកវន្តំ អហន្តំ សម្មាសម្ពុទ្ធំ
 ឯតនោភំ លកេយ្យាម មយំ កន្ត កកវតោ សន្តិកោ
 ចត្វន្តំ លកេយ្យាម ឧបសម្បន្តិ ។ អលកីសុ ទោ
 អាទទ តាធំ ចញ្ច ឧបាសកសតាធំ កស្សបស្ស
 កកវតោ អហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស សន្តិកោ ចត្វន្តំ
 អលកីសុ ឧបសម្បន្តិ ។ អដទោ អាទទ កវសិស្ស
 ភិក្ខុនោ ឯតនហោសិ អហំ ទោ ឥមស្ស អនុត្តរស្ស
 វិមុត្តិសុទ្ធស្ស ឯតានលាភិ អកិច្ចលាភិ អកសិរលាភិ
 អហោវតិមាធំ ចញ្ច ភិក្ខុសតាធំ ឥមស្ស អនុត្ត-
 រស្ស វិមុត្តិសុទ្ធស្ស ឯតានលាភិនោ អស្ស អកិច្ចលា-
 ភិនោ អកសិរលាភិនោតិ ។ អដទោ អាទទ តាធំ
 ចញ្ច ភិក្ខុសតាធំ ឯតេកា វុបកដ្ឋា អប្បមត្តា
 អាតាមិនោ ចហិតត្តា វិហារន្តា ន ចិវស្ស យស្សត្វាយ
 កុលពុត្តា សម្មនោ អការស្នា អនការិយំ ចត្វជន្តិ

វុបចញ្ចតកដ្ឋុ ចូលកាន់ផ្លូវទៅហើយ ចុះពួកយើងចាំភ្លឺវិញ ។
 ម្នាលភានន្ត លំដាប់នោះ ឧបាសកទាំងប្រាំយាយនោះ បានចូល
 ទៅគាល់ព្រះដីមានព្រះភាគ ព្រះនាមកស្សប អហោត្តសម្មាសម្ពុទ្ធ លុះ
 ចូលទៅដល់ហើយ ក៏បានក្រាបចូលព្រះដីមានព្រះភាគ ព្រះនាម
 កស្សប អហោត្តសម្មាសម្ពុទ្ធយោងនេះថា ចតិត្រព្រះអង្គដ៏ចំរើន ពួកខ្ញុំ
 ព្រះអង្គ គួរបានខ្ញុំច្បង គួរបានខ្ញុំឧបសម្បទា ក្នុងសំណាក់ព្រះ
 ដីមានព្រះភាគដែរ ។ ម្នាលភានន្ត ឧបាសកទាំងប្រាំយាយនោះ ក៏បាន
 ខ្ញុំច្បង បានខ្ញុំឧបសម្បទា ក្នុងសំណាក់ព្រះដីមានព្រះភាគ
 ព្រះនាមកស្សប អហោត្តសម្មាសម្ពុទ្ធ ។ ម្នាលភានន្ត លំដាប់នោះ កវសិ
 ភិក្ខុមានសេចក្តីត្រឺរះយ៉ាងនេះថា ភាគអញជាអ្នកបានតាមប្រាថ្នា បាន
 ដោយមិនលំបាក បានដោយមិនក្រ ខ្ញុំវិមុត្តិសុទ្ធដ៏ប្រសើរបំផុតនេះ
 ធ្វើម្តងហ្ន៎ ក៏កុំទាំងប្រាំយាយនេះ គប្បីបានតាមប្រាថ្នា បានដោយមិន
 លំបាក បានដោយមិនក្រ ខ្ញុំវិមុត្តិសុទ្ធដ៏ប្រសើរបំផុតនេះផងអើ ។
 ម្នាលភានន្ត លំដាប់នោះ ក៏កុំទាំងប្រាំយាយនោះ ក៏ច្រឡំសេចគ្នាទៅតែ
 ម្នាក់ៗ ឯឯមិនប្រទាន ចំប្រឹងដុតបំផ្លាញខ្ញុំកិលេស មានចិត្តបញ្ជូនទៅ
 កាន់ព្រះនិព្វាន ពួកកុលបុត្ត ដែលចេញចាកផ្ទះ ចូលកាន់ផ្លូវ
 ដោយច្រៃព ដើម្បីប្រយោជន៍ដល់អនុត្តរតុណ្ណា មិនយូរចំនួន

តទទុក្ខំ ព្រហ្មចរិយចរិយោសាធំ ធំដ្ឋេវ នឌ្ឍេ សយំ
 អភិញ្ញា សង្ខតាត្វា ឧបសម្បជ្ជ វិហរិសុ ចីណា
 ជាតិ វុសំតំ ព្រហ្មចរិយំ តាតំ កាវណិយំ ធារវំ
 ឥត្តកាយាតិ អន្តញ្ញិសុ ។ ឥតិ ទោ អាទទុ កាធំ
 បញ្ច កិក្ខុសតាធំ ភវេសិប្បតុទាធំ ឧត្តរត្តរិ បណិក-
 ច្យណីតំ វាយមមាទា អនុត្តរំ វិមុត្តិ សញ្ញាតំសុ ។
 តស្មាតិហ អាទទុ ឯវំ សិក្ខិតតត្ថំ ឧត្តរត្តរិ បណិក-
 ច្យណីតំ វាយមមាទា អនុត្តរំ វិមុត្តិ សង្ខតាវិស្សាមាតិ ។
 ឯវំ ហិ ហេ អាទទុ សិក្ខិតតត្ថំ ។

ពោសារវិញ្ញា ធមិយោ ។

តស្មុទ្ធានំ

សារដ្ឋំ វិសារទោ ធំរយំ
 វេវំ ចណ្ណាលបញ្ចមំ
 ចីតិ វណិដ្ឋា វណិទោ
 កិហិ ចេវ ហវេសិទាតិ ។

កំបុនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់នូវអនុត្តរតុណ្ហនោះ ដែលមានព្រហ្មចរិយៈជាទី
 ចម្រុក ដោយព្រាហ្មដីឧត្តមខ្លួនឯង ក្នុងកាលជាបច្ចុប្បន្ន រួចបុគ្គលដ៏
 ច្បាស់ថា ជាភស្តុតាង មន្តព្រហ្មចរិយៈ គាត្មាអញ្ញបានប្រព្រឹត្ត
 ចប់ហើយ រសាឲ្យសក្តិច្បាស់ត្រូវធ្វើ គាត្មាអញ្ញបានធ្វើស្រេចហើយ
 កំបុនដ៏ទៃក្រៅពីមន្តការនាភិច្ចនេះ មិនមានទៀតឡើយ ។ ម្ចាស់ភានន្ត
 កំបុនដ៏ធំប្រាំបួននោះមានការស៊ីកំបុនជាប្រធាន កាលប្រើដីប្រើឲ្យម៉ត់ចត់
 លើសលុបឡើងទៅ កំបុនធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់នូវវិមុត្តិដ៏ប្រសើរ ដោយ
 ប្រការដូច្នោះឯង ។ ម្ចាស់ភានន្ត ព្រោះហេតុនោះ ក្នុងសាសនានេះ
 ពួកអ្នក ត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះថា ពួកយើង កាលប្រើដីប្រើឲ្យម៉ត់ចត់
 លើសលុបឡើងទៅ គង់ធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់នូវវិមុត្តិដ៏ប្រសើរណាស់ ។
 ម្ចាស់ភានន្ត អ្នកទាំងឡាយ ត្រូវសិក្សាយ៉ាងនេះចុះ ។

ចប់ ពោសារវិញ្ញា ទី ៣ ។

ទទ្ធាននៃឧបាសារវិញ្ញានោះគឺ

និយាយអំពីការញាត្រឹមញាត្រឹម ។ ភ្លឺរោ ។ នរក ។
 ភ្លឺរោ ។ ចណ្ណាល ។ បុសកជាតំបេត្រំ បិទិ ។ ដំនួញ ។
 ពួកស្តេច ។ ត្រេហស្តអ្នកស្យាភស ។ ការសិ ។ បុសក ។ ។

អាណាថ្នាក់

[៨០] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាណាថ្នាក់ ។ កាតមេ
បញ្ច ។ មន្ត្រា មោឃ្ហា អាណាថ្នាក់ ហោតិ
តាបិដ្ឋោ ឥន្ទ្រមកាតោ អាណាថ្នាក់ ហោតិ ឧទ្ទានា
ចិគ្គកេតា អាណាថ្នាក់ ហោតិ វណ្ណិកំ តុទ្ទេហិ
តុទ្ធស្សវកោហិកំ អាណាថ្នាក់ ហោតិ អប្បិទ្ធតញ្ញោ
ចិស្សាយ សន្តុដ្ឋិញ្ញោ ចិស្សាយ សាល្លេតញ្ញោ
ចិស្សាយ បរិវេកញ្ញោ ចិស្សាយ ឥនមត្តិញ្ញោ
ចិស្សាយ អាណាថ្នាក់ ហោតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ
បញ្ច អាណាថ្នាក់ ។ ឥមេសំ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចុំ
អាណាថ្នាក់ យាយំ អាណាថ្នាក់ អប្បិទ្ធតញ្ញោ
ចិស្សាយ សន្តុដ្ឋិញ្ញោ ចិស្សាយ សាល្លេតញ្ញោ
ចិស្សាយ បរិវេកញ្ញោ ចិស្សាយ ឥនមត្តិញ្ញោ
ចិស្សាយ អាណាថ្នាក់ ហោតិ អយំ ឥមេសំ បញ្ចុំ
អាណាថ្នាក់ អត្តា ឆ សេដ្ឋោ ច មោក្ខោ ច

អាណាថ្នាក់

[៨១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃ (ប្រព្រឹត្ត
ការត្រៀម) នៅមាន៥ ពួក ។ ភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃ៥ ពួក គឺ
ដូចម្តេច ។ គឺភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃ ព្រោះមិនដឹង ព្រោះខ្វះល្ងង់ ១
នៅក្នុងព្រៃ ព្រោះប្រាថ្នាលាមក លុះក្នុងសេចក្តីប្រាថ្នា ១ នៅក្នុងព្រៃ
ព្រោះឆ្កែអាយមាយចិត្ត ១ នៅក្នុងព្រៃ ព្រោះគិតថា ការនៅក្នុងព្រៃ
ព្រះត្រូវទាំងឡាយនឹងពួកពុទ្ធសាវកសរសើរហើយ ១ នៅក្នុងព្រៃ ព្រោះ
កាស្រីយសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏ធំ កាស្រីយសេចក្តីសន្តោស កាស្រីយសេចក្តី
ផុសទាត់ (តិលស) កាស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ កាស្រីយសេចក្តីត្រូវការ
ដោយការប្រតិបត្តិល្អ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃ
មាន៥ ពួកនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុអ្នកនៅក្នុង
ព្រៃទាំង៥ ពួកនេះ ភិក្ខុណាអ្នកនៅក្នុងព្រៃ ដែលជាអ្នកនៅក្នុងព្រៃ
ព្រោះកាស្រីយសេចក្តីប្រាថ្នាដ៏ធំ កាស្រីយសេចក្តីសន្តោស កាស្រីយ
សេចក្តីផុសទាត់ (តិលស) កាស្រីយសេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ កាស្រីយសេចក្តី
ត្រូវការដោយការប្រតិបត្តិល្អ បណ្តាភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃទាំង៥ ពួកនេះ
ភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងព្រៃបរទេស ឈ្មោះថា ខ្ពង់ខ្ពស់ដឹង ច្រើនដឹង ជាចំបងដឹង

សុត្តនិបាត អង្គនិកាយស្ស បញ្ចកនិបាត

ឧត្តមោ ច បរិភោ ច ។ សេយ្យថាចំ កិក្ខុវេ
 កា ចំ ចំរិក្ខា ធនំ ធនំរិក្ខា វរិធិតំ វរិធិតិក្ខា
 សប្បំ សប្បិក្ខា សប្បិមណ្ឌោ សប្បិមណ្ឌោ ភត្ត
 អក្កមត្តាយតំ វរិមេវ ទោ កិក្ខុវេ ឧបេសំ បញ្ចង្គំ
 អាត្មកាធំ យាយំ អាត្មកោ អប្បិទ្ធកញ្ញោ
 ធំស្សាយ សន្តិដ្ឋិញ្ញោ ធំស្សាយ សល្យទញ្ញោ
 ធំស្សាយ បរិវេកញ្ញោ ធំស្សាយ ឧបេមត្តិកញ្ញោ
 ធំស្សាយ អាត្មកោ ហោតិ អយំ ឧបេសំ
 បញ្ចង្គំ អាត្មកាធំ អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច មោក្ខោ
 ច ឧត្តមោ ច បរិភោ ចាតិ ។

- (៨២) បញ្ចមេ កិក្ខុវេ ចំសុត្តលិកា ។ មេ ។
- (៨៣) បញ្ចមេ កិក្ខុវេ រុត្តម្ភលិកា ។ មេ ។
- (៨៤) បញ្ចមេ កិក្ខុវេ សោសាធិកា ។ មេ ។

សុត្តនិបាត អង្គនិកាយ បញ្ចកនិបាត

ឧត្តមផង វិថុថ្វាផង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទឹក កើត
 មកអំពីមេរោ ទង់កើតមកអំពីទឹក ដរាបកើតមកអំពីទង់ សប្បិកើតមក
 អំពីទង់នឹង សប្បិទណ្ឌកើតមកអំពីសប្បិ សប្បិទណ្ឌព្រាកដថាប្រសើរ
 ជាងយ៉ាងណា ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងវិទ្ធិទាំង ៥
 ពួកនេះ ភិក្ខុណាអ្នកនៅក្នុងវិទ្ធិ ដែលជាអ្នកនៅក្នុងវិទ្ធិ ព្រោះកាស្រីយ
 សេចក្តីព្រាងដូច កាស្រីយសេចក្តីសម្គោស កាស្រីយសេចក្តីសុសាគ
 (កិលេស) កាស្រីយសេចក្តីស្រប់ស្រាត់ កាស្រីយសេចក្តីស្រែកាវដោយការ
 ប្រតិបត្តិល្អ បណ្តាភិក្ខុអ្នកនៅក្នុងវិទ្ធិទាំង ៥ ពួកនេះ ភិក្ខុអ្នកនៅក្នុង
 វិទ្ធិវិបសនេះ ឈ្មោះថាខ្លឹមខ្លួនផង ប្រសើរផង ជាប់បរិផង ឧត្តមផង
 វិថុថ្វាផង ។

- (៨២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តបំណុលកិលេស
 មាន ៥ ពួក ។ មេ ។
- (៨៣) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តកម្មមូលលិកិលេស
 មាន ៥ ពួក ។ មេ ។
- (៨៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកប្រព្រឹត្តសោសាធិកិលេស
 មាន ៥ ពួក ។ មេ ។

បក្សបណ្តាសាម អរក្សវង្ស

[៧៥] បញ្ចមេ កិក្ខុវេ អរក្សវង្សសិក្ខា ។ បេ ។

[៧៦] បញ្ចមេ កិក្ខុវេ ទេសន្តិកា ។ បេ ។

[៧៧] បញ្ចមេ កិក្ខុវេ យថាសន្តិកា ។ បេ ។

[៧៨] បញ្ចមេ កិក្ខុវេ ឯកាសនិកា ។ បេ ។

[៧៩] បញ្ចមេ កិក្ខុវេ ទល្យបន្ទាភិក្ខុ ។ បេ ។

[៨០] បញ្ចមេ កិក្ខុវេ បន្តិចិណ្ឌិកា ។ ភាគមេ

បញ្ច ។ មន្ត្រា មោឝ្រហ្មត្តា បន្តិចិណ្ឌិកោ

ហោតិ ចាចិទ្រោ ឥន្ទ្រាបកោ បន្តិចិណ្ឌិកោ ហោតិ

ឧទ្ទាណ ធិត្តក្កេចា បន្តិចិណ្ឌិកោ ហោតិ វណ្ណិកិ

ពុទ្ធវោ ពុទ្ធស្សវកោហិតិ បន្តិចិណ្ឌិកោ ហោតិ

បក្សបណ្តាសាម អរក្សវង្ស

[៨១] ម្ចាស់កិក្ខុវង្សយ កិក្ខុអកប្រព្រឹត្តិអញ្ញោកសិក្ខុនេះ
មាន៧ ពួក ។ បេ ។

[៨២] ម្ចាស់កិក្ខុវង្សយ កិក្ខុអកប្រព្រឹត្តិទេសន្តិកានេះ
មាន៧ ពួក ។ បេ ។

[៨៣] ម្ចាស់កិក្ខុវង្សយ កិក្ខុអកប្រព្រឹត្តិយថាសន្តិកានេះ
មាន៧ ពួក ។ បេ ។

[៨៤] ម្ចាស់កិក្ខុវង្សយ កិក្ខុអកប្រព្រឹត្តិឯកាសនិកានេះ
មាន៧ ពួក ។ បេ ។

[៨៥] ម្ចាស់កិក្ខុវង្សយ កិក្ខុអកប្រព្រឹត្តិទល្យបន្ទាភិក្ខុនេះ
មាន៧ ពួក ។ បេ ។

[៨៦] ម្ចាស់កិក្ខុវង្សយ កិក្ខុអកប្រព្រឹត្តិបន្តិចិណ្ឌិកានេះ មាន
៧ ពួក ។ កិក្ខុអកប្រព្រឹត្តិបន្តិចិណ្ឌិកា ៧ ពួក តើដូចម្តេច ។ កិ
កិក្ខុអកប្រព្រឹត្តិបន្តិចិណ្ឌិកា ព្រោះមិនដឹង ព្រោះទ្រុឌល្ងង់ ។ ប្រព្រឹត្ត
បន្តិចិណ្ឌិកា ព្រោះប្រាថ្នាលាមក លុះក្នុងសេចក្តីប្រាថ្នា ។ ប្រព្រឹត្ត
បន្តិចិណ្ឌិកា ព្រោះឆ្កោយមាយចិត្ត ។ ប្រព្រឹត្តបន្តិចិណ្ឌិកា ព្រោះគិតថា
បន្តិចិណ្ឌិកានេះ ព្រះពុទ្ធចង្សយន្តិកត្តពុទ្ធសាវកសរសើរហើយ ។

អប្បិច្ឆតញ្ញោ វិនិស្សយេ សន្តិដ្ឋិតញ្ញោ វិនិស្សយេ
 សល្យោញ្ញោ វិនិស្សយេ បរិវេកញ្ញោ វិនិស្សយេ
 ឥន្ទមត្តិញ្ញោ វិនិស្សយេ ចត្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ ។
 ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ចត្តបិណ្ឌិកោ ។ ឥមេសំ ទោ
 ភិក្ខុវេ បញ្ចន្តំ ចត្តបិណ្ឌិកានំ យាយំ ចត្តបិណ្ឌិកោ
 អប្បិច្ឆតញ្ញោ វិនិស្សយេ សន្តិដ្ឋិតញ្ញោ វិនិស្សយេ
 សល្យោញ្ញោ វិនិស្សយេ បរិវេកញ្ញោ វិនិស្សយេ ឥន្ទមត្តិ-
 ញ្ញោ វិនិស្សយេ ចត្តបិណ្ឌិកោ ហោតិ អយំ ឥមេសំ
 បញ្ចន្តំ ចត្តបិណ្ឌិកានំ អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច មោត្តោ
 ច ឧត្តមោ ច បរិវេ ច ។ សេយ្យថាមិ ភិក្ខុវេ
 កា ទិវំ ទិវត្តា ននិ ននិត្តា វរិទិកំ វរិទិកត្តា សប្បិ
 សប្បិត្តា សប្បិមណ្ឌោ សប្បិមណ្ឌោ កក្ក អក្កមត្តាយតិ
 វរិវេ ទោ ភិក្ខុវេ ឥមេសំ បញ្ចន្តំ ចត្តបិណ្ឌិកានំ

ច្រិត្តបត្តបិណ្ឌិកន្តំ ព្រោះភាស្រីយសេចក្តីប្រាថ្នាឥច ភាស្រីយ
 សេចក្តីសន្តោស ភាស្រីយសេចក្តីផុសទាន់ (ភិលេស) ភាស្រីយ
 សេចក្តីស្ងប់ស្ងាត់ ភាស្រីយសេចក្តីត្រូវការដោយការប្រតិបត្តិល្អ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកច្រិត្តបត្តបិណ្ឌិកន្តំ មាន ៥ ពួក
 នេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុអ្នកច្រិត្តបត្តបិណ្ឌិកន្តំ
 ទាំង ៥ ពួកនេះ ភិក្ខុណាអ្នកច្រិត្តបត្តបិណ្ឌិកន្តំ ជាអ្នកច្រិត្ត
 បត្តបិណ្ឌិកន្តំ ព្រោះភាស្រីយសេចក្តីប្រាថ្នាឥច ភាស្រីយសេចក្តី
 សន្តោស ភាស្រីយសេចក្តីផុសទាន់ (ភិលេស) ភាស្រីយសេចក្តី
 ស្ងប់ស្ងាត់ ភាស្រីយសេចក្តីត្រូវការដោយការប្រតិបត្តិល្អ បណ្តាភិក្ខុ
 អ្នកច្រិត្តបត្តបិណ្ឌិកន្តំទាំង ៥ ពួកនេះ ភិក្ខុអ្នកច្រិត្តបត្តបិណ្ឌិកន្តំ
 វែបនេះឈ្មោះថាទន្ទំខ្ពស់ផង ប្រសើរផង ចំបងផង ក្រុមផង វែថ្ង
 ថ្នាផង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចជាទិវៈកើតអំពីមេឃា ទិវៈកើត
 អំពីទិវៈ នរិទិកកើតអំពីទិវៈ សប្បិកើតអំពីនរិទិក សប្បិមណ្ឌកើតអំពី
 សប្បិ សប្បិមណ្ឌប្រាកដថាប្រសើរលើសជាងយ៉ាងណា ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ បណ្តាភិក្ខុអ្នកច្រិត្តបត្តបិណ្ឌិកន្តំទាំង ៥ ពួកនេះ

ចក្ខុវិស័យសារ ភាសាខ្មែរ

យាយ ចក្ខុវិស័យសារ អប្បធម្មតា ចិស្សយ
 សន្តិដ្ឋាន ចិស្សយ សុខត្រា ចិស្សយ
 ចរិតត្រា ចិស្សយ ឥន្ទ្រត្រា ចិស្សយ
 ចក្ខុវិស័យសារ ហោតិ អយំ ឥមេសំ ចត្វា
 ចក្ខុវិស័យសារ អត្តោ ច សេដ្ឋោ ច មោក្ខោ ច
 ឧត្តោ ច ចរិតោ ចាតិ ។

ភាសាខ្មែរ ចក្ខុវិស័យ ។

ធម្មបទ

អរត្តំ ចិស្សំ វុត្តា-
 សុសាធំ អត្តោកាសិកំ
 ទេសន្តំ សន្តតំ ឯកំ
 ទុក្ខចន្ទា ចិស្សិកោ ច ចាតិ ។

ចក្ខុវិស័យសារ ភាសាខ្មែរ

ភិក្ខុកាលក្ខត្រិក្ខុបន្តបិណ្ឌិកន្តំ ជាត្រិក្ខុបន្តបិណ្ឌិកន្តំ ព្រោះ
 កស្រីយសេចក្តីប្រាថ្នាចិច កស្រីយសេចក្តីសុខស កស្រីយសេចក្តី
 ផុសរាង (កិលេស) កស្រីយសេចក្តីស្រវន្តំ កស្រីយសេចក្តី
 ត្រូវការដោយការប្រតិបត្តិ ចណ្តាភិក្ខុក្ខត្រិក្ខុបន្តបិណ្ឌិកន្តំ ចំពោះពួក
 នេះ ភិក្ខុក្ខត្រិក្ខុបន្តបិណ្ឌិកន្តំ បែបនោះឈ្មោះថា ចក្ខុវិស័យសារ ប្រសើរ
 ផង ជាប់បងផង ឧត្តមផង ថ្លៃថ្នូរផង ។

ចប់ ភាសាខ្មែរ ទំ ៤ ។

ទុក្ខានៃអារិយសមាគម

និយាយអំពីភិក្ខុក្ខត្រិក្ខុកាលក្ខន្តំ ១ ប្រតិក្ខុបន្តបិណ្ឌិក-
 លិក្ខន្តំ ១ ប្រតិក្ខុកុម្មុលិក្ខន្តំ ១ ប្រតិក្ខុសោសានិក្ខន្តំ ១
 ប្រតិក្ខុអត្តោកាសិក្ខន្តំ ១ ប្រតិក្ខុទេសន្តិក្ខន្តំ ១ ប្រតិក្ខុ
 យថាសន្តិក្ខន្តំ ១ ប្រតិក្ខុឯកាសនិក្ខន្តំ ១ ប្រតិក្ខុ
 ទុក្ខចន្ទិក្ខន្តំ ១ ប្រតិក្ខុបន្តបិណ្ឌិក្ខន្តំ ១ ។

ព្រាហ្មណវិគ្គ

(៧០) ចត្វាមេ កិក្ខុវេ ទោរណា ព្រាហ្មណធម្មា
ឯកាហំ សុទទេសុ សន្និស្សន្តិ នោ ព្រាហ្មណេសុ ។
កតមេ ចព្វ បុព្វេ សុនំ កិក្ខុវេ ព្រាហ្មណ
ព្រាហ្មណី កច្ឆន្តិ នោ អព្រាហ្មណី ។ ឯកាហំ
កិក្ខុវេ ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណំឡិ កច្ឆន្តិ អព្រាហ្មណំឡិ
កច្ឆន្តិ ។ ឯកាហំ កិក្ខុវេ សុទទា សុទទំញោ កច្ឆន្តិ
នោ អសុទទំ អយំ កិក្ខុវេ បវហោ ទោរណោ
ព្រាហ្មណធម្មា ឯកាហំ សុទទេសុ សន្និស្សន្តិ នោ
ព្រាហ្មណេសុ ។ បុព្វេ សុនំ កិក្ខុវេ ព្រាហ្មណ
ព្រាហ្មណី ឧត្តរំញោ កច្ឆន្តិ នោ អនុត្តរំ ឯកាហំ
កិក្ខុវេ ព្រាហ្មណា ព្រាហ្មណី ឧត្តរំឡិ កច្ឆន្តិ
អនុត្តរំឡិ កច្ឆន្តិ ។ ឯកាហំ កិក្ខុវេ សុទទា
សុទទំ ឧត្តរំញោ កច្ឆន្តិ នោ អនុត្តរំ

ព្រាហ្មណវិគ្គ

(៧០) ម្ចាស់កិក្ខុវេធិក្សយ ទំនៀមរបស់ពួកព្រាហ្មណវិគ្គ
បុរណ នេមាធាយិកំ វេយ្យាករណ៍ស្រីក្នុងពួកសុទ្ធ មិនប្រាកដ
ក្នុងពួកព្រាហ្មណ ឥឡូវនេះទេ ។ ទំនៀមរបស់ព្រាហ្មណវិគ្គ យិក្ខុ
នើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេធិក្សយ បានព្រមក ក្នុងកាលពីដើម ពួក
ព្រាហ្មណវិគ្គនៃគំរូក្រាហ្មណី មិនគប់កសិរមិនមែនជាព្រាហ្មណី
ទេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេធិក្សយ ឥឡូវនេះ ពួកព្រាហ្មណវិគ្គនៃគំរូកសិរ
ជាព្រាហ្មណីខ្លះ គប់កសិរមិនមែនជាព្រាហ្មណីខ្លះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេធិក្សយ
ឥឡូវនេះ ពួកសុទ្ធ វេយ្យាករណ៍សុទ្ធទៀ មិនគប់កជាគិសត្វ មិន
មែនជាសុទ្ធទៀឡើយ ម្ចាស់កិក្ខុវេធិក្សយ នេះជាទំនៀមរបស់ពួក
ព្រាហ្មណ អំពីបុរណទី ១ នៃវិយាករណ៍ស្រីក្នុងពួកសុទ្ធ មិនប្រាកដ
ក្នុងពួកព្រាហ្មណ ឥឡូវនេះទេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេធិក្សយ ក្នុងកាលពីដើម
ពួកព្រាហ្មណ វេយ្យាករណ៍ព្រាហ្មណី ដែលមានរដូវ មិនគប់កព្រាហ្មណី
ដែលមិនមានរដូវទេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេធិក្សយ ឥឡូវនេះ ពួកព្រាហ្មណ
នៃគំរូកព្រាហ្មណី ដែលមានរដូវខ្លះ គប់កព្រាហ្មណី ដែលមិន
មានរដូវខ្លះ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេធិក្សយ ឥឡូវនេះពួកសុទ្ធ វេយ្យាករណ៍
គប់កសុទ្ធទៀ ដែលមានរដូវ មិនគប់កសុទ្ធទៀ ដែលមិនមានរដូវទេ

អយំ ភិក្ខុវេ ធុតិយោ ចោកលោក ព្រាហ្មណ៍ធម្មោ
 ឯតាហិ សុទទេសុ សង្ខិស្សតិ ពោ ព្រាហ្មណ៍សុ ។ ឬទ្ធ
 សុឯ ភិក្ខុវេ ព្រាហ្មណ៍ ព្រាហ្មណ៍ ទេវ កំណន្តិ
 ពោ វិក្កិណន្តិ សម្បយេទេវ សំវាសំ សម្ពុទ្ធាយ (១)
 សម្បវត្តន្តិ ។ ឯតាហិ ភិក្ខុវេ ព្រាហ្មណ៍ ព្រាហ្មណ៍
 កំណន្តិ វិក្កិណន្តិ សម្បយេទេវ សំវាសំ សម្ពុ-
 ទ្ធាយ សម្បវត្តន្តិ ឯតាហិ ភិក្ខុវេ សុទទា សុទទិ
 ទេវ កំណន្តិ ពោ វិក្កិណន្តិ សម្បយេទេវ សំវាសំ
 សម្ពុទ្ធាយ សម្បវត្តន្តិ អយំ ភិក្ខុវេ ធុតិយោ ចោក-
 លោក ព្រាហ្មណ៍ធម្មោ ឯតាហិ សុទទេសុ សង្ខិស្សតិ
 ពោ ព្រាហ្មណ៍សុ ។ ឬទ្ធ សុឯ ភិក្ខុវេ ព្រាហ្មណ៍
 ធសង្ខិ កាកេន្តិ ធនស្សចំ ធន្យស្សចំ រជតស្សចំ
 ជាត្រ្យស្សចំ ឯតាហិ ភិក្ខុវេ ព្រាហ្មណ៍ សង្ខិ
 កាកេន្តិ ធនស្សចំ ធន្យស្សចំ រជតស្សចំ ជាត្រ្យស្ស-
 ចំ ឯតាហិ ភិក្ខុវេ សុទទា ធសង្ខិ កាកេន្តិ

១. សំសុទ្ធាយ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទំនៀមរបស់ព្រាហ្មណ៍ អំពីបុរាណទី ២
 រមែងប្រាកដស្មើក្នុងពួកសុទ្ធ មិនប្រាកដក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍ ក្នុង
 កាលផ្សេងនេះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលនោះមើល ពួក
 ព្រាហ្មណ៍ មិនបានទិញ មិនបានលក់ដូរដាច់ព្រាហ្មណ៍ទេ គ្រាប់
 តែប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីផ្សំផ្គុំសំវាស តាមសេចក្តីស្រឡាញ់ និងមិន
 ស្រឡាញ់ប៉ុណ្ណោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ផ្សេងនេះពួកព្រាហ្មណ៍
 ទិញខ្លះ លក់ខ្លះ ដូរដាច់ព្រាហ្មណ៍ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីផ្សំផ្គុំ
 សំវាស តាមសេចក្តីស្រឡាញ់ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ផ្សេងនេះ
 ពួកសុទ្ធ ទៅតែមិនបានទិញ មិនបានលក់ដូរសុទ្ធឡើយ គ្រាប់
 តែប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីរួមផ្សំសំវាស តាមសេចក្តីស្រឡាញ់ប៉ុណ្ណោះ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទំនៀមរបស់ព្រាហ្មណ៍ អំពីបុរាណ
 ទី ៣ រមែងប្រាកដស្មើក្នុងពួកសុទ្ធ មិនប្រាកដក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍
 ទេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ក្នុងកាលនោះមើល ពួកព្រាហ្មណ៍
 មិនបានធ្វើការសន្យាទុកដាក់ដូរទ្រព្យខ្លះ ស្រូវខ្លះ ប្រាក់ខ្លះ មាស
 ខ្លះទេ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ផ្សេងនេះ ពួកព្រាហ្មណ៍ធ្វើការ
 សន្យាទុកដាក់ដូរទ្រព្យខ្លះ ស្រូវខ្លះ ប្រាក់ខ្លះ មាសខ្លះ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ផ្សេងនេះ ពួកសុទ្ធ មិនធ្វើការសន្យាទុកដាក់

ធនស្សបិ ធន្ហស្សបិ រជិតស្សបិ ជាតុរមស្សបិ
 អយំ ភិក្ខុវេ ធម្មតោ ខោរណោ ព្រាហ្មណទន្ទោ
 ឯតាហិ សុទទេសុ សន្និស្សតិ ខោ ព្រាហ្មណេសុ ។
 ចុឡេ សុនំ ភិក្ខុវេ ព្រាហ្មណ សាយំ សាយមាសាយ
 ខាតោ ខាតកសាយ ភិក្ខុំ បរិយេសន្តិ ។ ឯតាហិ
 ភិក្ខុវេ ព្រាហ្មណ យាវន្តំ ទទេវវិទេហកំ កុញ្ញត្វា
 អវិសេសំ អាទាយ បញ្ញមន្តិ ។ ឯតាហិ ភិក្ខុវេ
 សុទទា សាយំ សាយមាសាយ ខាតោ ខាតកសាយ
 ភិក្ខុំ បរិយេសន្តិ អយំ ភិក្ខុវេ បញ្ចមោ ខោរណោ
 ព្រាហ្មណទន្ទោ ឯតាហិ សុទទេសុ សន្និស្សតិ ខោ
 ព្រាហ្មណេសុ ។ ឥទេ ខោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ខោរណោ
 ព្រាហ្មណទន្ទោ ឯតាហិ សុទទេសុ សន្និស្សន្តិ ខោ
 ព្រាហ្មណេសុតិ ។

ខ្លវិទេស្សៈ ស្រូវៈ ប្រាក់ៈ មាសៈ រូបិវេ មាសៈ កុំប៉ាតិវេ ខេន ខេន
 ជាទំនៀមរបស់ព្រាហ្មណ៍ តិបុរណទី ២ វែង ប្រាក់ដើម្បីក្នុងតួកសុខ
 មិនប្រាកដក្នុងតួកព្រាហ្មណ៍ ក្នុងកាលដឡូវនេរេ ។ មាសកុំប៉ាតិ
 ខ្សោយ ក្នុងកាលដើម តួកព្រាហ្មណ៍ វែង វិស្វនិក ខ្លវិកុំប៉ាតិ ក្នុងកាលល្ងាច
 នាមរលេល្ងាច ក្នុងកាលព្រឹក នាមរលេព្រឹក ។ មាសកុំប៉ាតិខ្សោយ
 ដឡូវនេរេ តួកព្រាហ្មណ៍ បរិភោគ (ភាហារ) ចំពេញពោរដកបដល់
 វែង ហើយកាន់យកភាហារដើសេសដល់ ទៀសចេញទៅ ។
 មាសកុំប៉ាតិខ្សោយ ដឡូវនេរេ តួកសុខ ក៏វិស្វនិក (ភាហារ) ក្នុង
 កាលល្ងាច នាមរលេល្ងាច ក្នុងកាលព្រឹក នាមរលេព្រឹក មាស
 កុំប៉ាតិខ្សោយ នេះជាទំនៀមរបស់ព្រាហ្មណ៍ តិបុរណទី ៥ វែង
 ប្រាក់ដើម្បីក្នុងតួកសុខ មិនប្រាកដក្នុងតួកព្រាហ្មណ៍ ក្នុងកាលដឡូវ
 នេរេ ។ មាសកុំប៉ាតិខ្សោយ ទំនៀមរបស់ព្រាហ្មណ៍ តិបុរណទី ៥
 យ៉ាងនេះឯង វែង ប្រាក់ដើម្បីក្នុងតួកសុខ មិនប្រាកដក្នុង
 ព្រាហ្មណ៍ ក្នុងកាលដឡូវនេរេ ។

(៤២) អថទោ គោណោ ព្រាហ្មណោ យេន
 កកត កេតុចសន្តិមំ ឧចសន្តិមំត្វា កកតា សន្តិ
 សន្តោនិ សន្តោនិយំ កាថំ សារណិយំ វិទិសាវេត្វា
 ឯកមន្តំ ឯសិធិ ។ ឯកមន្តំ ឯសិធិ ទោ គោណោ
 ព្រាហ្មណោ កកតន្តំ ឯកមន្តំ សុតមេតំ កោ កោតម
 ន សមណោ កោតមោ ព្រាហ្មណោ ធិណ្ណោ វុឡ្យ
 មហាស្វកោ អទូកតោ វាយាអនុច្យតោ អភិវាទេតិ វា
 ចតុដ្ឋេតិ វា អាសនេន វា ធិមន្តេតិ ។ តយំធិ
 កោ កោតម កថេវ ន ហិ កំ កោតមោ ព្រាហ្មណោ
 ធិណ្ណោ វុឡ្យ មហាស្វកោ អទូកតោ វាយា-
 អនុច្យតោ អភិវាទេតិ វា ចតុដ្ឋេតិ វា អាសនេន វា
 ធិមន្តេតិ ។ តយំធិ កោ កោតម ន សម្បន្នមេវាតិ ។
 ត្វំតិ ទោ គោណោ ព្រាហ្មណោ បដំជាតាសិកំ ។ យំ
 ហិ តំ កោ កោតម សន្តា វនមាទោ វនេយ្យ

(៤២) ព្រាហ្មណ៍ គោណព្រាហ្មណ៍ បានចូលទៅគាល់
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើសេចក្តីរីករាយជាមួយ
 នឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យដែលត្រូវរីករាយ នឹងពាក្យដែល
 គួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសមគួរ ។ លុះព្រាហ្មណ៍ អង្គុយ
 ក្នុងទីសមគួរហើយ ក៏ក្រាបទូលព្រះដ៏មានព្រះភាគ ដូច្នោះថា បពិត្រ
 ព្រះភាគមង្គិល ខ្ញុំព្រះអង្គបានឮថា ព្រះសមណគោតម មិនសម្លុះ
 មិនក្រកទទួលព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយដែលចាស់គ្រាគ្រា ជាព្រឹទ្ធាចារ្យ
 មានកាយុច្រើន សំនៅបានយូរឆ្នាំមកហើយ មានកាយុដែលចូលមក
 ក្នុងបច្ចុប្បន្នហើយ មិនអញ្ជើញដោយភាសនៈ ។ បពិត្រព្រះភាគម
 ង្គិល ពាក្យដែលខ្ញុំបានឮមកនោះជាប្រាកដថា ព្រះភាគមង្គិល
 មិនសម្លុះ មិនក្រកទទួលព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយ ដែលចាស់គ្រាគ្រា ជា
 ព្រឹទ្ធាចារ្យ មានកាយុច្រើនសំនៅបានយូរឆ្នាំមកហើយ មានកាយុដែល
 ចូលមកក្នុងបច្ចុប្បន្នហើយ មិនអញ្ជើញដោយភាសនៈ ។ បពិត្រព្រះ
 ភាគមង្គិល កិច្ចមានការមិនសម្លុះដោយនោះ ជាទំនងកុំសមគួរ
 ឡើយ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ អ្នកមិនប្តេជ្ញាជាព្រាហ្មណ៍ទេឬ ។ បពិត្រ
 ព្រះភាគមង្គិល បុគ្គលកាលនឹងពេលនូវរៀននោះឲ្យត្រូវ គួរពាលថា

ព្រាហ្មណ៍ ឧកតោ សុជាតោ មាតិកោ ច បិតិកោ
 ច សំសុទ្ធកមហាលិកោ យាវ សត្តមា បិកា-
 មហយុតា អក្ខតោ អនុបក្កដោ ជាតិវាទេន
 អជ្ឈយិកោ (*) ឧទ្ធចរោ តិល្លា វេនានំ មារក្ខ
 សនិយណ្តកេដុកានំ សាក្ការច្យកេនានំ ឥតិហាស-
 បញ្ចមានំ បនកោ វេយ្យការណោ លោកាយតម-
 ហាចុរិសលក្ខណេសុ អនវយោតិ មមេវ តំ កោ
 តោតម សម្មា វនេនោ វនេយ្យ ។ អហំ ហិ កោ
 តោតម ព្រាហ្មណ៍ ឧកតោ សុជាតោ មាតិកោ ច
 បិតិកោ ច សំសុទ្ធកមហាលិកោ យាវ សត្តមា
 បិកាមហយុតា អក្ខតោ អនុបក្កដោ ជាតិ-
 វាទេន អជ្ឈយិកោ ឧទ្ធចរោ តិល្លា វេនានំ
 មារក្ខ សនិយណ្តកេដុកានំ សាក្ការច្យកេនានំ
 ឥតិហាសបញ្ចមានំ បនកោ វេយ្យការណោ
 លោកាយតមហាចុរិសលក្ខណេសុ អនវយោតិ ។

* ឧ. ច. អជ្ឈយយា ។

ព្រាហ្មណ៍អ្នកមានកំណើតស្អាតចាំបំរើភារី ឥទានិមាតានិទានិបិដក កើត
 បានភកិដ៏បរិសុទ្ធ ដកបកំចិត្តណ៍នដ៏ដូនដីតាជាតំរប់ វេមិទមានអ្នកណា
 វិននំនិវេជ្យ ដោយពោលដល់ជាតិកំណើតបាន ជាអ្នករាយមន្ត ចេះ
 ចាំមន្ត ចេះបង់ត្រៃវេ ព្រមទាំងគម្ពីរនិយណ្តនិទានិមម្ពិកេដុកៈ ព្រមទាំង
 អក្កាប្បកេទនិសិក្ខានិទិក្ខិ ដែលមានគម្ពីរដ៏ហសៈជាតំរប់ ៥ ជាអ្នកដ៏
 ខ្លាំងបទនិវេយ្យករណ៍ ជាអ្នកមិនថោកថយ ធីស្មាត់ដ៏មាញក្នុងលោកា-
 យនសាស្ត្រនិទានិមហាចុរិសលក្ខណេសុ បតិទ្រព្រះភាគម
 ដ៏ចំរើន បុគ្គលកាលនិវេតោលនូវរឿននោះឱ្យត្រូវ គប្បីពោលនូវខ្ញុំ
 ព្រះអង្គហ្នឹងឯង ។ បតិទ្រព្រះភាគមដ៏ចំរើន ព្រោះថាខ្ញុំព្រះអង្គជា
 ព្រាហ្មណ៍មានកំណើតស្អាតចាំបំរើភារី ឥទានិមាតានិទានិបិដក កើត
 បានភកិដ៏បរិសុទ្ធ ដកបកំចិត្តណ៍នដ៏ដូនដីតាជាតំរប់ វេមិទមានអ្នកណា
 វិននំនិវេជ្យ ដោយពោលដល់ជាតិកំណើតបាន ជាអ្នករាយមន្ត ចេះ
 ចាំមន្ត ចេះបង់ត្រៃវេ ព្រមទាំងគម្ពីរនិយណ្តនិទានិមម្ពិកេដុកៈ ព្រម
 ទាំងអក្កាប្បកេទៈ ធីសិក្ខានិទិក្ខិ ដែលមានគម្ពីរដ៏ហសៈជាតំរប់ ៥
 ជាអ្នកដ៏ខ្លាំងបទនិវេយ្យករណ៍ ជាអ្នកមិនថោកថយ ធីស្មាត់ដ៏មាញ
 ក្នុងលោកាយនសាស្ត្រ និទានិមហាចុរិសលក្ខណេសុ ។

យេ ទោ តេ ឆោណា ព្រាហ្មណាចំ បុត្រកា
 ឥសយោ មន្តាចំ កត្តារោ មន្តាចំ បវត្តារោ យេស-
 មិទំ ឯករហំ ព្រាហ្មណា យោវណំ មន្តបទំ គីតំ បវត្តំ
 សមិហំតំ ឥន្ទុកាយន្តំ ឥន្ទុកាសន្តំ កាសិឥម-
 ទុកាសន្តំ វាចិត្តមទុវាចេន្តំ សេយ្យមិទំ អដ្ឋកោ
 វាមកោ វាមទេវេ វេស្សមិទ្តោ យមន្តំ អន្តិរសោ
 ការាទោ វាសេដ្ឋោ កស្សទោ កតុ ក្សស្សមេ បត្យ
 ព្រាហ្មណោ បញ្ញាបេន្តំ ព្រហ្មសមំ នេវសមំ មរិយាទំ
 សន្តិទ្ធមរិយាទំ ព្រាហ្មណចណ្ហាសញ្ញាវ បត្យមំ ។
 អេសំ ភ្នំ ឆោណា កតតោតិ ។ ឧ ទោ មយំ
 កោ កោតម ឥមេ បត្យ ព្រាហ្មណោ ជាតាម
 អនិទោ មយំ ព្រាហ្មណាត្រេវ ជាតាម សាទុ
 មេ កវំ កោតោ តថា ឧទ្ទំ នេសេតុ យថា
 អហំ ឥមេ បត្យ ព្រាហ្មណោ ជាឈយ្យន្តំ ។

ម្ចាស់ទារុណៈ ពួកវេសិទំឥន្ទុកាយទារុណ ជាប្រធានរបស់ព្រាហ្មណ៍
 ទាំងឡាយ អ្នកធ្វើនូវមន្តទាំងឡាយ និងធ្វើនូវមន្តទាំងឡាយ ឲ្យប្រព្រឹត្ត
 ទៅបាន ក៏បទមន្តនិងចម្រៀងរបស់នោះ ដែលពួកវេសិទំនោះពេលធ្វើ
 ឲ្យជានិច្ចដែលព្រាហ្មណ៍ទាំងឡាយណា ពួកព្រាហ្មណ៍ ក្នុងកាលវេស្ស
 នោះ វេសិទ្ធិច្រៀងតាម ពោលតាមនូវបទមន្តនិងចម្រៀងនោះ ដែល
 ពោលតាមបទមន្តដែលពួកវេសិទំពោលហើយនោះ បញ្ជីញតាមបទមន្ត
 និងចម្រៀង ដែលពួកវេសិទំបញ្ជីញហើយ វេសិទំនោះ និងវេសិទ្ធិនោះ
 អដ្ឋកៈ ១ វាមកៈ ១ វាមទេវៈ ១ វេស្សមិទ្ត ១ យមន្តិ ១
 អន្តិរសេ ១ ការាទាវៈ ១ វាសេដ្ឋៈ ១ កស្សបៈ ១ កតុ ១ វេសិ
 ទំនោះ នៃនិងនាំបញ្ជីញនូវព្រាហ្មណ៍ទាំង ៥ នោះ គឺព្រហ្មសមៈ ១
 ទេវសមៈ ១ មរិយាមៈ ១ សម្តិទ្ធមរិយាមៈ ១ និងព្រាហ្មណ៍ចណ្ហាស
 ជាតំបំ ៥ ។ ម្ចាស់ទារុណៈ អ្នកជាព្រាហ្មណ៍ក្នុងពួកព្រាហ្មណ៍
 ទាំង ៥ នោះ ។ បពិត្រព្រះគោតមដ៏ចម្រើន ខ្ញុំព្រះអង្គមិនស្គាល់
 ព្រាហ្មណ៍ទាំង ៥ នោះទេ ខ្ញុំព្រះអង្គគ្រាន់តែស្គាល់ថាជាព្រាហ្មណ៍ប៉ុណ្ណោះ
 ឯង ប្រៀនណាស់ហើយ ព្រះគោតមដ៏ចម្រើន សូមព្រះគោតមដ៏ចម្រើន
 សំដែងធម៌ឲ្យខ្ញុំព្រះអង្គ ស្គាល់ព្រាហ្មណ៍ទាំង ៥ នោះឲ្យបាន ។

តេជហំ នោណ សុណាហំ សាទុកំ ឧទសិកកេហិ
 កាសិស្សានិកំ ឯវំ កោតិ ទោ នោណោ ព្រាហ្មណោ
 កកវតោ បទូស្សោសិ ។ កកវា ឯតទភោច កាថត្វ
 នោណ ព្រាហ្មណោ ព្រហ្មសមោ ហោតិ ។ ឥធន
 នោណ ព្រាហ្មណោ ឧកតោ សុជាតោ ហោតិ
 មាតិកោ ច មិគិកោ ច សិសុទ្ធកហាលិកោ
 យាវ សត្តមា មិកាមហយុតា អក្ខិកោ អនុបកុដ្ឋោ
 ជាតិវាទេន សោ អដ្ឋចត្តាឡិសវស្សានិ កោមារិ
 ព្រហ្មចរិយំ ទរតិ មន្តេ អធិយមាថោ អដ្ឋចត្តាឡិ-
 សវស្សានិ កោមារិ ព្រហ្មចរិយំ ទរិត្វា មន្តេ អធិយិត្វា
 អាចរិយស្ស អាចរិយទទំ ចរិយេសតិ ទម្មេទេវ
 ថោ អទម្មេទ ។ តត្ថ ច នោណ កោ ទម្មោ ។

ម្ចាស់ទោណៈ បើដូច្នោះ អ្នកចូរស្តាប់ ចូរអ្វីខុសក្នុងចិត្តឱ្យច្រើនចុះ
 គឺជាគន្លងសំដែង ទោណព្រាហ្មណំ តំទទួលព្រះពុទ្ធដីកវិន
 ព្រះដ៏មានព្រះភាគថា ព្រះកុណាព្រះអង្គ ដូច្នោះឯង ។ ព្រះដ៏
 មានព្រះភាគ ទ្រង់ត្រាស់ដូច្នោះថា ម្ចាស់ទោណៈ ព្រាហ្មណំឈ្មោះ
 ព្រហ្មសមៈ ធ្វើដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ទោណៈ ព្រាហ្មណំក្នុងលោកនេះ
 ជាអ្នកមានកំណើតស្តាប់តាំងពីទោតិ គឺទោតិមាតានិទិទោតិមាតា កើតហាក់
 អតិថិបរិសុទ្ធ អរិយភិក្ខុណាវិនិដ្ឋានដ៏ជាតាំងរាប់ ៧ មិគិមានអ្នកណា
 រិគមន៍និរវៀល ដោយពោលដល់ជាតិកំណើតបាន ព្រាហ្មណំនោះវគ្គ
 រៀនយកនូវវគ្គ ប្រតិទិនកោមារិ។^(១) ព្រហ្មចរិយៈអស់ ២៨ ឆ្នាំ លុះរៀន
 យកនូវវគ្គ ប្រតិទិនកោមារិព្រហ្មចរិយៈអស់ ២៨ ឆ្នាំ ចុះហើយ គឺស្វែង
 យកនូវទ្រព្យសម្រាប់កាចារ្យ ដើម្បីកាចារ្យ ដោយធម៌ មិនស្វែងរក
 ទុសធម៌ឡើយ ។ ម្ចាស់ទោណៈ ធ្វើដូចម្តេច ក្នុងការស្វែងរកនោះ ។

• ក្នុងគ្រូបុណ្យណា មានតាំងសិកាព្រាហ្មណ៍ហើយ ព្រាហ្មណំនោះឯង ក៏ទោលយ
 រៀបចំបុគ្គលនោះ កាលបើគ្រូបុណ្យនោះស្លាប់ យេន្យិយនិយមាមាណយ ក្នុងទីនេះ
 គឺប្រាប់យោ ឱ្យប្រតិទិនយោអរិយចរិយអស់ ២៨ ឆ្នាំហើយ ឱ្យប្រតិទិនបុគ្គលព្រហ្មចរិយៈ
 ទាំងអស់នោះឱ្យទៅអរិយចរិយ ក្នុងទាំងឡាយ ប្រាថ្នាសិកាមារិ ឯងទាំងនោះក៏គ្រូ
 សុវចិត្តឱ្យសិកាសិកានិយមនោះទៅ ។ អដ្ឋកថា ។

នេះ កសិយា ន វណ៌ដ្ឋាយ ន កោរក្នុង ន
 ឥស្សរក្នុង ន រាជខោរិសន ន សិប្បញ្ញត្តមន
 កេវលំ ភិក្ខុវិយាយ កេវលំ អនតិមញ្ញមាថោ ។
 សោ អាចរិយស្ស អាចរិយនំ ធិយ្យនេត្វ កេស-
 មស្សំ ឱហារេត្វ កាសាយាធំ វត្តាធំ អត្តានេត្វ
 អការស្នា អនការិយំ បព្វជតិ ។ សោ ឯវំ បព្វជិកោ
 សមាថោ មេត្តាសហគរោ នេតសា ឯកំ ធិសំ
 ជវិត្តា វិហារតិ តថា ទុតិយំ តថា តតិយំ តថា
 ធម្មតំ ឥតិ ឧទ្ធុមោ តិរិយំ សព្វធំ សព្វត្ថតាយ
 សព្វវត្តំ លោកំ មេត្តាសហគរោ នេតសា វិប្ប-
 លេន មហាក្កតេន អប្បមាលោន អវេមន អក្សបដ្ឋេន
 ជវិត្តា វិហារតិ កុរុណាសហគរោ នេតសា... ឌុដិកា-
 សហគរោ នេតសា... ឧបេត្តាសហគរោ នេតសា
 ឯកំ ធិសំ ជវិត្តា វិហារតិ តថា ទុតិយំ តថា តតិយំ

គឺព្រាហ្មណ៍នោះ មិនបានស្វែងរកដោយការក្នុង មិនបានស្វែងរក
 ដោយការផ្សេង មិនបានស្វែងរកដោយការក្បួនគោ មិនបានស្វែង
 រកដោយអំពើនៃឋានៈជាពាហន មិនបានស្វែងរកដោយភាពជាអ-
 ប្បស មិនបានស្វែងរកដោយសិប្បកម្មណាមួយឡើយ គ្រាន់តែ
 ស្វែងរកដោយការត្រិចទៅ ដើម្បីកុំកុំប៉ុណ្ណោះ មិនបានមើលរិយ
 ក្នុងកុំកុំភាវៈឡើយ ។ ព្រាហ្មណ៍នោះ ប្រគល់ទ្រព្យសម្រាប់
 កាតាវ្យផលកាតាវ្យ ហើយកោសតំនឹងទុកខាង ស្ងៀកដ៏ល្អបំផុត
 កសាយៈចេញចាកផ្ទះកម្មស ។ ព្រាហ្មណ៍នោះ កាលដែលបាន
 ចូលយ៉ាងនេះហើយ ជាអ្នកមានចិត្តប្រកបដោយមេត្តា ផ្សាយទៅកាន់
 ទិសទី ១ ផ្សាយទៅកាន់ទិសទី ២ ទិសទី ៣ ទិសទី ៤ ក៏ដូចគ្នា ផ្សាយ
 ទៅកាន់ទិសទីលើ ទិសទីក្រោម ទិសទីធិទិសទីក្នុង ។ មាន
 ចិត្តប្រកបដោយមេត្តា ចិត្តទូលាយ ផល់នូវសភាវៈធំ មិនមាន
 ប្រមាណ មិនមានភ្លឺ មិនមានព្យាបាទ ផ្សាយទៅកាន់សព្វលោក
 ទាំងពួង ដោយអាការៈទាំងពួង ក្នុងទីទាំងពួង មានចិត្តប្រកបដោយ
 ករុណា... មានចិត្តប្រកបដោយមុខិតា... មានចិត្តប្រកបដោយ
 ឧបេត្តា ផ្សាយទៅកាន់ទិសទី ១ ផ្សាយទៅកាន់ទិសទី ២ ទិសទី ៣

សុត្តនិបិទ អង្គប្បដិទ្ធិយស្ស បព្ភកថាគោ

តថា ចតុត្ថំ ឥតិ ឧទ្ធមទោ តិវិយំ សភ្នងំ
 សត្វត្តនាយ សព្វាវុត្តំ លោកំ ឧមេត្តាសហគភេទ
 ទេសា វិបុលេន មហត្តភេទ អប្បមាលោន
 អរោនេ អព្យចន្ទោន ជវិត្វា វិហារតិ ។ សោ ឥមេ
 ចត្តារោ ព្រហ្មវិហារេ ការវិត្វា កាយស្ស កេនា
 បរម្មរណា សុភតិ ព្រហ្មលោកំ ឧបបដ្ឋតិ ឯវំ ទោ
 គោលា ព្រហ្មលោក ព្រហ្មសមោ ហោតិ ។
 តតព្វ គោលា ព្រហ្មលោក ទេវសមោ ហោតិ ។
 ឥន គោលា ព្រហ្មលោក ឧកតោ សុជាតោ
 ហោតិ ហតិកោ ច ចិតិកោ ច សំសុទ្ធកហា-
 ណិកោ យាវ សត្តមា មិតាមហយុតា អត្តិក្ខោ
 អនុចតុដ្ឋោ ជាតិវនេន សោ អដ្ឋចត្តាន្យសវស្សនិ
 កោតាវ ព្រហ្មចវិយំ ចរតិ មន្ត អជិយមាទោ អដ្ឋ-
 ចត្តាន្យសវស្សនិ កោតាវ ព្រហ្មចវិយំ ចរិត្វា មន្ត
 អជិយិត្វា រាចវិយស្ស អាចវិយននំ បរិយសតិ ចម្មេ-
 ទេវ ទោ អនម្មេន ។ តត្ថ ច គោលា កោ ចម្មោ ។

សុត្តនិបិទ អង្គប្បដិទ្ធិយស្ស បព្ភកថាគោ

ទំសទំ ២ កំដូចត្ថា ឥន្ទយេវកាន់ទំសទានិលេ ទំសទានិក្រាម
 ទំសទទិធិទំសទូច ។ មានចិត្តប្រកបដោយឧបេក្ខា ជាចិត្តទូលាយ
 ដល់នូវសភាវៈធំ មិនមានប្រមាណ មិនមានទៀវ មិនមាន
 ព្យាបាទ ឥន្ទយេវកាន់សទ្ធាលោកទាំងក្នុង ដោយគោរពទាំងក្នុង
 ក្នុងទំទាំងក្នុង ។ ព្រាហ្មណ៍នោះ លុះបានចំរើននូវព្រហ្មវិហារ
 ទាំង ២ នេះហើយ ក៏ចំលាយរាងកាយ ស្លាប់ទៅ ទៅក៏ឥតក្នុង
 សុគតិទិវីព្រហ្មលោក ម្ចាស់ទោណៈ ព្រាហ្មណ៍ជាព្រហ្មសមៈយ៉ាង
 នេះឯង ។ ម្ចាស់ទោណៈ ចុះព្រាហ្មណ៍ជាទេវសមៈនោះ គឺដូច
 ម្លេច ។ ម្ចាស់ទោណៈ ព្រាហ្មណ៍ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមាន
 កំណើតស្អាតទាំងពីរទោង គឺទោងមាតាទិវីទោងបិតា កើតចាកគតិដ៏បរិសុទ្ធ
 ដកបំភ័យនៃវិស្វនិវត្តន៍ដ៏ដូចដីគាជាដំបូង មិនមានអ្នកណាវិគត់ ឯមជ្ឈិម
 ដោយពោលដល់ដំណើរកំណើតបាន ព្រាហ្មណ៍នោះ ក៏រៀនយកនូវមន្ត
 ច្រក្រិក្កនូវកោមារព្រហ្មចវិយៈអស់ ២៨ ឆ្នាំ លុះរៀនយកនូវមន្តច្រក្រិក្ក
 នូវកោមារព្រហ្មចវិយៈអស់ ២៨ ឆ្នាំ ចេះហើយ ទើបស្វែងរកទ្រព្យសម្រាប់
 កាតារ្យ ដើម្បីកាតារ្យ ដោយគន្ធិធម៌ មិនស្វែងរកទុសគន្ធិធម៌
 ទៀយ ។ ម្ចាស់ទោណៈ គឺដូចម្លេច ក្នុងការស្វែងរកនោះ ។

បទដ្ឋបទសព ព្រាហ្មណ៍

ទេវ កសិយា ន វណិជ្ជាយ ន កោរក្សេន ន
 វស្សុក្ខេន ន កជ្ជោវសេន ន សិប្បញ្ញតវេន កេវលី
 ភិក្ខុវិយាយ កមាលំ អនតិចញ្ញមាថោ ។ សោ
 អាចរិយស្ស អាចរិយនំ វិយ្យាទេត្វា ធាវំ បរិយេ-
 សតិ ធម្មទេវី ថោ អធម្មេន ។ តត្ថ ច ឆោណ កោ
 ធម្មោ ។ ទេវ កាយេន ន វិញ្ញាយេន ព្រាហ្មណ៍យេវ
 ឧទកុបសដ្ឋំ សោ ព្រាហ្មណ៍យេវ កច្ឆតិ ន ទត្ថិយី
 ន វេស្សិ ន សុទ្ធិ ន ចណ្ណាលី ន ទេសានី ន
 វេណី ន វជកាវី ន បុញ្ញសី កច្ឆតិ ន កត្តិធិ
 កច្ឆតិ ន ពាយមាធំ កច្ឆតិ ន អនុតុធំ កច្ឆតិ ។

បទដ្ឋបទសព ព្រាហ្មណ៍

គិព្រាហ្មណ៍នោ មិនបានស្វនិករដោយការក្លា មិនបានស្វនិករ
 ដោយការដ្ឋេញ មិនបានស្វនិករដោយការក្សេនា មិនបានស្វនិករ
 ដោយអំពើខែហ្មនៈជាទាយាទ មិនបានស្វនិករដោយភាពជាវដ-
 បុរស មិនបានស្វនិករដោយសិប្បកម្មណាមួយឡើយ គ្រាន់តែ
 ស្វនិករដោយការគ្រូទៅដើម្បីភិក្ខុចុះឈ្មោះ មិនបានមើលនិយម
 ភិក្ខុកាជនៈឡើយ ។ ព្រាហ្មណ៍នោ ច្រកល់ទ្រព្យសម្រាប់កាតាវ្យ
 ផលកាតាវ្យ ហើយក៏ស្វនិករកិរិយាដោយធម៌ មិនស្វនិករទុសធម៌
 ឡើយ ។ ម្ចាស់ទោណៈ ធម៌ដូចម្តេច ក្នុងការស្វនិករនោ ។
 គិព្រាហ្មណ៍នោ មិនបានស្វនិករដោយការចំញ មិនបានស្វនិករ
 ដោយការលេក់ដូរ ស្វនិករក៏ព្រាហ្មណ៍ដែលគេបិទបិទដោយច្រានទឹកឲ្យ
 ព្រាហ្មណ៍នោ វេមនិគប់កនាតិព្រាហ្មណ៍ផងគ្នា មិនគប់កេស្រ្តិក្យត្រិយ៍
 មិនគប់កេស្រ្តិវេស្សៈ គិស្រ្តិអ្នកដ្ឋេញប្រើស្រែចំការ មិនគប់កេស្រ្តិសុទ្ធៈ
 គិស្រ្តិធ្វើតូលីស្វិយលរេ មិនគប់កេស្រ្តិចណ្ណាល មិនគប់កេស្រ្តិ
 ទេសាទ មិនគប់កេស្រ្តិដែលមានក្នុងសក់ (សក់ដុក) មិនគប់កេស្រ្តិ
 ជាតិវេ មិនគប់កេស្រ្តិអ្នកចោលសម្រាម មិនគប់កេស្រ្តិដែលមានគភ៌
 មិនគប់កេស្រ្តិដែលមានកូនទៅទៅ មិនគប់កេស្រ្តិដែលមិនមានផ្លូវ ។

កស្មា ច ឆោណា ព្រាហ្មណោ ន កត្តំនី កត្តតិ ។
 សវេ ឆោណា ព្រាហ្មណោ កត្តំនី កត្តតិ អតិមំធូរោ
 តាម សោ ហោតិ មាណវិកោ វា មាណវិកោ វា
 កស្មា ឆោណា ព្រាហ្មណោ ន កត្តំនី កត្តតិ ។
 កស្មា ច ឆោណា ព្រាហ្មណោ ន ទាយមាទំ កត្តតិ ។
 សវេ ឆោណា ព្រាហ្មណោ ទាយមាទំ កត្តតិ
 អសុចំច្បដំចំតោ តាម សោ ហោតិ មាណវិកោ
 វា មាណវិកោ វា កស្មា ឆោណា ព្រាហ្មណោ ន
 ទាយមាទំ កត្តតិ ។ កស្មុ សា ហោតិ ព្រាហ្មណី
 លេវ កាមត្តា ន ធរត្តា ន រកត្តា បដត្តាវ ព្រាហ្ម-
 ណស្ស ព្រាហ្មណី ហោតិ សោ មេធុនំ ឧច្ចានេត្តា
 កេសមស្សុំ ឧហរេត្តា កាសាយានិ វត្តានិ អត្តា-
 ទេត្តា អការស្មា អនការយំ បព្វជតិ ។ សោ ឯវំ
 បព្វជិតោ សមាទោ វិវិទេវ កាមេហិ ។ មេ ។

ម្ចាស់ទោណៈ ចុះហេតុអ្វី បានជាព្រាហ្មណ៍ មិនអប់រំស្រ្តីដែល
 មានអភិ ។ ម្ចាស់ទោណៈ ប្រសិនបើព្រាហ្មណ៍ អប់រំស្រ្តីដែល
 មានអភិហើយ មាណវិកៈនឹងមាណវិកានោះ ឈ្មោះថា កើតក្នុងគំនរ
 លាមកធំ មានកូនក្រក់ក្រពក ម្ចាស់ទោណៈ ព្រោះហេតុនោះ
 បានជាព្រាហ្មណ៍ មិនអប់រំស្រ្តីដែលមានអភិឡើយ ។ ម្ចាស់ទោណៈ
 ចុះហេតុអ្វី បានជាព្រាហ្មណ៍ មិនអប់រំស្រ្តីដែលមានកូននៅ
 ទៅ ។ ម្ចាស់ទោណៈ ប្រសិនបើព្រាហ្មណ៍ អប់រំស្រ្តីដែលមាន
 កូននៅទៅហើយ មាណវិកៈនឹងមាណវិកានោះ ឈ្មោះថា អីករបស់
 មិនស្អាត ម្ចាស់ទោណៈ ព្រោះហេតុនោះ បានជាព្រាហ្មណ៍
 មិនអប់រំស្រ្តីដែលមានកូននៅទៅ ។ ឯខាងព្រាហ្មណ៍របស់ព្រាហ្មណ៍
 នោះ មិនមានប្រយោជន៍ដោយកាម មិនមានប្រយោជន៍ដោយការ
 លេង មិនមានប្រយោជន៍ដោយសេចក្តីច្រកអាក្រក់កាម ខាងព្រាហ្មណ៍
 របស់ព្រាហ្មណ៍នោះ មានប្រយោជន៍ដោយបុត្រប្តីប្តី ព្រាហ្មណ៍
 នោះញ៉ាំងមេបុត្រឲ្យកើតឡើង ហើយការសក់នឹងពុកមាត់ ស្បែកដណ្តប់
 សំពត់កាសាយៈ ចេញចាកផ្ទះមកបួស ។ ព្រាហ្មណ៍នោះ កាលដែល
 បានបួសយ៉ាងនេះហើយ ក៏ស្រប់ស្រាត់ចាកកាមទាំងឡាយ ។ មេ ។

ចតុក្កុំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជ វិហារតិ ។ សោ វេទេ ចត្តាភេ
 ឈានេ ភាវត្តា កាយស្ស ភេទា ចរាគ្គរណា សុគតិ
 សត្តំ លោកំ ឧបសម្បតិ វិវំ ទោ គោណា ព្រាហ្មណោ
 ទេវសមោ ហោតិ ។ កាថេត្វ គោណា ព្រាហ្មណោ
 មវិយាដោ ហោតិ ។ វេទ គោណា ព្រាហ្មណោ ឧកតោ
 សុជាតោ ហោតិ ឆានតោ ច ចិត្តតោ ច សំសុទ្ធ-
 កហណីកោ យាវ សត្តមា ចិត្តមហយុកា អក្ខតោ
 អនុបក្សដ្ឋោ ជាតិវិទេន ។ សោ អដ្ឋចត្តាឡិសវស្សានំ
 កោណវំ ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ មន្តេ អនិយមាដោ
 អដ្ឋចត្តាឡិសវស្សានំ កោណវំ ព្រហ្មចរិយំ ចរិត្វា
 មន្តេ អនិយិត្វា អាចរិយស្ស អាចរិយននំ ចរិយសតិ
 ធម្មេវេវ តោ អនុធម្មេ ។ តត្ថ ច គោណា កោ
 នត្តោ ។ វេវ កាសិយា ន វណិដ្ឋាយ ន កោក្ខេន
 ន វស្សត្តេន ន ភវេហោវិសេន ន សិច្ចត្តាភេន
 កោវសំ ភិក្ខុចរិយាយ កាវាសំ អនតិមត្តាមាដោ ។

ដល់ខ្លួនចតុក្កុំជ្រុង ។ ព្រាហ្មណ៍នោះ វេទចំរើនខ្លួនយោង
 ចំនី ៤ នេះ លុះចំលាយកាយកាយ ស្លាប់ទៅ ក៏ទៅកើតក្នុងសុគតិ
 ស្នូតិទៅលោក ម្ចាស់ទោណៈ ព្រាហ្មណ៍ ជាទេវសមៈយ៉ាងនេះ
 ៦៥ ។ ម្ចាស់ទោណៈ ចុះព្រាហ្មណ៍ ជាមរិយាទៈ ធ្វើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ទោណៈ ព្រាហ្មណ៍ក្នុងលោកនេះ ជាអ្នកមានកំណើតស្តេច
 ចំនីពីរខាង គឺខាងមាតានិងខាងបិតា កើតចាកគតិដ៏ចម្រើន ដកថ
 កំណើតនៃដីដូចជាដំរីចំរើ មិនមានអ្នកណាវិនាស គឺជឿលដោយ
 ពោលដល់ជាតិកំណើតបាន ។ ព្រាហ្មណ៍នោះ ក៏រៀនយក
 តួវិទ្យា ប្រព្រឹត្តកោមារព្រហ្មចរិយៈអស់ ៤៨ ខ្នាំ លុះរៀនយកតួវិទ្យា
 ប្រព្រឹត្តកោមារព្រហ្មចរិយៈអស់ ៤៨ ខ្នាំ ចូលហើយ ក៏ស្វែងរកទ្រព្យ
 សម្រាប់កាចារ្យ ដើម្បីកាចារ្យ ដោយធម៌ មិនស្វែងរកទុសធម៌ឡើយ ។
 ម្ចាស់ទោណៈ ធម៌ដូចម្តេច ក្នុងការស្វែងរកនោះ ។ គឺព្រាហ្មណ៍នោះ
 មិនបានស្វែងរក ដោយការក្តៅ មិនបានស្វែងរក ដោយការជួញ មិន
 បានស្វែងរក ដោយការរក្សាគោ មិនបានស្វែងរក ដោយកំណើន
 ថានៈជាទាហាន មិនបានស្វែងរក ដោយការដកដូស មិនបាន
 ស្វែងរក ដោយសិប្បកម្មណាមួយ ហើយស្វែងរកដោយការត្រិចទៅ
 ដើម្បីត្រិចកែចំរើន មិនបានមើលឆ្ងាយខ្លួនក្នុងភាពជនៈឡើយ ។

សោ អាចរិយស្ស អាចរិយនំ ធិយ្យទេត្វា ធាវិ
 ចរិយសតំ ធម្មោនេវ នោ អធម្មេន ។ តត្ថ ច
 ធាណោ កោ ធម្មោ ។ នេវ កាយេន ន វិញ្ញយេន
 ព្រាហ្មណីយេវ ទទកុចសរដ្ឋំ សោ ព្រាហ្មណីយេវ
 កច្ឆតំ ន ទត្ថិយំ ន វេស្សិ ន សុទ្ធិ ន ចណ្ណាលី
 ន ទេសានី ន វេណី ន វេសាវី ន បុក្កសី
 កច្ឆតំ ន កត្តិច្ឆិ កច្ឆតំ ន បាយមាជំ កច្ឆតំ
 ន អទុតុច្ឆិ កច្ឆតំ ។ កស្មា ច ធាណោ
 ព្រាហ្មណោ ន កត្តិច្ឆិ កច្ឆតំ ។ សទេ ធាណោ
 ព្រាហ្មណោ កត្តិច្ឆិ កច្ឆតំ អតិមំធម្មដោ នាម សោ
 យោតិ មាណវកោ វា មាណវកោ វា តស្មា
 ធាណោ ព្រាហ្មណោ នេវ កត្តិច្ឆិ កច្ឆតំ ។

ព្រាហ្មណីនោ៖ ប្រគល់ទ្រព្យសម្រាប់អាចារ្យ ដល់អាចារ្យ ហើយ
 ស្វែងរកកិរិយាដោយធម៌ មិនស្វែងរកទុសធម៌ឡើយ ។ ម្ចាស់ទោណៈ
 ធម៌ដូចម្តេច ក្នុងការស្វែងរកនោះ ។ គឺ ព្រាហ្មណីនោ៖ មិនបានស្វែងរក
 ដោយការទំព្រ មិនបានស្វែងរក ដោយការលក់ដូរ ស្វែងរកតែព្រាហ្មណី
 ដែលគេបិទ្វាគ ដោយព្រះទឹកឱ្យ ព្រាហ្មណីនោ៖ គប់កន្តែង
 ព្រាហ្មណីដង្ហា មិនបានគប់កស្រីក្សត្រិយ៍ មិនបានគប់កស្រីវេស្សៈ
 មិនបានគប់កស្រីសុទ្រៈ មិនបានគប់កស្រីចណ្ណាល មិនបានគប់ក
 ស្រីទេសាទ មិនបានគប់កស្រីដែលមានក្នុងសតំ (សតំផុក) មិនបាន
 គប់កស្រីជានិវេដ មិនបានគប់កស្រីអាការោលសម្រាម មិនបានគប់ក
 ស្រីដែលមានគតិ មិនបានគប់កស្រីដែលមានកូននៅរេវ មិនបានគប់ក
 ស្រីដែលមិនមានផ្លូវ ។ ម្ចាស់ទោណ ចុះហេតុអ្វី បានជាព្រាហ្មណី
 មិនគប់កស្រីដែលមានគតិ ។ ម្ចាស់ទោណៈ ប្រសិនបើព្រាហ្មណី
 គប់កស្រីដែលមានគតិហើយ មាណវកៈនឹងមាណវិកានោះ ឈ្មោះថា
 កើតក្នុងគំនរលាមកដ៏ធំ កាក្រក់ក្រពេក ម្ចាស់ទោណៈ ព្រោះ
 ហេតុនោះ បានជាព្រាហ្មណី មិនគប់កស្រីដែលមានគតិឡើយ ។

បុគ្គលិកសាស្ត្រ ព្រាហ្មណ៍

កស្មា ឧ នោណ ព្រាហ្មណោ ន ទាយមាធំ
 កង្កតិ ។ សចេ នោណ ព្រាហ្មណោ ទាយមាធំ កង្កតិ
 អស្តុចំប្បដំបិកោ ធាម សោ ហោតិ មាណវិកោ
 វា មាណវិកោ វា កស្មា នោណ ព្រាហ្មណោ
 ន ទាយមាធំ កង្កតិ កស្មុ សា ហោតិ
 ព្រាហ្មណី ទេវ កាមត្តា ន ទេវត្តា ន រកត្តា
 បដិក្ខាវ ព្រាហ្មណស្ស ព្រាហ្មណី ហោតិ ។
 សោ មេដុំធំ ឧច្យានេនា តមេវ បុគ្គស្សនំ និកាម-
 យមាទោ កុដ្ឋុម្ពំ អជ្ឈាវសតំ ន អការស្មា អន-
 ការិយំ បទ្ធវជតិ ។ យាវ មោរណានំ ព្រាហ្មណានំ
 មរិយានោ កត្ត តិដ្ឋតិ តំ ន វិគីក្កមតិ ។ យាវ
 មោរណានំ ព្រាហ្មណានំ មរិយានោ កត្ត ព្រាហ្មណោ
 បិកោ តំ ន វិគីក្កមតិ ទោ នោណ កស្មា
 ព្រាហ្មណោ មរិយានោតិ វុទ្ធតិ ។ ឯវំ ទោ
 នោណ ព្រាហ្មណោ មរិយានោ ហោតិ ។

បុគ្គលិកសាស្ត្រ ព្រាហ្មណ៍

ម្ចាស់ទោណៈ ចុះហេតុអ្វី បានជាព្រាហ្មណ៍ មិនគប់កស្រីដែល
 មានកូននៅទៅ ។ ម្ចាស់ទោណៈ ប្រសិនបើព្រាហ្មណ៍ គប់កស្រី
 ដែលមានកូននៅទៅហើយ មាណវៈនឹងមាណវិកានោះ ឈ្មោះថា
 ជាអ្នកដឹករបស់មិនស្អាត ម្ចាស់ទោណៈ ព្រោះហេតុនោះ បានជា
 ព្រាហ្មណ៍ មិនគប់កស្រីដែលមានកូននៅទៅ គាត់ព្រាហ្មណ៍របស់
 ព្រាហ្មណ៍នោះ ជាអ្នកមិនមានប្រយោជន៍ដោយកាម មិនមានប្រយោជន៍
 ដោយការលាភ មិនមានប្រយោជន៍ដោយសេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងកាម
 គាត់ព្រាហ្មណ៍របស់ព្រាហ្មណ៍ មានប្រយោជន៍ដោយបុត្រនិច្ចុល្លោះ ។
 ព្រាហ្មណ៍នោះញុំងើមថ្ងៃឱ្យកើតឡើងហើយ ក៏ប្រាថ្នាមិនដាច់នូវសេចក្តី
 ត្រេកអរ ក្នុងបុត្រនោះឯង ក៏នៅគ្រប់គ្រងច្រព្យសម្បត្តិ មិនបាន
 ចេញចាកផ្ទះមកបួសឡើយ ។ ឯព្រាហ្មណ៍ ជាមរិយានៈតែងបិទនៅ
 ក្នុងធម៌នោះ របស់ពួកព្រាហ្មណ៍អំពីបុរាណរៀងមក មិនបានប្រព្រឹត្តកម្ម
 នូវធម៌នោះឡើយ ។ មរិយានព្រាហ្មណ៍ បិទនៅក្នុងធម៌នោះ របស់
 ពួកព្រាហ្មណ៍អំពីបុរាណរៀងមក មិនបានប្រព្រឹត្តកម្មនូវធម៌នោះ
 ផ្ទះច្នៃឯង ម្ចាស់ទោណៈ ព្រោះហេតុនោះ បានជាហៅថា ព្រាហ្មណ៍
 មរិយានៈ ។ ម្ចាស់ទោណៈ ព្រាហ្មណ៍ ជាមរិយានៈយ៉ាងនេះឯង ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ បញ្ចកដិកថា

កដញ្ច ឆោណា ព្រាហ្មណោ សម្ពុទ្ធបរិយោនោ
 ហោតិ ។ ឥធិ ឆោណា ព្រាហ្មណោ ឧកតោ សុដានោ
 ហោតិ មាតិកោ ច មិតិកោ ច សំសុទ្ធកមណិកោ
 យាវ សត្តមា មិតាមាយុតា អក្ខរិតោ អនុបក្កដ្ឋោ
 ជាតិវានេន ។ អដ្ឋចត្តាធឿសវស្សានិ កោមារិ
 ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ មន្តេ អនិយមាណោ អដ្ឋចត្តាធឿស-
 វស្សានិ កោមារិ ព្រហ្មចរិយំ ចរិត្វា មន្តេ អនិយិត្វា
 អាចរិយស្ស អាចរិយននំ ចរិយេសតិ ធម្មោទេវ ឆោ
 អនធម្មេន ។ តត្ថ ច ឆោណា កោ ធម្មោ ។ ទេវ
 កសិយា ន វណិដ្ឋាយ ន កោកេន្ទេន ន វស្សាន្ទេន
 ន ភជិចោវិសេន ន សិច្ឆត្តាភវេន កោវលំ ភិក្ខុ-
 ចរិយាយ កថាលំ អនតិមញ្ញមាណោ ។ សោ អាច-
 រិយស្ស អាចរិយននំ និយ្យនេត្វា តាវ ចរិយសតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គទី៣ បញ្ចកដិកថា

ម្ចាស់ទោណៈ ចុះព្រាហ្មណ៍ ជាសម្ពុទ្ធបរិយោនៈ តើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ទោណៈ ព្រាហ្មណ៍ក្នុងលោកនេះ មានកំណើតស្អាតទាំង
 ជំនាង គឺនាងមាតាទាំងបិតា តើគេហាតកមិយិសុទ្ធ ដល់ចំពាក់
 តំណវៃដ៏ដូចជីវិតជាតិរបស់ មិនមានអ្នកណាវៃគង់ ចំរងៀលដោយ
 ពោលដល់ជាតិកំណើតបានឡើយ ។ ព្រាហ្មណ៍នោះ វែងវៀនយក
 នូវមន្ត ប្រព្រឹត្តកោមារិព្រហ្មចរិយៈអស់ ៤៨ ឆ្នាំ លុះរៀនយកនូវមន្ត
 ប្រព្រឹត្តកោមារិព្រហ្មចរិយៈអស់ ៤៨ ឆ្នាំ រួចហើយស្វែងរកនូវទ្រព្យ
 សម្រាប់កាតាញ ដើម្បីកាតាញ ដោយតមិ មិនស្វែងរកទុសធម៌ឡើយ ។
 ម្ចាស់ទោណៈ ចល្ហកាវិស្វនិកទាំងនោះ កាវិស្វនិកដោយធម៌
 តើដូចម្តេច ។ គឺព្រាហ្មណ៍នោះ មិនបានស្វែងរក ដោយការក្លែង
 មិនបានស្វែងរក ដោយការជួញ មិនបានស្វែងរក ដោយការ
 រក្សាគោ មិនបានស្វែងរក ដោយគំរើវៃវែងវែងជាទាហាន មិនបាន
 ស្វែងរក ដោយការដាច់ជម្រក មិនបានស្វែងរក ដោយសិប្បកម្ម
 ណាមួយឡើយ គ្រាន់តែស្វែងរក ដោយការគ្រោះទៅដើម្បីកិច្ចា
 ប៉ុណ្ណោះ មិនបានមើលរិយនូវកិច្ចាការដទៃឡើយ ។ ព្រាហ្មណ៍នោះ
 ប្រគល់ទ្រព្យសម្រាប់កាតាញ ដល់កាតាញហើយ ក៏ស្វែងរកភវិយា

នឌ្ឍនិ អនឌ្ឍនិ កាយនិ វិញ្ញយនិ ទន-
 កុចសន្តំ សោ ព្រាហ្មណ៍ឲ្យ កន្តតំ ទត្ថយំឲ្យ
 កន្តតំ វេស្សឲ្យ កន្តតំ សុទ្ធិឲ្យ កន្តតំ ចណ្ណាលិឲ្យ
 កន្តតំ ធនេសានិឲ្យ កន្តតំ វេណិឲ្យ កន្តតំ រថ-
 ការិឲ្យ កន្តតំ បុត្តសិឲ្យ កន្តតំ កន្តិទិឲ្យ កន្តតំ
 ហយមាណឲ្យ កន្តតំ ទុកុទិឲ្យ កន្តតំ អនុកុទិឲ្យ
 កន្តតំ ។ តស្ស សា ហោតិ ព្រាហ្មណ៍ កាមត្តាមិ
 នវត្តាមិ រតត្តាមិ បដត្តាមិ ព្រាហ្មណស្ស ព្រាហ្មណ៍
 ហោតិ ។ យាវ ខោរណានំ ព្រាហ្មណានំ មរិយានោ
 តត្ថ ធន តិដ្ឋតិ តំ វិគិញ្ញមតិ ។ យាវ ខោរណានំ
 ព្រាហ្មណានំ មរិយានោ តត្ថ ព្រាហ្មណោ ធន
 មិចោ តំ វិគិញ្ញមតិ ទោ នោណ តស្សា
 ព្រាហ្មណោ សម្ពុទ្ធបរិយានោតិ វុទ្ធតំ ។ ឯវំ ទោ
 នោណ ព្រាហ្មណោ សម្ពុទ្ធបរិយានោ ហោតិ ។

វេលីយេសប្បិច្ចាត ដោយព្រះទឹកឲ្យ ដោយធម៌ខ្លះ មិនដោយធម៌ខ្លះ
 ដោយការចិញ្ចខ្លះ ដោយការលក់ដូរខ្លះ ព្រាហ្មណ៍នោះ រមែង
 គប់រកនាងព្រាហ្មណ៍ខ្លះ គប់រកស្រ្តីក្សត្រិយ៍ខ្លះ គប់រកស្រ្តីវេស្សខ្លះ
 គប់រកស្រ្តីសុទ្ធិខ្លះ គប់រកស្រ្តីចណ្ណាលខ្លះ គប់រកស្រ្តីធនេសានខ្លះ
 គប់រកស្រ្តីវេលីយេសប្បិច្ចាត (សក់ដុក) ខ្លះ គប់រកស្រ្តីជាតិវេលីខ្លះ
 គប់រកស្រ្តីអាក្រក់ចោលសម្រាប់ខ្លះ គប់រកស្រ្តីវេលីមានអតិខ្លះ គប់រក
 ស្រ្តីវេលីមានកូននៅផ្ទះខ្លះ គប់រកស្រ្តីវេលីមានផ្ទះខ្លះ គប់រកស្រ្តី
 វេលីមិនមានផ្ទះខ្លះ ។ ព្រាហ្មណ៍ចេសព្រាហ្មណ៍នោះ ជាអ្នក
 មានប្រយោជន៍ដោយការខ្លះ មានប្រយោជន៍ដោយការលក់ខ្លះ
 មានប្រយោជន៍ដោយការត្រួតអាក្រក់ខ្លះ នាងព្រាហ្មណ៍ចេស
 ព្រាហ្មណ៍ មានប្រយោជន៍ដោយបុត្រខ្លះ ។ ព្រាហ្មណ៍ ជាមរិយាខ្លះ
 មិនបានបំភានៅក្នុងធម៌នោះ របស់ពួកព្រាហ្មណ៍គឺបុកណារៀងមក
 រមែងប្រព្រឹត្តកន្លងនូវធម៌នោះ ។ ព្រាហ្មណ៍មរិយាខ្លះ មិនបាន
 បំភានៅក្នុងធម៌នោះ ប្រព្រឹត្តកន្លងលើសនូវធម៌របស់ពួកព្រាហ្មណ៍គឺ
 បុកណារៀងមក រមែងប្រព្រឹត្តកន្លងនូវធម៌នោះ អ្នកលោក ព្រោះ
 ហេតុនោះ បានជាហៅថា ព្រាហ្មណ៍ ជាសម្ពុទ្ធបរិយាខ្លះ ផ្សេង
 ឯង ។ អ្នកលោក ព្រាហ្មណ៍ ជាសម្ពុទ្ធបរិយាខ្លះ យ៉ាងនេះឯង ។

កថញ ទោលា ព្រាហ្មណោ ព្រាហ្មណៈចណ្ណាលោ
 ហោតិ ។ ឥទ ទោលា ព្រាហ្មណោ ទុក្ខោ សុដានោ
 ហោតិ មាតិវោ ច មិតិវោ ច សំសុទ្ធកមហានិកោ
 យាវ សត្តមា មិកាមហាយុតា អក្ខុត្តោ អនុបកុដ្ឋោ
 ជាតិវាទេន ។ សោ អដ្ឋចត្តាឡិសវស្សនិ កោមារិ
 ព្រហ្មចរិយំ ចាតិ មន្តេ អធិយមាទោ អដ្ឋចត្តាឡិស-
 វស្សនិ កោមារិ ព្រហ្មចរិយំ ចរិក្ខា មន្តេ អធិយិក្ខា
 អាចរិយស្ស អាចរិយននំ ចរិយេសតិ ទម្មេនមិ
 អទម្មេនមិ កសិយាមិ វណិជ្ជាយមិ កោរក្ខេនមិ
 ឥស្សក្ខេនមិ សិច្ចញ្ញករេនមិ ភជទោវសេនមិ
 កោរលំ ភិក្ខុចរិយាយ កមាលំ អនតិមញ្ញមាទោ ។
 សោ អាចរិយស្ស អាចរិយននំ និយ្យទេត្វា ធាវិ
 ចរិយេសតិ ទម្មេនមិ អទម្មេនមិ កាយេនមិ
 វិក្កយេនមិ ឧទកុបសដ្ឋំ សោ ព្រាហ្មណិម្យំ កទ្គតិ
 ទត្ថិយម្យំ កទ្គតិ វេស្សិម្យំ កទ្គតិ សុទ្ធិម្យំ កទ្គតិ

ម្ចាស់ទោលា: ព្រាហ្មណំ ជាព្រាហ្មណចណ្ណាល តើដូចម្តេច ។
 ម្ចាស់ទោលា: ព្រាហ្មណំកុរិណោកនេ ជាអ្នកមានកំណើតស្អាត
 ចាំធិវិទាន ធិទានិមាតានិវិទានិបិកា កើតយកគតិដ៏បរិសុទ្ធ អំពីធិណ
 វៃនដ៏ដូចនឹងដីជាតិរបស់ មិនមានអ្នកណាខ្លះ គំរៀលដោយភោល
 ផល់ជាតិកំណើតទុក្ខឡើយ ។ ព្រាហ្មណំនោះ វេរិវៀនយកនូវមន្ត
 ប្រព្រឹត្តកោមារព្រហ្មចរិយៈអស់ ២៨ ឆ្នាំ យុវៀនយកនូវមន្ត ប្រព្រឹត្ត
 កោមារព្រហ្មចរិយៈអស់ ២៨ ឆ្នាំចេញយ កំស្វែនិកនូវទ្រព្យ សម្រាប់
 កាចារ្យ ដើម្បីកាចារ្យ ដោយធម៌ខ្លះ មិនដោយធម៌ខ្លះ ដោយការក្តីខ្លះ
 ដោយការដួញខ្លះ ដោយការក្បាច់ខ្លះ ដោយអំពើវៃហានៈជាចាហាន
 ខ្លះ ដោយសិច្ចកម្មណាមួយខ្លះ ដោយការដាក់ដប្បុរេខ្លះ គ្រាន់
 តែស្វែនិក ដោយការគ្រោះវារដើម្បីកិក្ខុប៉ុណ្ណោះ មិនទុកនាមិល
 នាយនូវកិក្ខុកាជនឡើយ ។ ព្រាហ្មណំនោះក៏ប្រសប់ទ្រព្យ សម្រាប់
 កាចារ្យ ផល់កាចារ្យហើយ កំស្វែនិកករិយា វេរិលគេចវិច្ចាគ
 ដោយប្រោះទឹកឱ្យ ដោយធម៌ខ្លះ មិនដោយធម៌ខ្លះ ដោយការទិញ
 ខ្លះ ដោយការលក់ដូរខ្លះ ព្រាហ្មណំនោះ វេរិលគេចកោតិព្រាហ្មណិ
 ខ្លះ គប់កស្រីក្សត្រិយ៍ខ្លះ គប់កស្រីវេស្សខ្លះ គប់កស្រីសុទ្ធិខ្លះ

ចណ្ណាល័យ កង្កែប ទេសាធិ កង្កែប វេណ៍ កង្កែប
 រថកាវ កង្កែប បុណ្យសិ កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប
 បាយ កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប កង្កែប ។
 កស្ស សា ហោតិ ព្រាហ្មណ៍ កាមត្តាចិ ទេវត្តាចិ
 រកត្តាចិ បទត្តាចិ ព្រាហ្មណស្ស ព្រាហ្មណ៍ ហោតិ ។
 សោ សត្វកម្មេហិ ជីវិតំ កម្មេតិ តមេធំ ព្រាហ្មណ
 វរាហាចិ កស្ស កវំ ព្រាហ្មណោ បដិជានមា ទោ
 សត្វកម្មេហិ ជីវិតំ កម្មេតិ ។ សោ វរាហា
 សេយ្យាចិ កោ អត្ថិ សុចិ ធម្មតិ អសុចិ ធម្មតិ
 ធម្មតិ ធម្មតិ ធម្មតិ អត្ថិ ធម្មតិ ធម្មតិ វរាហេ
 ទោ កោ សត្វកម្មេហិ ទេមិ ព្រាហ្មណោ ជីវិតំ
 កម្មេតិ ធម្មតិ ធម្មតិ ធម្មតិ ព្រាហ្មណោ ធម្មតិ ធម្មតិ
 សត្វកម្មេហិ ជីវិតំ កម្មេតិ ទោ ទោណ កស្ស
 ព្រាហ្មណោ ព្រាហ្មណោ ចណ្ណាលោតិ វុច្ឆតិ ។

គប់កស្រីចណ្ណាល័យ គប់កស្រីទេសាធិ គប់កស្រីដែលមានកង្កែប
 សត្វ គប់កស្រីវេណ៍ គប់កស្រីដែលមានកង្កែប គប់ក
 ស្រីដែលមានកង្កែប គប់កស្រីដែលមានកង្កែប គប់កស្រីដែល
 មានកង្កែប គប់កស្រីដែលមានកង្កែប ។ ភាគព្រាហ្មណ៍របស់
 ព្រាហ្មណ៍នោះ ជាអ្នកមានប្រយោជន៍ដោយកម្ម មានប្រយោជន៍
 ដោយការលេង មានប្រយោជន៍ដោយសេចក្តីត្រេកអរ ភាគ
 ព្រាហ្មណ៍របស់ព្រាហ្មណ៍មានប្រយោជន៍ដោយបុត្រ ។ ព្រាហ្មណ៍
 នោះ វេណ៍ចិត្តិយជីវិតដោយការងារទាំងឡាយ ពួកព្រាហ្មណ៍ក៏បាន
 ចិញ្ចឹមនឹងព្រាហ្មណ៍នោះ យ៉ាងនេះថា ហេតុអ្វី បានជាព្រាហ្មណ៍
 ដំបូង ម្តង ចិត្តិយជីវិតដោយការងារទាំងឡាយ ។ ព្រាហ្មណ៍នោះ
 បានចិញ្ចឹមយ៉ាងនេះថា ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយដំបូង ទ្រៀមដូចភ្នំ
 វេណ៍នេះ របស់ស្ត្រី ទោះបីរបស់ស្ត្រី ភ្នំដំបូងបានច្រឡោក
 ជាប់ដោយរបស់នោះទេ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់អ្នកទាំងឡាយ ដំបូង
 បើទុកជាព្រាហ្មណ៍ ចិត្តិយជីវិតដោយការងារទាំងឡាយ ព្រាហ្មណ៍ក៏មិន
 បានជាប់ច្រឡោក ដោយការងារទាំងឡាយនោះ ព្រាហ្មណ៍វេណ៍ចិត្តិយ
 ជីវិតដោយការងារទាំងឡាយដូច្នោះ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ម្ចាស់ទោណៈ
 ព្រោះហេតុនោះ បានជាហៅថា ព្រាហ្មណ៍ ជាព្រាហ្មណ៍ចណ្ណាល័យ

ឯវំ ទោ ឆោណា ព្រាហ្មណោ ព្រាហ្មណចណ្ណាលោ
 ហោតិ ។ យេ ទោ ភេ ឆោណា ព្រាហ្មណាចំ
 ចុទ្ធកា វេសយោ មន្តាចំ កត្តារោ មន្តាចំ
 ចវត្តារោ យេសមិចំ ឯតវហំ ព្រាហ្មណា ចោវណំ
 ចន្ទចំ ភិកំ ចវុត្តំ សមិហំ តទទុកាយន្ទិ តទទុ-
 កាសន្ទិ កាសំតទទុកាសន្ទិ វាចំតទទុវាចេន្ទិ សេយ្យ-
 មិចំ អដ្ឋកោ វាមកោ វាមទោ វេស្សមិក្ខោ យមនក្កិ
 អដ្ឋិសោ ការត្វាថោ វាសេដ្ឋោ កស្សោ កកុ
 ត្សស្សោ ចត្វ ព្រាហ្មណោ ចត្វាចេន្ទិ ព្រហ្មសមំ
 ទោសមំ មិយាចំ សម្ពិទ្ធមិយាចំ ព្រាហ្មណចណ្ណា-
 លញ្ញោ ចត្វមំ ។ ភេសំ ភំ ឆោណា កតោតិ ។
 ឯវំ សន្តោ មយំ ហោ កោតម ព្រាហ្មណចណ្ណាលម្បិ
 ង បូមម អភិក្កន្តំ កោ កោតម ។ មេ ។ ទោសកំ
 មំ កវំ កោតោ ធាមតុ អដ្ឋកត្ត ចាល្យាចតំ
 សាលំ កតន្ទិ ។

ម្ចាស់ចោណៈ ព្រាហ្មណំ ព្រាហ្មណចណ្ណាលយំ វិទេនំ ។ ម្ចាស់
 ចោណៈ ក្នុងសីលច្របាចរបស់ក្នុងព្រាហ្មណំ អ្នកធ្វើមន្ត អ្នកញ្ជាំវ
 មន្តឱ្យប្រព្រឹត្តទៅ ក្នុងព្រាហ្មណំ ក្នុងកាលវេលាវេលា វេលាវេលា
 តាមមន្តនោះ ពោលតាមមន្តនោះ ពោលតាមមន្តដែលសីលពោលហើយ
 បង្រៀនតាមមន្តដែលសីលបង្រៀនហើយ ជាមន្តតិប្បករណ ជាមន្តបទ
 ដែលសីលបង្រៀនហើយ ឱ្យប្រព្រឹត្តទៅហើយ បានធ្វើឱ្យជាតិទុក
 ហើយ សីលទាំងនោះ គឺអដ្ឋកៈ ១ វាមកៈ ១ វាមទៅៈ ១ វេស្សមិក្ខុៈ ១
 យមនក្កិ ១ អដ្ឋិសៈ ១ ការត្វាជៈ ១ វាសេដ្ឋៈ ១ កស្សុបៈ ១ កកុ ១
 សីលទាំងនោះ វេលាវេលាព្រាហ្មណំ ទាំង ៧ នេះគឺ ព្រហ្មសមៈ ១
 ទៅសមៈ ១ មិយាទៈ ១ សម្ពិទ្ធមិយាទៈ ១ កំប៉ង់ ៧ គឺព្រាហ្មណ-
 ចណ្ណាល ។ ម្ចាស់ចោណៈ អ្នកជាព្រាហ្មណំអ្វី ក្នុងព្រាហ្មណំទាំង
 នោះ ។ បតិគ្រិទ្ធរាគមនីចំវេន មើលតាមទំនំនោះ ខ្ញុំព្រាហ្មណ
 មិនទាញព្រាហ្មណចណ្ណាលទេ បតិគ្រិទ្ធរាគមនីចំវេន កាសិក
 នេះច្បាស់ណាស់ ។ មេ ។ សូមព្រាហ្មណមនីចំវេន ចាំទុកខ្ញុំព្រា
 ហ្មណំជាទុកសក ដែលខ្ញុំទំនំស្មើដោយជីវិត តាំងពីវិញ្ញាណជាដើម
 រៀងទៅ ។

[៩៣] អដទោ សង្ការេវ ព្រាហ្មណោ យេន
 កកវា តេនុបសង្កតិ ឧបសង្កតិញ កកវតា សន្តិ
 សម្មោទិ សម្មោទិយំ កតំ សារណិយំ វិតិសា-
 រេញ ឯកមន្តំ ចំសិទិ ។ ឯកមន្តំ ចំសំប្រោ ទោ
 សង្ការេវ ព្រាហ្មណោ កកវន្តំ ឯតនកេច កោ ធុ
 ទោ កោ កោតម ហេតុ កោ បទ្ធយោ យេនេកតា
 ទិយរត្តំ សជ្ឈាយកតាចិ មត្តា ធម្មដិកន្តិ បកេវ
 អសជ្ឈាយកតា ។ កោ មន កោ កោតម ហេតុ
 កោ បទ្ធយោ យេនេកតា ទិយរត្តំ អសជ្ឈាយកតាចិ
 មត្តា មដិកន្តិ បកេវ សជ្ឈាយកតាតិ ។ យស្មិ
 ព្រាហ្មណ សមយេ កាមរាគបរិយុដ្ឋិភេន ចេតសា
 វិហារតិ កាមរាគបរេភេន ឧប្បន្តស្ស ច កាមរាគស្ស
 ចំស្សាលំ យថាក្ខតំ ធម្មជាតាតិ អត្តត្ថម្យំ តស្មិ
 សមយេ យថាក្ខតំ ធម្មជាតាតិ ច បស្សតិ បារុម្ម

[៩៣] គ្រាខានេនិ សង្ការព្រាហ្មណំ (ព្រាហ្មណ្ណៈសង្ការេវ)
 បានចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក៏ធ្វើ
 សេចក្តីរីករាយ ជាមួយនឹងព្រះដ៏មានព្រះភាគ លុះបញ្ចប់ពាក្យ
 ដែលគួររីករាយ នឹងពាក្យដែលគួររលឹកហើយ ក៏អង្គុយក្នុងទីសម
 គួរ ។ លុះសង្ការព្រាហ្មណំ អង្គុយក្នុងទីសមគួរហើយ ទើបត្រាប
 ចូលសួរព្រះដ៏មានព្រះភាគថា បពិត្រព្រះភាគមដិចំរើន អ្វីជាហេតុ
 អ្វីជាបច្ច័យ បានជាមន្តទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលបានស្វាធាយ អស់
 កាលជាយូរវែង ជួនកាលមិនបានប្រាកដ មិនបាច់ពាលដល់មន្ត
 ដែលមិនបានស្វាធាយឡើយ ។ បពិត្រព្រះភាគមដិចំរើន អ្វីជាហេតុ
 អ្វីជាបច្ច័យ បានជាមន្តទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលមិនបានស្វាធាយ
 អស់កាលជាយូរវែង ជួនកាលប្រាកដ មិនបាច់ពាលដល់មន្ត
 ដែលស្វាធាយឡើយ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណំ សម័យណា បុគ្គលមានចិត្ត
 ត្រូវកាមរាគបរិក ត្រូវកាមរាគត្របសង្កត់ហើយ ទាំងមិនដឹងច្បាស់រាម
 ពិតឡូវកាលលាស់ចេញឡូវកាមរាគ ដែលរើតឡើង សម័យនោះ ក៏មិន
 បានដឹង មិនបានឃើញរាមពិត ឡូវប្រយោជន៍របស់ខ្លួនខ្លះ សម័យ
 នោះ មិនបានដឹង មិនបានឃើញរាមពិត ឡូវប្រយោជន៍អ្នកដទៃខ្លះ

ភស្មី សមយេ យថាភូតំ នច្បជាតាតិ ន បស្សតិ
 ឧបយន្តម្យំ ភស្មី សមយេ យថាភូតំ នច្បជាតាតិ
 ន បស្សតិ ធិយេត្តំ សជ្ឈាយកកាចិ មន្ទា
 នច្បដិកត្តិ ចកេវ អសជ្ឈាយកកា សេយ្យថាមិ
 ព្រាហ្មណ ឧបតត្តោ សំសាដ្ឋា លាទាយ វា
 ហសិទ្ធិយា វា ធិសិយា វា មត្តិដ្ឋាយ វា ភត្ត
 ចក្កមា មុវិសោ សកំ មុខនិមិត្តំ បទ្ធវេក្ខមាតោ
 យថាភូតំ នច្បជាតេយ្យ ន បស្សេយ្យ ឯវេមវ
 ទោ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ កាមរាគបរិយុដ្ឋិតេន
 ចេតសា វិហាតិ កាមរាគចរេតេន ឧច្ចន្ទស្ស ច
 កាមរាគស្ស ចិស្សាលំ យថាភូតំ នច្បជាតាតិ
 អត្តត្តម្យំ ភស្មី សមយេ យថាភូតំ នច្បជាតាតិ
 ន បស្សតិ ចាក្ខម្យំ ភស្មី សមយេ យថាភូតំ
 នច្បជាតាតិ ន បស្សតិ ឧបយន្តម្យំ ភស្មី សមយេ
 យថាភូតំ នច្បជាតាតិ ន បស្សតិ ធិយេត្តំ សជ្ឈា-
 យកកាចិ មន្ទា នច្បដិកត្តិ ចកេវ អសជ្ឈាយកកា ។

សម័យនោ មិនបាទដឹង មិនបាទឃើញតាមពិត ខ្ញុំប្រយោជន៍ទាំង
 ពីរខ្លះ (ព្រោះហេតុនោះ) មន្តទាំងឡាយដែលគេបាទស្តាប្តាយ អស់
 កាលដោយរក្សាភ្នំ រវែងមិនបាទប្រាកដ មិនបាច់ពាលដល់មន្តដែល
 មិនបាទស្តាប្តាយឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដូចកាជនៈពេញដោយ
 ទឹកដែលលាយដោយលំទ ឬរមៀត ពណ៌លឿង ឬពណ៌ហឺន្ទបាទ
 ឬសមាទប្តុ ពិចារណាមើលមុខនិមិត្តរបស់ខ្លួនក្នុងកាជនៈនោះ មិន
 ឃើញដឹង មិនឃើញតាមពិត យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 សម័យណា បុគ្គលមានចិត្តត្រូវកាមរាគចរេត ត្រូវកាមរាគចរេតសន្តិ
 ទាំងមិនដឹងច្បាស់តាមពិតខ្ញុំការណាស់ពេញខ្ញុំកាមរាគ ដែលកើតឡើង
 សម័យនោះ ក៏មិនបាទដឹង មិនបាទឃើញតាមពិត ខ្ញុំប្រយោជន៍
 របស់ខ្លួនខ្លះ សម័យនោះ មិនបាទដឹង មិនបាទឃើញតាមពិត ខ្ញុំ
 ប្រយោជន៍អ្នកដទៃខ្លះ សម័យនោះ មិនបាទដឹង មិនបាទឃើញតាម
 ពិត ខ្ញុំប្រយោជន៍ទាំងពីរខ្លះ (ព្រោះហេតុនោះ) មន្តទាំងឡាយដែល
 បុគ្គលបាទស្តាប្តាយ អស់កាលដោយរក្សាភ្នំ រវែងមិនបាទប្រាកដ
 មិនបាច់ពាលដល់មន្តដែលមិនបាទស្តាប្តាយឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។

ចុះ ចៅ ព្រះហ្មឺនស៊ី សម័យ ព្យាបា-
 ធម៌យុទ្ធិគោល ទេពសា វិហារតិ ព្យាបាធម៌គោល
 ឧប្បន្ទស្ស ច ព្យាបាធម៌ស្ស ធិស្សន្ទណ៍ យថាភូតំ
 ធម្មជាតិ ។ បេ ។ ធីយវត្ថុ សជ្ឈាយកកាថ មន្ទា
 ធម្មដំកង្កិ ចកេវ អសជ្ឈាយកកា សេយ្យថាថ
 ព្រះហ្មឺនស៊ី ឧបន្ទោ អត្ថិយា សន្តន្ទោ ឧត្តន្ទោ
 ឧបន្ទោ តត្ថ ចត្តមា បុរិសា សកំ
 ឧទនិមិត្តំ បទុវេក្ខមាថោ យថាភូតំ ធម្មជាតិយេ ធម្ម
 ចស្សេយ្យ ឯវាថ ទោ ព្រះហ្មឺនស៊ី សម័យ
 ព្យាបាធម៌យុទ្ធិគោល ទេពសា វិហារតិ ព្យាបាធម៌គោល
 ឧប្បន្ទស្ស ច ព្យាបាធម៌ស្ស ធិស្សន្ទណ៍ យថាភូតំ
 ធម្មជាតិ ។ បេ ។ ធីយវត្ថុ សជ្ឈាយកកាថ មន្ទា
 ធម្មដំកង្កិ ចកេវ អសជ្ឈាយកកា ។ ចុះ ចៅ
 ព្រះហ្មឺនស៊ី សម័យ ដំនង្កិធម៌យុទ្ធិគោល
 ទេពសា វិហារតិ ដំនង្កិធម៌គោល ឧប្បន្ទស្ស ច
 ដំនង្កិធម៌ស្ស ធិស្សន្ទណ៍ យថាភូតំ ធម្មជាតិ ។ បេ ។

ម្ចាស់ព្រះហ្មឺនស៊ី មួយទៀត សម័យណា បុគ្គលមានចិត្តត្រូវព្យាបា
 ចរិត ត្រូវព្យាបាទ្របសន្តិកំ ទាំងមិនដឹងច្បាស់តាមពិត គួរការ
 រលាស់ចេញនូវព្យាបាទ្រវេលាកើតឡើង ។ បេ ។ (ព្រះហេតុនោះ)
 មន្តទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលបានស្វាគ្យាយ អស់កាលជាយូរកន្លង វេទន
 មិនបានប្រាកដ មិនចាប់ពោលដល់មន្តដែលមិនបានស្វាគ្យាយឡើយ
 ម្ចាស់ព្រះហ្មឺនស៊ី ដូចគ្នាដោះពេញដោយទឹក ត្រូវភ្លើងឆេះហើយ កំពុះ
 ឡើងចំហាយ បុរសមានចក្ខុវិចារណា មុននឹងប្រើប្រាស់មន្តក្នុងភាពដោះ
 មិនធម្មវិជីវ មិនធម្មវិញតាមពិត យ៉ាងណាម៉េញ ម្ចាស់ព្រះហ្មឺនស៊ី
 សម័យណា បុគ្គលមានចិត្តត្រូវព្យាបាចរិត ត្រូវព្យាបាទ្របសន្តិកំ
 ហើយ វេទនមិនដឹងច្បាស់តាមពិតនូវការរលាស់ចេញនូវព្យាបាទ្រវេលា
 កើតឡើង ។ បេ ។ (ព្រះហេតុនោះ) មន្តទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលបាន
 ស្វាគ្យាយ អស់កាលជាយូរកន្លង វេទនមិនបានប្រាកដ មិនចាប់ពោល
 ដល់មន្តដែលមិនបានស្វាគ្យាយឡើយ ។ ម្ចាស់ព្រះហ្មឺនស៊ី មួយទៀត សម័យ
 ណា បុគ្គលមានចិត្តត្រូវមិនម៉ឺនចរិត ត្រូវមិនម៉ឺនទ្របសន្តិកំ ទាំងមិនដឹង
 ច្បាស់តាមពិត គួរការរលាស់ចេញនូវមិនម៉ឺន ដែលកើតឡើង ។ បេ ។

ដ៏យរត្តំ សជ្ឈាយកតាមិ មន្តា នច្បដិកង្គំ
 បកេវ អសជ្ឈាយកតា សេយ្យជាមិ ព្រាហ្មណ
 ឧទបត្តោ សេវលបណាកមរិយោនទ្វោ តត្ថ ចក្កុនា
 ចុរិសោ សកំ ធុទនិមិត្តំ បទ្ធវេក្ខមាថោ យជាភូតំ
 នច្បជាធម្មេ ន បស្សេយ្យ វរិកេវ ចោ ព្រាហ្មណ
 យស្មី សមយេ ដីនមិទ្ធបរិយុដ្ឋិភេន ចេតសា
 វិហារិ ដីនមិទ្ធបរេភេន ឧប្បន្ទស្ស ច ដីនមិទ្ធស្ស
 និស្សរណំ យជាភូតំ នច្បជាថាតិ ។ បេ ។
 ដ៏យរត្តំ សជ្ឈាយកតាមិ មន្តា នច្បដិកង្គំ
 បកេវ អសជ្ឈាយកតា ។ ចុន ចចរិ ព្រាហ្មណ
 យស្មី សមយេ ឧទ្ធច្ចកុក្កុទ្ធបរិយុដ្ឋិភេន ចេតសា
 វិហារិ ឧទ្ធច្ចកុក្កុទ្ធបរេភេន ឧប្បន្ទស្ស ច ឧទ្ធច្ច-
 កុក្កុទ្ធស្ស និស្សរណំ យជាភូតំ នច្បជាថាតិ ។ បេ ។
 ដ៏យរត្តំ សជ្ឈាយកតាមិ មន្តា នច្បដិកង្គំ
 បកេវ អសជ្ឈាយកតា សេយ្យជាមិ ព្រាហ្មណ
 ឧទបត្តោ វិកេវិកោ ចលិកោ ភន្តោ ឧមិជាតោ

(ព្រោះហេតុនោះ) មន្តតាំងឡាយ ដែលបុគ្គលបានស្វាឡាយ អស់
 កាលជាយូរអង្វែង ក៏មិនមិនប្រាកដ មិនបាច់ពោលដល់មន្តដែលមិន
 បានស្វាឡាយឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដូចភាជនៈគេញដោយទឹក
 ដែលសារាយនីតិចក្ខុប្រិក ឬសេវានិច្ច បានពិចារណាមុនមិន
 របស់ខ្លួនក្នុងភាជនៈនោះ ក៏មិនសប្បីផង មិនសប្បីឃើញភាមតិគ
 យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ សម័យណា បុគ្គលមានចិត្តត្រូវ
 ចំនង់ច្បាប់រិក ត្រូវចំនង់ច្បាប់សន្តិក ចំនង់មិនដឹងច្បាប់ភាមតិគ
 ខ្លាចការលាស់ចេញខ្លួនចំនង់ដែលកើតឡើង ។ បេ ។ (ព្រោះហេតុ
 នោះ) មន្តតាំងឡាយ ដែលបុគ្គលបានស្វាឡាយ អស់កាលជាយូរ
 អង្វែង ក៏មិនបានប្រាកដ មិនបាច់ពោលដល់មន្ត ដែលមិនបាន
 ស្វាឡាយឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត
 សម័យណា បុគ្គលមានចិត្តត្រូវខ្លួនច្បាប់រិក ត្រូវខ្លួន កុក្កុច្បាប់
 សន្តិក ចំនង់មិនដឹងច្បាប់ភាមតិគ ខ្លាចការលាស់ចេញ ខ្លួនខ្លួន កុក្កុច្បាប់
 ដែលកើតឡើង ។ បេ ។ (ព្រោះហេតុនោះ) មន្តតាំងឡាយ ដែលបុគ្គល
 បានស្វាឡាយ អស់កាលជាយូរអង្វែង ក៏មិនបានប្រាកដ មិនបាច់ពោល
 ដល់មន្តដែលមិនបានស្វាឡាយឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដូចភាជនៈ
 គេញដោយទឹក ត្រូវឡប់បត់កិញ្ចប់ញី កម្រិត កើតទៅជាលក

តត្ថ ចក្កុមា បុរិសោ សកំ ឌុទនិមិត្តំ បទ្ធកេត្តា-
 មាទោ យជាត្វតំ នប្បជាទេយ្យ ន ចស្សេយ្យ
 ឯវាទេវ ទោ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ឧទ្ធព្វក្ក-
 ក្កុច្ឆបរិយុដ្ឋិតោ នេតសា វិហារតិ ឧទ្ធព្វក្កក្កុ-
 ចរេតោ ឧប្បន្ទស្ស ច ឧទ្ធព្វក្កក្កុច្ឆស្ស និស្សរណំ
 យជាត្វតំ នប្បជាទាតិ ។ មេ ។ និយរត្តំ សន្និយ-
 កតាមិ មន្តា នប្បជិកន្តិ ចកេវ អសន្និយ-
 កតា ។ បុន ចបរំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ
 វិចិត្តិញ្ញាបរិយុដ្ឋិតោ នេតសា វិហារតិ វិចិត្តិញ្ញា-
 បរេតោ ឧប្បន្នាយ ច វិចិត្តិញ្ញាយ និស្សរណំ
 យជាត្វតំ នប្បជាទាតិ ។ មេ ។ និយរត្តំ សន្និយ-
 កតាមិ មន្តា នប្បជិកន្តិ ចកេវ អសន្និយកតា
 សេយ្យថាមិ ព្រាហ្មណ ឧនេតោ អាវិលា លុន្យោ
 កលលីក្កោ អទ្ធការេ និក្កិញ្ញោ តត្ថ ចក្កុមា
 បុរិសោ សកំ ឌុទនិមិត្តំ បទ្ធកេត្តាមាទោ យជាត្វតំ
 នប្បជាទេយ្យ ន ចស្សេយ្យ ឯវាទេវ ទោ ព្រាហ្មណ
 យស្មី សមយេ វិចិត្តិញ្ញាបរិយុដ្ឋិតោ នេតសា វិហារតិ

បុរសមានចក្ក បានពិចារណា មើលមុខនិមិត្តរបស់ខ្លួន ក្នុងភាវនៈនោះ
 មិនឃើញដឹង មិនឃើញយើង តាមពិត យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់
 ព្រាហ្មណ៍ សម័យណា បុគ្គលមានចិត្តត្រូវឧទ្ធព្វក្កក្កុច្ឆបរិក ត្រូវ
 ឧទ្ធព្វក្កក្កុច្ឆបរិក តាំងមិនដឹងច្បាស់តាមពិត នូវការរលាស់ចេញ
 នូវឧទ្ធព្វក្កក្កុច្ឆបរិក ដែលកើតឡើង ។ មេ ។ (ព្រោះបោះបោះ) មន្តតាំង
 ឡាយ ដែលបុគ្គលបានស្វាគ្យាយ អស់កាលដោយអង្វរ ក៏មិនបាន
 ប្រាកដ មិនបានពេលវេលាដែលមិនបានស្វាគ្យាយឡើយ ក៏យ៉ាង
 នោះដែរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត សម័យណា បុគ្គល
 មានចិត្ត ត្រូវវិចិត្តិញ្ញាបរិក ត្រូវវិចិត្តិញ្ញាបរិក តាំងមិនដឹង
 ច្បាស់តាមពិត នូវការរលាស់ចេញនូវវិចិត្តិញ្ញា ដែលកើតឡើង ។ មេ ។
 (ព្រោះបោះបោះ) មន្តតាំងឡាយ ដែលបុគ្គលបានស្វាគ្យាយ
 អស់កាលដោយអង្វរ ក៏មិនបានប្រាកដ មិនបានពេលវេលា
 ដែលមិនបានស្វាគ្យាយឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដូចភាវនៈ
 ពេញដោយទិក្ខុកំ មិនបានទៅដឹង កើតទៅជាកំ បុគ្គលដឹកលំទុក
 ក្នុងទីដឹង បុរសមានចក្ក ពិចារណា មើលមុខនិមិត្តរបស់ខ្លួន ក្នុង
 ភាវនៈនោះ ក៏មិនឃើញដឹង មិនឃើញតាមពិត យ៉ាងណាមិញ
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ សម័យណា បុគ្គលមានចិត្ត ត្រូវវិចិត្តិញ្ញាបរិក

វិចិត្តក្រាបរោគេន ធម្មន្ទាយ ច វិចិត្តក្រាយ ធិស្សរណំ
 យថាភូតំ នធម្មជាតាតំ ។ បេ ។ ធិយាត្តំ សជ្ឈាយ-
 កតាចិ មន្តា នធម្មជិកន្តិ ចកេវ អសជ្ឈាយកតា ។
 យស្មិញ ទោ ព្រាហ្មណ សមយេ ន កាមរាគ-
 បរិយុដ្ឋិកេន ទេតសា វិហាតិ ន កាមរាគបរោគេន
 ធម្មន្ទស្ស ច កាមរាគស្ស ធិស្សរណំ យថាភូតំ
 បជាតាតំ អត្តត្ថធម្មំ តស្មី សមយេ យថាភូតំ
 បជាតាតំ បស្សតិ បរត្ថធម្មំ តស្មី សមយេ យថា-
 ភូតំ បជាតាតំ បស្សតិ ធម្មយត្ថធម្មំ តស្មី សមយេ
 យថាភូតំ បជាតាតំ បស្សតិ ធិយាត្តំ អសជ្ឈាយ-
 កតាចិ មន្តា បជិកន្តិ ចកេវ សជ្ឈាយកតា
 សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ ធនបត្តោ អសំសម្មោ
 លាមាយ វា ហសិទ្ធិយា វា ធិសិយា វា មញ្ញិដ្ឋាយ
 វា តត្ថ ធម្មុមា បុរិសោ សកំ មុខនិមិត្តំ
 ចក្កវត្តុមាទោ យថាភូតំ បជាទេយ្យ បស្សយ្យ

ត្រិវិចិត្តាគ្របសន្តតំ ចាំធិមិទដីនិច្ចាសំភាមតិគ ធូរការណសំចេញ
 ធូរិវិចិត្តាដែលកើតឡើង ។ បេ ។ (ព្រោះហេតុនោះ) មន្តចាំធីច្បាយ
 ដែលបុគ្គលបានស្វាធាយ អសំភាសជាយូរអង្វែង ក៏មិនបានប្រាកដ
 មិនចាប់ពោលដល់មន្តដែលមិនបានស្វាធាយឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ សម័យណា បុគ្គលមានចិត្តដែលឈររាគ មិនបានប្រើ
 ដែលរាមរាគមិនបានគ្របសន្តតំ ចាំធិនិច្ចាសំភាមតិគ ធូរការណសំ
 ចេញនូវរាមរាគ ដែលកើតឡើង សម័យនោះ ក៏ដីនិច្ចាសំ ឃើញ
 ច្បាស់ភាមតិគធូរិយោជន៍ខ្លួនឯងខ្លះ សម័យនោះ ដីនិច្ចាសំ ឃើញ
 ច្បាស់ភាមតិគធូរិយោជន៍អ្នកដទៃខ្លះ សម័យនោះ ដីនិច្ចាសំ ឃើញ
 ច្បាស់ភាមតិគធូរិយោជន៍ចាំធីពីខ្លះ (ព្រោះហេតុនោះ) មន្តចាំធីច្បាយ
 ដែលបុគ្គលមិនបានស្វាធាយ អសំភាសជាយូរអង្វែង វែងប្រាកដ
 មិនចាប់ពោលដល់មន្ត ដែលស្វាធាយឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដូច
 កាជនៈពេញអោយទឹក ដែលមិនបានច្រឡំអោយល្អ ឬរមៀក ពណ៌
 រមៀងឬពណ៌ហឺរ្យចាន ឬសមានចក្កតិចារណាមើលមុខនិមិត្តរបស់ខ្លួន
 ក្នុងកាជនៈនោះ គប្បីដីនិច្ចាសំ ឃើញច្បាស់ភាមតិគ យ៉ាងណាមិញ

ឯកោ ទោ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ន កាមរាគ-
 បរិយុដ្ឋិកេន ទេតសា វិហាតំ ន កាមរាគបរេតេន
 ឧប្បន្ទស្ស ច កាមរាគស្ស យជាភូតំ បដានាតិ
 អត្តត្ថុឡំ តស្មី សមយេ យជាភូតំ បដានាតិ ចស្សតិ
 បាត្ថុឡំ តស្មី សមយេ យជាភូតំ បដានាតិ ចស្សតិ
 ឧបយត្តុឡំ តស្មី សមយេ យជាភូតំ បដានាតិ
 ចស្សតិ ធីយរត្តំ អសជ្ឈាយកកាមិ មត្តា បដិកន្តិ
 បកេរ សជ្ឈាយកកា ។ ធុន ចេរ ព្រាហ្មណ
 យស្មី សមយេ ន ព្យាថានបរិយុដ្ឋិកេន ទេតសា
 វិហាតិ ន ព្យាថានបរេតេន ឧប្បន្ទស្ស ច ព្យាថា-
 នស្ស ធិស្សាលំ យជាភូតំ បដានាតិ ។ បេ ។
 ធីយរត្តំ អសជ្ឈាយកកាមិ មត្តា បដិកន្តិ បកេរ
 សជ្ឈាយកកា សេយ្យដាមិ ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ
 អត្តិទា អសន្តត្តោ អនុត្តត្តិទោ អនុស្សនតំជាតោ
 តត្ថ ចក្កុមា បុរិសោ សកំ ធុនធិមិត្តំ បក្ខ-
 រេក្កុមាទោ យជាភូតំ បដានេយ្យ បស្សេយ្យ

អ្នកព្រាហ្មណ៍ សម័យណា បុគ្គលមានចិត្ត ដែលកាមរាគមិនបាន
 ប្រវឹក ដែលកាមរាគមិនបានគ្របសន្តិធំ ចាំដឹងច្បាស់តាមពិត ឆ្ងុវ
 កាមរាគ ដែលកើតឡើង សម័យនោះ វេលាដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់
 តាមពិតឆ្ងុវប្រយោជន៍ខ្លួនខ្លះ សម័យនោះ ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់
 តាមពិតឆ្ងុវប្រយោជន៍អ្នកដទៃខ្លះ សម័យនោះ ដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់
 តាមពិតឆ្ងុវប្រយោជន៍ចាំបាច់ខ្លះ (ព្រោះហេតុនោះ) មន្តចាំបាច់
 ដែលបុគ្គលមិនបានស្វាគ្រយ អស់កាលវាយ្យកវ្រ្តិក វេលាប្រាកដ
 មិនចាប់ពោលដល់មន្តដែលស្វាគ្រយឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ អ្នក
 ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត សម័យណា បុគ្គលមានចិត្តដែលព្យាបាទមិន
 បានប្រវឹក ដែលព្យាបាទមិនបានគ្របសន្តិធំ ចាំដឹងច្បាស់តាមពិត
 ឆ្ងុវការរលស់ចេញនូវព្យាបាទ ដែលកើតឡើង ។ បេ ។ មន្តចាំ
 បាច់ដែលបុគ្គលមិនបានស្វាគ្រយ អស់កាលវាយ្យកវ្រ្តិក វេលា
 ប្រាកដ មិនចាប់ពោលដល់មន្តដែលស្វាគ្រយឡើយ អ្នកព្រាហ្មណ៍
 ដូចកាជនៈពេញដោយទឹក មិនបានក្តៅ មិនបានតុះ មិនបានចំហាយ
 ឡើងដោយភ្លើង បុរសមានចក្ខុបានភិបារណាមើលមុខមិត្តរបស់ខ្លួនក្នុង
 ការជនៈនោះ ឆ្ងុវដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់តាមពិត យ៉ាងណាមិញ

ឯវិហារ ទោ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ន ព្យាចាន-
 បរិយុដ្ឋិតេន ទេតសា វិហារតិ ន ព្យាចានបរេតេន
 ឧប្បន្ទស្ស ច ព្យាចានស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ
 បជាធាតិ ។ បេ ។ ធីយាភ្នំ អសន្ន្យាយកតាបិ
 មន្តា បដិកន្តិ បកេវ សន្ន្យាយកតា ។ មុន ចបរិ
 ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ន ខិនមិទ្ធិបរិយុដ្ឋិតេន
 ទេតសា វិហារតិ ន ខិនមិទ្ធិបរេតេន ឧប្បន្ទស្ស ច
 ខិនមិទ្ធិស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ បជាធាតិ ។ បេ ។
 ធីយាភ្នំ អសន្ន្យាយកតាបិ មន្តា បដិកន្តិ បកេវ
 សន្ន្យាយកតា សេយ្យថាបិ ព្រាហ្មណ ឧបបត្តោ
 ន សេវលបណកបរិយោននោ ភត្ត ចក្កុមា
 បុរិសោ សកំ មុទនិមិត្តំ បទ្ធវេកុមារោ យថាក្ខតំ
 បជានេយ្យ បស្សេយ្យ ឯវិហារ ទោ ព្រាហ្មណ
 យស្មី សមយេ ន ខិនមិទ្ធិបរិយុដ្ឋិតេន ទេតសា
 វិហារតិ ន ខិនមិទ្ធិបរេតេន ឧប្បន្ទស្ស ច ខិន-
 មិទ្ធិស្ស និស្សរណំ យថាក្ខតំ បជាធាតិ ។ បេ ។

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ សម័យណា បុគ្គលមានចិត្ត ដែលព្យាបាទមិន
 បានរួចរឹត ដែលព្យាបាទមិនបានគ្របសន្តិកំ ទាំងដឹងច្បាស់តាមពិត
 នូវការណាស់ចេញនូវព្យាបាទដែលកើតឡើង ។ បេ ។ មន្តទាំង
 ឡាយ ដែលបុគ្គលមិនបានស្វាគ្យាយ អស់កាលជាយូរអង្វែង វែម
 ព្រាកដ មិនចាប់ពាលដល់មន្តដែលបានស្វាគ្យាយឡើយ ក៏យ៉ាង
 គោរវដែរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត សម័យណា បុគ្គល
 មានចិត្ត ដែលមិនមិទ្ធិមិនបានរួចរឹត ដែលមិនមិទ្ធិមិនបានគ្របសន្តិកំ
 ទាំងដឹងច្បាស់តាមពិត នូវការណាស់ចេញនូវមិនមិទ្ធិ ដែលកើត
 ឡើង ។ បេ ។ មន្តទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលមិនបានស្វាគ្យាយ អស់
 កាលជាយូរអង្វែង វែមព្រាកដ មិនចាប់ពាលដល់មន្តដែលស្វាគ្យាយ
 ឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដូចភាគនេះចេញដោយទឹក ដែលសាហាយ
 ខឹងចកមិនបានរួចរឹត បុរសមានចក្កុមាពិបារណា មើលមុខនិមិត្តរបស់
 ខ្លួន ក្នុងភាគនេះនោះ ឧប្បដឹងច្បាស់ ឃើញច្បាស់តាមពិត យ៉ាង
 ណាមិញ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ សម័យណា បុគ្គលមានចិត្ត ដែល
 មិនមិទ្ធិមិនបានរួចរឹត ដែលមិនមិទ្ធិមិនបានគ្របសន្តិកំ ទាំងដឹងច្បាស់
 តាមពិត នូវការណាស់ចេញ នូវមិនមិទ្ធិដែលកើតឡើង ។ បេ ។

និយាត្តំ អសដ្ឋាយកតាថិ មន្ទា ចដិកត្តំ ចកេវ
 សដ្ឋាយកតា ។ ចុន ចមវំ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ
 ន ឧទ្ធចក្កក្កុបវយុដ្ឋិភេន ទេតសា វិហារតំ ន
 ឧទ្ធចក្កក្កុបវយេភេន ឧប្បន្ទស្ស ឬ ឧទ្ធចក្កក្កុបវយុ
 ដិស្សរណំ យថាក្ខតំ បដាទាតំ ។ បេ ។ និយាត្តំ
 អសដ្ឋាយកតាថិ មន្ទា ចដិកត្តំ ចកេវ សដ្ឋាយ-
 កតា សេយ្យថាថិ ព្រាហ្មណ ឧបេត្តោ ន
 វាតេវិទោ ន ចសិទោ ន កត្តោ ន ឧមិដាទោ
 កត្ត ចក្កុមា បុរិសោ សកំ មុខដិមិក្ខំ ចក្កុវត្តុ-
 មាទោ យថាក្ខតំ បដាទេយ្យ បស្សេយ្យ ឯវេវ
 ទោ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ន ឧទ្ធចក្កក្កុ-
 បវយុដ្ឋិភេន ទេតសា វិហារតំ ន ឧទ្ធចក្កក្កុ-
 បវយេភេន ឧប្បន្ទស្ស ឬ ឧទ្ធចក្កក្កុបវយុ ដិស្សរណំ
 យថាក្ខតំ បដាទាតំ ។ បេ ។ និយាត្តំ អសដ្ឋាយ-
 កតាថិ មន្ទា ចដិកត្តំ ចកេវ សដ្ឋាយកតា ។

មន្ទតំនិទ្យាយ ដែលបុគ្គលមិនបានស្វាគ្យាយ អស់កាលជាយូរអង្វែង
 វេមនិប្រាកដ មិនចាប់ពាលដល់មន្ទដែលស្វាគ្យាយឡើយ កំយាតំ
 ទោវវេរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត សម័យណា បុគ្គលមាន
 ចិត្ត ដែលឧទ្ធចក្កក្កុបវយុមិនបានប្រើ ដែលឧទ្ធចក្កក្កុបវយុមិនបានគ្របសន្លឹក
 តាំងដីឲ្យស្ងប់ភាមតិ ឬការរលាស់ចេញឲ្យឧទ្ធចក្កក្កុបវយុ ដែលកើត
 ឡើង ។ បេ ។ មន្ទតំនិទ្យាយ ដែលបុគ្គលមិនបានស្វាគ្យាយ អស់កាល
 ជាយូរអង្វែង វេមនិប្រាកដ មិនចាប់ពាលដល់មន្ទដែលស្វាគ្យាយ
 ឡើយ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដូចការនេះពេញដោយទឹក ដែលរៀប
 មិនបានបក់ មិនបានឱ្យកំរើក មិនបានឱ្យញាប់ញ័រ មិនមានរលក
 បុរសមានចក្ក បានពិចារណាមើលមុខដំនុំរបស់ខ្លួន ក្នុងការនេះនោះ
 កម្មវិធីឲ្យស្ងប់ ឃើញឲ្យស្ងប់ភាមតិ យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍
 សម័យណា បុគ្គលមានចិត្តដែលឧទ្ធចក្កក្កុបវយុ មិនបានប្រើ ដែល
 ឧទ្ធចក្កក្កុបវយុ មិនបានគ្របសន្លឹក តាំងដីឲ្យស្ងប់ភាមតិ ឬការ
 រលាស់ចេញឲ្យឧទ្ធចក្កក្កុបវយុដែលកើតឡើង ។ បេ ។ មន្ទតំនិទ្យាយ
 ដែលបុគ្គលមិនបានស្វាគ្យាយ អស់កាលជាយូរអង្វែង វេមនិប្រាកដ
 មិនចាប់ពាលដល់មន្ទដែលស្វាគ្យាយឡើយ កំយាតំទោវវេរ ។

បុន ធម៌ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ ន វិចិត្តា-
 បរិយុទ្ធិតេន ទេតសា វិហារតិ ន វិចិត្តាចរេតេន
 ឧប្បន្ទាយ ន វិចិត្តាយ ធិស្សនំ យថាភូតំ
 បដាទាតិ ។ ថេ ។ ធីយវត្ថុំ អសដ្ឋាយកកាមិ
 មន្ទា បដិកត្តិ បកេវ សដ្ឋាយកកា សេយ្យថាមិ
 ព្រាហ្មណ ឧទបត្តោ អន្ទោ វិប្បសន្ទោ អនាវិលា
 អាណោកោ ធិក្កិន្ទោ តត្ថ ទក្កមា បុរិសោ
 សតំ ឌុទទិមិក្កំ បទ្ធវេក្កមាទោ យថាភូតំ បដានេយ្យ
 បស្សយ្យ ឯវាម ទោ ព្រាហ្មណ យស្មី សមយេ
 ន វិចិត្តាបរិយុទ្ធិតេន ទេតសា វិហារតិ ន វិចិត្តា-
 ចរេតេន ឧប្បន្ទាយ ន វិចិត្តាយ ធិស្សនំ
 យថាភូតំ បដាទាតិ ។ ថេ ។ ធីយវត្ថុំ អសដ្ឋាយ-
 កកាមិ មន្ទា បដិកត្តិ បកេវ សដ្ឋាយកកា ។ អយំ
 ទោ ព្រាហ្មណ ហេតុ អយំ បទ្ធវយោ យេនេកាទា
 ធីយវត្ថុំ សដ្ឋាយកកាមិ មន្ទា នប្បដិកត្តិ បកេវ
 អសដ្ឋាយកកា ។ អយំ បន ព្រាហ្មណ ហេតុ

ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ មួយទៀត សម័យណា បុគ្គលមានចិត្តដែល
 វិចិត្តាមិនបានប្រើ ដែលវិចិត្តាមិនបានគ្របសណ្ឋិតហើយ ទាំងដឹង
 ច្បាស់តាមដឹង ខ្លួនការលាស់ចេញខ្លួនវិចិត្តាដែលកើតឡើង ។ ថេ ។
 មន្តទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលមិនបានស្វាធាយ អស់កាលជាយូរ
 អត្រីង រមែងប្រាកដ មិនចាប់ពាលដល់មន្តដែលស្វាធាយឡើយ
 ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ ដូចកាដនៈពេញដោយទឹកថ្លាស្អាត មិនល្អក៏ដែល
 បុគ្គលយកទៅដកល់ខុកក្នុងទីមានឆន្ទិ បុរសមានចក្ខុ បានពិចារណា
 មើលឬទាំងមន្តរបស់ខ្លួន ក្នុងកាដនៈនោះ ធម្មវិធីច្បាស់ ឃើញច្បាស់
 តាមដឹង យ៉ាងណាមិញ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ សម័យណា បុគ្គល
 មានចិត្តដែលវិចិត្តា មិនបានប្រើ ដែលវិចិត្តា មិនបានគ្របសណ្ឋិត
 ទាំងដឹងច្បាស់តាមដឹង ខ្លួនការលាស់ចេញខ្លួនវិចិត្តា ដែលកើត
 ឡើង ។ ថេ ។ មន្តទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលមិនបានស្វាធាយអស់កាល
 ជាយូរអត្រីង រមែងប្រាកដ មិនចាប់ពាលដល់មន្តដែលស្វាធាយ
 ឡើយ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះឯងជាហេតុ នេះឯង
 ជាបច្ច័យ ឲ្យមន្តទាំងឡាយ ដែលបុគ្គលបានស្វាធាយ អស់កាលជា
 យូរអត្រីង មិនឲ្យប្រាកដ ក្នុងកាលខ្លះ មិនចាប់ពាលដល់មន្ត
 ដែលមិនបានស្វាធាយឡើយ ។ ម្ចាស់ព្រាហ្មណ៍ នេះឯងជាហេតុ

បទដ្ឋបទសាមគ្គី ព្រាហ្មណវិញ្ញា

អយំ ចតុយោ យេនេកោ ធីយវត្ថំ អសដ្ឋ្យយៈ
កតាចិ មន្តា បដិកត្ថំ បកេវ សដ្ឋ្យយកតាតិ ។
អភីញ្ញត្ថំ ភោ ភោតម ។ បេ ។ ឧបាសកំ មំ កវំ
ភោតមោ បាបតុ អដ្ឋិតត្ថេ ចាលុបេតំ សាលំ
កតត្ថំ ។

(៧២) ឯកំ សមយំ កតតំ វេសាលិយំ វិហារតិ
មហារិទេ ក្សត្រាភារសាលាយំ ។ តេន ទោ បទ
សមយេន ការណចាលី ព្រាហ្មណេន លំដ្ឋវិចំ កតត្ថំ
ការេតិ ។ អទុសា ទោ ការណចាលី ព្រាហ្មណេន
ចំន្តិយានិ ព្រាហ្មណំ ទ្វារោវ អាតត្ថត្ថំ ធិស្វាន
ចំន្តិយានិ ព្រាហ្មណំ ឯតទេវេន ហទុ កុតោ ទុ
កវំ ចំន្តិយានិ អំតត្ថតិ ធិវំ ធិវស្សាតិ ។ ឥតាហំ(១)
ភោ អាតត្ថាមិ សមណស្ស ភោតមស្ស សន្តិកាតិ ។
តំ កំ មញ្ញតិ កវំ ចំន្តិយានិ សមណស្ស ភោត-
មស្ស បញ្ញាវេយ្យត្ថិយំ បណ្ឌិតោ មញ្ញតិ (២) ។

១ ឧ.ម. ឥតាហំ ។ ២ អដ្ឋិតត្ថេ មញ្ញតិ វិស្សាមិ ។

បទដ្ឋបទសាមគ្គី ព្រាហ្មណវិញ្ញា

នោធិតិ ជាបន្ថយ ឲ្យមន្តតាំងឲ្យយ ដែលបុគ្គលមិនបានស្វាឲ្យយ
អស់កាលជាយូរនៅឡើយ វេចឲ្យប្រាកដក្នុងកាលនេះ មិនចាប់ពេល
ដល់មន្តដែលស្វាឲ្យយឡើយ ។ បតិព្រត្រេតោតមដិចំវេន ភាសិតនេះ
ច្បាស់ណាស់ ។ បេ ។ សូមព្រះភោតមដិចំវេន ចាំទុកឲ្យច្រើនអង្គថា
ជាទុសកត្តាដល់ខ្ញុំសាលាៈ ស្មើដោយដីវិត ចាប់ដើមកំណើតរហូត
នេះទៅ ។

(៧២) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ទ្រង់គន្លឹះនៅក្នុង
ក្សត្រាភារសាលាធិតមហារិទេ ក្សត្រាគ្រូដ៏វេសាលី ។ កំក្នុងសម័យ
នោះឯង ការណចាលីព្រាហ្មណំ (ព្រាហ្មណំ ឈ្មោះការណចាលី)
វែងវែងប្រើជូនឲ្យធ្វើការងាររបស់ពួកលំដាប់ដំបូង ។ ការណចាលីព្រាហ្មណំ
បានយើញចំន្តិយានិព្រាហ្មណំ (ព្រាហ្មណំ ឈ្មោះចំន្តិយានិ) កំក្នុង
ដើរមកអំពីចម្ងាយ កំនិយាយទៅនឹងចំន្តិយានិព្រាហ្មណំដូច្នោះថា ចំន្តិ-
យានិដ៏ចំវេន មកតំណាង ក្នុងវេសាលីឲ្យឆ្លង ។ ម្ចាស់អ្នកដ៏ចំវេន
ច្រើនបន្តិចមកអំពីសំណាក់ព្រះសមណភោតម ក្នុងទីឯណោះ ។
ចំន្តិយានិដ៏ចំវេន សំគាល់ខ្លាចកុះកាន់ដូចម្តេច សំគាល់ក្នុងសេចក្តី
ល្ងាសវៃ ដោយប្រាថ្នារបស់ព្រះសមណភោតមថា ជាបណ្ឌិត ។

កោតាហំ កោ កោ ច សមណស្ស កោតមស្ស
 ចញ្ញាវេយ្យត្តិយំ ជាតិស្សាមិ ។ សោមិ ទ្ធនស្ស
 តាណិសោវ យោ សមណស្ស កោតមស្ស ចញ្ញា-
 វេយ្យត្តិយំ ជាធម្មតិ ឧទ្យាបយ ទលុ កវំ ចិដ្ឋិ-
 យាធិ សមណំ កោតមំ បសំសាយ បសំសតិ
 កោតាហំ កោ កោ ច សមណំ កោតមំ បសំសិ-
 ស្សាមិ ។ ចសដ្ឋច្បសង្ខោ ច សោ កវំ កោតមោ
 សេដ្ឋោ នេវមនុស្សានុដ្ឋំ កី ចន កវំ ចិដ្ឋិយាធិ អត្តវសំ
 សឡស្សមាតោ សមណោ កោតមេ វវំ អភិច្ច-
 សន្នេតិ សេយ្យថាមិ កោ ចុវិសោ អត្តវសវរិកិញ្ចោ ន
 អញ្ញេសំ ហិណាធិ រសាធិ ចិហោតិ វវំវេវ ទោ កោ
 យតោ យតោ តស្ស កោតោ កោតមស្ស ចម្មំ
 សុណាតិ យធិ សុត្តសោ យធិ កេយ្យសោ
 យធិ វេយ្យាការណសោ យធិ អត្តតទធម្មសោ តតោ
 តតោ ន អញ្ញេសំ ធុធុស្សមណាច្យវាតាធិ^(១) ចិហោតិ
 សេយ្យថាមិ កោ ចុវិសោ ធិយន្តាធុឡល្យចកោ

១ អត្ថកថាយំ ចន ចុវិសមណាត្រាញ្ញាណញ្ញាវាតាធិ វិស្សធិ ។

ម្ចាស់អ្នកដំបើង ខ្ញុំជាអ្វី ខ្ញុំនឹងដឹងក្នុងការឃ្លាស់វៃ ដោយប្រាជ្ញារបស់
 ព្រះសមណគោតម ដូចម្តេចបាន ។ បុគ្គលណាដឹងក្នុងការឃ្លាស់វៃ
 ដោយប្រាជ្ញារបស់ព្រះសមណគោតមបាន បុគ្គលនោះស្រៀងគ្នានឹង
 ព្រះសមណគោតមដោយពិត ពូជាចិដ្ឋិយាធិដំបើង វេយសិសេសីព្រះ
 សមណគោតម ដោយពាក្យសរសើរដ៏លើសលុបដូច្នោះ ម្ចាស់អ្នកដំបើង
 ខ្ញុំជាអ្វី ខ្ញុំនឹងសរសើរព្រះសមណគោតម ដូចម្តេច ។ ព្រះគោតមដំ
 បើងនោះ ច្រសើរព្រៃពេក ច្រសើរជានិទេវតានឹងមនុស្សទាំងឡាយ
 ដូច្នោះ ចិដ្ឋិយាធិដំបើង ឃើញខ្លាវែងណាច្រយាយជនដូចម្តេច បាន
 ជាជ្រៃថ្លាក្នុងព្រះសមណគោតមយ៉ាងនេះ ម្ចាស់អ្នកដំបើង ដូចបុរស
 ដែលឆ្កែដោយសេដ្ឋិច្រសើរ វេយសិមិនប្រាជ្ញាខ្លាវែងទាំងឡាយដទៃ
 ដ៏ថោកថាបឡើយ យ៉ាងណាម៉េញ ម្ចាស់អ្នកដំបើង (បុរស) វេយសិ
 ស្តាប់តមិ ទោះបីជាសុត្តៈ ឬជាធម្មៈ ទោះបីជាវេយ្យាករណៈ ឬ
 ជាអត្តកថៈ របស់ព្រះគោតមដំបើងនោះ ក្នុងកាលណា ។ ហើយ
 (បុរសនោះ) ក៏មិនប្រាជ្ញាខ្លាវែងរបស់ពួកសមណក្រាញ្ញាណវាច្រើន
 ដទៃ ក្នុងកាលនោះឡើយ ម្ចាស់អ្នកដំបើង មួយទៀត ដូចបុរស
 ត្រូវសេចក្តីស្រែកឃ្លាននឹងគាត់នកម្លាំងថប់ថយ ត្របសន្តិចំហើយ

ចក្ខុវិស្វកម្ម ព្រាហ្មណ៍

មនុស្សាភិក្ខុ អនិច្ចេយ្យ ភោ យតោ យតោ
 សាយេដ លកតេវ សាតុសំ អសេចនកំ ឯវាថេវ
 ទោ ភោ យតោ យតោ តស្ស ភោភោ ភោតតស្ស
 ធម្មំ សុណាតិ យនិ សុត្តសោ យនិ តេយ្យសោ
 យនិ វេយ្យករណសោ យនិ អត្តតទ្មសោ
 តតោ តតោ លកតេវ អត្តមនតំ លកតិ ទេតសោ
 ចសានំ ។ សេយ្យថាថិ ភោ បុរិសោ ចន្ទនយនិកំ
 អនិច្ចេយ្យ ហិរិចន្ទនស្ស វា លោហិតចន្ទនស្ស
 វា យតោ យតោ យាយេដ យនិ មូលតោ
 យនិ មជ្ឈតោ យនិ អត្តតោ អនិច្ចេយ្យេវ សុភិក្ខុ
 អសេចនកំ ឯវាថេវ ទោ ភោ យតោ យតោ តស្ស
 ភោភោ ភោតតស្ស ធម្មំ សុណាតិ យនិ សុត្តសោ
 យនិ តេយ្យសោ យនិ វេយ្យករណសោ យនិ
 អត្តតទ្មសោ តតោ តតោ អនិច្ចេយ្យេវ ហិរិចន្ទ
 អនិច្ចេយ្យេវ សោមនស្សំ ។ សេយ្យថាថិ ភោ បុរិសោ
 អាពាធំតោ ទុក្ខិតោ ពាធិត្ថលោ តស្ស
 កុសលោ ភិសតោ ហិរិចន្ទ អាពាធំ ទិហេយ្យ

ចក្ខុវិស្វកម្ម ព្រាហ្មណ៍

ធម្មិច្ឆានុវិចារសេត្យញ្ញំ បុរសនារលិខ្យកំ កុណិកាលណា វ កំបុន
 នូវសេត្យញ្ញំ វិចារណាយទ្យកុណិកាលនារា វ យានិណមិញ ម្ចាស់អ្នកដំ
 ចំរើន (បុរស) ស្តាប់ធម៌នារលិខ្យកុ្មៈ ឬ ធម្មៈ ទោបិវេយ្យករណៈ
 ឬ អត្តតទ្មៈ របស់ព្រះភាគមដំរើននារ កុណិកាលណា វ តែង
 បាននូវភាវៈពេញចិត្ត តែងបាននូវសេចក្តីជ្រះថ្លាតែចិត្ត កុណិកាលនារា វ
 កំយានិនារាង ។ ម្ចាស់អ្នកដំរើន មួយទៀត ដូចបុរសបានជុំរួម
 ចន្ទនំ តែនិមចន្ទនំស្យិវិចន្ទនិមចន្ទនំក្របាម ហើយធម្មិច្ឆានុវិចារ
 ទោបិវេយ្យករណំ ឬ អត្តតទ្មំ កុណិកាលណា វ តែងបាន
 នូវក្រិក្រម មិនរាយទ្យដូចគ្នា យានិណមិញ ម្ចាស់អ្នកដំរើន
 (បុរស) ស្តាប់ធម៌ នារលិខ្យកុ្មៈ ឬ ធម្មៈ ទោបិវេយ្យករណៈ
 ឬ អត្តតទ្មៈ របស់ព្រះភាគមដំរើននារ កុណិកាលណា វ ហើយ
 តែងបាននូវបុរោដ្ឋៈ តែងបាននូវសោមនស្ស កុណិកាលនារា វ កំយានិ
 នារាង ។ ម្ចាស់អ្នកដំរើន មួយទៀត ដូចបុរសមានភាព
 ដល់នូវសេចក្តីទុក្ខមានជម្ងឺគ្រុន ពេទ្យអ្នកឃ្លាសអតីតាច ធម្មិច្ឆានុវិចារ
 នូវភាព របស់បុរសនារលិខ្យកុ្មៈ ហើយនារាៈ យានិណមិញ

ឯវេទ ទោ កោ យតោ យតោ តស្ស កោតោ
 កោតតស្ស ធម្មំ សុណាតិ យទិ សុត្តសោ យទិ
 កេយ្យសោ យទិ វេយ្យករណសោ យទិ អន្តតទដ្ឋសោ
 តតោ តតោ សោតថវិទេវុត្តុតោ ធម្មស្ស ថាយាសា
 អន្តតំ កត្តតំ ។ សេយ្យដាចិ កោ ខោត្តុរណី
 អន្តោនកា សាតោនកា សីតោនកា សេតោនកា
 សុបតំដ្ឋា រមណីយា អថ បុរិសោ អាតទ្ធូយ្យ
 យម្មាភិកត្តោ យម្មបរេតា កំលន្តោ តសីតោ
 ចិខាសីតោ សោ តំ ខោត្តុរណី ឱកាហោត្វា នហោត្វា
 ច ចិវិត្វា ច សទ្ធនវេកំលមថបរិទ្យាហំ ចដិច្ច-
 ស្សទ្ធូយ្យ ឯវេទ ទោ កោ យតោ យតោ តស្ស
 កោតោ កោតតស្ស ធម្មំ សុណាតិ យទិ សុត្តសោ
 យទិ កេយ្យសោ យទិ វេយ្យករណសោ យទិ
 អន្តតទដ្ឋសោ តតោ តតោ សទ្ធនវេកំលមថបរិ-
 ទ្យាហា ចដិច្ចស្សទ្ធូតំ ។ ឯវំ វុត្ត កោរណាថាលី
 ព្រាហ្មណោ ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសន្តំ កវិត្វា

ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន (បុរស) ស្តាប់ត្រូវដំរើន ទោចិសុត្តៈ ឬរយ្យៈ
 ទោចិវេយ្យករណៈ ឬអន្តតទដ្ឋៈ របស់ព្រះគោតមដ៏ចំរើនទោ ក្នុង
 កាលណាៗហើយ សេចក្តីសោក ខ្សឹកខ្សួល ទុក្ខ ទោមនស្ស ចង្អៀក
 ចង្អល់ ក៏ដល់ត្រូវសេចក្តីវិនាស ក្នុងកាលនោះៗ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។
 ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន មួយទៀត ផ្លូវស្រះបោក្កុរណីមានទឹកថ្លា មានទឹកត្បូង
 មានទឹកត្រជាក់ មានទឹកស មានកំពង់កំបស្មើ គួរដាំចិទ្រែកអរ ផ្តួងដាំ
 មានបុរសម្នាក់មកដល់ បុរសនោះត្រូវសេចក្តីក្តៅកោលកោល ត្រូវ
 សេចក្តីក្តៅគ្របសន្តិធំ ឡើយព្រួយលំបាកខាមផ្លូវ ឆក់ស្កុនស្រែកយូរ
 កំបុរទៅកាន់ស្រះបោក្កុរណីនោះ ដួងដង ធីកដង ឆប្បិកចាត់បង់ផ្លូវ
 សេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ សេចក្តីលំបាក សេចក្តីក្តៅក្រហាយទាំងពួងបាត
 យ៉ាងណាមិញ ម្នាលអ្នកដ៏ចំរើន (បុរស) ស្តាប់ត្រូវដំរើន ទោចិសុត្តៈ ឬ
 រយ្យៈ ទោចិវេយ្យករណៈ ឬ អន្តតទដ្ឋៈ របស់ព្រះគោតមដ៏ចំរើន
 ទោ ក្នុងកាលណាៗ ហើយ សេចក្តីក្រវល់ក្រវាយ សេចក្តីលំបាក
 សេចក្តីក្តៅក្រហាយទាំងពួង ក៏ស្ងប់ម្ខាងទៅ ក្នុងកាលនោះៗ ក៏យ៉ាង
 នោះឯង ។ កាលវិលវិលចិដ្ឋិយានិព្រាហ្មណំ ពោលយ៉ាងនេះហើយ
 កាលណាពុលព្រាហ្មណំ ក៏ព្រាកចាកពាសនៈធ្វើខ្លួនសន្តិៈទៀតស្ម័គ្រ

ឧត្តរណជាទុមណ្ឌលំ បបរិយំ និហត្វា យេន
 កកវា កេនត្ថលី បណាមេត្វា តិក្ខុត្ថំ ឧទាធំ
 ឧទានេសិ នមោ តស្ស កកវតោ អរហតោ
 សង្កាសម្ពុទ្ធស្ស នមោ តស្ស កកវតោ អរហតោ
 សង្កាសម្ពុទ្ធស្ស នមោ តស្ស កកវតោ អរហតោ
 សង្កាសម្ពុទ្ធស្ស ។ អភិក្កន្តំ កោ ចិដ្ឋិយានិ
 អភិក្កន្តំ កោ ចិដ្ឋិយានិ សេយ្យថាចិ កោ ចិដ្ឋិយានិ
 ចិក្កន្តិកំ វា ឧត្តរេយ្យ បដិទ្ធន្តំ វា វិវេយ្យ
 ឧទ្ធស្ស វា មត្តំ អាចិក្ខេយ្យ អនុការេ វា
 កេលប្បដ្ឋោតំ ជារេយ្យ កេតុមន្តោ រូបាធំ ឧត្តរិកិ
 ឯវាមេវ កោតា ចិដ្ឋិយានិនា អនេកបរិយាយេន
 នម្មោ បកាសិកោ ។ ឯសាហំ កោ ចិដ្ឋិយានិ តំ
 កវន្តំ កោតមំ សរណំ កត្តាមិ ឧត្តរា កិក្ខុសធុត្តា
 ឧទាសកំ មំ កវំ ចិដ្ឋិយានិ ជារេតុ អន្តរកេតុ
 ចាលុបេតំ សរណំ កត្តន្តំ ។

ហើយលុតមណ្ឌលដង្កង់ទាន់ស្តាំលើវែងដី ប្រណម្យកញ្ចលីចំពោះទៅ
 ព្រះដីមានព្រះភាគ ហើយបទ្ធិទ្ធុទានជាតំប៉េយ ជនជា សូមមស្តារ
 ព្រះដីមានព្រះភាគ ជាអហោន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ សូមមស្តារព្រះដីមាន
 ព្រះភាគ ជាអហោន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ សូមមស្តារព្រះដីមានព្រះភាគ
 ជាអហោន្តសម្មាសម្ពុទ្ធអង្គនោះ ។ ម្ចាស់ចិដ្ឋិយានិដីចំរើន ច្បាស់ណាស់
 ម្ចាស់ចិដ្ឋិយានិដីចំរើន ច្បាស់ពេកណាស់ ដូចជានេះ ម្ចាស់របស់ដែលផ្តាច់
 ឬបើកបង្ហាញរបស់ដែលកំបាំង ពុំនោះដូចជានេះ ប្រាប់ដល់ក្នុងក្រុង
 ពុំនោះសោត ដូចជានេះប្រាសប្រទេស ក្នុងទឹកដីនេះដោយគិតថា បុរស
 ក្នុងមានចក្ខុ តែងឃើញនូវរូបទាំងឡាយបាន យ៉ាងណាមិញ គម្រើដែល
 ចិដ្ឋិយានិដីចំរើន បានប្រកាសដោយអានកបរិយាយ ក៏យ៉ាងនោះឯង ។
 ម្ចាស់ចិដ្ឋិយានិដីចំរើន ខ្ញុំសូមដល់ខ្ញុំព្រះភាគមដីចំរើននោះផង ព្រះធម៌
 ផង ព្រះភិក្ខុសង្ឃផង ជាសរណៈ សូមចិដ្ឋិយានិដីចំរើន ចាំទុកនូវខ្ញុំថា
 ជាឧទាសកដល់ខ្ញុំសរណៈ ស្មើដោយដីវិក ចាប់រើមកំចិប្បុរនកៅ ។

(៧៩) ឯកំ សមយំ កកកំ វេសាលិយំ វិហារតិ
 មហារទេ ក្សត្រាភារសាលាយំ ។ ភេទ ទោ បទ
 សមយេន បញ្ចមត្តានិ លិច្ឆវិសតានិ កកវត្ថុ
 បយិវុទ្ធសន្និ ។ អប្បេកេទេ លិច្ឆវិ ធិលា ហោត្ថិ
 ធិលវណ្ណា ធិលវត្តា ធិលាលត្តិកា អប្បេកេទេ
 លិច្ឆវិ មីតា ហោត្ថិ មីតវណ្ណា មីតវត្តា មីតាលត្តិកា
 អប្បេកេទេ លិច្ឆវិ លោហិតកា ហោត្ថិ លោហិត-
 កវណ្ណា លោហិតកវត្តា លោហិតកាលត្តិកា
 អប្បេកេទេ លិច្ឆវិ ឱនាតា ហោត្ថិ ឱនាតវណ្ណា
 ឱនាតវត្តា ឱនាតាលត្តិកា ត្យស្សុនំ កកកំ អតិរោចតិ
 វណ្ណេន ទេវ យសសា ច ។ អថទោ បិដ្ឋិយានិ
 ព្រាហ្មណោ ឧដ្ឋាយាសនា ឯកំសំ ឧត្តរាសន្តិ
 កវិត្តា យេន កកកំ ភេទញ្ចលី បណាមេត្តា កកវត្ថុ
 ឯកនរោច បដិកតិ មំ កកកំ បដិកតិ មំ
 សុតតាតិ ។ បដិកតុ តំ បិដ្ឋិយានិ កកកំ
 អរោច ។ អថទោ បិដ្ឋិយានិ ព្រាហ្មណោ
 កកវតោ សម្មុទា សារុទាយ កាដាយ អតិវុវិ

(៧៩) សម័យមួយ ព្រះដ៏មានព្រះភាគ គង់នៅក្នុងក្សត្រាភារ-
 សាលា ជិតព្រៃមហានិក្សត្រក្រុងវេសាលី ។ ក្នុងសម័យនោះឯង ពួក
 ស្តេចលិច្ឆវិប្រិមាណ ៥០០ អង្គ ភ័ក្ត្រចូលទៅគាល់ព្រះដ៏មានព្រះភាគ ។
 ពួកស្តេចលិច្ឆវិខ្លះ មានគ្រឿងប្រដាប់ទៀវ មានសម្បុរទៀវ មានសំពត់
 ទៀវ មានគ្រឿងភាក់ភង្កិទៀវ ពួកស្តេចលិច្ឆវិខ្លះ មានគ្រឿងប្រដាប់
 ល្បឿន មានសម្បុរល្បឿន មានសំពត់ល្បឿន មានគ្រឿងភាក់ភង្កិ
 ល្បឿន ពួកស្តេចលិច្ឆវិខ្លះ មានគ្រឿងប្រដាប់ក្រហម មានសម្បុរ
 ក្រហម មានសំពត់ក្រហម មានគ្រឿងភាក់ភង្កិក្រហម ពួកស្តេច
 លិច្ឆវិខ្លះ មានគ្រឿងប្រដាប់ស មានសម្បុរស មានសំពត់ស មានគ្រឿង
 ភាក់ភង្កិស ព្រះដ៏មានព្រះភាគ វែមឆ្លុះរឿងក្នុងពួកស្តេចលិច្ឆវិនោះ
 ដោយសម្បុរផង ដោយយសផង ។ គ្រានោះ បិដ្ឋិយានិព្រាហ្មណ៍
 ព្រែកចាកភាសនៈ ធ្វើឧត្តរាសន្តិទៀងស្មាមាត់ ប្រណម្យអញ្ជូល
 ចំពោះព្រះដ៏មានព្រះភាគ ហើយក្របខ្លួលព្រះដ៏មានព្រះភាគដូច្នោះថា
 បពិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគ ខ្ញុំព្រះអង្គសំដែងបន្តិច បពិត្រព្រះសុគត ខ្ញុំ
 ព្រះអង្គសំដែងបន្តិច ។ ព្រះដ៏មានព្រះភាគទ្រង់ត្រាស់ថា ម្ចាស់បិដ្ឋិយានិ
 អ្នកចូរសំដែងចុះ ។ គ្រានោះឯង បិដ្ឋិយានិព្រាហ្មណ៍ កំពោល
 សរសើរ ដោយសារបូជាថា ចំពោះព្រះក្រិត្រព្រះដ៏មានព្រះភាគថា

មនុស្ស យថា កោតកន្ត ឥន្ទ្រ
 បាតោ សំយោ ឥន្ទ្រមរិត្ត
 អន្តិរសំ បស្ស វិរាជមាតិ
 កមន្តមាតិ ឥន្ទ្រមរិត្ត ។

អថទោ តេ លិច្ឆិ បញ្ចហំ ឧត្តរាសន្ត្តសតេហិ
 ចិដ្ឋិយាធិ ព្រាហ្មណំ អន្តរាទេសំ ។ អថទោ ចិដ្ឋិ-
 យាធិ ព្រាហ្មណោ តេហិ បញ្ចហំ ឧត្តរាសន្ត្តសតេហិ
 កកវន្តំ អន្តរាទេសំ ។ អថទោ កកវ តេ លិច្ឆិ
 ឯតទរោច បញ្ចន្តំ លិច្ឆិ រតនាធំ ចាតុការោ
 ទុល្លភោ លោកស្មី ។ កតមេសំ បញ្ចន្តំ ។ តថាត-
 តស្ស អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ចាតុការោ ទុល្លភោ
 លោកស្មី តថាតតប្បវេទិតស្ស ធម្មវិទយស្ស ទេសំតា
 បុគ្គលោ ទុល្លភោ លោកស្មី តថាតតប្បវេទិតស្ស
 ធម្មវិទយស្ស ទេសំតស្ស វិញ្ញាតា បុគ្គលោ
 ទុល្លភោ លោកស្មី តថាតតប្បវេទិតស្ស ធម្មវិទយស្ស
 ទេសំតស្ស វិញ្ញាតា ធម្មាទុធម្មប្បដិបទ្ធា បុគ្គលោ

ម្នាឈ្មោះឈ្មោះកាកខុះ មានភ្នំក្របូប រឹកភ័ក្ត្រិក មាន
 ភ្នំមិនបានទៅប្រាស យ៉ាងណាមិញ អ្នកចូរមើលព្រះដី
 មានព្រះភាគ មានស្មើស្រាយចេញពីព្រះកន្លង ជំរុំជឿជុំដូច
 ព្រះភាគខ្សែ ដែលរុំជឿជុំ ក្នុងកណ្តាលពពក ក៏យ៉ាងនោះឯង ។
 ព្រះនោះឯង ពួកស្តេចលិច្ឆិវិទ្យា មានញ៉ាំងចិដ្ឋិយាធិ-
 ព្រាហ្មណ៍ឱ្យស្រៀកដណ្តប់ ដោយសំពត់ឧត្តរាសន្ត្តៈ ៥០០ ។ លំដាប់
 នោះឯង ចិដ្ឋិយាធិព្រាហ្មណ៍ មានញ៉ាំងព្រះដីមានព្រះភាគឱ្យ
 ស្រៀកដណ្តប់ ដោយសំពត់ឧត្តរាសន្ត្តៈ ៥០០ នោះ ។ វេលានោះ
 ព្រះដីមានព្រះភាគ បានត្រាស់ទៅនឹងពួកស្តេចលិច្ឆិវិទ្យា ដូច្នោះថា
 ការកើតប្រាកដវិនិច្ឆ័យ ៥ យ៉ាង កេហុនដោយកម្រ ក្នុងលោក ។
 ការកើតប្រាកដវិនិច្ឆ័យ ៥ យ៉ាង តើដូចម្តេចខ្លះ ។ គឺការកើត
 ប្រាកដវិនិច្ឆ័យថាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ កេហុនដោយកម្រ ក្នុង
 លោក ១ បុគ្គលដែលចេះសំដែងធម្មវិនិច្ឆ័យ ដែលព្រះតថាគតប្រកាស
 ហើយ កេហុនដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ បុគ្គលដែលដឹងច្បាស់លាស់
 នូវធម្មវិនិច្ឆ័យដែលព្រះតថាគតប្រកាសហើយ សំដែងហើយ កេហុន
 ដោយកម្រ ក្នុងលោក ១ បុគ្គលដែលដឹងច្បាស់លាស់នូវធម្មវិនិច្ឆ័យ
 ដែលព្រះតថាគតប្រកាសហើយ សំដែងហើយ ប្រតិបត្តិខ្លួនតាមធម៌

ទុល្លភោ លោកស្មី កតត្តាកុសវេទី បុគ្គលោ ទុល្លភោ
លោកស្មី ។ ឥមេសំ ទោ លីច្ឆវី ចញ្ចន្តំ រតនានំ
ខាតុកាវេ ទុល្លភោ លោកស្មីន្តំ ។

[៤៦] តថាគតស្ស ភិក្ខុវេ អាហារោ សម្មា-
សម្ពុទ្ធស្ស បុត្រេ សម្ពោតា អនភិសម្ពុទ្ធស្ស ពោជិ-
សត្តស្សេវ សតោ បញ្ច មហាសុបិណ ខាតុកាវេសុំ ។
កតមេ បញ្ច ។ តថាគតស្ស ភិក្ខុវេ អាហារោ
សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស បុត្រេ សម្ពោតា អនភិសម្ពុទ្ធស្ស
ពោជិសត្តស្សេវ សតោ អយំ មហាចថវិ មហា-
សយនំ អហោសិ ហិមវា បព្វតវា ពិម្ពោចានំ
អហោសិ បុត្តិមេ សធុទ្ធ វាមោ ហាន្តា ឱហិតោ
អហោសិ ធម្មិមេ សធុទ្ធ ធុក្កិលោ ហាន្តា
ឱហិតោ អហោសិ ធុក្កិលោ សធុទ្ធ ឧភោ
ខាណ ឱហិតា អហោសុំ ។ តថាគតស្ស ភិក្ខុវេ
អាហារោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស បុត្រេ សម្ពោតា
អនភិសម្ពុទ្ធស្ស ពោជិសត្តស្សេវ សតោ អយំ បថោ
មហាសុបិណោ ខាតុកាវេសុំ ។ បុណ ចថវំ ភិក្ខុវេ

កេហុនោវោយកម្រ កុរិលោក កតត្តាកុសវេទីបុគ្គល កេហុនោវោយ
កម្រ កុរិលោក ។ ម្ចាស់លិច្ឆវីចានិទ្យាយ ការកើតប្រាកដនៃគនៈ
ចានិទ្យាយនៃគនៈ កេហុនោវោយកម្រ កុរិលោក ។

[៤៦] ម្ចាស់ភិក្ខុចានិទ្យាយ កាលព្រះគោតម ជាអហោស្តសម្មា-
សម្ពុទ្ធ នៅជាពោជិសត្តមិនទាន់គ្រាន់ដឹងនៅឡើយ មុនកំពើគ្រាន់ដឹង
មានមហាសុបិណ្ឌ យ៉ាង កើតឡើងប្រាកដ ។ មហាសុបិណ្ឌនោះ គឺ
ដូចម្តេច ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចានិទ្យាយ កាលព្រះគោតម ជាអហោស្តសម្មា-
សម្ពុទ្ធ នៅជាពោជិសត្តមិនទាន់គ្រាន់ដឹងនៅឡើយ មុនកំពើគ្រាន់ដឹង
មហាប្រថវិនោះ ជាសំណើដីប្រសើរ ស្តេចក្នុងឃ្លោះហិមវត្តជាឡើយ
ព្រះហស្តន្ទ្រសណ្ឋកថុះ កុរិសមុទ្រោនកើត ព្រះហស្តស្តសណ្ឋកថុះ
កុរិសមុទ្រោនលិច ព្រះពុទ្ធចានិទ្យាយសណ្ឋកថុះ កុរិសមុទ្រោនឡើង ។
ម្ចាស់ភិក្ខុចានិទ្យាយ កាលព្រះគោតម ជាអហោស្តសម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជា
ពោជិសត្តមិនទាន់ទាន់គ្រាន់ដឹងនៅឡើយ មុនកំពើគ្រាន់ដឹង មហា-
សុបិណ្ឌនោះ កំពើតឡើងប្រាកដ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចានិទ្យាយ មួយទៀត

តថាគតស្ស អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស បុត្រោ
 សម្ពោតា អនភិសម្ពុទ្ធស្ស ពោជិសត្តស្ស្រ សតោ
 តិរិយោ នាម តិណជាតិ នាភិយោ ឧត្តត្ថា ចរំ អាហាទូ
 ថិតា អហោសិ តថាគតស្ស ភិក្ខុវេ អរហតោ
 សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស បុត្រោ សម្ពោតា អនភិសម្ពុទ្ធស្ស
 ពោជិសត្តស្ស្រ សតោ អយំ ទុតិយោ មហាសុចិរោ
 ទាតុរហោសិ ។ បុណ ចបំ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស
 អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស បុត្រោ សម្ពោតា អនភិ-
 សម្ពុទ្ធស្ស ពោជិសត្តស្ស្រ សតោ សេតា តំមិ
 កណ្តាសីសា ទាទេហំ ឧស្សត្តិក្ខា យាវ ជាទុមណ្ឌលា
 ចនិញ្ញាទេសំ តថាគតស្ស ភិក្ខុវេ អរហតោ សម្មា-
 សម្ពុទ្ធស្ស បុត្រោ សម្ពោតា អនភិសម្ពុទ្ធស្ស ពោជិ-
 សត្តស្ស្រ សតោ អយំ តតិយោ មហាសុចិរោ
 ទាតុរហោសិ ។ បុណ ចបំ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស
 អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស បុត្រោ សម្ពោតា
 អនភិសម្ពុទ្ធស្ស ពោជិសត្តស្ស្រ សតោ ចត្តារោ
 សកុណា ទាទាវណ្ណា ចក្ខុហំ និសាហំ អាគត្តា

កាលព្រះតថាគត ជាអរហត្តសម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជាពោធិសត្វមិនទាន់
 ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ មុនអំពីត្រាស់ដឹង មានស្មោះចិញ្ចៀន ១ សាវស
 ដុះលេចអំពីផ្ទះទៅលេងដីតោកាស ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលព្រះ
 តថាគត ជាអរហត្តសម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជាពោធិសត្វមិនទាន់ត្រាស់ដឹង
 នៅឡើយ មុនអំពីត្រាស់ដឹង មហាសុចិរ៍ ២ នេះ កំរើតឡើង
 ប្រាកដ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត កាលព្រះតថាគត
 ជាអរហត្តសម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជាពោធិសត្វមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ
 មុនអំពីត្រាស់ដឹង មានពួកសត្វផ្លូវវិទូនស ក្បាលខ្មៅ វារចេញអំពី
 ព្រះបុទទាំងគូ (ចាប់ដើមអំពីចុងគ្រឿង) ចោមកេមជិត ដល់
 ដល់មណ្ឌលវ័នដង្កំ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលព្រះតថាគត ជា
 អរហត្តសម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជាពោធិសត្វមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ មុន
 អំពីត្រាស់ដឹង មហាសុចិរ៍ ៣ នេះ កំរើតឡើងប្រាកដ ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត កាលព្រះតថាគត ជាអរហត្ត-
 សម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជាពោធិសត្វមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ មុនអំពីត្រាស់
 ដឹង មានសត្វបក្សី ២ ពួក មានសម្បុរវង្សវិទ្ធាត្ថ ហើមក្រពើទឹកទាំង ២

ខាងម្ខាង ឯបតិក្ខា សព្វសេនា សម្បជ្ឈិសុ គឺជាគតស្ស
 កិក្ខុវេ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស បុត្រោ សម្ពោណ
 អនតិសម្ពុទ្ធស្ស ពោជិសត្តស្ស្រ សតោ អយំ ចតុត្ថា
 មហាសុចិដោ ចាតុរហោសិ ។ មុន ចេវំ កិក្ខុវេ
 គឺជាគតោ អរហំ សម្មាសម្ពុទ្ធា បុត្រោ សម្ពោណ
 អនតិសម្ពុទ្ធា ពោជិសត្តោ សមាពោ មហាតោ មិច្ឆា-
 ចត្វកស្ស ឧប្បវចំ ចន្តមតិ អលំច្យមាទោ មិច្ឆោ
 គឺជាគតស្ស កិក្ខុវេ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស បុត្រោ
 សម្ពោណ អនតិសម្ពុទ្ធស្ស ពោជិសត្តស្ស្រ សតោ
 អយំ ចតុរោ មហាសុចិដោ ចាតុរហោសិ ។
 យទ្ធិ កិក្ខុវេ គឺជាគតស្ស អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស
 បុត្រោ សម្ពោណ អនតិសម្ពុទ្ធស្ស ពោជិសត្តស្ស្រ
 សតោ អយំ មហាចមរិ មហាសយនំ អយោសិ
 ហិមវំ ចត្វកវា ពិម្ពោហនំ អយោសិ បុគ្គិម
 សមុទ្ធេ វាមោ ហត្ថោ ឱហិតោ អយោសិ ចង្គិម
 សមុទ្ធេ ធុត្តិណោ ហត្ថោ ឱហិតោ អយោសិ
 ធុត្តិណោ សមុទ្ធេ ឧរោ ចាណ ឱហិតោ អយោសុំ

មកក្រាបចុះ ទៀបបុណ្យស្រ ក៏ត្រឡប់ជាមានសម្បុរសទាំងអស់ទៅវិញ
 ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កាលព្រះគថាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជា
 ពោជិសត្វមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ មុនអំពីត្រាស់ដឹង មហាសុចិដ
 ទី២នេះ ក៏កើតឡើងប្រាកដ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ មួយវិញ
 ទៀត កាលព្រះគថាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជាពោជិសត្វមិន
 ទាន់ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ មុនអំពីត្រាស់ដឹង វាមតិចត្រិមាលីក្ខ
 លាមកតិ មិនបានប្រឡាក់ដោយលាមកឡើយ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលព្រះគថាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជាពោជិសត្វមិនទាន់
 ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ មុនអំពីត្រាស់ដឹង មហាសុចិដទី២នេះ ក៏កើត
 ឡើងប្រាកដ ។ ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ កាលព្រះគថាគត ជាអរហន្ត-
 សម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជាពោជិសត្វមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ មុនអំពី
 ត្រាស់ដឹង វែងដីចំនេះ ជាសយនៈដ៏ប្រសើរ ស្តេចភ្នំហិមវត្តជាដើម
 ព្រះបាទសុទ្ធីសណ្ឋកថុះ ក្នុងសមុទ្រទានីកើត ព្រះបាទស្តាំសណ្ឋកថុះ
 ក្នុងសមុទ្រទានីលិច ព្រះបាទទាំងស្រុងសណ្ឋកថុះ ក្នុងសមុទ្រទានីភ្នំ

តថាគតេន ភិក្ខុវេ អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន
 អនុត្តរា សម្មាសម្ពោធិ អភិសម្ពុត្វា តស្ស
 អភិសម្ពោធិយ អយំ ថវមោ មហាសុច្ឆិណោ ទាតុ-
 រហោសិ ។ យធឿ ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស អរហតោ
 សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស បុត្រោ សម្ពោធិ អនភិសម្ពុទ្ធស្ស
 ពោធិសត្តស្សោ សោត តវិយា ទាម តិណាជាតិ
 ទាភិយា ឧត្តន្ទា នភំ អាហរិ បិកា អរហោសិ
 តថាគតេន ភិក្ខុវេ អរហតា សម្មាសម្ពុទ្ធន អវិយោ
 អដ្ឋង្គិកោ មក្កោ អភិសម្ពុជ្ឈិត្វា យាវ ទេវមនុស្សេហិ
 សុច្ឆរិកាសិទោ តស្ស អភិសម្ពោធិយ អយំ
 ទុតិយោ មហាសុច្ឆិណោ ទាតុរហោសិ ។ យធឿ
 ភិក្ខុវេ តថាគតស្ស អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស
 បុត្រោ សម្ពោធិ អនភិសម្ពុទ្ធស្ស ពោធិសត្តស្សោ
 សោត សេតា កំមី កាណ្ណសីសា ទាទេហិ
 ឧស្សង្គិត្វា យាវ ជាទុមណ្ណលា បដិច្ឆាទេសុំ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាមហាសុច្ឆិណ៍ ១ កើតឡើងប្រាកដ ដើម្បី
 ត្រាស់ដឹង គួរអនុត្តរសម្មាសម្ពោធិញ្ញាណ ដែលព្រះតថាគត ជា
 អរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធត្រាស់ដឹងហើយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលព្រះតថាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជាពោធិសត្វមិន
 ទាន់ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ មុនកំពីត្រាស់ដឹង មានស្មៅចិះភ្លៀន
 ១ សាវសដុះលេចកំពីដីនៅលើដីកាកស ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះជាមហាសុច្ឆិណ៍ ២ កើតឡើងប្រាកដ ដើម្បីត្រាស់ដឹង គួរមន្ត
 ប្រកបដោយអង្គ ៨ ដ៏ប្រសើរ ដែលព្រះតថាគត ជាអរហន្តសម្មា-
 សម្ពុទ្ធ បានត្រាស់ដឹងហើយ ដកបតែទៅកាន់មនុស្សទាំងឡាយ
 ប្រកាសទូទៅដោយច្រៀត ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលព្រះ
 តថាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជាពោធិសត្វ មិនទាន់ត្រាស់
 ដឹងនៅឡើយ មុនកំពីត្រាស់ដឹង មានកូរដង្កូវខ្លួនស ក្បាលឡៅ
 វាចេញកំពីព្រះបាទទាំងគូ ហោមរាមជិត ដកបដល់មណ្ឌលវៃដង្កូវ

ពហុ កិក្ខុវេ កិហិ ឱណាវាសនា តថាគតំ ខាល្យោតំ
 សារណំ តតា តស្ស អភិសន្នោតាយ អយំ តតិយោ
 មហាសុចំលោ ខាត្តាហោសំ ។ យឡិ កិក្ខុវេ តថាគតស្ស
 អាហារោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស ធុទ្ធវា សន្នោតា អនភិ-
 សម្ពុទ្ធស្ស ពោជំសត្តស្ស្រ សតោ ចត្តារោ សកុណា
 ធានាវណ្ណា ចត្វាហិ ធិសាហិ អកត្តា ខានម្ភល
 ជំបតិញ្ចា សទ្ធសេតា សម្បជ្ជិសុ ចត្តារោមេ កិក្ខុវេ
 វណ្ណា ទត្តិយា ព្រាហ្មណា វេស្សា សុត្តា តេ តថាគ-
 តហ្សវេនិកេ ចន្ទវនិយេ អការស្មា អនការិយំ បទ្ធិជិញ្ចា
 អនុត្តរំ វិធុត្តិ សន្និកោត្តិ តស្ស អភិសន្នោតាយ
 អយំ ចតុត្តោ មហាសុចំលោ ខាត្តាហោសិ ។ យឡិ
 កិក្ខុវេ តថាគតោ អាហំ សម្មាសម្ពុទ្ធវោ ធុទ្ធវា សន្នោតា
 អនភិសម្ពុទ្ធវោ ពោជំសត្តោវ សមាទោ មហារោ
 មិធុច្ចតស្ស ឧច្ចវរំ ចន្ទមតិ អលិច្ចមាទោ មិធុទ្ធវេ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាមហាសុចំលើយ កើតឡើងប្រាកដ ដើម្បី
 ត្រាស់ដឹង (នូវគុណ) ដែលត្រូវត្រេកស្រព្វច្រើន ស្ងៀមតាក់ត្រឡឹង
 ច្រដាប់មានពណ៌ស ដល់នូវព្រះធម៌ជាគត ជាសារណៈស្មើដោយជីវិត ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលព្រះធម៌ជាគត ជាអរហន្តសម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជា
 ពោជំសត្វមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ មុនអំពីត្រាស់ដឹង មានសត្វ
 ស្វាប្រ២ ពួក មានសម្បវេជ្ជវិទ្ធា ហើយមកអំពីទិសទាំង២ មកក្រាប
 ទៀបបាមមូល មានខ្លួនត្រឡប់ជាសត្វទាំងអស់ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 នេះជាមហាសុចំលើយ កើតឡើងប្រាកដ ដើម្បីត្រាស់ដឹង (នូវគុណ)
 ដែលវណ្ណៈទាំង២ នេះគឺ ទត្តិយៈ ១ ព្រាហ្មណ៍ ១ វេស្សៈ ១
 សុទ្រៈ ១ វណ្ណៈទាំង២នោះ ចេញចាកផ្ទះមកមូល ក្នុងធម៌វិន័យ
 ដែលព្រះធម៌ជាគតបានបំផ្លែដំណើរ ធ្វើឲ្យជាក់ច្បាស់នូវវិមុត្តិដ៏
 ច្រើនស្រី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលព្រះធម៌ជាគត ជាអរហន្ត-
 សម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជាពោជំសត្វមិនទាន់ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ មុនអំពី
 ត្រាស់ដឹង វេស្សចន្ទ្រិមលើក្តីលាមក មិនប្រឡាក់ដោយលាមកឡើយ

លាភី ភិក្ខុវេ តថាគតោ ចិវ្ហបិណ្ឌុនាគសេនាសន-
 ភិលានប្បទូយភេសន្តបរិក្ខារាណំ តត្ថ ច តថាគតោ
 អគង្គិកោ អនុត្តិកោ អនុជ្ឈេបន្ទោ អាទិទេវនស្សវិ
 ទិស្សនាណប្បន្ទោ បរិកុញ្ញតិ តស្ស អភិសន្តោនាយ
 អយំ ចត្វោ មហាសុចំនោ មាតុរាហេសាវ ។
 តថាគតស្ស ភិក្ខុវេ អរហតោ សម្មាសម្ពុទ្ធស្ស
 ធុត្វេវ សន្តោនា អនភិសម្ពុទ្ធស្ស ពោទិសត្ថសេន្ត
 សតោ ឥមេ ចត្វោ មហាសុចំនោ មាតុរាហេសុទ្ធំ ។

[៨៧] ចត្វោមេ ភិក្ខុវេ វស្សស្ស អន្តរាយោ យំ
 ទេមិក្ខា ន ជាទន្ធិ យត្ថ ទេមិក្ខាណំ ចក្កំ ទក្កមតិ ។
 កតមេ ចត្វោ ។ ឧបរិ ភិក្ខុវេ អាណាសេ ភេជាជាតុ
 ចក្កប្បតិ តេន ឧប្បន្ទា មេយា បដិវត្តន្តិ អយំ
 ភិក្ខុវេ ចវហោ វស្សស្ស អន្តរាយោ យំ ទេមិក្ខា
 ន ជាទន្ធិ យត្ថ ទេមិក្ខាណំ ចក្កំ ទក្កមតិ ។

ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាមហាសុចំនើៗ កើតឡើង (ប្រាកដ ដើម្បី
 ត្រាស់ដឹង (នូវគុណ) ដែលព្រះគោតម ជាបុគ្គលមានលាភតិបាទ
 នូវបិវ បិណ្ឌុបាទ សេនាសនៈ ភិលានប្បទូយភេសន្តបរិក្ខារ តែ
 ព្រះគោតម មិនបានជាប់ចំពាក់ មិនបានជ្រប់ មិនបានសុបរសេវ ក្នុង
 លាភទាំងនោះឡើយ មានការយឺតយ៉ាវនោះជាដាច់ខាត មានបញ្ញា
 ជាគ្រឿងរលាស់ចេញ ហើយទើបបរិភោគ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលព្រះគោតម ជាអរហត្តសម្មាសម្ពុទ្ធ នៅជាពោទិសត្ថ មិនទាន់
 ត្រាស់ដឹងនៅឡើយ មុនអំពីត្រាស់ដឹង មហាសុចំនើៗ ទេ
 តិបាទកើតឡើង (ប្រាកដ) ។

[៨៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អន្តរាយនៃភ្នំនេះមាន ៥ យ៉ាង
 ដែលពួកជនអ្នកទាយនូវនិមិត្ត មិនបានដឹង ទាំងចក្ករបស់ពួកជន អ្នកទាយ
 នូវនិមិត្ត ក៏មិនមុនព្រះ ។ អន្តរាយនៃភ្នំនេះ ៥ យ៉ាង ដើម្បីចម្លេច ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាជាតុ កើតឡើង ក្នុងកាលសទានិវេសិ ដោយហេតុ
 នោះហើយបានជាមេឃ (ពពក) ទាំងឡើងគ្រឿងបំបែកស្រឡះទៅវិញ
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអន្តរាយនៃភ្នំទី ១ ដែលពួកជនអ្នកទាយ
 នូវនិមិត្តមិនបានដឹង ទាំងចក្ករបស់ពួកជនអ្នកទាយនូវនិមិត្ត ក៏មិនមុនព្រះ ។

បុទ ចេវំ ភិក្ខុវេ ឧបវំ អាណាសេ វាយោ ជាតុ
 បក្សប្បតិ ភេទ ឧប្បន្ទា មេយា បដិវិកច្ឆន្តិ អយំ
 ភិក្ខុវេ ធុតិយោ វស្សស្ស អន្តរាយោ យំ នេមិក្ខា
 ន ជាទន្តិ យត្ត នេមិក្ខានំ ចក្កំ នក្កមតិ ។
 បុទ ចេវំ ភិក្ខុវេ វហុ អស្សិវោ ចាលំ ធា ឧត្តំ
 បដិច្ចិកា មហាសមុទ្រេ ធន្តេតិ អយំ ភិក្ខុវេ តតិយោ
 វស្សស្ស អន្តរាយោ យំ នេមិក្ខា ន ជាទន្តិ យត្ត
 នេមិក្ខានំ ចក្កំ នក្កមតិ ។ បុទ ចេវំ ភិក្ខុវេ
 វស្សវណាហកា នេវបុត្តា(*) បមត្តា ហោន្តិ អយំ
 ភិក្ខុវេ ចនុត្តោ វស្សស្ស អន្តរាយោ យំ នេមិក្ខា ន
 ជាទន្តិ យត្ត នេមិក្ខានំ ចក្កំ នក្កមតិ ។ បុទ ចេវំ
 ភិក្ខុវេ មនុស្សា អនុត្តិកា ហោន្តិ អយំ ភិក្ខុវេ
 បត្តមោ វស្សស្ស អន្តរាយោ យំ នេមិក្ខា ន ជាទន្តិ
 យត្ត នេមិក្ខានំ ចក្កំ នក្កមតិ ។ និមេ មោ ភិក្ខុវេ
 បត្ត វស្សស្ស អន្តរាយោ យំ នេមិក្ខា ន ជាទន្តិ
 យត្ត នេមិក្ខានំ ចក្កំ នក្កមតិ ។

* ខ. ច. វេវា ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត វាយោ ធាតុកើតឡើង ក្នុងភាពាសទាន
 លើ ដោយហេតុនោះហើយបានជា មេឃទាំងឡើងទ្រទ្រង់ជាស្រឡះ
 វៅវិញ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអន្តរាយានៃក្រៀមទី២ ដែលពួកជន
 អ្នកតាយនូវនិមិត្ត មិនបានដឹង ទាំងចក្ខុរបស់ពួកជនអ្នកតាយនូវនិមិត្ត
 ក៏មិនមុតពុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត វហុអស្សិវុ គ្រងទឹក
 ដោយវិវេហើយដរាវ ក្នុងមហាសមុទ្រ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជា
 អន្តរាយានៃក្រៀមទី៣ ដែលពួកជនអ្នកតាយនូវនិមិត្ត មិនបានដឹង ទាំង
 ចក្ខុរបស់ពួកជនអ្នកតាយនូវនិមិត្ត ក៏មិនមុតពុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត ពួកវស្សវណាហកាចេវបុត្ត ធ្វេសច្រៃបាស ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ឡាយ នេះជាអន្តរាយានៃក្រៀមទី៤ ដែលពួកជនអ្នកតាយនូវនិមិត្ត
 មិនបានដឹង ទាំងចក្ខុរបស់ពួកជនអ្នកតាយនូវនិមិត្ត ក៏មិនមុតពុះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ពួកមនុស្សជាអ្នកមិនច្រកបដោយធម៌
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាអន្តរាយានៃក្រៀមទី៥ ដែលពួកជនអ្នកតាយ
 នូវនិមិត្តមិនបានដឹង ទាំងចក្ខុរបស់ពួកជនអ្នកតាយនូវនិមិត្ត ក៏មិនមុតពុះ ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អន្តរាយានៃក្រៀមទី៦ យ៉ាងនេះដឹង ដែលពួក
 ជនអ្នកតាយនូវនិមិត្ត មិនបានដឹង ទាំងចក្ខុរបស់ពួកជនអ្នកតាយនូវនិមិត្ត
 ក៏មិនមុតពុះ ។

(៧៨) បញ្ចប់ កិច្ចការ អង្គុយ សម្រាក ភាព សុភាសិត ហោតិ នោ ទុក្ខាសិតា អនុវត្តា ធម៌ អនុវត្តា វិញ្ញាណំ ។ កតមេហំ បញ្ចប់ ។ កាលេន ធម៌ ភាសិតា ហោតិ សត្វា ធម៌ ភាសិតា ហោតិ សណ្តា ធម៌ ភាសិតា ហោតិ អត្តសញ្ញាណ ធម៌ ភាសិតា ហោតិ មេត្តចំត្រេន ធម៌ ភាសិតា ហោតិ ។ ឥមេហំ ទោ កិច្ចការ បញ្ចប់ អង្គុយ សម្រាក ភាព សុភាសិត ហោតិ នោ ទុក្ខាសិតា អនុវត្តា ធម៌ អនុវត្តា វិញ្ញាណំ ។

(៧៩) យំ^(១) កិច្ចការ សីលវិន័យ បទដ្ឋិតា កុលំ ឧបសគ្គមន្តំ តត្ថ មនុស្សា បញ្ចប់ ហំនេហំ តហំ បុត្តំ បសវន្តំ ។ កតមេហំ បញ្ចប់ ។ យស្មី កិច្ចការ សមយេ សីលវិន័យ បទដ្ឋិតេ កុលំ ឧបសគ្គមន្តំ មនុស្សានំ^(២) ទិស្វា ចំត្រានិ បសិទ្ធជំ សត្តសំវត្តនិកំ កិច្ចការ តំ កុលំ តស្មី សមយេ បទដ្ឋិតំ ហោតិ ។ យស្មី កិច្ចការ សមយេ សីលវិន័យ បទដ្ឋិតេ កុលំ ឧបសគ្គមន្តំ

១ ១. យស្មី វិញ្ញាណំ សមយេ ។ ២ ១. មនុស្សា វិស្វា ចំត្រានិ បសាទេតិ ។

(៧៨) ម្នាលកិច្ចការខ្សោយ វាចាដែលប្រកបដោយអង្គ ៤ ឈ្មោះថាសុភាសិត មិនមែនជាទុក្ខាសិត ជាវាចាមិនប្រកបដោយទោស ផង ដែលពួកអ្នកប្រាជ្ញ មិនគប្បីគំរងៀលផង ។ វាចាដែលប្រកប ដោយអង្គ ៥ តើដូចម្តេច ។ គឺវាចាដែលពោលប្រកបភាគកាល ១ វាចាដែលពោលពិត ១ វាចាដែលពោលទន់ភ្លន់ ១ វាចាដែលពោល ប្រកបដោយប្រយោជន៍ ១ វាចាដែលពោលប្រកបដោយមេត្តាចិត្ត ១ ។ ម្នាលកិច្ចការខ្សោយ វាចាដែលប្រកបដោយអង្គ ៥ នេះឯង ឈ្មោះថា សុភាសិត មិនមែនជាទុក្ខាសិតទេ ជាវាចាមិនប្រកបដោយទោសផង ដែលពួកអ្នកប្រាជ្ញ មិនគប្បីគំរងៀលផង ។

(៧៩) ម្នាលកិច្ចការខ្សោយ ពួកបទដ្ឋិតមានសីល ចូលទៅ កាន់ត្រកូលណាហើយ ពួកមនុស្សក្នុងត្រកូលនោះ វាមិនបាន បុណ្យច្រើន ដោយឋានៈ ៥ យ៉ាង ។ ឋានៈ ៥ យ៉ាង តើដូច ម្តេច ។ ម្នាលកិច្ចការខ្សោយ កាលបទដ្ឋិតមានសីល ចូលទៅកាន់ ត្រកូលក្នុងសម័យណាហើយ មនុស្សទាំងឡាយ បានឃើញ ក៏មាន ចិត្តជ្រះថ្លា ម្នាលកិច្ចការខ្សោយ ត្រកូលនោះ ក៏ប្រតិបត្តិប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីទៅកាន់ស្ថានសួគ៌ ក្នុងសម័យនោះ ។ ម្នាលកិច្ចការខ្សោយ កាលបទដ្ឋិតមានសីល ចូលទៅកាន់ត្រកូលក្នុងសម័យណាហើយ

មនុស្ស បញ្ចុដ្ឋេន្ត្រំ អភិវាទេន្ត្រំ អាសនំ នេន្ត្រំ
 ទ្វាគុលំកសំវត្តនំកំ ភិក្ខុវេ តំ កុលំ ភស្មី
 សមយេ បដិបដំ បដិបដ្ឋំ ហោតិ ។ យស្មី
 ភិក្ខុវេ សមយេ សីលវន្តេ បព្វជិតេ កុលំ
 ឧបសង្កមន្តេ មនុស្សា មន្ទ្រាមលំ បដិវិនេន្ត្រំ^(១)
 មហោសក្ខសំវត្តនំកំ ភិក្ខុវេ តំ កុលំ ភស្មី
 សមយេ បដិបដំ បដិបដ្ឋំ ហោតិ ។ យស្មី
 ភិក្ខុវេ សមយេ សីលវន្តេ បព្វជិតេ កុលំ ឧបសង្ក-
 មន្តេ មនុស្សា យថាសន្តិ យថាគលំ សំវិកជន្ត្រំ
 មហាកោតសំវត្តនំកំ ភិក្ខុវេ តំ កុលំ ភស្មី សមយេ
 បដិបដំ បដិបដ្ឋំ ហោតិ ។ យស្មី ភិក្ខុវេ សមយេ
 សីលវន្តេ បព្វជិតេ កុលំ ឧបសង្កមន្តេ មនុស្សា
 បរិបុច្ឆន្តំ បរិបញ្ញន្តំ ធម្មំ សុណន្តំ មហាបញ្ញា-
 សំវត្តនំកំ ភិក្ខុវេ តំ កុលំ ភស្មី សមយេ
 បដិបដំ បដិបដ្ឋំ ហោតិ ។ យស្មី ភិក្ខុវេ សមយេ
 សីលវន្តោ បព្វជិតា កុលំ ឧបសង្កមន្តិ ភក្ខ មនុស្សា
 ឥមេហិ បក្ខហិ ហានេហិ តហំ មុញ្ញំ ចសវន្តិកំ ។

១. បដិវិនេន្ត្រំ ។

ពួកមនុស្ស រមែងក្រោកខ្ពស់ថ្វាយបង្គំ ក្រលាសនៈប្រគេន ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូលនោះកំប្រតិបត្តិរូបដិបថាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 ទៅកាន់ត្រកូលខ្ពង់ខ្ពស់ ក្នុងសម័យនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបព្វជិតមានសីល ចូលទៅកាន់ត្រកូលក្នុងសម័យណាហើយ ពួក
 មនុស្ស ក៏បន្ទាប់នឹងមន្ទិលគិរសចក្កិកំណាញ់ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ត្រកូលនោះកំប្រតិបត្តិរូបដិបថា ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបាននូវយសសក្តិធំ
 ក្នុងសម័យនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាលបព្វជិតមានសីល
 ចូលទៅកាន់ត្រកូលក្នុងសម័យណាហើយ ពួកមនុស្ស រមែងចែករំលែក
 (នូវទាន) ភាមសមគួរដល់សេចក្តីអភិភាព ភាមសមគួរដល់កម្លាំង ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូលនោះកំប្រតិបត្តិរូបដិបថាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បី
 បាននូវភោគសម្បទាច្រើន ក្នុងសម័យនោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 កាលបព្វជិតមានសីល ចូលទៅកាន់ត្រកូលក្នុងសម័យណាហើយ ពួក
 មនុស្សក៏សាកសួរសាកល្បងស្តាប់ចម្លើយ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ត្រកូលនោះ
 កំប្រតិបត្តិរូបដិបថាប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីបាននូវបញ្ញាច្រើន ក្នុងសម័យ
 នោះ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកបព្វជិតមានសីល ចូលទៅកាន់
 ត្រកូលក្នុងសម័យណាហើយ ពួកមនុស្សក្នុងត្រកូលនោះ រមែងបាន
 បុណ្យច្រើនដោយឋានៈ៨ យ៉ាងនេះ ។

[១០០] ចក្ខុវិស័យ ភិក្ខុវេទនា វិស្សាយាម ធាតុយោ ។
 កតតោ បញ្ច ។ ឥន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ កាមេ(១)
 មនសិករោតោ កាមេសុ ចិត្តំ ន បច្ចុទ្ធតិ ន
 ចសីនតិ ន សន្តិដ្ឋតិ ន វិមុទ្ធតិ នេត្តុខ្មំ ទោ
 ចនស្ស មនសិករោតោ នេត្តុខ្មំ ចិត្តំ បច្ចុទ្ធតិ
 ចសីនតិ សន្តិដ្ឋតិ វិមុទ្ធតិ តស្ស តំ ចិត្តំ សុភតំ
 សុភាវិតំ សុវុដ្ឋិតំ សុវិមុត្តំ សុវិសំយុត្តំ កាមេហិ យេ
 ច កាមប្បទ្ធយា ឧប្បដ្ឋន្តិ អាសវា វិឃាតបរិណ្ណហា
 មុត្តោ សោ តេហិ ច សោ តំ វេនចំ វេធិយតិ ។
 ឥនមត្តាតំ កាមាចំ វិស្សាយាម ។ ចុន ចេវ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវេ ព្យាបាទំ មនសិករោតោ ព្យាបាទេ
 ចិត្តំ ន បច្ចុទ្ធតិ ន ចសីនតិ ន សន្តិដ្ឋតិ
 ន វិមុទ្ធតិ អព្យាបាទំ ទោ ចនស្ស មនសិ-
 ករោតោ អព្យាបាទេ ចិត្តំ បច្ចុទ្ធតិ ចសីនតិ
 សន្តិដ្ឋតិ វិមុទ្ធតិ តស្ស តំ ចិត្តំ សុភតំ សុភាវិតំ
 សុវុដ្ឋិតំ សុវិមុត្តំ សុវិសំយុត្តំ ព្យាបាទេន
 យេ ច ព្យាបាទប្បទ្ធយា ឧប្បដ្ឋន្តិ អាសវា

១ ១. ឆ. ៣៦ ។

[១០០] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពួកពានុវេទនាសំរេចនោះ
 មាន៤យ៉ាង ។ ពានុវេទនាសំរេចនោះ យ៉ាង តើដូចម្តេច ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាលភិក្ខុក្នុងសាសនានោះ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវកាម
 ទាំងឡាយ ចិត្តក៏មិនស្រុះទៅ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនជ្រប់ទៅ ក្នុង
 កាមទាំងឡាយ មួយទៀត កាលបើកិច្ចនោះ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវទេស្តៈ
 ចិត្តក៏ស្រុះទៅ ជ្រះថ្លា តាំងនៅស្ងប់ក្នុងទេស្តៈ ចិត្តនោះរបស់កិច្ចនោះ
 ក៏ប្រព្រឹត្តទៅល្អចំរើនល្អ ដាច់ស្រឡះ ផុតស្រឡះ ប្រាសស្រឡះ
 ចាកកាមទាំងឡាយ អាសវៈទាំងឡាយណា មានកាមជាបច្ច័យ
 តាំងមកនូវសេចក្តីទុក្ខនឹងសេចក្តីព្រៃលំទ្រាំយកើតឡើង បុគ្គលនោះក៏ផុត
 ចាកអាសវៈទាំងនោះ បុគ្គលនោះក៏លែងទទួលនូវវេទនានោះ ។ នេះ
 ហៅថា ការលាស់ចេញនូវកាមទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 មួយទៀត កាលភិក្ខុធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសេចក្តីព្យាបាទ ចិត្តក៏មិនស្រុះ
 ទៅ មិនជ្រះថ្លា មិនតាំងនៅ មិនជ្រប់ទៅ ក្នុងសេចក្តីព្យាបាទ
 កាលបើកិច្ចនោះ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសេចក្តីមិនព្យាបាទ ចិត្តក៏ស្រុះទៅ
 ជ្រះថ្លា តាំងនៅស្ងប់ក្នុងសេចក្តីមិនព្យាបាទ ចិត្តនោះរបស់កិច្ចនោះ
 ប្រព្រឹត្តទៅល្អ ចំរើនល្អ ដាច់ស្រឡះ ផុតស្រឡះ ប្រាសស្រឡះ
 ចាកសេចក្តីព្យាបាទ អាសវៈទាំងឡាយណា មានព្យាបាទជាបច្ច័យ

វិហារតបរិទ្យាហា ឌុត្តោ សោ តេហិ ន សោ
 តំ វេទំ វេទិយតិ ។ ឥន្ទមគ្គាតំ ព្យាបាទស្ស
 ធិស្សរណំ ។ បុន ចចរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ វិហាសំ
 មនសិករោតោ វិហាសាយ ចិត្តំ ន ចត្វាទូតិ ន
 ចសីនតិ ន សន្តិដ្ឋតិ ន វិធុទូតិ អវិហាសំ ទោ
 ចនស្ស មនសិករោតោ អវិហាសាយ ចិត្តំ ចត្វាទូតិ
 ចសីនតិ សន្តិដ្ឋតិ វិធុទូតិ តស្ស តំ ចិត្តំ សុកតំ
 សុកាវិតិ សុវដ្ឋិតំ សុវិធុតំ សុវិសំយុត្តំ វិហាសាយ យេ
 ច វិហាសាចទ្ធាយា ទច្ឆន្តិដ្ឋិ អាសវិ វិហារតបរិទ្យាហា
 ឌុត្តោ សោ តេហិ ន សោ តំ វេទំ វេទិយតិ ។
 ឥន្ទមគ្គាតំ វិហាសាយ ធិស្សរណំ ។ បុន ចចរំ
 ភិក្ខុវេ ភិក្ខុវោ រូមេ មនសិករោតោ រូមេសុ ចិត្តំ
 ន ចត្វាទូតិ ន ចសីនតិ ន សន្តិដ្ឋតិ ន វិធុទូតិ
 អរូមំ ទោ ចនស្ស មនសិករោតោ អរូមេ ចិត្តំ
 ចត្វាទូតិ ចសីនតិ សន្តិដ្ឋតិ វិធុទូតិ តស្ស តំ ចិត្តំ
 សុកតំ សុកាវិតិ សុវដ្ឋិតំ សុវិធុតំ សុវិសំយុត្តំ រូមេហិ

នាំមកទូរសេចក្តីទុក្ខនឹងសេចក្តីត្រូវលំបាក កើតឡើង បុគ្គល
 នោះ ក៏ផុតចាកភាសាវិទ្យានោះ បុគ្គលនោះ ក៏រលីងទទួលនូវវេទនា
 នោះ ។ នេះហៅថា ការលោសំចេញនូវព្យាបាទ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ខ្យាយ មួយទៀត កាលភិក្ខុធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសេចក្តីបៀតបៀន ចិត្តក៏
 មិនស្រួលទេ មិនជ្រៅថ្លា មិនតាំងនៅ មិនជ្រប់នៅក្នុងសេចក្តីបៀតបៀន
 កាលបើភិក្ខុនោះ ធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសេចក្តីមិនបៀតបៀន ចិត្តក៏ស្រួល
 ជ្រៅថ្លាតាំងនៅស្ងប់ក្នុងសេចក្តីមិនបៀតបៀន ចិត្តនោះរបស់ភិក្ខុនោះ
 ច្រឡឹងទៅល្អ ចំរើនល្អ ដាច់ស្រឡះ ផុតស្រឡះ ប្រាសស្រឡះ
 ចាកសេចក្តីបៀតបៀន ឯភាសាវិទ្យានោះខ្យាយណា មានសេចក្តីបៀត
 បៀនជាច្រើន នាំមកទូរសេចក្តីទុក្ខ នឹងសេចក្តីត្រូវលំបាក កើតឡើង
 បុគ្គលនោះ ក៏ផុតចាកភាសាវិទ្យានោះ បុគ្គលនោះរលីងទទួលនូវ
 វេទនានោះ ។ នេះហៅថា ការលោសំចេញនូវសេចក្តីបៀតបៀន ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងខ្យាយ មួយទៀត កាលភិក្ខុធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសេចក្តីបៀតបៀន
 ចិត្តក៏មិនស្រួលទេ មិនជ្រៅថ្លា មិនតាំងនៅ មិនជ្រប់នៅក្នុងសេចក្តីបៀត
 បៀន កាលបើភិក្ខុនោះធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសេចក្តីមិនបៀតបៀន ចិត្តក៏ស្រួល
 ជ្រៅថ្លា តាំងនៅស្ងប់ក្នុងចិត្តនោះ ចិត្តនោះរបស់ភិក្ខុនោះ ច្រឡឹងទៅល្អ
 ចំរើនល្អ ដាច់ស្រឡះ ផុតស្រឡះ ប្រាសស្រឡះចាកសេចក្តីបៀតបៀន

បទដ្ឋបទស្តាយកា ក្រាហ្វិលីប្យា

យេ ធី រូបធម្មត្រយា ឧប្បជ្ឈន្តិ អាសវា វិហាតចវិទ្យាហា
 ឧត្តោ សោ តេហិ ន សោ តំ វេទនំ វេទិយតិ ។
 ននមក្កាតំ រូបាធិ ធិស្សរណំ ។ មុន ចបរំ កិក្ខុវេ
 កិក្ខុវោ សញ្ញាយំ មនសិករោតោ សញ្ញាយេ ចិន្តំ
 ន បក្ខទ្ធតិ ន បសីនតិ ន សន្តិដ្ឋតិ ន វិមុត្តតិ
 សញ្ញាយនិរោធំ ទោ មនស្ស មនសិករោតោ សញ្ញា-
 យនិរោធ ចិន្តំ បក្ខទ្ធតិ បសីនតិ សន្តិដ្ឋតិ វិមុត្តតិ
 តស្ស តំ ចិន្តំ សុកតំ សុកាវិតំ សុវុដ្ឋិតំ សុវិមុត្តំ
 សុវិសំយុត្តំ សញ្ញាយេន យេ ធី សញ្ញាយធម្មត្រយា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ អាសវា វិហាតចវិទ្យាហា ឧត្តោ សោ តេហិ
 ន សោ តំ វេទនំ វេទិយតិ ។ ននមក្កាតំ សញ្ញា-
 យស្ស ធិស្សរណំ ។ តស្ស កាមនន្តិចិ ធានុសេតិ
 ត្យាចានន្តិចិ ធានុសេតិ វិហាសានន្តិចិ ធានុសេតិ
 រូបនន្តិចិ ធានុសេតិ សញ្ញាយនន្តិចិ ធានុសេតិ

បទដ្ឋបទស្តាយកា ក្រាហ្វិលីប្យា

កាសវៈ តាំងឡាយណា មានរូបជាបច្ច័យ តាំងមកនូវសេចក្តីទុក្ខនឹង
 ក្រវល់ក្រវាយកើតឡើង កិក្ខុនោះ ក៏ផុតចាកកាសវៈ តាំងនោះ កិក្ខុ
 នោះវិលនឹងទទួលនូវវេទនានោះ ។ នេះហៅថា ការរលាស់ចេញ
 នូវរូបតាំងឡាយ ។ ម្ចាស់កិក្ខុតាំងឡាយ មួយទៀត កាល
 កិក្ខុធ្វើទុកក្នុងចិត្តនូវសក្តាយ ចិត្តក៏មិនស្ករទៅ មិនជ្រេថ្លា មិន
 តាំងនៅ មិនជ្រប់នៅក្នុងសក្តាយ កាលបើកិក្ខុនោះ ធ្វើទុកក្នុងចិត្ត
 នូវសក្តាយនិរោធនៃមួយយ៉ាង ចិត្តក៏ស្ករទៅ ជ្រេថ្លា តាំងនៅសិប្ប
 ក្នុងសក្តាយនិរោធមាន ចិត្តនោះរបស់កិក្ខុនោះ ប្រព្រឹត្តទៅល្អ
 ចំរើនល្អ ដាច់ស្រឡះ ផុតស្រឡះ ប្រាសស្រឡះចាកសក្តាយ
 កាសវៈ តាំងឡាយណា មានសក្តាយជាបច្ច័យ តាំងមកនូវសេចក្តីទុក្ខ
 នឹងសេចក្តីក្រវល់ក្រវាយកើតឡើង កិក្ខុនោះក៏ផុតចាកកាសវៈ តាំងនោះ
 កិក្ខុនោះវិលនឹងទទួលនូវវេទនានោះ ។ នេះហៅថា ការរលាស់
 ចេញនូវសក្តាយ ។ សេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងកាមក្តី របស់កិក្ខុនោះ
 ក៏មិនបានកើត សេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងការព្យាបាទក្តី ក៏មិនបានកើត
 សេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងការបៀតបៀនក្តី ក៏មិនបានកើត សេចក្តីត្រេកអរ
 ក្នុងរូបក្តី ក៏មិនបានកើត សេចក្តីត្រេកអរ ក្នុងសក្តាយក្តី ក៏មិនបានកើត

សោ តាមនន្ទិយាមិ អនុសយា ឡាទាននន្ទិយាមិ
អនុសយា វិហោសានន្ទិយាមិ អនុសយា រូបនន្ទិ-
យាមិ អនុសយា សញ្ញាយនន្ទិយាមិ អនុសយា
អយំ វុទ្ធិកិ កិច្ចវេ កិច្ច ធិរាលយោ អន្ទេដ្ឋិ តណ្ហា
វិដ្ឋយំ សញ្ញាជំនំ សន្នាមាទាភិសមយា អន្តមកាសិ
ទុក្ខស្ស ។ ឥមា ទោ កិច្ចវេ ចក្ខុ ធិស្សរណីយោ
ទាតុយោតិ ។

ព្រាហ្មណវិញ្ញា ចក្ខុវេ ។

បនុញ្ញា ចល្លាសពេ និដ្ឋិតោ ។

ធិស្សន្តិ

សោណោ ខោណោ សង្ការោ
ការណទាលី ច បិដ្ឋិយាធិ
សុចិទា ច វស្សា ភិមា
កុលំ ធិស្សរណីយេន ទាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុនេះគឺជាគតតោលថា មិនមានសេចក្តីកាល័យ
បានផ្តាច់បំផ្លាញល្អ បានកំចាត់កំចាយនូវសញ្ញាជនៈ ព្រោះមិន
ដេកត្រាក្នុងសេចក្តីត្រេកអរក្នុងកាមផង មិនដេកត្រាក្នុងសេចក្តីត្រេកអរ
ក្នុងព្យាបាទផង មិនដេកត្រាក្នុងសេចក្តីត្រេកអរក្នុងការចៀនចៀនផង
មិនដេកត្រាក្នុងសេចក្តីត្រេកអរក្នុងរូបផង មិនដេកត្រាក្នុងសេចក្តីត្រេកអរ
ក្នុងសក្កាយផង ហើយធ្វើនូវចិត្តផុតវិនិច្ឆ័យ ព្រោះបានត្រាស់ដឹងនូវ
មានដោយប្រពៃ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធាតុទាំងឡាយ ដែល
គួររលាស់ចេញ មាន ៨ យ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ ព្រាហ្មណវិញ្ញា ទី ៧ ។

ចប់ ចល្លាសពេ ទី ២ ។

ទុក្ខានៃព្រាហ្មណវិញ្ញាដោះដី

ធិយាយភំតិសោណព្រាហ្មណំ ។ ខោណព្រាហ្មណំ ។
សង្ការព្រាហ្មណំ ។ ការណបាលីព្រាហ្មណំ ។ បិដ្ឋិយា-
ធិព្រាហ្មណំ ។ មហាសុបិទ ។ វៀងភ្នៀង ។ វិចា ។
ត្រកូល ។ ធាតុទាំងឡាយ ដែលគួររលាស់ចេញ ។ ។

បញ្ចមបណ្ណសកា

កិមិលវិគ្គោ(*)

[១០០] ឯកំ សមយំ កតវំ កំមិលាយំ(២)
វិហារិ វេទ្យវេ ។ អថទោ អាយស្មា កំមិលោ(៣)
យេន កតវំ តេនុបសន្តិមិ ឧបសន្តិមិ កតវន្តំ
អភិវំទេត្វា ឯកមន្តំ ឯសិធិ ។ ឯកមន្តំ ឯសិធិ
ទោ អាយស្មា កំមិលោ កតវន្តំ ឯតទរោច កោ ទុ
ទោ កន្តេ ហេតុ កោ ចតុយោ យេន ឧបាសតេ
បវិទិត្តតេ សន្ធាម្មា ន ចិវដ្ឋិតិកោ ហោតិ ។
នេ កំមិល ឧបាសតេ បវិទិត្តតេ កិក្ខុ កិក្ខុធិយោ
ឧបាសតា ឧបាសិកាយោ សត្វិ អតារវំ វិហារន្តំ
អប្បតិស្សា នម្មេ អតារវំ វិហារន្តំ អប្បតិស្សា សាធូ
អតារវំ វិហារន្តំ អប្បតិស្សា សិស្តាយ អតារវំ វិហារន្តំ
អប្បតិស្សា អញ្ញមញ្ញំ អតារវំ វិហារន្តំ អប្បតិស្សា ។
អយំ ទោ កំមិល ហេតុ អយំ ចតុយោ

១-២-៣ ៩. ចិវិលវិគ្គោ ។ កិមិលាយំ ។ កិមិលោ ។

បញ្ចមបណ្ណសកា

កិមិលវិគ្គោ

[១០១] សមិយមួយ ព្រះដីមានព្រះភាគច្រើនក្នុងវត្តវេទ្យវេ
ដីស្រុកកំមិលា ។ គ្រានោះ ព្រះកំមិលៈដីមានកាយ ចូលទៅគាល់
ព្រះដីមានព្រះភាគ លុះចូលទៅដល់ហើយ ក្របថ្កាបបង្ខំព្រះដីមាន
ព្រះភាគ រួចអង្គុយក្នុងទីដីសមគួរ ។ លុះព្រះកំមិលៈដីមានកាយ
អង្គុយក្នុងទីដីសមគួរហើយ បានក្របបង្ខំទូលស្រូវព្រះដីមានព្រះភាគ
ដូច្នោះថា បតិព្រះអង្គដ៏ចំរើន ចុះហេតុដូចម្តេច បង្ខំដូចម្តេច
ដែលព្រះគោជាគតបរិនិព្វានទៅ ព្រះសច្ចម្មមិនប្រតិស្តានទៅយូរបាន ។
ម្ចាស់កំមិល កាលព្រះគោជាគតបរិនិព្វានទៅ ក្នុងកិក្ខុ កិក្ខុធិ ។ បុរសក
។ បុរសិកា ក្នុងសាសនានេះ មិនគោរព មិនកោតក្រីក្រក្នុងព្រះសាស្តា
មិនគោរព មិនកោតក្រីក្រ ក្នុងព្រះធម៌ មិនគោរព មិនកោតក្រីក្រ
ក្នុងព្រះសង្ឃ មិនគោរព មិនកោតក្រីក្រ ក្នុងសិក្ខា មិនគោរព មិន
កោតក្រីក្រ ក្នុងវិញ្ញាណ ។ ម្ចាស់កំមិលៈ នេះឯងជាហេតុ នេះជាបង្ខំ

យេន តថាគតេ បរិធិត្ថតេ សទ្ធាន្តោ ន ចិវដ្ឋិតិកោ
 ហោតីតិ ។ កោ ចន កន្តោ ហេតុ កោ ចន្ទយោ
 យេន តថាគតេ បរិធិត្ថតេ សទ្ធាន្តោ ចិវដ្ឋិតិកោ
 ហោតីតិ ។ ឥន កំមិល តថាគតេ បរិធិត្ថតេ
 ភិក្ខុ ភិក្ខុចិយោ ឧបាសកា ឧបាសិកាយោ សម្មា
 សការវា វិហារន្តិ សច្យតិស្សា នម្មេ សការវា វិហារន្តិ
 សច្យតិស្សា សង្ឃេ សការវា វិហារន្តិ សច្យតិស្សា
 សិក្ខាយ សការវា វិហារន្តិ សច្យតិស្សា អញ្ញមញ្ញំ
 សការវា វិហារន្តិ សច្យតិស្សា ។ អយំ ទោ កំមិល
 ហេតុ អយំ ចន្ទយោ យេន តថាគតេ បរិធិត្ថតេ
 សទ្ធាន្តោ ចិវដ្ឋិតិកោ ហោតីតិ ។

(១០២) ចត្វមេ ភិក្ខុវេ អាទិសំសា ធម្មស្សវេន ។
 កតមេ ចញ ។ អស្សុតំ សុណាតិ សុតំ បរិយោទបេតិ
 កន្តំ វិហានតិ ធិដ្ឋំ ឧជំ ករោតិ ចិក្ខមស្ស ចសីនតិ ។
 ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ ចញ អាទិសំសា ធម្មស្សវេនតិ ។

ដែលព្រះគោតមបរិច្ចាគទៅ ព្រះសទ្ធាមុខប្រតិស្ឋាននៅយូរបាន ។
 ចតិគ្រិត្រអង្គដ៏ចំរើន ពុះហេតុដូចម្ដេច បន្ថយដូចម្ដេច ដែលព្រះ
 គោតមបរិច្ចាគទៅ ព្រះសទ្ធាមុខប្រតិស្ឋាននៅយូរបាន ។ ម្នាល
 កិមិលៈ កាលព្រះគោតមបរិច្ចាគទៅ ពួកភិក្ខុ ភិក្ខុនី ឧបាសក
 ឧបាសិកា ក្នុងសាសនានេះ មានសេចក្ដីគោរពកោតក្រែង ក្នុងព្រះ
 សាស្តា មានសេចក្ដីគោរពកោតក្រែង ក្នុងព្រះធម៌ មានសេចក្ដីគោរព
 កោតក្រែង ក្នុងព្រះសង្ឃ មានសេចក្ដីគោរពកោតក្រែង ក្នុងសិក្ខា
 មានសេចក្ដីគោរពកោតក្រែងខ្លះខ្លាចខ្លាច ។ ម្នាលកិមិលៈ នេះឯង ជា
 ហេតុ នេះជាបន្ថយ ដែលព្រះគោតមបរិច្ចាគទៅ ព្រះសទ្ធាមុខប្រតិស្ឋាន
 នៅយូរបាន ។

(១០២) ម្នាលភិក្ខុចាំទ្រាយ អាទិសង្ឃវៃកាស្តាប់ព្រះសទ្ធា
 នេះមាន៨យ៉ាង ។ អាទិសង្ឃ៨យ៉ាងគឺអ្វី? ។ គឺអ្នកស្តាប់តែង
 បានស្តាប់រឿងមិនទាន់បានស្តាប់១ រឿងណាដែលចាប់ស្តាប់ហើយ តែ
 មិនទាន់ចូលចិត្តច្បាស់នឹងចូលចិត្តច្បាស់ទៀងបាន១ កំចាត់បង់សេចក្ដី
 សង្ឃឹមរេបញ្ចូលបាន១ ធ្វើសេចក្ដីឃើញឲ្យត្រង់១ ចិត្តអ្នកស្តាប់ វេទន៍
 ជ្រៅ១ ។ ម្នាលភិក្ខុចាំទ្រាយ អាទិសង្ឃវៃកាស្តាប់ធម៌
 មាន៨យ៉ាងនេះ ។

[១១៣] ចតុស្សី កិច្ចសន្យា អង្គការ សមណគោ
 រត្នា កន្ត្រា អស្សុជាតិយោ រាជារមោ យោតិ
 រាជការត្ថោ រត្នា អង្គន្ទ្រ សង្ខំ កថុតិ ។
 កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាជ្ជវេន ជវេន មន្ទវេន
 ទង្គិយោ សោរទូន ។ ឥមេហិ ទោ កិច្ចសន្យា
 ចតុស្សី អង្គការ សមណគោ រត្នា កន្ត្រា
 អស្សុជាតិយោ រាជារមោ យោតិ រាជការត្ថោ រត្នា
 អង្គន្ទ្រ សង្ខំ កថុតិ ។ ឯវេន ទោ កិច្ចសន្យា
 ចតុស្សី ធម្មេហិ សមណគោ កិច្ច អាហុនេយ្យ
 យោតិ មាហុនេយ្យ ធម្មិណេយ្យ អញ្ញសិ-
 ការណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញកេត្តំ លោកស្ស ។
 កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អាជ្ជវេន ជវេន មន្ទវេន
 ទង្គិយោ សោរទូន ។ ឥមេហិ ទោ កិច្ចសន្យា
 ចតុស្សី ធម្មេហិ សមណគោ កិច្ច អាហុនេយ្យ
 យោតិ មាហុនេយ្យ ធម្មិណេយ្យ អញ្ញសិការ-
 ណីយោ អនុត្តរំ បុញ្ញកេត្តំ លោកស្ស ។

[១១៣] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ សេរោគាខេយ្យវិចារេសសំ
 ព្រះរាជា ប្រកបដោយអង្គ៤ ជាសេនាផលព្រះរាជា ជាទីប្រើប្រាស់
 របស់ព្រះរាជា ផល់ខ្ញុំការរាប់ជាអង្គរបស់ព្រះរាជាបាន ។ ប្រកប
 ដោយអង្គ៤ យ៉ាងអីវុះ ។ ឥមានចិត្តត្រង់ ១ មានសន្ទុះស្យៀន ១
 មានចិត្តទង់ ១ មានចិត្តអត់ពង់ ១ មានចិត្តស្ងប់ស្ងៀម ១ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ សេរោគាខេយ្យវិចារេសសំព្រះរាជា ប្រកបដោយអង្គ
 ទាំង៤នេះ ទើបជាសេនាផលព្រះរាជា ជាទីប្រើប្រាស់របស់ព្រះរាជា
 ផល់ខ្ញុំការរាប់ជាអង្គរបស់ព្រះរាជាបាន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ប្រកបដោយធម៌ទាំង៤ ក៏យ៉ាងនោះដែរ ទើបជាអ្នកទទួលគ្រឿងបូជា
 អនុទ្ធាតុក្នុងក្រុង អនុទ្ធាតុក្នុងស្រុក អនុទ្ធាតុក្នុងភូមិ ជា
 បុញ្ញកេត្តរបស់សត្វលោក រកទេត្តវិទ្យាត្រៃវិសិដ្ឋាន ។ ប្រកប
 ដោយអង្គ៤ យ៉ាង អីវុះ ។ ឥមានចិត្តត្រង់ ១ មានសន្ទុះស្យៀន ១
 មានចិត្តទង់ ១ មានចិត្តអត់ពង់ ១ មានចិត្តស្ងប់ស្ងៀម ១ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៤ យ៉ាងនេះ ទើបជាអ្នកទទួល
 គ្រឿងបូជា អនុទ្ធាតុក្នុងក្រុង អនុទ្ធាតុក្នុងស្រុក អនុទ្ធាតុក្នុងភូមិ ជា
 បុញ្ញកេត្តរបស់សត្វលោក រកទេត្តវិទ្យាត្រៃវិសិដ្ឋាន ។

(១០២) បញ្ចមាណិ ភិក្ខុវេ ពលានិ ។ កាតមាណិ បញ្ច ។ សប្បាគលំ ហិវិគលំ ឱត្តប្បាគលំ វិយគលំ ធម្មាគលំ ។ នមាណិ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ពលានិភិ ។

(១០៣) បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ចេតោទីលា ។ កាតមេ បញ្ច ។ នន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្វំ កាដ្ឋតំ វិចិត្តិកំ ធានិមុត្តំ ន សម្មសីនតំ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្វំ កាដ្ឋតំ វិចិត្តិកំ ធានិមុត្តំ ន សម្មសីនតំ កស្ស ចិត្តំ ន នមតិ អាតច្យាយ អនុយោកាយ សាតទ្វាយ ធម្មាធាយ យស្ស ចិត្តំ ន នមតិ អាតច្យាយ អនុយោកាយ សាតទ្វាយ ធម្មាធាយ អយំ ធម៌មោ ចេតោទីលា ។ បុន ចចរំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ នឌ្ឍេ... សង្ឃេ... សិក្ខាយ... សត្រិហ្មចារិសុ កុចិតោ ហោតិ អនត្តមនោ អាហាតចិត្តោ ទីលនាតោ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ សត្រិហ្មចារិសុ កុចិតោ ហោតិ អនត្តមនោ អាហាតចិត្តោ ទីលនាតោ កស្ស ចិត្តំ

(១០៤) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពលៈនេហោន ថយ៉ានិ ។ ពលៈថ យ៉ានិភិវិទុន ។ ភិសទ្ធាពលៈ ១ ហិវិពលៈ ១ ឧត្តប្បាគលៈ ១ វិយពលៈ ១ ធម្មាគលៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពលៈខាន ថយ៉ានិខេវេនិ ។

(១០៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំរើនិវិទុននេហោន ថយ៉ានិ ។ ចំរើនិវិទុន ថយ៉ានិភិវិទុន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុកុណសសនា នេះ សង្ឃិយឡើងឆ្ងល់ មិនចុះចិត្តសិបំ មិនជ្រះថ្លាក្នុងព្រះសាស្តា ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាសង្ឃិយ ឡើងឆ្ងល់មិនចុះចិត្តសិបំ មិនជ្រះ ថ្លាក្នុងព្រះសាស្តា ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ មិនបង្ហូរទៅ ដើម្បីដុតកំដៅ កិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយៗ ដើម្បីធ្វើមិនដាច់ ដើម្បីតាំងមាំ ចិត្ត របស់ភិក្ខុណា មិនបង្ហូរទៅ ដើម្បីដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកប រឿយៗ ដើម្បីធ្វើមិនដាច់ ដើម្បីតាំងមាំ នេះជាចំរើនិវិទុនទី ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុកុណិទេនមិ... កុណិទេសង្ឃ... កុណិសិកា... ភិក្ខុមានចិត្តទំនាក់ទំនងខ្លាំងក្លាញ់ ចំរើនិវិទុនកុណិសត្រិហ្ម- ចារិទាំងឡាយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា មានចិត្តទំនាក់ទំនង ខ្លាំងក្លាញ់ ចំរើនិវិទុនកុណិសត្រិហ្មចារិទាំងឡាយ ចិត្តរបស់ភិក្ខុនោះ

ន ធម៌ អាតច្បាយ អនុយោកាយ សាតត្វាយ
ចតាតាយ យស្ស ចិត្តំ ន ធម៌ អាតច្បាយ
អនុយោកាយ សាតត្វាយ ចតាតាយ អយំ
បញ្ចមោ ចេតោទីលា ។ នមេ ចោ ភិក្ខុវេ
បញ្ច ចេតោទីលាតិ ។

[១០៦] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ ចេតសោ វិធិតត្វា ។
កាតថេ បញ្ច ។ នន ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាមេសុ អវិករកោ
ហោតិ អវិកតត្ថេ អវិកតច្បមោ អវិកតចិចាសោ
អវិកតចវិធាហោ អវិកតតណ្ហោ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ កាមេសុ អវិករកោ ហោតិ អវិកតត្ថេ
អវិកតច្បមោ អវិកតចិចាសោ អវិកតចវិធាហោ
អវិកតតណ្ហោ ធស្ស ចិត្តំ ន ធម៌ អាតច្បាយ
អនុយោកាយ សាតត្វាយ ចតាតាយ យស្ស ចិត្តំ
ន ធម៌ អាតច្បាយ អនុយោកាយ សាតត្វាយ
ចតាតាយ អយំ បមោ ចេតសោ វិធិតត្វោ ។

បំបង្ហានៅ ដើម្បីដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយៗ ដើម្បីធ្វើ
មិនដាច់ ដើម្បីតាំងមាំ ចំនួនរបស់ភិក្ខុណា មិនបង្ហានៅ ដើម្បីដុតកំដៅ
កិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយៗ ដើម្បីធ្វើមិនដាច់ ដើម្បីតាំងមាំ នេះជា
ចំរើនៃចិត្តទី៩ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ចំរើនៃចិត្តមាន៩ យ៉ាងនេះឯង ។
[១០៦] ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ចំណង់នៃចិត្តនេះមាន៩ យ៉ាង ។
ចំណង់នៃចិត្ត៩ យ៉ាងនីមួយៗ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនា
នេះ មិនទាន់ប្រាសចាកកម្រិត មិនទាន់ប្រាសចាកនេះ មិនទាន់ប្រាស
ចាកសេចក្តីស្រឡាញ់ មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីស្រឡាត មិនទាន់
ប្រាសចាកសេចក្តីក្រហល់ក្រហាយ មិនទាន់ប្រាសចាកតណ្ហា ក្នុងកាម
តាំងឡាយ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុតាំងឡាយ ភិក្ខុណា មិនទាន់ប្រាស
ចាកកម្រិត មិនទាន់ប្រាសចាកនេះ មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តី
ស្រឡាញ់ មិនទាន់ប្រាសចាកសេចក្តីស្រឡាត មិនទាន់ប្រាស
ចាកសេចក្តីក្រហល់ក្រហាយ មិនទាន់ប្រាសចាកតណ្ហា ក្នុងកាម
តាំងឡាយ ចំនួនរបស់ភិក្ខុនោះ មិនបង្ហានៅ ដើម្បីដុតកំដៅ
កិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយៗ ដើម្បីធ្វើមិនដាច់ ដើម្បីតាំងមាំ ចិត្ត
របស់ភិក្ខុណា មិនបង្ហានៅ ដើម្បីដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកប
រឿយៗ ដើម្បីធ្វើមិនដាច់ ដើម្បីតាំងមាំ នេះជាចំណង់នៃចិត្តទី១ ។

បុទ ចរាវ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កាយេ អវិភវតោ ហោតិ...
 រូបេ អវិភវតោ ហោតិ... យាវនត្ថំ ធុណវនេហតំ
 កុញ្ញត្វា សេយ្យសុទំ ចស្សសុទំ មិទ្ធសុទំ អនុយុត្តោ
 វិចារតិ .. អញ្ញាតាវ នេវនិកាយំ បណិសាយ
 ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ ឥមិចាហំ សីលេន វា វតេន វា
 តថេន វា ព្រហ្មចរិយេន វា នេវេ វា ភវិស្សាមិ
 នេវញ្ញាតោ វាតិ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អញ្ញាតាវ
 នេវនិកាយំ បណិសាយ ព្រហ្មចរិយំ ចរតិ ឥមិចាហំ
 សីលេន វា វតេន វា តថេន វា ព្រហ្មចរិយេន វា
 នេវេ វា ភវិស្សាមិ នេវញ្ញាតោ វាតិ តស្ស ចិត្តំ
 ន ធមតិ អាតច្បាយ អនុយោកាយ សាតទ្ធាយ
 ចតាតាយ យស្ស ចិត្តំ ន ធមតិ អាតច្បាយ
 អនុយោកាយ សាតទ្ធាយ ចតាតាយ អយំ បញ្ចមោ
 ចេតសោ វិនិកទ្វា ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច
 ចេតសោ វិនិកទ្វាតិ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត ភិក្ខុមិនទាន់ប្រាសចាកការប្រកបក្នុង
 កាយ... មិនទាន់ប្រាសចាកការប្រកបក្នុងរូប... ចរិកាតទាល់តែផ្អែក
 ពេញពោះ ប្រគបការដេកជាសុខ ផ្អែកជាសុខ លត់ជាសុខ... ប្រព្រឹត្ត
 ព្រហ្មចរិយៈដោយក្រុង ខ្លះទៅនិកាយណាមួយថា កាតាតញ្ញនិក
 បានជាទៅតាសក្កិធំ ឬទៅតាសក្កិក្នុង ដោយសីលនេះ វត្តនេះ សេចក្តី
 ស្វាយមនេះឬដោយព្រហ្មចរិយៈនេះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណា
 ប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈដោយក្រុងទៅនិកាយណាមួយថា កាតាតញ្ញនិក
 បានជាទៅតាសក្កិធំ ឬទៅតាសក្កិក្នុង ដោយសីលនេះ វត្តនេះ សេចក្តី
 ស្វាយមនេះឬដោយព្រហ្មចរិយៈនេះ មិនប្រសើរក្នុងនោះ មិនប្រសើរទៅ
 ដើម្បីដុតកំដៅកិលេស ដើម្បីប្រកបរឿយ ។ ដើម្បីធ្វើមិនដាច់ ដើម្បី
 តាំងចាំ មិនប្រសើរក្នុងនោះ មិនប្រសើរទៅ ដើម្បីដុតកំដៅកិលេស
 ដើម្បីប្រកបរឿយ ។ ដើម្បីធ្វើមិនដាច់ ដើម្បីតាំងចាំ នេះជាចំណងវិនិច្ឆ័យ
 ចិត្តទី ៨ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ចំណងវិនិច្ឆ័យទាំងនេះយ៉ាងនេះ ។

[១០៧] បញ្ចមេ កិច្ចវេ អាចិសំសា យាតុយា ។
 កាតមេ បញ្ច ។ ទុន្ទ បដិបាទតិ ចិខាសំ បដិវិទតិ
 វាតិ អនុណោមេតិ វត្តិ សោទេតិ អាមាវសេសំ
 ចាទេតិ ។ ឥមេ ទោ កិច្ចវេ បញ្ច អាចិសំសា
 យាតុយាតិ ។

[១០៨] បញ្ចមេ កិច្ចវេ អាទិទវា ទន្ទកដ្ឋស្ស
 អទាទេ ។ កាតមេ បញ្ច ។ អចក្កស្សំ មុទំ ទុក្កន្ទំ
 ហោតិ រសហរណិយោ ន វិសុជ្ឈន្តិ ចិត្តំ សេម្ហំ
 ភត្តំ ចរិយោទទ្ធតិ ភត្តមស្ស ទាទេតិ ។ ឥមេ ទោ
 កិច្ចវេ បញ្ច អាទិទវា ទន្ទកដ្ឋស្ស អទាទេ ។
 បញ្ចមេ កិច្ចវេ អាចិសំសា ទន្ទកដ្ឋស្ស ទាទេ ។
 កាតមេ បញ្ច ។ ចក្កស្សំ មុទំ ន ទុក្កន្ទំ ហោតិ
 រសហរណិយោ វិសុជ្ឈន្តិ ចិត្តំ សេម្ហំ ភត្តំ ន
 ចរិយោទទ្ធតិ ភត្តមស្ស ទាទេតិ ។ ឥមេ ទោ កិច្ចវេ
 បញ្ច អាចិសំសា ទន្ទកដ្ឋស្ស ទាទេតិ ។

[១០៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភានិសង្ស័យបរាទេវោន ថ យ៉ាង ។
 ភានិសង្ស័យ យ៉ាងនីអ្វីខ្លះ ។ ធីតិបាតំបដិសេចក្តីហ្មាន ។ កំចាតំបដិ
 សេចក្តីស្រែក ។ ញ៉ាំងឡូលំឡូច្រព្រឹត្តទៅសព្វ ។ ញ៉ាំងសវំសឡស្តាន ។
 ញ៉ាំងកាហារថ្មីដែលនៅសល់ឡឆ្អិន ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភានិសង្ស័យបរា ទាន ថ យ៉ាងនេះឯង ។

[១០៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសក្ករិការមិនទំពារឈើស្កន់
 នេះមាន ថ យ៉ាង ។ ទោស ថ យ៉ាងនីអ្វីខ្លះ ។ ធីមានចក្កមិនស្តាន ។
 មានមិនមានក្លិនស្អុយ ។ សវំសទំសេកហារមិនបរិសុទ្ធ ។ ច្រមាន់
 និរិស្សស្សបរិភោជន ។ មិនឲ្យញ្ចុយ ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ទោសក្ករិការមិនទំពារឈើស្កន់មាន ថ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ភានិសង្ស័យក្ករិការទំពារឈើស្កន់នេះមាន ថ យ៉ាង ។
 ភានិសង្ស័យ យ៉ាងនីអ្វីខ្លះ ។ ធីទំឡមានចក្កស្តាន ។ មានមិនមានក្លិន
 ស្អុយ ។ សវំសទំសេកហារបរិសុទ្ធ ។ ច្រមាន់និរិស្សស្សមិនឲ្យ
 រិភោជន ។ ឲ្យញ្ចុយ ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភានិសង្ស័យក្ករិការ
 ទំពារឈើស្កន់មាន ថ យ៉ាងនេះឯង ។

[១០៩] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាជីនវា អាយតកោណ
 កិតស្សវេន នង្គំ ភណ្ណស្ស ។ កតមេ បញ្ច ។
 អត្តាចិ តស្មី សវេ សារដ្ឋតិ ពវេចិ តស្មី សវេ
 សារដ្ឋន្តិ កហចតិកាចិ ឧជ្ឈាយន្តិ យវេវ មយំ
 កាយាម វិវេកាម សមណា សក្យបុត្តិយា
 កាយន្តិកិ សវក្កត្តិម្យំ វិកាមយមាណស្ស សមាធិស្ស
 ភន្តោ យោតិ បដ្ឋិមា ជនតា ធិដ្ឋានុភតិ អាបដ្ឋតិ ។
 នមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាជីនវា អាយតកោណ
 កិតស្សវេន នង្គំ ភណ្ណស្សតិ ។

[១១០] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាជីនវា មុដ្ឋស្សតិស្ស
 អសឡជាណស្ស វិទ្ធិំ ឱក្កមតោ ។ កតមេ បញ្ច ។
 ទុក្ខំ សុចតិ ទុក្ខំ បដិទុដ្ឋតិ មាបកំ សុចិចំ
 បស្សតិ ទេវតា ន រក្ខន្តិ អសុចិ មុច្ចតិ ។
 នមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាជីនវា មុដ្ឋស្សតិស្ស
 អសឡជាណស្ស វិទ្ធិំ ឱក្កមតោ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ
 អាជីសំសា ឧបដ្ឋិតស្សតិស្ស សឡជាណស្ស វិទ្ធិំ
 ឱក្កមតោ ។ កតមេ បញ្ច ។ សុចំ សុចតិ

[១០៩] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសរបស់បុគ្គលពោលធម៌ដោយ
 សំឡេងប្រៀងវែងនោះមាន៥យ៉ាង ។ ទោស៥យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ អីខ្លះ
 ឯងក៏ត្រេកអរ ក្នុងសំឡេងនោះ ១ ជនទាំងឡាយវេទ ក៏ត្រេកអរ ក្នុង
 សំឡេងនោះ ១ គបាបតិទាំងឡាយ ពោលទោសថា ពួកយើងប្រៀង
 យ៉ាងណា ពួកសមណសក្យបុត្តិយ៍ទាំងនេះ ក៏ប្រៀងយ៉ាងនោះវេទ ១
 បុគ្គលពេញចិត្តក្នុងការស្ត្រីលោកវេយ្យាសំឡេង វេទនិទូបសមាធិ ១
 ពួកជនខាងក្រោយនឹងដល់នូវចិដ្ឋានុភតិ (យកអម្រាបំភាម) ១ ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសរបស់បុគ្គលពោលធម៌ ដោយសំឡេងប្រៀងវែង
 មាន៥យ៉ាងនេះឯង ។

[១១០] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសរបស់បុគ្គលវេកលកំ ភ្លេច
 ស្មារតី មិនដឹងខ្លួននោះមាន៥យ៉ាង ។ ទោស៥យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺវេក
 លកំជាទុក្ខ ១ ភ្នាក់ឡើងជាទុក្ខ ១ យល់សម្លាញ់ ១ ទៅតាមនិរក្ស ១
 អសុចិហារចេញ ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសរបស់បុគ្គលវេក
 លកំ ភ្លេចស្មារតី មិនដឹងខ្លួន មាន៥យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ អាចិសន្សរបស់បុគ្គលវេកលកំ ច្រើនស្មារតី ដឹងខ្លួននោះ
 មាន៥យ៉ាង ។ អាចិសន្ស៥យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺវេកលកំជាសុខ ១

បញ្ចប់បណ្ណាល័យ កិច្ចការវិញ

សុខំ ចដិទុដ្ឋានំ ន ចាបកំ សុចិដំ បស្សតិ នៅតា
រក្ខត្តិ អសុចិ ន មុត្តតិ ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុដេ
បញ្ច អាចិសំសា ឧបដ្ឋិតស្សតិស្ស សឡដាជស្ស
ចិដ្ឋំ ឧត្តមនោតិ ។

កិច្ចការវិញ បរិយាយ ។

ធម្មសូត្រ

កំចិនោ នឌ្ឍស្សវំ
អាជាចិ ច ពលំ ទីលំ
វិចិត្តំ យាតុ កដ្ឋំ កិកំ
មុដ្ឋស្សតិចិ ចាតិ ។

បញ្ចប់បណ្ណាល័យ កិច្ចការវិញ

ព្រកំឡើងជាសុខំ មិនយល់សច្ចិត្រកំ ទេវតាក្រ អសុចិមិន
ហូរចេញ ។ ម្ចាស់កំកុចាំនិទ្រាយ កាន់សិទ្ធិរបស់ចុក្កលដេកលក់
ប្រើស្មារតី អីនិទ្ធី ទាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ កិច្ចការវិញ ទំ ។

ទុក្ខានៃកិច្ចការវិញនោះគឺ

ពោលអំពីរឿងកិច្ចការវិញ ១ អំពីកាន់សិទ្ធិស្តាប់ធម៌ ១
អំពីសេកោជនេយ្យ ១ អំពីធម៌ដាក់ម្ចាស់ ១ អំពីចំរើន
ចិត្ត ១ អំពីចំណងវៃចិត្ត ១ អំពីកាន់សិទ្ធិបរា ១ អំពី
ឈឺស្មន់ ១ អំពីការពោលធម៌ដោយសំឡេងច្រៀងវៃ ១
អំពីការដេកលក់ ក្រេបស្មារតី ។

អញ្ជាសករិក្ខា

[១១១] យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អញ្ជាសក-
បរិកាសកោ អរិយុបវាធិ សត្រិហ្មចារិធំ តស្ស បញ្ច
អាធិណវា ចាដិកម្មា ។ កតមេ បញ្ច ។ ចាណជិកោ
វា ហោតិ ជិន្ទបរិមនោ អញ្ញាតវំ វា សន្តិលិដ្ឋំ អាចន្តិ
អាចន្តិ កាណ្ណំ វា រោតាតន្តិ ដុសតិ សម្មុទ្ពោ
កាលំ ករោតិ កាយស្ស គេតា បរម្មណា អចាយំ
ទុក្ខតិ វិធំចាតំ ចិរយំ ឧបបន្តតិ ។ យោ សោ ភិក្ខុវេ
ភិក្ខុ អញ្ជាសកបរិកាសកោ អរិយុបវាធិ សត្រិហ្ម-
ចារិធំ តស្ស ឧមេ បញ្ច អាធិណវា ចាដិកម្មាតិ ។

[១១២] យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កណ្ឌាណការកោ
កលហាការកោ វិវាណការកោ កស្សការកោ
សង្ឃ អធិការណការកោ តស្ស បញ្ច អាធិណវា
ចាដិកម្មា ។ កតមេ បញ្ច ។ អធិណតំ ចាដិកម្មតិ
អធិណតំ បរិហាយតិ ចាបកោ កំត្តិសន្តោ អន្តក្ខន្ធតិ
សម្មុទ្ពោ កាលំ ករោតិ កាយស្ស គេតា បរម្មណា
អចាយំ ទុក្ខតិ វិធំចាតំ ចិរយំ ឧបបន្តតិ ។

អញ្ជាសករិក្ខា

[១១១] ម្នាលភិក្ខុចាំឯទ្បាយ ភិក្ខុណារោ ប្រទេច ធិរដ្ឋិល
ត្រកោយៈ ចំពោះសត្រិហ្មចារិធំទ្បាយ ទោសថ យ៉ាង តែងប្រាកដ
ឡើងដល់ភិក្ខុនោះ ។ ទោសថ យ៉ាងធិអ្វីខ្លះ ។ គឺជាអ្នកត្រូវ
បាណជិក អស់ដូរកែ១ ជាអ្នកត្រូវកាបខ្លួនដំសៅហ្មឺណាមួយ ១ ជា
អ្នកបំរាស់ទូរណយ៉ាងធ្ងន់ ១ ជាអ្នកស្លាប់វិញ្ញ័យស្មារតី ១ លុះបែក
ព្រាយកងកាយស្លាប់ទៅ កំទៅកើតជាតិវិញ ច្រើន អស្ថុកាយ
នឹងនរក ។ ម្នាលភិក្ខុចាំឯទ្បាយ ភិក្ខុណារោ ប្រទេច ធិរដ្ឋិល
ត្រកោយៈ ចំពោះសត្រិហ្មចារិធំទ្បាយ ទោសថ យ៉ាងនេះ តែង
ប្រាកដឡើងដល់ភិក្ខុនោះ ។

[១១២] ម្នាលភិក្ខុចាំឯទ្បាយ ភិក្ខុណាជាអ្នកធ្វើទូរសេចក្តី
ប្រកួតប្រកាន់ ធ្វើទូរជំលោះ ធ្វើទូរវិវាទ ធ្វើទូរគិរិច្ឆានកថា ធ្វើទូរ
អធិការណកុរិសិទ្ធិ ទោសថ យ៉ាង តែងប្រាកដឡើងដល់ភិក្ខុនោះ ។
ទោសថ យ៉ាងធិអ្វីខ្លះ ។ គឺមិនបានគុណវិសេសដែលខ្លួនមិនទាន់បាន ១
គុណវិសេស ដែលខ្លួនបានហើយសាចស្មុន្យទៅវិញ ១ ក៏គ្មានក្នុងក្រំ
រមែងខ្លះមួយទៅ ១ ស្លាប់វិញ្ញ័យស្មារតី ១ លុះបែកព្រាយកងកាយស្លាប់
ទៅ កំទៅកើតជាតិវិញ ច្រើន អស្ថុកាយ នឹងនរក ។

ចក្ខុវិស័យសាស្ត្រ អញ្ញាសារវិញ្ញា

យោ សោ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ កណ្តាលការកោ
កលហការកោ វិវាទការកោ តស្សការកោ
សង្ឃេ អធិការណការកោ តស្ស ឧបេ បញ្ច
អាទិទវា ចាទិកាផ្លាតិ ។

(១១៣) បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាទិទវា ទុស្សីលស្ស
សីលវិបត្តិយា ។ កកមេ បញ្ច ។ ឥទ ភិក្ខុវេ
ទុស្សីលោ សីលវិបត្តោ បមាធាទិការណំ មហានិ
កោកជាទិ ធិកត្តិ អយំ ភិក្ខុវេ បមមោ អាទិទវេ
ទុស្សីលស្ស សីលវិបត្តិយា ។ ចុន ចេវំ ភិក្ខុវេ
ទុស្សីលស្ស សីលវិបត្តស្ស ចាមកោ កំត្តិសន្តោ
អត្តត្តច្ឆតិ អយំ ភិក្ខុវេ ទុតិយោ អាទិទវេ ទុស្សីលស្ស
សីលវិបត្តិយា ។ ចុន ចេវំ ភិក្ខុវេ ទុស្សីលោ សីល-
វិបត្តោ យញ្ញានេវ ចរិសំ ឧបសង្កមតិ យទិ ទត្តិយចរិសំ
យទិ ព្រាហ្មណចរិសំ យទិ កហចតិចរិសំ យទិ
សមណចរិសំ អវិសារោ ឧបសង្កមតិ មង្គក្ខតោ
អយំ ភិក្ខុវេ តតិយោ អាទិទវេ ទុស្សីលស្ស

ចក្ខុវិស័យសាស្ត្រ អញ្ញាសារវិញ្ញា

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុណាជាអ្នកធ្វើសេចក្តីប្រកាសប្រកាស ធ្វើជំរឿន
ធ្វើវិវាទ ធ្វើវិបត្តិកថា ធ្វើអធិការណ៍ក្នុងសិទ្ធិ ទោស៥ យ៉ាងនេះ
តែងប្រាកដឡើងដល់ភិក្ខុនោះ ។

[១១៣] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោស៥នៃសីលវិបត្តិរបស់បុគ្គល
ទ្រុស្តសីលនេះ មាន៥យ៉ាង ។ ទោស៥ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ បុគ្គលទ្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីល ក្នុងលោកនេះ តែងដល់ខ្លា
សេចក្តីវិនាសសម្បត្តិដ៏ច្រើន ហេតុមកពីសេចក្តីប្រមាទ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ នេះជាទោសទី១ នៃសីលវិបត្តិរបស់បុគ្គលទ្រុស្តសីល ។ ម្នាល
ភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលទ្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីលហើយ តែង
មានកិច្ចសព្វដ៏ក្រក់ខ្លាមួយទៅ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី២
នៃសីលវិបត្តិរបស់បុគ្គលទ្រុស្តសីល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
បុគ្គលទ្រុស្តសីល វិបត្តិចាកសីលហើយ (បើ) ចូលទៅកាន់ចរិសទ្យណា
ទោចរិសទ្តិយចរិសទ្យក្តី ព្រាហ្មណចរិសទ្យក្តី គហចរិសទ្យក្តី
សមណចរិសទ្យក្តី កំត្តានុវិញ្ញា តែងមានមុខទុរុបដើរចូលទៅ
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី៣ នៃសីលវិបត្តិរបស់បុគ្គល
ទ្រុស្តសីល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលទ្រុស្តសីល

សីលវិបត្តិយា ។ ចុន ចចរំ កិក្កុវេ ទុស្សីលោ
 សីលវិបត្តោ សម្មុទ្ពោ កាលំ ករោតិ អយំ កិក្កុវេ
 ចេតុន្តោ អាទិទកេ ទុស្សីលស្ស សីលវិបត្តិយា ។ ចុន
 ចចរំ កិក្កុវេ ទុស្សីលោ សីលវិបត្តោ កាយស្ស
 ភេតា ចរាជ្ជាណា អចាយំ ទុក្ខតិ វិទិចាតំ ធិរយំ ឧច-
 ចន្តតិ អយំ កិក្កុវេ ចត្វាមោ អាទិទកេ ទុស្សីលស្ស
 សីលវិបត្តិយា ។ ឥមេ មោ កិក្កុវេ ចត្វា អាទិទកេ
 ទុស្សីលស្ស សីលវិបត្តិយា ។ ចត្វាមេ កិក្កុវេ
 អាទិសំសោ សីលវតោ សីលសម្មនាយ ។ កតមេ
 ចត្វា ។ ឥន កិក្កុវេ សីលកំ សីលសម្មន្តោ
 អច្យតាធានិកាណំ មហាន្តំ កោតក្កន្តំ អនិច្ឆតិ
 អយំ កិក្កុវេ ចបមោ អាទិសំសោ សីលវតោ សីល-
 សម្មនាយ ។ ចុន ចចរំ កិក្កុវេ សីលវតោ
 សីលសម្មន្តស្ស កល្យាណោ កត្តិសន្តោ អត្តក្កន្តតិ
 អយំ កិក្កុវេ ទុតិយោ អាទិសំសោ សីលវតោ
 សីលសម្មនាយ ។ ចុន ចចរំ កិក្កុវេ សីលកំ
 សីលសម្មន្តោ យញ្ញោវេ ចរិសំ ឧចសន្តមតិ

វិបត្តិយាសីល ខែនិស្សបវៈន្តិស្តារតិ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះ
 ជាពោសទី២ ខែសីលវិបត្តិរបស់បុគ្គលទ្រុស្តសីល ។ ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ មួយវិញទៀត បុគ្គលទ្រុស្តសីល វិបត្តិយាសីលហើយ
 លុះបែកព្រាយកាយស្លាប់ទៅ វេទនៈកើតជាឆិក្ខាន ច្រែក អស្សាភាយ
 និរន្តរេ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាពោសទី៣ ខែសីលវិបត្តិរបស់បុគ្គល
 ទ្រុស្តសីល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ពោសខែសីលវិបត្តិរបស់បុគ្គល
 ទ្រុស្តសីល មាន៨យ៉ាងនេះឯង ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កានិសិទ្ធិ
 ខែសីលសម្បទារបស់បុគ្គលមានសីលនេះ មាន៨យ៉ាង ។ កានិសិទ្ធិ៨
 យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមានសីល បរិច្ចណិដោយ
 សីលក្នុងរោគនេះ ខែនិពន្ធជុំគំនរសម្បត្តិដ៏ច្រើន ហេតុមកពីសេចក្តី
 មិនប្រមាទ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាកានិសិទ្ធិទី១ ខែសីលសម្បទា
 របស់បុគ្គលមានសីល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គល
 មានសីល បរិច្ចណិដោយសីលហើយ ខែនិពន្ធកិស្តិសត្វដ៏ពេទ្រខ្លោយ
 ទៅ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាកានិសិទ្ធិទី២ ខែសីលសម្បទារបស់
 បុគ្គលមានសីល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលមាន
 សីល បរិច្ចណិដោយសីលហើយ (ថៃ) ចូលទៅកាន់បរិសទ្ធសណ

យង់ ទង្គិយបរិសំ យង់ ព្រាហ្មណបរិសំ យង់ កហបតិ-
 បរិសំ យង់ សមណបរិសំ វិសាវនោ ឧបសង្កមតិ
 អមង្កក្ខតោ អយំ កិក្ខុវេ តតិយោ អាទិសំសោ
 សីលវតោ សីលសម្បទាយ ។ បុទ ចេវំ កិក្ខុវេ
 សីលវា សីលសម្បទោ អសម្មុទ្ឋោ កាលំ ករោតិ
 អយំ កិក្ខុវេ ទេតុនោ អាទិសំសោ សីលវតោ
 សីលសម្បទាយ ។ បុទ ចេវំ កិក្ខុវេ សីលវា
 សីលសម្បទោ កាយស្ស គេតា បរម្មណា សុកតិ
 សក្កំ លោកំ ឧបបន្ទតិ អយំ កិក្ខុវេ ភព្វមោ
 អាទិសំសោ សីលវតោ សីលសម្បទាយ ។ ឥម
 ទោ កិក្ខុវេ បព្វ អាទិសំសោ សីលវតោ សីល-
 សម្បទាយាតិ ។

(១១២) បញ្ចមេ កិក្ខុវេ អាទិទវំ តហុកាលាស្មី
 បុគ្គលេ ។ កកមេ បព្វ ។ មុសា កណតិ ជិសុណំ
 កណតិ ធុរុសំ កណតិ សម្មច្យលាបំ កណតិ

ទោបិជាទង្គិយបរិសទ្ធក្ខី ព្រាហ្មណបរិសទ្ធក្ខី កហបតិបរិសទ្ធក្ខី
 សមណបរិសទ្ធក្ខី តៃធិត្រៀវក្ខា មិនទេមុខបុរាជីចូលទៅ ម្នាលភិក្ខុទាំង
 ខ្សោយ នេះជាភានិសិទ្ធិទី១ ខែសីលសម្បទារបស់បុគ្គលមានសីល ។
 ម្នាលភិក្ខុទាំងខ្សោយ មួយទៀត បុគ្គលមានសីល បរិបូណិដោយសីល
 តៃធិស្លាប់ មិនធ្វើធីស្មារតីឡើយ ម្នាលភិក្ខុទាំងខ្សោយ នេះជាភានិសិទ្ធិ
 ទី២ ខែសីលសម្បទារបស់បុគ្គលមានសីល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងខ្សោយ
 មួយទៀត បុគ្គលមានសីល បរិបូណិដោយសីល លុបចេញគ្នាយ
 រាជិកាយស្លាប់ទៅ តៃធិទៅកើតក្នុងសុគតិ ស្និទ្ធិទៅលោក ម្នាលភិក្ខុ
 ទាំងខ្សោយ នេះជាភានិសិទ្ធិទី៣ ខែសីលសម្បទារបស់បុគ្គលមាន
 សីល ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងខ្សោយ ភានិសិទ្ធិខែសីលសម្បទារបស់បុគ្គល
 មានសីល មាន៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(១១២) ម្នាលភិក្ខុទាំងខ្សោយ ទោសរបស់បុគ្គលនិយាយច្រើននេះ
 មាន៥យ៉ាង ។ ទោស៥យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺនិយាយកុហក១ និយាយ
 ញុះញង់១ និយាយពាក្យក្រកំ១ និយាយពាក្យផ្អាកប្រយោជន៍១

សុត្តន្តបិដក អង្គបិដកយស្ស បញ្ចកដិបរោ

កាយស្ស ភេតា បរាជ្ជណា អនាយំ ទុក្ខតិ
 វិចិត្តាតំ វិវាយំ ឧបបដ្ឋតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ
 បញ្ច អាទិណវំ ពហុកាលាស្មី បុគ្គលេ ។ បញ្ចមេ
 ភិក្ខុវេ អាទិសំសា ឧទ្ធកាលាស្មី បុគ្គលេ ។
 កតមេ បញ្ច ។ ឆ ឧសា កលាតិ ឆ បិសុណំ
 កលាតិ ឆ ធម្មសំ កលាតិ ឆ សម្មច្យលាចំ កលាតិ
 កាយស្ស ភេតា បរាជ្ជណា សុត្តិ សុត្តិ លោកំ
 ឧបបដ្ឋតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាទិសំសា
 ឧទ្ធកាលាស្មី បុគ្គលេតិ ។

[១១៨] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាទិណវំ អក្ខន្តិយា ។
 កតមេ បញ្ច ។ ពហុទោ ជនស្ស អប្បិយោ ហោតិ
 អមនាទោ វេពហុលោ ឆ ហោតិ វដ្ឋពហុលោ ឆ
 សម្មទ្កេ កាលំ ករោតិ កាយស្ស ភេតា បរាជ្ជ-
 ណា អនាយំ ទុក្ខតិ វិចិត្តាតំ វិវាយំ ឧបបដ្ឋតិ ។
 ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាទិណវំ អក្ខន្តិយា ។
 បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាទិសំសា ទន្តិយា ។

សុត្តន្តបិដក អង្គបិដកយស្ស បញ្ចកដិបរោ

លុះបែកព្រាយកងកាយស្លាប់ទៅ ទៅកើតជាតិវិញ ប្រែក អសុភោយ
 ទីនិរោក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសរបស់បុគ្គលនិយាយច្រើន
 មាន៨ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាន់សិទ្ធិរបស់បុគ្គល
 និយាយតិចនេះ មាន៨ យ៉ាង ។ កាន់សិទ្ធិ៨ យ៉ាងអីអ្វីខ្លះ ។ គឺមិន
 និយាយកុហក ១ មិននិយាយញុញងំ ១ មិននិយាយពាក្យកក្រកំ ១
 មិននិយាយផន្តប្រយោជន៍ ១ លុះបែកព្រាយកងកាយស្លាប់ទៅ តែងទៅ
 កើតក្នុងសុគតិ ស្នូតិទៅលោក ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាន់សិទ្ធិ
 របស់បុគ្គលនិយាយតិច មាន៨ យ៉ាងនេះឯង ។

(១១៩) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសនៃសេចក្តីមិនអត់ផ្លូវនេះ
 មាន៨ យ៉ាង ។ ទោស៨ យ៉ាងអីអ្វីខ្លះ ។ គឺមិនជាទីស្រឡាញ់ មិន
 ជាទីពេញចិត្តរបស់ផន្តច្រើន ១ ជាអ្នកច្រើនដោយត្រូវ ១ ច្រើនដោយ
 ទោស ១ តែងស្លាប់វិនិច្ឆ័យស្មារតី ១ លុះបែកព្រាយកងកាយស្លាប់ទៅ
 តែងទៅកើតជាតិវិញ ប្រែក អសុភោយ ទីនិរោក ។ ម្ចាស់
 ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសនៃសេចក្តីមិនអត់ផ្លូវ មាន៨ យ៉ាងនេះឯង ។
 ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាន់សិទ្ធិនៃសេចក្តីអត់ផ្លូវនេះ មាន៨ យ៉ាង ។

កតមេ បញ្ច ។ តហុនោ ជនស្ស ចិយោ ហោតិ
មនាថោ ន វេតហុលោ ហោតិ ន រដ្ឋតហុលោ
អសម្មុទ្ឋោ កាលំ ករោតិ កាយស្ស ភេនា
បរម្មណា សុគតិ សក្កំ លោកំ ទុបបដ្ឋតិ ។
ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាទិសំសា ទន្តិយាតិ ។

[១១៦] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាទិសំសា អក្ខន្តិយា ។
កតមេ បញ្ច ។ តហុនោ ជនស្ស អប្បិយោ ហោតិ
អមនាថោ លុទ្ធា ច ហោតិ វិប្បដិសារី ច
សម្មុទ្ឋោ កាលំ ករោតិ កាយស្ស ភេនា បរម្ម-
ណា អថាយំ ទុក្ខតិ វិទិចាតំ វិយំ ទុបបដ្ឋតិ ។
ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាទិសំសា អក្ខន្តិយា ។
បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាទិសំសា ទន្តិយា ។ កតមេ
បញ្ច ។ តហុនោ ជនស្ស ចិយោ ហោតិ មនាថោ
អលុទ្ធា ច ហោតិ វិប្បដិសារី ច អសម្មុទ្ឋោ
កាលំ ករោតិ កាយស្ស ភេនា បរម្មណា
សុគតិ សក្កំ លោកំ ទុបបដ្ឋតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ
បញ្ច អាទិសំសា ទន្តិយាតិ ។

កាតិសង្កិយោ យាទិសិក្ខុវេ ។ ភិជាទិស្រឡាញ់ ជាទិពេញចិត្ត
របស់ជនច្រើន មិនច្រើនដោយព្រៀរ មិនច្រើនដោយទោស ។
តែងស្តាប់មិនធ្វើស្មារតី លុះបែកព្រាយពន្លកាយស្តាប់ទៅ តែងទៅ
កើតក្នុងសុគតិ សួនិទៅលោក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាតិសង្កិ
យោសេចក្តីអត់ធ្មំ មាន៨ យ៉ាងនេះឯង ។

[១១៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសនៃសេចក្តីមិនអត់ធ្មំ នេះ
មាន៨ យ៉ាង ។ ទោស៨ យ៉ាងនីមួយៗ គឺមិនជាទិស្រឡាញ់
មិនជាទិពេញចិត្តរបស់ជនច្រើន ជាមនុស្សក្រក់ ជាមនុស្ស
មានសេចក្តីក្តៅក្រហាយ តែងស្តាប់ធ្វើស្មារតី លុះបែកព្រាយ
ពន្លកាយស្តាប់ទៅ តែងទៅកើតជាតិព្នាន ប្រេត អសុភោយ ទិវ
នាក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសនៃសេចក្តីមិនអត់ធ្មំ មាន៨
យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាតិសង្កិយោសេចក្តីអត់ធ្មំនេះ
មាន៨ យ៉ាង ។ កាតិសង្កិយោ យាទិសិក្ខុវេ ។ ភិជាទិស្រឡាញ់
ជាទិពេញចិត្តរបស់ជនច្រើន មិនជាមនុស្សក្រក់ មិនក្តៅ
ក្រហាយ តែងស្តាប់មិនធ្វើស្មារតី លុះបែកព្រាយពន្លកាយស្តាប់
ទៅ តែងទៅកើតក្នុងសុគតិ សួនិទៅលោក ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
កាតិសង្កិយោសេចក្តីអត់ធ្មំ មាន៨ យ៉ាងនេះឯង ។

សុទ្ធកិរិយា អង្គប្រតិបត្តិ បញ្ចករិយា

[១១៧] ចត្វោមេ កិច្ចាវេ អាធិណិ អនាសា-
 ធិកោ ។ កេតមេ ចត្វ ។ អត្តាបិ អត្តាធិ ឧបវន្ត
 អនុវិទូ វិញ្ញា ករណ៍ ចាចកោ កិច្ចសុដ្ឋោ
 អត្តកុច្ឆតិ សម្មុទ្ធា កាលំ ករោតិ កាយស្ស
 កេតា ចាម្មរណា អនាយំ ឧត្តតិ វិធិចាតំ ធិរយំ
 ឧបចន្តតិ ។ ឥមេ ទោ កិច្ចាវេ ចត្វ អាធិណិ
 អនាសាធិកោ ។ ចត្វោមេ កិច្ចាវេ អាធិសំសា
 ចាសាធិកោ ។ កេតមេ ចត្វ ។ អត្តាបិ អត្តាធិ ឧ
 បវន្ត អនុវិទូ វិញ្ញា ចសំសន្តិ កាយ្យាលោក
 កិច្ចសុដ្ឋោ អត្តកុច្ឆតិ អសម្មុទ្ធា កាលំ ករោតិ
 កាយស្ស កេតា ចាម្មរណា សុកតិ សត្តំ លោកំ
 ឧបចន្តតិ ។ ឥមេ ទោ កិច្ចាវេ ចត្វ អាធិសំសា
 ចាសាធិកោ ។

សុទ្ធកិរិយា អង្គប្រតិបត្តិ បញ្ចករិយា

[១១៧] ម្ចាស់កិច្ចាវេ ទ្រាយ ទោសរបស់បុគ្គល អ្នកមានអំពើ
 មិនជាទីជ្រេវា នេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ទោស ៥ យ៉ាងនីមួយៗ គឺ
 ខ្លួនឯង ក៏គឺជ្រើសខ្លួនបាន ។ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយពិចារណាហើយ
 រមែងគឺជ្រើសបាន ។ កិត្តិសព្វកាត្រក់ខ្លាចទៅ ។ តែងស្លាប់វេទន៍
 ស្មារតី ។ លុះបែកគ្នាយកនិកាយស្លាប់ទៅ តែងទៅកើតជាតិច្នោះ
 ប្រេត អសុរកាយ ទីវិទក ។ ម្ចាស់កិច្ចាវេ ទ្រាយ ទោស
 របស់បុគ្គល អ្នកមានអំពើមិនជាទីជ្រេវា មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ម្ចាស់
 កិច្ចាវេ កាន់សិរ្សរបស់បុគ្គល អ្នកមានអំពើជាទីជ្រេវា នេះ
 មាន ៥ យ៉ាង ។ កាន់សិរ្ស ៥ យ៉ាងនីមួយៗ គឺខ្លួនឯង គឺជ្រើសខ្លួនឯង
 មិនបាន ។ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយពិចារណាហើយ រមែងសរសើរ ។
 កិត្តិសព្វដ៏ពិរោះខ្លាចទៅ ។ តែងស្លាប់មិនវេទន៍ស្មារតី ។ លុះបែក
 គ្នាយកនិកាយស្លាប់ទៅ តែងទៅកើតក្នុងសុគតិ ស្មារតីទៅលោក ។
 ម្ចាស់កិច្ចាវេ កាន់សិរ្សរបស់បុគ្គល អ្នកមានអំពើជាទីជ្រេវា
 មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[១១៨] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាធិណ អនាសាធិកេ ។
 កតថេ បញ្ច អប្បសញ្ញា ធម្មសីទន្តិ បសញ្ញាធនំ
 វិកត្តាធនំ អញ្ញាធនំ ហោតិ សន្តុ សាសនំ ធនំ
 កតំ ហោតិ បច្ឆិមា ជននា ទិដ្ឋាទុកតិ អាបដ្ឋតិ
 ចិក្ខុមស្ស ធម្មសីទតំ ។ នមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច
 អាធិណ អនាសាធិកេ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាធិសំសា
 ធាសាធិកេ ។ កតថេ បញ្ច ។ អប្បសញ្ញា ធម្មសីទន្តិ
 បសញ្ញាធនំ កិយ្យការេ ហោតិ សន្តុ សាសនំ កតំ
 ហោតិ បច្ឆិមា ជននា ទិដ្ឋាទុកតិ អាបដ្ឋតិ ចិក្ខុមស្ស
 ធម្មសីទតំ ។ នមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាធិសំសា
 ធាសាធិកេតំ ។

[១១៩] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាធិណ អត្ថិស្មិ ។
 កតថេ បញ្ច ។ អបក្កស្សោ ទុក្ខណ្ណករណោ
 ទុក្ខលករណោ សន្តិណិកាវរឡិយោ^(១) តិវច្ឆាធកជា-
 វរវត្តនិកោ ។ នមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាធិណ អត្ថិស្មិទ្ធិ ។

១ ឆ. សន្តិណិកាវរឡិយោ ។

[១១៨] ប្រាសភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសរបស់បុគ្គល អ្នកមានអំពើ
 មិនជាទីជ្រេថ្លា នេះមាន ៥ យ៉ាង ។ ទោស ៥ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺពួក
 ជនដែលមិនទាន់ជ្រេថ្លា រមែងមិនជ្រេថ្លា ពួកជនខ្លះដែលជ្រេថ្លាហើយ
 ក៏ត្រឡប់ជាសិក្ខាចេញទេ ឈ្មោះថា មិនធ្វើតាមពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះ
 សាស្តា ។ ប្រជុំជនទាំងក្រយនិយកគម្រាប់តាម ចិត្តរបស់បុគ្គល
 នោះមិនជ្រេថ្លា ។ ប្រាសភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសរបស់បុគ្គលអ្នក
 មានអំពើមិនជាទីជ្រេថ្លា មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ ប្រាសភិក្ខុទាំងឡាយ
 អាធិសន្សំរបស់បុគ្គល អ្នកមានអំពើជាទីជ្រេថ្លា នេះមាន ៥ យ៉ាង ។
 កាធិសន្សំ ៥ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺពួកជនដែលមិនទាន់ជ្រេថ្លា រមែងជ្រេថ្លា
 ពួកជនដែលជ្រេថ្លាហើយ ក៏រត់ជ្រេថ្លាឡើងទេ ឈ្មោះថា ធ្វើតាម
 ពាក្យប្រដៅរបស់ព្រះសាស្តា ។ ប្រជុំជនទាំងក្រយនិយកគម្រាប់
 តាម ចិត្តរបស់បុគ្គលនោះ រមែងជ្រេថ្លា ។ ប្រាសភិក្ខុទាំងឡាយ
 អាធិសន្សំរបស់បុគ្គល អ្នកមានអំពើជាទីជ្រេថ្លា មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

[១១៩] ប្រាសភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសក្នុងភ្នំនេះ មាន ៥ យ៉ាង ។
 ទោស ៥ យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺឱ្យនិទានក្នុង ធ្វើសម្បទៀតក្រក់ ធ្វើ
 កម្លាំងឱ្យខ្សោយ កុរុករដោយពួកគណៈ ប្រព្រឹត្តទៅដើម្បីនិរោធា-
 កថា ។ ប្រាសភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសក្នុងភ្នំនេះ មាន ៥ យ៉ាងនេះឯង ។

(១២០) បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាទិណភិ មទុកយំ ។
កាតមេ បញ្ច ។ វិសមា តហុវជា ចណ្ណសុទទា
វាលយក្ខា ទុល្លភចិណ្ណា ។ ឆមេ ទោ ភិក្ខុវេ
បញ្ច អាទិណភិ មទុកយន្តិ ។

អក្កោសវង្ខោ ទុតិយោ ។

ធិស្សន្តិ

អក្កោសកណ្ណានសីលំ
ពាហុកាលី ទ្វេ អទន្តិយោ
អមាសានិកា ទ្វេ វុត្តា
អក្កិស្មី មទុបន ចាតិ ។

(១២០) ម្នាលភិក្ខុចាំឥឡូវ ទោសក្កិវិវេទមទុកនេះ មាន
៥យ៉ាង ។ ទោស៥យ៉ាងអីអ្វីខ្លះ ។ អិទ្ធិមិនស្មើ មានមុលី
ច្រើន មានឆ្កែសាហាវ មានយក្សកាច មានពាយុបានក្រ ។
ម្នាលភិក្ខុចាំឥឡូវ ទោសក្កិវិវេទមទុក មាន ៥យ៉ាងនេះឯង ។

ចប់ អក្កោសវង្ខ ទី ២ ។

ទទ្ទាននៃអក្កោសវង្ខនោះគឺ

ពោលអំពីរឿងដេច្រទេច ។ អំពីរឿងប្រកួតប្រកាន់ ។
អំពីសីល ។ អំពីរឿងនិយាយច្រើន ។ អំពីសេចក្តីមិន
គង់គង់ ២ រឿង អំពីសេចក្តីមិនជ្រេវា ២ រឿង អំពីទោស
ក្នុងភ្នែក ។ អំពីទោសក្កិវិវេទមទុក ។ ។

ទំយោបារិកវិគ្គ

(១២១) ចត្វុមេ ភិក្ខុវេ អាធិណ្ឌ ធីយ ចារិកំ
អនវត្តចារិកំ អនុយុត្តស្ស វិហារតោ ។ កតមេ
ចត្វុ ។ អស្សតំ ន សុណាតិ សុតំ ន ចរិយោនមេតិ
សុតេនេកេច្ចេន វិសារនោ ហោតិ ពាឡិ រោកាតត្ថំ
ដុសតិ ន ន មិគ្គា ហោតិ ។ ឥមេ ចោ ភិក្ខុវេ ចត្វុ
អាធិណ្ឌ ធីយ ចារិកំ អនវត្តចារិកំ អនុយុត្តស្ស
វិហារតោ ។ ចត្វុមេ ភិក្ខុវេ អាធិសំសា សមវត្តចារិ ។
កតមេ ចត្វុ ។ អស្សតិ សុណាតិ សុតំ ចរិយោនមេតិ
សុតេនេកេច្ចេន វិសារនោ ហោតិ ន ពាឡិ រោកាតត្ថំ
ដុសតិ មិគ្គា ន ហោតិ ។ ឥមេ ចោ ភិក្ខុវេ ចត្វុ
អាធិសំសា សមវត្តចារិ ។

(១២២) ចត្វុមេ ភិក្ខុវេ អាធិណ្ឌ ធីយ ចារិកំ
អនវត្តចារិកំ អនុយុត្តស្ស វិហារតោ ។ កតមេ
ចត្វុ ។ អនិកតំ ពានិកត្ថំ អនិកតំ ចរិហាយតិ

ទំយោបារិកវិគ្គ

(១២១) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោស ៥ យ៉ាងនេះ វេទន៍មានផល
បុគ្គលប្រកបរឿយៗ ខ្លួនការដើរឆ្ងាយ ដើរមិនឈប់ ។ ទោស ៥
យ៉ាងនីមួយៗ គឺមានស្តាប់រឿង ដែលខ្លួនមិនចាប់ស្តាប់ ។ រឿងដែលចាប់
ស្តាប់ហើយ មិនចូលចិត្តច្បាស់ ។ មិនត្រូវការដោយរឿងខ្លះដែលបាន
ស្តាប់ហើយ ។ មានកេត្តចម្រើនពាល់ ។ ឥតមានមិត្តសំខ្លាញ់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ទោស ៥ យ៉ាងនេះ វេទន៍មានផលបុគ្គលប្រកប
រឿយៗ ខ្លួនការដើរឆ្ងាយ ដើរមិនឈប់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ កាន់សិក្ស
៥ យ៉ាងនេះ វេទន៍មានផលបុគ្គលដើរឆ្ងាយ ។ កាន់សិក្ស ៥ យ៉ាង
នីមួយៗ គឺបានស្តាប់រឿងដែលមិនចាប់បានស្តាប់ ។ រឿងចាប់ស្តាប់ហើយ
មិនចូលចិត្តច្បាស់ ។ ត្រូវការដោយរឿងខ្លះដែលបានស្តាប់ហើយ ។
មិនមានកេត្តចម្រើនពាល់ ។ មានមិត្តសំខ្លាញ់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ កាន់សិក្ស ៥ យ៉ាងនេះ វេទន៍មានផលបុគ្គលដើរឆ្ងាយ ។

(១២២) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោស ៥ យ៉ាងនេះ វេទន៍
មានផលបុគ្គលប្រកបរឿយៗ ខ្លួនការដើរឆ្ងាយ ដើរមិនឈប់ ។
ទោស ៥ យ៉ាងនីមួយៗ គឺមិនបានគុណវិសេសដែលខ្លួនមិនទាន់
បាន ។ គុណវិសេសដែលខ្លួនបានហើយ ក៏សាបសូន្យទៅវិញ ។

អធិតតេនេកេត្វេន អវិសារវោ ហោតិ ពាន្ទ្រំ រោតាតត្ថំ
 ធុសតិ ន ច មិគ្គវា ហោតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ
 ចញ្ច អាទិនវា ធិយទាវកំ អនវត្តទាវកំ អនុយ្យត្តស្ស
 វិហារោ ។ ចញ្ចេ ភិក្ខុវេ អាទិសំសា សមវត្តទាវេ ។
 កតមេ ចញ្ច ។ អនធិតតំ អធិតត្ថតិ អធិតតិ ន
 បរិហាយតំ អធិតតេនេកេត្វេន វិសារវោ ហោតិ ន
 ពាន្ទ្រំ រោតាតត្ថំ ធុសតិ មិគ្គវា ច ហោតិ ។ ឥមេ
 ទោ ភិក្ខុវេ ចញ្ច អាទិសំសា សមវត្តទាវេ ។

(១២៣) ចញ្ចេ ភិក្ខុវេ អាទិនវា អភិទិវាសេ ។
 កតមេ ចញ្ច ។ ពហុកណ្ណោ ហោតិ ពហុកណ្ណ-
 សន្និទយោ ពហុកេសដ្ឋោ ហោតិ ពហុកេសដ្ឋ-
 សន្និទយោ ពហុកំច្ចោ ហោតិ ពហុកាណិយោ
 អត្យត្តោ កីកាណិយេសុ សំសដ្ឋោ វិហារតិ តហដ្ឋ-
 ចត្វជិតេហិ អននុលោមិតោន ភិហិសំសក្កេន តត្តា
 ច អាវាសា ចក្កមដ្ឋោ សារមេត្តោ ចក្កមតិ ។

មិនត្រូវក្លាយដោយគុណវិសេសបន្តិចបន្តួច ដែលខ្លួនបានហើយ ។ មាន
 កេសយ៉ាងគួរឯកប្រការ ។ ឥតមិនសំខ្សាញ់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ទោសថយ៉ាង រវែងមានផលបុគ្គលប្រកបរឿយ ។ ខ្លាចការដើរឆ្ងាយ ដើរ
 មិនឈប់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភានិសិទ្ធិថយ៉ាងនេះ រវែងមាន
 ផលបុគ្គលដើរវិគល្មម ។ ភានិសិទ្ធិថយ៉ាងគិក្ខុរូ ។ គឺគុណវិសេស
 ដែលខ្លួនមិនបាន ក៏គង់ទីនិទាន ។ គុណវិសេសដែលខ្លួនបាន
 ហើយមិនសាចស្មោះទៅវិញ ។ ត្រូវក្លាយដោយគុណវិសេសបន្តិចបន្តួច
 ដែលខ្លួនបានហើយ ។ ឥតមានកេសយ៉ាងគួរឯកប្រការ ។ មានមិន
 សំខ្សាញ់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភានិសិទ្ធិថយ៉ាងនេះ រវែងមាន
 ផលបុគ្គលដើរវិគល្មម ។

(១២៤) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសថយ៉ាងនេះ រវែង
 មានផលបុគ្គលនៅដាច់មិនដាច់ ។ ទោសថយ៉ាង គិក្ខុរូ ។ គឺជា
 អ្នកមានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន សន្សំទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន ។ ជាអ្នក
 មានកេសដ្ឋៈច្រើន សន្សំកេសដ្ឋៈច្រើន ។ ជាអ្នកមានកិច្ចការច្រើន
 ត្រូវធ្វើការច្រើន មិនឃ្លាសក្នុងកិច្ចការ ។ ច្រឡំច្រឡំដោយគួរ
 ត្រឹមស្មើនឹងចត្វជិត ទៅមេត្តនឹងត្រឹមស្មើដែលមិនសមគួរ ។ កាល
 ម៉ើចេញគំពកសំខាន់ៗ ចេញទៅទាំងការឡោះកាលយ ។ ។

ឥម ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាទិទវា អភិទិវាសេ ។
 ចត្វិមេ ភិក្ខុវេ អាទិសំសា សមវត្តិទិវាសេ ។ កកមេ
 ចត្វ ។ ន ឧបុកណ្ណោ ហោតិ ន ឧបុកណ្ណសន្និទយោ
 ន ឧបុកេសន្នោ ហោតិ ន ឧបុកេសន្នសន្និទយោ
 ន ឧបុកំទោ ហោតិ ន ឧបុការណិយោ ព្យក្កោ
 កំការណិយេសុ អសំសន្នោ វិហាតិ កហន្នចត្វិមេហិ
 អនុលាមិកោ ន ភិហិសំសក្កេន កត្តា ច អាវសា
 ចក្កនន្នោ អនបេត្វោ ចក្កមតិ ។ ឥម ទោ ភិក្ខុវេ
 ចត្វ អាទិសំសា សមវត្តិទិវាសេតិ ។

(១២៤) ចត្វិមេ ភិក្ខុវេ អាទិទវា អភិទិវាសេ ។
 កកមេ ចត្វ ។ អាវសន្និ ហោតិ កុលមន្ទិ
 ហោតិ លាភមន្ទិ ហោតិ វណ្ណមន្ទិ ហោតិ
 មន្ទមន្ទិ ហោតិ ។ ឥម ទោ ភិក្ខុវេ ចត្វ
 អាទិទវា អភិទិវាសេ ។ ចត្វិមេ ភិក្ខុវេ
 អាទិសំសា សមវត្តិទិវាសេ ។ កកមេ ចត្វ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសថយ៉ាងនេះ វេទន៍មានវេទន៍បុគ្គលនៅ
 ជាប់មិនដាច់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាន់សិក្សថយ៉ាងនេះ វេទន៍
 មានវេទន៍បុគ្គលនៅតែល្អ ។ កាន់សិក្សថយ៉ាងនេះ វិទិយា
 មានទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន មិនសន្សំទ្រព្យសម្បត្តិច្រើន មិនមាន
 កេសផ្ទះច្រើន មិនសន្សំកេសផ្ទះច្រើន មិនមានកិច្ចការច្រើន
 មិនត្រូវធ្វើកិច្ចការច្រើន ជាអ្នកឆ្ងល់ក្នុងការងារទាំងឡាយ មិន
 ច្រឡំច្រឡំដោយពួកគ្រហស្ថនិទបញ្ចវេទ មិននៅរួមជាមួយនឹងគ្រហស្ថ
 និទិមនសមគួរ កាលបើចៀសចេញពីភាវសន្តានទៅ ចៀសចេញ
 ទៅទាំងមិនការឡោះកាលីយ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាន់សិក្សថ
 យ៉ាងនេះ វេទន៍មានក្នុងបុគ្គលនៅតែល្អ ។

(១២៥) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសថយ៉ាងនេះ វេទន៍មានវេទន៍
 បុគ្គលនៅជាប់មិនដាច់ ។ ទោសថយ៉ាងនេះ វិទិយា
 មាន កំណាញ់ត្រកូល កំណាញ់លាភ កំណាញ់គុណ កំណាញ់
 គមិ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសថយ៉ាងនេះ វេទន៍មាន
 វេទន៍បុគ្គលនៅជាប់មិនដាច់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាន់សិក្សថយ៉ាងនេះ
 វេទន៍មានក្នុងបុគ្គលនៅតែល្អ ។ កាន់សិក្សថយ៉ាង និក្ខិរ្ទ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គនាមកថាយស្ស បញ្ចកនិបាយ

ន អាវាសមជ្ជរិ ហោតិ ន កុលមជ្ជរិ ហោតិ ន
លាភមជ្ជរិ ហោតិ ន វណ្ណមជ្ជរិ ហោតិ ន
នឌ្ឍមជ្ជរិ ហោតិ ។ នមេ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច
អាទិសំសា សមវត្ថុនិវាសេតិ ។

(១២៥) បញ្ចមេ កិក្ខុវេ អាទិនិវា កុលុបកេ ។
កតមេ បញ្ច ។ អនាមន្តបារ អាចជ្ជតិ រហោនិ
សម្ពាយ អាចជ្ជតិ បដិច្ចន្ត អាសនេ អាចជ្ជតិ
មាតុក្កាមស្ស ឡត្ថវចប្បត្តវាចាហិ នឌ្ឍ ទេសេន្តោ
អាចជ្ជតិ កាមសង្កត្តប្បត្តហុលោ វិហរតិ ។ នមេ
ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច អាទិនិវា កុលុបកេតិ ។

(១២៦) បញ្ចមេ កិក្ខុវេ អាទិនិវា កុលុ
បកស្ស កិក្ខុវេ អតិវេលំ កុលេសុ សំសម្ពុស្ស
វិហរតោ ។ កតមេ បញ្ច ។ មាតុក្កាមស្ស អកិណ្ណ
នស្សនំ នស្សនេ សតិ សំសត្តោ សំសត្តេ សតិ
វិស្សាសោ វិស្សាសេ សតិ ធិតារោ ធិតិណ្ណចិត្តស្សេតំ
ចាជិកត្ថំ អនភិរតោ វា ព្រហ្មចរិយំ ចរិស្សតិ

សុត្តន្តបិដក អង្គនាមកថាយស្ស បញ្ចកនិបាយ

និវាអ្នកមិនកំណាញ់ភាវិស ។ មិនកំណាញ់ត្រៃកូល ។ មិនកំណាញ់
លាភ ។ មិនកំណាញ់គុណ ។ មិនកំណាញ់ធម៌ ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ទាំងឡាយ អាទិសង្ឃៈ យ៉ាងនេះ វេទន៍មានផលច្រើននៅក្រលៀម ។

(១២៥) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសថយ៉ាងនេះ វេទន៍មាន
ផលភិក្ខុ អ្នកចូលទៅកាន់ត្រៃកូល ។ ទោសថយ៉ាងនីអ្វីខ្លះ ។ និវេទន៍
ត្រៃកាបត្តិ ព្រោះត្រាច់ទៅមិនលា ។ វេទន៍ត្រៃកាបត្តិ ព្រោះអង្គុយក្នុង
ទីស្ងាត់ ។ ត្រៃកាបត្តិ ព្រោះអង្គុយក្នុងទីដុំដុំ ។ ត្រៃកាបត្តិ ព្រោះ
សំវែងធម៌ដល់មាតុត្រាម លើសជាង ៥ ឬ ៦ ម៉ោង ។ ជាអ្នកច្រើន
ដោយសេចក្តីត្រឆិះក្នុងអ្វីក្រៃ ។ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសថ
យ៉ាងនេះ វេទន៍មានផលភិក្ខុ អ្នកចូលទៅកាន់ត្រៃកូល ។

(១២៦) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសថយ៉ាងនេះ វេទន៍មានផល
ភិក្ខុ អ្នកចូលទៅកាន់ត្រៃកូល ច្រឡំច្រឡំ ក្នុងត្រៃកូលច្នួលវេលា ។
ទោសថយ៉ាងនីអ្វីខ្លះ ។ និយមិត្តមាតុត្រាមរឿយៗ ។ កាលបើឃើញហើយ
វេទន៍ជាប់ចិត្ត ។ កាលបើជាប់ចិត្តហើយ វេទន៍មានសេចក្តីស្ងួតច្បាស់ ។
កាលបើមានសេចក្តីស្ងួតច្បាស់ហើយ វេទន៍ចុះចិត្ត (ស្រឡាញ់) ។
ដែលចុះចិត្តស្រឡាញ់ហើយ វេទន៍មិនត្រេកអរនឹកច្រើនត្រិះត្រិះច្រើន៖

សន្តិលំដួំ អាបត្តិ អាបដ្ឋិស្សតំ សិក្ខុំ វា បដ្ឋុត្តាយ
ហិណយារត្តិស្សតិ ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច
អាធិណំ កុលុបកស្ស កិក្ខុវោ អតិវេលំ កុលេសុ
សំសដ្ឋស្ស វិហារនាតិ ។

[១២៧] បញ្ចមេ កិក្ខុវេ អាធិណំ កោតេសុ ។
កតមេ បញ្ច ។ អត្តិសាធារណា កោតា
ឧទកសាធារណា កោតា វាជសាធារណា កោតា
ទោរសាធារណា កោតា អប្បិយេហិ ធាយានេហិ
សាធារណា កោតា ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច
អាធិណំ កោតេសុ ។ បញ្ចមេ កិក្ខុវេ អាធិសំសា
កោតេសុ ។ កតមេ បញ្ច ។ កោតេ ជិស្សាយ
អត្តានំ សុទេតិ បីលោតិ សម្មា សុទំ បរិហារតិ
មាតាបិតារោ សុទេតិ បីលោតិ សម្មា សុទំ
បរិហារតិ បុត្តនារធាសកម្មករទារិសេ សុទេតិ
បីលោតិ សម្មា សុទំ បរិហារតិ មិត្តាមត្តេ
សុទេតិ បីលោតិ សម្មា សុទំ បរិហារតិ

និទិត្តវាបត្តិ សៅញ្ញំ ឬ និទិលាសិក្ខុត្រឡប់ទៅកាន់កេទយោកថាប
វិញ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសថយ៉ាងនេះ វេទន៍មានដល់ភិក្ខុ
អ្នកចូលទៅកាន់ត្រកូល ច្រឡំក្នុងត្រកូលហួសវេលា ។

[១២៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសថយ៉ាងនេះ វេទន៍មានក្នុង
ភោគៈទាំងឡាយ ។ ទោសថយ៉ាងនីអ្វីៗ ។ ធីតោគៈសាធារណៈ
ដល់ភ្លើង ។ ភោគៈសាធារណៈដល់ទឹក ។ ភោគៈសាធារណៈដល់ព្រះ
ករណី ។ ភោគៈសាធារណៈដល់បារ ។ ភោគៈសាធារណៈដល់អ្នកទទួល
មតិកដែលមិនជាទីស្រឡាញ់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសថ
យ៉ាងនេះ វេទន៍មានក្នុងភោគៈ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាន់សង្ឃថយ៉ាង
យ៉ាងនេះ វេទន៍មានក្នុងភោគៈទាំងឡាយ ។ កាន់សង្ឃថយ៉ាង
នីអ្វីៗ ។ ធីតាស្រីយកោគៈហើយញ៉ាំងខ្លួនឱ្យសុខ ឱ្យវឌ្ឍន ក្សេមក្សាន
ឱ្យសុខសប្បាយ ។ ញ៉ាំងមាតានិងបិតាឱ្យសុខ ឱ្យវឌ្ឍន ក្សេមមាតាបិតា
ឱ្យសុខសប្បាយ ។ ញ៉ាំងកូនប្រពន្ធ ខ្ញុំ នឹងបុរសជាភិក្ខុ ឱ្យសុខ
ឱ្យវឌ្ឍន ក្សេមកូនប្រពន្ធ ខ្ញុំ នឹងបុរសជាភិក្ខុ ឱ្យសុខសប្បាយ ។ ញ៉ាំង
មិត្តនិងមាតាឱ្យសុខ ឱ្យវឌ្ឍន ក្សេមមិត្តនិងមាតាឱ្យសុខសប្បាយ ។

សមណព្រាហ្មណសុ ទុទ្ធកិក្កកំ ឧត្តុណំ បតិដ្ឋាបេតិ
សោវកិក្កកំ សុទិវាណំ សក្កសំវត្តធិកំ ។ ឥមេ
ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាណិសំសា ភោគេស្វតិ ។

[១២៨] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាណិណំ ទុស្ស្រកត្ត
កុលេ ។ កតមេ បញ្ច ។ យេ តេ អតិដិ
ចាហុនា តេ ន កាលេន បដិច្ចដេន្តិ យា តា
ពលំបដិក្កាហិកា លេវតា តា ន កាលេន បដិ-
ច្ចដេន្តិ យេ តេ សមណព្រាហ្មណា ឯកកត្តិកា
ក្ខមរតា វិកា វិកាលភោជនា តេ ន កាលេន
បដិច្ចដេន្តិ នាសកម្មការលោកិសា វិទុទា កម្មំ ករេន្តិ
តាវតកញ្ញាវ អសមយេន កុតំ អលោជវន្តិ ហោតិ ។
ឥមេ ចោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាណិណំ ទុស្ស្រកត្ត កុលេ ។
បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាណិសំសា សមយកត្ត កុលេ ។

ដំណល់ទុកខ្លួនខាង មានផលដ៏ខ្ពស់ក្នុងពួកសមណព្រាហ្មណំ ជាទាម
ឱ្យខ្លួនកាម្មណ៍ដ៏ច្រើនស៊ីវិល្ល មានផលជាសុខ ប្រព្រឹត្តទៅ ដើម្បីស្ថាន
សួគ៌ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាណិសិទ្ធវ័យយ៉ាងនេះ វេមនិមាន
ក្នុងភោគៈទាំងឡាយ ។

[១២៨] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសថយ៉ាងនេះ វេមនិមាន
ក្នុងទ្រព្យលក្ខណ៍បរិភោគអាហារក្នុងវេលាវេលា ។ ទោសថយ៉ាងនេះ ។
គឺគ្រឿងអាណន្តកៈណា (មកកាន់ផ្ទះ) ផលក្នុងទ្រព្យលក្ខណ៍មិនបានប្តូរជា
គ្រឿងអាណន្តកៈនោះ តាមកាល ១ ពួកទៅកាលណាជាអ្នកទទួលបានលក្ខណ៍
ផលក្នុងទ្រព្យលក្ខណ៍មិនបានប្តូរជាពួកទៅនោះ តាមកាល ១ ពួកសមណ-
ព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកបរិភោគក្នុងខែ ១ ពេល វៀរចាកការបរិភោគក្នុង
ព្រឹត្តិ វៀរចាកវិកាលភោជន ផលក្នុងទ្រព្យលក្ខណ៍មិនបានប្តូរជាពួកសមណ-
ព្រាហ្មណ៍នោះ តាមកាល ១ ខ្ញុំនឹងប្តូរសេវាកម្ម មុខក្រិម ច្រើនធ្វើ
ការងារ ១ ក្នុងវេលាខ្លួនបរិភោគខុសកាលហើយ ក៏ដឹងទេវាស ១ ។
ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសថយ៉ាងនេះ វេមនិមានក្នុងទ្រព្យលក្ខណ៍ ដែល
បរិភោគអាហារក្នុងពេលវេលា ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ អាណិសិទ្ធវ័យយ៉ាងនេះ វេមនិមាន
ក្នុងទ្រព្យលក្ខណ៍ អ្នកបរិភោគអាហារត្រូវវេលា ។

កកមេ បញ្ច ។ យេ តេ អតិដី ចារុណ តេ
 កាលេន បដិដូដេន្និ យា តា ពលំបដិក្កាហិកា
 ទេវតា តា កាលេន បដិដូដេន្និ យេ តេ សមណ-
 ព្រាហ្មណៈ ឯកភត្តិកា ភ្នូបវតា វិភា វិកាលកោជនា
 តេ កាលេន បដិដូដេន្និ ធាសកឌ្ឍកាចោវិសុ
 អវិធម្ភា កឌ្ឍ ករោន្តិ ធាវតកញ្ជាវ សមយេន
 កុត្តំ ធិដវន្តំ ហោតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច
 អាទិសំសា សមយកត្តេ កុលេតិ ។

[១២៧] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាទិណវ កណ្ណាសច្យេ ។
 កកមេ បញ្ច ។ អសុចិ ធុត្តទ្វោ សកិរុ សប្បដិកយោ
 មិត្តនុត្តិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាទិណវ
 កណ្ណាសច្យេ ឯវាវេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចមេ អាទិណវ
 មាតុត្តាមេ ។ កកមេ បញ្ច ។ អសុចិ ធុត្តទ្វោ

កានិសិទ្ធវ័ យ៉ាវិធិអ្វីៗ ។ ធិត្តុកាគ្រិវជាតាធុន្តុកៈណា (មកកាន់ផ្ទះ)
 ជនក្នុងត្រៃកូលបានបូជាពួកគ្រិវ ជាតាធុន្តុកៈនោះ តាមកាល១ ពួកទៅតា
 ណាជាអ្នកទទួលទល់កម្ម ពួកជនក្នុងត្រៃកូល បានបូជាពួកទៅតា
 នោះ តាមកាល១ ។ ពួកសមណព្រាហ្មណ៍ណា ជាអ្នកបរិភោគ
 កត្តវេទ ។ ពេល រៀបចំការបរិភោគក្នុងត្រៃ រៀបចំវិកាលកោជន
 ពួកជនក្នុងត្រៃកូលបានបូជា ពួកសមណព្រាហ្មណ៍នោះ តាមកាល១
 ពួកខ្ញុំនឹងបុរសជាតាម្នាក់ មានមុខមិនគ្រឹម ប្រឹងធ្វើការងារ ។ កត្តវេល
 ខ្លួនបរិភោគត្រៃពេលហើយ ក៏មានទេវាវសធាញ្ញ១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ កានិសិទ្ធវ័ យ៉ាវិនេះ វែមនិមានក្នុងត្រៃកូលអ្នកបរិភោគ
 កត្តត្រៃពេល ។

[១២៧] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសថយ៉ាវិនេះ វែមនិមាន
 ក្នុងពស់វែក ។ ទោសថយ៉ាវិនិអ្វីៗ ។ ធិតសំវែកមិនស្អាត ។ មាន
 ក្លិនស្អុយ ។ គួរគេកំសុត ។ គួរខ្វាច ។ ទ្រុស្តមិទ្រ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
 ទាំងឡាយ ទោសថយ៉ាវិនេះ វែមនិមានក្នុងពស់វែក ម្ចាស់ភិក្ខុទាំង
 ឡាយ ទោសថយ៉ាវិនេះ វែមនិមានក្នុងមាតុត្រាម ផ្ទះច្រាវវែវ ។
 ទោសថយ៉ាវិនិអ្វីៗ ។ ធិមាតុត្រាមមិនស្អាត ។ មានក្លិនស្អុយ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គបារមីកាយ បញ្ចកថិយោ

សក្កិ សឡដិកយោ មិច្ឆុទុក្ខំ ។ ឆមេ ទោ
កិក្ខវេ បញ្ច អាធិណវា មាតុត្តាមេតិ ។

[១៣០] បញ្ចមេ កិក្ខវេ អាធិណវា កាណ្ណា-
សច្យេ ។ កតមេ បញ្ច ។ កោធនោ ឧបទាហី
យោវិសោ ទុដ្ឋិភ្នំ មិច្ឆុទុក្ខំ ។ ឆមេ ទោ
កិក្ខវេ បញ្ច អាធិណវា កាណ្ណាសច្យេ ឯវមេ ទោ
កិក្ខវេ បញ្ចមេ អាធិណវា មាតុត្តាមេ ។ កតមេ
បញ្ច ។ កោធនោ ឧបទាហី យោវិសោ ទុដ្ឋិភ្នំ
មិច្ឆុទុក្ខំ ។ តត្រិធំ កិក្ខវេ មាតុត្តាមស្ស យោវិសោ
យេកុយ្យេន កិក្ខវេ មាតុត្តាមោ តិព្វកោ ។
តត្រិធំ កិក្ខវេ មាតុត្តាមស្ស ទុដ្ឋិភ្នំតា យេកុយ្យេន
កិក្ខវេ មាតុត្តាមោ ចិសុណវាចោ ។ តត្រិធំ
កិក្ខវេ មាតុត្តាមស្ស មិច្ឆុទុក្ខំតា យេកុយ្យេន កិក្ខវេ
មាតុត្តាមោ អតិចារិធំ ។ ឆមេ ទោ កិក្ខវេ បញ្ច
អាធិណវា មាតុត្តាមេតិ ។

វិបស្សនាវិញ្ញា គនិយោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គបារមីកាយ បញ្ចកថិយោ

គួរគំស្មុគ ១ គួរគួប ១ ទ្រុស្តមិត្ត ១ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្ធាយ
ទោស ៥ យ៉ាងនេះ វេមនិមាតកុដិមាតុត្រាម ។

[១៣១] ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ទោស ៥ យ៉ាងនេះ វេមនិមាត
កុដិសវិកោ ។ ទោស ៥ យ៉ាងនេះ វេមនិមាត ចិត្តក្រោធទ
បដិកៀរ ១ មាតិសព្វិក ១ មាតិអណ្ណាតកក្រក់ ១ ទ្រុស្តមិត្ត ១ ។
ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ទោស ៥ យ៉ាងនេះ វេមនិមាតកុដិសវិកោ
ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ទោស ៥ យ៉ាងនេះ វេមនិមាតកុដិមាតុត្រាម
ដូច្នោះវិវេ ។ ទោស ៥ យ៉ាងនេះ វេមនិមាត ចិត្តក្រោធទ
បដិក្ខុ ១ មាតិសព្វិក ១ មាតិអណ្ណាតកក្រក់ ១ ទ្រុស្តមិត្ត ១ ។
ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ត្រង់ពាក្យថា មាតុត្រាមមាតិសព្វិកនេះ
ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ដោយច្រើនមាតុត្រាមមានក្នុងខ្លួន ។ ម្ចាស់
កិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ត្រង់ពាក្យថា មាតុត្រាមមានអណ្ណាតកក្រក់នេះ ម្ចាស់
កិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ដោយច្រើនមាតុត្រាមមានក្នុងខ្លួន ។ ម្ចាស់
កិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ត្រង់ពាក្យថា មាតុត្រាមជាអ្នកទ្រុស្តមិត្តនេះ ម្ចាស់
កិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ដោយច្រើនមាតុត្រាមប្រព្រឹត្តក្បួនចិត្តស្វាមី ។ ម្ចាស់
កិក្ខុចាំនិទ្ធាយ ទោស ៥ យ៉ាងនេះ វេមនិមាតកុដិមាតុត្រាម ។

ចប់វិបស្សនាវិញ្ញា ទី ៣ ។

បក្ខបក្សសមរង ទំយោបកវិញ្ញា

ធម្មត្រ្យានំ

ទ្វេ ធីយចារិកា វុត្តា
អតិទិវាសមធម្មំ
នុវេ កុលុចតា ភោតា
កត្តំ សច្ចាចវេ នុវេតិ ។

បក្ខបក្សសមរង ទំយោបកវិញ្ញា

ទុក្ខានៃទំយោបកវិញ្ញានោះគឺ

និយាយអំពីចារិក ទៅកាន់ទីឆ្ងាយ ២ រឿង អំពីការទៅ
ជាប់មិនជាប់ ១ អំពីសេចក្តីពិណាញ់ ១ អំពីការចូល
ទៅកាន់ទ្រព្យ ២ រឿង អំពីភោគៈ ១ អំពីកន្ល ១
អំពីតស៊ីវិក ២ រឿង ។

អាវាសិកវិញ្ញា

[១៣១] បញ្ចប់ កិច្ចវេ ឆម្មេហិ សមញ្ញតតោ
អាវាសិកោ កិច្ច អភាវធិយោ ហោតិ ។ កតមេហិ
បញ្ចប់ ។ ន អាតច្យសម្បត្តោ ហោតិ ន វត្ត-
សម្បត្តោ ន ពហុស្សតោ ហោតិ ន សុតនរោ ន
ចដិសល្លេទិតា ហោតិ ន ចដិសល្លាធារាមោ ន កល្យា-
ណារាមោ ន កល្យាណាវិទោ ហោតិ ន កល្យាណ-
វិញ្ញាណោ ធុច្យត្តោ ហោតិ ន ធុច្យ ឯធុច្យតោ ។
ឥមេហិ ទោ កិច្ចវេ បញ្ចប់ ឆម្មេហិ សមញ្ញតតោ
អាវាសិកោ កិច្ច អភាវធិយោ ហោតិ ។ បញ្ចប់
កិច្ចវេ ឆម្មេហិ សមញ្ញតតោ អាវាសិកោ កិច្ច
ភាវធិយោ ហោតិ ។ កតមេហិ បញ្ចប់ ។ អាតច្យ-
សម្បត្តោ ហោតិ វត្តសម្បត្តោ ពហុស្សតោ ហោតិ
សុតនរោ ចដិសល្លេទិតា ហោតិ ចដិសល្លាធារាមោ
កល្យាណារាមោ កល្យាណាវិទោ ហោតិ កល្យាណ-
វិញ្ញាណោ បញ្ចប់ ហោតិ អធុច្យ អធុច្យតោ ។

អាវាសិកវិញ្ញា

[១៣១] ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ កិច្ចជាចៅកាវិស ប្រកបដោយ
ធម៌ ៥ យ៉ាង មិនគួរសរសើរឡើយ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង
គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺកិច្ចជាចៅកាវិស មិនបរិច្ចណិដោយមាយាទ មិនបរិច្ចណិ
ដោយវត្ត ១ មិនជាពហុស្សត មិនទ្រទ្រង់ទូរព្រះវិសេន្ធមុន
ស្តាប់ហើយ ១ មិនត្រេកអរក្នុងទីស្ងាត់ មិនត្រេកអរក្នុងកុសលធម៌ ១
មានវិចារមិនព័រេ មិនយាយមិនព័រេ ១ ផងប្រាថ្នា ល្ងង់ខ្លៅ ១ ។
ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ កិច្ចជាចៅកាវិស ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាងនេះ
មិនគួរសរសើរឡើយ ។ ម្ចាស់កិច្ចទាំងឡាយ កិច្ចជាចៅកាវិស
ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង គួរសរសើរ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៥ យ៉ាង
គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺកិច្ចជាចៅកាវិស បរិច្ចណិដោយមាយាទ បរិច្ចណិដោយ
វត្ត ១ ជាពហុស្សត ទ្រទ្រង់ទូរព្រះវិសេន្ធមុនស្តាប់ហើយ ១ ជាអ្នក
ដុសខាត់ចិត្ត ត្រេកអរក្នុងទីស្ងាត់ ត្រេកអរក្នុងកុសលធម៌ ១ ជាអ្នកមាន
វិចារព័រេ មិនយាយព័រេ ១ ជាអ្នកមានប្រាថ្នាមិនល្ងង់ខ្លៅ ១ ។

ឥម ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ
អាភិសិកោ ភិក្ខុ ភាវនីយោ ហោតិ ។

(១៣២) បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ
អាភិសិកោ ភិក្ខុ សត្រេហ្មចារីនំ បិយោ ច ហោតិ
មនោ ច គុ ច ភាវនីយោ ច ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។
សីលវា ហោតិ ខាតិមោក្ខសំវសំវុតោ វិហាតិ អាចារៈ
កោចរសឡន្ទោ អណ្តមត្តេសុ វដ្ឋេសុ កយនស្សវី
សមាធាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ពហុស្សតោ ហោតិ
សុតទោ សុតសន្និទយោ យេ តេ ធម្មា អាទិ-
កល្យាណា មជ្ឈេកល្យាណា បរិយោសានកល្យាណា
សាម្ពុ សឡញ្ញំ កោវលបរិបុណ្ណំ បរិសុទ្ធិំ ត្រេហ្មចារីយំ
អភិវន្តំ តថាវចាស្ស ធម្មា ពហុស្សតោ ហោតិ ធន
វេសា បរិចេតា មនសាទុចេតិកា និដ្ឋិយា សុច្ឆនិវិជ្ជា
កល្យាណាវចោ ហោតិ កល្យាណាវត្តរណោ ហោរិយា
វិចាយ សមន្តាគតោ វិស្សដ្ឋាយ អនេលកន្សាយ
អត្តស្ស វិញ្ញាបនិយា ចតុន្តំ ឈានានំ អាភិចេតសំ កានំ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាទៅភាវនា ប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាងនេះនឹង
គួរសរសើរ ។

(១៣២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាទៅភាវនា ប្រកបដោយ
ធម៌៧ យ៉ាងជាទីស្រឡាញ់ ជាទីពេញចិត្ត ជាទីគោរព គួរសរសើរ
របស់សត្រេហ្មចារីទាំងឡាយ ។ ប្រកបដោយធម៌៧ យ៉ាងនីមួយៗ គឺភិក្ខុ
ជាទៅភាវនា ជាអ្នកមានសីល សង្រួមក្នុងបទដ្ឋាន បរិបូណ៌ដោយ
អាចារៈនិងគាថាៈ ឃើញភ័យក្នុងទោស សូម្បីមានប្រមាណនិច
សមាទានសិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ១ ជាពហុស្សត ទ្រទ្រង់
តុល្យបទៈ ដែលខ្លួនបានស្តាប់ហើយ បានសន្សំហើយ ធម៌ទាំងឡាយ
ណា មានពីព្រះនាងដើម ពីព្រះកណ្ណាល ពីព្រះនាងចុង ប្រកាស
នូវត្រេហ្មចារីយៈប្រកបដោយអង្គ និងព្យញ្ជនៈបរិសុទ្ធ បរិបូណ៌សត្រេហ្ម
ធម៌មានសភាពដូច្នោះ ភិក្ខុនោះបានស្តាប់ច្រើន បានចាំរត់រាន់
រំពឹងដោយចិត្ត ចាក់ដុះដោយសេចក្តីយល់ នូវធម៌មានសភាពដូច្នោះ ១
ជាអ្នកមានវិចារិកៈ និយាយពីព្រះ ប្រកបដោយវិចារិកៈរបស់អ្នកក្រុង
ជាកំចាច្យសំលាស់ ជាកំចាច្យសព្វគុណ អាចញ៉ាំងមហាជន
ឲ្យជឿសេចក្តីបាន ១ ជាអ្នកបានដូចសេចក្តីប្រាថ្នា បានមិនលំបាក

និដ្ឋានសុខវិហារាភំ និកាមលាភិ ហោតិ អភិក្កលាភិ
 អភាសិវលាភិ អាសវាភំ មយា អនាសវំ ទេសោវិបុត្តិ
 បញ្ញាវិបុត្តិ និដ្ឋេវ និដ្ឋេ សយំ អភិញ្ញា អន្តិកត្វា
 ឧបសម្មជ្ឈ វិហារតិ ។ នវេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហំ
 និដ្ឋេហំ សមណ្ឌកតោ អាវាសិកោ ភិក្ខុ សព្វហ្មចារិធំ
 ចិយោ ន ហោតិ មនាថោ ន កុ ច ការិយោ
 ចាតិ ។

(១៣៣) បញ្ចហំ ភិក្ខុវេ និដ្ឋេហំ សមណ្ឌកតោ
 អាវាសិកោ ភិក្ខុ អាវាសំ សោភេតិ ។ កតមេហំ
 បញ្ចហំ ។ សីលវា ហោតិ ។ មេ ។ សិក្ខុតិ
 សិក្ខាបទេសុ ពហុស្សុតោ ហោតិ ។ មេ ។ និដ្ឋិយា
 សុច្ឆនិវិជ្ជា កល្យាណវិចោ ហោតិ កល្យាណវិ-
 ក្ករណោ ទោវិយា វាចាយ សមណ្ឌកតោ វិស្សដ្ឋាយ
 អទេលកធារាយ អត្ថស្ស វិញ្ញាចចិយោ បដិពាលោ ហោតិ
 ឧបសម្មជ្ឈំ និដ្ឋេហោ កតាយ សទ្ធិស្សតុំ សមា-
 នបេតុំ សធុត្តោជតុំ សម្មហំសេតុំ ចតុន្នំ ឈានាធំ

បានបរិបូណ៌នូវឈានទាំង ៤ ដែលកស្រីយន្តវិចិត្តវិក្រិលេន ជាគ្រឿង
 ទៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ជាអ្នកធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ សម្រេចនូវចោតោ-
 វិបុត្តិ និងបញ្ញាវិបុត្តិ ដែលមិនមានភាសា៖ ព្រោះគ្រឿយភាសា៖ទាំងឡាយ
 ដោយប្រាជ្ញាវិបុត្តិ ដោយខ្លួនឯងក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុជាចៅកាវិស ប្រកបដោយធម៌ ៨ យ៉ាងនៃឯង ជាទីស្រឡាញ់
 ជាទីគោរព ជាទីគោរព អរសរសើររបស់សព្វហ្មចារិទាំងឡាយ ។

(១៣៣) ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាចៅកាវិស ប្រកបដោយ
 ធម៌ ៨ យ៉ាង រមែងញ្ញាណកាវិសឱ្យល្អ ។ ប្រកបដោយធម៌ ៨ យ៉ាង
 អិរិយ្យ៖ ។ អីភិក្ខុជាចៅកាវិស ជាអ្នកមានសីល ។ មេ ។ សមាទាន
 សិក្សា ក្នុងសិក្ខាបទទាំងឡាយ ។ ជាពហុស្សុត ។ មេ ។ ចាក់ចុះ
 ដោយសេចក្តីយល់ ។ ជាអ្នកមានវិចារិកៈ និងយាយតិកៈ ប្រកប
 ដោយសំបើនអ្នកក្រីក្រ ជាសំបើច្បាស់លាស់ ជាវិចារិកៈប្រាសចាកសេស
 តាចញ្ញាណមហានិទ្ទេសវិចិត្តវិក្រិលេន ។ ជាអ្នកអនិកាច ដើម្បីឲ្យល្អ
 មនុស្សដែលបានមកកេរ្តិ៍ ឱ្យឃើញច្បាស់ ឱ្យកាន់យក ឱ្យកាចហាន
 ឱ្យរីករាយ ដោយធម៌ ៨ ។ ជាអ្នកបានដូចសេចក្តីប្រាជ្ញា បានមិន
 លំបាក បានបរិបូណ៌នូវឈានទាំង ៤ ដែលកស្រីយន្តវិចិត្តវិក្រិលេន

អាភិទេតសិកាធំ ធិដ្ឋន្ទសុខវិហារាធំ ធិកាមលាភិ
ហោតិ អតិច្ឆលាភិ អកសិរលាភិ ។ វេទេហិ ទោ
ភិក្ខុវេ ចត្តហិ ធម្មេហិ សមន្តាគោ អាភិសិកោ
ភិក្ខុ អាភិសំ សោគេតិ ។

[១៣២] ចត្តហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាគោ
អាភិសិកោ ភិក្ខុ អាភិសស្ស ពហុបកាហេ ហោតិ ។
កតថេហិ ចត្តហិ ។ សីលវិ ហោតិ ។ ថេ ។
សមាធាយ សិក្ខតិ សិក្ខាបទេសុ ពហុស្សតោ
ហោតិ ។ ថេ ។ ធិដ្ឋយា សុច្ឆរិវិទ្ធា ទណ្ឌុស្សំ
ចដិសត្តរោតិ មហា ទោ បទ ភិក្ខុសង្ឃោ អភិក្កន្តោ
ធានាវេដ្ឋកា ភិក្ខុ ភិហិធំ ទេសត្តមិទ្ធា អាហេទេតិ
មហា ទោ អាវុសោ ភិក្ខុសង្ឃោ អភិក្កន្តោ ធានាវេ-
ដ្ឋកា ភិក្ខុ ករោថ ពុញ្ញាធំ សមយោ បុញ្ញាធំ កាតុដ្ឋិ
ចតុដ្ឋំ យាចាធំ អាភិទេតសិកាធំ ធិដ្ឋន្ទសុខវិហារាធំ
ធិកាមលាភិ ហោតិ អតិច្ឆលាភិ អកសិរលាភិ ។

ជាគ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជា
នៅអាភិស ប្រកបដោយធម៌ ៨ នេះ វេទនិញ្ញាណភិក្ខុសឡឺ ។

[១៣២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជានៅអាភិស ប្រកបដោយ
ធម៌ ៨ យ៉ាង វេទនិញ្ញាណភិក្ខុសឡឺ ។ ប្រកបដោយ
ធម៌ ៨ យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ ភិក្ខុជានៅអាភិស ជាអ្នកមានសីល ។ ថេ ។
សមាធាយសិក្ស ក្នុងសិក្សាបទទាំងឡាយ ជាពហុស្សតោ ។ ថេ ។ ចាត់ច្រុះ
ដោយសច្ច័យលំទ ផ្លូវផ្សេងទៀតសាសនាដែលចាត់ចែង ទ មាន
ភិក្ខុសង្ឃជានិច្ចនិមន្តចូលមក ភិក្ខុទាំងឡាយមកអំពីវិវេទផ្សេងៗ គ្នា ភិក្ខុ
ជានៅអាភិសកិច្ចលនៅប្រាប់ដល់គ្រូបាស្ត្រទាំងឡាយថា ម្នាលអាវុសោ
ទាំងឡាយ មានភិក្ខុសង្ឃជានិច្ច ភិក្ខុទាំងឡាយមកអំពីវិវេទផ្សេងៗ គ្នា
អ្នកទាំងឡាយ ចូរធ្វើបុណ្យ ពេលនេះជាពេលត្រូវធ្វើបុណ្យ ។ ជាអ្នក
បានដូចសច្ច័យលំទ បានមិនលំបាក បានបរិបូណ៌ខ្លាំង ២

ឥតេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ចត្តហិ ធម្មេហិ សមន្តភតោ
អាវសិកោ ភិក្ខុ អាវសស្ស ពហូបកាវោ
យោភិទិ ។

[១៣៨] ចត្តហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តភតោ
អាវសិកោ ភិក្ខុ ភិហិទំ អនុកម្មតិ ។ តតេហិ
ចត្តហិ ។ អនិសិលេសុ សមាទេវតិ ធម្មទស្សនេ
ទិវេសតិ កិលានោ ឧបសន្តិទិកា សតិ ឧច្ឆារេតិ
អហត្តតំ អាយស្សនោ សតិ ឧបដ្ឋាបេដាតំ ។ មហា
ទោ មន ភិក្ខុសង្ឃោ អភិក្កន្តោ ធានាវេដ្ឋកា
ភិក្ខុ ភិហិទំ ឧបសន្តិទិកា អាវោចេតិ មហា ទោ
អាវុសា ភិក្ខុសង្ឃោ អភិក្កន្តោ ធានាវេដ្ឋកា
ភិក្ខុ ករោជ បុត្តាទិ សមយោ បុត្តាទិ កាតុទិ
យំ ទោ មនស្ស ករោជំ ទេន្នំ ល្ងំ វា មណីតំ
វា តំ អត្តោ ចរិកុញ្ចតិ សទ្ធានេយ្យំ ។ វិទិចាតេតិ ។
ឥតេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ចត្តហិ ធម្មេហិ សមន្តភតោ
អាវសិកោ ភិក្ខុ ភិហិទំ អនុកម្មតិ ។

ដែលតស្រីយន្តចិត្តដ៏ក្រៃលែង ជាគ្រឿងនៅជាសុខ ក្នុងបច្ចុប្បន្ន ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាចៅកាវស ប្រកបដោយធម៌៨ ប្រការនេះ
រមែងជាអ្នកមានឧបការច្រើនដល់កាវស ។

[១៣៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាចៅកាវស ប្រកបដោយ
ធម៌៨ យ៉ាង រមែងជាអ្នកអនុគ្រោះដល់ពួកគ្រហស្ថ ។ ប្រកបដោយ
ធម៌៨ យ៉ាងអីក្នុង ។ ភិក្ខុជាចៅកាវស ណែនាំគ្រហស្ថឲ្យទាំងនៅក្នុង
អនិសិល ។ ណែនាំឲ្យយំញូធម៌ ។ ចូលទៅជិតមនុស្សមានជម្ងឺហើយ
រំលឹកឲ្យមានស្មារតី ជា ខែអ្នកដ៏មានកាយទាំងឡាយ អ្នកទាំងឡាយ
ចូរដកលំទុកឲ្យស្មារតី ឲ្យទាំងនៅក្នុងអហេតុណ ។ មានភិក្ខុសិរិច្ឆលមក
ច្រើន ភិក្ខុទាំងឡាយមកគំរើដន្តផ្សេងៗ ភិក្ខុចៅកាវស ចូលទៅប្រាប់
ពួកគ្រហស្ថថា ម្នាលកាវសទាំងឡាយ មានភិក្ខុសិរិច្ឆលមកច្រើន
ភិក្ខុទាំងឡាយមកគំរើដន្តផ្សេងៗ អ្នកទាំងឡាយ ចូរនាំគ្នាធ្វើបុណ្យ
ពេលនេះជាពេលអនុធ្វើបុណ្យ ។ ពួកទាយកប្រគេនកោដនណាដល់
ភិក្ខុនោះ ជាបស់រស់រវើក ល្អ ល្អ ខ្ពង់ខ្ពស់ កំប៉ែកគោកដន្តនោះ
មិនធ្វើសទ្ធានេយ្យរបស់ទាយកឲ្យធ្លាក់ចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុជាចៅកាវស ប្រកបដោយធម៌៨ យ៉ាងនេះ រមែងជាអ្នកអនុគ្រោះ
ដល់ពួកគ្រហស្ថ ។

(១៣២) បញ្ចប់ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមណ្ឌកោ
 អាណាសិកោ ភិក្ខុ យថាភតំ ធិត្តិក្ខោ ឯវំ ធិវយេ ។
 កតថេហិ បញ្ចប់ ។ អនុវិទូ អបរិយោកាហេត្វា
 អវណ្ណារហស្ស វណ្ណំ កាសតិ អនុវិទូ អបរិយោ-
 កាហេត្វា វណ្ណារហស្ស អវណ្ណំ កាសតិ អនុវិទូ អប-
 រិយោកាហេត្វា អប្បសាទនិយេ ហិណេ បសានំ ឧបទំ-
 សេតិ អនុវិទូ អបរិយោកាហេត្វា បសាទនិយេ ហិណេ
 អប្បសាទំ ឧបទំសេតិ សន្តានេយ្យំ វិធិនាភេតិ ។
 ឧថេហិ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចប់ ធម្មេហិ សមណ្ឌកោ
 អាណាសិកោ ភិក្ខុ យថាភតំ ធិត្តិក្ខោ ឯវំ ធិវយេ ។
 បញ្ចប់ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមណ្ឌកោ អាណាសិកោ
 ភិក្ខុ យថាភតំ ធិត្តិក្ខោ ឯវំ សក្កេ ។ កតថេហិ
 បញ្ចប់ ។ អនុវិទូ បរិយោកាហេត្វា អវណ្ណារហស្ស
 អវណ្ណំ កាសតិ អនុវិទូ បរិយោកាហេត្វា វណ្ណា-
 រហស្ស វណ្ណំ កាសតិ អនុវិទូ បរិយោកាហេត្វា
 អប្បសាទនិយេ ហិណេ អប្បសាទំ ឧបទំសេតិ

(១៣២) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាចៅកាវស ប្រកប
 ដោយធម៌៥ យ៉ាង វែងទៅកើតក្នុងនរក ដូចគេនាំយកទៅទំលាក់ ។
 ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងអីក្នុងរូង ។ ភិក្ខុជាចៅកាវស មិនបានស្តាប់
 ស្តង់តិចារណាមើល ហើយពោលសរសើរគុណបុគ្គលដែលមិនគួរ
 សរសើរ មិនបានស្តាប់ស្តង់តិចារណាមើល ហើយពោលទោសបុគ្គល
 ដែលគួរសរសើរគុណ មិនបានស្តាប់ស្តង់តិចារណាមើល ហើយ
 ភ្នំនិរុប្បសេចក្តីជ្រេថ្លា ក្នុងទីដែលមិនគួរជ្រេថ្លា មិនបានស្តាប់ស្តង់
 តិចារណាមើល ហើយភ្នំនិរុប្បសេចក្តីមិនជ្រេថ្លា ក្នុងទីដែលគួរជ្រេថ្លា ម
 ញ៉ាំងសន្តានទេយ្យចេសំខាយកឱ្យបាក់ចុះ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
 ភិក្ខុជាចៅកាវស ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះឯង វែងទៅកើត
 ក្នុងនរក ដូចគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ជាចៅកាវស ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង វែងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌
 ដូចគេនាំយកទៅដាក់ ។ ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងអីក្នុងរូង ។ ភិក្ខុ
 ជាចៅកាវស បានស្តាប់ស្តង់តិចារណាមើល ហើយពោលទោស
 បុគ្គលដែលគួរពោលទោស មិនបានស្តាប់ស្តង់តិចារណាមើល ហើយ
 សរសើរគុណបុគ្គលដែលគួរសរសើរ មិនបានស្តាប់ស្តង់តិចារណា
 មើល ហើយភ្នំនិរុប្បសេចក្តីមិនជ្រេថ្លា ក្នុងទីដែលមិនគួរជ្រេថ្លា ម

សុត្តន្តបិដក អង្គប្រដំណាយ សុត្តនិទាន

អនុវិទូ ចរិយោកាហេត្វា ចសាននិយេ ហិរេ
បសានំ ឧបនិសេតិ សទ្ធានេយ្យំ ន វិនិចារតតិ ។
ឥមេហិ ទោ កិក្ខុវេ ចញ្ចហិ ធម្មេហិ សមញ្ញតោ
អាវសិកោ កិក្ខុ យថាភតំ និក្ខំតោ វេ វិសត្តេ ។

(១៣៧) ចញ្ចហិ កិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញតោ
អាវសិកោ កិក្ខុ យថាភតំ និក្ខំតោ វេ វិរាយេ ។
កតមេហិ ចញ្ចហិ ។ អនុវិទូ អចរិយោកាហេត្វា
អវណ្ណារហស្ស វណ្ណំ ភាសតិ អនុវិទូ អចរិយោ-
កាហេត្វា វណ្ណារហស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ អាវសមធម៌
ហោតិ អាវសចលិកេនិ កុលមធម៌ ហោតិ
កុលមចលិកេនិ សទ្ធានេយ្យំ វិនិចារតតិ ។ ឥមេហិ
ទោ ។ ចេ ។ ចញ្ចហិ កិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញតោ
អាវសិកោ កិក្ខុ យថាភតំ និក្ខំតោ វេ វិសត្តេ ។
កតមេហិ ចញ្ចហិ ។ អនុវិទូ ចរិយោកាហេត្វា
អវណ្ណារហស្ស អវណ្ណំ ភាសតិ អនុវិទូ ចរិយោកាហេត្វា

សុត្តន្តបិដក អង្គប្រដំណាយ ចតុតិកាយ

បុគ្គលស្ម័គ្រិតិវារោណមិល ហើមេវកលំខុត្តខ្មារសចក្ខីជ្រេថ្វា ក្នុងទិ
វែលស្ម័គ្រជ្រេថ្វា ១ ញ្ញំនិសទ្ធានេយ្យរបស់ទាយក មិនឲ្យទ្វាក់ចុះ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាចៅតារាស ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាងនេះឯង
វែមនិទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចគេនាំយកទៅដាក់ ។

(១៣៧) ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាចៅតារាស ប្រកបដោយ
ធម៌៥យ៉ាង វែមនិទៅកើតក្នុងនរក ដូចគេនាំយកទៅទំលាក់ ។
ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង គឺអ្វីៗ ។ គឺភិក្ខុជាចៅតារាស មិន
បុគ្គលស្ម័គ្រិតិវារោណមិល ហើយសរសើរកុណបុគ្គល វែលមិនស្ម័គ្រ
សរសើរ ១ មិនបុគ្គលស្ម័គ្រិតិវារោណមិល ហើយពោលទោស
បុគ្គល វែលស្ម័គ្រសរសើរ ១ ជាអ្នកកំណាញ់តារាស ជាប់ក្នុងតារាស ១
ជាអ្នកកំណាញ់ត្រកូល ជាប់ក្នុងត្រកូល ១ ញ្ញំនិសទ្ធានេយ្យរបស់
ទាយក ឲ្យទ្វាក់ចុះ ។ ៥យ៉ាងនេះឯង ។ មេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ភិក្ខុជាចៅតារាស ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង វែមនិទៅកើតក្នុងនរក
ដូចគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង គឺអ្វីៗ ។
គឺភិក្ខុជាចៅតារាស បុគ្គលស្ម័គ្រិតិវារោណមិល ហើយពោលទោស
បុគ្គលវែលស្ម័គ្រពោលទោស ១ បុគ្គលស្ម័គ្រិតិវារោណមិល ហើយ

ចតុបបណ្ណសាម អាវាសិវាត្ថា

វណ្ណារហស្ស វណ្ណំ ភាសតិ ន អាវាសមច្ឆរិ
ហោតិ ន អាវាសមលំគេដំ ន កុលមច្ឆរិ ហោតិ
ន កុលមលំគេដំ សទ្ធាធម្ម្យំ ន វិទិចាតេតិ ។
ឥមេហិ ទោ ។ ថេ ។

(១៣៨) ចតុប័ កិក្កុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ
អាវាសិកោ កិក្កុ យដាកតំ ធិក្កិញ្ចោ ឯវិ
ធិរយេ ។ កតមេហិ ចតុប័ ។ អនុវិទូ
អចរិយោតាហោត្វា អវណ្ណារហស្ស វណ្ណំ ភាសតិ
អនុវិទូ អចរិយោតាហោត្វា វណ្ណារហស្ស អវណ្ណំ
ភាសតិ អាវាសមច្ឆរិ ហោតិ កុលមច្ឆរិ ហោតិ
លាភមច្ឆរិ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ។ ថេ ។ ចតុប័
កិក្កុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ អាវាសិកោ កិក្កុ
យដាកតំ ធិក្កិញ្ចោ ឯវិ សក្កេ ។ កតមេហិ
ចតុប័ ។ អនុវិទូ ចរិយោតាហោត្វា អវណ្ណារហស្ស
អវណ្ណំ ភាសតិ អនុវិទូ ចរិយោតាហោត្វា វណ្ណារហស្ស
វណ្ណំ ភាសតិ ន អាវាសមច្ឆរិ ហោតិ ន កុលមច្ឆរិ
ហោតិ ន លាភមច្ឆរិ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ។ ថេ ។

ចតុបបណ្ណសាម អាវាសិវាត្ថា

សរសិវណ្ណបុគ្គល ដែលគួរសរសើរ ១ មិនជាអ្នកកំណាញ់ភាវស មិន
ជាបំប្រុងភាវស ១ មិនជាអ្នកកំណាញ់ត្រកូល មិនជាបំប្រុងត្រកូល ១ មិន
ញ៉ាំងសទ្ធាធម្ម្យរបស់ទាយក ឲ្យធ្លាក់ចុះ ១ ។ ថយ៉ាងនេះឯង ។ ថេ ។

(១៣៨) ម្នាលកិក្កុទាំងឡាយ កិក្កុជាចៅភាវស ប្រកប
ដោយធម៌ថយ៉ាង វែងទៅកើតក្នុងនរក ដូចគេនាំយកទៅទំលាក់ ។
ប្រកបដោយធម៌ថយ៉ាង អិក្ខុរ្ា ។ អិក្កុជាចៅភាវស មិនបានស្តាប់
ស្តង់តិចារណាមើល ហើយសរសើរអ្នកបុគ្គល ដែលមិនគួរសរសើរ ១
មិនបានស្តាប់ស្តង់តិចារណាមើល ហើយពោលទោសបុគ្គល ដែលគួរ
សរសើរ ១ ជាអ្នកកំណាញ់ភាវស ១ ជាអ្នកកំណាញ់ត្រកូល ១ ជាអ្នក
កំណាញ់លាភ ១ ។ ថយ៉ាងនេះឯង ។ ថេ ។ ម្នាលកិក្កុទាំងឡាយ
កិក្កុជាចៅភាវស ប្រកបដោយធម៌ថយ៉ាង វែងទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌
ដូចគេនាំយកទៅដាក់ ។ ប្រកបដោយធម៌ថយ៉ាង អិក្ខុរ្ា ។ អិក្កុជា
ចៅភាវស បានស្តាប់ស្តង់តិចារណាមើល ហើយពោលទោសបុគ្គល
ដែលគួរពោលទោស ១ បានស្តាប់ស្តង់តិចារណាមើល ហើយសរសើរ
អ្នកបុគ្គល ដែលគួរសរសើរ ១ មិនជាអ្នកកំណាញ់ភាវស ១ មិនជា
អ្នកកំណាញ់ត្រកូល ១ មិនជាអ្នកកំណាញ់លាភ ១ ។ ថយ៉ាងនេះ
ឯង ។ ថេ ។

[១៣៩] បញ្ចហិ កិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ
 អារាសិកោ កិក្ខុ យថាកតំ ធិក្ខំត្តោ ឯវំ ធិវយេ ។
 កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អារាសមន្តរិ ហោតិ កុលមន្តរិ
 ហោតិ លាភមន្តរិ ហោតិ វណ្ណមន្តរិ ហោតិ សទ្ធា-
 ធម្មេយ្យំ វិធិចាតេតិ ។ ឥមេហិ ទោ ។ មេ ។ បញ្ចហិ
 កិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ អារាសិកោ កិក្ខុ
 យថាកតំ ធិក្ខំត្តោ ឯវំ សក្កេ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។
 ឧ អារាសមន្តរិ ហោតិ ឧ កុលមន្តរិ ហោតិ ឧ
 លាភមន្តរិ ហោតិ ឧ វណ្ណមន្តរិ ហោតិ សទ្ធាធម្មេយ្យំ
 ឧ វិធិចាតេតិ ។ ឥមេហិ ទោ ។ មេ ។

[១៤០] បញ្ចហិ កិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ
 អារាសិកោ កិក្ខុ យថាកតំ ធិក្ខំត្តោ ឯវំ
 ធិវយេ ។ កតមេហិ បញ្ចហិ ។ អារាសមន្តរិ ហោតិ
 កុលមន្តរិ ហោតិ លាភមន្តរិ ហោតិ វណ្ណមន្តរិ
 ហោតិ ធម្មមន្តរិ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ។ មេ ។

[១៣៩] ខ្នាលកិក្ខុចាំនិទ្យាយ កិក្ខុជាចៅភានស ប្រកបដោយ
 ធម៌៥ យ៉ាង វេចន៍ចៅកើតក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។
 ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង គិរិវុះ ។ គិក្ខុជាអ្នកកំណាញ់ភានស ១
 ជាអ្នកកំណាញ់ត្រៃកូល ១ ជាអ្នកកំណាញ់លាភ ១ ជាអ្នកកំណាញ់
 គុណ ១ ជាអ្នកញ្ជ័នសទ្ធាធម្មេយ្យរបស់ទាយក ឲ្យធ្លាក់ចុះ ១ ។ ៥ យ៉ាង
 នេះឯង ។ មេ ។ ខ្នាលកិក្ខុចាំនិទ្យាយ កិក្ខុជាចៅភានស ប្រកបដោយ
 ធម៌៥ យ៉ាង វេចន៍ចៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដាក់ ។
 ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង គិរិវុះ ។ គិក្ខុជាអ្នកមិនកំណាញ់ភានស ១
 ជាអ្នកមិនកំណាញ់ត្រៃកូល ១ ជាអ្នកមិនកំណាញ់លាភ ១ ជាអ្នកមិន
 កំណាញ់គុណ ១ មិនញ្ជ័នសទ្ធាធម្មេយ្យរបស់ទាយក ឲ្យធ្លាក់ចុះ ១ ។
 ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ មេ ។

[១៤០] ខ្នាលកិក្ខុចាំនិទ្យាយ កិក្ខុជាចៅភានស ប្រកបដោយ
 ធម៌៥ យ៉ាង វេចន៍ចៅកើតក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។
 ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង គិរិវុះ ។ គិក្ខុជាអ្នកកំណាញ់ភានស ១
 ជាអ្នកកំណាញ់ត្រៃកូល ១ ជាអ្នកកំណាញ់លាភ ១ ជាអ្នកកំណាញ់
 គុណ ១ ជាអ្នកកំណាញ់ធម៌ ១ ។ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ មេ ។

បញ្ចក្កវិញ្ញាណ អាវាសិវិញ្ញា

បញ្ចហិ កិក្កុវេ ធម្មេហិ សមន្តាគតោ អាវាសិកោ
កិក្កុ យថាភតំ ធិក្កុខ្លោ ឯវិ សក្កេ ។ កកមេហិ
បញ្ចហិ ។ ឧ អាវាសមច្ឆរិ ហោតិ ឧ កុលមច្ឆរិ
ហោតិ ឧ លាមមច្ឆរិ ហោតិ ឧ វណ្ណមច្ឆរិ ហោតិ ឧ
ធម្មមច្ឆរិ ហោតិ ។ ឧ មេហិ ទោ ។ មេ ។

អាវាសិវិញ្ញា បុគ្គោ ។

តិស្សុទ្ធានិ

អាវាសិកោ អច្ឆរិយសោកណា(១) ឧ
តហូចការោ អនុកម្មកោ ឧ
យថាភតត្បាមំ អវណ្ណកោ
ឧត្តមច្ឆរិបញ្ចកោ ឧ ចាតិ ។

១ ឧ ឧ. បិយោ ឧ លោកា ។

បញ្ចក្កវិញ្ញាណ អាវាសិវិញ្ញា

ព្រាសកិក្កុទាំងឡាយ កិក្កុជាចៅកាវស ប្រកមដោយធម៌៧យ៉ាង វេទនិ
ទៅកើតក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដាក់ ។ ប្រកមដោយ
ធម៌៧យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺកិក្កុជាអ្នកមិនកំណាញ់កាវស ១ ជាអ្នក
មិនកំណាញ់ត្រកូល ១ ជាអ្នកមិនកំណាញ់លាភ ១ ជាអ្នកមិនកំណាញ់
គុណ ១ ជាអ្នកមិនកំណាញ់ធម៌ ១ ។ ៧យ៉ាងនេះឯង ។ មេ ។

ចតំ អាវាសិវិញ្ញា ទី ៤ ។

ទុក្ខានៃអាវាសិវិញ្ញានោះគឺ

និយាយអំពីកិក្កុចៅកាវស ដែលមិនគួរសរសើរ ១ អំពី
ចៅកាវស មិនជាច្រើនឡាញ់ដល់គុណត្រឡប់ច្បា ១
អំពីចៅកាវស ធ្វើកាវសឱ្យល្អ ១ អំពីចៅកាវស មាន
រូបការព្រៃ ១ អំពីចៅកាវស មានសេចក្តីអនុគ្រាដល់
គ្រិយស្ត ១ អំពីចៅកាវស កើតក្នុងនរក ឬស្ថានសួគ៌ដូចជា
គេនាំយកទៅដាក់ ១ អំពីចៅកាវស ជាអ្នករំលោភទោស ១
អំពីចៅកាវស ជាប់ក្នុងកាវសនឹងត្រកូល ១ អំពីចៅកាវស
មានសេចក្តីកំណាញ់ដាច់ប្តូរ ១ អំពីចៅកាវស មាន
កំណាញ់៧យ៉ាង ១ ។

ទុច្ចរិតវិគ្គោ

[១៤១] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាធិណ ទុច្ចរិតេ ។
កតមេ បញ្ច ។ អត្តាចិ អត្តាធិ ឧបវនតិ អនុវិទូ
វិញ្ញ គរហន្តិ ចាបកោ កំត្តិសន្នោ អន្តក្កន្ទតិ
សម្មន្នោ កាលំ ករោតិ កាយស្ស ភេនា បរម្មណា
អនាយំ ទុក្ខតិ វិនិទានំ ធិរយំ ឧបបដ្ឋតិ ។ នមេ
ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាធិណ ទុច្ចរិតេ ។ បញ្ចមេ
ភិក្ខុវេ អាធិសំសា សុចរិតេ ។ កតមេ បញ្ច ។
អត្តាចិ អត្តាធិ ឧ ឧបវនតិ អនុវិទូ វិញ្ញ បសំសន្តិ
កល្យាណោ កំត្តិសន្នោ អន្តក្កន្ទតិ អសម្មន្នោ
កាលំ ករោតិ កាយស្ស ភេនា បរម្មណា សុតតិ
សត្តំ លោកំ ឧបបដ្ឋតិ ។ នមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច
អាធិសំសា សុចរិតេ ។

[១៤២] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាធិណ កាយ-
ទុច្ចរិតេ ។ បេ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាធិសំសា
កាយសុចរិតេ ។ បេ ។

ទុច្ចរិតវិគ្គ

[១៤១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោស៥យ៉ាងនេះ វេទន៍
មានដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តកាត្រកំ ។ ទោស៥យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺខ្លួន
ឯង គំរងៀលខ្លួនឯងបាន ។ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ ពិចារណាហើយ
គំរងៀលបាន ។ កិត្តិសព្វដ៏អាក្រក់ខ្លះមួយទៅ ។ វេលាស្ងប់វេទន៍
ស្មារតី ។ លុះបែកព្រាយពន្លឺកាយស្ងប់ទៅ វេទន៍ទៅកើតក្នុងកំរោង
និរោធន ប្រេត អសុរកាយ ឱវិនរក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ទោស៥យ៉ាងនេះ វេទន៍មានដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តកាត្រកំ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ទាំងឡាយ កាន់សិរិ្ស៥យ៉ាងនេះ វេទន៍មានដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តិល្អ ។
កាន់សិរិ្ស៥យ៉ាង គឺអ្វីខ្លះ ។ គឺខ្លួនឯង មិនគំរងៀលខ្លួនឯងបាន ។ អ្នក
ប្រាជ្ញទាំងឡាយ ពិចារណាហើយសរសើរ ។ កិត្តិសព្វដ៏ពិរោះខ្លះមួយ
ទៅ ។ វេលាស្ងប់មិនវេទន៍ស្មារតី ។ លុះបែកព្រាយពន្លឺកាយស្ងប់ទៅ
វេទន៍ទៅកើតក្នុងសុគតិ ស្នូតិទៅលោក ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
កាន់សិរិ្ស៥យ៉ាងនេះ វេទន៍មានដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តិល្អ ។

[១៤២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោស៥យ៉ាងនេះ វេទន៍មានដល់
បុគ្គលប្រព្រឹត្តកាត្រកំ ដោយកាយ ។ បេ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ កាន់សិរិ្ស
៥យ៉ាងនេះ វេទន៍មានដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តិល្អ ដោយកាយ ។ បេ ។

[១២៣] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាធិណ វិច្ឆិ-
ទុក្ខវិទេ ។ បេ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាធិសំសា វិច្ឆិ-
សុចរិតេ ។ បេ ។

[១២៤] បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាធិណ មោ-
ទុក្ខវិទេ ។ កតមេ បញ្ច ។ អត្តាបិ អត្តានំ ឧបវនតិ
អនុវិទូ វិញ្ញ កមហន្តិ ចាបកោ កំត្តិសន្នោ អន្តក្កន្តតិ
សម្មុទ្ឋោ កាលំ ករោតិ កាយស្ស ភេតា
បរម្មរណា អចាយំ ទុក្ខតិ វិចិចាតំ ធិរយំ
ឧបបដ្ឋតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាធិណ
មោទុក្ខវិទេ ។ បញ្ចមេ ភិក្ខុវេ អាធិសំសា
មោទុក្ខវិទេ ។ កតមេ បញ្ច ។ អត្តាបិ អត្តានំ ឧ
ឧបវនតិ អនុវិទូ វិញ្ញ ចសំសន្តិ កល្យាណោ
កំត្តិសន្នោ អន្តក្កន្តតិ អសម្មុទ្ឋោ កាលំ ករោតិ
កាយស្ស ភេតា បរម្មរណា សុតតិ សត្តំ លោកំ
ឧបបដ្ឋតិ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច អាធិសំសា
មោទុក្ខវិទេ ។

[១២៥] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសថ យ៉ាងនេះ វេទន៍
មានដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តកាត្រកំ ដោយវាចា ។ បេ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
កាន់សិរ្សថយ៉ាងនេះ វេទន៍មានដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តក្ស ដោយវាចា ។ បេ ។

[១២៦] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសថ យ៉ាងនេះ វេទន៍មាន
ដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តកាត្រកំ ដោយចិត្ត ។ ទោសថយ៉ាង ធិអ៊ូរុះ ។ ធិទ្ធនងង
ធិរមៀលទ្ធនងងបុន១ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយពិចារណាហើយ ធិរមៀល
បុន១ កិច្ចសព្វវិធានក្រកំខ្លាបទៅ១ វេលាស្ងប់វិញ្ញស្មារតី១
លុះវេលាបញ្ចាយកាយស្ងប់ទៅ វេទន៍ទៅកើតក្នុងកំណើតធិរម្លាទ ប្រេត
អសុរោយ ធិធិនក១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសថ យ៉ាងនេះ
វេទន៍មានដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តកាត្រកំ ដោយចិត្ត ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
កាន់សិរ្សថយ៉ាងនេះ វេទន៍មានដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តក្ស ដោយចិត្ត ។
កាន់សិរ្សថយ៉ាង ធិអ៊ូរុះ ។ ធិទ្ធនងង ធិរមៀលទ្ធនងងបុន១ អ្នក
ប្រាជ្ញទាំងឡាយពិចារណាហើយកំសរសើរ១ កិច្ចសព្វវិធានខ្លាប
ទៅ១ វេលាស្ងប់ធិរម្លាទ្ធិស្មារតី១ លុះវេលាបញ្ចាយកាយស្ងប់ទៅ
វេទន៍ទៅកើតក្នុងសុតិ ស្មារតី១វេលា១ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ
កាន់សិរ្សថយ៉ាងនេះ វេទន៍មានដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តក្ស ដោយចិត្ត ។

[១៤៥] ចត្វាមេ កិច្ចាវេ អាទិណវា ទុច្ឆរិតេ ។
 កតមេ បញ្ច ។ អត្តាចិ អត្តាឯ ឧបវនតិ អនុវិទូ
 វិញ្ញូ ករហន្តិ ឆាបកោ កំត្តិសន្នោ អន្តត្ថធិតិ
 សទ្ធា វុដ្ឋាតិ អសទ្ធម្មេ ចតិដ្ឋាតិ ។ ឥមេ
 ទោ កិច្ចាវេ ចត្វា អាទិណវា ទុច្ឆរិតេ ។ ចត្វាមេ
 កិច្ចាវេ អាទិសំសា សុចរិតេ ។ កតមេ បញ្ច ។
 អត្តាចិ អត្តាឯ ។ ឧបវនតិ អនុវិទូ វិញ្ញូ ចសំសន្តិ
 កល្យាណោ កំត្តិសន្នោ អន្តត្ថធិតិ អសទ្ធា
 វុដ្ឋាតិ សទ្ធម្មេ ចតិដ្ឋាតិ ។ ឥមេ ទោ កិច្ចាវេ ចត្វា
 អាទិសំសា សុចរិតេ ។

[១៤៦] ចត្វាមេ កិច្ចាវេ អាទិណវា កាយ-
 ទុច្ឆរិតេ ។ មេ ។ ចត្វាមេ កិច្ចាវេ អាទិសំសា
 កាយសុចរិតេ ។ មេ ។

[១៤៥] ម្ចាស់កិច្ចាវេ ទោសថ យ៉ាងនេះ វេមនិមាន
 ផលបុគ្គលប្រព្រឹត្តភាពក្រីក្រ ។ ទោសថយ៉ាង អិទ្ធិវុទ្ធ ។ អិទ្ធិខងង
 មិនដៀលខ្លួនឯងបាន ។ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយពិចារណាហើយមិនដៀល
 បាន ។ កិច្ចិសទ្ធីក្រីក្ររួមគ្នាទៅ ។ ឃ្លៀងឃ្លាតពាក្យសទ្ធម្ម ។
 ឆាន់នៅក្នុងអសទ្ធម្ម ។ ម្ចាស់កិច្ចាវេ ទោសថ យ៉ាងនេះ
 វេមនិមានផលបុគ្គលប្រព្រឹត្តភាពក្រីក្រ ។ ម្ចាស់កិច្ចាវេ ទោសថ យ៉ាងនេះ
 វេមនិមានផលបុគ្គលប្រព្រឹត្តល្អ ។ កាមិសិទ្ធិថ យ៉ាងនេះ
 អិទ្ធិវុទ្ធ ។ អិទ្ធិខងង មិនដៀលខ្លួនឯងបាន ។ អ្នកប្រាជ្ញទាំងឡាយ
 ពិចារណាហើយសរសើរ ។ កិច្ចិសទ្ធីពិចារណារួមគ្នាទៅ ។ ឃ្លៀង
 ឃ្លាតពាក្យសទ្ធម្ម ។ ឆាន់នៅក្នុងព្រះសទ្ធម្ម ។ ម្ចាស់កិច្ចាវេ
 កាមិសិទ្ធិថ យ៉ាងនេះ វេមនិមានផលបុគ្គលប្រព្រឹត្តល្អ ។

[១៤៦] ម្ចាស់កិច្ចាវេ ទោសថ យ៉ាងនេះ វេមនិ
 មានផលបុគ្គលប្រព្រឹត្តភាពក្រីក្រ ដោយកាយ ។ មេ ។ ម្ចាស់កិច្ចាវេ
 ទោសថ យ៉ាងនេះ វេមនិមានផលបុគ្គលប្រព្រឹត្តល្អ
 ដោយកាយ ។ មេ ។

[១២៧] បញ្ចេស កិក្ខុវេ អាទិណវា វចិទុច្ឆរិតេ ។ បេ ។

បញ្ចេស កិក្ខុវេ អាទិសំសារា វចិសុច្ឆរិតេ ។ បេ ។

[១២៨] បញ្ចេស កិក្ខុវេ អាទិណវា មោទេទុច្ឆរិតេ ។

កកមេ បញ្ច ។ អត្តាចិ អត្តាចំ ឧបវនតិ អនុវិច្ឆ

វិញ្ញ ករហន្តិ មាបកោ កិក្ខុសន្នោ អត្តក្ខន្ធចិ

សទ្ធា វុដ្ឋាតិ អសទ្ធា ចតិដ្ឋាតិ ។ ឥមេ មោ

កិក្ខុវេ បញ្ច អាទិណវា មោទេទុច្ឆរិតេ ។ បញ្ចេស

កិក្ខុវេ អាទិសំសារា មោទេសុច្ឆរិតេ ។ កកមេ បញ្ច ។

អត្តាចិ អត្តាចំ ឧ ឧបវនតិ អនុវិច្ឆ វិញ្ញ ចសំសន្តិ

កល្យាណោ កិក្ខុសន្នោ អត្តក្ខន្ធចិ អសទ្ធា វុដ្ឋាតិ

សទ្ធា ចតិដ្ឋាតិ ។ ឥមេ មោ កិក្ខុវេ បញ្ច

អាទិសំសារា មោទេសុច្ឆរិតេ ។

[១២៧] ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ មោស ថ យ៉ាងនេះ វេមនិមាធស្រវ័យ
បុគ្គលប្រព្រឹត្តកាត្រកំ ដោយវាចា ។ បេ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ អាទិសន្ធិ
ថ យ៉ាងនេះ វេមនិមាធស្រវ័យបុគ្គលប្រព្រឹត្តល្អ ដោយវាចា ។ បេ ។

[១២៨] ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ មោស ថ យ៉ាងនេះ វេមនិមាធស្រវ័យ
ដល់បុគ្គលប្រព្រឹត្តកាត្រកំ ដោយចិត្ត ។ មោស ថ យ៉ាង និរិទ្ធិន្ទ ។ និទ្ធិន
ឯនិ និរេដ្ឋិលទ្ធិនឯនិទាន ។ អ្នកប្រាជ្ញចាំនិទ្យាយពិចារណាហើយ
និរេដ្ឋិលទាន ។ កិក្ខុសព្វដីកាត្រកំខ្លាចយេវ ។ ឃ្លៀងឃ្លាតចាកព្រះ
សទ្ធា ។ តាំងនៅក្នុងសទ្ធា ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ មោស ថ
យ៉ាងនេះ វេមនិមាធស្រវ័យបុគ្គលប្រព្រឹត្តកាត្រកំ ដោយចិត្ត ។ ម្ចាស់
កិក្ខុចាំនិទ្យាយ អាទិសន្ធិថ យ៉ាងនេះ វេមនិមាធស្រវ័យបុគ្គលប្រព្រឹត្ត
ល្អ ដោយចិត្ត ។ អាទិសន្ធិថ យ៉ាង និរិទ្ធិន្ទ ។ និទ្ធិនឯនិ មិន
និរេដ្ឋិលទ្ធិនឯនិទាន ។ អ្នកប្រាជ្ញចាំនិទ្យាយពិចារណាហើយសរសើរ ។
កិក្ខុសព្វដីកាត្រកំខ្លាចយេវ ។ ឃ្លៀងឃ្លាតចាកសទ្ធា ។ តាំងនៅ
ក្នុងសទ្ធា ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ អាទិសន្ធិថ យ៉ាងនេះ
វេមនិមាធស្រវ័យបុគ្គលប្រព្រឹត្តល្អ ដោយចិត្ត ។

[១២៧] ចត្វាមេ កិក្ខុវេ អាណិណ ឆីវចិកាយ ។
 កតមេ ចញ ។ អសុចិ ទុក្ខទ្វា សឃ្មដិកយា
 វិលាចំ អមទុស្សនំ អាវិសោ តហុនោ ជនស្ស
 អាណិណ ។ ឆមេ ទោ កិក្ខុវេ ចញ អាណិណ
 ឆីវចិកាយ ឯវាមេ ទោ កិក្ខុវេ ចត្វាមេ អាណិណ
 ឆីវចិកាយ ចុក្កលេ ។ កតមេ ចញ ។ ឆមេ
 កិក្ខុវេ ឯកោ ចុក្កលោ អសុចិ កាយកាខ្មេន
 សមញ្ញកតោ ហោតិ អសុចិ វចិកាខ្មេន សមញ្ញ-
 កតោ ហោតិ អសុចិ វចិកាខ្មេន សមញ្ញកតោ
 ហោតិ ឆមស្ស អសុចិ កាយ វនាមិ សេយ្យថាមិ
 សា កិក្ខុវេ ឆីវចិកាយ អសុចិ តត្ថបមាហំ កិក្ខុវេ
 ឆមេ ចុក្កលំ វនាមិ ។ តស្ស អសុចិ កាយ-
 កាខ្មេន សមញ្ញកតស្ស អសុចិ វចិកាខ្មេន សមញ្ញ-
 កតស្ស អសុចិ វចិកាខ្មេន សមញ្ញកតស្ស
 ចាបកោ កិក្ខុសទ្វោ អន្តក្ខន្ធិ ឆមស្ស ទុក្ខទ្វា
 កាយ វនាមិ សេយ្យថាមិ សា កិក្ខុវេ ឆីវចិកាយ
 ទុក្ខទ្វា តត្ថបមាហំ កិក្ខុវេ ឆមេ ចុក្កលំ វនាមិ ។

[១២៨] ម្ចាស់កិក្ខុវេ ទោស ៧ យ៉ាងនេះ វេទនា
 ក្នុងព្រឹស្ថាន ។ ទោស ៧ យ៉ាងនីមួយៗ ។ គឺជាចម្លងស្តុក ១
 មានក្លិនស្អុយ ១ ច្រកបដោយក្លិន ១ ជាទីនៅរបស់ពួកអមទុស្សន ១
 ជាទីច្របោយរបស់ជនច្រើន ១ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេ ទោស ៧ យ៉ាង
 នេះ វេទនាក្នុងព្រឹស្ថាន ម្ចាស់កិក្ខុវេ ទោស ៧ យ៉ាង
 នេះ វេទនាក្នុងចុក្កល ដូចជាព្រឹស្ថាន កិដ្ឋប្បាវរិវេ ។ ទោស ៧
 យ៉ាងនីមួយៗ ។ ម្ចាស់កិក្ខុវេ ចុក្កល ក្នុងលោកនេះ
 ច្រកបដោយកាយកម្មមិនស្អុត ច្រកបដោយវចិក្ខុមិនស្អុត ច្រកប
 ដោយវេទនាកម្មមិនស្អុត នេះគឺជាគតហៅបុគ្គលនោះថា មិនស្អុត
 ម្ចាស់កិក្ខុវេ ដូចជាព្រឹស្ថាននោះ ជាទីមិនស្អុត ម្ចាស់
 កិក្ខុវេ គឺជាគតហៅ បុគ្គលនេះមាន ៤ បទយ្យដូច្នោះ ១ ។
 កាលបើបុគ្គលនោះ ច្រកបដោយកាយកម្មមិនស្អុត ច្រកបដោយវចិក្ខុ
 មិនស្អុត ច្រកបដោយវេទនាកម្មមិនស្អុតហើយ កិក្ខុសព្វដ៏ក្រីក្រ
 ក៏ទូទាយទៅ នេះគឺជាគតហៅបុគ្គលនោះថា មានក្លិនស្អុយ ម្ចាស់
 កិក្ខុវេ ដូចជាព្រឹស្ថាននោះ ជាទីមានក្លិនស្អុយ ម្ចាស់
 កិក្ខុវេ គឺជាគតហៅ បុគ្គលនេះមាន ៤ បទយ្យដូច្នោះ ១ ។

តទេវំ អសុចំនា កាយកខ្មេន សមញ្ញកតំ អសុ-
 ចំនា វិចីកខ្មេន សមញ្ញកតំ អសុចំនា មនោកខ្មេន
 សមញ្ញកតំ ចេសលា សត្រិញ្ញបាវី អាវតា បរិវេន្តិ
 ឥន្ទស្ស សប្បជីកយស្មី វនាមិ សេយ្យជាចំ សា
 កំក្ការេ សិវិដីកា សប្បជីកយា តដ្ឋបមាហំ កំក្ការេ
 ឥមំ បុគ្គលំ វនាមិ ។ សោ អសុចំនា កាយកខ្មេន
 សមញ្ញកតោ អសុចំនា វិចីកខ្មេន សមញ្ញកតោ
 អសុចំនា មនោកខ្មេន សមញ្ញកតោ សកាកេហំ
 បុគ្គលេហំ សទ្ធិំ សំវសតិ ឥន្ទស្ស វាលាវសថស្មី
 វនាមិ សេយ្យជាចំ សា កំក្ការេ សិវិដីកា វាលាវ
 អមនុស្សានំ អាវិសោ តដ្ឋបមាហំ កំក្ការេ ឥមំ
 បុគ្គលំ វនាមិ ។ តទេវំ អសុចំនា កាយកខ្មេន
 សមញ្ញកតំ អសុចំនា វិចីកខ្មេន សមញ្ញកតំ
 អសុចំនា មនោកខ្មេន សមញ្ញកតំ ចេសលា
 សត្រិញ្ញបាវី ឱស្វា ទិយន្តំ អាចន្តិ អហោ
 វត បោ ធុត្តំ យេ មយំ វិក្កុចេហំ បុគ្គលេហំ
 សទ្ធិំ សំវសាមាតំ ឥន្ទស្ស អាវេនាយ វនាមិ

ត្មកសត្រិញ្ញបាវី ដែលមានសីលជាទីស្រឡាញ់ តែងច្រៀសវាងបុគ្គលអ្នក
 ប្រកបដោយកាយកម្មមិនស្អាត ប្រកបដោយវិចីកម្មមិនស្អាត ប្រកប
 ដោយមនោកម្មមិនស្អាតនោះអំពីចម្ងាយ នេះគឺជាគណៈហៅបុគ្គលនោះថា
 ប្រកបដោយភ័យ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចព្រៃស្មូសាននោះ ជាទី
 ប្រកបដោយភ័យ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគណៈ បុគ្គលនោះមាន
 ទេវមេឃ្យដូច្នោះទេ ។ បុគ្គលនោះ ប្រកបដោយកាយកម្មមិនស្អាត ប្រកប
 ដោយវិចីកម្មមិនស្អាត ប្រកបដោយមនោកម្មមិនស្អាត តែងនៅរួមជា
 មួយនឹងត្មកបុគ្គលស្មើគ្នា នេះគឺជាគណៈហៅបុគ្គលនោះថា ជាលំនៅ
 នៃអមនុស្សសាហាវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ដូចព្រៃស្មូសាននោះ ជាទី
 នៅរបស់អមនុស្សសាហាវ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគណៈ បុគ្គល
 នេះ មានទេវមេឃ្យដូច្នោះទេ ។ ត្មកសត្រិញ្ញបាវី ដែលមានសីលជាទី
 ស្រឡាញ់ បានឃើញបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយកាយកម្មមិនស្អាត ប្រកប
 ដោយវិចីកម្មមិនស្អាត ប្រកបដោយមនោកម្មមិនស្អាតនោះ តែង
 គំរាមដៀលថា ឡើ ត្មកយើងវិនិច្ឆ័យ ព្រោះវិនិច្ឆ័យរួមជាមួយនឹងត្មក
 បុគ្គលយ៉ាងនេះ នេះគឺជាគណៈហៅបុគ្គលនោះថា ជាទីច្រៃហាយ

សុត្តនិកាយ មហាបិណ្ឌិក

សេយ្យជាថី សា កិក្ខុវេ សិវិចីកា ពហុនោ ជនស្ស
អាហោននា តដ្ឋបនាហំ កិក្ខុវេ អំមំ បុគ្គលំ វនាមិ ។ ឥមេ
ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច អាទីនវា សិវិចីក្ខុវេ មេ បុគ្គលេតិ ។

[១៧០] បញ្ចមេ កិក្ខុវេ អាទីនវា បុគ្គលច្ប-
សារេ ។ កតមេ បញ្ច ។ យស្មី កិក្ខុវេ បុគ្គលេ
បុគ្គលោ អកិច្ចសន្នោ ហោតិ សោ តថាវ្ជបំ
អាចត្តិ អាចន្នោ ហោតិ យថាវ្ជបាយ អាចត្តិយា
សង្ឃោ ឧត្តិបតិ តស្ស ឯវំ ហោតិ យោ ទោ
ច្បាយំ បុគ្គលោ ចិយោ មនាទោ សោ សង្ឃេ
ឧត្តិភោតិ កិក្ខុសុ អច្ចសានពហុលោ ហោតិ
កិក្ខុសុ អច្ចសានពហុលោ សមាទោ អញ្ញ កិក្ខុ
ន ភជតិ អញ្ញ កិក្ខុ អភជន្នោ សទ្ធច្នំ ន សុណាតិ
សទ្ធច្នំ អសុណាន្នោ សទ្ធច្នា បរិហាយតិ អយំ កិក្ខុវេ
បរមោ អាទីនវា បុគ្គលច្បសារេ ។ បុន ចបំ
កិក្ខុវេ យស្មី បុគ្គលេ បុគ្គលោ អកិច្ចសន្នោ ហោតិ
សោ តថាវ្ជបំ អាចត្តិ អាចន្នោ ហោតិ យថាវ្ជបាយ
អាចត្តិយា សង្ឃោ អន្នេ ចិសីតាមេតិ តស្ស ឯវំ ហោតិ

សុត្តនិកាយ មហាបិណ្ឌិក

ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ដូចព្រៃស្មោះនោះ ជាទីចែកចាយរបស់ជនច្រើន
ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ គឺជាគតថា បុគ្គលនេះ មានបរមេយ្យដូច្នោះ ។
ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ទោស ថយ៉ាងនេះ វេទនា ក្នុងបុគ្គលនោះ
បរមេយ្យដូចព្រៃស្មោះ ។

[១៧០] ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ ទោស ថយ៉ាងនេះ វេទនា ក្នុង
សេចក្តីជ្រេវ្តាចំពោះបុគ្គល ។ ទោស ថយ៉ាងនីអ្វីៗ ។ ម្នាលកិក្ខុទាំង
ឡាយ បុគ្គលជ្រេវ្តា ក្នុងបុគ្គលណា បុគ្គលនោះ ត្រូវតាមគ្នា តាមវេទនា
សន្សំលើវេទនានោះ បុគ្គលអ្នកជ្រេវ្តានោះ ត្រូវវេទនានោះថា បុគ្គលណា
ជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់អញ បុគ្គលនោះត្រូវសន្សំលើវេទនាហើយ
ដូច្នោះ ក៏ច្រើនតែម្តងជ្រេវ្តា ក្នុងពួកកិក្ខុ កាលមិនជ្រេវ្តាច្រើន ក្នុងពួក
កិក្ខុហើយ ក៏មិនសេពគប់ទឹកក្នុងក្បាល កាលមិនសេពគប់ទឹកក្នុងក្បាល
ដទៃហើយ ក៏មិនស្តាប់ព្រះសូត្រ កាលមិនស្តាប់ព្រះសូត្រហើយ
វេទនាសមស្របពាក្យព្រះសូត្រ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី ១
ក្នុងសេចក្តីជ្រេវ្តា ចំពោះបុគ្គល ។ ម្នាលកិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត
បុគ្គលជ្រេវ្តា ក្នុងបុគ្គលណា បុគ្គលនោះ ត្រូវតាមគ្នា តាមវេទនាសន្សំ
បុគ្គលនោះក៏យកក្បាលក្នុងវេទនានោះ បុគ្គលអ្នកជ្រេវ្តានោះ ត្រូវវេទនានោះថា

យោ ទោ ឡាយំ បុគ្គលោ ចិយោ មនាទោ សោ សង្ខេដ
 អន្តេ ធិសីនាចិគោតិ ភិក្ខុសុ អប្បសាទតហុលោ
 ហោតិ ភិក្ខុសុ អប្បសាទតហុលោ សមាទោ
 អញ្ញោ ភិក្ខុ ធិ ភជតិ អញ្ញោ ភិក្ខុ អភជន្តោ
 សទ្ធម្មំ ធិ សុណាតិ សទ្ធម្មំ អសុណាទ្តោ សទ្ធម្មា
 បរិហាយតិ អយំ ភិក្ខុវេ ធុតិយោ អាទិទកេ
 បុគ្គលប្បសាទេ ។ ចុទ ចេវ ភិក្ខុវេ យស្មី បុគ្គលេ
 បុគ្គលោ អភិប្បសទ្ធា ហោតិ សោ ធិសាមញ្ញោ
 ហោតិ ។ បេ ។ សោ វិទ្ធាន្តោ ហោតិ ។ បេ ។
 សោ កាលកតោ ហោតិ តស្ស ឃី ហោតិ យោ
 ទោ ឡាយំ បុគ្គលោ ចិយោ មនាទោ សោ
 កាលកតោតិ អញ្ញោ ភិក្ខុ ធិ ភជតិ អញ្ញោ ភិក្ខុ
 អភជន្តោ សទ្ធម្មំ ធិ សុណាតិ សទ្ធម្មំ អសុណាទ្តោ
 សទ្ធម្មា បរិហាយតិ អយំ ភិក្ខុវេ បញ្ចោ អាទិទកេ
 បុគ្គលប្បសាទេ ។ ឌមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចោ អាទិទកេ
 បុគ្គលប្បសាទេតិ ។

បុគ្គលណាជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់អញ បុគ្គលនោះ ត្រូវសិរិ
 ឱ្យអង្គុយក្នុងទីបួងសែនបំផុត ដូច្នោះ ក៏មិនជ្រេវ្យាច្រើន ក្នុងពួកកិក្ខុ
 កាលមិនជ្រេវ្យាច្រើន ក្នុងពួកកិក្ខុហើយ ក៏មិនសេនគប់នីតិពួកកិក្ខុវិទ
 កាលបើមិនសេនគប់នីតិពួកកិក្ខុវិទហើយ ក៏មិនបានស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម
 កាលបើមិនបានស្តាប់ព្រះសទ្ធម្មហើយ ក៏សាបសូន្យពាក្យព្រះសទ្ធម្ម
 ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី២ ក្នុងសេចក្តីជ្រេវ្យា ចំពោះបុគ្គល ។
 ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ មួយទៀត បុគ្គលជ្រេវ្យា ក្នុងបុគ្គលណា បុគ្គល
 នោះ ក៏ចៀសចេញទៅកាន់ទិស ។ បេ ។ បុគ្គលនោះ ក៏សិក
 វេ ។ បេ ។ បុគ្គលនោះក៏ស្តាប់ទៅ បុគ្គលនោះមានសេចក្តីត្រិះរិះ
 យ៉ាងនេះថា បុគ្គលណា ដែលជាទីស្រឡាញ់ពេញចិត្តរបស់អញ
 បុគ្គលនោះស្តាប់ទៅហើយ ដូច្នោះ ក៏មិនសេនគប់នីតិពួកកិក្ខុវិទ
 កាលបើ មិនសេនគប់នីតិពួកកិក្ខុវិទហើយ ក៏មិនបានស្តាប់ព្រះសទ្ធម្ម
 កាលមិនបានស្តាប់ព្រះសទ្ធម្មហើយ ក៏នឹងសាបសូន្យពាក្យព្រះសទ្ធម្ម
 ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ នេះជាទោសទី៤ ក្នុងសេចក្តីជ្រេវ្យា ចំពោះបុគ្គល ។
 ម្ចាស់កិក្ខុទាំងឡាយ ទោស៤ យ៉ាងនេះ វេចនិមាម ក្នុងសេចក្តីជ្រេវ្យា
 ចំពោះបុគ្គល ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទានិកាយសូ បច្ចកនិបាតោ

ធិស្សន្ទានិ

ទុច្ចរិតំ កាយទុច្ចរិតំ
វចីទុច្ចរិតំ មនោទុច្ចរិតំ
ចត្វាហំ ចរេ ទ្វេ សិវដិកា
ចុក្កលច្យសាទេន បាតិ ។

បក្សេយោ ចណ្ណសោ ធិដ្ឋិយោ ។

សុត្តន្តបិដក អង្គទានិកាយ បច្ចកនិបាត

ទុទ្ទាននៃទុច្ចរិតវគ្គនោះគឺ

និយាយអំពីពោសនិងកាមិសង្ស័យទុច្ចរិត និងសុចរិត ១
អំពីកាយទុច្ចរិត និងកាយសុចរិត ១ អំពីចីទុច្ចរិត និង
វចីសុចរិត ១ អំពីមនោទុច្ចរិត និងមនោសុចរិត ១ អំពី
ទុច្ចរិតនិងសុចរិត ៤ លើកដទៃទៀតជាតិអង្គ អំពីព្រ
សុសាន ១ អំពីសេចក្តីជ្រេវា ចំពោះចុក្កល ១ ។

ចប់ ចណ្ណសោ ទី ៧ ។

វិញ្ញាណសង្ខារា សង្ខារា

[១៥១] ចតុតិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញកកោ
ភិក្ខុនា ឧបសម្មាទេតត្ថំ ។ កកមេហិ ចតុតិ ។
នំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធន សមញ្ញ-
កតោ ហោតិ អសេក្ខេន សមាធិក្ខន្ធន សមញ្ញ-
កតោ ហោតិ អសេក្ខេន ចញ្ញាទន្ធន សមញ្ញកតោ
ហោតិ អសេក្ខេន វិមុត្តិក្ខន្ធន សមញ្ញកតោ ហោតិ
អសេក្ខេន វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនក្ខន្ធន សមញ្ញកតោ
ហោតិ ។ នំមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ ចតុតិ ធម្មេហិ
សមញ្ញកកោ ភិក្ខុនា ឧបសម្មាទេតត្ថំ ។

[១៥២] ចតុតិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញកកោ
ភិក្ខុនា ធិស្សយោ ធាតត្វោ ។ កកមេហិ ចតុតិ ។
នំ ភិក្ខុវេ ភិក្ខុ អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធន សមញ្ញកតោ
ហោតិ ។ មេ ។ អសេក្ខេន វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនក្ខន្ធន
សមញ្ញកតោ ហោតិ ។ នំមេហិ ទោ ។ មេ ។

ព្រាហ្មស្រម័នសព្រាហ្មវិក្ក

[១៥១] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង គួរ
ញ៉ាំងកុលបុគ្គឱ្យឧបសម្បទាបាន ។ ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងនីមួយៗ ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសីលក្ខន្ធ ជា
អសេក្ខៈ ១ ប្រកបដោយសមាធិក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈ ១ ប្រកបដោយចញ្ញាទន្ធ
ជាអសេក្ខៈ ១ ប្រកបដោយវិមុត្តិក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈ ១ ប្រកបដោយ
វិមុត្តិញ្ញាណទស្សនក្ខន្ធ ជាអសេក្ខៈ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះឯង គួរញ៉ាំងកុលបុគ្គឱ្យឧបសម្បទាបាន ។

[១៥២] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង គួរ
ឱ្យធិស្សយបាន ។ ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងនីមួយៗ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំង
ឡាយ ភិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប្រកបដោយសីលក្ខន្ធជាអសេក្ខៈ ១ ។ មេ ។
ប្រកបដោយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនក្ខន្ធជាអសេក្ខៈ ១ ។ ៥ យ៉ាងនេះឯង ។ មេ ។

សុត្តនិកាយ អង្គទី១៣ មហាបិដក

[១៧៣] ចតុម្ពិ កិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ
កិក្ខុនា សាមណោ ទមន្តាមេនតោ ។ កកមេហិ
ចតុម្ពិ ។ នេ កិក្ខុវេ កិក្ខុ អសេក្ខេន សីលក្ខន្ធទេន
សមញ្ញកតោ ហោតិ ។ មេ ។ អសេក្ខេន វិមុត្តិញ្ញាណ-
ទស្សនក្ខន្ធទេន សមញ្ញកតោ ហោតិ ។ នមេហិ
ទោ ។ មេ ។

[១៧៤] ចតុម្ពិ កិក្ខុវេ មច្ឆិយានំ ។ កកមេហិ
ចតុ ។ ភាវសមច្ឆិយំ កុលមច្ឆិយំ លាភមច្ឆិយំ
វណ្ណមច្ឆិយំ ធម្មមច្ឆិយំ ។ នមេហិ ទោ កិក្ខុវេ ចតុ
មច្ឆិយានំ នមេសំ(*) កិក្ខុវេ ចតុម្ពិ មច្ឆិយានំ ឯតំ
ចតុម្ពិ យនំ ធម្មមច្ឆិយនំ ។

[១៧៥] ចតុម្ពិ កិក្ខុវេ មច្ឆិយានំ មហាធាយ
សមុទ្រោយ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ។ កកមេសំ ចតុម្ពិ ។
ភាវសមច្ឆិយស្ស មហាធាយ សមុទ្រោយ ព្រហ្ម-
ចរិយំ វុស្សតិ កុលមច្ឆិយស្ស... លាភមច្ឆិយស្ស...

* វ. ម. ធម្មសំ កោ ។

សុត្តនិកាយ អង្គទី១៣ មហាបិដក

[១៧៦] ម្នាលកិក្ខុចាំនិទ្យាយ កិក្ខុប្រកថាយធម៌៧ យ៉ាង
គួរឲ្យសាមណេចរិបុន ។ ប្រកថាយធម៌៧ យ៉ាងគិរិវុទ្ធ ។
ម្នាលកិក្ខុចាំនិទ្យាយ កិក្ខុក្នុងសាសនានេះ ប្រកថាយសីលក្ខន្ធជា
អសេក្ខៈ ១ ។ មេ ។ ប្រកថាយវិមុត្តិញ្ញាណទស្សនក្ខន្ធជាអសេក្ខៈ ១ ។
៧ យ៉ាងនេះឯង ។ មេ ។

[១៧៧] ម្នាលកិក្ខុចាំនិទ្យាយ សេចក្តីកំណាញ់នេះមាន៧យ៉ាង ។
សេចក្តីកំណាញ់ ៧ យ៉ាងគិរិវុទ្ធ ។ កំណាញ់ភាវស ១ កំណាញ់
ក្រកូល ១ កំណាញ់លាភ ១ កំណាញ់គុណ ១ កំណាញ់ធម៌ ១ ។
ម្នាលកិក្ខុចាំនិទ្យាយ សេចក្តីកំណាញ់៧ យ៉ាងនេះ ម្នាលកិក្ខុចាំនិ
ទ្យាយ ចក្ខុវាសេចក្តីកំណាញ់៧ យ៉ាងនេះ សេចក្តីកំណាញ់ធម៌នេះ
ជាសេចក្តីកំណាញ់ ដែលអ្នកប្រាជ្ញនិរដ្ឋេយ ។

[១៧៨] ម្នាលកិក្ខុចាំនិទ្យាយ បុគ្គលប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ ដើម្បី
លរបង ផ្តាច់បង់ ខ្លួនសេចក្តីកំណាញ់៧ យ៉ាង ។ សេចក្តីកំណាញ់៧ យ៉ាង
គិរិវុទ្ធ ។ គឺប្រព្រឹត្តព្រហ្មចរិយៈ ដើម្បីលរបង ផ្តាច់បង់ ខ្លួនសេចក្តីកំណាញ់
ភាវស ១ ខ្លួនសេចក្តីកំណាញ់ក្រកូល ១ .. ខ្លួនសេចក្តីកំណាញ់លាភ ១...

វិញ្ញាណសញ្ញា

វិញ្ញាណច្រើនយស្ស... ធម្មច្រើនយស្ស ចម្រើនយស្ស
សុខុម្ពុទ្ធាយ ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ។ ឥមេសំ ទោ
ភិក្ខុវេ បញ្ចន្តំ ច្រើនយស្ស ចម្រើនយស្ស សុខុម្ពុទ្ធាយ
ព្រហ្មចរិយំ វុស្សតិ ។

[១៧៦] បញ្ច(១) ភិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ
អកត្វោ ចវេនំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារិកុំ ។
កតតេ បញ្ច ។ អារាមច្រើនយស្ស កុលច្រើនយស្ស
លាភច្រើនយស្ស វិញ្ញាណច្រើនយស្ស ធម្មច្រើនយស្ស ។ ឥមេ
ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ធម្មេ អប្បហាយ អកត្វោ
ចវេនំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារិកុំ ។ បញ្ច ភិក្ខុវេ
ធម្មេ ចម្រើនយស្ស កត្វោ ចវេនំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ
វិហារិកុំ ។ កតតេ បញ្ច ។ អារាមច្រើនយស្ស កុល-
ច្រើនយស្ស លាភច្រើនយស្ស វិញ្ញាណច្រើនយស្ស ធម្មច្រើនយស្ស ។
ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច ធម្មេ ចម្រើនយស្ស កត្វោ
ចវេនំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ វិហារិកុំ ។

១ ខ. ឆ. បញ្ចេ ។

វិញ្ញាណសញ្ញា

ខ្លួនសេចក្តីកំណាញ់គុណ ១ ច្រើនយស្សច្រើនយស្ស ដើម្បីលះបង់ ផ្តាច់
ចរិយសេចក្តីកំណាញ់ផិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុចំណីឡាយ បុគ្គលច្រើនយស្ស
ច្រើនយស្ស ដើម្បីលះបង់ ផ្តាច់បង់ ខ្លួនសេចក្តីកំណាញ់ចំណី ៥
យ៉ាងនេះ ។

[១៧៦] ម្នាលភិក្ខុចំណីឡាយ បុគ្គលមិនលះបង់ផិ ៥ យ៉ាង
មិនគួរដើម្បីបានបឋមជ្ឈាន ។ ផិ ៥ យ៉ាងនីមួយៗ ។ នីកំណាញ់
ភាវស ១ កំណាញ់ក្រិក្ខុល ១ កំណាញ់លាភ ១ កំណាញ់គុណ ១
កំណាញ់ផិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុចំណីឡាយ បុគ្គលមិនលះបង់ផិ
ចំណី ៥ យ៉ាងនេះ មិនគួរដើម្បីបានបឋមជ្ឈានឡើយ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ចំណីឡាយ បុគ្គលលះបង់ផិ ៥ យ៉ាងនេះ គួរដើម្បីបានបឋមជ្ឈាន ។ ផិ ៥
យ៉ាងនីមួយៗ ។ និសេចក្តីកំណាញ់ភាវស ១ កំណាញ់ក្រិក្ខុល ១
កំណាញ់លាភ ១ កំណាញ់គុណ ១ កំណាញ់ផិ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុ
ចំណីឡាយ បុគ្គលលះបង់ផិ ៥ យ៉ាងនេះ គួរដើម្បីបានបឋមជ្ឈាន ។

[១៥៧] ចត្វា កិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អកត្វោ
 ធុតិយំ ឈានំ... តតិយំ ឈានំ... ធុតុត្តំ
 ឈានំ... សោតាបត្តិវេលំ... សកាយតាមិវេលំ...
 អនាតាមិវេលំ... អរហត្តំ សច្ចិកាតុំ ។ កាតមេ
 ចត្វា ។ អាវាសមច្ចវិយំ កុលមច្ចវិយំ លាភមច្ចវិយំ
 វណ្ណមច្ចវិយំ ធម្មមច្ចវិយំ ។ នំមេ ទោ កិក្ខុវេ
 ចត្វា ធម្មេ អប្បហាយ អកត្វោ អរហត្តំ សច្ចិកាតុំ ។
 ចត្វា កិក្ខុវេ ធម្មេ ចហាយ កត្វោ អរហត្តំ
 សច្ចិកាតុំ ។ កាតមេ ចត្វា ។ អាវាសមច្ចវិយំ
 កុលមច្ចវិយំ លាភមច្ចវិយំ វណ្ណមច្ចវិយំ ធម្មមច្ចវិយំ ។
 នំមេ ទោ កិក្ខុវេ ចត្វា ធម្មេ ចហាយ កត្វោ
 អរហត្តំ សច្ចិកាតុត្ថំ ។

[១៥៨] ចត្វា កិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អកត្វោ
 ចវេមំ ឈានំ ឧចសម្មន្នំ វិហារិកុំ ។ កាតមេ ចត្វា ។
 អាវាសមច្ចវិយំ កុលមច្ចវិយំ លាភមច្ចវិយំ វណ្ណមច្ចវិយំ
 អកាតត្ថាតំ អកាតវេទិតំ ។ នំមេ ទោ កិក្ខុវេ ចត្វា ធម្មេ
 អប្បហាយ អកត្វោ ចវេមំ ឈានំ ឧចសម្មន្នំ វិហារិកុំ ។

[១៥៧] ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ បុគ្គលមិនលរបង្កំធម៌ថយ៉ាង
 មិនគួរដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ គួរចុះមួយជ្រុង... គួរតិយជ្រុង...
 គួរចក្កជ្រុង... គួរសោតាបត្តិវេល... គួរសកាយតាមិវេល...
 គួរអនាតាមិវេល... គួរកេហត្ត ។ ធម៌ថយ៉ាងនីអ្វីខ្លះ ។ ធី
 កំណាញ់ភាវស ១ កំណាញ់ត្រកូល ១ កំណាញ់លាភ ១ កំណាញ់
 គុណ ១ កំណាញ់ធម៌ ១ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ បុគ្គលមិនលរបង្កំ
 ធម៌ថយ៉ាងនេះឯង មិនគួរដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ គួរកេហត្តឡើយ ។
 ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ បុគ្គលលរបង្កំធម៌ថយ៉ាង គួរដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់
 ច្បាស់ គួរកេហត្តបាន ។ ធម៌ថយ៉ាងនីអ្វីខ្លះ ។ ធីកំណាញ់ភាវស ១
 កំណាញ់ត្រកូល ១ កំណាញ់លាភ ១ កំណាញ់គុណ ១ កំណាញ់
 ធម៌ ១ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ បុគ្គលលរបង្កំធម៌ថយ៉ាងនេះឯង
 គួរដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ គួរកេហត្តបាន ។

[១៥៨] ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ បុគ្គលមិនលរបង្កំធម៌ថយ៉ាង
 មិនគួរដើម្បីបានបឋមជ្រុង ។ ធម៌ថយ៉ាងនីអ្វីខ្លះ ។ ធីកំណាញ់
 ភាវស ១ កំណាញ់ត្រកូល ១ កំណាញ់លាភ ១ កំណាញ់គុណ ១
 ជាមនុស្សអកតត្ថា អកតវេទ ១ ។ ម្ចាស់កិក្ខុចាំនិទ្យាយ បុគ្គល
 មិនលរបង្កំធម៌ថយ៉ាងនេះឯង មិនគួរដើម្បីបានបឋមជ្រុងឡើយ ។

វិញ្ញាណប្រវត្តិ សុត្តន្ត

បញ្ច កិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ កត្វោ បវមំ ឈានំ
ឧបសម្បជ្ជំ វិហារិកុំ ។ កតមេ បញ្ច ។ អាវាស-
មជ្ជិយំ កុលមជ្ជិយំ លាភមជ្ជិយំ វណ្ណមជ្ជិយំ
អកតញ្ញតំ អកតវេទិតំ ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច
ធម្មេ បហាយ កត្វោ បវមំ ឈានំ ឧបសម្បជ្ជំ
វិហារិកុដ្ឋិ ។

[១៨៧] បញ្ច កិក្ខុវេ ធម្មេ អប្បហាយ អកត្វោ
ទុតិយំ ឈានំ... តតិយំ ឈានំ... ទតុតុំ ឈានំ ..
សោតាចគ្គិដលំ... សកតាភាមិដលំ... អបាតាមិ-
ដលំ .. អហត្ថំ សច្ឆិកាតុំ ។ កតមេ បញ្ច ។ អាវា-
សមជ្ជិយំ កុលមជ្ជិយំ លាភមជ្ជិយំ វណ្ណមជ្ជិយំ
អកតញ្ញតំ អកតវេទិតំ ។ ឥមេ ទោ កិក្ខុវេ បញ្ច
ធម្មេ អប្បហាយ អកត្វោ អហត្ថំ សច្ឆិកាតុំ ។
បញ្ច កិក្ខុវេ ធម្មេ បហាយ កត្វោ អហត្ថំ
សច្ឆិកាតុំ ។ កតមេ បញ្ច ។ អាវាស-
មជ្ជិយំ កុលមជ្ជិយំ លាភមជ្ជិយំ វណ្ណមជ្ជិយំ

ព្រាហ្មណ៍ប្រវត្តិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលរេបនីធមិថយានី គួរដើម្បីបានបឋមជ្ឈាន ។
ធមិថយានីធមិថយានី ។ ធមិថយានីធមិថយានី ។ ធមិថយានីធមិថយានី ។
ធមិថយានីធមិថយានី ។ ធមិថយានីធមិថយានី ។ ធមិថយានីធមិថយានី ។
ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលរេបនីធមិថយានី គួរដើម្បីបាន
បឋមជ្ឈាន ។

[១៨៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលមិនលរេបនីធមិថយានី
មិនគួរដើម្បីធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ គួរខុសយជ្ឈាន... គួរតិចយជ្ឈាន...
គួរចក្កជ្ឈាន... គួរសាតាចគ្គិដល... គួរសកតាភាមិដល...
គួរអបាតាមិដល... គួរអហត្ថឡើយ ។ ធមិថយានីធមិថយានី ។ ធមិ
តំណាញ់ភាវស ។ តំណាញ់ត្រកូល ។ តំណាញ់លាភ ។ តំណាញ់
គុណ ។ ជាមនុស្សអកតញ្ញ អកតវេទី ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គល
មិនលរេបនីធមិថយានី មិនគួរដើម្បីធ្វើឲ្យដាក់ច្បាស់ គួរអហត្ថ
បាន ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលរេបនីធមិថយានី គួរដើម្បីធ្វើ
ឲ្យដាក់ច្បាស់ គួរអហត្ថបាន ។ ធមិថយានីធមិថយានី ។ ធមិថយានីធមិថយានី
តំណាញ់ភាវស ។ តំណាញ់ត្រកូល ។ តំណាញ់លាភ ។ តំណាញ់គុណ ។

អកាតញ្ញាតំ អកាតវេទិតំ ។ ឥមេ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ច
ឆន្ទេ បហាយ ភព្វោ អរហត្តំ សង្ការតុន្តំ ។

(១៦៦) បញ្ចហំ ភិក្ខុវេ ឆន្ទេហិ សមញ្ញកតោ
កត្តុទ្ទេសកោ ន សង្កត្តតព្វោ ។ កាតមេហិ បញ្ចហំ ។
ឆន្ទាកតិ កត្តតំ ឆោសាកតិ កត្តតិ មោហាកតិ
កត្តតិ ភយាកតិ កត្តតិ ធម្មដ្ឋានុដ្ឋិដ្ឋំ ន ជាបាតំ ។
ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហំ ឆន្ទេហិ សមញ្ញកតោ
កត្តុទ្ទេសកោ ន សង្កត្តតព្វោ ។ បញ្ចហំ ភិក្ខុវេ
ឆន្ទេហិ សមញ្ញកតោ កត្តុទ្ទេសកោ សង្កត្តតព្វោ ។
កាតមេហិ បញ្ចហំ ។ ន ឆន្ទាកតិ កត្តតំ ន ឆោសាកតិ
កត្តតំ ន មោហាកតិ កត្តតំ ន ភយាកតិ កត្តតំ
ធម្មដ្ឋានុដ្ឋិដ្ឋំ ជាបាតំ ។ ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហំ
ឆន្ទេហិ សមញ្ញកតោ កត្តុទ្ទេសកោ សង្កត្តតព្វោតំ ។

(១៦៧) បញ្ចហំ ភិក្ខុវេ ឆន្ទេហិ សមញ្ញកតោ
កត្តុទ្ទេសកោ ន សង្កត្តតព្វោ សម្មតោចំ ន
មេសេតព្វោ ។ មេ ។ សម្មតោ មេសេតព្វោ ។ មេ ។

ជាមនុស្សកតញ្ញា អកាតវេទ ។ ប្រាសភិក្ខុទាំងឡាយ បុគ្គលលយេន៍
ធម៌៥ យ៉ាងនេះឯង គួរដើម្បីធ្វើឱ្យជាក់ច្បាស់ ទូរវេហន្តបាទ ។

(១៦៦) ប្រាសភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង
សង្ស័យមិនគួរសន្មតឱ្យជាកត្តុទ្ទេសកៈ ។ ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងឥតអ្វីខ្លះ ។
ឥលុះក្នុងឆន្ទាគតិ១ លុះក្នុងទោសាគតិ១ លុះក្នុងមោហាគតិ១ លុះ
ក្នុងភយាគតិ១ មិនដឹងកត្តុដែលខ្លួនគួរសំដែងនឹងមិនគួរសំដែង១ ។
ប្រាសភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះឯង សង្ស័យ
គួរសន្មតឱ្យជាកត្តុទ្ទេសកៈឡើយ ។ ប្រាសភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាង សង្ស័យគួរសន្មតឱ្យជាកត្តុទ្ទេសកៈបាទ ។
ប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងឥតអ្វីខ្លះ ។ ឥមិនលុះក្នុងឆន្ទាគតិ១ មិនលុះ
ក្នុងទោសាគតិ១ មិនលុះក្នុងមោហាគតិ១ មិនលុះក្នុងភយាគតិ១
ដឹងទូរកត្តុ ដែលខ្លួនគួរសំដែងនឹងមិនគួរសំដែង ១ ។ ប្រាសភិក្ខុ
ទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥ យ៉ាងនេះឯង សង្ស័យគួរសន្មតឱ្យជា
កត្តុទ្ទេសកៈបាទ ។

(១៦៧) ប្រាសភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥
យ៉ាង សង្ស័យមិនគួរសន្មតឱ្យជាកត្តុទ្ទេសកៈឡើយ មើសន្មត
ក៏មិនគួរធ្វើ ។ មេ ។ សន្មតចោយ គួរធ្វើ ។ មេ ។

វិញ្ញាណសង្ខារ

ពាលោ វេទិតវិញ្ញា ។ យេ ។ មណ្ឌិតោ វេទិតវិញ្ញា ។ យេ ។
 ទតំ ទុបហតំ អត្តានំ បរិហាតំ ។ យេ ។ អក្ខតំ
 អនុបហតំ អត្តានំ បរិហាតំ ។ យេ ។ យថាភតំ
 ធិក្ខិត្តោ ឯវំ ធិក្ខយេ ។ យេ ។ យថាភតំ ធិក្ខិត្តោ ឯវំ
 សក្កេ ។ ភកមេហិ បញ្ចហិ ។ ន ធម្មាភតិ ភទ្ទតិ
 ន នោសាភតិ ភទ្ទតិ ន មោហាភតិ ភទ្ទតិ ន
 កយាភតិ ភទ្ទតិ ទុទ្ធិដ្ឋានុទ្ធិដ្ឋំ ជាតាតិ ។ ឧមេហិ
 ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមណ្ឌតោ ភក្កុទ្ធេ-
 សកោ យថាភតំ ធិក្ខិត្តោ ឯវំ សក្កតិ ។

[១២២] បញ្ចហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមណ្ឌតោ
 សេហិសនប្បញ្ញាបកោ ន សម្មន្តិកញ្ចោ... បញ្ញត្តា-
 បញ្ញត្តំ ន ជាតាតិ... សេហិសនប្បញ្ញាបកោ សម្មន្តិ-
 កញ្ចោ... បញ្ញត្តាបញ្ញត្តំ ជាតាតិ... សេហិសនប្បញ្ញា-
 បកោ ន សម្មន្តិកញ្ចោ.. បញ្ញត្តាបញ្ញត្តំ ន ជាតាតិ...
 សេហិសនប្បញ្ញាបកោ សម្មន្តិកញ្ចោ... បញ្ញត្តា-
 បញ្ញត្តំ ជាតាតិ... ភណ្ឌកាវិកោ ន សម្មន្តិកញ្ចោ...

ព្រាហ្មណ៍សមុប្បាទ

ធម្មាភតិប្បវិទំ ជាតាតាល ។ យេ ។ មណ្ឌិតិប្បវិទំ ជាតាតាល ។ យេ ។
 វេទិតវិញ្ញា ដែលជីវិតលើគុណពាល ។ យេ ។ វេទិតវិញ្ញា ដូចជាដើម
 ឈើ ដែលមិនជីវិតលើគុណពាល ។ យេ ។ វេទិតវិញ្ញា ក្នុងខាង
 ដូចជាគោយកទៅដាក់ ។ យេ ។ វេទិតវិញ្ញា ក្នុងស្ថានសួគ៌
 ដូចជាគោយកទៅដាក់ ។ យេ ។ ប្រកបដោយធម៌៤ យ៉ាង ធិក្ខិត្ត ។
 ធិមិលុះក្នុងធម៌១ មិលុះក្នុងពោសាភតិ១ មិលុះក្នុង
 មោហាភតិ១ មិលុះក្នុងកយាភតិ១ ជីវិតវិញ្ញា ដែលខ្លួនគ្រប់ដៃដំនើរ
 មិនគ្រប់ដៃដំនើរ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុជាគុះខ្លួនសក្កៈ ប្រកបដោយ
 ធម៌៤យ៉ាងនេះឯង វេទិតវិញ្ញា ក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគោយកទៅដាក់ ។

[១២២] ម្ចាស់ភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកប្រកបដោយធម៌៤ យ៉ាង
 សិរិយមិនគ្រប់ស្រុងទិញជាសេនាសនប្បញ្ញាបកៈ... មិនជីវិតវិញ្ញាសេនាសនៈ
 ដែលខ្លួនគ្រប់ដៃដំនើរ ធិមិលុះគ្រប់ដៃដំនើរ... សិរិយមិនគ្រប់ស្រុងទិញជា
 សេនាសនប្បញ្ញាបកៈ... ជីវិតវិញ្ញាសេនាសនៈដែលខ្លួនគ្រប់ដៃដំនើរ ធិមិលុះ
 គ្រប់ដៃដំនើរ... សិរិយមិនគ្រប់ស្រុងទិញជាសេនាសនប្បញ្ញាបកៈ... មិនជីវិត
 វិញ្ញាសេនាសនៈដែលខ្លួនគ្រប់ដៃដំនើរ ធិមិលុះគ្រប់ដៃដំនើរ... សិរិយមិន
 គ្រប់ស្រុងទិញជាសេនាសនប្បញ្ញាបកៈ... ជីវិតវិញ្ញាសេនាសនៈដែលខ្លួនគ្រប់
 ដៃដំនើរ ធិមិលុះគ្រប់ដៃដំនើរ... សិរិយមិនគ្រប់ស្រុងទិញជាភណ្ឌកាវិកៈ...

កុត្តាកុត្តំ ន ជាធាតុ... កណ្តកាវិកោ សឌ្ឍន្តិកោ...
 កុត្តាកុត្តំ ជាធាតុ... ចីវរឃ្មដំក្កាហាកោ ន សឌ្ឍន្តិកោ...
 កហិតាកហិតំ ន ជាធាតុ... ចីវរឃ្មដំក្កាហាកោ សឌ្ឍន្តិ-
 កោ... កហិតាកហិតំ ជាធាតុ... ចីវរកាជកោ ន
 សឌ្ឍន្តិកោ... កាជិតាកាជិតំ ន ជាធាតុ... ចីវរកា-
 ជកោ សឌ្ឍន្តិកោ... កាជិតាកាជិតំ ជាធាតុ...
 យាកុកាជកោ ន សឌ្ឍន្តិកោ... យាកុកាជកោ
 សឌ្ឍន្តិកោ .. ផលកាជកោ ន សឌ្ឍន្តិកោ...
 ផលកាជកោ សឌ្ឍន្តិកោ... ទដ្ឋកាជកោ ន
 សឌ្ឍន្តិកោ... កាជិតាកាជិតំ ន ជាធាតុ ..
 ទដ្ឋកាជកោ សឌ្ឍន្តិកោ .. កាជិតាកាជិតំ
 ជាធាតុ... អប្បមត្តកាវិស្សដ្ឋកោ ន សឌ្ឍន្តិកោ...
 វិស្សដ្ឋកាវិស្សដ្ឋកំ ន ជាធាតុ... អប្បមត្តកាវិស្សដ្ឋកោ
 សឌ្ឍន្តិកោ .. វិស្សដ្ឋកាវិស្សដ្ឋកំ ជាធាតុ ...

មិនដឹងនូវទ្រព្យដែលខ្លួនគួររក្សាទុក នឹងមិនគួររក្សាទុក... សង្ស័យ
 សន្មតឱ្យជាភល្លាភាវិតៈ... ដឹងនូវទ្រព្យដែលខ្លួនគួររក្សាទុក នឹងមិន
 គួររក្សាទុក... សង្ស័យមិនគួរសន្មតឱ្យជាចីវរឃ្មដំក្កាហាកៈ... មិនដឹង
 ចីវរដែលខ្លួនគួរទទួល នឹងមិនគួរទទួល .. សង្ស័យសន្មតឱ្យជា
 ចីវរឃ្មដំក្កាហាកៈ... ដឹងនូវចីវរដែលខ្លួនគួរទទួល នឹងមិនគួរទទួល...
 សង្ស័យមិនគួរសន្មតឱ្យជាចីវរកាជិតៈ... មិនដឹងនូវចីវរដែលខ្លួនគួរចែក
 នឹងមិនគួរចែក... សង្ស័យសន្មតឱ្យជាចីវរកាជិតៈ... ដឹងនូវចីវរ
 ដែលខ្លួនគួរចែក នឹងមិនគួរចែក... សង្ស័យមិនគួរសន្មតឱ្យជាយាកុ-
 កាជិតៈ (អ្នកចែកចមរ) ... សង្ស័យសន្មតឱ្យជាយាកុកាជិតៈ...
 សង្ស័យមិនគួរសន្មតឱ្យជាផលកាជិតៈ (អ្នកចែកផ្លែឈើ)... សង្ស័យ
 សន្មតឱ្យជាផលកាជិតៈ... សង្ស័យមិនគួរសន្មតឱ្យជា ទដ្ឋកាជិតៈ
 (អ្នកចែកច្រើន) ... មិនដឹងបង្កើត ដែលខ្លួនគួរចែក នឹងមិនគួរ
 ចែក... សង្ស័យសន្មតឱ្យជាទដ្ឋកាជិតៈ... ដឹងបង្កើតដែលខ្លួន
 គួរចែក នឹងមិនគួរចែក... សង្ស័យមិនគួរសន្មតឱ្យជាអប្បមត្តកាវិស្សដ្ឋកៈ
 (ចំណាយរបស់បង្ខំចបង្ខំ) ... មិនដឹងរបស់បង្ខំចបង្ខំដែលខ្លួនគួរ
 ចំណាយ នឹងមិនគួរចំណាយ. សង្ស័យសន្មតឱ្យជាអប្បមត្តកាវិស្សដ្ឋកៈ...
 ដឹងនូវរបស់បង្ខំចបង្ខំ ដែលខ្លួនគួរចំណាយ នឹងមិនគួរចំណាយ ...

សាដិយត្តាហាមគោ ឧ សឌ្ឍន្តិកញ្ច... គហិតាគហិតំ
 ឧ ជាតាតិ... សាដិយត្តាហាមគោ សឌ្ឍន្តិកញ្ច...
 គហិតាគហិតំ ជាតាតិ .. បត្តត្តាហាមគោ ឧ សឌ្ឍន្តិ-
 កញ្ច... គហិតាគហិតំ ឧ ជាតាតិ... បត្តត្តា-
 ហាមគោ សឌ្ឍន្តិកញ្ច... គហិតាគហិតំ ជាតាតិ ..
 អាកមិកេសេសកោ ឧ សឌ្ឍន្តិកញ្ច .. បេសិកាបេសិកំ
 ឧ ជាតាតិ. . អាកមិកេសេសកោ សឌ្ឍន្តិកញ្ច...
 បេសិកាបេសិកំ ជាតាតិ... សាមណោបេសកោ ឧ
 សឌ្ឍន្តិកញ្ច... សាមណោបេសកោ សឌ្ឍន្តិកញ្ច. .
 សឌ្ឍតោមំ ឧ បេសេតញ្ច... សឌ្ឍតោ បេសេតញ្ច...
 កាលោ វេទិតញ្ច... បណ្ឌិតោ វេទិតញ្ច. ទតំ
 ឧបហតំ អត្តាមំ បរិហាតិ... អត្តតំ អនុបហតំ
 អត្តាមំ បរិហាតិ. . យថាភតំ ចិត្តិញ្ចា វិវំ ចិរយេ...

សង្ឃមិនគួរសន្មតឱ្យជាសាដិយត្តាហាមគោ: (អ្នកប្រើគឺឱ្យកាន់យកនូវ
 សំភារៈដ៏តូចតាច)... មិនដឹងសំភារៈដ៏តូចតាច ដែលខ្លួនគួរកាន់យក និងមិន
 គួរកាន់យក... សង្ឃគួរសន្មតឱ្យជាសាដិយត្តាហាមគោ: ... ដឹងនូវ
 សំភារៈដ៏តូចតាច ដែលខ្លួនគួរកាន់យក និងមិនគួរកាន់យក... សង្ឃ
 មិនគួរសន្មតឱ្យជាបត្តត្តាហាមគោ: (អ្នកប្រើគឺឱ្យកាន់យកបាណ្ឌិត) ...
 មិនដឹងនូវបាណ្ឌិត ដែលខ្លួនគួរកាន់យក និងមិនគួរកាន់យក... សង្ឃ
 គួរសន្មតឱ្យជាបត្តត្តាហាមគោ: ... ដឹងនូវបាណ្ឌិត ដែលខ្លួនគួរកាន់យក
 និងមិនគួរកាន់យក... សង្ឃមិនគួរសន្មតឱ្យជា ភាកមិកេសេសកោ:
 (អ្នកប្រើញាមវត្ត) ... មិនដឹងញាមវត្ត ដែលខ្លួនគួរប្រើ និងមិន
 គួរប្រើ... សង្ឃគួរសន្មតឱ្យជា ភាកមិកេសេសកោ: ... ដឹង
 ញាមវត្ត ដែលខ្លួនគួរប្រើនិងមិនគួរប្រើ... សង្ឃមិនគួរសន្មតឱ្យជា
 សាមណោបេសកោ: (អ្នកប្រើសាមណោ) ... សង្ឃគួរសន្មតឱ្យជា
 សាមណោបេសកោ: ... បើបាណសន្មតហើយ មិនគួរប្រើឡើយ
 បើបាណសន្មតចុះហើយគួរប្រើ... បណ្ឌិតតប្បិដ្ឋាបថាជាតាល...
 បណ្ឌិតតប្បិដ្ឋាបថាជាអ្នកប្រាជ្ញ... វេទិតក្សត្ត ដែលគាស់
 ដឹករំលើងគុណបោល... វេទិតក្សត្តដែលមិនគាស់រំលើងគុណ
 បោល... វេទិតវេទិតក្សត្ត ដូចជាគន្លឹះយកទៅទំលាក់...

បេសិកាបេសិកំ ឧ ជាតាតិ . . យជាភតំ ធិត្តុត្តោ ឃិ
 សក្កេ ។ កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ ឧ ធម្មាភតិ កច្ចតិ
 ឧ ធាសាភតិ កច្ចតិ ឧ មោហាភតិ កច្ចតិ ឧ
 ភយោភតិ កច្ចតិ បេសិកាបេសិកំ ជាតាតិ ។ ឥមេហិ
 ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ សាមណោ
 បេសកោ យជាភតំ ធិត្តុត្តោ ឃិ សក្កេតិ ។

(១៦៣) ចតុហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ
 ភិក្ខុ យជាភតំ ធិត្តុត្តោ ឃិ ធិរយេ ។ កាតមេហិ
 បញ្ចហិ ។ ចាណាតំចាតិ ហោតិ អធិន្នាធាយិ
 ហោតិ អត្រិហ្មចារិ ហោតិ ឌុសាវាធិ ហោតិ
 សុកនេយមជ្ឈប្បមាធម្មាធិ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ
 ភិក្ខុវេ ចតុហិ ធម្មេហិ សមន្នាគតោ ភិក្ខុ យជាភតំ
 ធិត្តុត្តោ ឃិ ធិរយេ ។ ចតុហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ
 សមន្នាគតោ ភិក្ខុ យជាភតំ ធិត្តុត្តោ ឃិ សក្កេ ។
 កាតមេហិ បញ្ចហិ ។ ចាណាតំចាតា បដិវរតោ
 ហោតិ អធិន្នាធាច បដិវរតោ ហោតិ អត្រិហ្មចារិយា
 បដិវរតោ ហោតិ ឌុសាវាធា បដិវរតោ ហោតិ

មិនអីសាមណោវេសេស្សប្រិទ្ធិធិមិនស្សប្រិ . . . វេមនិទៅកើត ក្នុង
 ស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដាក់ ។ ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង
 អិភិវុទ្ធ ។ អិភិកុ មិនលុះក្នុងនាមនិទ មិនលុះក្នុងទោសាននិទ មិន
 លុះក្នុងមោហានិទ មិនលុះក្នុងយាននិទ ដឹងខ្ញុំសាមណោ វេសេ
 ស្សប្រិ ធិធិមិនស្សប្រិ ។ ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុអ្នកប្រិ
 សាមណោប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាងខ្ពង់ខ្ពស់ វេមនិទៅកើត ក្នុងស្ថានសួគ៌
 ដូចជាគេនាំយកទៅដាក់ ។

(២៦២) ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង
 វេមនិទៅកើត ក្នុងនាម ដូចជាគេនាំយកទៅដាក់ ។ ប្រកបដោយ
 ធម៌៥យ៉ាងអិភិវុទ្ធ ។ អិជាអ្នកសំឡេងសត្វ ។ ល្មចទ្រព្យគេ ។ ប្រព្រឹត្ត
 ធម៌មិនប្រសើរ ។ ចំយាយកុហក ។ ជីកទឹកស្រវឹងនិស្សកធិនិវេយ
 វេសេជាទីកំណើនសេចក្តីប្រមាទ ។ ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុ
 ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាងនេះ វេមនិទៅកើត ក្នុងនាមដូចជាគេនាំយកទៅ
 ដាក់ ។ ខ្ញាលភិក្ខុទាំងឡាយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង វេមនិទៅ
 កើត ក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅដាក់ ។ ប្រកបដោយធម៌៥យ៉ាង
 អិភិវុទ្ធ ។ អិជាអ្នករៀបចំការសំឡេងសត្វ ។ រៀបចំការល្មចទ្រព្យ
 គេ ។ រៀបចំការប្រព្រឹត្តធម៌មិនប្រសើរ ។ រៀបចំការចំយាយកុហក ។

វិទ្យាសង្គហិតា សុខន្តរា

សុកមេរយមដ្ឋប្បនាទដ្ឋានា បដិវរតោ ហោតិ ។
ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ បព្វហិ ធម្មេហិ សមញ្ញកតោ
ភិក្ខុ យថាកតំ វិក្ខុញ្ញា វរំ សក្កេតំ ។

(១៦២) បព្វហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ សមញ្ញកតា
ភិក្ខុនិ... សិក្ខុនាថា... សាមណោ... សាមណេ...
ឧទាសកោ... ឧទាសិកា យថាកតំ វិក្ខុញ្ញា
វរំ វិរយេ ។ កកមេហិ បព្វហិ ។ ចាលាភិ-
ចាតិវិ ហោតិ អនិច្ឆានាយិវិ ហោតិ កាមេសុ
មិច្ឆាចារិវិ ហោតិ ធុសារិវិ ហោតិ សុកមេរយ-
មដ្ឋប្បនាទដ្ឋាយិវិ ហោតិ ។ ឥមេហិ ទោ ភិក្ខុវេ
បព្វហិ ធម្មេហិ សមញ្ញកតា ឧទាសិកា យថាកតំ
វិក្ខុញ្ញា វរំ វិរយេ ។ បព្វហិ ភិក្ខុវេ ធម្មេហិ
សមញ្ញកតា ឧទាសិកា យថាកតំ វិក្ខុញ្ញា វរំ
សក្កេ ។ កកមេហិ បព្វហិ ។ ចាលាភិចាតា បដិវរតា
ហោតិ អនិច្ឆានាថា បដិវរតា ហោតិ កាមេសុ
មិច្ឆាចារិ បដិវរតា ហោតិ ធុសារិចា បដិវរតា
ហោតិ សុកមេរយមដ្ឋប្បនាទដ្ឋានា បដិវរតា ហោតិ ។

ព្រាហ្មប្រតិទិនសុខន្តរាវិទ្យា

វៀរោកការណ៍កិច្ចស្រវិណិសុកនិមេរយ វិលេជាទំតាំងវិសេសចក្កិ
ប្រមាទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្បយ ភិក្ខុប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាងនេះ
វេមនិទៅកើត ក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគោនាំយកទៅជាក់ ។

(១៦២) ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្បយ ភិក្ខុនិ... សិក្ខុនាថា... សាមណោ...
សាមណេ... ឧទាសក... ឧទាសិកា ប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាង
វេមនិទៅកើត ក្នុងនរក ដូចជាគោនាំយកទៅទំលាក់ ។ ប្រកបដោយ
ធម៌៧យ៉ាងអីវ៉ូន្ត៖ ។ គឺជាអ្នកសំឡប់សត្វ ។ ល្អច្រឡោត ។
ប្រត្រិក្ខុនុស ក្នុងកាមចាំនិទ្បយ ។ និយាយកុហក ។ វៀរោកការណ៍
ស្រវិណិសុកនិមេរយ វិលេជាទំតាំងវិសេសចក្កិប្រមាទ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុ
ចាំនិទ្បយ ឧទាសិកា ប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាងនេះ វេមនិទៅកើត
ក្នុងនរក ដូចជាគោនាំយកទៅទំលាក់ ។ ម្ចាស់ភិក្ខុចាំនិទ្បយ
ឧទាសិកា ប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាង វេមនិទៅកើត ក្នុងស្ថានសួគ៌
ដូចជាគោនាំយកទៅជាក់ ។ ប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាងអីវ៉ូន្ត៖ ។ គឺជាអ្នក
វៀរោកការណ៍សំឡប់សត្វ ។ វៀរោកការណ៍ល្អច្រឡោត ។ វៀរោកការ
ប្រត្រិក្ខុនុស ក្នុងកាមចាំនិទ្បយ ។ វៀរោកការនិយាយកុហក ។ វៀរោក
ការណ៍កិច្ចស្រវិណិសុកនិមេរយ វិលេជាទំតាំងវិសេសចក្កិប្រមាទ ។

ឥមេហំ ទោ ភិក្ខុវេ បញ្ចហំ ទខ្មេហំ សមន្តាគតោ
ទោសិកោ យថាកតំ ធិត្តិក្ខោ វរំ សក្កេតិ ។

[១៦៥] បញ្ចហំ ភិក្ខុវេ ទខ្មេហំ សមន្តាគតោ
អាជីវកោ យថាកតំ ធិត្តិក្ខោ វរំ វិរយេ ។
កតមេហំ បញ្ចហំ ។ ចាលាភិទាតិ ហោតំ អធិន្ទា-
នាយិ ហោតិ អត្រឡាហារិ ហោតិ ឧសារាធិ ហោតិ
សុរាមេយមជ្ឈម្យាទដ្ឋាយិ ហោតិ ។ ឥមេហំ ទោ
ភិក្ខុវេ បញ្ចហំ ទខ្មេហំ សមន្តាគតោ អាជីវកោ
យថាកតំ ធិត្តិក្ខោ វរំ វិរយេតិ ។

[១៦៦] បញ្ចហំ ភិក្ខុវេ ទខ្មេហំ សមន្តាគតោ
ធិត្តិក្ខោ... ឧសារាស្សវិកោ... ជដិលកោ...
បរិព្វាជកោ... មាគណ្ឌិកោ... តេជណ្ឌិកោ...
អាទុទ្ធកោ^(១)... តោតមកោ... ទេវទម្មកោ យថាកតំ
ធិត្តិក្ខោ វរំ វិរយេ ។ កតមេហំ បញ្ចហំ ។ ចាលា-
ភិទាតិ ហោតិ អធិន្ទនាយិ ហោតិ អត្រឡាហារិ ហោតិ
ឧសារាធិ ហោតិ សុរាមេយមជ្ឈម្យាទដ្ឋាយិ ហោតិ ។

១ ឧ. អិរុយោ ។

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទោសិកាប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាងនេះ វេមនិទៅ
កើត ក្នុងស្ថានសួគ៌ ដូចជាគេនាំយកទៅលាក់ ។

[១៦៥] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ អាជីវកប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាង
វេមនិទៅកើត ក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ប្រកបដោយ
ធម៌៧យ៉ាងអិរុយោ ។ គឺជាអ្នកសំឡាប់សត្វ១ ល្អប្រព្រឹត្ត១ ជាអ្នក
ប្រព្រឹត្តធម៌ មិនប្រសើរ១ និងយាយកុហក១ ផឹកទឹកស្រវឹងអិសុកធិនិ
មេរយ ដែលជាទីគាំទ្រសេចក្តីប្រមាទ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
អាជីវកប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាងនេះ វេមនិទៅកើត ក្នុងនរក ដូចជាគេ
នាំយកទៅទំលាក់ ។

[១៦៦] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធិត្តិក្ខោ... ឧសារាស្សវិកោ...
ជដិលកោ... បរិព្វាជកោ... មាគណ្ឌិកោ... តេជណ្ឌិកោ... អាទុទ្ធកោ... តោត-
មកោ... ទេវទម្មកោ... ប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាង វេមនិទៅកើត ក្នុងនរក ដូចជា
គេនាំយកទៅទំលាក់ ។ ប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាងអិរុយោ ។ គឺជាអ្នក
សំឡាប់សត្វ១ ល្អប្រព្រឹត្ត១ ប្រព្រឹត្តធម៌ មិនប្រសើរ១ និងយាយកុហក១
ផឹកទឹកស្រវឹងអិសុកធិនិមេរយ ដែលជាទីគាំទ្រសេចក្តីប្រមាទ១ ។

ព្រាស្សប្រតិបត្តិ

ឆែម ទោ កិច្ចាវេ បញ្ចហំ ឆែម ឆែម សមញ្ញកតោ
នេវេន្ទ្រកោ យថាភតំ ធិត្តិកោ ឯវំ ឯវាយតំ ។

[១៦៧] រាគស្ស កិច្ចាវេ អភិញ្ញាយ បញ្ច ឆែម
កាវេតតា ។ កាតមេ បញ្ច ។ អសុភសញ្ញា
ធរណសញ្ញា អាទិវេសញ្ញា អាហារ បដិក្ខុលសញ្ញា
សត្វលោកោ អនិក្ខេសញ្ញា ។ រាគស្ស កិច្ចាវេ
អភិញ្ញាយ ឆែម បញ្ច ឆែម កាវេតតា ។

[១៦៨] រាគស្ស កិច្ចាវេ អភិញ្ញាយ បញ្ច ឆែម
កាវេតតា ។ កាតមេ បញ្ច ។ អនិច្ចសញ្ញា
អនិច្ចេ ធុត្តសញ្ញា ធុត្តេ អនត្តសញ្ញា បហានសញ្ញា
វិភកសញ្ញា ។ រាគស្ស កិច្ចាវេ អភិញ្ញាយ ឆែម បញ្ច
ឆែម កាវេតតា ។

[១៦៩] រាគស្ស កិច្ចាវេ អភិញ្ញាយ បញ្ច ឆែម
កាវេតតា ។ កាតមេ បញ្ច ។ សត្តិទ្រិយំ វិយទ្រិយំ
សតិទ្រិយំ សមាធិទ្រិយំ បញ្ញាទ្រិយំ ។ រាគស្ស
កិច្ចាវេ អភិញ្ញាយ ឆែម បញ្ច ឆែម កាវេតតា ។

ព្រាស្សប្រតិបត្តិ

ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ទេវត្តិកៈ(ប្រកបដោយធម៌៧យ៉ាង)នេះ រមែងទៅ
កើត ក្នុងនរក ដូចជាគេនាំយកទៅចំណាក់ ។

[១៦៧] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៧យ៉ាង គួរចំរើន ដើម្បីដឹង
ច្បាស់នូវរាគៈ ។ ធម៌៧យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសំគាល់ឃើញថាមិនស្អាត ១
សំគាល់ឃើញក្នុងសេចក្តីស្ងប់ ១ សំគាល់ឃើញថាមានទោស ១
សំគាល់ឃើញថាគួរខ្លើម ក្នុងអាហារ ១ សំគាល់ឃើញថាមិនគួរត្រឡប់
ក្នុងលោកទាំងពួង ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៧យ៉ាងនេះ គួរចំរើន
ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។

[១៦៨] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៧យ៉ាងគួរចំរើន ដើម្បីដឹង
ច្បាស់នូវរាគៈ ។ ធម៌៧យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសំគាល់ឃើញថាមិនទៀង ១
សំគាល់ឃើញថាទុក្ខ ក្នុងរបស់មិនទៀង ១ សំគាល់ឃើញថាមិន
មែនរបស់ខ្លួន ក្នុងរបស់ទុក្ខ ១ សំគាល់ឃើញ ក្នុងធម៌ជាគ្រឿងលះ ១
សំគាល់ឃើញ ក្នុងធម៌ជាគ្រឿងទៀយលាយ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ធម៌៧យ៉ាងនេះ គួរចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។

[១៦៩] ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ ធម៌៧យ៉ាង គួរចំរើន ដើម្បីដឹង
ច្បាស់នូវរាគៈ ។ ធម៌៧យ៉ាងគឺអ្វីខ្លះ ។ គឺសត្តិទ្រិយ ១ វិយទ្រិយ ១
សតិទ្រិយ ១ សមាធិទ្រិយ ១ បញ្ញាទ្រិយ ១ ។ ម្នាលភិក្ខុទាំងឡាយ
ធម៌៧យ៉ាងនេះ គួរចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវរាគៈ ។

[១៧០] រាគស្ស ភិក្ខុវេ អភិក្ខាយ បញ្ច ធម្មា
ការេតញ្ច ។ កាគមេ បញ្ច ។ សន្ទាតលំ វិយតលំ
សតិតលំ សមាធិតលំ បញ្ញាតលំ ។ រាគស្ស
ភិក្ខុវេ អភិក្ខាយ ឥមេ បញ្ច ធម្មា ការេតញ្ចាតិ ។

[១៧១] រាគស្ស ភិក្ខុវេ ចរិញ្ញាយ ។ ថេ ។
ចរិក្ខុយាយ ចហាតាយ ឧយាយ វយាយ វិភាយ
និរោតាយ តាកាយ បដិទិស្សត្តាយ បញ្ច ធម្មា
ការេតញ្ច ។ ថេ ។ តោសស្ស មោហស្ស កោតស្ស
ធូចតាហស្ស មត្តស្ស បទ្បាសស្ស ឥស្សាយ
មច្ឆរិយស្ស មាយាយ សាថេយ្យស្ស ធម្មស្ស
សារត្តស្ស មាទស្ស អតិមាទស្ស មទស្ស បមាទស្ស
អភិក្ខាយ ។ ថេ ។ ចរិញ្ញាយ ចរិក្ខុយាយ ចហាតាយ
ឧយាយ វយាយ វិភាយ និរោតាយ តាកាយ
បដិទិស្សត្តាយ ឥមេ បញ្ច ធម្មា ការេតញ្ចាតិ ។

បញ្ចកនិដានេ និដ្ឋិតោ ។

[១៧០] ខ្នាលភិក្ខុចាំឥឡាយ ធម៌ថយ៉ាង គួរចំរើន ដើម្បីដឹង
ច្បាស់នូវវាគៈ ។ ធម៌ថយ៉ាងធីត្តិវ្ទៈ ។ ធី សម្មាគាលៈ១ វិរិយ-
គាលៈ១ សនិគាលៈ១ សមាធិគាលៈ១ បញ្ញាគាលៈ១ ។ ខ្នាល
ភិក្ខុចាំឥឡាយ ធម៌ថយ៉ាងនេះឯង គួរចំរើន ដើម្បីដឹងច្បាស់នូវវាគៈ ។

[១៧១] ខ្នាលភិក្ខុចាំឥឡាយ ធម៌ថយ៉ាង គួរចំរើន ដើម្បី
កំណត់ដឹងនូវវាគៈ ។ ថេ ។ ដើម្បីគស់ទៅ ដើម្បីលះ ដើម្បីក្ស័យ
ដើម្បីស្ងួតទៅ ដើម្បីឡើយណាយ ដើម្បីរំលត់ ដើម្បីលះបង់
ដើម្បីរលាស់នូវវាគៈ ។ ថេ ។ ធម៌ថយ៉ាងនេះ គួរចំរើន ដើម្បីដឹង
ច្បាស់នូវវាគៈ មោហាៈ កោតៈ មោហាៈ (ចង្រៃកាតុក)
មត្តៈ (មើលគុណ) ចហាសៈ (លើកខ្លួនភ្នំ) ឥស្សា (ឫស្សា)
មច្ឆរិយៈ (កំណាញ់) មាយា (ចិញ្ចឹមវាគៈ) សាថេយ្យៈ
(អ្នកគាត់) ធម្មៈ (មុខវិធី) សារម្តៈ (ច្រណាំងវាគៈ) មាទៈ
(ច្រកខ្លួន) អតិមាទៈ (មើលភាយគេ) មទៈ (ស្រវឹង) បមាទៈ
(ប្រុសចាកសតិ) ។ ថេ ។ ដើម្បីកំណត់ដឹង ដើម្បីគស់ទៅ
ដើម្បីលះ ដើម្បីក្ស័យ ដើម្បីស្ងួតទៅ ដើម្បីឡើយណាយ ដើម្បី
រំលត់ ដើម្បីលះបង់ ដើម្បីរលាស់នូវវាគៈ ។

បដំ បញ្ចកនិដានេ ។